

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ORHAN PAMUK'UN CEVDET BEY VE
OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ
ROMANLARINDA SÖZ VARLIĞI

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ahmet BURAN

HAZIRLAYAN
Nilüfer YILDIRIM

ELAZIĞ-2015

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ORHAN PAMUK’UN CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET
MÜZESİ ROMANLARINDA SÖZ VARLIĞI

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ahmet BURAN

HAZIRLAYAN
Nilüfer YILDIRIM

Jürimiz, ...tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans / doktora tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. **Prof. Dr.**

2.

3.

4.

5.

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Zahir KIZMAZ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Doktora Tezi****Orhan Pamuk'un Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarında
Söz Varlığı****Nilüfer YILDIRIM****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı****Elazığ-2015; Sayfa: XXIII + 506**

Orhan Pamuk'un ilk romanı Cevdet Bey ve Oğulları ile son romanı Masumiyet Müzesi'nin söz varlığının ortaya çıkarılması amacıyla yapılan bu çalışma; Giriş, inceleme bölümleri ve Sonuç kısmından oluşmaktadır. Giriş kısmında Orhan Pamuk'un hayatı, edebî kişiliği ve eserlerine değinilmiştir. Birinci Bölüm'de romanların söz varlığında yer alan kelimeler tür, anlam ve köken gibi çeşitli başlıklar altında incelenmiştir. İkinci Bölüm, romanların söz varlığı unsurlarının karşılaştırmasını içermektedir. Söz varlığında yer alan kelimelerin kullanım sıklığına yer verilen kısım Üçüncü Bölüm'dür. Romanların söz varlığı ile ilgili yapılan çıkarımlar ise Sonuç kısmında sıralanmıştır. Çalışmanın sonuna romanlarda yer alan kelimelerden oluşan sözlükler eklenmiştir.

İlk romanı ile son romanı arasında kelime türlerini kullanma açısından gelişme kaydeden Orhan Pamuk'un, söz varlığını zenginleştirdiği tespit edilmiştir. Yazarın romanlarında Türkçe kökenli kelime kullanım oranının yüksek olduğu; deyim, ikileme, ilişki söz, doldurma söz, atasözü vb. söz varlığı unsurlarından yararlandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orhan Pamuk, Cevdet Bey ve Oğulları, Masumiyet Müzesi, dil, söz varlığı.

ABSTRACT

Doctorate Thesis

The Vocabulary in the Novels “ Cevdet Bey and His sons” and “ The Museum of Innocence” by Orhan Pamuk

Nilüfer YILDIRIM

Fırat University

Institute of Social Sciences

Department of Turkish Language and Literature

Elazığ-2015; Page: XXIII + 506

This study, which is carried out for the purpose of revealing the vocabulary in the first novel “Cevdet Bey and His Sons” and the last novel “ The Museum of Innocence” by Orhan Pamuk, consists of introduction, three chapters and conclusion parts. In introduction part, Orhan Pamuk’s life, his literary identity and his works are mentioned. The words that appear in vocabulary are analyzed under the title of type, meaning and origin. The second chapter contains the vocabulary elements. The frequency of occurrence of the words that takes part is the third chapter. The conclusions about the vocabulary of novels are arranged in conclusion part. The words that used in novels are added at the end of the study.

It is established that Orhan Pamuk, who improved himself from the viewpoint of using the word type between his first and last novel, enriched the vocabulary. In his novels, it is determined that the usage of Turkish origin word level is high and also he benefits from vocabulary elements such as reduplications, contact word, proverb etc.

Keywords: Orhan Pamuk, Cevdet Bey and His Sons, The Museum of Innocence, language, vocabulary.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖN SÖZ	XX
TEŞEKKÜR	XXII
KISALTMALAR	XXIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ ROMANLARINDA SÖZ VARLIĞI..... 16

1.1.Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarında Kelime Türleri....	16
1.1.1. İsimler.....	17
1.1.1.1. Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler	17
1.1.1.1.1. Cins İsimleri	17
1.1.1.1.2. Özel İsimler	18
1.1.1.2. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler	18
1.1.1.2.1.Somut İsimler	18
1.1.1.2.2. Soyut İsimler	18
1.1.1.3.Varlıkların Sayılarına Göre İsimler.....	18
1.1.1.3.1. Tekil İsimler	19
1.1.1.3.2.Çoğul İsimler	19
1.1.1.3.3.Topluluk İsimleri	19
1.1.1.4.Cevdet Bey ve Oğulları Romanında İsimler.....	19
1.1.1.4.1. Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler	20
1.1.1.4.1.1.Cins İsimleri	21
1.1.1.4.1.2.Özel İsimler	22
1.1.1.4.1.2.1.İnsan İsimleri	23
1.1.1.4.1.2.2.Semt İsimleri.....	25
1.1.1.4.1.2.3.Şehir İsimleri.....	25
1.1.1.4.1.2.4.Kurum ve Kuruluş İsimleri	25
1.1.1.4.1.2.5.Millet İsimleri	26
1.1.1.4.1.2.6.Ülke ve Kıta İsimleri.....	26

1.1.1.4.1.2.7. Adres ve Marka Bildiren İsimler	27
1.1.1.4.1.2.8. Gün ve Ay İsimleri	27
1.1.1.4.1.2.9. Eser İsimleri	27
1.1.1.4.1.2.10. Siyasî Düşünce ve Akım İsimleri	28
1.1.1.4.1.2.11. Unvan İsimleri	28
1.1.1.4.1.2.12. Dil İsimleri	29
1.1.1.4.1.2.13. Coğrafi Bölge ve Yer İsimleri	29
1.1.1.4.1.2.14. Bayram ve Kutlama İsimleri	29
1.1.1.4.1.2.15. Diğer Özel İsimler	29
1.1.1.4.1.2.16. Din ve Mezhep İsimleri	29
1.1.1.4.1.2.17. Yön İsimleri	30
1.2.2.2.18. Lakap İsimleri	30
1.1.1.4.2. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler	30
1.1.1.4.2.1. Tekil İsimler	31
1.1.1.4.2.2. Çoğul İsimler	31
1.1.1.4.2.3. Topluluk İsimleri	32
1.1.1.4.3. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler	32
1.1.1.4.3.1. Somut İsimler	33
1.1.1.4.3.2. Soyut İsimler	33
1.1.1.5. Masumiyet Müzesi Romanında İsimler	34
1.1.1.5.1. Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler	34
1.1.1.5.1.1. Cins İsimleri	35
1.1.1.5.1.2. Özel İsimler	36
1.1.1.5.1.2.1. İnsan İsimleri	37
1.1.1.5.1.2.2. Kurum ve Kuruluş İsimleri	39
1.1.1.5.1.2.3. Şehir İsimleri	39
1.1.1.5.1.2.4. Semt İsimleri	40
1.1.1.5.1.2.5. Adres ve Marka İsimleri	40
1.1.1.5.1.2.6. Eser İsimleri	41
1.1.1.5.1.2.7. Millet İsimleri	41
1.1.1.5.1.2.8. Ülke ve Kıta İsimleri	41
1.1.1.5.1.2.9. Lakap İsimleri	42
1.1.1.5.1.2.10. Gün ve Ay İsimleri	42

1.1.1.5.1.2.11. Unvan İsimleri	42
1.1.1.5.1.2.12. Siyasi Düşünce ve Akım İsimleri	43
1.1.1.5.1.2.13. Coğrafi Bölge ve Yer İsimleri	43
1.1.1.5.1.2.14. Din ve Mezhep İsimleri	43
1.1.1.5.1.2.15. Yön İsimleri	43
1.1.1.5.1.2.16. Dil İsimleri	43
1.1.1.5.1.2.17. Bayram ve Kutlama İsimleri	44
1.1.1.5.1.2.18. Diğer Özel İsimler	44
1.1.1.5.1.2.19. Gök Cisimleri İsimleri	44
1.1.1.5.2. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler	44
1.1.1.5.2.1. Tekil İsimler	45
1.1.1.5.2.2. Çoğul İsimler	45
1.1.1.5.2.3. Topluluk İsimleri	45
1.1.1.5.3. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler	46
1.1.1.5.3.1. Somut İsimler	47
1.1.1.5.3.2. Soyut İsimler	47
1.1.2. Sıfatlar	47
1.1.2.1. Niteleme Sıfatları	48
1.1.2.2. Belirtme Sıfatları	48
1.1.2.2.1. İşaret Sıfatları	48
1.1.2.2.2. Soru Sıfatları	48
1.1.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları	48
1.1.2.2.4. Sayı Sıfatları	49
1.1.2.2.4.1. Asıl Sayı Sıfatları	49
1.1.2.2.4.2. Sıra Sayı Sıfatları	49
1.1.2.2.4.3. Kesir Sayı Sıfatları	49
1.1.2.2.4.4. Üleştirme Sayı Sıfatları	49
1.1.2.2.4.5. Topluluk Sayı Sıfatları	50
1.1.2.3. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Sıfatlar	50
1.1.2.3.1. Niteleme Sıfatları	52
1.1.2.3.2. Belirtme Sıfatları	52
1.1.2.3.2.1. Sayı Sıfatları	52
1.1.2.3.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları	53

1.1.2.3.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları	53
1.1.2.3.2.1.3. Kesir Sayı Sıfatları.....	54
1.1.2.3.2.1.4. Üleştirme Sayı Sıfatları.....	54
1.1.2.3.2.1.5. Topluluk Sayı Sıfatları.....	54
1.1.2.3.2.2. Belirsizlik Sıfatları.....	54
1.1.2.3.2.3. İşaret Sıfatları	55
1.1.2.3.2.4. Soru Sıfatları.....	55
1.1.2.4. Masumiyet Müzesi Romanında Sıfatlar	55
1.1.2.4.1.Niteleme Sıfatları	57
1.1.2.4.2.Belirtme Sıfatları.....	57
1.1.2.4.2.1. Sayı Sıfatları	58
1.1.2.4.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları.....	59
1.1.2.4.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları	59
1.1.2.4.2.1.3. Kesir Sayı Sıfatları.....	60
1.1.2.4.2.1.4. Üleştirme Sayı Sıfatları.....	60
1.1.2.4.2.1.5. Topluluk Sayı Sıfatları.....	60
1.1.2.4.2.2. Belirsizlik Sıfatları.....	60
1.1.2.4.2.3. İşaret Sıfatları	60
1.1.2.4.2.4. Soru Sıfatları.....	61
1.1.3. Zamirler	61
1.1.3.1.Kişi Zamirleri.....	61
1.1.3.2. İşaret Zamirleri	61
1.1.3.3. Soru Zamirleri.....	62
1.1.3.4. Belirsizlik Zamirleri.....	62
1.1.3.5. Dönüşlülük Zamiri	62
1.1.3.6. Karşılıklılık Zamiri	63
1.1.3.7.Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Zamirler	63
1.1.3.7.1.İşaret Zamirleri.....	65
1.1.3.7.2.Belirsizlik Zamirleri	65
1.1.3.7.3.Kişi Zamirleri	66
1.1.3.7.4. Soru Zamirleri	67
1.1.3.7.5.Dönüşlülük Zamiri	67
1.1.3.7.6.Karşılıklılık Zamiri.....	68

1.1.3.8. Masumiyet Müzesi Romanında Zamirler	68
1.1.3.8.1. Belirsizlik Zamirleri	69
1.1.3.8.2. İşaret Zamirleri.....	70
1.1.3.8.3. Kişi Zamirleri	70
1.1.3.8.4. Soru Zamirleri	72
1.1.3.8.5. Dönüşlülük Zamiri	72
1.1.3.8.6. Karşılıklılık Zamiri.....	72
1.1.4. Zarflar	72
1.1.4.1. Durum Zarfları	72
1.1.4.2. Zaman Zarfları	73
1.1.4.3. Soru Zarfları.....	73
1.1.4.4. Ölçü Zarfları	73
1.1.4.5. Yer-Yön Zarfları	74
1.1.4.6. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Zarflar	74
1.1.4.6.1. Durum Zarfları	76
1.1.4.6.2. Zaman Zarfları	76
1.1.4.6.3. Ölçü Zarfları.....	77
1.1.4.6.4. Yer-Yön Zarfları	77
1.1.4.6.5. Soru Zarfları	77
1.1.4.7. Masumiyet Müzesi Romanında Zarflar	78
1.1.4.7.1. Durum Zarfları	80
1.1.4.7.2. Zaman Zarfları	80
1.1.4.7.3. Ölçü Zarfları.....	80
1.1.4.7.4. Yer-Yön Zarfları	80
1.1.4.7.5. Soru Zarfları	81
1.1.5. Fiiller	81
1.1.5.1. Oluş Fiilleri	81
1.1.5.2. Kılış Fiilleri.....	81
1.1.5.3. Durum Fiilleri	82
1.1.5.4. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Fiiller	82
1.1.5.4.1. Durum Fiilleri.....	84
1.1.5.4.2. Kılış Fiilleri	84
1.1.5.4.3. Oluş Fiilleri	85

1.1.5.5. Masumiyet Müzesi Romanında Fiiller	85
1.1.5.5.1. Durum Fiilleri.....	87
1.1.5.5.2. Kılış Fiilleri	87
1.1.5.5.3. Oluş Fiilleri	88
1.1.6. Fiilimsiler	88
1.1.6.1. İsim-Fiiller	88
1.1.6.2. Sıfat-Fiiller.....	89
1.1.6.3. Zarf-Fiiller	89
1.1.6.4. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Fiilimsiler	89
1.1.6.4.1. Zarf-Fiiller.....	91
1.1.6.4.2. Sıfat-Fiiller	91
1.1.6.4.3. İsim-Fiiller.....	92
1.1.6.5. Masumiyet Müzesi Romanında Fiilimsiler.....	92
1.1.6.5.1. Zarf-Fiiller.....	93
1.1.6.5.2. Sıfat-Fiiller	94
1.1.6.5.3. İsim-Fiiller.....	94
1.1.7. Edatlar.....	94
1.1.7.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Edatlar.....	94
1.1.7.2. Masumiyet Müzesi Romanında Edatlar.....	95
1.1.8. Bağlaçlar.....	96
1.1.8.1. Sıralama Bağlaçları.....	97
1.1.8.2. Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları.....	97
1.1.8.3. Pekiştirme Bağlaçları	97
1.1.8.4. Nöbetleşme Bağlaçları.....	97
1.1.8.5. Cümle Bağlaçları	98
1.1.8.6. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Bağlaçlar.....	98
1.1.8.6.1. Cümle Bağlaçları.....	100
1.1.8.6.2. Sıralama Bağlaçları	100
1.1.8.6.3. Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları.....	101
1.1.8.6.4. Pekiştirme Bağlaçları	101
1.1.8.6.5. Nöbetleşme Bağlaçları	101
1.1.8.7. Masumiyet Müzesi Romanında Bağlaçlar	101
1.1.8.7.1. Cümle Bağlaçları.....	103

1.1.8.7.2. Sıralama Bağlaçları	103
1.1.8.7.3. Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları	104
1.1.8.7.4. Pekiştirme Bağlaçları	104
1.1.8.7.5. Nöbetleşme Bağlaçları	104
1.1.9. Ünlemler	104
1.1.9.1. İçer Dönük Ünlemler.....	105
1.1.9.2. Dışer Dönük Ünlemler	105
1.1.9.3. Ses Yansımali Ünlemler	105
1.1.9.4. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler.....	106
1.1.9.5. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Ünlemler	106
1.1.9.5.1. İçer Dönük Ünlemler	108
1.1.9.5.2. Dışer Dönük Ünlemler	109
1.1.9.5.3. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler	109
1.1.9.5.4. Ses Yansımali Ünlemler.....	109
1.1.9.6. Masumiyet Müzesi Romanında Ünlemler	109
1.1.9.6.1. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler	111
1.1.9.6.2. İçer Dönük Ünlemler	111
1.1.9.6.3. Dışer Dönük Ünlemler	112
1.1.9.6.4. Ses Yansımali Ünlemler.....	112
1.2. Diğer Söz Varlığı Unsurları	112
1.2.1. Deyimler	113
1.2.1.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Deyimler	114
1.2.1.2. Masumiyet Müzesi Romanında Deyimler	115
1.2.2. İkilemeler.....	116
1.2.2.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında İkilemeler.....	117
1.2.2.1.1. Aynı Kelimeden Oluşan İkilemeler	117
1.2.2.1.2. Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilemeler	118
1.2.2.1.3. Zıt Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler	119
1.2.2.1.4. Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler	120
1.2.2.1.5. Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilemeler	121
1.2.2.1.6. Sayılardan Oluşan İkilemeler	122
1.2.2.1.7. Anlamli+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler.....	123
1.2.2.1.8. Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler	124

1.2.2.1.9. Eş Anlamli Kelimelerin Olusturduđu İkilemeler	125
1.2.2.1.10. Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Olusan İkilemeler	126
1.2.2.1.11. Fiilimsilerle Olusan İkilemeler	127
1.2.2.1.12. “m”li Tekrarlarla Olusturulan İkilemeler	128
1.2.2.2. Masumiyet Müzesi Romanında İkilemeler	129
1.2.2.2.1. Aynı Kelimeden Olusan İkilemeler	130
1.2.2.2.2. Yakistirma Kelimelerden Olusan İkilemeler	131
1.2.2.2.3. Zıt Anlamli Kelimelerden Olusan İkilemeler	132
1.2.2.2.4. Yansima Kelimelerden Olusan İkilemeler	133
1.2.2.2.5. Yakın Anlamli Kelimelerden Olusan İkilemeler	134
1.2.2.2.6. Sayılardan Olusan İkilemeler	135
1.2.2.2.7. Fiilimsilerle Olusan İkilemeler	136
1.2.2.2.8. Anlamli+Anlamsız Kelimelerden Olusan İkilemeler.....	137
1.2.2.2.9. Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Olusan İkilemeler	138
1.2.2.2.10. Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Olusan İkilemeler	139
1.2.2.2.11. Eş Anlamli Kelimelerden Olusan İkilemeler	140
1.2.2.2.12. “m”li Tekrarlarla Olusturulan İkilemeler	141
1.2.2.2.13. mi Ekiyle Olusturulmuş İkilemeler	142
1.2.3. İlişki Sözleri.....	143
1.2.3.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında İlişki Sözleri.....	144
1.2.3.2. Masumiyet Müzesi Romanında İlişki Sözleri.....	145
1.2.4. Kaba Söz ve Küfürler	146
1.2.4.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Kaba Söz ve Küfürler	146
1.2.4.2. Masumiyet Müzesi Romanında Kaba Söz ve Küfürler	147
1.2.5. Argo Sözler.....	148
1.2.5.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Argo Sözler.....	149
1.2.5.2. Masumiyet Müzesi Romanında Argo Sözler.....	150
1.2.6. Terimler	150
1.2.6.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Terimler	151
1.2.6.2. Masumiyet Müzesi Romanında Terimler	152
1.2.7. Doldurma Sözler.....	152
1.2.7.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Doldurma Sözler.....	153
1.2.7.2. Masumiyet Müzesi Romanında Doldurma Sözler.....	154

1.2.8. Atasözleri.....	154
1.2.8.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Atasözleri.....	155
1.2.8.2. Masumiyet Müzesi Romanında Atasözleri.....	156
1.3. Kelimede Anlam ve Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	157
1.3.1. Kelimede Anlam.....	157
1.3.1.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler.....	158
1.3.1.2. Yan Anlamlı Kelimeler.....	158
1.3.1.3. Mecaz Anlamlı Kelimeler.....	159
1.3.2. Cevdet Bey ve Oğulları	159
1.3.2.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler.....	160
1.3.2.2. Mecaz Anlamlı Kelimeler.....	161
1.3.2.3. Yan Anlamlı Kelimeler.....	162
1.3.3. Masumiyet Müzesi	163
1.3.3.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler.....	164
1.3.3.2. Mecaz Anlamlı Kelimeler.....	165
1.3.3.3. Yan Anlamlı Kelimeler.....	166
1.3.4. Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	168
1.3.4.1. Eş Anlamlı Kelimeler	168
1.3.4.2. Zıt Anlamlı Kelimeler.....	168
1.3.5. Cevdet Bey ve Oğulları	169
1.3.5.1. Eş Anlamlı Kelimeler	170
1.3.5.2. Zıt Anlamlı Kelimeler.....	170
1.3.6. Masumiyet Müzesi	171
1.3.6.1. Zıt Anlamlı Kelimeler.....	172
1.3.6.2. Eş Anlamlı Kelimeler	173
1.4. Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarındaki Kelimelerin Köken Bakımından İncelenmesi	173
1.4.1. Cevdet Bey ve Oğulları	175
1.4.1.1. Türkçe Kökenli Kelimeler	176
1.4.1.2. Arapça Kökenli Kelimeler.....	177
1.4.1.3. Arapça+Türkçe Kelimeler	178
1.4.1.4. Fransızca Kökenli Kelimeler	179
1.4.1.5. Farsça Kökenli Kelimeler	180

1.4.1.6. Farsça+Türkçe Kelimeler	181
1.4.1.7. İtalyanca Kökenli Kelimeler	182
1.4.1.8. Fransızca+Türkçe Kelimeler.....	183
1.4.1.9. Rumca/Yunanca Kökenli Kelimeler	184
1.4.1.10. İtalyanca+Türkçe Kelimeler	185
1.4.1.11. İngilizce Kökenli Kelimeler.....	186
1.4.1.12. Latince Kökenli Kelimeler.....	187
1.4.1.13. Türkçe+Farsça Kelimeler	188
1.4.1.14. Türkçe+Arapça Kelimeler	189
1.4.1.15. Moğolca Kökenli Kelimeler	190
1.4.1.16. Ermenice Kökenli Kelimeler	190
1.4.1.17. Rusça Kökenli Kelimeler.....	191
1.4.1.18. Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler	192
1.4.1.19. Arapça+Farsça Kelimeler	193
1.4.1.20. Türkçe+Arapça+Türkçe Kelimeler.....	194
1.4.1.21. Slavca Kökenli Kelimeler	195
1.4.1.22. Farsça+Arapça Kelimeler	196
1.4.1.23. Türkçe+Rumca/Yunanca Kelimeler	197
1.4.1.24. Farsça+Arapça+Türkçe Kelimeler.....	198
1.4.1.25. Almanca Kökenli Kelimeler	199
1.4.1.26. Soğdca Kökenli Kelimeler.....	200
1.4.1.27. Macarca Kökenli Kelimeler.....	201
1.4.1.28. Süryanice Kökenli Kelimeler.....	202
1.4.1.29. İspanyolca Kökenli Kelimeler	203
1.4.1.30. Bulgarca Kökenli Kelimeler	204
1.4.1.31. Sırpça Kökenli Kelimeler	205
1.4.1.32. İspanyolca+Türkçe Kelimeler.....	206
1.4.1.33. İtalyanca+Farsça Kelimeler	207
1.4.1.34. İngilizce+Türkçe Kelimeler	208
1.4.1.35. Rusça+Türkçe Kelimeler	209
1.4.1.36. Arapça+Türkçe+Farsça Kelimeler.....	209
1.4.1.37. Fransızca+Farsça Kelimeler	210
1.4.1.38. Moğolca+Türkçe Kelimeler.....	211

1.4.1.39. Türkçe+İngilizce Kelimeler	212
1.4.1.40. Ermenice+Türkçe Kelimeler	213
1.4.1.41. Türkçe+Farsça+Arapça Kelimeler	214
1.4.1.42. Türkçe+Farsça+Türkçe Kelimeler	215
1.4.1.43. Bulgarca+Türkçe Kelimeler	215
1.4.2. Masumiyet Müzesi	216
1.4.2.1. Türkçe Kökenli Kelimeler	216
1.4.2.2. Arapça Kökenli Kelimeler	217
1.4.2.3. Arapça+Türkçe Kelimeler	218
1.4.2.4. Fransızca Kökenli Kelimeler	219
1.4.2.5. Farsça Kökenli Kelimeler	220
1.4.2.6. Farsça+Türkçe Kelimeler	221
1.4.2.7. Fransızca+Türkçe Kelimeler	222
1.4.2.8. İtalyanca Kökenli Kelimeler	223
1.4.2.9. Rumca/Yunanca Kökenli Kelimeler	224
1.4.2.10. İngilizce Kökenli Kelimeler	225
1.4.2.11. İtalyanca+Türkçe Kelimeler	226
1.4.2.13. Türkçe+Farsça Kelimeler	228
1.4.2.14. Arapça+Farsça Kelimeler	229
1.4.2.15. Türkçe+Arapça Kelimeler	230
1.4.2.16. İngilizce+Türkçe Kelimeler	231
1.4.2.17. Rusça Kökenli Kelimeler	232
1.4.2.18. Almanca Kökenli Kelimeler	233
1.4.2.19. Latince Kökenli Kelimeler	234
1.4.2.20. Ermenice Kökenli Kelimeler	235
1.4.2.21. Türkçe+Fransızca Kelimeler	236
1.4.2.22. İspanyolca Kökenli Kelimeler	237
1.4.2.23. Slavca Kökenli Kelimeler	238
1.4.2.24. Macarca Kökenli Kelimeler	239
1.4.2.25. Bulgarca Kökenli Kelimeler	240
1.4.2.26. Türkçe+Rumca/Yunanca Kelimeler	241
1.4.2.27. İspanyolca+Türkçe Kelimeler	242
1.4.2.28. İtalyanca+Farsça Kelimeler	243

1.4.2.29. Bulgarca+Türkçe Kelimeler	244
1.4.2.30. Farsça+Arapça+Türkçe Kelimeler.....	245
1.4.2.31. Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler.....	246
1.4.2.32. Soğdca Kökenli Kelimeler.....	247
1.4.2.33. Moğolca Kökenli Kelimeler	248
1.4.2.34. Süryanice Kökenli Kelimeler.....	249
1.4.2.35. Arapça+Fransızca Kelimeler	250
1.4.2.36. Farsça+Arapça Kelimeler	251
1.4.2.37. Türkçe+Arapça +Türkçe Kelimeler.....	252
1.4.2.38. Arapça+Türkçe+Farsça Kelimeler.....	253
1.4.2.39. Moğolca+Türkçe Kelimeler.....	254
1.4.2.40. Türkçe+İngilizce Kelimeler	255
1.4.2.41. Farsça+Rumca/Yunanca Kelimeler	256
1.4.2.42. Latince+İngilizce Kelimeler	257
1.4.2.43. Arapça+Farsça+Türkçe Kelimeler.....	258
1.4.2.44. Latince+ Türkçe Kelimeler	259
1.4.2.45. Rumca/Yunanca+Farsça Kelimeler	260
1.4.2.46. Fransızca+Farsça Kelimeler	261
1.4.2.47. Türkçe+İtalyanca+Türkçe Kelimeler.....	262

İKİNCİ BÖLÜM

CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ ROMANLARININ SÖZ VARLIĞININ KARŞILAŞTIRILMASI

2.1. Kelime Türleri	264
2.1.1. İsim	264
2.1.1.1.Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler	265
2.1.1.1.1. Cins İsimleri	266
2.1.1.1.2. Özel İsimler	266
2.1.1.1.2.1. İnsan İsimleri	269
2.1.1.1.2.2. Semt İsimleri	270
2.1.1.1.2.3. Şehir İsimleri	271
2.1.1.1.2.4. Kurum ve Kuruluş İsimleri.....	271
2.1.1.1.2.5. Millet İsimleri	272
2.1.1.1.2.6. Ülke ve Kıta İsimleri	272

2.1.1.1.2.7. Adres ve Marka İsimleri	272
2.1.1.1.2.8. Gün ve Ay İsimleri	273
2.1.1.1.2.9. Unvan İsimleri	273
2.1.1.1.2.10. Siyasi Düşünce ve Akım İsimleri	274
2.1.1.1.2.11. Eser İsimleri.....	274
2.1.1.1.2.12. Dil İsimleri.....	274
2.1.1.1.2.13. Coğrafi Bölge ve Yer İsimleri	275
2.1.1.1.2.14. Bayram ve Kutlama İsimleri	275
2.1.1.1.2.15. Diğer Özel İsimler	275
2.1.1.1.2.16. Din ve Mezhep İsimleri	275
2.1.1.1.2.17. Yön İsimleri	276
2.1.1.1.2.18. Lakap İsimleri	276
2.1.1.1.2.19. Gök Cismi İsimleri.....	276
2.1.1.2. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler	276
2.1.1.2.1. Tekil İsimler	277
2.1.1.2.2. Çoğul İsimler.....	278
2.1.1.2.3. Topluluk İsimleri.....	278
2.1.1.3. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler	278
2.1.1.3.1. Somut İsimler	279
2.1.1.3.2. Soyut İsimler	279
2.1.2. Sıfatlar	280
2.1.2.1. Niteleme Sıfatları	282
2.1.2.2. Belirtme Sıfatları.....	282
2.1.2.2.1. Sayı Sıfatları.....	282
2.1.2.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları	284
2.1.2.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları.....	284
2.1.2.2.1.3. Kesir Sayı Sıfatları	284
2.1.2.2.1.4. Üleştirme Sayı Sıfatları	284
2.1.2.2.1.5. Topluluk Sayı Sıfatları	285
2.1.2.2.2. Belirsizlik Sıfatları	285
2.1.2.2.3. İşaret Sıfatları	285
2.1.2.2.4. Soru Sıfatları	286
2.1.3. Zamirler	286

2.1.3.1. İşaret Zamirleri	288
2.1.3.2. Belirsizlik Zamirleri.....	289
2.1.3.3. Kişi Zamirleri.....	289
2.1.3.4. Soru Zamirleri.....	291
2.1.3.5. Dönüşlülük Zamiri.....	291
2.1.3.6. Karşılıklılık Zamiri	291
2.1.4. Zarflar	292
2.1.4.1. Durum Zarfları.....	293
2.1.4.2. Zaman Zarfları	294
2.1.4.3. Ölçü Zarfları	294
2.1.4.4. Yer-Yön Zarfları	294
2.1.4.5. Soru Zarfları.....	295
2.1.5. Fiiller	295
2.1.5.1. Durum Fiilleri	297
2.1.5.2. Kılış Fiilleri.....	298
2.1.5.3. Oluş Fiilleri	298
2.1.6. Fiilimsiler	298
2.1.6.1. Zarf-Fiiller	300
2.1.6.2. Sıfat-Fiiller.....	300
2.1.6.3. İsim-Fiiller	301
2.1.7. Edatlar.....	301
2.1.8. Bağlaçlar.....	302
2.1.8.1. Cümle Bağlaçları	304
2.1.8.2. Sıralama Bağlaçları.....	305
2.1.8.3. Denkleştirme-Karşılaştırma ve Seçme Bağlaçları	305
2.1.8.4. Pekiştirme Bağlaçları.....	305
2.1.8.5. Nöbetleşme Bağlaçları.....	305
2.1.9. Ünlemler	306
2.1.9.1. İçer Dönük Ünlemler.....	308
2.1.9.2. Dışa Dönük Ünlemler	308
2.1.9.3. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler.....	308
2.1.9.4. Ses Yansımalı Ünlemler	309
2.2. Diğer Söz Varlığı Unsurları	311

2.2.1. Deyimler	313
2.2.2. İkilemeler.....	314
2.2.2.1. Aynı Kelimeden Oluşan İkilemeler	316
2.2.2.2. Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilemeler	316
2.2.2.3. Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler	317
2.2.2.4. Zıt Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler	317
2.2.2.5. Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilemeler.....	317
2.2.2.6. Sayılardan Oluşan İkilemeler.....	317
2.2.2.7. Anlamli-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler	318
2.2.2.8. Anlamsız-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler	318
2.2.2.9. Eş Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler.....	318
2.2.2.10. Olumlu-Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkilemeler	318
2.2.2.11. Fiilimsilerle Oluşan İkilemeler	318
2.2.2.12. m’li Tekrarlarla Oluşturulan İkilemeler.....	319
2.2.2.13. mi Ekiyle Oluşturulan İkilemeler	319
2.2.3. İlişki Sözleri.....	320
2.2.4. Kaba Sözlür/Küfürler.....	320
2.2.5. Argo Sözlür.....	321
2.2.6. Terimler	321
2.2.7. Doldurma Sözlür.....	322
2.2.8. Atasözlür.....	322
2.3. Kelimede Anlam ve Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	322
2.3.1. Kelimede Anlam.....	322
2.3.1.1. Gerçek Anlamli Kelimeler.....	323
2.3.1.2. Mecaz Anlamli Kelimeler.....	324
2.3.1.3. Yan Anlamli Kelimeler.....	324
2.3.2. Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	324
2.3.2.1. Eş Anlamli Kelimeler	325
2.3.2.2. Zıt Anlamli Kelimeler.....	325
2.4. Cevdet Bey Ve Oğulları İle Masumiyet Müzesi Romanlarındaki Kelimelerin Köken Bakımından Karşılaştırılması	326
2.4.1. Türkçe Kökenli Kelimeler	329
2.4.2. Arapça Kökenli Kelimeler.....	330

2.4.3. Arapça+ Türkçe Kelimeler	330
2.4.4. Fransızca Kökenli Kelimeler	330
2.4.5. Farsça Kökenli Kelimeler	331
2.4.6. Farsça+Türkçe Kelimeler	331
2.4.7. İtalyanca Kökenli Kelimeler.....	331
2.4.8. Fransızca+ Türkçe Kelimeler	332
2.4.9. Rumca/Yunanca Kökenli Kelimeler.....	332
2.4.10. İtalyanca+ Türkçe Kelimeler	332
2.4.11. İngilizce Kökenli Kelimeler	332
2.4.12. Latince Kökenli Kelimeler	333
2.4.13. Türkçe+Farsça Kelimeler	333
2.4.14. Türkçe+Arapça Kelimeler	333
2.4.15. Moğolca Kökenli Kelimeler	333
2.4.16. Ermenice Kökenli Kelimeler	333
2.4.17. Rusça Kökenli Kelimeler	334
2.4.18. Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler	334
2.4.19. Arapça+ Farsça Kelimeler	334
2.4.20. İngilizce+ Türkçe Kelimeler.....	334
2.4.21. Türkçe+ Arapça+ Türkçe Kelimeler	334
2.4.22. Almanca Kökenli Kelimeler.....	335

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ ROMANLARINDA KELİME KULLANIM SIKLIĞI.....	337
3.1. Temel ve Yardımcı Kelimeler.....	342
3.2. Kelime Türleri	342
3.3. Kelime Kökeni	344
3.4. Romanların Farklı ve Tekrar Kelime Sayıları.....	346
3.5. Orhan Pamuk'un Kavram Dünyası	349
SONUÇ	352
SÖZLÜK.....	356
EKLER	502
KAYNAKÇA.....	503
ÖZ GEÇMİŞ	506

ÖN SÖZ

Anlaşmayı sağlayan dil, iletişim kurabilmenin temel vasıtasıdır. Dil sadece anlaşmayı sağlayan tek yönlü bir dizge değil aynı zamanda özelliklerine, kullanım yerlerine ve işlevlerine göre dünyayı anlamlı hâle getirebilen çok yönlü bir yapıdır.

Belli kurallar ve kelimeler dizgesinden oluşan dil, sürekli değişen ve gelişen canlı bir varlıktır. Dilin sahip olduğu değişkenlik özelliği iç ve dış etkenlerden kaynaklanmaktadır. İç etkenler dilin kendine özgü yapısı ve kuralları; dış etkenler ise dilin kullanıcıları tarafından meydana getirilen değişimlerdir. Dilin hareketliliğini sağlayan unsurların başında ise kelimeler gelmektedir. Kelimelerin oluşturduğu söz varlığı, dilin ve o dili kullanan milletin kimliği niteliğindedir. Çünkü bir milletin tarih boyunca yaşadıkları, bilgi ve kültür alışverişinde bulunduğu toplumlar, etkisinde kaldığı inanç sistemleri, söz varlığının oluşmasını sağlayan önemli etkenlerdir.

Birçok unsuru bünyesinde barındıran dilin kullanım alanı bulduğu yerlerden biri de edebî eserlerdir. Edebî eserin yaratıcısı konumunda olan sanatçı; duygu, düşünce ve hayal dünyasını dış dünya ile birleştirerek kurgular. Kurguladığı kavramları dili kullanarak kelimelere döker. Böylece sanatçının sahip olduğu söz varlığı, kullandığı üslup, dile olan hâkimiyeti, oluşturduğu eseriyle somut hâle gelir. Dolayısıyla dil; eserle yazarı, yazarla okuru, okurla dünyayı tanıştırır.

Dili kullanabilme yeteneği, sanatçının başarısının ölçütlerinden biridir. Sanatçının dili iyi kullanabilmesinin ölçütlerinden biri de dilin söz varlığını eserine yeterli derecede yansıtabilmesidir. Bu bakımdan söz varlığı çalışmaları, sanatçı ve eser için büyük önem taşır. Söz varlığının önemi dolayısıyla Türk Edebiyatının Nobel ödüllü yazarı Orhan Pamuk'un ilk romanı Cevdet Bey ve Oğulları ile son romanı Masumiyet Müzesi'nin söz varlığı, çalışma konusu olarak belirlenmiştir. Çalışmanın amacı Orhan Pamuk'un ilk ve son romanını oluşturan söz varlığının değişim ve gelişimini belirlemeye çalışmaktır. Bu amaç doğrultusunda yazarın ilk ve son romanı söz varlığı bakımından ayrıntılı olarak incelenip değerlendirilmiştir.

Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarında Söz Varlığı adlı çalışma Giriş ile başlamaktadır. Giriş'ten sonra incelemenin yapıldığı üç bölüm yer almaktadır. Çalışma, Sözlük ve Kaynakça ile sona ermektedir.

Giriş'te söz varlığı hakkında genel bilgi verilmiş, Orhan Pamuk'un hayatı, sanatı ve eserlerine değinilmiştir.

Birinci Bölüm'de Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi romanlarının söz varlığında yer alan kelimeler tür, anlam ve köken bakımından incelenmiştir. Bu bölümde deyim, atasözü, ikileme, terim, doldurma söz, ilişki söz vb. söz varlığı öğelerine de yer verilmiş, konulara ait tablo ve grafikler oluşturulmuştur.

Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarının Söz Varlığının Karşılaştırılması adlı **İkinci Bölüm**, romanlardaki söz varlığı unsurlarının karşılaştırmasını kapsar. Bu bölümde ilk ve son romandaki kelimeler tür, anlam, köken bakımından karşılaştırmalı olarak verilmiş elde edilen veriler tablo ve grafiklerle somutlaştırılmıştır.

Üçüncü Bölüm Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarında Kullanım Sıklığı adını taşımaktadır. Bu bölümde romanlarda en fazla kullanılan yüz kelimenin listesi çıkarılmış, kullanım sıklığı fazla olan kelimelerden hareketle Orhan Pamuk'un kavram dünyasına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

Çalışmadan elde edilen çıkarımlar **Sonuç** kısmında maddeler hâlinde sıralanmıştır. Orhan Pamuk'un ilk ve son romanında kullanılan kelimelerden oluşan **Sözlük**, çalışmanın sonuna eklenmiştir.

Tez, çalışma sırasında yararlanılan kaynakların yer aldığı **Kaynakça** ile son bulmaktadır.

Tezin hazırlanması sürecinde romanlarının söz varlığı incelenen Orhan Pamuk'la görüşülmek istenmiş ancak yazardan olumlu cevap alınamamıştır.

TEŞEKKÜR

Lisansüstü çalışmalara başladığım günden itibaren kapısını daima açık bulduğum, derin hoşgörüsü ve engin bilgisiyle çalışmalarına yön veren, bana her konuda yardımcı olarak bilimsel çalışmanın zevkini tattıran, dilin bilmediğim dünyalarının kapılarını aralamama fırsat veren, öğrencisi olmakla daima övüneceğim saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ahmet BURAN Beyefendi'ye minnet ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Verdikleri fikirlerle çalışmaya katkıda bulunan tez izleme komitesindeki hocalarım Prof. Dr. Ahat ÜSTÜNER ve Prof. Dr. Ercan ALKAYA'ya teşekkür ediyorum.

Tezin hazırlanması aşamasında yardımlarını esirgemeyen, manevi destekleriyle her zaman yanımda olan dostlarım Oya ÖZKAN ve Gülda ÇETİNDAG SÜME'ye; ablam Münevver YILDIRIM YILMAZ ve manevi ağabeyim Öner YILMAZ ile kardeşlerim Ece ve Erdal SAYINER'e, hayatım boyunca sevgisiyle yüreklendirerek beni bugünlere getiren anneme ve babama teşekkür etmeyi zevkli bir görev bilirim.

ELAZIĞ- 2015**Nilüfer YILDIRIM**

KISALTMALAR

- C.** : Cilt
CBO : Cevdet Bey ve Oğulları
MM : Masumiyet Müzesi
s. : sayfa
vb. : ve benzeri

GİRİŞ

SÖZ VARLIĞI VE ORHAN PAMUK

Söz Varlığı

Dil, insanın yaşamı ve dünyayı anlamlı hâle getirmede kullandığı, kendine özgü kurallarıyla sürekli değişip gelişen; kelimeler vasıtasıyla kültür, düşünce, inanç ve sosyal hayat kodlarını bünyesinde barındıran sistemdir. Bu sistem, kişiler arası iletişimi, milletlerarası kültür alışverişini, gelenek, görenek, örf ve âdetlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasını kısaca hem bireyin hem toplumun kendini ifade edip yenilemesini sağlar.

Gerçek dünyanın dilin saymaca birimleri ile yeniden şekillendirilmesi sonucu ortaya çıkan dil, insanoğlunun hem ürünü hem de üreticisi olduğu tek alandır. Kişinin sosyal kimliği sosyal uzlaşıya dayalı, tamamen yapay bir saymacalar dizgesi olan dilde yaşar. Dolayısıyla bir insanın ömrü, söz dizimi öğelerinin önderliğinde, sözlük birimleri arasında dolaşmakla geçer (Karaağaç, 2012: 37).

İnsanın hayatında, aklında ve dünyasında var olan kavramlar dilinin sınırlarını çizer. Dolayısıyla dil, kişisel ve toplumsal yaşamın görüntüsü niteliğindedir (Buran, 2008: 270). Kişisel ve toplumsal yaşama ait soyut görüntüler kelimeler aracılığıyla somutlaşır. İnsanın dil serüveni anadilini öğrenmesiyle başlar ve yaşadığı sürece devam eder. Çevreden edindiği, eğitim ve meslek yaşamıyla kazandığı, kültürel-sosyal etkinliklerle sahip olduğu nitelikler diline eklenir. Yaşam alanıyla dil alanının yoğrulması, insanı dilin en önemli taşıyıcısı hâline getirir.

Dil, insani ve kültürel olanı kelimeler aracılığıyla taşır. Kelimelerin meydana getirdiği söz varlığı ise insana ve millete ait olan değerleri yansıttığı için hem kişinin hem o dili kullanan milletin yaşamının aynası durumundadır.

Söz varlığının **Türkçe Sözlük**'te yer alan tanımı şöyledir: “*Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler.*” (TDK, 2011: 2158).

Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü'nde “*Bir dilde yer alan yerli ve yabancı bütün sözcüklerin oluşturduğu bütünlük.*” (Hengirmen, 2009: 342) şeklinde tanımlanan söz varlığı, dilin ses, şekil, söz dizimi ve anlam bakımından geçirdiği değişiklikleri ortaya çıkarır ve anlatımı güçlendiren anlam olaylarını, söz sanatlarını bünyesinde barındırır (Aksan, 1996: 11,13).

Bir dilin sözlük öğeleri olarak da nitelendirilen söz varlığının iki kaynağı bulunmaktadır. İlk kaynak dilde var olan öğelerin ses ve anlam bakımından değiştirilmesi ikinci kaynak başka dillerden dil unsuru alınmasıdır. Dilin söz varlığında yer alan iç öğeler dile ait yerli unsurlar, dış öğeler ise başka milletlerin dillerinden alınan unsurlardır (Karaağaç, 2005: 31).

Söz varlığı, bir dilin sahip olduğu kelimelerin oluşturduğu bütündür. Bir dilin kelimelerinin ve kelime gruplarının oluşturduğu bu bütün; dilde meydana gelen gelişmelerin, dilin zenginliğinin, eskiliğinin ve gelişmişliğinin en önemli göstergesidir. Milletlerin yaşam tarzı, gelenekleri ve kültürleri, akrabalık ilişkileri, sahip oldukları maddi ve manevi değerler o millete ait dilin söz varlığına yansır. Dolayısıyla kelimelerin oluşturduğu söz varlığı, dili kullanan milletlerin özelliklerini de ortaya çıkarır. Söz varlığı bir milletin dünyaya açılan penceresidir ve dilin zenginliğinin önemli ölçütlerinden biridir. Dilin gelişme ve değişme sürecinde geçirdiği evrelerin, başka dillerle girdiği etkileşimlerin ve dili kullanan milletin kültürel yapısının belirgin göstergelerinden biri sahip olduğu söz varlığıdır.

Söz varlığının içeriği zamanla farklılaşır. Bu farklılaşmanın temelinde, dilin sürekli değişen devingen yapısı ve dil kullanıcılarının başka dillerle iletişim hâlinde bulunması yatar. Dil kullanıcılarının, farklı dilleri kullanan milletlerle iletişim kurması, dilin söz varlığının da zaman içinde farklılaşmasına sebep olur. Toplumda meydana gelen sosyal, siyasi, ekonomik, dinî ve tarihî gelişmeler de söz varlığının boyutlarının ve içerdiği kavram alanının değişmesinde etkilidir.

Türkçe, kullanılageldiği ilk dönemden günümüze kadar uzanan süreçte zengin bir söz varlığına sahip olmuştur. Türkçenin söz varlığının sınırlarını çizen, zenginliğini ortaya koyan önemli kaynakların başında edebî eserler gelir. Edebî eserlerin söz varlığını belirleyen çalışmalar, dilin söz varlığına ait özelliklerin tespitini sağladığı için büyük önem taşır.

Sanat eserlerinin yazıldığı döneme ait sosyal, siyasi, dinî, ekonomik, askerî hayatı, eğitim ve aile yaşamını kapsayan zihniyet, söz varlığı aracılığıyla okuyucuya aktarılır. Söz varlığı bir dilin ve o dili kullanan milletlerin karakteristik özelliklerini nasıl ortaya koyuyorsa edebî eserlerin söz varlığı da yazarın, dilin imkânlarını ve zenginliklerini kullanabilme becerisini aynı şekilde gün ışığına çıkarır. Sanatçı; kavram dünyasında yer alan, kültür dünyasını şekillendiren, hayata bakış açısını belirleyen kelimeleri söz varlığına aksettirir. Eğitim düzeyi, tarih bilinci, etkisinde kalınan dinî ve

siyasi fikirler ile sosyal yaşam algıları sanatçının söz varlığında vücut bulur. Bundan dolayı, yazarın söz varlığını bilmek onu tanımaya ve eserlerini daha iyi anlamaya yardımcı olur.

Sanatçıların söz varlığının tespit edilmesi Türkçenin söz varlığının sınırlarının ve zenginliğinin ortaya çıkarılması açısından önem taşımaktadır. Bu bakımdan söz varlığı çalışmaları, sanatçılar açısından olduğu kadar dil açısından da çok işlevli çalışmalar olarak kabul edilir.

Orhan Pamuk'un Hayatı

Ferit Orhan Pamuk 7 Haziran 1952'de Moda'da gece yarısından sonra küçük özel bir hastanede dünyaya gelir. Babası Gündüz Bey, annesi Şeküre Hanım'dır. Küçük yaşta resme merak saran Pamuk, öğrenimine Nişantaşı'nda başladı, babasının IBM genel müdürü olup Ankara'ya gitmesiyle ilköğrenimini başkentteki Mimar Kemal İlkokulu'nda sürdürür. Orta öğrenimine Işık Lisesi'nde başlayan yazar daha sonra Şişli Terakki Lisesi'ne devam eder ve lise diplomasını bu okuldan alır. Liseden sonra Robert Koleji'ne kaydolun Pamuk, 1979 yılında mezun olur (Pamuk, 2013: 2-5).

Robert Koleji'nden mezun olduktan sonra dedesi ve babasının isteği üzerine mühendis olmak için İstanbul Teknik Üniversitesi'ne başlar. *“Bir Doğu ülkesinde Batılı olduğuma inandırılarak yetiştirildim.”* (Pamuk, 1999: 134) diyen yazar, üçüncü sınıfın sonunda mimar ya da ressam olamayacağını anlayıp okulu bırakır. Devam zorunluluğu olmadığı, yazmaya daha çok vakit ayırabileceğini düşündüğü ve askerliğini erteleme şansını yakalayacağı için İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü'ne başlar ve buradan mezun olur. Yazar bu süreci şöyle anlatır: *“Annemle yaşıyordum, mimarlık okuyordum, bıraktım. Gazeteciliğe yazıldım. Gazeteci olmak için değil askerliğimi ertelemek ve üniversite diplomam olsun diye. 22 yaşındayken ilk romanımı yazmaya başladım ve sekiz yılda iki buçuk roman yazdım.”* (Pamuk, 1999: 49).

Annesiyle babası 1978'de boşanan Pamuk, 2002 yılının Aralık ayında babasını kaybeder. Babasını çok seven Pamuk, yazarlığa başlamasında onun büyük rolü olduğunu şu sözlerle anlatır: *“Çocukken karaladığım her resme içten bir hayranlıkla bakar, onay için gösterdiğim her çiziktirmeyi bir şaheser görmüş gibi inceler, en yavan en tatsız şakalarım bile içtenlikle gülümserdi. Onun bana verdiği güven olmasaydı, yazar olmak, bunu bir hayat olarak seçmek benim için çok daha güç olurdu.”* (Pamuk, 2010: 16).

1982 yılında Aylin Türegün'le evlenen Pamuk'un bu evlilikten 1991'de Rüya adlı kızı dünyaya gelir. Yazar 2001 yılında eşi Aylin Türegün'den ayrılır.

Yazarlık hayatına 1974 yılında adım atan Orhan Pamuk, 1979 yılında yazdığı **Karanlık ve Işık** adlı romanı ile Milliyet Roman Yarışması'na katıldı ve Mehmet Eroğlu ile birincilik ödülünü paylaşır. 1982 yılında **Cevdet Bey ve Oğulları** adıyla yayımlanan bu roman 1983 yılında, Orhan Kemal Roman Ödülü'ne layık görülür.

2006 yılında TIME dergisi tarafından dünyanın en etkili 100 kişisinden biri seçilen Pamuk, Nobel edebiyat ödülünü kazanarak Türk edebiyatında bu ödülü alan ilk sanatçı unvanını alır. Nobel ödülünün Orhan Pamuk'a verilme nedeni, ödülü veren İsveç Akademisi tarafından *“Kentinin melankolik ruhunun izlerini sürerken kültürlerin birbiriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulan”* ifadesiyle açıklanır (<http://tr.wikipedia.org/wiki/Nobel>, 14 Mayıs 2015).

Yazarın kazandığı ödül hem yerli hem yabancı basında büyük yankı uyandırır. Pamuk'un aldığı ödüller Nobel ile sınırlı kalmamış yazar daha sonra çeşitli ülkelerden farklı kategorilerde ödüllere layık görülür.

Küçüklüğünde futbola karşı ilgi duyan ve Fenerbahçe taraftarı olan yazar, müzik konusunda fazla bilgisinin olmadığını ifade eder. Gerçek bir sanatçının hobisinin olmadığını, sinemayı ve kitap okumayı sevdiğini, seyahatlere dinlenme zamanları gözüyle baktığını söyleyen Orhan Pamuk, Türkiye'nin seslerinden uzak olmanın kendisini dinlendirdiğini belirtir. New York'ta geçirdiği üç yıl dışında, bütün hayatını İstanbul'da aynı sokaklarda, aynı semtlerde geçirmiş olan yazar hâlen doğduğu binada yaşamını sürdürmektedir. *“Doğduğum günden itibaren, yaşadığım evleri, sokakları, mahalleleri hiç terk etmedim. Elli yıl sonra (arada İstanbul'un başka yerlerinde yaşamama rağmen) gene Pamuk Apartmanı'nda, annemin beni kucağına alıp dünyayı ilk gösterdiği ve ilk fotoğraflarımın çekildiği yerde yaşıyorum.”* (Pamuk, 2010: 6).

Her yıl Amerika'daki bir üniversitede dönemlik dersler veren Orhan Pamuk, otuz yıldır roman yazmakta ve bunun dışında başka hiçbir işle uğraşmamaktadır (Pamuk, 2010: 2).

Yazdığı eserlerle Türkiye'yi, çıkmazlarını, düşüncelerini, yaşamını genellikle İstanbul'dan yola çıkarak anlatan yazar edebî çalışmalarını sürdürmektedir.

Edebî Kişiliği ve Roman Anlayışı

Son dönem Türk edebiyatının önde gelen isimlerinden biri olan Orhan Pamuk, hayatını roman yazmaya adanmış bir yazardır. Yazarlık serüvenine geleneksel roman tarzında başlamış ardından postmodern tarza yönelmiş, her eserinde farklı bir biçim deneme uğraşı içine girmiştir. Eserleri 60 dile çevrilen, 11 milyon baskı yapan ve dünyanın birçok ülkesinde okur kitlesine sahip olan Pamuk, edebiyatla uğraşmayı hayatının asıl amacı olarak görür ve bu uğraşını mutlu olmakla eşdeğer tutar: *“Mutlu olabilmem için her gün bir miktar edebiyatla ilgilenmem gerekiyor. Hani her gün bir ilaçtan bir kaşık alması gereken hastalar vardır. Herkesinki gibi bir hayat sürebilmek için şeker hastalarının her gün bir kere iğne olmaları gerektiğini çocukluğumda öğrendiğimde çok acımiştım onlara; yarı ölü olduklarını düşünmüştüm. Edebiyata bağlılığım da beni bu anlamda ‘yarı ölü’ durumuna getirmiştir. Belki de ölüyüm de içimdeki cesedi edebiyatla hayata döndürmeye çalışıyorum.”* (Pamuk, 1999: 13) diyerek edebiyatı, yaşama bağlanma aracı olarak gören yazar, yazı yazmadığı zamanları yaşanmamış kabul etmektedir.

Romancı kimliğinin, günlük hayatın gürültüsü içindeyken, hayatın odak noktasında bulunduğunu hissederken aslında kenarda ve yalnız olduğunu fark ettiği zaman ön plana çıktığını ve bu durumlarda iyi yazı yazabildiğini ifade eden yazar: *“Benim gibilerin durumunda, en iyi tedavi, en büyük mutluluk kaynağı, her gün iyi bir yarım sayfa yazmaktır. Yirmi beş yıldır aşağı yukarı her gün on saatten olmak üzere bir odada, masamda yazıyorum.”* (Pamuk, 1999: 14) diyerek nasıl yazdığına dair ipuçları veren yazar, hayal kurmakla işe başlar ve her gün az da olsa yazarak kendini yetiştirir.

Pamuk, roman yazmaya başlarken içinde bulunduğu ruh hâlini şöyle özetler: *“Kötümserseniz sıkıldığınızı düşünürsünüz, iyimserseniz hayatın eksikliklerini hayal gücüyle tamamladığınızı düşünebilirsiniz. Her iki hâlde de içinizde ‘Odana dön, masana otur!’ diyen bir ses vardır. Başkalarının yolunu bilmiyorum, benim gibiler böyle yazar olur.”* (Pamuk, 1999: 16).

Yazarlığın çok disiplinli bir iş olduğunu belirli kurallar gerektirdiğini ve bu kuralların kişiyi yazma eylemine yönelttiğini söyleyen Pamuk, yazmaya mutlaka önceki gün yazdıklarını okuyarak başladığını, bu yöntemin kendisini romanın atmosferine soktuğunu ve kendisine yazdıklarını yeniden değerlendirme şansı verdiğini ifade eder. *“Roman bana olağanüstü zenginlikte, bütün yaratıcılığını fazla fazla taşıyacak bir araç olarak gözüküyor. Kendimi bu sanatın bir kölesi gibi hissediyorum. Ancak körü körüne*

bir sanat biçimine değil dünyanın zenginliğine ve şaşırtıcılığına, kavranılmazlığına duyulan bir bağlılık bu.” (Pamuk, 1999: 70-71, 103-104) diyerek romanın işlevini ve edebiyat ekseninde yazarlığın yerini dile getirir.

Orhan Pamuk tüm eserlerinin, bir önceki eserin içindeki bir cümleden veya bir ayrıntıdan doğduğunu belirtir: “*Cevdet Bey’deki gençlerden bir anlamda Sessiz Ev doğdu. Sessiz Ev’deki tarihçi Faruk’tan Beyaz Kale çıktı. Beyaz Kale’nin düşsel ortamından, oradaki kimi tarihî sahnelerden, esrarlı mavi gece diyebileceğim karanlık sahnelerden Kara Kitap çıktı.*” (Pamuk, 1999: 136).

Eserlerinde konuların ve kahramanların birbirini çağrıştırmaları, olay örgüsündeki benzerlikler hatta kahraman isimlerinin dahi aynı olması bu etkilenmenin açık göstergeleridir. Söz varlığı bakımından incelediğimiz ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde ana kahramanların ağabeylerinin adının Osman olması, her iki romanda da babalarını kalp krizinden kaybetmeleri, babalarının taziyesinde yaşanan olayların benzer olması, evli iken başkalarıyla beraber olma ve evlilik dışı ilişkiler bu etkilenmeye örnek olarak verilebilir.

Her roman, yazarının hayatından izler taşır. Yazarın hayat felsefesi, düşünceleri, kahramanın diliyle ve yaşadıklarıyla okura ulaşır. Okur, bu sayede yazar hakkında bilgi sahibi olur, kahramanla yazarı özdeşleştirerek olay örgüsüne hâkim duruma gelir. Orhan Pamuk’un romanlarında da yazarın hayatına dair ayrıntılar göze çarpar. “*Pek çok şey kitaplarımda çocukluğumdan, yaşadıklarımdan, içime attıklarımdan gelir.*” (Pamuk, 2010: 440) diyerek bu duruma ışık tutan yazarın hayatıyla ilgili detaylar, eserlerinin ele alındığı bölümde ele alınacaktır.

Yazarın hayatından beslenen romanlar, içerik ve anlam düzleminde incelendiği zaman söz konusu metinlerin, belirli motiflerin yinelandığı görülür. Bunlar ‘kurmaca, antropolojik ve kültürel’ motiflerdir (Ecevit, 1996: 34).

Orhan Pamuk, romanlarını gerçeği yakalamak ve yakaladığı gerçeği okura duyurmak için yazmaz. Felsefî bir yanı olan romanlarının hayatın içindeki esrarı göstermesi gerektiğini düşünür. Yazarlığın “*bir eğlenceyi kenardan seyretmek*” ile eşdeğer olduğunu söyleyen Pamuk’un amacı Türk romanının standartlarının üstüne çıkmak, geniş bir arayış içine girerek bütüncül şeyler yapmaya çalışmak ve ‘yalıncat gerçekçilikten’ kurtulmaktır (Pamuk, 1999: 104, 141, 144, 107).

“*Benim borçlu olduklarım her zaman kuvvetle hissetmişimdir ki, cumhuriyet, modernleşme ve gelenek konusunda benim gibi kafası karışık olanlardır.*” (Pamuk,

1999: 165). diyen sanatçı, yazın hayatında Türk ve dünya edebiyatının çeşitli sanatçılarından etkilenmiştir. Yazarlığının şekillenmesinde pay sahibi olan sanatçılar, Pamuk’u ve eserlerini farklı düşünceler ve biçimlerle belli bir roman anlayışına taşımışlardır.

Yahya Kemal, Ahmet Hamdi Tanpınar, Oğuz Atay, Kemal Tahir, Orhan Kemal, Aziz Nesin, Yaşar Kemal, Fethi Naci, Kemalettin Tuğcu, Şavkar Altınel, Dostoyevski, Gustave Flaubert, Borges, Thomas Bernhard, Philip Larkin, Patricia Highsmith, Milan Kundera, Mario Vargas –Llosa, Cabrera Infante, Orhan Pamuk’a yazarlık yolunda meşale tutan isimlerden bazılarıdır.

Yazarın romanları, alacakaranlık romanları ve bunun dışında kalan romanlar olmak üzere iki damardan beslenir. Bu iki kaynağın birlikte kullanımı onun kendine has roman anlayışını şekillendirmiştir (Aral, 2007: 43).

Orhan Pamuk’un romanlarında **Beyaz Kale**’den sonra gerek Doğu gerekse Batı edebiyatından kimi yapıtlara açık ya da kapalı göndermeler bulunur. Yazar bu göndermeleri bazen kurgu/biçim ögesi olarak kullanır bazen de motif olarak dokuya katar ve düşünsel arka planın bir ögesi yapar (Ecevit, 1996: 32).

Yazar, romanları ile ilgili düşüncelerini şöyle aktarır: “Çok fazla değil ama biraz seviyorum. Bazılarına çok emek ve kan verdim, onlar için yoruludum. Onlar da bana bir dünya açtılar, benim okunmama sevilme yol açtılar. Ne kızıyorum onlara ne de çok çok önemsiyorum. İşte raflarda duruyorlar. Onlarla birlikte yaşadım, artık istiyorum ki kendi başlarına yaşasınlar.” (Pamuk, 1990: 127). Yazarın, romanlarını kendi başına yaşamaya bırakması, okurla kitap arasından çekildiği, kitabı tamamen okura bıraktığı anlamına gelmektedir.

Eserleri

Orhan Pamuk’un on biri roman beşi anı ve denemelerinden oluşan toplam on altı eseri vardır. İlk olarak İletişim Yayınları tarafından basılan eserler 2013 yılından itibaren Yapı Kredi Yayınları tarafından okuyucuya ulaştırılmaktadır. Yazarın eserleri, yayımlanış tarihlerine göre şöyle sıralanabilir:

Cevdet Bey ve Oğulları

Orhan Pamuk’a ilk ününü getiren roman, **Cevdet Bey ve Oğulları** adlı romanıdır. Nişantaşlı bir ailenin 20. yüzyılın başından itibaren üç kuşak boyunca süren

hikâyesini anlatan roman; ev içlerinin renklerini, zamanın akışını, günlük konuşmaları, akılda yer eden kahramanlar aracılığıyla okura sunar. Geleneksel romanın izlerini taşıyan eserde Abdülhamit döneminin son yıllarında İstanbul'un ilk Müslüman tüccarlarından Cevdet Bey'in işlerini büyütme, zenginleşmek, Batılı anlamda modern bir aile kurmak gibi hedeflerine ulaşmaya çalışmasının serüveni anlatılır. Kökü taşraya uzanan geleneksel ailesini bir yana bırakarak bu isteklerini gerçekleştirmeye çalışan Cevdet Bey ve oğullarının hikâyesi bir anlamda modernleşme çabası içindeki Türkiye Cumhuriyeti'nin özel hayatının da hikâyesidir (Pamuk, 2010).

Orhan Pamuk'a 1979 Milliyet Yayınları Roman Ödülü (Mehmet Eroğlu ile birlikte) ve 1983 Orhan Kemal Roman Armağanı'nı kazandıran **Cevdet Bey ve Oğulları** yazarın hayatından izler taşır. Pamuk, ilk romanını kendi ailesinden esinlenerek yazdığını şu cümlelerle aktarır: *“Cevdet Bey ve Oğulları'nda kendi ailem ve hayatımdan pek çok şey var. Benim dedem de bir zamanlar demiryolu inşa etmişti, Nişantaşı'nda oturdu, eski taş bir evden, daha sonra Pamuk Apartmanı adını alacak bir binaya taşınmışlar, o apartmanı kendileri yapmışlardı. Gene benim büyükannem, amcalar, halam da romanda bir benzeri anlatılan bir aile apartmanında otururlardı.”* (Pamuk, 1999: 129).

Yazar, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nı yazarken Thomas Mann'ın **Buddenbrooks** adlı eserinden etkilenmiş, **Buddenbrooks**'taki ailenin serüvenini okuyunca kendi ailesinin hikâyesini yazabileceğini düşünmüştür. Aile hayatının anlatıldığı bu eserin arka planında Jöntürklerden Cumhuriyet'in ilk elli yılının sonuna kadar olan süreçteki İstanbul yer alır (Pamuk, 1999: 130).

Sessiz Ev

Biri tarihçi biri devrimci biri de zengin olmayı aklına koymuş üç torun, İstanbul yakınlarındaki Cennethisar kasabasındaki babaannelerini ziyaret ederek, dedelerinin yetmiş yıl önce siyaset yüzünden sürgün edildiğinde yaptırdığı evde bir hafta kalırlar. Bu sürede babaannelerinin doksan yıllık anılarla dolu geçmişi ortaya çıkarken, dedenin Doğu ile Batı arasındaki uçurumu bir çırpıda kapatacağını sandığı ansiklopediyi yazışı hatırlanır. Evde sessiz gözlemleriyle kuşaklar arasında köprü kuran tanıklar; bahçe duvarının ötesinde ise aile ile ilgilenen tutkulu gençlerin hareketleri vardır (Pamuk, 2012).

Romanın ilham kaynaklarından biri yazarın dedesinin anneannesine yazdığı mektuplardır. Eserde 1970’lerin başındaki genç kuşağın yaşam tarzı da anlatılmaktadır (Pamuk, 1999: 132).

1980 öncesindeki siyasi olayların, Osmanlı kültüründeki rasyonalist maceranın ve sürekli değişen olgu ve değerlerin yer aldığı eser, Türkiye’nin uzak ve yakın geçmişini, o dönemlere ait siyasi çatışmayı gerçekçi bir şekilde ele almaktadır. **Sessiz Ev**’de olaylar beş ayrı kişinin bakış açısından verilmekte böylece modern romanın çok yönlü aydınlatma tekniğinden yararlanılmaktadır (Ecevit, 1996: 24).

Yazar **Sessiz Ev**’de dil konusunda ilk kez farklılık denemiş, cümleleri uzatmış, devrik cümlelere yer vermeye başlamıştır (Pamuk, 1999: 107).

1991 yılında Fransa’da Prix De La Découverte Européenne ödülüne layık görülen eser, Pamuk’un ikinci romanıdır.

Beyaz Kale

Orhan Pamuk’un **Beyaz Kale** adlı romanı astronomiden, fizikten ve resimden anlayan Venedikli bir kölenin 17. yüzyılda Türk korsanları tarafından tutsak edilerek İstanbul’a getirilmesi, burada bir Türk tarafından satın alınması, köle ve efendinin birbirlerini tanımak amacıyla sohbet etmeleri temeline dayanır. Bu sohbetler sırasında İstanbul sokaklarından düşsel bahçelere, hayvanlardan silah yapımına kadar pek çok olay ve kavram anlatılır ve kahramanların kafasına “*Ben, neden benim?*” sorusu takılır (Pamuk, 2012).

Yazar, **Beyaz Kale** ilgili olarak şu ifadeleri kullanır: “**Beyaz Kale**, gençliğimde hatta çocukluğumda fazlasıyla ciddiye aldığım kimlik oyununu bir anda yazıyla oyuna dönüştürme çabasıdır. Kitabın kalbinde ikizler hikâyesi yatar. Doğu ve Batı kültüründe ise mesela **1001 Gece Masalları**’nda sık sık görülen ikizler temasıdır. Doğu ve Batı’nın birbirlerinden ne kadar uzak ya da yakın olduğu kitabımın konusu değildir. Doğu Doğu olmasın, Batı da Batı olmasın isteği var bu kitapta.” (Pamuk, 1999: 135).

Orhan Pamuk; eserin kısalığı, ölçüleri ve temposu dolayısıyla Avrupa’da ‘nuvel’ denilen biçimi hatırlattığını söyler ve kitabı yazma amacının tarihsel bir dönemi anlatmaktan ziyade aklında var olan bir hikâyeyi, tarihî bir zamana oturtmak ve iki dost arasındaki arkadaşlığın hikâyesini anlatmak olduğunu ifade eder (Pamuk, 1999: 133).

Kara Kitap

1995'te Fransa'da Prix Culture France ödülünü alan **Kara Kitap**, Orhan Pamuk'un dördüncü romanıdır ve 1990 yılında yazılmıştır. Yazar, **Kara Kitap**'ın ilhamını **Beyaz Kale**'deki düşsel ortamdan, tarihî ve karanlık sahnelerden almış, çocukluğunu anlatmış, İstanbul'da ve 1970'lerin Nişantaşı'nda yaşamının nasıl bir şey olduğunu ortaya koymayı amaçlamıştır. Pamuk, bu amacını şu sözlerle dile getirmektedir: “**Kara Kitap** hem benim kendi hayatımın, sevdiğim dükkânların, şeylerin, hâlâ açık olan Alaaddin'in dükkânının, Nişantaşı Karakolu'nun, Taksim Meydanı ve Beyoğlu'nun ve buralardaki pek çok kişisel anının bir tarihidir, hem de bu noktalardan çıkarak bütün İstanbul'u tarihiyle kucaklama çabasıdır. **Kara Kitap**'ta yıllardır hep yapmak istediğim şeyi en sonunda yaptım. Bir tür kolaj diyebilirim buna. Tarih parçacıkları, gelecek parçacıkları, şimdiki zaman, değişik, birbirlerine yabancı gibi görünen hikâyeler...” (Pamuk, 1999: 136, 139).

Romanın özelliklerinden biri de **Kara Kitap**'ın bir kısmının Milliyet gazetesinde yayımlanan köşe yazılarından oluşmasıdır. Bu yazılar, romanın düz anlatımını ve zamanını bölen kodlar arasına girer (Pamuk, 1999: 279).

Gizli Yüz

Orhan Pamuk ilk senaryosunu 1983 yılında yazmıştır. Ali Özgentürk'ün isteği üzerine yazdığı bu senaryo çekilmemiş, (Pamuk, 2010: 446-447) 1990'da Ömer Kavur'a yazdığı **Gizli Yüz** adlı senaryo 1991'de Antalya Film Festivali'nde 'en iyi film' ve 'en iyi senaryo' kategorilerinde ödüle layık görülmüştür. **Gizli Yüz**, aynı yıl Montréal Yeni Sinema Festivali En İyi Film Ödülü'nü de almıştır (Pamuk, 2012).

Yeni Hayat

Okuduğu bir kitaptan etkilenen, kitabın vadettiği yeni hayatın peşinden koşan; saflık, romantik düşçülük ve mutlak'ı arayan kahramanın hikâyesini anlatan **Yeni Hayat**'ın çıkış noktalarından biri Novalis'in ve Alman romantiklerinin hayal dünyasıdır (Pamuk, 1999: 147).

Orhan Pamuk kendisi ile roman kahramanı Osman'ın benzerliklerini şöyle anlatır: “**Yeni Hayat**'ın kahramanı Osman'ın yaşı benim romancı olmaya karar verdiğim yaşma denk düşüyor. Ben de o zamanlar **Yeni Hayat**'ın kahramanı gibi İstanbul Teknik Üniversitesi'nde okurdum. Tıpkı onun gibi mimarlık koridorlarında

aşağı yukarı sinirli sinirli dolandır, öğle yemeği zili çaldığında kafeteryaya koşanlardan olmadığım için sevinirdim. Ben de romanın kahramanı gibi annemle yaşar, kendimi odama kapatıp içerde bir romancı yaratmaya çalışırdım.” (Pamuk, 1999: 147).

Bir anlam arayışının romanı olan eserde Pamuk, dünyayı romantize ederek ona anlam yüklemiştir (Ecevit, 1996: 37).

Benim Adım Kırmızı

Orhan Pamuk’un “*en renkli ve en iyimser romanım*” dediği **Benim Adım Kırmızı**, 1591 yılında İstanbul’un karlı dokuz gününde geçmektedir. İki oğlu birbiriyle sürekli çatışan Şeküre, savaştan dönmeyen kocasının yerine kendisine yeni bir koca, yeni bir sevgili aramaya başlar ve babasının eve çağırdığı saray nakkaşlarını saklandığı yerden seyreder. Usta nakkaşların görevi Osmanlı padişahının gizlice yaptırdığı bir kitap için Frenk etkisi taşıyan tehlikeli resimler yapmaktır. Nakkaşlardan biri öldürülür ve devreye Şeküre’ye âşık olan teyzesinin oğlu Ka girer. İstanbul’da bir vaizin etrafında toplanan nakkaşlar ve hattatlar, tekkelere karşı olan bir çevrenin baskıları, pahalılık ve korku hüküm sürerken geceleri bir kahvehanede toplanırlar ve sivri dilli bir meddahın anlattığı hikâyelerle eğlenirler.

Herkesin kendi sesiyle konuştuğu, ölülerin, eşyaların dile geldiği, aşk, evlilik ve mutluluk üzerine yazılan roman, eski resim sanatının unutulmuş güzelliklerine bir ağıt niteliği taşımaktadır (Pamuk, 2012).

Fransa, İtalya ve İrlanda’dan çeşitli ödüller alan **Benim Adım Kırmızı**’da esas sorun Doğu-Batı değil nakkaşın çilesi, sanatçının derdidir. Doğu-Batı arka plan fonunu oluşturur (Pamuk, 1999: 155).

Yazar: “*Bana sorarsanız bu kitap, en derinden, şu unutulmak korkusunu ve sanatsal unutulmanın korkunçluğunu anlatır.*” (Pamuk, 1999: 163) diyerek romanın ana temasını okurla paylaşır.

Öteki Renkler

Öteki Renkler, Orhan Pamuk’un çocukluk anılarından romanlarını nasıl yazdığına, gezi notlarından sevdiği yazarlar ve kitaplar hakkındaki düşüncelerine, itiraflarına, şikâyetlerine, siyasi öfkelerine, günlük hayat heyecanlarına kadar geniş bir yelpazeyi içine alan düzyazılarından oluşan eseridir. Yazarın makale ve

denemelerinden, tuttuğu defterlerden, kendisiyle yapılan röportajlardan titizlikle seçilen bu yazılar, Pamuk hakkında okura farklı ve değışik bilgiler sunmaktadır (Pamuk, 2012).

Kar

Orhan Pamuk’a Fransa’dan iki ödöl kazandıran **Kar**, Almanya’daki sürgünden Türkiye’ye dönen şair Ka’nın Kars’ta geçen serüvenini anlatır. Bu serüven, kahramanın Kars’ı ve orada yaşayan insanları tanımayı, gezgin bir tiyatro kumpanyasını, intihar eden ve türban direnişı yapan kızları, çeşitli siyasal grupları, dedikoduları içine alır (Pamuk, 2012).

İstanbul: Hatıralar ve Şehir

Yazarın 2007 yılında yayımlanan **İstanbul: Hatıralar ve Şehir** adlı eseri anılardan oluşmaktadır. Annesi, babası, ailesi, kendini tanıyışı ve doğup büyüdüğü, yaşadığı şehir olan İstanbul, eserin odak noktasını oluşturur (Pamuk, 2010).

Pamuk’u ve yazarlığını şekillendiren unsurların hayat bulduğu bu kitapta okur, yazarın bilinmeyen dünyasının kapılarını aralar.

Babamın Bavulu

Orhan Pamuk’un 2006 yılının Aralık ayında Nobel Edebiyat Ödülü’nü alırken yaptığı ve otuz iki yıllık yazarlık çabasının ruhunu yansıtan konuşması **Babamın Bavulu**, bütün dünyada yankı uyandırmıştır. Bu konuşmanın metnini, yazarın Puterbaugh Ödülü ile Alman Kitapçılar Birliği tarafından verilen Barış Ödülü’nü alırken yaptığı konuşma oluşturmaktadır. Ayrıca eserde Orhan Pamuk’un kişisel albümünden seçtiği ve Ara Güler’in objektifinden yansıyan çok sayıda fotoğraf da yer almaktadır (Pamuk, 2010).

Masumiyet Müzesi

Aşk romanı kategorisinde değerlendirilebilecek olan **Masumiyet Müzesi**, yazarın altı yıl üzerinde çalıştığı ve 2008’de yayımladığı romanıdır. Yazar bu romanda İstanbullu zengin aile çocuğu Kemal ile uzak ve yoksul akrabası Füsün’un aşkını anlatırken aşk, evlilik, arkadaşlık, cinsellik, tutku, aile ve mutluluk hakkındaki düşüncelerini de aktarmaktadır (Pamuk, 2012).

Masumiyet Müzesi'ni diğer romanlardan ayıran özellik kendi adına ait bir müzenin bulunmasıdır. Yazar, romanda Füsün'a, aşkına ve hayatına dair kilit noktaları oluşturan eşyaları, 2012 yılında ziyaretçilere kapılarını açan Masumiyet Müzesi'nde sergilemiştir. Müze, İstanbul'un Beyoğlu semtinin Çukurcuma Caddesi, Dalgıç Çıkmazı Sokağı'nda bulunmaktadır.

Manzaradan Parçalar

Orhan Pamuk bu kitabında çocukluğundan başlayarak hayatından, yaşadıklarından söz etmektedir. Yazarın babasının ölümü, siyasi dertleri, roman yazarken hissettikleri, Boğaz gemileri ile ilgili gözlemleri büyük bir manzaranın parçası gibi işlenmektedir (Pamuk, 2012).

Saf ve Düşünceli Romancı

Saf ve Düşünceli Romancı, Orhan Pamuk'un Harvard Üniversitesi'nde verdiği Norton derslerini içermektedir. Yazar bu derslerde edebiyat ve sanat anlayışını açıklayarak roman sanatıyla ilgili sorulara cevap vermekte, dersin odak noktasını oluşturan soruları Türk ve dünya edebiyatından örneklerle cevaplamaktadır (Pamuk, 2010).

Ben Bir Ağacım/Seçme Parçalar

Orhan Pamuk'un kitaplarından seçtiği çeşitli bölümleri değiştirerek, **Ben Bir Ağacım** adı altında yazdığı eser, 2013 yılında Yapı Kredi Yayınları arasından çıkmıştır. Kitapta yazarın çocukluk, öğrencilik anıları ve tarih önemli yer tutmaktadır. Tarihin çocuksu yanı ile çocukluğun tarihî yanını sentezleyen Pamuk, bu kitabında son romanı **Kafamda Bir Tuhafılık**'ın kahramanı Mevlut Karataş'ı da okuyucuyla tanıştırmaktadır (Pamuk, 2013).

Kafamda Bir Tuhafılık

Kafamda Bir Tuhafılık, hem bir aşk hikâyesi hem de modern bir destan niteliği taşımaktadır. Orhan Pamuk'un üzerinde altı yıl çalıştığı son romanı, bozacı Mevlut ile üç yıl aşk mektupları yazdığı sevgilisinin İstanbul'daki hayatlarının hikâyesidir. 1969 ila 2012 arasında, kırk yılı aşkın bir süre İstanbul sokaklarında yoğurtçuluk, pilavcılık, otopark bekçiliği gibi pek çok iş yapan Mevlut, bir yandan sokakların çeşit çeşit insanla

dolmasını, şehrin büyük bölümünün yıkılıp yeniden inşa edilmesini, Anadolu'dan gelip zengin olanları izler; diğer yandan ülkenin içinden geçtiği dönüşümlere, siyasi çatışmalara, darbelere tanık olur. Onu başkalarından farklı kılan şeyin ve kafasındaki tuhaflığın kaynağını hep merak eder. Ama kış akşamları boza satmaktan ve sevgilisinin aslında kim olduğunu düşünmekten hiç vazgeçmez.

Pamuk son romanında *“Aşkta insanın niyeti mi daha önemlidir, kısmeti mi?”* *“Mutluluk veya mutsuzluğumuz bizim seçimlerimize mi bağlıdır, yoksa bizim dışımızda mı gelişip başımıza gelirler?”* gibi sorulara cevap ararken aile hayatıyla şehir hayatının çatışmasını, kadınların ev içlerindeki öfke ve çaresizliklerini de resmetmektedir (Pamuk, 2014).

Aldığı Ödüller

Orhan Pamuk 1974 yılında başladığı 41 yıllık romancılık hayatına başta Nobel olmak üzere pek çok ödül sıgırdırıştır. Yazarın aldığı ödüller, fahri doktora unvanları ve çeşitli kuruluşlardaki üyelikleri şöyle sıralanabilir:

Karanlık ve Işık, Milliyet Basın Roman Yarışması Ödülü (Türkiye, 1979, Mehmet Eroğlu ile birlikte)

Cevdet Bey ve Oğulları, Orhan Kemal Roman Ödülü (Türkiye, 1983)

Sessiz Ev, Madaralı Roman Ödülü (Türkiye, 1984)

Beyaz Kale, Bağımsız Yabancı Kurgu Ödülü (Büyük Britanya, 1990)

Sessiz Ev, Prix de la Découverte Européenne (Fransa, 1991)

Gizli Yüz, Antalya Altın Portakal Film Festivali-En İyi Özgün Senaryo (Türkiye, 1991)

Gizli Yüz, Montréal Yeni Sinema Festivali En İyi Film Ödülü, (Montréal, 1991)

Kara Kitap, Prix France Culture (Fransa, 1995)

Benim Adım Kırmızı, Prix du Meilleur Livre Etranger (Fransa, 2002)

Benim Adım Kırmızı, Grinzane Cavour (İtalya, 2002)

Benim Adım Kırmızı, Uluslararası IMPAC Dublin Edebiyat Ödülü (İrlanda, 2003)

Alman Yayıncılar Birliği Barış Ödülü (Almanya, 2005)

Kar, Médicis Ödülü Etranger (Fransa, 2005)

Ricarda-Huch Ödülü (2005)

Edebiyat Nobeli Ödülü (İsveç, 2006)

Washington Üniversitesi Seçkin Hümanist  d l  (Amerika Birleřik Devletleri, 2006)

Puterbaugh  d l  (Amerika Birleřik Devletleri, 2006)

Ovid  d l  (Romanya, 2008)

Norman Mailer Yaşam Boyu Başarı  d l  (ABD, 2010)

Sonning  d l  (Danimarka, 2012)

Legion D'honneur (Fransa, 2012)

şeylerin Masumiyeti, Mary Lynn Kotz  d l  (ABD, 2014)

Tabernakul  d l  (Makedonya, 2014)

Masumiyet Müzesi, Yılın Avrupa Müzesi  d l  (Estonya, 2014)

Helena Vaz da Silva, Avrupa Kültürel Miras  d l  Kamu Bilinçlendirme  d l , 2014

Aydın Doğan  d l  (Türkiye, 2015)

Doktoralar (Onursal Dereceler)

Berlin Üniversitesi, Felsefe ve Beřeri Bilimler Bölümü, 2007

Tilburg University, 2007

Boğaziçi Üniversitesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, 2007

Georgetown Üniversitesi, 2007

Madrid Üniversitesi, 2008

Beyrut Amerikan  niversitesi, 2003

 yelikler

Sanat ve Edebiyat Amerikan Akademisi  yelięi, 2008

Sosyal Bilimler Çin Akademisi  yelięi, 2008

BİRİNCİ BÖLÜM

CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ ROMANLARINDA SÖZ VARLIĞI

1.1.Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarında Kelime Türleri

“Anlamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük” (TDK, 2011: 1381) şeklinde tanımlanan kelime, söz diziminin oluşmasını sağlayan temel unsurdur. Kelimelerin söz dizimi içerisinde yeni isimlerle kullanım alanına çıkması, kelime türlerinin oluşmasını sağlar. Bu oluşumu sağlayan en önemli etken, kelimenin söz dizimindeki bağlamıdır. Bu bağlam doğrultusunda kelime türleri farklı sınıflandırmalara tabi tutulmaktadır. Sınıflandırmalar değişiklik gösterse de isim ve fiil, iki aslî kelime türü olarak kabul edilmektedir. Kelime türlerinin sınıflandırılması da bu iki sözcük türü üzerinden yapılmaktadır. İsim ve fiil dışında kalan sıfat, zamir, zarf, edat, bağlaç ve ünlem de isim ve fiile bağlı olarak adlandırılan kelime türleridir.

Leyla Karahan kelimelerin sözcük türleri bakımından adlandırılmasında işlevin önemli bir unsur olduğunu ifade ederek şöyle der: “*Kelimelerin hangi tür kategorisinde yer alacağını belirleyen ölçüt ‘işlev’dir. Söz dizimindeki işlevin değişmesiyle kelimenin türü de değişir. Söz gelişi bir ismin, sıfat, zarf hatta edat kategorisi içinde de yer alabilmesi o ismin anlam boyutu ve söz dizimindeki işlevi ile ilgilidir. Bir kelimenin hangi tür kategorisinde yer alacağını belirleyen ölçüt, o kelimenin anlam boyutu ve söz dizimindeki görevidir. Anlam boyutu ve görevi değiştikçe kelimenin türü de değişmekte ve meselâ bir isim; zarf, sıfat hatta edat olarak kullanılabilir.*” (Karahan, 2007: 1).

Söz varlığı açısından ele aldığımız Orhan Pamuk’un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde yer alan kelimeler, türlerine göre şu sıralamaya bağlı kalınarak incelenmiştir:

1. İsim
2. Sıfat
3. Zamir
4. Zarf
5. Fiil

6. Edat

7. Bağlaç

8. Ünlem

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanında yer alan kelimeler tür bakımından incelenirken, türün hem toplam kelime hem farklı kelime içindeki oranı belirlenmiştir. İlk romanda 6848 son romanda 7910 farklı kelime, tür incelemesine tabi tutulmuştur. Bundan dolayı isim, sıfat, zamir, zarf, fiil, edat, bağlaç, fiil ve fiilimsilere ait genel tablolarda kelime sayısının yanında yüzdelik orana ait iki değer verilmiştir. İlk yüzdelik değer, kelime türünün toplam kelime sayısı içindeki oranını, ikinci yüzdelik değer ise kelime türünün farklı kelime sayısı içindeki oranını göstermektedir.

Romanlardan elde edilen sonuçların gösterildiği tablolarda koyu renk ile belirtilenler kendi içinde, diğer sayısal veriler de kendi içinde değerlendirilmiştir.

1.1.1. İsimler

Varlıkları ve varlıkların zihinde oluşturdukları kavramları karşılayan kelime türüne isim adı verilir. Zeynep Korkmaz ismi: *“Evrendeki canlı cansız bütün varlıkları, insan tasavvurundaki somut ve soyut bütün kavramları, tek tek ya da tür olarak karşılayan sözlerdir.”* (Korkmaz, 2009: 195) şeklinde tanımlamaktadır. Karaağaç ise isimlerin, sözlükte yer alan bilgilerin adı olduğunu ifade ederek isimlerin sözlükte yer almasını tek başına anlamları olmasına bağlar (Karaağaç, 2009: 31).

İnsanın yeryüzünü tanıma ölçütü, ismini bildiği varlıklarla sınırlıdır. Dolayısıyla isim, bir varlığın tanınmasında ve yaygınlaşmasında ayrıcalıklı bir unsurdur. Bu ayrıcalık isimlerin verilmesine, niteliğine ve sayısına göre tasnif edilebilir:

1.1.1.1. Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler

Varlık alanındaki yerine ve sahip olduğu özelliğe göre isimler cins isim ve özel isim olarak gruplandırılır:

1.1.1.1.1. Cins İsimleri

Aynı türden varlıklara verilen isimlerdir. Cins isimlerinin ortak özelliği, aynı türü karşılayan genel bir grup oluşturmalarıdır. Bu ortak özellikler herkesin zihninde aynı kavramın canlanmasını sağlar. Örneğin köprü, cadde, insan, dağ cins isimidir ve bunlar aynı türden varlıkların genel adıdır.

1.1.1.1.2. Özel İsimler

Özellikleri itibariyle dünya üzerinde benzeri bulunmayan varlık, nesne ve kavramlara verilen isimlerdir. Cins isimlerin zihinde oluşan tek görüntüsü varken özel isimlerde aynı durum söz konusu değildir. Özel ismi taşıyan kişi veya nesnenin zihinde tasavvur edilebilmesi için önceden tanınıyor veya biliniyor olması gerekir.

Kişi isim ve soyisimleri, kıta, ülke, şehir, ilçe, kasaba, köy, sokak, mahalle, apartman, ırmak, dağ, ova, nehir, deniz, millet, devlet, boy, aşiret, topluluk, dil, din, mezhep, tarikat, ırk, gazete, kitap, dergi, dönem, kurum, kuruluş, dernek, makam isimleri lakap ve unvanlar vb. özel isim grubu içinde değerlendirilir. Bu isimlerin ortak özelliği yaratılışta tek oluşları ve benzerlerinin bulunmamasıdır. Örneğin köprü cins isimken Boğaziçi Köprüsü ayırt edici özelliğinden dolayı özel isim grubuna girer. İnsan bir türün genel adını karşılayan cins isim iken insana verilen Ahmet ismi o kişiyi tanımlayan ve diğer varlıklardan ayıran özel bir isimdir.

1.1.1.2. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler

Varlıklar, duyu organları ile algılanıp algılanmamalarına göre iki başlık altında incelenmektedir:

1.1.1.2.1. Somut İsimler

Duyu organlarıyla algılanabilen, boşlukta yer kaplayan, doğada var olan nesne ve varlıklara verilen isimlerdir. Somut isimlerin söylendikleri zaman akılda canlandırılan bir karşılıkları bulunur. Ağaç, bulut, kitap, masa vb. gibi isimler, duyu organlarının herhangi biriyle algılanabildikleri için somuttur.

1.1.1.2.2. Soyut İsimler

Duyu organlarıyla algılanamayan, doğada madde olarak bulunmayan ve dolayısıyla boşlukta yer kaplamayan ancak varlığı bilinen kavramlara verilen isimlerdir. Soyut isimler genellikle duygu ve düşüncelerin adıdır ve zihinde canlandırılacak somut bir karşılıkları yoktur. Korku, başarı, mutluluk, öfke vb. gibi isimler soyuttur.

1.1.1.3. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler

Varlıklar nicelik bakımından tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismi olmak üzere üç başlık altında ele alınır:

1.1.1.3.1. Tekil İsimler

Sayı olarak tek bir varlığı gösteren isimlerdir. Kalem, saat, araba, göz tekil isme örnek olarak verilebilir.

1.1.1.3.2.Çoğul İsimler

Birden fazla varlığa ad olan kelimelerdir. Türkçede çokluk kavramı isme getirilen -lar eki ile sağlanır. Kalem, saatler, arabalar, gözler vb. sayı olarak birden fazla varlığın adı olduğu için çoğul isimdir.

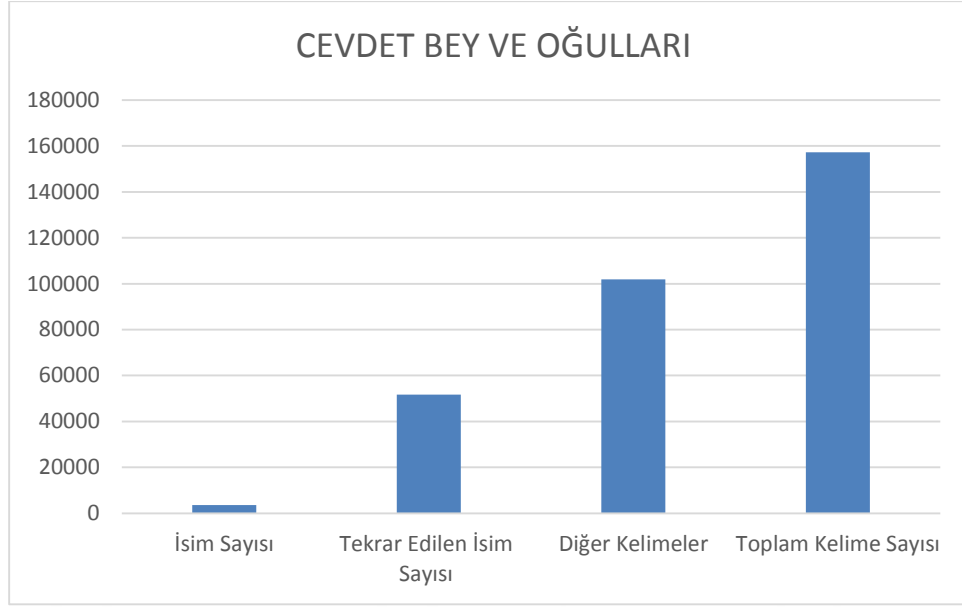
1.1.1.3.3.Topluluk İsimleri

Çoğul eki almadığı halde anlam olarak birden fazla varlığı ve kavramı ifade eden isimlerdir. Topluluk isimleri; biçimce tekil, anlamca çoğuldur. Orman, aile, millet, meclis gibi kelimeler biçim bakımından tekil olduğu halde birden fazla varlığı içermesi yönüyle topluluk ismi olarak kabul edilir.

1.1.1.4.Cevdet Bey ve Oğulları Romanında İsimler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında en çok kullanılan kelime türü isimdir. Romanda yer alan isim sayısı aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
İsim Sayısı	3588	2,28/52,39
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	32,89
Diğer Kelimeler	101947	64,83
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

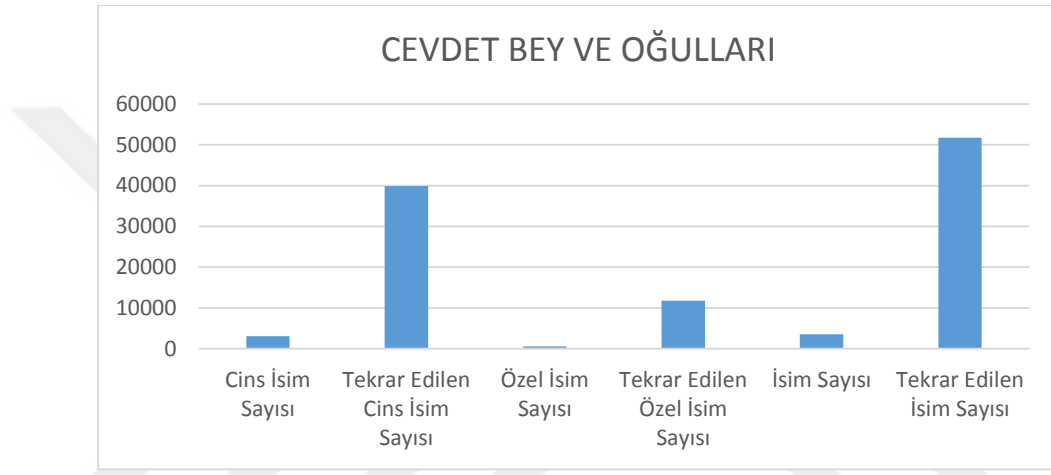
Cevdet Bey ve Oğulları romanında toplam 157247 kelime kullanılmıştır. Bu kelime sayısının 3588'i isimdir. Kullanılan bu isimler 51712 kez tekrar edilmiştir. 3588 isim % 2,28'lik yüzdelik dilime tekabül ederken tekrar edilen isim sayısı toplam kelime sayısının % 32,89'luk bölümünü oluşturmaktadır. Romanda kelime türü bakımından incelenen 6848 kelimenin 3588'i isimdir. İsimlerin kelime türleri içindeki dilimi ise % 52,39'dur. Bu veriler romanda en çok kullanılan kelime türünün isim olduğunu, kelime türlerinin yarısından fazlasını ismin oluşturduğunu göstermektedir.

Romandaki isimler varlıklara verilişlerine, varlıkların niteliklerine ve sayılarına göre sınıflandırılarak üç başlık altında incelenmiştir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullanılan isimler çoğunlukla varlıklara verilişlerine göre cins ismi, niceliklerine göre tekil isim ve niteliklerine göre somut isim olma özelliği taşımaktadır.

1.1.1.4.1. Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler

Varlıklara verilişlerine göre isimler cins ismi ve özel ismi olarak ele alınmış, ulaşılan sonuçların tablo ve grafiği aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Cins İsmi Sayısı	3050	85,01
Tekrar Edilen Cins İsmi Sayısı	39889	77,65
Özel İsim Sayısı	538	14,99
Tekrar Edilen Özel İsim Sayısı	11823	22,35
İsim Sayısı	3588	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	100

Romanda kullanılan cins isimlerine ve özel isimlere ait sayısal değerler ve örnekler şöyle açıklanabilir:

1.1.1.4.1.1.Cins İsimleri

Yazar 3050 cins ismini toplamda 39889 kez kullanmıştır. Dilde yer alan isimlerin çoğunluğu cins ismidir. Bundan dolayı yazarın kullandığı isimlerin büyük bölümünü cins isimlerinin oluşturması doğaldır. Romanda geçen cins ismi örneklerinden bazıları şunlardır:

Çarşaf (CBO, 11), doktor (CBO, 41), bahçıvan (CBO, 67), vazo (CBO, 107), ceket (CBO, 107), kütüphane (CBO, 119), kapı (CBO, 147), piyano (CBO, 147), insan (CBO, 179), biblo (CBO, 194), güneş (CBO, 222), telefon (CBO, 245), kitap (CBO, 245) mektup (CBO, 260), para (CBO, 364).

1.1.1.4.1.2.Özel İsimler

Romanda 538 özel isim 11823 kez tekrar edilmiştir. Özel isimler 20 başlık altında sınıflandırılmış ve elde edilen veriler aşağıda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Erkek İsmi Sayısı	200	37,17
Tekrar Edilen Erkek İsmi Sayısı	5650	47,79
Semt İsmi Sayısı	60	11,15
Tekrar Edilen Semt İsmi Sayısı	427	3,61
Şehir İsmi Sayısı	45	8,36
Tekrar Edilen Şehir İsmi Sayısı	339	2,87
Kadın İsmi Sayısı	42	7,81
Tekrar Edilen Kadın İsmi Sayısı	1921	16,25
Kurum ve Kuruluş İsmi Sayısı	35	6,51
Tekrar Edilen Kurum ve Kuruluş İsmi Sayısı	279	2,36
Millet İsmi Sayısı	31	5,76
Tekrar Edilen Millet İsmi Sayısı	244	2,06
Ülke ve Kıta İsmi Sayısı	22	4,09
Tekrar Edilen Ülke ve Kıta İsmi Sayısı	238	2,01
Adres ve Marka Bildiren İsim Sayısı	17	3,16
Tekrar Edilen Adres ve Marka Bildiren İsim Sayısı	41	0,35
Gün ve Ay İsmi Sayısı	17	3,16
Tekrar Edilen Gün ve Ay İsmi Sayısı	94	0,80
Eser İsmi Sayısı	14	2,60
Tekrar Edilen Eser İsmi Sayısı	28	0,24
Unvan İsmi Sayısı	13	2,42
Tekrar Edilen Unvan İsmi Sayısı	2260	19,12
Siyasi Düşünce ve Akım İsmi Sayısı	13	2,42
Tekrar Edilen Siyasi Düşünce ve Akım İsmi Sayısı	72	0,61
Dil İsmi Sayısı	7	1,30
Tekrar Edilen Dil İsmi Sayısı	41	0,35
Coğrafi Bölge ve Yer İsmi Sayısı	5	0,93
Tekrar Edilen Coğrafi Bölge ve Yer İsmi Sayısı	21	0,18
Bayram ve Kutlama İsmi Sayısı	5	0,93
Tekrar Edilen Bayram ve Kutlama İsmi Sayısı	73	0,62
Diğer Özel İsimler	5	0,93
Tekrar Edilen Diğer Özel İsim Sayısı	11	0,09
Din ve Mezhep İsmi Sayısı	4	0,74
Tekrar Edilen Din ve Mezhep İsmi Sayısı	65	0,55
Yön İsmi Sayısı	2	0,37
Tekrar Edilen Yön İsmi Sayısı	7	0,06
Lakap İsmi Sayısı	1	0,19
Tekrar Edilen Lakap İsmi Sayısı	12	0,10
Gök Cismi İsimleri Sayısı	0	0
Tekrar Edilen Gök Cismi ve Gezegen İsimleri Sayısı	0	0
Özel İsim Sayısı	538	100,00
Tekrarlanan Özel İsim Sayısı	11823	100,00

Grafik oluşturulurken 10 örnekten az olan özel isim türleri, hacmi genişlettiği için grafikte gösterilmemiştir. Tablodaki verilerin grafiği şu şekildedir:

1.1.1.4.1.2.1. İnsan İsimleri

Özel isimler içinde en büyük pay insan isimlerine aittir. Romanda kullanılan insan isimlerinin tablo ve grafiği aşağıdaki gibidir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Erkek İsmi Sayısı	200	82,64
Tekrar Edilen Erkek İsmi Sayısı	5650	74,63
Kadın İsmi Sayısı	42	17,36
Tekrar Edilen Kadın İsmi Sayısı	1921	25,37
Toplam İnsan İsmi Sayısı	242	100,00
Tekrar Edilen İnsan İsmi Sayısı	7571	100,00

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere romanda 242 insan ismi toplamda 7571 kez tekrar edilmiştir. Bu sayının 200'ü erkek ismidir, romanın akışı içinde erkek isimleri 5650 tekrarla kullanılmıştır. 42 kadın isminin ise 1921 tekrarla kullanıldığı görülmektedir.

Erkek isimlerinin, romandaki insan isimlerinin % 82,64'lük dilimini oluşturması roman kahramanlarının çoğunluğunun erkek olmasından kaynaklanmaktadır. Olay örgüsüne yön verenler Cevdet Bey, Cevdet Bey'in oğulları Osman ile Refik, yeğeni Ziya, Refik'in arkadaşları Ömer ve Muhittin gibi erkek kahramanlardır. Ömer'in kayınpederi, Muhtar Laçın, siyasi fikirleriyle Muhittin'i etkileyen Mahir Altaylı, Refik'in oğlu Ahmet ikinci derecedeki erkek kahramanlar olarak romandaki yerini alır.

Romanda geçen erkek isimlerine örnek olarak *Cevdet (CBO,11)*, *Nusret (CBO,26)*, *Ziya (CBO, 27)*, *Ahmet Fehmi Paşa (CBO, 36)*, *Fuat (CBO, 38)*, *Sait (CBO, 101)*, *Ömer (CBO, 101)*, *Refik (CBO, 119)*, *Muhittin (CBO, 141)*, *Nedim (CBO, 140)*, *Remzi (CBO, 151)*, *Osman (CBO, 215)*, *Sadi (CBO, 215)*, *Enver (CBO, 277)*, *Kerim Naci (CBO, 294)* verilebilir.

Romanda kadın kahramanların erkek kahramanlara göre daha az yer aldığı görülmektedir. Bu durum kadın isimlerine ait sayısal değerlerin düşük olmasına sebep olmuştur. % 17,36'luk dilimi kapsayan kadın isimlerinin az olması olay örgüsüne yön verenlerin erkek kahramanlar olmasına bağlıdır. Kadın kahramanlar içinde ön planda olan kişi Cevdet Bey'in hanımı, Osman ile Refik'in anneleri Nigân Hanım'dır. Cevdet Bey'in kızı Ayşe, gelinleri Nermin ve Perihan, Ömer'in nişanlısı Nazlı ve Ahmet'in

arkadaşı kimliğiyle okurla tanıştırılan İlknur romanda geçen kadın kahramanların önde gelenleridir.

Kadın isimlerinden bazıları şöyle örneklendirilebilir: *Zeliha* (CBO, 21), *Mari* (CBO, 26), *Zeynep* (CBO, 37), *Atiye* (CBO, 102), *Nigân* (CBO, 150), *Ayşe* (CBO, 150), *Leyla* (CBO, 151), *Rezan* (CBO, 151), *Nazlı* (CBO, 158), *Cemile* (CBO, 159), *Perihan* (CBO, 168), *Mebrure* (CBO, 215), *Taciser* (CBO, 326), *Nermin* (CBO, 326), *Emine* (CBO, 396).

1.1.1.4.1.2.2.Semt İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 60 semt ismi 427 tekrarla kullanılmıştır. Roman kahramanlarının yaşadığı, olayların aktığı asıl mekân İstanbul'dur. Bundan dolayı romanda İstanbul'un semt isimleri çoğunluktadır.

Olay örgüsü içinde farklı şehirlerin semt isimlerine de yer verilmektedir. Bu semt isimleri şunlardır: *Taksim* (CBO, 30), *Vefa* (CBO, 64), *Nişantaşı* (CBO, 67), *Beşiktaş* (CBO, 162), *Karaköy* (CBO, 184), *Teşvikiye* (CBO, 186), *Beyoğlu* (CBO, 284), *Eminönü* (CBO, 368), *Emirgân* (CBO, 373), *Cihangir* (CBO, 542), *Akhisar* (CBO, 24), *Kızılay* (CBO, 380), *Yenişehir* (CBO, 380), *Keçiören* (CBO, 450), *Kemah* (CBO, 543).

1.1.1.4.1.2.3.Şehir İsimleri

Romanda 45 şehir ismi 339 kez tekrar edilmiştir. Bu şehir isimlerinden 28'i Türkiye'de, 17'si yurt dışında bulunan şehirlere aittir. Yerli şehir isimlerinin fazlalığı olay örgüsünün Türkiye'de geçmesi ile ilgilidir. Yabancı şehirler genellikle kahramanların öğrenim görmek ve gezmek amacıyla belli bir süre yaşadıkları yerler olarak roman sayfalarına yansımıştır. Bu şehir isimlerini şu şekilde örneklendirebiliriz:

Manisa (CBO, 161), *Erzincan* (CBO, 270), *İstanbul* (CBO, 282), *Sivas* (CBO, 289), *Erzurum* (CBO, 289), *Samsun* (CBO, 289), *Eskişehir* (CBO, 294), *Hatay* (CBO, 310), *Elazığ* (CBO, 334), *Ankara* (CBO, 542), *Konya* (CBO, 55), *Paris* (CBO, 24), *Londra* (CBO, 96), *Tiran* (CBO, 425), *Selanik* (CBO, 53).

1.1.1.4.1.2.4.Kurum ve Kuruluş İsimleri

Kurum ve kuruluş isimleri başlığı altında cami, han, hamam, otel, köprü, resmî kurum vb. isimler ele alınmıştır. Romanda bu özel isim grubuna ait 35 isim 279 kez tekrar edilmiştir. Kurum ve kuruluş isimleri romanın söz varlığının % 6,51'lik dilimini

oluşturmaktadır. Olayların anlatımı sırasında ve özellikle dış mekân tasvirlerinde kullanılan özel adların geçtiği isimlerden bazıları şöyle sıralanabilir: *Kanzuk Eczanesi* (CBO, 30), *Müstahzarat-ı Tıbbiye-i Ecnebiye* (CBO, 32), *Beyazıt Camii* (CBO, 35), *Harbiye Nezareti* (CBO, 35), *Halep Çarşısı* (CBO, 42), *Serkldoryan Kulübü* (CBO, 42), *Askerî Tıbbiye* (CBO, 44), *Robert Koleji* (CBO, 86), *Taksim Meydanı* (CBO, 125), *Teşvikiye Camii* (CBO, 189), *Eyfel Kulesi* (CBO, 235), *Tokatlıyan Oteli* (CBO, 365), *Topkapı Sarayı* (CBO, 347), *Ankara Palas* (CBO, 442), *Türk Silahlı Kuvvetleri* (CBO, 562).

1.1.1.4.1.2.5.Millet İsimleri

Romanda 31 millet ismi 244 kez tekrar edilmiştir. Millet isimleri özel isimlerin % 5,76'lık kısmını içine almaktadır. Millet isimleri genellikle kahramanların, dış ülkelerin siyasetine dair düşüncelerini ifade ettikleri bölümlerde kullanılmıştır.

Romanda geçen millet isimlerinden bazıları şunlardır: *Fransız* (CBO, 16), *İtalyan* (CBO, 33), *Ermeni* (CBO, 45), *Yahudi* (CBO, 45) *Rum* (CBO, 45), *Macar* (CBO, 147), *Alman* (CBO, 289), *İngiliz* (CBO, 379), *İspanyol* (CBO, 436), *Bulgar* (CBO, 449), *Rus* (CBO, 449), *Arnavut* (CBO, s.481) *Türk* (CBO, 532) *Çerkez* (CBO, 536), *Gürcü* (CBO, 536).

1.1.1.4.1.2.6.Ülke ve Kıta İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 22 ülke ve kıta ismi 238 kez tekrarlanmıştır. Ülke ve kıta isimleri romanda yer alan 538 özel ismin % 4,09'luk bölümünü teşkil etmektedir. Olayların Türkiye'de geçmesi, özgürlükler ve çağdaşlaşma konusunda Fransa, Almanya ve Amerika'nın örnek gösterilmesi, bu ülke ve kıta isimlerinin romanda sık kullanılmasına neden olmuştur.

Fransa (CBO, 29), *Amerika* (CBO, 68), *İtalya* (CBO, 87), *Avrupa* (CBO, 98), *Türkiye* (CBO, 125), *İngiltere* (CBO, 127), *Habeşistan* (CBO, 128), *İran* (CBO, 144), *Suriye* (CBO, 274), *Çekoslavakya* (CBO, 288), *Almanya* (CBO, 288), *Avusturya* (CBO, 288), *İspanya* (CBO, 288), *İsviçre* (CBO, 300), *Panama* (CBO, 349), *Danimarka* (CBO, 365), *Malta* (CBO, 404), *Bulgaristan* (CBO, 436), *Makedonya* (CBO, 449), *Asya* (CBO, 470), *Bolivya* (CBO, 589) romanda geçen ülke ve kıta isimleridir.

1.1.1.4.1.2.7.Adres ve Marka Bildiren İsimler

Romanda cadde, sokak, apartman, mahalle gibi adres belirten kelimelerin ve çeşitli ürünlere ait markaların özel isim olarak kullanıldığı 17 kelime bulunmaktadır. 17 kelime 41 kez tekrar edilmiştir. Romanda bu kategoriye bağlı olarak belirlenen özel isimler şunlardır:

Apollinaris (CBO, 31), Atkinson kolonyoları (CBO, 32), Ethem Pertev kuvvet şurubu (CBO, 32), Evian (CBO, 31), Frijder (CBO, 194), Hünyadi Yanoş Müshilleri (CBO, 32), Katran Hakkı Ekrem Öksürük Şurubu (CBO, 32), Kemeraltı Sokağı (CBO, 315), Klonaridis (CBO, 30), Krem Pertev (CBO, 32), Krupp (CBO, 211), Nervin (CBO, 194), Tiryaki (CBO, 324), Tobler (CBO, 31), Vichy (CBO, 31), Siemens (CBO, 212), Serencebey Yokuşu (CBO, 192).

Romanda geçen marka isimleri olay örgüsünün geçtiği dönemi yansıması bakımından önem taşımaktadır.

1.1.1.4.1.2.8.Gün ve Ay İsimleri

Yılın aylarına ve haftanın günlerine ait isimler, sayısal değerlerle kullanıldıkları zaman özel isim olarak kabul edilirler. Romanda bu şekilde kullanılan 17 gün ve ay ismi 94 kez tekrar edilmiştir. Ay ve gün isimlerinin büyük çoğunluğu Refik adlı roman kahramanının tuttuğu günlüklerde yer almaktadır. Özel isim olarak kullanılan gün ve ay isimleri şunlardır:

Eylül (CBO, 246), Pazartesi (CBO,246), Perşembe (CBO, 247), Kasım (CBO, 247), Çarşamba (CBO, 247), Cumartesi (CBO, 248),Cuma (CBO, 249), Pazar (CBO, 249), Ocak (CBO, 251), Şubat (CBO, 253), Mart (CBO, 296), Salı (CBO, 296), Nisan (CBO, 297), Ekim (CBO, 542), Aralık (CBO, 546), Mayıs (CBO, 569), Haziran (CBO, 628).

1.1.1.4.1.2.9.Eser İsimleri

Eser isimleri başlığı altında gazete, kitap, dergi, tablo gibi yayın ve eserlerin isimleri yer almaktadır. Romanda 14 eser ismi 28 kez tekrarlanmıştır. Eser isimleri içinde en önemli pay kitap ve dergi isimlerindir. Kahramanların bir yol çizmek, hedefe ulaşmak, belli bir düşüncüyü benimsemek ve benimsetmek amacıyla çeşitli kitapları okumaları, romanda kitap isimlerinin geniş yer tutmasında etkili olmuştur.

Romanda geçen eser isimleri şöyle sıralanabilir.

Moniteur D'Orient (CBO, 16), *Mizan* (CBO, 24), *Saadetli Familya* (CBO, 33), *Kamus-ı Fransevî* (CBO, 85), *Goriot Baba* (CBO, 101), *Mavi Tuna* (CBO, 288), *Ankara* (CBO, 381), *Devlet ve Fert* (CBO, 425), *Ötüken* (CBO, 430), *Tarih-i Kadim* (CBO, 485), *Robinson Crusoe* (CBO, 499), *Altınışik* (CBO, 532), *Zavallı Necdet* (CBO, 537), *İtiraflar* (CBO, 538).

1.1.1.4.1.2.10.Siyasî Düşünce ve Akım İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları bir fikir arayışının romanıdır. Her kahramanın belli bir amacı, ulaşmak istediği hedefi ve inandığı fikri vardır. Bu durum romanda fikir hareketlerinin, siyasî akım ve düşüncelerinin özel isim olarak kullanılması sonucunu doğurmuştur. Romanda 13 siyasî düşünce ve akım ismi 72 kez tekrar edilmiştir.

Siyasî düşünce ve akım isimlerinin romanda geçen örnekleri şunlardır: *Atatürkçü* (CBO, 628), *Celali* (CBO, 447), *Francocu* (CBO, 193), *Jöntürk* (CBO, 25), *Jöntürklük* (CBO, 24), *Kemalizm* (CBO, 398), *Marksist* (CBO, 423), *Marksizm* (CBO, 607), *Turancı* (CBO, 310), *Turancılık* (CBO, 310), *Türkçü* (CBO, 312), *Türkçülük* (CBO, 312), *Türklük* (CBO, 429).

1.1.1.4.1.2.11.Unvan İsimleri

Türkçe Sözlük'te: “*Şahıs adlarıyla bir arada kullanılarak nezakete yönelik bir hitap biçimini veya şahsın ailedeki, topluluk ve toplumdaki mevkiini ve akrabalık derecesini gösteren ad*” (TDK, 2010: 2419) olarak tanımlanan unvanlar, kişileri tanımlayıcı nitelikteki kelimelerdir. Toplum içinde bireyin konumunu belirleyen unvanların farklı kullanılış şekillerine edebî eserlerde de rastlanmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 13 farklı unvan 2260 kez tekrarlanmıştır. Unvanların sıkça kullanılması insan isimlerinin kullanım sıklığının sonucudur. Çünkü unvanlar kişi isimlerine bağlı olarak kullanılan kelimelerdir. Romanda geçen unvan örnekleri şu şekildedir:

Cevdet **Bey** (CBO, 11), **Doktor** Tarık (CBO, 19), Şükrü **Paşa** (CBO, 63), **Başkâtip** Tahsin (CBO, 65), Sabri **Enişte** (CBO, 127), Alebru **Teyze** (CBO, 127), Tevfik **Amca** (CBO, 130), Nigân **Hanım** (CBO, 146), **Muhasebeci** Sadık (CBO, 155), Cemile **Hala** (CBO, 158), **Avukat** Cenap **Bey** (CBO, 187), Aşçı Nuri (CBO, 253), **Kral** Faruk (CBO, 274).

1.1.1.4.1.2.12. Dil İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 7 dil ismi 41 kez tekrarlanmıştır. Romanda geçen dil ismi örnekleri *İtalyanca* (CBO, 33), *Fransızca* (CBO, 85), *İngilizce* (CBO, 143), *Türkçe* (CBO, 147), *Latince* (CBO, 187), *Almanca* (CBO, 529), *Rumca* (CBO, 556)'dır.

1.1.1.4.1.2.13. Coğrafi Bölge ve Yer İsimleri

Romanın bazı bölümlerinde farklı coğrafi bölgelere ve belirli bir yer adı ile birlikte kullanılan coğrafi yer isimlerine rastlanmaktadır. Bu türden 5 farklı özel isim 21 kez tekrarlanmıştır. *Marmara* (CBO, 22), *Karadeniz* (CBO, 437), *Bahri Hazer* (CBO, 492), *Hint Denizi* (CBO, 492) ve *Altay Dağı* (CBO, 505) bu özel isim grubunun romanda geçen örnekleridir.

1.1.1.4.1.2.14. Bayram ve Kutlama İsimleri

Geleneklerimizde yer alan dinî ve milli bayramlara, belirli gün ve kutlamalara ait 5 özel isim 73 tekrarla kullanılmıştır. Bunlar içinde en çok göze çarpanlar dinî ve millî bayramlara ait kelimelerdir.

Hidrellez (CBO, 23), *Şeker Bayramı* (CBO, 255), *Kurban Bayramı* (CBO, 319), *Cumhuriyet Bayramı* (CBO, 382), *Noel* (CBO, 627) romanda kullanılan bayram ve kutlama ismi örnekleridir.

1.1.1.4.1.2.15. Diğer Özel İsimler

Romanda diğer özel isim gruplarına dâhil edilemeyen özel hayvan isimlerine *Karasu* (CBO, 341), *Toraman* (CBO, 353), *Kont* (CBO, 236); vapur isimlerine *Halas* (CBO, 168) ve *Kalender* (CBO, 346) örnek olarak verilebilir. Bu başlık altındaki 5 farklı isim 11 kez tekrar edilmiştir.

1.1.1.4.1.2.16. Din ve Mezhep İsimleri

Özel isimlerin bir bölümünü de din ve mezhep isimleri ile çeşitli din ve mezheplere mensup kişilere ait isimler oluşturmaktadır. Romanda bu bölüme ait 4 isim 65 kez tekrarlanmıştır.

Müslümanlık (CBO, 42), *Müslüman* (CBO, 45), *Hıristiyan* (CBO, 464), *Alevi* (CBO, 533) bu grubun romanda kullanılan örnekleridir.

1.1.1.4.1.2.17. Yön İsimleri

Romanda 2 yön ismi 7 kez tekrar edilmiştir. *Doğu* (CBO, 334), *Batı* (CBO, 437) romanda geçen yön ismi örnekleridir.

1.2.2.2.18. Lakap İsimleri

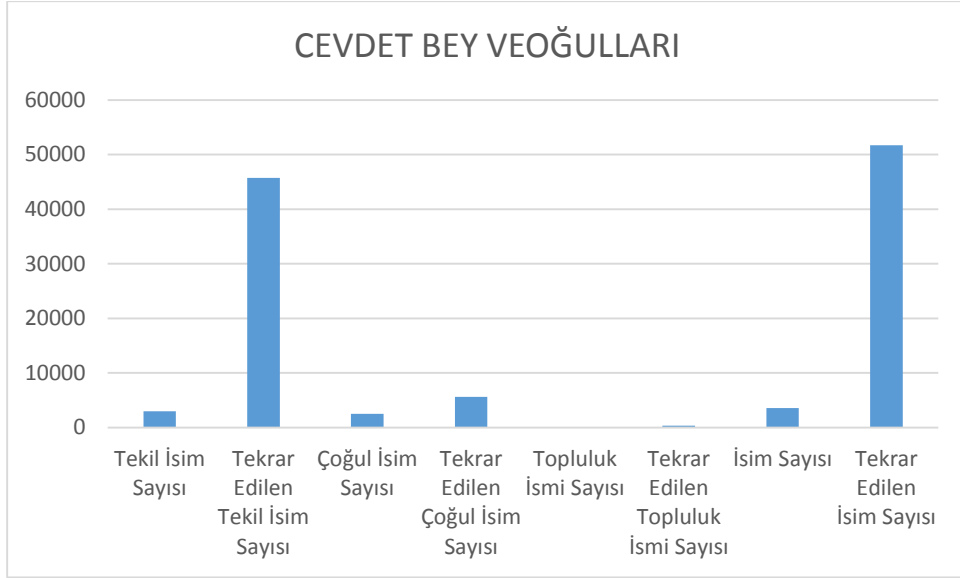
Cevdet Bey ve Oğulları'nda geçen tek lakap örneği Cevdet Bey'in tüccar arkadaşı için kullandığı *Eskinazi* (CBO, 17)'dir. Eskinazi örneği roman boyunca 12 kez tekrar edilmiştir.

1.1.1.4.2. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında kullanılan isimler sayılarına göre incelenmiş, elde edilen sayısal veriler ve yüzdelik oranlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Tekil İsim Sayısı	3010	83,89
Tekrar Edilen Tekil İsim Sayısı	45744	88,46
Çoğul İsim Sayısı	2537	70,71
Tekrar Edilen Çoğul İsim Sayısı	5607	10,84
Topluluk İsmi Sayısı	15	0,42
Tekrar Edilen Topluluk İsmi Sayısı	361	0,70
İsim Sayısı	3588	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	100

Yukarıdaki tabloya ait grafik aşağıdadır:

Sayılarına göre isimlerin yüzdelik dilimleri, kullanım sıklıkları, sayıları ve örnekleri şöyle açıklanabilir:

1.1.1.4.2.1. Tekil İsimler

Cevdet Bey ve Oğulları adlı romanda 3010 tekil isim 45744 kez tekrarlanmıştır. % 83,89'a denk gelen tekil isimlerin örnekleri şunlardır: *yoksul* (CBO, 13), *gümüş* (CBO, 24), *bahçe* (CBO, 67), *vagon* (CBO, 102), *memur* (CBO, 103), *meyve* (CBO, 103), *sabah* (CBO, 131), *taksi* (CBO, 141), *şaka* (CBO, 146), *çile* (CBO, 147), *kadın* (CBO, 172), *saniye* (CBO, 175), *odun* (CBO, 209), *nefes* (CBO, 213), *namaz* (CBO, 228).

1.1.1.4.2.2. Çoğul İsimler

Romanda 2537 çoğul isim 5607 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Çoğul isimlerin kullanım oranı % 70,71'dir. *Hesaplar* (CBO, 16), *akrabalar* (CBO, 28), *çocuklar* (CBO, 39), *işler* (CBO, 55), *ağaçlar* (CBO, 66), *dallar* (CBO, 67), *şiiirler* (CBO, 86), *bavullar* (CBO, 103), *merdivenler* (CBO, 140), *ihaleler* (CBO, 141), *tatiller* (CBO, 141), *kelimeler* (CBO, 173), *haberler* (CBO, 195), *kahveler* (CBO, 203), *çiçekçiler* (CBO, 208) romanda geçen çoğul isimlerden bazılarıdır.

1.1.1.4.2.3. Topluluk İsimleri

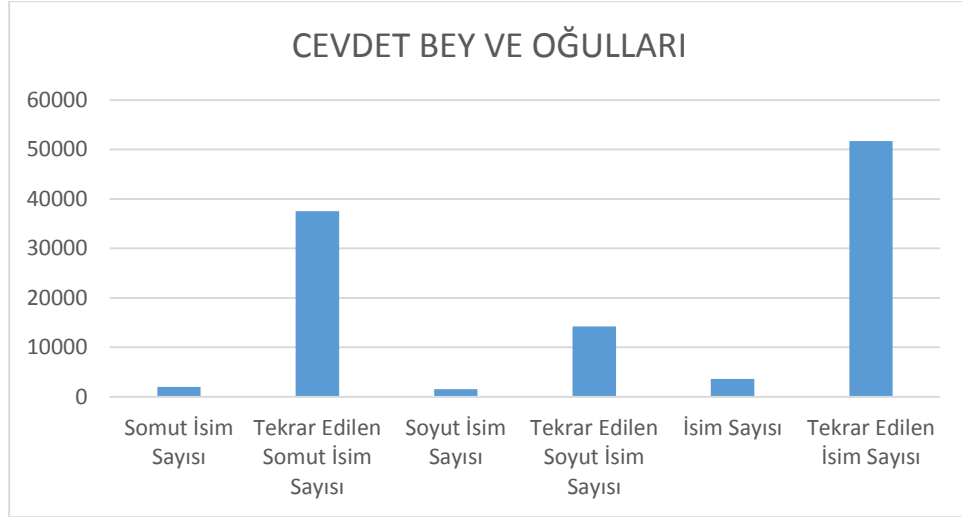
Topluluk isimleri niceliklerine göre isimler içerisinde en az kullanılanıdır. Eserde geçen 15 topluluk ismi 361 kez tekrarlanmıştır. Topluluk isminin romanda en çok kullanılan örneği ‘*aile*’ kelimesidir. Bu durum roman kahramanlarından Cevdet Bey’in düzenli bir aile kurma isteği ile ilgilidir. Romanda geçen topluluk ismi örneklerine *takım* (CBO, 23), *aile* (CBO, 43), *toplum* (CBO, 78), *sülale* (CBO, 85), *ahali* (CBO, 87), *deste* (CBO, 122), *ordu* (CBO, 169), *kamutay* (CBO, 179), *millet* (CBO, 179), *halk* (CBO, 402), *meclis* (CBO, 402), *zümre* (CBO, 407), *sürü* (CBO, 586), *kitle* (CBO, 588), *grup* (CBO, 588) verilebilir.

1.1.1.4.3. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler

Romanın söz varlığında yer alan isimler varlıkların niteliklerine göre somut isim ve soyut isim olmak üzere iki başlıkta incelenmiş elde edilen veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Somut İsim Sayısı	2029	56,55
Tekrar Edilen Somut İsim Sayısı	37507	71,49
Soyut İsim Sayısı	1559	43,45
Tekrar Edilen Soyut İsim Sayısı	14205	28,51
İsim Sayısı	3588	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	100

Tabloya ait grafik aşağıdadır:

Romanda geçen somut ve soyut isimlerin sayılarına, kullanım sıklıklarına ve örneklerine ait bilgiler şöyle açıklanabilir:

1.1.1.4.3.1.Somut İsimler

Romanda beş duyuyla algılanan ve boşlukta yer kaplayabilme niteliği taşıyan 2029 farklı somut isim 37507 kez tekrarlanmıştır. Bu sonuç romandaki isimlerin % 56,55'inin somut olduğunu göstermektedir. Somut isimlere *pencere* (CBO, 12), *bardak* (CBO, 38), *çingirak* (CBO, 39), *kahve* (CBO, 53), *ev* (CBO, 67), *yılan* (CBO, 81), *sabun* (CBO, 193), *manav* (CBO, 209), *kütüphane* (CBO, 228), *sigara* (CBO, 268), *kağıt* (CBO, 275), *dinamit* (CBO, 279), *merdiven* (CBO, 285), *öğretmen* (CBO, 314), *göz* (CBO, 315) örnek olarak verilebilir.

1.1.1.4.3.2.Soyut İsimler

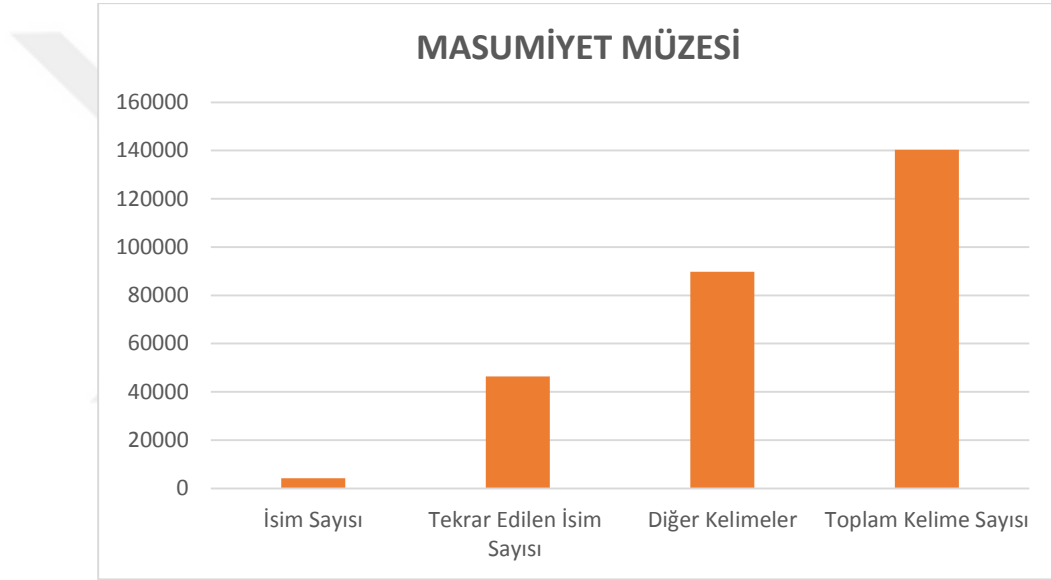
Evrende somut bir karşılığı bulunmayan, varlığı zihinde tasarlanarak algılanan kavramların oluşturduğu 1559 soyut isim 14205 kez tekrarlanmıştır.

Rüya (CBO, 11), *utanç* (CBO, 17), *düşünce* (CBO, 23), *sorumluluk* (CBO, 25), *ölüm* (CBO, 30), *dert* (CBO, 55), *sevinç* (CBO, 264), *nefret* (CBO, 289), *huzur* (CBO, 296), *merak* (CBO, 297), *saplantı* (CBO, 331), *neşe* (CBO, 338), *saygı* (CBO, 338), *korku* (CBO, 338) ve *hırs* (CBO, 580) romandaki soyut isim örnekleridir.

1.1.1.5. Masumiyet Müzesi Romanında İsimler

Orhan Pamuk'un son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde geçen isimlerin sayısı ve yüzdelik oranı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
İsim Sayısı	4160	2,96/52,59
Tekrar Edilen İsim Sayısı	46356	33,03
Diğer Kelimeler	89819	64,00
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

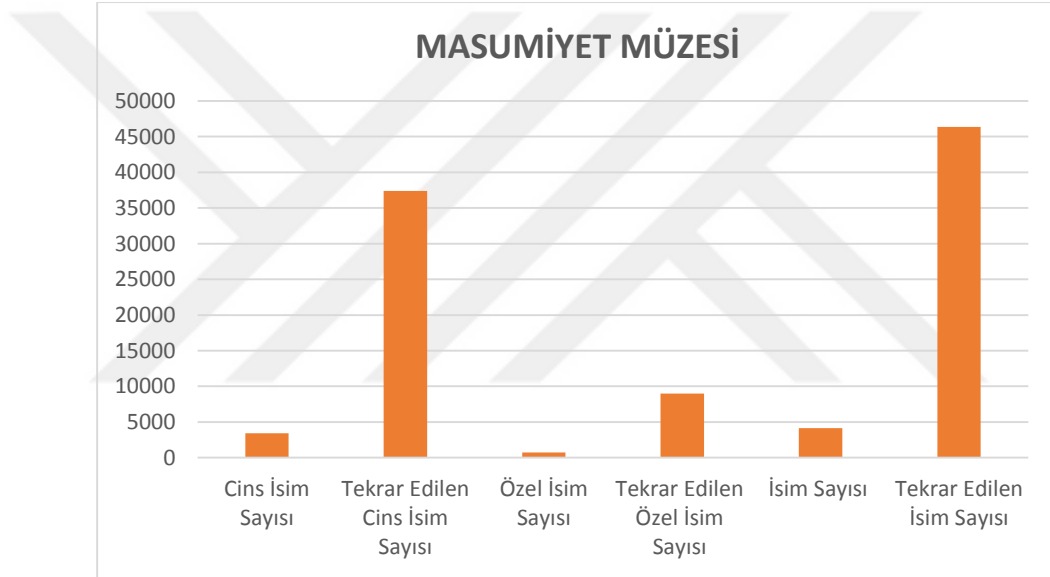
Masumiyet Müzesi'nde en çok kullanılan kelime türü isimdir. İsimler kelime türleri içinde % 52, 59'luk orana sahiptir. Romanda kullanılan 4160 isim olay örgüsü içinde 46356 kez tekrar edilmiştir. 4160 farklı isim, romanın söz varlığının % 2,96'lık dilimi kapsamaktadır. **Masumiyet Müzesi** romanında yer alan isimler genel olarak cins ismi, tekil isim ve somut isim olma niteliği taşımaktadır.

1.1.1.5.1. Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler

Romanda yer alan isimler çeşitli özelliklerine göre gruplandırılarak incelenmiştir. Varlıklara verilişlerine göre isimler cins ismi ve özel isim olmak üzere iki başlıkta incelenmiş, elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Cins İsmi Sayısı	3405	81,85
Tekrar Edilen Cins İsmi Sayısı	37378	80,63
Özel İsim Sayısı	755	18,15
Tekrar Edilen Özel İsim Sayısı	8978	19,37
İsim Sayısı	4160	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	46356	100

Varlıklara verilişlerine ait isimlerin grafiği şöyledir:

Varlıklara verilişlerine göre isimler ayrıntılı olarak şöyle incelenebilir:

1.1.1.5.1.1. Cins İsimleri

Romanda 3405 cins ismi 37378 kez tekrarlanmıştır. Cins isimleri romandaki farklı isim sayısının % 81,85'ini oluşturmaktadır. Cins isimleri, dilde kullanımı yaygın olan isimlerdir. Buna bağlı olarak romanda da cins ismin kullanımı fazladır. Romanda geçen cins ismi örnekleri şunlardır:

Sokak (MM, 42), otobüs (MM, 75), domates (MM, 133), eşya (MM, 163), yalı (MM, 213), kumaş (MM, 289), televizyon (MM, 305), yastık (MM, 308) sigara (MM,

410), koltuk (MM, 447), elbise (MM, 502), kutu (MM, 511), resim (MM, 517), toka (MM, 517), lamba (MM, 548).

1.1.1.5.1.2. Özel İsimler

Masumiyet Müzesi romanındaki isimlerin % 18,15’lik dilimini kapsayan 755 özel isim toplamda 8978 kez tekrarlanmıştır. **Masumiyet Müzesi**’nde geçen özel isimler 20 alt başlık altında incelenmiş ve sonuçlar aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Erkek İsmi Sayısı	175	23,18
Tekrar Edilen Erkek İsmi Sayısı	1775	19,77
Kurum ve Kuruluş İsmi Sayısı	118	15,63
Tekrar Edilen Kurum ve Kuruluş İsmi Sayısı	1036	11,54
Şehir İsmi Sayısı	83	10,99
Tekrar Edilen Şehir İsmi Sayısı	322	3,59
Semt İsmi Sayısı	74	9,80
Tekrar Edilen Semt İsmi Sayısı	356	3,97
Kadın İsmi Sayısı	64	8,48
Tekrar Edilen Kadın İsmi Sayısı	2941	32,76
Adres ve Marka Bildiren İsim Sayısı	56	7,42
Tekrar Edilen Adres ve Marka Bildiren İsim Sayısı	526	5,86
Eser İsmi Sayısı	37	4,90
Tekrar Edilen Eser İsmi Sayısı	172	1,92
Millet İsmi Sayısı	32	4,24
Tekrar Edilen Millet İsmi Sayısı	231	2,57
Ülke ve Kıta İsmi Sayısı	28	3,71
Tekrar Edilen Ülke ve Kıta İsmi Sayısı	58	0,65
Lakap İsmi Sayısı	22	2,91
Tekrar Edilen Lakap İsmi Sayısı	88	0,98
Gün ve Ay İsmi Sayısı	15	1,99
Tekrar Edilen Gün ve Ay İsmi Sayısı	61	0,68
Unvan İsmi Sayısı	13	1,72
Tekrar Edilen Unvan İsmi Sayısı	915	10,19
Siyasi Düşünce ve Akım İsmi Sayısı	10	1,32
Tekrar Edilen Siyasi Düşünce ve Akım İsmi Sayısı	17	0,19
Coğrafi Bölge ve Yer İsmi Sayısı	7	0,93
Tekrar Edilen Coğrafi Bölge ve Yer İsmi Sayısı	116	1,29
Din ve Mezhep İsmi Sayısı	5	0,66
Tekrar Edilen Din ve Mezhep İsmi Sayısı	207	2,31
Yön İsmi Sayısı	4	0,53
Tekrar Edilen Yön İsmi Sayısı	62	0,69
Dil İsmi Sayısı	4	0,53

Tekrar Edilen Dil İsmi Sayısı	3	0,03
Bayram ve Kutlama İsmi Sayısı	3	0,40
Tekrar Edilen Bayram ve Kutlama İsmi Sayısı	63	0,70
Diğer Özel İsimler	3	0,40
Tekrar Edilen Diğer Özel İsim Sayısı	28	0,31
Gök Cisimleri İsmi Sayısı	2	0,26
Tekrar Edilen Gök Cisimleri İsmi Sayısı	1	0,01
Özel İsim Sayısı	755	100,00
Tekrarlanan Özel İsim Sayısı	8978	100,00

Grafik oluşturulurken 10 örnekten az olan özel isim türleri, hacmi genişlettiği için grafikte gösterilmemiştir. Tablodaki verilerin grafiği şu şekildedir:

1.1.1.5.1.2.1. İnsan İsimleri

Özel isimler içindeki en büyük pay insan isimlerine aittir. **Masumiyet Müzesi** romanında 239 insan ismi kullanılmıştır. Bu isimlerin 175'i erkek, 64'ü kadın ismidir. 175 erkek ismi 1775 kez tekrarlanırken 64 kadın ismi 2941 tekrarla kullanılmıştır.

Romandaki insan isimleri de cinsiyete göre ayrıca değerlendirilmiş ve şu tablo ortaya çıkmıştır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Erkek İsmi Sayısı	175	73,22
Tekrar Edilen Erkek İsmi Sayısı	1775	37,64
Kadın İsmi Sayısı	64	26,78
Tekrar Edilen Kadın İsmi Sayısı	2941	62,36
Toplam İnsan İsmi Sayısı	239	100,00
Tekrar Edilen İnsan İsmi Sayısı	4716	100,00

Romanda erkek isimleriyle kadın isimlerinin örnek sayısı arasında belirgin bir farklılık göze çarpmakta, erkek isimlerinin daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Buna karşın kullanım sıklığı açısından kadın isimleri yoğunluktadır. Kadın isimlerinin kullanım sıklığının erkek isimlerine oranla fazla kullanılmış olması, kadın kahramanların olay örgüsünde baskın rol oynamalarından kaynaklanmaktadır.

Romanda en çok kullanılan erkek isimlerine *Kemal* (MM, 33), *Zaim* (MM, 33), *Mehmet* (MM, 41), *Çetin* (MM, 49), *Alaaddin* (MM, 74), *Hilmi* (MM, 75), *Tayfun* (MM, 231), *Feridun* (MM, 324), *Osman* (MM, 431), *Esat* (MM, 458), *Cevat* (MM, 459), *Turgay* (MM, 459), *Basri* (MM, 459), *Hıfzı* (MM, 522), *Orhan* (MM, 531) örnek olarak verilebilir.

Romanın olay örgüsünde etkin rol oynayan kadın kahramanların isimlerinden bazıları şunlardır: *Füsun* (MM, 11), *Sibel* (MM, 41), *Şenay* (MM, 68), *Belkıs* (MM, 87),

Ceyda (MM, 91), Rezzan (MM, 111), Fazıla (MM, 111), Zeynep (MM, 192), Vecihe (MM, 407), Mükerrerem (MM, 458), Cemile (MM, 458), Nurcihan (MM, 459), Fatma (MM, 467), Nesibe (MM, 467), Zeynep (MM, 468).

1.1.1.5.1.2.2. Kurum ve Kuruluş İsimleri

Özel isimler içinde ikinci sırayı 118 örnek 1036 tekrarla kurum ve kuruluş isimleri almaktadır. Bu başlık altında cami, okul, köprü, kale, lokanta, müze, sinema vb. gibi yapılara verilen isimler ele alınmıştır. Masumiyet Müzesi ismiyle müze oluşturmak isteyen Kemal'in dünyanın farklı şehirlerindeki müzeleri gezmesi müze isimlerinin; film şirketi kurmak isteği dolayısıyla gidilen sinemalar ise sinema isimlerinin çok kullanılmasında etkilidir. İstanbul'un yerleşim yerlerindeki yapılara ve İstanbul'un gece hayatını yansıtan mekânlar olan bar, lokanta, kulüp vb. yerlere ait isimlerin de sıkça kullanıldığı görülmektedir.

Fuaye Lokantası (MM, 20), Üstün Başarı Dershanesi (MM, 65), Ağa Camii (MM, 95), Hilton Otel (MM, 111), Divan Oteli (MM, 139), Atlas Sineması (MM, 274), Majestik Bahçe Sineması (MM, 286), Pelür Bar (MM, 316), Masumiyet Müzesi (MM, 389), Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi (MM, 445), Şanzelize Butik (MM, 468), İnci Pastanesi (MM, 470), Gustave Moreau Müzesi (MM, 514), Basmacı Holding (MM, 546), Maksim Gazinosu (MM, 456) romanda olayların geçtiği önemli kurum ve kuruluş isimleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.1.1.5.1.2.3. Şehir İsimleri

Romanda 83 şehir ismi 322 kez tekrar edilmiştir. Bu şehirlerden 17'si Türkiye'nin 66'sı farklı ülkelerin şehir isimleridir.

Romanda yabancı şehir isimlerinin Türkiye'deki şehir isimlerine oranla oldukça fazla kullanıldığı görülmektedir. Yabancı şehir isimleri genellikle romanın "*Kazadan Sonra*" ve "*Masumiyet Müzesi*" adlı bölümlerinde geçmektedir. İsmi geçen bölümlerde Kemal, yurtdışındaki çeşitli şehirlere seyahat etmekte, bu şehirlerdeki müzeleri gezmekte ve kendi oluşturacağı müze için fikir almaktadır. Romanın diğer bölümlerinde az da olsa yabancı şehir isimleri kullanılmıştır. Bu şehirler kahramanların belli bir süre yaşadığı, eğitim gördüğü, tatil amaçlı gittikleri yerlerdir.

Romanda en fazla geçen mekân ismi İstanbul'dur. Olayların anlatımı sırasında İstanbul dışındaki şehir isimlerine de rastlanmaktadır.

Edirne (MM, 16), İstanbul (MM, 69), İzmir (MM, 99), Manisa (MM, 304), Ankara (MM, 459), Rio de Janeiro (MM, 515), Hamburg (MM, 515), Bakü (MM, 515), Kyoto (MM, 515), Lizbon (MM, 515), Stuttgart (MM, 516), Lyon (MM, 516), Oslo (MM, 516), Londra (MM, 517), Berlin (MM, 528) romanda okurun karşısına çıkan şehir isimlerine örnek olarak verilebilir.

1.1.1.5.1.2.4. Semt İsimleri

Masumiyet Müzesi'nde İstanbul'un semtleri başta olmak üzere 74 semt ismine yer verilmiştir. 74 semt ismi 356 tekrarla kullanılmıştır. İstanbul'a ait semt isimlerinin fazlalığı ana mekânın İstanbul olmasından kaynaklanmaktadır.

Kasımpaşa (MM, 40), Taksim (MM, 49), Nişantaşı (MM, 49), Fatih (MM, 49), Beyoğlu (MM, 71), Bebek (MM, 71), Maçka (MM, 75), Emirgân (MM, 95), Uludağ (MM, 223), Cihangir (MM, 371), Ürgüp (MM, 420), Erenköy (MM, 458), Suadiye (MM, 458), Bodrum (MM, 459) **Masumiyet Müzesi**'nde geçen semt isimlerinden bazılarıdır.

1.1.1.5.1.2.5. Adres ve Marka İsimleri

Masumiyet Müzesi, adres belirten cadde, sokak, apartman isimleri ile ve çeşitli ürünlere ait marka isimlerinin çok kullanıldığı bir romandır. Bu özel isim kategorisine giren 56 isim 526 kez tekrarlanmıştır. 56 adres ve marka ismi, özel isimlerin % 7,42'sine karşılık gelmektedir.

Merhamet Apartmanı, Çukurcuma Yokuşu/Mahallesi, Kuyulu Bostan Sokak gibi adres bildiren özel isimler olay örgüsünde önemli yere sahip olan mekânlardır. Bundan dolayı kullanım sıklıkları fazladır. Romanın önde gelen kahramanlarının İstanbul'un zengin kesiminden olması marka isimlerinin fazla kullanılmasının sebeplerindendir. Olayların anlatımı sırasında; kıyafetlerin, kullanılan aksesuar ve parfümlerin, içkilerin markalarıyla birlikte söylenmesi marka isimlerinin fazla kullanılmasında etkilidir.

Bu özel isimlere şu örnekler verilebilir: *Halaskârgazi Caddesi (MM, 19), Jenny Colon (MM, 21), Kuyulu Bostan Sokak (MM, 63), Chevrolet (MM, 73), Merhamet Apartmanı (MM, 172), Mustang (MM, 178), Meltem Gazozu (MM, 190), Remington (MM, 347), Çukurcuma Yokuşu (MM, 373), Boğazkesen Caddesi (MM, 373), İstiklâl Caddesi (MM, 384), Vakko (MM, 470), Le Soleil Noir (MM, 487), Pamuk Apartmanı (MM, 548).*

1.1.1.5.1.2.6. Eser İsimleri

Eser isimleri başlığı altında gazete, dergi, kitap, şarkı ve filmlere verilen isimler belirlenmiştir. Bu bölümde 37 eser ismi 172 kez tekrar edilmiştir.

Yazar, en çok Türk filmlerine ait senaryoların isimlerini kullanmıştır. Feridun ve Füsün'la İstanbul'un yazlık sinemalarını gezen, bu sayede pek çok film seyreden Kemal, Feridun'un bir film şirketi kurmasına da yardım etmiştir. Bu süreçte Türk sinema tarihinin önemli filmlerinin isimlerine yer verilmiştir.

Vogue (MM, 13), *Elle* (MM, 13), *Milliyet* (MM, 17), *Aurelia* (MM, 177), *Muhteşem Gatsby* (MM, 231), *Simitçi Teyze* (MM, 247), *Aşkım ve Gururum* (MM, 274), *Aşkın Çilesi Ölünce Biter* (MM, 274), *Duyun Kalbimin Feryadını* (MM, 274), *Kırık Hayatlar* (MM, 426), *Benzemez Kimse Sana* (MM, 457), *Otomobille Avrupa* (MM, 482), *Madame Bovary* (MM, 531), *Belalı Beste* (MM, 472), *Rüzgârlı Yokuşlar* (MM, 489) romanda geçen eser isimlerinden bazılarıdır.

1.1.1.5.1.2.7. Millet İsimleri

Romanda 32 millet ismi 231 kez tekrar edilmiştir. *İskoç* (MM, 32), *Türk* (MM, 41), *Acem* (MM, 161), *Rum* (MM, 265), *Yahudi* (MM, 274), *İtalyan* (MM, 300), *Ermeni* (MM, 347), *Afgan* (MM, 373), *Yunan* (MM, 384), *Japon* (MM, 388), *İngiliz* (MM, 388), *Rus* (MM, 452), *Arap* (MM, 458), *Fransız* (MM, 492), *Alman* (MM, 522) vb. millet isimleri roman kahramanlarının siyasi düşüncelerini, dış politikaya dair görüşlerini ifade ettikleri bölümlerde kullanılmıştır.

1.1.1.5.1.2.8. Ülke ve Kıta İsimleri

Masumiyet Müzesi romanında 28 ülke ve kıta ismi 58 kez tekrarlanmıştır. Özel isimlerin % 3,71'lik kısmını içine alan ülke ve kıta isimleri şunlardır: *Almanya* (MM, 40), *Türkiye* (MM, 95), *Afrika* (MM, 193), *Sovyet* (MM, 231), *Yunanistan* (MM, 301), *İtalya* (MM, 372), *Afganistan* (MM, 373), *Mısır* (MM, 373), *Orta Asya* (MM, 395), *Bulgaristan* (MM, 410), *Rusya* (MM, 416), *Arjantin* (MM, 420), *Avrupa* (MM, 474), *Avusturya* (MM, 482), *İsviçre* (MM, 483), *Yugoslavya* (MM, 482), *Yeni Zelanda* (MM, 513), *Hindistan* (MM, 516), *Fransa* (MM, 516), *Çin* (MM, 517), *Hollanda* (MM, 518), *Amerika* (MM, 519), *Kıbrıs* (MM, 520), *Yeni Delhi* (MM, 526), *Balkanlar* (MM, 527), *Sicilya* (MM, 530), *Gürcistan* (MM, 536), *Portekiz* (MM, 536).

1.1.1.5.1.2.9. Lakap İsimleri

Masumiyet Müzesi'nde sayı, çeşitlilik ve farklılık bakımından dikkati çeken özel isim türü lakaplardır. Yazar 22 lakabı 88 tekrarla kullanmıştır. Kullanılan lakaplar kahramanın kişiliğine veya fiziki özelliklerine uygun olarak seçilmiştir. Lakaplar genellikle insan isimlerine bağlı olarak kullanılan kelimelerdir. Bu sebeple romanda geçen lakap örnekleri isimlerle birlikte verilmiştir.

Soğuk Suphi (MM, 41), *Güçlü Ekrem* (MM, 48), *Kova Kadri* (MM, 51), *Sefil Amca* (MM, 64), *Bıyıklı Bok Komşu* (MM, 64), *Rezil Amca* (MM, 64), *Piç Hilmi* (MM, 66), *Kazmatırnak* (MM, 83), *Ayı Sabih* (MM, 87), *İpek İsmet* (MM, 88), *Solak Şermin* (MM, 88), *Geveze Cevat* (MM, 107), *Hasta Halit* (MM, 110), *Fasih Fahir* (MM, 114), *Lüks Şermin* (MM, 114), *Snob Selim* (MM, 122), *Beyaz Karanfil* (MM, 128), *Gemi Batıran Güven* (MM, 136), *Hayal Hayati* (MM, 343), *Daktilo Demir* (MM, 346), *Fare Faruk* (MM, 457), *Hain Sühendan* (MM, 538) **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan lakaplardır.

1.1.1.5.1.2.10. Gün ve Ay İsimleri

Eserin kahramanı ve anlatıcısı Kemal, olayları okuyucuya aktarırken belirli tarihlerden yararlanmıştır. Olayın akışında, kendi hayatında ve Füsün'la olan ilişkisinde dönüm noktası olarak kabul edilebilecek duygu ve durumları tarihleriyle birlikte anmıştır. Romanda bu şekilde kullanılan 15 özel isim 61 kez tekrarlanmıştır.

Pazartesi (MM, 11), *Mart* (MM, 32), *Mayıs* (MM, 243), *Çarşamba* (MM, 243), *Salı* (MM, 288), *Ekim* (MM, 291), *Ağustos* (MM, 291), *Cumartesi* (MM, 291), *Pazar* (MM, 291), *Nisan* (MM, 298), *Eylül* (MM, 328), *Şubat* (MM, 329), *Aralık* (MM, 339), *Ocak* (MM, 426), *Haziran* (MM, 445) romanda belli tarihi işaret edecek şekilde kullanıldığı için özel isim grubu içine giren isim örnekleridir.

1.1.1.5.1.2.11. Unvan İsimleri

Romanda 13 unvan ismi 915 kez tekrarlanmıştır. Unvan isimlerinin sayısı az, kullanım sıklığı fazladır. İnsan isimlerinin fazla kullanımı, unvanların kullanım sıklığı oranının yüksekliğini de beraberinde getirmiştir. Vecihe *Hanım* (MM, 16), Süreyya *Dayı* (MM, 32), Kemal *Ağabey* (MM, 33), *Madam Mualla* (MM, 88), *Doktor Barbut* (MM, 113), Erçetin *Paşa* (MM, 123), Meral *Teyze* (MM, 137), Nesibe *Hala* (MM, 192), Zekeriya *Enişte* (MM, 236), Tarık *Bey* (MM, 251), Çetin *Efendi* (MM, 263), Kraliçe

Süreyya (MM, 417), *Şevket Usta* (MM, 519) romanda kadın ve erkek isimleriyle birlikte kullanılmış unvan örnekleridir.

1.1.1.5.1.2.12. Siyasi Düşünce ve Akım İsimleri

Masumiyet Müzesi'nde siyasi düşünceleri, çeşitli akımları, dönem ve medeniyeti temsil eden 10 özel isim 17 defa tekrarlanmıştır. Romanda geçen siyasi düşünce ve akım isimleri şunlardır: *Atatürkçü* (MM, 43), *Batılılaşma* (MM, 69), *Avrupai* (MM, 216), *İslamcı* (MM, 339), *Türklük* (MM, 369) *Avrupailik* (MM, 428), *Batılı* (MM, 428), *Jöntürk* (MM, 444), *Türkseverlik* (MM, 522), *Rönesans* (MM, 543).

1.1.1.5.1.2.13. Coğrafi Bölge ve Yer İsimleri

Romanda bölgelerin ve coğrafi şekillerin özel isim olarak kullanıldığı 7 örnek 116 tekrarla kullanılmıştır. Örneklerin büyük çoğunluğunu 'Boğaz' kelimesiyle ifade edilen İstanbul Boğazı oluşturmaktadır. Kemal'in; arkadaşları, Füsün, Füsün'un ailesi ve Feridun'la Boğaz'daki lokantalara gitmesi, bir süre nişanlısı Sibel'in Boğaz'daki yalısında yaşaması Boğaz'ın özel isim olarak sık kullanılmasının sebeplerindendir.

Karadeniz (MM, 205), *Uludağ* (MM, 223), *Marmara* (MM, 271), *Boğaz* (MM, 351), *Kadıköy Koyu* (MM, 386), *Tarabya Koyu* (MM, 454), *Akdeniz* (MM, 527) coğrafi bölge ve yer ismi örnekleridir.

1.1.1.5.1.2.14. Din ve Mezhep İsimleri

Orhan Pamuk, **Masumiyet Müzesi**'nde 5 din ve mezhep ismini 207 tekrarla kullanmıştır. Bu başlığın örnekleri şunlardır: *Müslüman* (MM, 137), *İslam* (MM, 185), *Alevi* (MM, 300), *Hristiyan* (MM, 317), *İslamiyet* (MM, 344).

1.1.1.5.1.2.15. Yön İsimleri

Romanda 4 yön ismi 62 tekrarla kullanılmıştır. Yön isimlerine *Doğu* (MM, 391), *Batı* (MM, 391), *Güney* (MM, 69), *Ortadoğu* (MM, 69) örnek olarak verilebilir.

1.1.1.5.1.2.16. Dil İsimleri

Özel isimler içinde kendine yer bulan diğer bir kategori dil isimleridir. Romanda 4 dil ismi 3 tekrarla kullanılmıştır. Romanda geçen dil isimleri şunlardır: *Almanca* (MM, 87), *Fransızca* (MM, 147), *Türkçe* (MM, 335) *İngilizce* (MM, 472).

1.1.1.5.1.2.17. Bayram ve Kutlama İsimleri

Romanda 3 bayram ve kutlama isimi 63 kez tekrar edilmiştir. Bayram ve kutlama isimlerine *İzmir Fuarı (MM, 101)*, *Kurban Bayramı (MM, 42)*, *Noel (MM, 216)* örnek olarak verilebilir.

1.1.1.5.1.2.18. Diğer Özel İsimler

Diğer özel isimler kategorisinde hayvan ve vapur isimleri bulunmaktadır. Bu özel isim türünün 3 örneği 28 kez tekrarlanmıştır. *Independenta (MM, 386)*, *Kalender (MM, 203)* ve *Limon (MM, 171)* bu kategorinin örnekleridir.

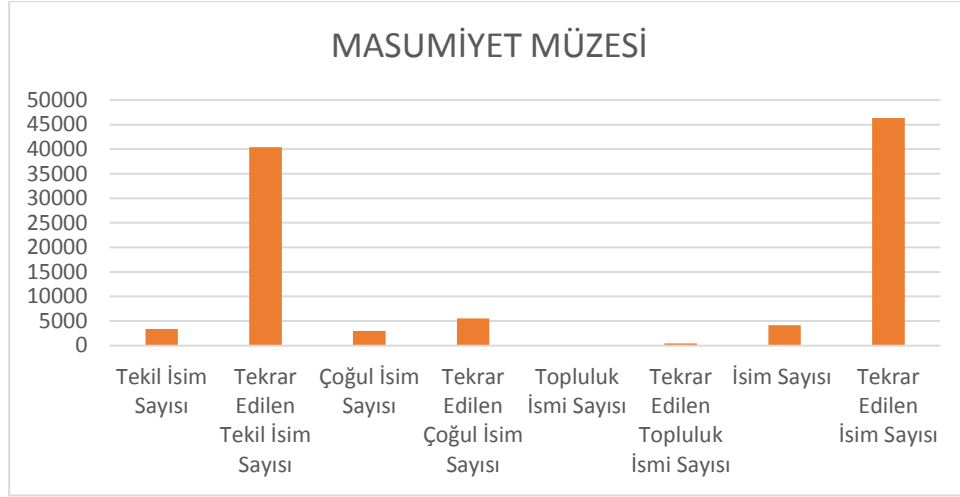
1.1.1.5.1.2.19. Gök Cisimleri İsimleri

Masumiyet Müzesi'nde gök cisimlerine örnek teşkil eden 2 kelime kullanılmış, bu kelimeler 1 kez tekrar edilmiştir. Gök cismi isimlerine *Ay (MM, 93)* ve *Mars (MM, 420)* örnek olarak verilebilir.

1.1.1.5.2. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler

Masumiyet Müzesi'nde yer alan isimler, sayılarına göre tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismi adlı başlıklar altında ele alınmıştır. Ulaşılan sonuçlar aşağıdaki tablo ve grafikte görülmektedir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Tekil İsim Sayısı	3391	81,51
Tekrar Edilen Tekil İsim Sayısı	40392	87,14
Çoğul İsim Sayısı	2976	71,54
Tekrar Edilen Çoğul İsim Sayısı	5523	11,91
Topluluk İsmi Sayısı	20	0,48
Tekrar Edilen Topluluk İsmi Sayısı	441	0,95
İsim Sayısı	4160	
Tekrar Edilen İsim Sayısı	46356	

Romanda yer alan tekil ve çoğul isimler ile topluluk isimlerine ait sayısal değerler ve örnekler şöyle sırlanabilir:

1.1.1.5.2.1. Tekil İsimler

4160 farklı ismin kullanıldığı romanda 3391 tekil isim 40392 kez tekrarlanmıştır. *Sandalye* (MM, 12), *küpe* (MM, 12), *çanta* (MM, 14), *dükkân* (MM, 15), *limonata* (MM, 17), *otel* (MM, 110), *okul* (MM, 138), *araba* (MM, 139), *çeşme* (MM, 219), *buzdolabı* (MM, 231), *kibrit* (MM, 389), *yüksük* (MM, 389), *helva* (MM, 413), *kapak* (MM, 542), *mandal* (MM, 542) romanda geçen tekil isim örnekleridir.

1.1.1.5.2.2. Çoğul İsimler

Romanda 2976 çoğul isim 5523 kez yinelenmiştir. Çoğul isimlerin romanda geçen örneklerinden bazıları şunlardır: *Ağaçlar* (MM, 11), *sandallar* (MM, 17), *danteller* (MM, 17), *antikacılar* (MM, 29), *hayaller* (MM, 58), *apartmanlar* (MM, 59), *gazeteler* (MM, 70), *kadınlar* (MM, 71), *salıncaklar* (MM, 92), *eşyalar* (MM, 92), *şirketler* (MM, 110), *sözler* (MM, 231), *şakalar* (MM, 231), *küpeler* (MM, 250), *hatıralar* (MM, 298).

1.1.1.5.2.3. Topluluk İsimleri

Masumiyet Müzesi'nde 20 topluluk ismi geçmektedir. Bu topluluk isimleri roman boyunca 441 kez tekrar edilmiştir. *Topak* (MM, 14), *takım* (MM, 51), *cemaat* (MM, 89), *sürü* (MM, 118), *ordu* (MM, 154), *deste* (MM, 155), *kafîle* (MM, 193), *çete* (MM, 207), *buket* (MM, 244), *millet* (MM, 270), *demet* (MM, 301), *örgüt* (MM, 316),

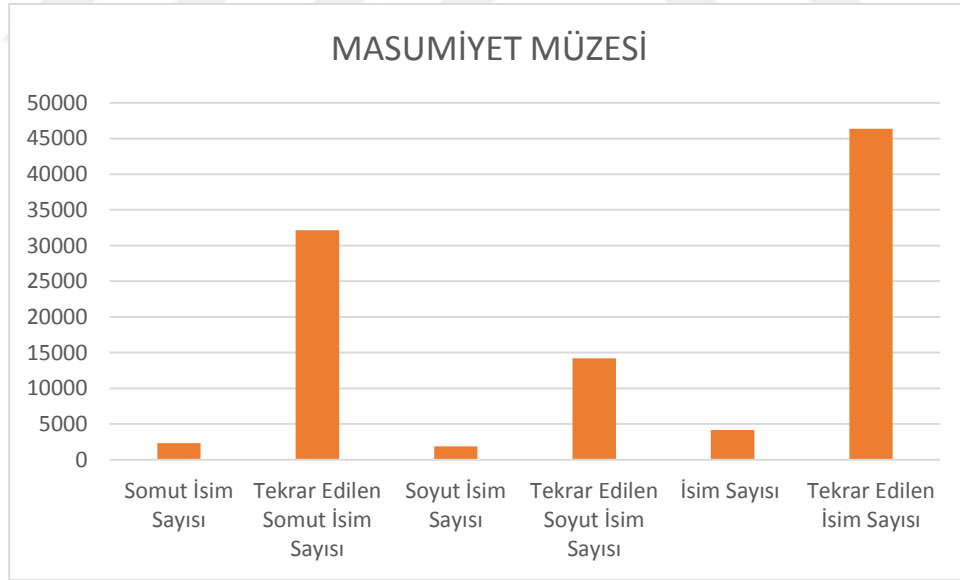
ahali (MM, 344), *kurul* (MM, 345), *aile* (MM, 345), *heyet* (MM, 353), *grup* (MM, 392), *tomar* (MM, 407), *cemiyet* (MM, 418), *camia* (MM, 425) romanda kullanılan topluluk ismi örnekleridir.

1.1.1.5.3.Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler

Romanda kullanılan isimler varlıkların niteliklerine göre somut ve soyut isim olmak üzere iki başlıkta değerlendirilmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Somut İsim Sayısı	2306	55,43
Tekrar Edilen Somut İsim Sayısı	32151	69,36
Soyut İsim Sayısı	1854	44,57
Tekrar Edilen Soyut İsim Sayısı	14205	30,64
İsim Sayısı	4160	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	46356	100

Yukarıdaki tablonun grafiği aşağıda verilmiştir:

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan somut ve soyut isimlerin sayıları, kullanım sıklıkları ve örnekleri aşağıda açıklanmıştır:

1.1.1.5.3.1. Somut İsimler

Romanda 2306 somut isim 32151 tekrarla kullanılmıştır. Somut isimler, romandaki isimlerin % 55,43'ünü kapsamaktadır. Romanda geçen somut isim örnekleri şunlardır: *balkon (MM, 11) pencere (MM, 59), masa (MM, 130), dolap (MM, 234), ayna (MM, 251), saat (MM, 295), para (MM, 319), takvim (MM, 340), börek (MM, 341), enginar (MM, 341), müze (MM, 358), sofrası (MM, 367), otobüs (MM, 408), sigara (MM, 413), lokanta (MM, 500).*

1.1.1.5.3.2. Soyut İsimler

Masumiyet Müzesi'nde beş duyu organıyla algılanamayan kavramları karşılayan 1854 soyut isim 14205 tekrarla kullanılmıştır. Eserde soyut isimlerin çokluğu romanın aşk romanı olması, duygulara fazla yer verilmesine bağlanabilir. *Aşk (MM, 57), yalan (MM, 59), hoşgörü (MM, 69), heyecan (MM, 75), mutluluk (MM, 119), kıskançlık (MM, 142), hüznün (MM, 167), mutsuz (MM, 231), hayal (MM, 294), utanç (MM, 319), sevinç (MM, 325), duygu (MM, 365), rüya (MM, 365), öfke (MM, 367), zevk (MM, 389)* romanda geçen soyut kavram örnekleridir.

1.1.2.Sıfatlar

İsimlerden önce gelerek onları şekil, durum, sayı, soru bakımından niteleyen ve belirten kelimelere sıfat adı verilir. Nitelik, nicelik, renk, şekil belirten her kelime sıfat olmaz. Bir kelimenin sıfat olarak kabul edilebilmesi için bir isimle beraber kullanılması ve o ismi çeşitli yönlerden tamamlaması gerekir. Dolayısıyla sıfatlar varlıklara ve nesnelere bağlı olarak kullanılan kelime türleridir.

“Sıfatlar nesneleri vasıflandırma ve belirtme suretiyle karşılayan kelimelerdir. Nesnelerinin kendilerinin adları asıl isimlerdir. Sıfatlar ise nesnelerinin kendilerinin değil vasıflarının adlarıdır.” (Ergin, 1993: 232).

Sıfatlar belirtme sıfatları ve niteleme sıfatları olmak üzere iki ana grupta incelenir. Niteleme sıfatları alt gruplara ayrılmazken belirtme sıfatlarının çeşitleri bulunur. Söz varlığı taraması yapılırken sıfatlar aşağıdaki gruplandırmaya göre tespit edilmiştir:

1.1.2.1. Niteleme Sıfatları

Canlı ve cansız varlıkların şeklini, durumunu, rengini yani fiziksel ve ruhsal özelliklerini belirtmeye yarayan sıfat türüdür. Niteleme sıfatlarının sayısı diğer sıfatlara oranla fazladır. Bunun sebebi farklı özellikleri bulunan varlıkların sayısının çok olmasıdır. Bir kavramın pek çok kelimeyle betimlenebilmesi, niteleme sıfatlarının sayısının fazla olmasının bir diğer sebebidir.

“Niteleme işlevli sıfatlar nesne ve kavramların tanımlayıcı, ayırıcı, öznelleştirici özelliklerinin/niteliklerinin dile getirilmesini sağlamaktadır.” (Yılmaz, 2004: 45). Buna bağlı olarak niteleme sıfatları isimlerin ayırt edici özelliklerini ortaya koymaktadır. *Uzun yol, güzel düşünce, geniş ev, çalışkan insan* vb. niteleme sıfatlarına örnek olarak verilebilir.

1.1.2.2. Belirtme Sıfatları

Varlıkları soru, sayı, işaret, belirsizlik bakımından belirten sıfatların oluşturduğu genel gruba belirtme sıfatı denir. Belirtme sıfatları kendi içinde şöyle sınıflandırılır:

1.1.2.2.1. İşaret Sıfatları

Varlıkları işaret yoluyla belirten sıfat türüdür. Çeşitli kaynaklarda gösterme sıfatı ismiyle de ifade edilen işaret sıfatlarının Türkçedeki sayısı sınırlıdır. Türkçede en çok kullanılan işaret sıfatları *bu, şu, o*’dur.

1.1.2.2.2. Soru Sıfatları

İsimleri soru yoluyla belirten sıfatlardır. Soru kelimeleri bir ismin önüne gelerek o ismi soru yoluyla belirtirse soru sıfatı özelliğini kazanmış olur. *Hangi, nasıl, kaç, kaçar, kaçınıcı, ne* en çok kullanılan soru sıfatlarıdır.

1.1.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

Varlıkların özelliklerini kesin olarak değil belli belirsiz anlatan sıfatlardır. Belirsizlik anlamı veren kelimeler bir isimle birlikte kullanılıyorsa belirsizlik sıfatı olur. Bu sıfatlara *kimi, bazı, herhangi, çoğu, bütün, tüm, biraz, her, fazla, az, başka* kelimeleri örnek olarak verilebilir. Belirsizlik sıfatı niteliğindeki kelimelerde göze çarpan özellik, bu kelimelerin genellikle nicelik belirtiyor olmasıdır.

1.1.2.2.4. Sayı Sıfatları

Varlıkların sayılarını belirten sıfatlardır. Sayı sıfatları sayıların, isimleri belirtme şekillerine göre beş gruba ayrılır:

1.1.2.2.4.1. Asıl Sayı Sıfatları

Varlıkların sayısını tam olarak belirten sıfatlardır. “*Türkçede sayılar sıfırdan başlayıp sonsuza kadar uzanan onlu bir basamak sistemine dayanır. Dilimizin bağlı bulunduğu basamaklı sayı sistemi içinde yer alan ve birden ona kadar olan sayılar ile yirmi, otuz, kırk, yüz, bin, milyon gibi tekli sayılar adla sıfat tamlaması kuran sayılar yani sayı sıfatlarıdır.*” (Korkmaz, 2009: 388). *Sekiz yaş, üç silahşörler, beş altın, altmış beş yıl* ifadelerindeki sayılar asıl sayı sıfatı örnekleridir.

1.1.2.2.4.2. Sıra Sayı Sıfatları

Varlıkların sıralarını belirterek onların sıralamasını gösteren sayı sıfatlarına sıra sayı sıfatları denir. Türkçede sayı sıfatları, asıl sayı sıfatlarına +IncI/+UncU eki getirilerek yapılır. *Birinci* yarışmacı, *dokuzuncu* köy, *onuncu* mahalle, *yüzüncü* yıl sıra sayı sıfatı örnekleridir. Bunun dışında *ilk*, *son* ve *sonuncu* kelimeleri de bir varlığın sıralamasını belirttiğinde sıra sayı sıfatı olarak kabul edilir.

1.1.2.2.4.3. Kesir Sayı Sıfatları

İsimlerin niceliğini kesirli ifadelerle belirten sıfatlardır. *Çeyrek, yarım, tam, dörtte bir, üçte iki* gibi bir bütünü veya bir bütünün parçalarını belirtmeye yarayan kelimeler, bir ismi belirttikleri zaman kesir sayı sıfatı olarak değerlendirilir. Bir varlığın yüzdelik dilimini ifade eden *yüzde* kelimesi de kesir sayı sıfatları arasında bulunur.

1.1.2.2.4.4. Üleştirme Sayı Sıfatları

Üleştirme kelimesi eşit miktarda paylaşırma anlamı taşımaktadır. Üleştirme sıfatları, bir varlığın eşit parçalara ayrıldığını belirten ve asıl sayı sıfatlarına +(ş)Ar eki getirilerek elde edilen sayı sıfatlarıdır. Üleştirme sayı sıfatlarına örnek olarak *birer* gün, *ikişer* kitap, *beşer* basamak, *onar* tabur verilebilir.

1.1.2.2.4.5. Topluluk Sayı Sıfatları

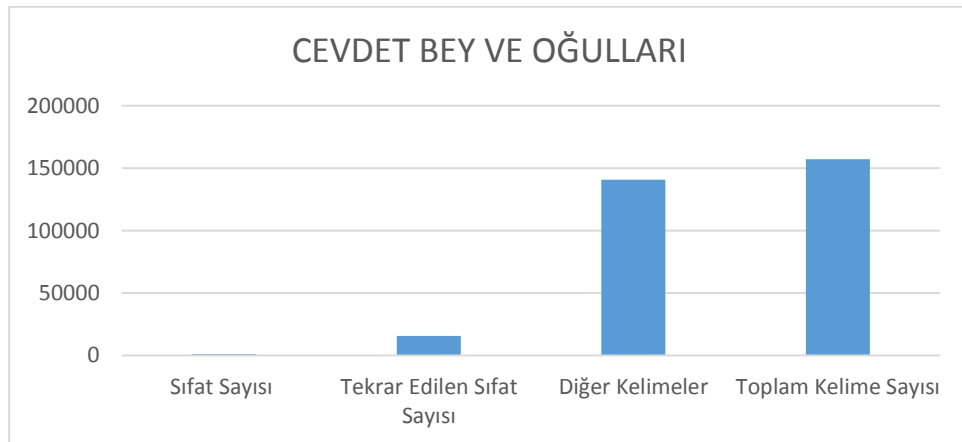
Sayı sıfatlarının son basamağını topluluk sayı sıfatları oluşturmaktadır. Topluluk sayı sıfatları: “Adın gösterdiği varlık ve nesneler arasında bir yakınlık, birliktelik ve topluluk bulunduğunu gösteren sıfatlardır.” (Korkmaz, 2009: 393). Asıl sayı sıfatlarına +(I)z /+(U)z eklerinin getirilmesiyle oluşturulan bu sıfatlara ait örnekler diğer sayı sıfatlarına oranla sınırlıdır. Bu grubun *ikiz*, *üçüz*, *dördüz*, *beşiz* örnekleri dışında kullanımı yoktur.

Orhan Pamuk’un **Cevdet Bey ve Oğulları** romanı ile **Masumiyet Müzesi** romanında yer alan sıfatlar, bu sıfatların sayıları ve türlerine göre dağılımları aşağıda açıklanmıştır.

1.1.2.3.Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Sıfatlar

Orhan Pamuk’un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda kullandığı sıfat sayısı ve sıfatların toplam kelimeler içindeki oranı şöyledir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Sıfat Sayısı	989	0,63/14,44
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	15544	9,89
Diğer Kelimeler	140714	89,49
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

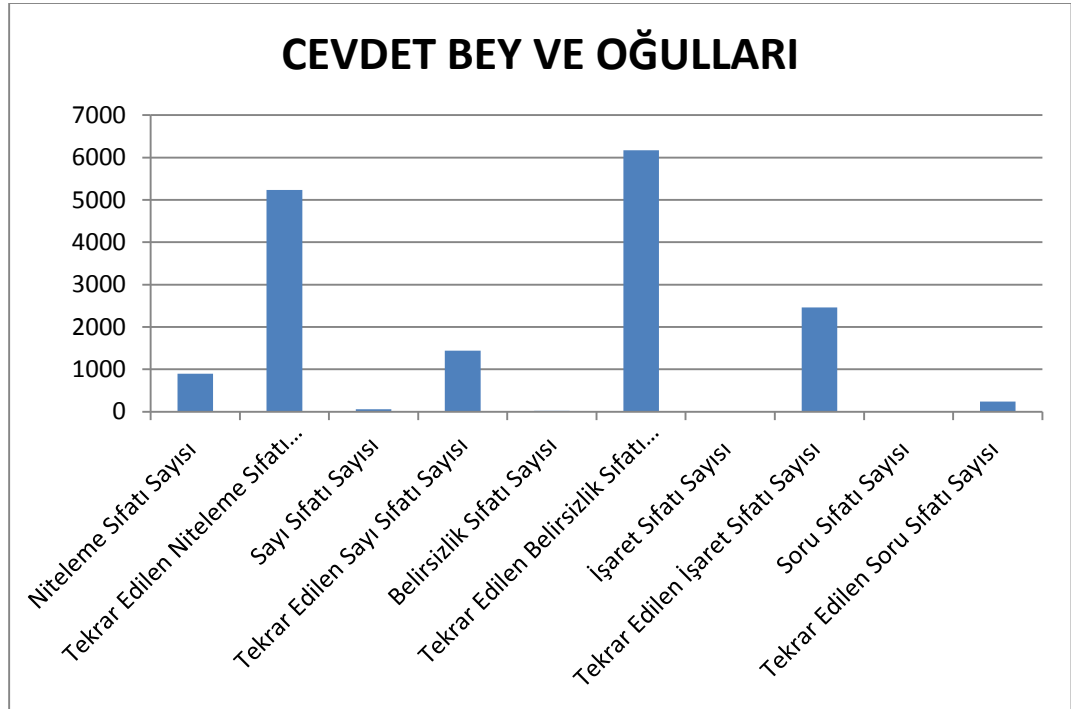

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 989 sıfat 15544 kez tekrar edilmiştir. Sıfatlar romanda geçen kelimelerin 0,63'lük bölümünü kapsamaktadır. Sıfatların kelime türleri içindeki oranı ise % 14, 44'tür.

Romanda kullanılan sıfatlar beş başlık altında değerlendirilmiş sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Niteleme Sıfatı Sayısı	894	90,39
Tekrar Edilen Niteleme Sıfatı Sayısı	5234	33,67
Sayı Sıfatı Sayısı	61	6,17
Tekrar Edilen Sayı Sıfatı Sayısı	1440	9,26
Belirsizlik Sıfatı Sayısı	20	2,02
Tekrar Edilen Belirsizlik Sıfatı Sayısı	6173	39,71
İşaret Sıfatı Sayısı	9	0,91
Tekrar Edilen İşaret Sıfatı Sayısı	2460	15,83
Soru Sıfatı Sayısı	5	0,51
Tekrar Edilen Soru Sıfatı Sayısı	237	1,52
Sıfat Sayısı	989	100,00
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	15544	100,00

Tablodaki verilerin grafiğe dökülmüş hâli şöyledir:

1.1.2.3.1. Niteleme Sıfatları

Orhan Pamuk, ilk romanında ismi niteleyen 894 sıfatı 5234 tekrarla kullanmıştır. Niteleme sıfatları romandaki sıfatların % 90,39'unu oluşturmaktadır. Bu oran romandaki sıfatların büyük çoğunluğunun niteleme sıfatı olduğunu göstermektedir. Günlük konuşma dilinde, insan betimlemelerinde, varlıkların tasvirinde ve ruhsal tahlillerin anlatımında genellikle niteleme sıfatlarının kullanılması, romandaki niteleme sıfatı sayısının ve kullanım sıklığının yüksek olmasında etkilidir.

Romanda kullanılan niteleme sıfatlarından bazıları şunlardır: *iri el* (CBO, 67), *kısa boy* (CBO, 67), *ihiyar memur* (CBO, 103), *hınzır tavır* (CBO, s.140), *mavi ışık* (CBO, s.152), *tanıdık ses* (CBO, s.153), *soğuk yıllar* (CBO, s.186), *beyaz önlük* (CBO, 196), *genç kız* (CBO, 197), *ıslak toprak* (CBO, s.279), *güneşli gün* (CBO, 297), *kötü şeyler* (CBO, 297), *keskin çizgi* (CBO, 383), *deliksiz uyku* (CBO, 465), *çevik hareket* (CBO, 587).

1.1.2.3.2. Belirtme Sıfatları

Romanda geçen belirtme sıfatları sayı, belirsizlik, işaret ve soru sıfatı olmak üzere dört başlık altında incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

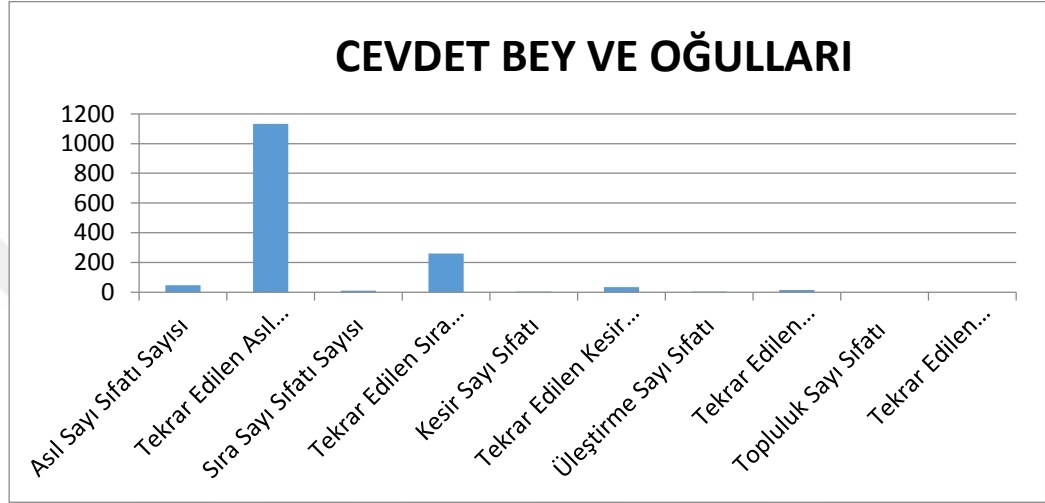
1.1.2.3.2.1. Sayı Sıfatları

Belirtme sıfatlarından biri olan sayı sıfatları romanda niteleme sıfatlarından sonra en çok kullanılan sıfat türüdür. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 61 sayı sıfatı 1440 kez tekrarlanmıştır.

Sayı sıfatlarının türleri ve dağılımları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Asıl Sayı Sıfatı Sayısı	46	75,41
Tekrar Edilen Asıl Sayı Sıfatı Sayısı	1133	78,68
Sıra Sayı Sıfatı Sayısı	9	14,75
Tekrar Edilen Sıra Sayı Sıfatı	259	17,99
Kesir Sayı Sıfatı	3	4,92
Tekrar Edilen Kesir Sayı Sıfatı	34	2,36

Üleştirme Sayı Sıfatı	3	4,92
Tekrar Edilen Üleştirme Sayı Sıfatı	14	0,97
Topluluk Sayı Sıfatı	0	0,00
Tekrar Edilen Topluluk Sayı Sıfatı	0	0,00
Sayı Sıfatı Sayısı	61	100,00
Tekrar Edilen Sayı Sıfatı Sayısı	1440	100,00

1.1.2.3.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları

Sayı sıfatlarının % 75,41’lik dilimini kapsayan 46 sayı sıfatı 1133 kez tekrar edilmiştir. Bu oran asıl sayı sıfatlarının diğer sayı sıfatlarına oranla fazla kullanıldığını göstermektedir. Romandaki asıl sayı sıfatları genellikle ‘yaş’ ve ‘yıl’ isimlerini belirtme amacıyla kullanılmıştır. Romanda geçen asıl sayı sıfatı örneklerinden bazıları şunlardır: *dokuz yaş* (CBO, 27), *dört ihtiyar erkek* (CBO,102), *on altı sene* (CBO, 108), *yedi ay* (CBO, 159), *otuz yaş* (CBO, 193), *altı kat* (CBO, 208), *kırk günlük* (CBO, 223), *bin iki yüz kişi* (CBO, 280), *üç yüz metre* (CBO, 281), *beş ev kadını* (CBO, 319), *elli adım* (CBO, 439), *on dakika* (CBO, 478), *üç yıl* (CBO, 524), *iki ilkokul öğrencisi* (CBO, 564), *bir bardak su* (CBO, 632).

1.1.2.3.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları

Cevdet Bey ve Oğulları romanında isimlerin sıralarını belirten 9 sıra sayı sıfatı 259 kez tekrarlanmıştır. *Üçüncü* resim (CBO, 97), *birinci* zarf (CBO, 116), *ilk* mektup (CBO, 159), *ikinci* kadeh (CBO, 309), *son* ay (CBO, 332), *on beşinci* yıl (CBO, 385),

yirminci yüzyıl(CBO, 487), *sonuncu* şaka (CBO, 505), *dördüncü* kat (CBO, 604) romanda geçen sıra sayı sıfatı örnekleridir.

1.1.2.3.2.1.3. Kesir Sayı Sıfatları

Romanda 3 kesir sayı sıfatı 34 kez tekrar edilmiştir. Romanda kullanılan kesir sayı sıfatı örnekleri şunlardır: Yedi *buçuk* saat (CBO, 561), *yarım* gün (CBO, 353), *yüzde* doksan (CBO, 617).

1.1.2.3.2.1.4. Üleştirme Sayı Sıfatları

Yazar, ilk romanında isimleri eşit miktarda paylaşırma anlamı taşıyan 3 üleştirme sayı sıfatını 14 tekrarla kullanmıştır. *İkişer* araba (CBO, 71), *birer* vazo (CBO, 107), *onar* kere (CBO, 250) romanda geçen üleştirme sayı sıfatı örnekleridir.

1.1.2.3.2.1.5. Topluluk Sayı Sıfatları

Romanda topluluk sayı sıfatı örneği bulunmamaktadır.

1.1.2.3.2.2. Belirsizlik Sıfatları

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 20 belirsizlik sıfatı 6173 tekrarla kullanılmıştır. Belirsizlik sıfatlarının kullanım sıklığının fazlalığı, roman kahramanlarının düşüncelerinde netlik olmamasına bağlanabilir. Kahramanların düşüncelerindeki belirsizlikler, belirsizlik sıfatının kullanımını artırmıştır. Belirsizlik sıfatların kullanım sıklığı oranının yüksek olmasında ‘*bir*’ belirsizlik sıfatının çok kullanılması da etkilidir.

Romanda kullanılan belirsizlik sıfatları şunlardır:

Herhangi bir kadın (CBO, 27), *biraz* vakit (CBO, 117), *bir* yabancı (CBO, 161), *hiçbir* zaman (CBO, 174), *bunca* yıl (CBO, 175), *bütün* yaz (CBO, 233), *her* şey (CBO, 233), *başka* yer (CBO, 240), *birçok* insan (CBO, 290), *birkaç* ay (CBO, 323), *bambaşka* insan (CBO, 372), *onca* yıl (CBO, 374), *bazı* ayrıntılar (CBO, 377), *diğer* şey (CBO, 383), *fazla* zekâ (CBO, 539), *çoğu* zaman (CBO, 552), *tek tük* insan (CBO, 555), *çok* şey (CBO, 577), *hiç* para (CBO, 586), *az* yer (CBO, 595).

1.1.2.3.2.3. İşaret Sıfatları

Romanda 9 işaret sıfatı 2460 kez tekrar edilmiştir. Varlıkları işaret yoluyla gösteren bu sıfatlar şöyle sıralanabilir: *öte* yaka (CBO, 13), *böyle* kadın (CBO, 27), *şöyle* çingirak (CBO, 37), *şu* çeşme (CBO, 92), *o* gezi (CBO, 152), *öteki* taraf (CBO, 165), *öbür* duvar (CBO, 209), *öyle* asker (CBO, 364), *bu* düşünceler (CBO, 321).

1.1.2.3.2.4. Soru Sıfatları

Orhan Pamuk'un, ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en az kullandığı sıfat türü soru sıfatıdır. Yazar bu romanda 5 soru sıfatını 237 kez tekrarlamıştır.

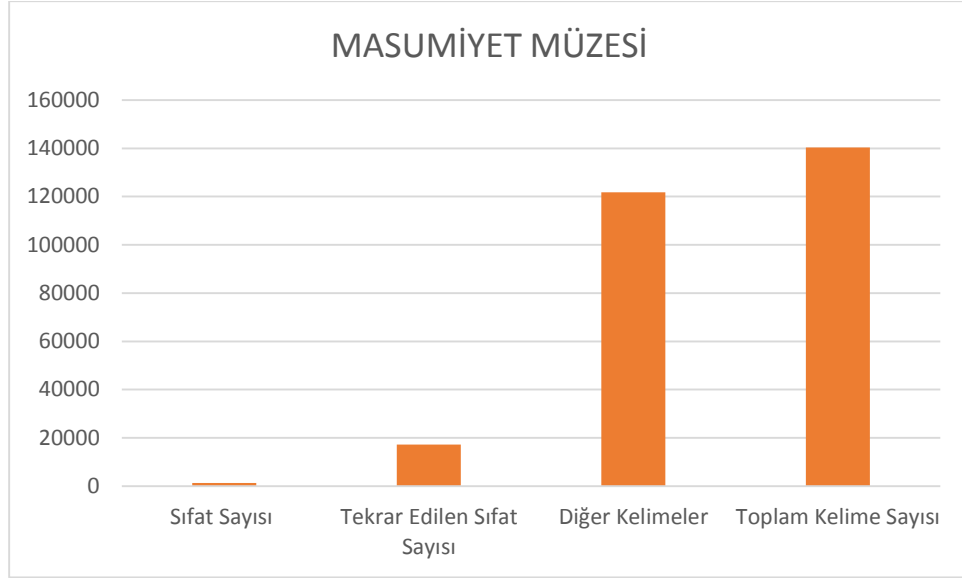
Nasıl kız (CBO, 364), *ne* biçim (CBO, 364), *hangi* elbise (CBO, 382), *kaçıncı* defa (CBO, 615) romanda varlıkları soru yoluyla belirten sıfat örnekleridir.

1.1.2.4. Masumiyet Müzesi Romanında Sıfatlar

Orhan Pamuk'un son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde kullandığı sıfat sayısı ve sıfatların toplam kelimeler içindeki oranı şöyledir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Sıfat Sayısı	1357	0,97/17,16
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	17210	12,26
Diğer Kelimeler	121768	86,77
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

Yukarıdaki tabloda verilen oranlar grafik üzerinde şöyle gösterilebilir:

Masumiyet Müzesi’nde 1357 sıfat 17210 kez tekrar edilmiştir. Sıfatlar romanın söz varlığının 0,97’lik kısmını içine almaktadır. Kelime türlerinin % 17,16’sını oluşturan sıfatlar, görevlerine göre gruplandırılarak incelenmiş ve inceleme sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Niteleme Sıfatı Sayısı	1229	90,57
Tekrar Edilen Niteleme Sıfatı Sayısı	7343	42,67
Sayı Sıfatı Sayısı	98	7,22
Tekrar Edilen Sayı Sıfatı Sayısı	1535	8,92
Belirsizlik Sıfatı Sayısı	18	1,33
Tekrar Edilen Belirsizlik Sıfatı Sayısı	5877	34,15
İşaret Sıfatı Sayısı	7	0,52
Tekrar Edilen İşaret Sıfatı Sayısı	2325	13,51
Soru Sıfatı Sayısı	5	0,37
Tekrar Edilen Soru Sıfatı Sayısı	130	0,76
Sıfat Sayısı	1357	100,00
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	17210	100,00

Romandaki sıfat türlerinin dağılımını gösteren grafik aşağıdadır:

1.1.2.4.1.Niteleme Sıfatları

Romanda en çok kullanılan sıfat türü niteleme sıfatıdır. Yazar 1229 niteleme sıfatını 7343 kez tekrarlamıştır.

Masumiyet Müzesi'nde eşyaların, İstanbul'un semtlerinin, cadde ve sokaklarının ayrıntılı tasvirleri yapılmış, kadın kahramanlar başta olmak üzere roman kişilerinin fiziki ve ruhsal özellikleri betimlenmiştir. Betimlemelerin fazlalığı, niteleme sıfatlarının sayısının ve kullanım sıklığının yüksek olmasında etkilidir.

Şık lokanta (MM, 12), *meyveli* gazoz (MM, 18), *zengin* aile (MM, 19), *genç* kadın (MM, 69), *mavi* çarşaf (MM, 80), *mutlu* an (MM, 81), *lüks* ev (MM, 121), *dertli* adam (MM, 183), *güçlü* şefkat (MM, 183), *eski* ayakkabı (MM, 187), *kısacık* yürüyüş (MM, 278), *sert* hamle (MM, 279), *ucuz* gaz (MM, 284), *sevimli* yüz (MM, 311), *kederli* gün (MM, 337) romanda geçen niteleme sıfatı örneklerinden bazılarıdır.

1.1.2.4.2.Belirtme Sıfatları

Romanda geçen belirtme sıfatları; sayı, belirsizlik, işaret ve soru sıfatı olmak üzere dört başlık altında incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1.1.2.4.2.1. Sayı Sıfatları

Romanda isimlerin niceliklerini karşılayan 98 sayı sıfatı 1535 kez tekrarlanmıştır. **Masumiyet Müzesi**'nde yer alan sayı sıfatları asıl sayı, sıra sayı, kesir sayı üleştirme sayı ve topluluk sayı sıfatı olmak üzere beş başlık altında gruplandırılmış, elde edilen veriler aşağıdaki tablo ve grafikte gösterilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Asıl Sayı Sıfatı Sayısı	78	79,59
Tekrar Edilen Asıl Sayı Sıfatı Sayısı	667	43,45
Sıra Sayı Sıfatı Sayısı	13	13,27
Tekrar Edilen Sıra Sayı Sıfatı	796	51,86
Kesir Sayı Sıfatı	3	3,06
Tekrar Edilen Kesir Sayı Sıfatı	42	2,74
Üleştirme Sayı Sıfatı	3	3,06
Tekrar Edilen Üleştirme Sayı Sıfatı	30	1,95
Topluluk Sayı Sıfatı	1	1,02
Tekrar Edilen Topluluk Sayı Sıfatı	0	0,06
Sayı Sıfatı Sayısı	98	100,00
Tekrar Edilen Sayı Sıfatı Sayısı	1535	100,00

1.1.2.4.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları

Masumiyet Müzesi romanında en çok kullanılan sayı sıfatı türü asıl sayı sıfatıdır. Yazar 78 sayı sıfatını 667 kez tekrarlamıştır. Romandaki asıl sayı sıfatları genellikle dakika, saat, gün, ay, yıl gibi zaman ifade eden isimleri belirtmek için kullanılmıştır.

On gün (MM, 37), *beş* dakika (MM, 55), *iki* gün (MM, 62), *yedi* masa (MM, 124), *otuz* santim (MM, 171), *sekiz* yıl (MM, 292), *bir* dakika (MM, 296), *dört* akşam (MM, 311), *kırk* yıl (MM, 334), *on bin* satıcı (MM, 339), *yirmi* yaş (MM, 347), *altı* ay (MM, 377), *üç* yıl (MM, 389), *on beş* dakika (MM, 396), *dokuz* sene (MM, 473) romanda kullanılan asıl sayı sıfatı örneklerinden bazılarıdır.

1.1.2.4.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları

Romanda 13 sıra sayı sıfatı 796 kez tekrarlanmıştır. **Masumiyet Müzesi**'nde geçen sıra sayı sıfatı örnekleri şöyle sıralanabilir: *ikinci* gol (MM, 51), *onuncu* gün (MM, 52), *yedinci* buluşma (MM, 171), *altıncı* kat (MM, 198), *ilk* ziyaret (MM, 296), *altmışıncı* yıl (MM, 304), *üçüncü* kadeh (MM, 353), *beşinci* yıl (MM, 373), *birinci* neden (MM, 380), *son* dönem (MM, 395), *yirmi altıncı* doğum günü (MM, 441), *ellinci* doğum günü (MM, 542).

1.1.2.4.2.1.3. Kesir Sayı Sıfatları

Romanda 3 kesir sayı sıfatı 42 tekrarla kullanılmıştır. *Yarım* kadeh (MM, 119), *yüzde* iki yüz (MM, 425), *çeyrek* yüzyıl (MM, 533) eserde yer alan kesir sayı sıfatı örnekleridir.

1.1.2.4.2.1.4. Üleştirme Sayı Sıfatları

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan sayı sıfatlarından biri de üleştirme sayı sıfatlarıdır. Romanda 3 üleştirme sayı sıfatı 30 kere tekrarlanmıştır. *Birer* şişe (MM, 47), *beşer* dakika (MM, 156), *ikişer* saat (MM, 187) romanda kullanılan üleştirme sayı sıfatlarıdır.

1.1.2.4.2.1.5. Topluluk Sayı Sıfatları

Romanda en az kullanılan sayı sıfatı türü topluluk sayı sıfatıdır. Yazar 1 topluluk sayı sıfatını tekrarsız kullanmıştır. Eserdeki topluluk sayı sıfatı *ikiz* kız (MM, 347) örneğinde geçmektedir.

1.1.2.4.2.2. Belirsizlik Sıfatları

Masumiyet Müzesi'nde 18 belirsizlik sıfatı 5877 kez tekrar edilmiştir. Romanda sıklık bakımından en çok kullanılan belirsizlik sıfatı ise '*bir*'dir.

Eserde kullanılan belirsizlik sıfatları şunlardır: *az* vakit (MM, 61), *her* akşam (MM, 68), *birtakım* insanlar (MM, 77), *diğer* şirketler (MM, 95), *onca* çaba (MM, 116), *bütün* gözler (MM, 121), *fazla* reklâm (MM, 130), *herhangi* bir itiraf (MM, 187), *çok* iş (MM, 230), *biraz* gazoz (MM, 279), *bazı* geceler (MM, 293), *başka* zaman (MM, 337), *çoğu* geceler (MM, 363), *hiçbir* müze (MM, 368), *kimi* zaman (MM, 370), *birkaç* yıl (MM, 375), *bir* süre (MM, 384), *nice* dehşet (MM, 482).

1.1.2.4.2.3. İşaret Sıfatları

Romanda 7 işaret sıfatı 2325 kez tekrarlanmıştır. Varlıkları ve kavramları işaret yoluyla gösteren sıfatların romanda geçen örnekleri şunlardır: *O* günler (MM, 13), *öyle* film (MM, 48), *öteki* erkekler (MM, 65), *bu* mesele (MM, 182), *öbür* ev (MM, 295), *böyle* akşam (MM, 363), *şu* an (MM, 380).

1.1.2.4.2.4. Soru Sıfatları

Masumiyet Müzesi'nde hem sayı hem sıklık bakımından en az kullanılan sıfat türü soru sıfatıdır. Romanda varlıkları soru yoluyla belirten 5 sıfat 130 tekrarla kullanılmıştır. *Nasıl* kadın (MM, 17), *kaç* kanal (MM, 40), *kaçıncı* sınıf (MM, 43), *hangi* okul (MM, 43), *ne* tür (MM, 329) romanda geçen soru sıfatı örnekleridir.

1.1.3. Zamirler

İsim olmadığı halde kişi, işaret, soru ve belirsizlik gibi anlam ilgileriyle ismin yerini tutan kelime türüne zamir denmektedir.

Herhangi bir nesneye bağlı olmaksızın bütün nesneleri karşılayabilen, bütün nesnelerin ortak adı durumunda olan dil bilgisi öğeleri zamir olarak adlandırılmaktadır. Zamirler kişilerin ve nesnelerin yerini tutan belli kelimelerdir. Özellik ayırt etmeden bütün isimlerin yerini tutabildikleri için geniş ve sınırsız bir kapsama alanına sahip olan zamirler, isim çekim eklerini alarak çekime girerler ve tamlama oluşturabilirler (Korkmaz, 2009: 399-400).

Zamirler işlevlerine göre şöyle sınıflandırılırlar:

1.1.3.1. Kişi Zamirleri

İnsan isimlerinin yerini tutan zamir türüdür. Türkçede I. tekil kişi zamiri-ben, II. tekil kişi zamiri: sen, III. tekil kişi zamiri-o, I. çoğul kişi zamiri-biz II. çoğul kişi zamiri-siz ve III. çoğul kişi zamiri-onlar olmak üzere altı kişi zamiri bulunmaktadır.

Yıldız Kocasavaş **Türkçede Şahıs Zamirleri** adlı kitabında kişi zamirlerinin özelliklerini şöyle sıralamıştır: “*Sayı itibariyle azdır, çekimde değişiklik gösterir, genişleme kabiliyetleri sınırlıdır, ekleşebilir.*” (Kocasavaş, 2004: 31-39).

1.1.3.2. İşaret Zamirleri

Varlıkların yerini işaret yoluyla göstererek tutan zamirlerdir. Türkçede en çok kullanılan işaret zamirleri *bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar, bura, şura, ora, böylesi, şöylesi, öylesi, öteki, beriki* vb.dir.

Muharrem Ergin en çok kullanılan işaret zamirlerinin ‘bu’, ‘şu’ ve ‘o’ olduğunu ifade ederek ‘bu’ işaret zamirinin en yakındaki, ‘şu’ işaret zamirinin biraz daha uzaktaki, ‘o’ işaret zamirinin ise en uzaktaki varlık için kullanıldığını belirtir (Ergin, 1993: 259).

1.1.3.3. Soru Zamirleri

Varlıkların yerini soru yoluyla tutan zamirlerdir. Soru zamirleri, soru kelimelerinin ismin yerini tutmasıyla ortaya çıkar. *Kim, kime, kimin, ne, nereden, nereden, hangisi, kaç, kaçınıcı* vb. sık kullanılan soru zamirleridir.

‘*Kim*’, ‘*ne*’, ‘*nere*’ asıl soru zamirleridir. Bunların dışında kalan soru zamirleri başka kelime türlerinden alınan sözlerin iyelik eki almış şekillerine dayanır (Korkmaz, 2009: 441).

1.1.3.4. Belirsizlik Zamirleri

Kişilerin ve varlıkların yerini belli belirsiz tutan zamir türü belirsizlik zamiri olarak adlandırılır.

Belirsizlik zamirlerinin ardında belirsiz bir kimse veya varlık kavramı bulunmaktadır (Banguoğlu, 368).

Sayı bakımından fazla olmayan belirsizlik zamirleri sıfatlara, soru zamirlerine ve zarflara iyelik eklerinin getirilmesiyle ortaya çıkar. *Kimse, kimi, kimisi, bazı, bazıları, hepsi, herkes, biri, birisi, hiçbir, başkası, tümü, çoğu, filan, falan* belirsizlik zamirlerine örnek olarak verilebilir.

1.1.3.5. Dönüşlülük Zamiri

Kişi zamirlerinden daha güçlü bir anlamı olan ve onları anlamca pekiştiren zamir türüdür. Kişi zamirleri içinde de değerlendirilen bu zamire dönüşlülük zamiri denmesi zamirin, yapılan işin yapana dönüşünü gösteren bir işlevi olmasından kaynaklanmaktadır (Korkmaz, 2009: 414-415).

Dönüşlülük zamiri, asıl kişi zamirlerinin anlam bakımından daha katmerli hâlidir (Ergin, 1993: 258). Tahsin Banguoğlu’nun dönüşlülük zamiri ile ilgili tanımı şöyledir: “*Dönüşlü zamirler, yapılan işin yapana döndüğünü gösteren veya söz içinde öncülü kişiyi daha ziyade belirtmeye yarayan zamirlere dönüşlü zamirler denir.*” (Banguoğlu, 2007: 364).

Türkçedeki dönüşlülük zamiri “kendi” kelimesi ve bu kelimenin şahıs eki almış *kendim, kendin, kendisi, kendimiz, kendiniz, kendileri* şeklindedir.

1.1.3.6. Karşılıklılık Zamiri

Karşılıklılık ifadesi vererek genellikle insanların yerine kullanılan ‘birbiri’ kelimesi karşılıklılık zamiri olarak adlandırılmaktadır. Bu zaminin hâl eki almış şekilleri olan birbirini, birbirine, birbirinde, birbirinden kelimeleri de cümle içinde karşılıklılık zamiri olarak görev yapar.

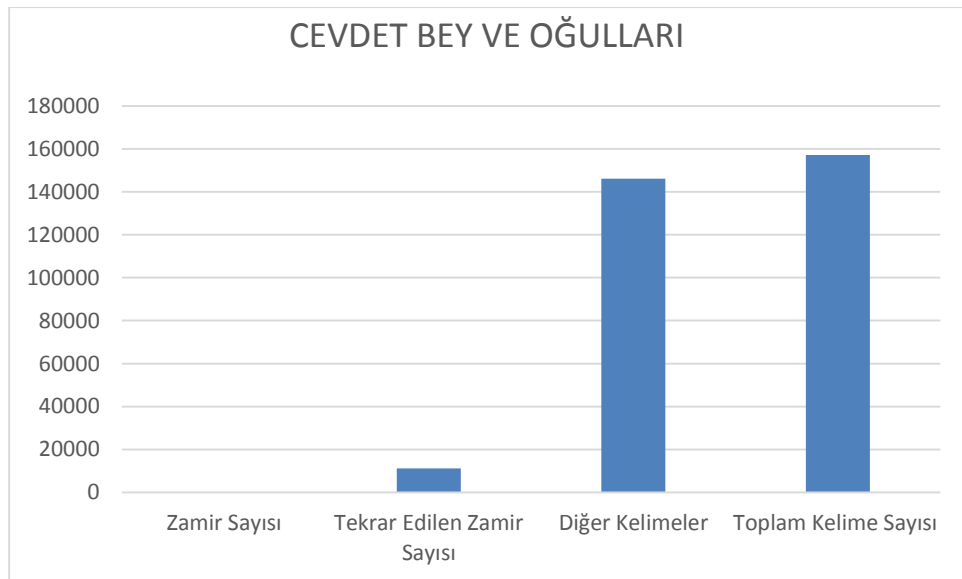
Orhan Pamuk’un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde kullanılan zamirler yukarıda verilen zamir sınıflandırmasına bağlı kalınarak yapılmış ve aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

1.1.3.7.Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Zamirler

Varlık isimlerinin yerini tutan zamirlerin **Cevdet Bey ve Oğulları** romanındaki dağılımını ve söz varlığı içindeki kullanım oranını gösteren tablo şu şekildedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Zamir Sayısı	41	0,03/0,60
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	11083	7,05
Diğer Kelimeler	146123	92,93
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

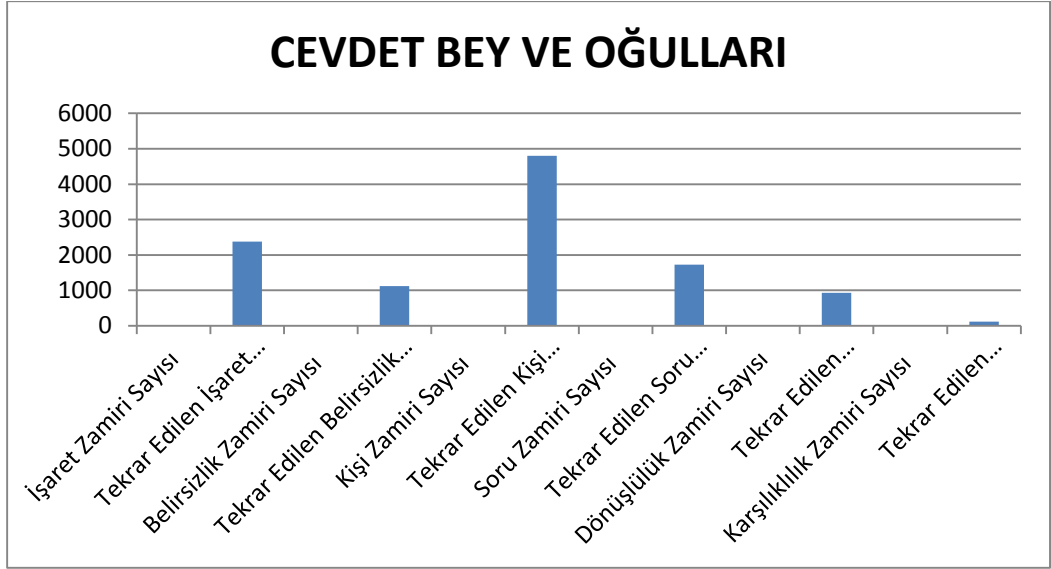
Yukarıdaki tablonun grafiği aşağıdaki gibidir:

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 41 zamir 11083 kez tekrarlanmıştır. 41 zamir romanda kullanılan toplam kelime sayısının 0,03'nü oluşturmaktadır. Zamirler kelime türü bakımından incelenen 6848 kelimenin % 0,60'ını oluşturmaktadır. Romandaki 41 zamir işaret, belirsizlik, kişi, soru, dönüşlülük ve karşılıklılık gibi türlere göre incelenmiştir. Zamirlerin türlerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
İşaret Zamiri Sayısı	17	41,46
Tekrar Edilen İşaret Zamiri Sayısı	2375	21,43
Belirsizlik Zamiri Sayısı	13	31,71
Tekrar Edilen Belirsizlik Zamiri Sayısı	1124	10,14
Kişi Zamiri Sayısı	6	14,63
Tekrar Edilen Kişi Zamiri Sayısı	4805	43,35
Soru Zamiri Sayısı	3	7,32
Tekrar Edilen Soru Zamiri Sayısı	1727	15,58
Dönüşlülük Zamiri Sayısı	1	2,44
Tekrar Edilen Dönüşlülük Zamiri Sayısı	935	8,44
Karşılıklılık Zamiri Sayısı	1	2,44
Tekrar Edilen Karşılıklılık Zamiri Sayısı	117	1,06
Zamir Sayısı	41	100,00
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	11083	100,00

Yukarıdaki tablonun grafiği şu şekildedir:

1.1.3.7.1.İşaret Zamirleri

41 zamirin 11083 kez tekrarlandığı ve işlevlerine göre altı bölümde tasnif edildiği romanda en çok kullanılan zamir türü işaret zamiridir. Romanda 17 işaret zamiri 2375 kez tekrarlanmıştır.

Romanın zamir varlığı içinde canlı ve cansız varlıkları gösteren işaret zamirleri şunlardır: *burada* (CBO, 13), *bu* (CBO, 91), *şu* (CBO, 95), *bunlar* (CBO, 98), *şuracıkta* (CBO, 110), *böylesi* (CBO, 182), *öbürü* (CBO, 218), *şunlar* (CBO, 227), *bura* (CBO, 333), *ora* (CBO, 333), *o* (CBO, 355), *öteki* (CBO, 359), *orada* (CBO, 361), *şurası* (CBO, 467), *buncağz* (CBO, 528), *oncağz* (CBO, 547), *onlar* (CBO, 548).

1.1.3.7.2.Belirsizlik Zamirleri

Cevdet Bey ve Oğulları'nda varlıkların yerini belirsizlik ifadesiyle tutan 13 zamir 1124 kez tekrarlanmıştır Romanda kullanılan belirsizlik zamirleri kahramanların bir arayış içinde olduklarının göstergesi olarak kabul edilebilir. Neyi, ne zaman ve nasıl yapacağını netleştiremeyen kahramanların yaşamları ve ruhlarındaki belirsizlik, bu zamir türünün sık kullanılmasında etkilidir.

Romanda geçen belirsizlik zamirleri şunlardır: *hepsi* (CBO, 37), *birisi* (CBO, 49), *herkes* (CBO, 114), *hiçbiri* (CBO, 197), *birkaçı* (CBO, 220), *kimse* (CBO, 324), *biri* (CBO, 337), *başkaları* (CBO, 355), *başkası* (CBO, 373), *çoğu* (CBO, 376), *falán* (CBO, 431), *bazısı* (CBO, 461), *bazıları* (CBO, 461).

1.1.3.7.3. Kişi Zamirleri

Cevdet Bey ve Oğulları’nda 6 şahıs zamiri 4805 kez tekrarlanmıştır. Romanda geçen kişi zamirlerinin kullanım sıklığını gösteren tablo aşağıdadır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			
		Sayısal Değer	%
I. Tekil Kişi	Ben	1	16,67
Tekrar Edilen I. Tekil Kişi Sayısı		1713	35,65
II. Tekil Kişi	Sen	1	16,67
Tekrar Edilen II. Tekil Kişi Sayısı		939	19,54
III. Tekil Kişi	O	1	16,67
Tekrar Edilen III. Tekil Kişi Sayısı		1024	21,31
I. Çoğul Kişi	Biz	1	16,67
Tekrar Edilen I. Çoğul Kişi Sayısı		417	8,68
II. Çoğul Kişi	Siz	1	16,67
Tekrar Edilen II. Çoğul Kişi Sayısı		332	6,91
III. Çoğul Kişi	Onlar	1	16,67
Tekrar Edilen III. Çoğul Kişi Sayısı		380	7,91
Kişi Zamirleri		6	100,00
Toplam Kişi Zamiri Sayısı		4805	100,00

Kişi zamirlerinin kullanım oranlarının gösterildiği grafik aşağıdadır.

Kişi zamirleri, romandaki diğer zamir türlerinin % 14,63'ünü kapsamaktadır. Kişi zamirlerine ait kullanım sıklığı ise % 43,45'e karşılık gelmektedir. Bu zamir türünün kullanım sıklığının yüksek olması, romanın şahıs kadrosunun kalabalıklığına ve olay örgüsünde kişilerin önemli yer tutmasına bağlanabilir.

Kişi zamirlerinin ilk sırasında kullanım sıklığı 1713 olan '1. tekil kişi zamiri-ben' yer almaktadır. 1. tekil kişi zamirini 1024 kullanım sıklığına sahip '3.tekil kişi zamiri-o' takip etmektedir. 3. tekil kişi zamirinin çok kullanılması ile romanın ilahi bakış açısıyla kaleme alınması arasında ilgi kurulabilir. '2. tekil kişi zamiri-sen' ise 939 kez tekrarlanmıştır.

Orhan Pamuk, 1. çoğul kişi zamirini 417, 2. çoğul kişi zamirini 332, 3. çoğul kişi zamirini ise 380 kez kullanmıştır. Çoğul kişi zamirlerinin kullanım sıklığı sıralaması 1. çoğul kişi, 3. çoğul kişi ve 2. çoğul kişi şeklindedir. Bu sıralamanın tekil kişi zamirlerinin kullanım sıklığı sıralamasıyla aynı olduğu görülmektedir.

Romandaki kişi zamirlerine ait kullanım sıklığı, tekillik-çoğulluk bakımından değerlendirilecek olursa kişi zamirlerinin 3676'sının tekil kişilere; 1129'sinin çoğul kişilere ait olduğu görülecektir. Tekil kişiler, kişi zamirlerinin % 76,48'ini; çoğul kişiler ise % 23,53'ünü kapsamaktadır. Tekil kişilerin kullanım sıklığı oranının hayli yüksek olması yazarın ferdiyetçilik düşüncesine ve anlatım özelliğine bağlanabilir.

1.1.3.7.4. Soru Zamirleri

Romanda 3 soru zamiri 1727 tekrarla kullanılmıştır. Kişilerin, olayları ve kendilerini sorgulamalarında soru zamirlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. *Ne* (CBO, 99), *kim* (CBO, 400) ve *hangisi* (CBO, 470) yazarın soru zamiri olarak kullandığı örneklerdir.

1.1.3.7.5.Dönüşlülük Zamiri

Türkçede dönüşlülük zamiri olarak kullanılan *kendi* kelimesinin farklı şahıslara göre çekimlenmiş şekilleri **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 935 kez tekrarlanmıştır. Dönüşlülük zamirinin diğer zamir türleri içindeki yüzdelik dilimi % 2,44'tür.

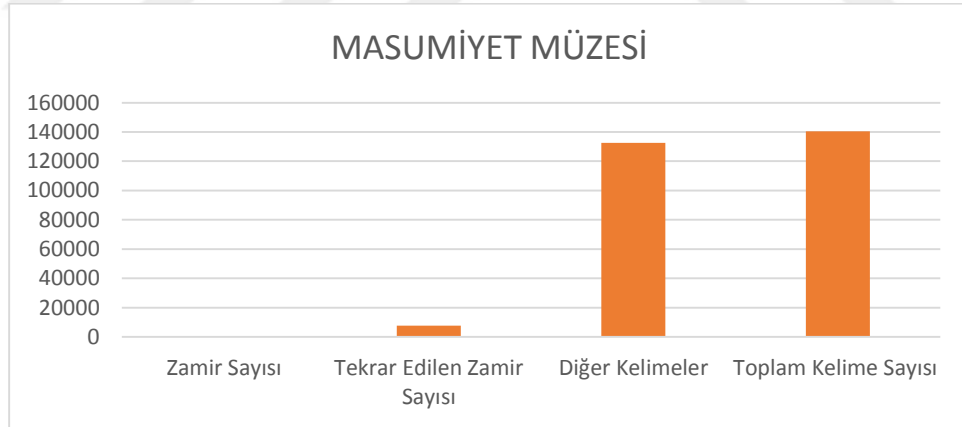
1.1.3.7.6. Karşılıklılık Zamiri

Romanda en az kullanılan zamir türü *birbiri* kelimesinin hâl eklerini almış şekilleri olan ve 117 kullanım sıklığı bulunan karşılıklılık zamiridir. Karşılıklılık zamiri, zamir türlerinin % 2,44'ünü kapsamaktadır.

1.1.3.8. Masumiyet Müzesi Romanında Zamirler

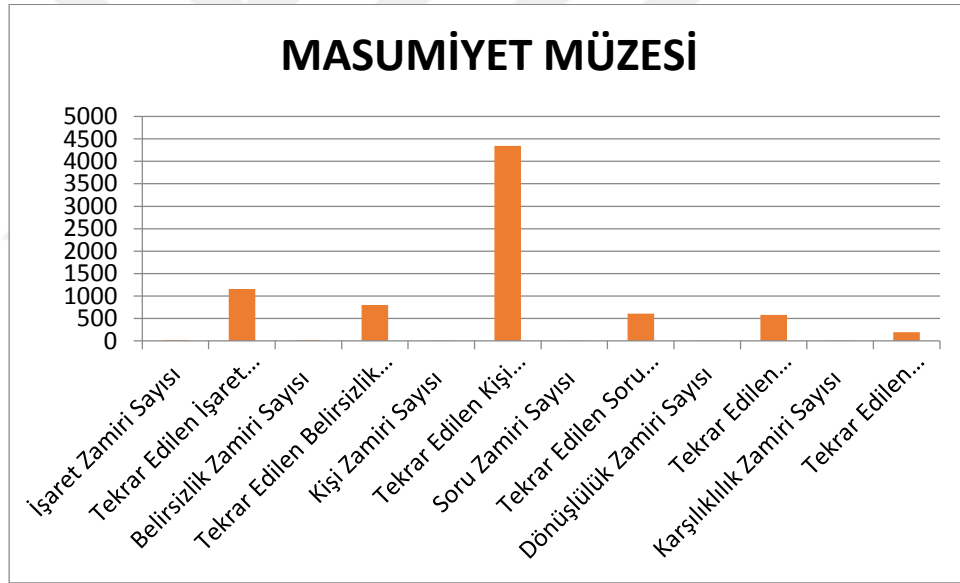
Masumiyet Müzesi'nde 40 zamir 7680 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Zamirler romanın söz varlığının % 0,03'lük dilimini oluşturmaktadır. Kelime türlerinin % 0,51'ini içine alan zamirlerin sayısı, kullanım sıklığı ve diğer kelimeler içindeki oranı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Zamir Sayısı	40	0,03/0,51
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	7680	5,47
Diğer Kelimeler	132615	94,50
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

Romanda kullanılan zamirlerin türlerine göre sayısal dağılımı ile yüzdelik oranlarını gösteren tablo ve grafik aşağıdadır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Belirsizlik Zamiri Sayısı	15	37,50
Tekrar Edilen Belirsizlik Zamiri Sayısı	801	10,43
İşaret Zamiri Sayısı	11	27,50
Tekrar Edilen İşaret Zamiri Sayısı	1153	15,01
Kişi Zamiri Sayısı	6	15,00
Tekrar Edilen Kişi Zamiri Sayısı	4346	56,59
Soru Zamiri Sayısı	6	15,00
Tekrar Edilen Soru Zamiri Sayısı	609	7,93
Dönüşlülük Zamiri Sayısı	1	2,50
Tekrar Edilen Dönüşlülük Zamiri Sayısı	577	7,51
Karşılıklılık Zamiri Sayısı	1	2,50
Tekrar Edilen Karşılıklılık Zamiri Sayısı	194	2,53
Zamir Sayısı	40	100,00
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	7680	100,00

Yukarıda tablosu ve grafiği verilen zamir türlerinin romandaki sayıları, kullanım sıklıkları ve örnekleri ile ilgili açıklamalar şöyledir:

1.1.3.8.1. Belirsizlik Zamirleri

Masumiyet Müzesi'nde en çok kullanılan zamir türü belirsizlik zamiridir. Romanda 15 belirsizlik zamiri 801 kez tekrarlanmıştır.

Başkahraman Kemal'in, Füsün ortadan kaybolduktan sonra içine düştüğü boşluk, hissettiği çaresizlik ve Füsün'a olan aşkının belirsiz sonu anlatılırken belirsizlik zamiri örneklerine yer verilmiştir.

Romanda kullanılan belirsizlik zamirleri şunlardır: *hepsi* (MM, 39), *kimisi* (MM, 47), *hiçbiri* (MM, 64), *öteki* (MM, 109), *filanca* (MM, 131), *falan* (MM, 183), *biri* (MM, 335), *herkes* (MM, 335), *kimse* (MM, 342), *başkası* (MM, 378), *ötekisi* (MM, 395), *bazısı* (MM, 402), *diğeri* (MM, 413), *filan* (MM, 428), *çoğu* (MM, 522).

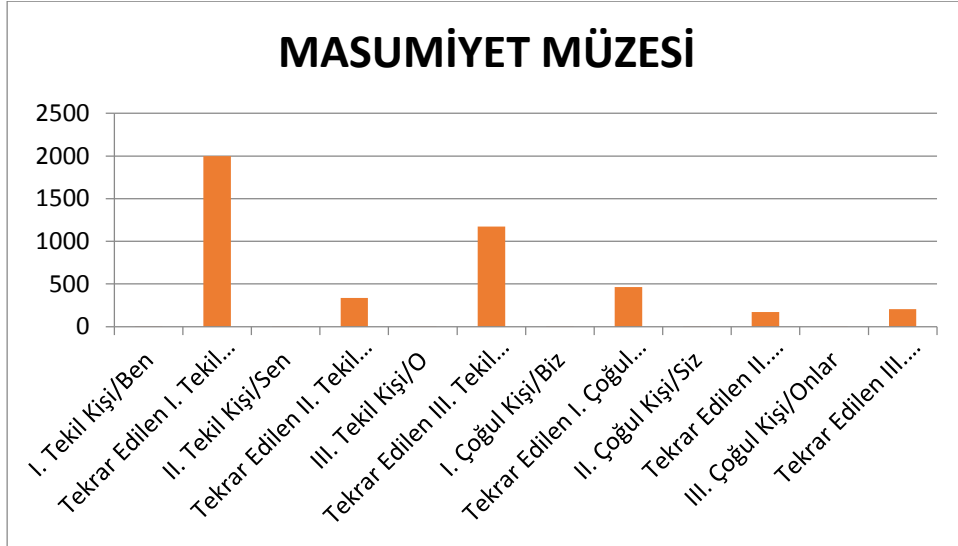
1.1.3.8.2. İşaret Zamirleri

Masumiyet Müzesi'nde 11 işaret zamiri 1153 kez tekrarlanmıştır. Romanda kullanılan işaret zamirleri şöyle sıralanabilir: *bunlar* (MM, 34), *onlar* (MM, 102), *öbürü* (MM, 109), *bu* (MM, 121), *şura* (MM, 126), *şu* (MM, 295), *ora* (MM, 365), *şunlar* (MM, 371), *bura* (MM, 378), *böyle* (MM, 474), *o* (MM, 484).

1.1.3.8.3. Kişi Zamirleri

Orhan Pamuk son romanında 6 kişi zamirini 4346 kez tekrarlamıştır. Romanda kullanım sıklığı en fazla olan zamir türü kişi zamiridir. Kişi zamirlerinin romandaki dağılımını gösteren tablo ve grafik aşağıda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
I. Tekil Kişi/Ben	1	16,67
Tekrar Edilen I. Tekil Kişi Sayısı	1999	46,00
II. Tekil Kişi/Sen	1	16,67
Tekrar Edilen II. Tekil Kişi Sayısı	336	7,73
III. Tekil Kişi/O	1	16,67
Tekrar Edilen III. Tekil Kişi Sayısı	1171	26,94
I. Çoğul Kişi/Biz	1	16,67
Tekrar Edilen I. Çoğul Kişi Sayısı	464	10,68
II. Çoğul Kişi/Siz	1	16,67
Tekrar Edilen II. Çoğul Kişi Sayısı	170	3,91
III. Çoğul Kişi/Onlar	1	16,67
Tekrar Edilen III. Çoğul Kişi Sayısı	206	4,74
Kişi Zamirleri	6	100,00
Toplam Kişi Zamiri Sayısı	4346	100,00

Romanda kişi zamirlerinin kullanım sıklığının fazla olması, anlatılan olayların merkezinde kişilerin bulunmasının doğal sonucudur. Tekil kişi zamirlerinin kullanım sıklığı sayısı 3506, çoğul kişi zamirlerinin kullanım sıklığı sayısı 840'tır.

Tekil kişilerin kullanım sıklığının fazla olmasında kahraman anlatıcı bakış açısının kullanılması ve ikili ilişkilerin olay örgüsündeki yoğunluğu etkilidir.

Tekil ve çoğul kişiler kullanım sıklığı bakımından ayrıntılı olarak incelendiğinde 1.tekil kişi zmirinin 1999 kullanım sıklığıyla ilk sırayı aldığı görülür. Kişi zamirlerinin % 46'sını içine alan bu zamirin kullanım sıklığının yüksek olması romanda kullanılan kahraman anlatıcı bakış açısına bağlanabilir. 1. Tekil kişi zmirini 1171 kullanım, % 26, 94'lük oranla 3. tekil kişi zmiri takip etmektedir. 3. Tekil kişinin kullanım sıklığı oranının yüksek olması Kemal'in, sevgilisi Füsün'u anlatırken bu zamire çok yer vermesinden kaynaklanmaktadır. 2. Tekil kişi zmiri ise 336 kez kullanılmış, % 7,73'lük dilimle en az kullanılan tekil kişi zmiri olmuştur.

Çoğul kişi zmirlerinde ilk sırayı 1. çoğul kişi zmiri almaktadır. 464 kullanım sıklığına sahip olan ve 10,68'lik yüzdeyle kullanılan 'biz' zmiri ile Kemal-Füsün ikilisi anlatılmıştır. '3. Çoğul kişi zmirinin kullanım sıklığı 206 (% 4,74), 2. çoğul kişi zmirinin kullanım sıklığı 170 (% 3,91) olarak belirlenmiştir.

Kişi zmirleri incelendiğinde romanın temasıyla ilgili ilginç bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Romanda en çok ben, o, ve biz kişi zmirleri kullanılmıştır. Bu kişi zmirleri romanın iki kahramanına yöneliktir. Bu sonuç şöyle somutlaştırılabilir:

Ben → Kemal (En çok kullanılan 1. kişi zmiri)

O → Füsün (En çok kullanılan 2. kişi zmiri)

Biz → Kemal ve Füsün (En çok kullanılan 3. kişi zmiri)

1.1.3.8.4. Soru Zamirleri

Masumiyet Müzesi'nde 6 soru zamiri 609 kez tekrarlanmıştır. Kahramanların çıkmazları, kendilerini sorgulamaları okura yansıtılırken soru işlevli zamirler kullanılmıştır. Romanda geçen soru zamiri örnekleri şunlardır: *nereden* (MM, 79), *hangisi* (MM, 80), *nerede* (MM, 102), *neresi* (MM, 104), *ne* (MM, 149), *kim* (MM, 374).

1.1.3.8.5. Dönüşlülük Zamiri

Dönüşlülük zamiri olarak adlandırılan *kendi* zamiri ve bu zamirin kişi eki almış şekilleri romanda 577 kez kullanılmıştır. Bu kullanım sıklığı % 7,51'lik dilime karşılık gelmektedir.

1.1.3.8.6. Karşılıklılık Zamiri

Masumiyet Müzesi'nde en az kullanılan zamir türü *birbiri* kelimesinin hâl eklerini almış şekilleri olan ve 194 kullanım sıklığı bulunan karşılıklılık zamiridir. Karşılıklılık zamiri, zamir türlerinin % 2,53'ünü kapsamaktadır.

1.1.4. Zarflar

Filleri, fiilimsileri, sıfatları ve kendi türünden kelimeleri durum, zaman, yer-yön, soru ve ölçü bakımından belirten kelimelere zarf adı verilir.

“*Tek başına sıfat olmadığı gibi tek başına zarf da yoktur. Sıfatlar gibi zarflar da tek başlarına isimden başka bir şey değildirler. Zarf, kelime gruplarında sıfatın fiilin veya başka bir zarfın manasını değiştiren isimlere verdiğimiz addır.*” (Ergin, 1993, 244). Zarflar da tıpkı sıfatlar gibi kelimelerin özelliklerini gösteren kelime türü grubundandır. Temelde isim ya da sıfat olan kelimenin zarf özelliğini kazanması o kelimenin cümle içindeki görevi ve kullanılış şekliyle ilgilidir.

Zarflar, taşıdıkları anlam itibariyle durağan değil değişkendir ve söz dizimindeki işlevleri bakımından görevli sözcükler olarak kabul edilir (Özkan, 2011, 10). Bu özelliklerine bağlı olarak zarflar, ifade ettikleri anlamlara ve yüklendikleri görevlere göre beş grupta incelenir:

1.1.4.1. Durum Zarfları

Fiillerin ve fiilimsilerin anlamını durum bakımından tamamlayan zarflardır.

“*Bir oluş veya kılışın oluşma biçimini belirtmeye yarayan zarflara tarz zarfları denir.*” (Banguoğlu, 2007, 374). Yükleme belirtilen eylemin nasıl gerçekleştiğini ifade eden durum zarflarını bulmak için yükleme *nasıl?* sorusu yöneltilir. Durum zarfları kullanıldıkları cümlelere pekiştirme, tahmin, tekrarlama, sebep, sınırlama, kesinlik, karşılaştırma vb. anlamlar yüklerler. Taşıdıkları anlam çeşitliliğinden dolayı durum zarfı örneklerinin sayısı fazladır.

“*Çabuk geçti. Öylece bakakaldı. Beraber ağladılar. Aniden hastalandı.*” cümlelerinde fiilin anlamını durum bakımından belirleyen kelimeler, durum zarfına verilecek örneklerin birkaçıdır.

1.1.4.2. Zaman Zarfları

Fiillerde belirtilen eylemlerin yapılma zamanını bildiren zarflardır. Cümlede oluşu, kılışı veya durumu belirten kelimeye yöneltilen *ne zaman?* sorusunun cevabı zaman zarfıdır.

Zeynep Korkmaz zaman zarfı olarak nitelendirilen zarfların sayısının fazlalığını şöyle açıklar: “*Zaman kavramı başı sonu belli olmayan soyut ve göreceli bir süreci içine aldığından, dil bu sınırsız süreci birtakım parçalara bölerek adlandırmıştır: geçmiş zaman, geniş zaman, gelecek zaman, şimdiki zaman gibi. Ayrıca, her bir zaman kesitini daha dar kapsamlı, sınırlayıcı, belirleyici anlamlara bağlayan ve dolayısıyla zaman kavramını çok değişik nitelik ve özellikleriyle anlatan sözler vardır. Bu nedenle zaman gösteren zarflar da taşıdıkları belirtme, sınırlandırma ve kesinleştirme özelliklerine göre hayli çeşitlenmiştir.*” (Korkmaz, 2009: 495) Buna bağlı olarak durum zarfları gibi zaman zarfı örnekleri de çoktur. *Akşam, sabah, dün, bugün, yarın, geceleri, kışın, önce, sonra* vb. zaman zarflarına örnek olarak verilebilir.

1.1.4.3. Soru Zarfları

Fiilde belirtilen hareketi soru yoluyla tamamlayan zarflardır. Soru kelimelerinin fiili sorgulamasıyla soru zarfları ortaya çıkar. *Hani, nasıl, ne, neden, ne kadar, niçin* soru zarflarına örnek olarak verilebilir.

1.1.4.4. Ölçü Zarfları

Ölçü zarfları kendi türünden kelimelerin hareket ve durum miktarı ile sıfatların derecesini ölçü bakımından belirleyen zarflardır. Dolayısıyla bu zarf türü anlamını

tamamladığı kelimeyi azlık-çokluk bakımından belirtmiş olur. Ölçü zarfları *ne kadar? ne derece?* soruları sorularak bulunur.

“Azlık çokluk zarfları, karşılaştırmaya dayanan bir ölçü, miktar ve derece gösterdikleri için anlam ve işlevleri bakımından eşitlik derecesi gösterenler, üstünlük derecesi gösterenler, en üstünlük derecesi gösterenler ve aşırılık derecesi gösterenler olmak üzere dört grupta incelenirler.” (Korkmaz, 2009: 517-518). Eşitlik derecesi *kadar denli*, üstünlük derecesi *daha*, en üstünlük derecesi *en* zarflarıyla sağlanır. Aşırılık derecesi ise *bol bol*, *epey*, *gayet*, *olağanüstü*, *pek* gibi kelimelerin sıfatın veya zarfın anlamını pekiştirmesiyle elde edilir.

1.1.4.5. Yer-Yön Zarfları

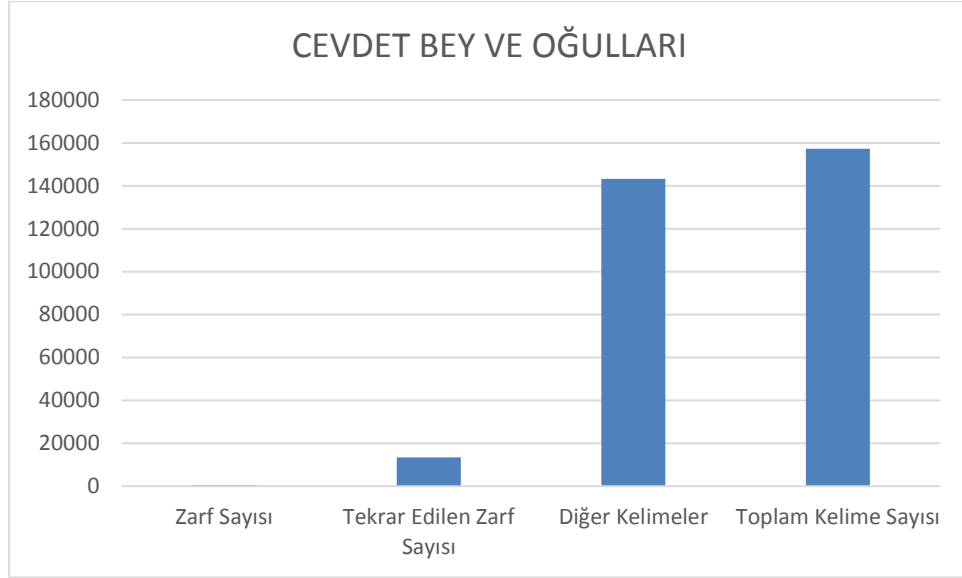
Filide belirtilen eylemin yerini ve yönünü belirten zarflardır. *Aşağı, yukarı, içeri, dışarı, ileri, geri* en çok kullanılan yer-yön zarflarıdır. Yer ve yön işaret eden kelime hâl eklerini alırsa zarf olmaktan çıkarak isimleşir.

Orhan Pamuk’un **Cevdet Bey ve Oğulları** romanı ile **Masumiyet Müzesi** romanında yer alan zarflar belirlenerek çeşitlerine göre sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma sonunda elde edilen bilgiler şöyle açıklanabilir:

1.1.4.6. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Zarflar

Cevdet Bey ve Oğulları romanında kullanılan zarfların sayıları ve oranları aşağıdadır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Zarf Sayısı	510	0,32/7,45
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	13493	8,58
Diğer Kelimeler	143244	91,09
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

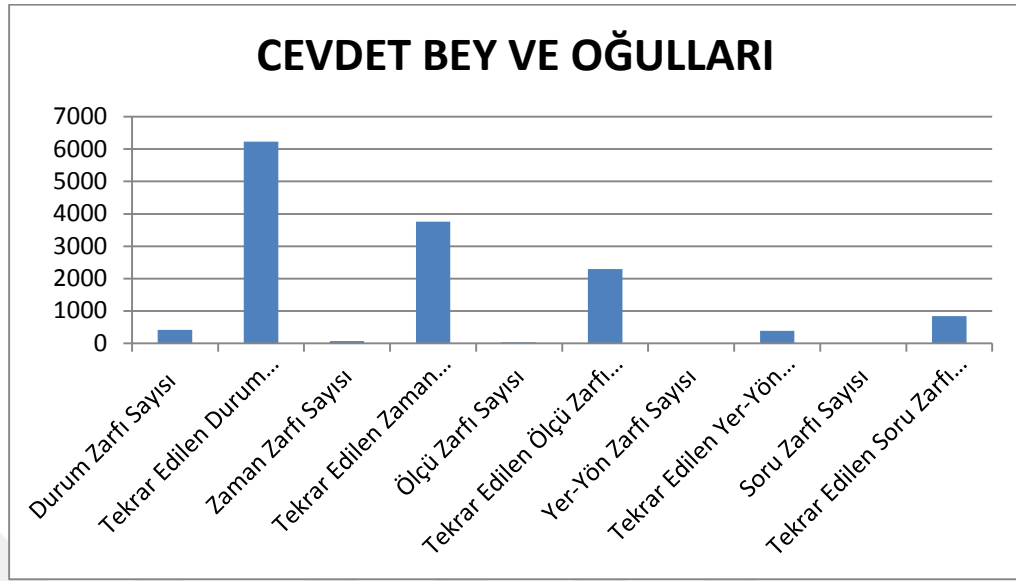

Yukarıdaki tablo ve grafikte görüldüğü gibi Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları** adlı romanında 510 adet zarfı 13493 kez tekrarlayarak kullanmıştır. Yazarın kullandığı zarflar romanın söz varlığının % 0,32'sini oluşturmaktadır. Zarflar tür bakımından incelenen kelimeler içinde % 7,45'lik dilime sahiptir.

Romandaki 510 zarfın türlere göre dağılımını gösteren tablo şöyledir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Durum Zarfı Sayısı	416	81,57
Tekrar Edilen Durum Zarfı Sayısı	6228	46,16
Zaman Zarfı Sayısı	61	11,96
Tekrar Edilen Zaman Zarfı Sayısı	3753	27,81
Ölçü Zarfı Sayısı	21	4,12
Tekrar Edilen Ölçü Zarfı Sayısı	2291	16,98
Yer-Yön Zarfı Sayısı	8	1,57
Tekrar Edilen Yer-Yön Zarfı Sayısı	386	2,86
Soru Zarfı Sayısı	4	0,78
Tekrar Edilen Soru Zarfı Sayısı	835	6,19
Zarf Sayısı	510	100,00
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	13493	100,00

Tablodaki değerlerin grafikte gösterilmiş şekli aşağıdadır:

Romanda yer alan zarf türlerinin sayıları, kullanım sıklıkları ve örnekleri şöyle sıralanabilir:

1.1.4.6.1. Durum Zarfları

Cevdet Bey ve Oğulları romanında en fazla kullanılan zarf türü durum zarfıdır. Eserde 416 durum zarfı 6228 kez tekrarlanmıştır. Zarfların sayı bakımından % 81,57'sini, sıklık bakımından % 46,16'sını kapsayan durum zarfları, sayı ve kullanım sıklığı en fazla olan zarf türüdür.

Durum zarfları, fiilleri çeşitli anlam ilgileriyle tamamlayan zarflardır. Romanda oluş, kılış ve durum bildiren fiiller ise isimden sonra en çok kullanılan kelime türüdür. Dolayısıyla fiilde belirtilen eylemi niteleyen durum zarflarının romandaki örnek sayısı fazladır. *Düşmanca* (CBO, 50), *soğukkanlı* (CBO, 51), *ortaklaşa* (CBO, 115), *gelişigüzel* (CBO, 224), *çabuk* (CBO, 235), *sakin* (CBO, 269), *birden* (CBO, 276), *coşkulu* (CBO, 341), *sessiz* (CBO, 341), *birlikte* (CBO, 373), *ayaküstü* (CBO, 380), *kendiliğinden* (CBO, 382), *diri* (CBO, 465), *durmadan* (CBO, 467), *kabaca* (CBO, 566) romanda kullanılan durum zarfı örneklerinin bazılarıdır.

1.1.4.6.2. Zaman Zarfları

Romanda 61 zaman zarfı toplamda 3753 kez tekrarlanmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 'zaman' önemli bir kavram olarak karşımıza çıkar. Roman

kahramanlarının anılarının ve geleceğe dönük tasarıları ile olayın anlatıldığı anın anlatımında zaman zarfı örneklerine yer verildiği görülmektedir. Romanda kullanılan zaman zarfları genellikle gün, ay ve mevsim isimleri ile günün belli zaman dilimlerini yansıtan zaman isimleridir.

Eylemlerin gerçekleşme zamanını belirten zarfların romanda geçen örneklerinden bazıları şunlardır: *akşamüstü* (CBO, 72), *bazen* (CBO, 75), *şimdi* (CBO, 90), *önce* (CBO, 115), *sonra* (CBO, 161), *hâlâ* (CBO, 296), *artık* (CBO, 341), *erken* (CBO, 347), *bugün* (CBO, 353), *sabah* (CBO, 354), *hemen* (CBO, 360), *birazdan* (CBO, 360), *dün* (CBO, 383), *yarın* (CBO, 455), *demin* (CBO, 505).

1.1.4.6.3. Ölçü Zarfları

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 21 adet ölçü zarfı 2291 kez kullanılmıştır. Ölçü zarfları romandaki oluş, kılış ve durum bildiren eylemlerin yapılma sıklığının belirtilmesinde, sıfatların derecelendirilmesinde kullanılmıştır.

Romanda kullanılan ölçü zarfı örnekleri şunlardır: *seyrek* (CBO, 23), *sık sık* (CBO, 27), *az çok* (CBO, 68), *bol* (CBO, 68), *günlerce* (CBO, 86), *hiç* (CBO, 95), *pek* (CBO, 168), *eksiksiz* (CBO, 195), *yeterli* (CBO, 267), *çok* (CBO, 277), *gayet* (CBO, 291), *daha* (CBO, 337), *biraz* (CBO, 342), *az* (CBO, 343), *aylarca* (CBO, 384), *en* (CBO, 401), *fazla* (CBO, 430), *yarı yarıya* (CBO, 449), *sık* (CBO, 461), *defalarca* (CBO, 591), *oldukça* (CBO, 613)

1.1.4.6.4. Yer-Yön Zarfları

Romanda 8 yer-yön zarfı 386 kez tekrarlanmıştır. *İçeri* (CBO, 41), *ileri geri* (CBO, 69), *aşağı yukarı* (CBO, 88), *ileri* (CBO, 132), *dışarı* (CBO, 278), *aşağı* (CBO, 319), *yukarı* (CBO, 327), *geri* (CBO, 370) romanda eylemin yerini ve yönünü belirten zarf örnekleridir.

1.1.4.6.5. Soru Zarfları

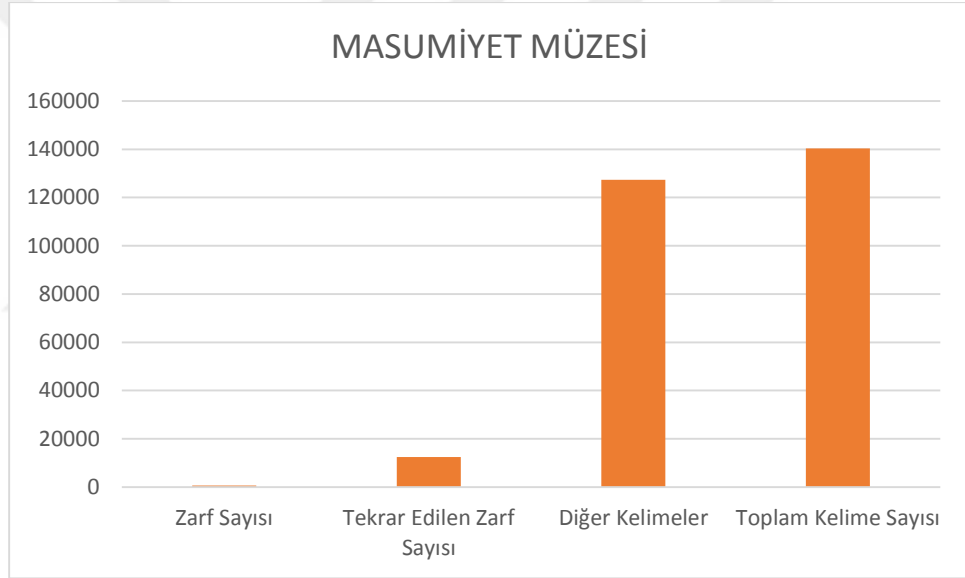
Cevdet Bey ve Oğulları romanında fiilleri soru yoluyla belirten 4 zarf kullanılmış, bu zarflar 835 kez tekrar edilmiştir. Bu sonuç romanda en az örneğe sahip zarf türünün soru zarfı olduğunu göstermektedir. *Niye* (CBO, 91), *nasıl* (CBO, 293), *acaba* (CBO, 355) ve *neden* (CBO, 400) romanda geçen soru zarflarıdır.

1.1.4.7. Masumiyet Müzesi Romanında Zarflar

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan zarfları, bu zarfların söz varlığı ve kelime türleri içindeki oranını gösteren tablo aşağıdadır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Zarf Sayısı	597	0,43/7,55
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	12405	8,84
Diğer Kelimeler	127333	90,74
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

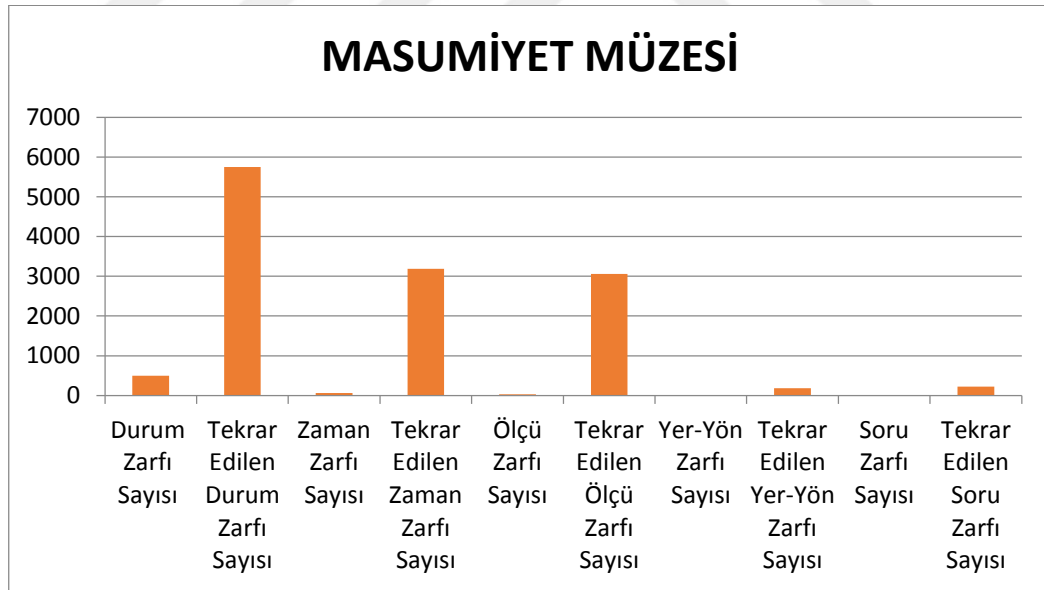
Romanda kullanılan zarfların grafiği şöyledir:

Romanda 597 zarf kullanılmış, bu zarflar roman boyunca 12405 kez tekrar edilmiştir. Zarflar romanın söz varlığının % 0,43'lük bölümünü içine almaktadır. Romanda tür bakımından incelenen 7910 kelimenin 597'sini zarflar oluşturmaktadır. Bu sayı, kelime türlerinin % 7,55'inin zarf olduğunu göstermektedir. Eserde yer alan 597 zarf, söz dizimindeki işlevine göre durum, zaman, ölçü, yer-yön ve soru zarfı şeklinde sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma sonucunda elde edilen veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Durum Zarfı Sayısı	494	82,75
Tekrar Edilen Durum Zarfı Sayısı	5749	46,34
Zaman Zarfı Sayısı	58	9,72
Tekrar Edilen Zaman Zarfı Sayısı	3191	25,72
Ölçü Zarfı Sayısı	32	5,36
Tekrar Edilen Ölçü Zarfı Sayısı	3059	24,66
Yer-Yön Zarfı Sayısı	8	1,34
Tekrar Edilen Yer-Yön Zarfı Sayısı	181	1,46
Soru Zarfı Sayısı	5	0,84
Tekrar Edilen Soru Zarfı Sayısı	225	1,81
Zarf Sayısı	597	100,00
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	12405	100,00

Tablodaki verilerin grafiğe yansımış şekli aşağıda verilmiştir:

Masumiyet Müzesi romanında kullanılan zarf türleri ve bu türlere ilişkin açıklamalar şöyle sıralanabilir:

1.1.4.7.1. Durum Zarfları

Eylemlerin yapılaş şeklini anlatan 494 durum zarfı 5749 tekrarla kullanılmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında olduğu gibi bu romanda da hem sayı hem kullanım sıklığı bakımından ilk sırayı durum zarfları almaktadır. Eylemin, çeşitli fiillerle ifade edildiği romanda bu fiilleri farklı anlam boyutlarıyla tamamlayan çok sayıda durum zarfı kullanılmıştır. Romanda kullanılan durum zarfı örneklerinden bazıları aşağıda sıralanmıştır:

Mesafeli (MM, 16), soğuk (MM, 16), kolayca (MM, 40), yavaşça (MM, 91), birlikte (MM, 165), sıkı (MM, 215), kibarca (MM, 257), tuhaf (MM, 331), kendiliğinden (MM, 347), karşılıklı (MM, 353), arkadaşça (MM, 355), pervasızca (MM, 366), kurbağalama (MM, 454), kabadayıca (MM, 455), aşağılayıcı (MM, 526).

1.1.4.7.2. Zaman Zarfları

Masumiyet Müzesi'nde 58 zaman zarfı 3191 kez tekrarlanmıştır. Romandaki olayların anlatımında kullanılan zaman zarflarından bazıları şunlardır: *şimdi (MM, 17), yarın (MM, 81), sonra (MM, 145), artık (MM, 149), hâlâ (MM, 165), demin (MM, 278), bazen (MM, 294), akşam (MM, 317), hemen (MM, 325), erken (MM, 327), sonunda (MM, 328), bugün (MM, 332), önce (MM, 335), sabah (MM, 341), ileride (MM, 354).*

1.1.4.7.3. Ölçü Zarfları

Romanda 32 ölçü zarfı 3059 kez tekrarlanmıştır. Sayı ve kullanım sıklığı fazla olan ölçü zarfları hem eylemlerin gerçekleşme miktarını belirlemede hem de sıfatları üstünlük, en üstünlük, aşırılık şeklinde derecelendirme kullanılmıştır. *Sık (MM, 76), çok (MM, 81), en (MM, 81), az (MM, 145), seyrek (MM, 154), hiç (MM, 182), biraz (MM, 185), pek (MM, 313), daha (MM, 336), hep (MM, 372), aşırı (MM, 379), aylarca (MM, 381), fazla (MM, 389), defalarca (MM, 522)* romanda kullanılan ölçü zarfı örneklerinin bazılarıdır.

1.1.4.7.4. Yer-Yön Zarfları

Orhan Pamuk son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde eylemi yer-yön bakımından belirten 8 zarfı 181 tekrarla kullanmıştır. Bu zarf türünün romandaki örnekleri şunlardır: *dışarı (MM, 26), ileri (MM, 44), aşağı yukarı (MM, 76), aşağı (MM, 90), içeri (MM, 186), geri geri (MM, 204), yukarı (MM, 363), geri (MM, 399).*

1.1.4.7.5. Soru Zarfları

Soru zarfı, romanda en az kullanılan zarf türüdür. Olay örgüsünde 5 soru zarfı kullanılmış, bu zarflar 225 kez tekrarlanmıştır. Romanda geçen soru zarfı örnekleri şöyle sıralanabilir: *acaba* (MM, 40), *niye* (MM, 63), *hani* (MM, 112), *nasıl* (MM, 121), *neden* (MM, 278).

1.1.5. Fiiller

İş, oluş ve hareket bildiren, cümledeki devinimi sağlayan sözcük türüne fiil adı verilir. Kullanım alanı ve sıklığı bakımından türler içinde önemli yere sahip olan fiiller belli bir anlam düzenine göre sıralanmış kelimelerin cümle hâline gelebilmesini sağlayan temel kelimelerdir.

Türkçe Sözlük'te: “İş, davranış; olumlu veya olumsuz olarak çekimli durumda zaman kavramı taşıyan veya zaman kavramı ile birlikte kişi kavramı veren kelime, eylem.” (TDK, 2011: 873-874) şeklinde tanımlanan fiil, dillerin söz varlıkları içinde önemli bir yere sahiptir.

Tahsin Banguoğlu'nun “*toplu bir deyimle 'olup biteni' anlatan kelimeler*” (Banguoğlu, 2007: 408) şeklinde açıkladığı fiiller meydana geliş şekillerine ve içerdikleri anlama göre üç grupta incelenirler:

1.1.5.1.Oluş Fiilleri

Oluş fiilleri, kendiliğinden meydana gelmenin, bir durumdan başka bir duruma geçmenin söz konusu olduğu fiillerdir. Bu geçiş ve değişim genellikle uzun bir zaman dilimi içinde gerçekleşir.

İbrahim Delice, oluş fiillerinin cümle içinde kullanılabilmesi için herhangi bir varlığa gerek olmadığını ancak bu fiillerin cümle kurabilmesinin nesneyle birleşebilmesine bağlı olduğunu belirtir (Delice, 2012: 66).

Ak-, belir-, benze-, ıslan-, uza-, küflen-, sön-, kok-, çürü-, delir-, karar-, sarar- oluş fiilinin en fazla kullanılan örnekleridir.

1.1.5.2.Kılış Fiilleri

Anlam bakımından ikinci grup fiiller, kılış fiilleridir. Nesne alabilen bu fiiller: “*Cümlede yüklem gösterdiği işi yapma niteliği taşıdığını, yapanın dışında bir nesneye yöneldiğini, bir varlık üzerinde etkisi bulunduğunu gösteren fiillerdir.*” (Korkmaz,

2009: 532). Kılış fiilleri en fazla örneği olan fiil türüdür. *Boya-, düşün-, giyin-, kovala-, öğret-seç-, sula-, yaz-, vur-, düşün-, döv-, parçala-, besle-, ek-* kılış fiillerinin bazı örnekleridir.

1.1.5.3.Durum Fiilleri

Herhangi bir hareketi değil hareket hâlinde olmayan bir durumu veya takınılan tavrı gösteren ve genellikle nesne almayan yani geçişsiz olma özelliği taşıyan fiillere durum fiili denmektedir (Korkmaz, 2009: 532).

Durum fiilleri durağandır. *Alış-,beğen-, titre-, uyu-, yat-, bekle-, gücen-, özle-* durum fiilli örneklerine bakıldığında hiçbirinin hareket ifade etmediği, hepsinin içinde bulunulan durumu belirttiği görülür.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında yer alan fiiller, fiillere ait kullanım oranları ve örnekler aşağıda ayrıntılı olarak açıklanmıştır:

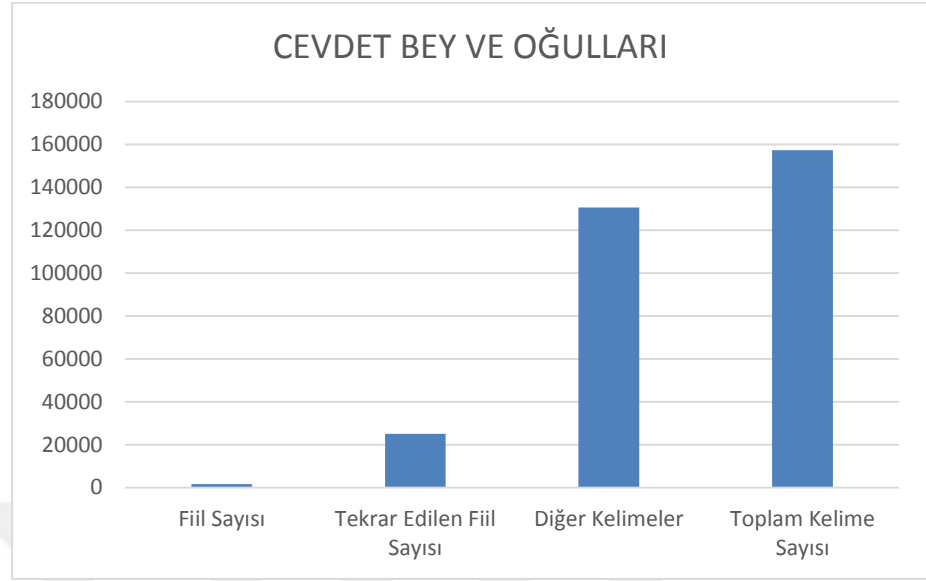
1.1.5.4. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Fiiller

Fiiller temel kelimelerdir ve dilin söz varlığının önemli bir kısmını oluştururlar. Bundan dolayı romanın olay örgüsünde farklı türde fiil örnekleri kullanılmıştır.

Cevdet Bey ve Oğulları’nda kullanılan fiillerin sayıları ve yüzdelik oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Fiil Sayısı	1589	1,01/23,20
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	25022	15,91
Diğer Kelimeler	130636	83,08
Toplam Kelime Sayısı	157247	100,00

Romanda yer alan fiillere ait verilerin grafiği aşağıda verilmiştir:

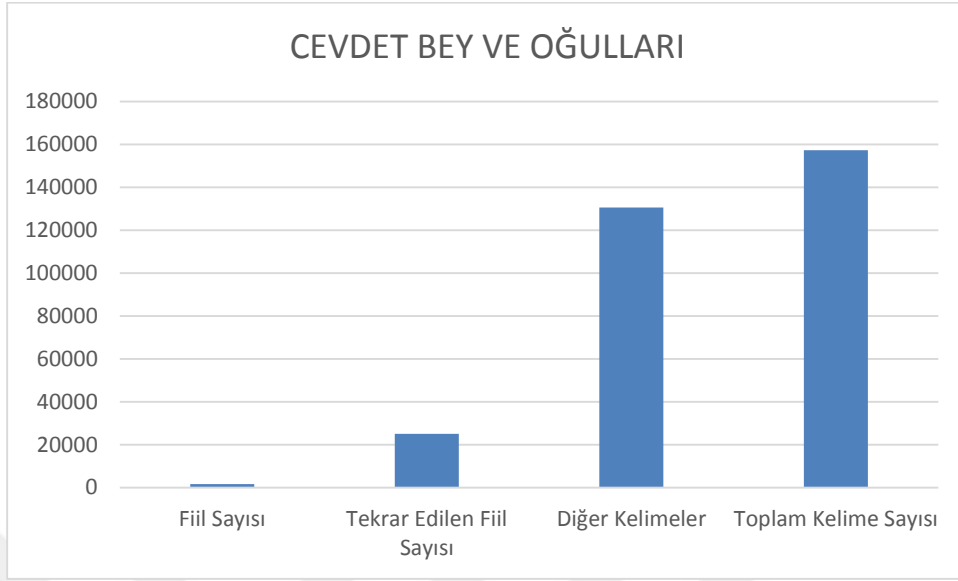

Cevdet Bey ve Oğulları’nda 1589 fiil 25022 kez tekrarlanmıştır. Fiiller, söz varlığının % 1,01’lik kısmını kapsarken, fiil tekrarları romandaki toplam kelimenin % 15,92’sini oluşturmaktadır. Kelime türleri içinde isimden sonra en çok kullanılan tür, % 23,20’lik oranla fiildir.

Romanda geçen fiiller; oluş, kılış ve durum fiilleri olmak üzere üç başlık altında incelenmiş ve aşağıdaki tabloda görülen sonuçlara ulaşılmıştır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Durum Fiili Sayısı	755	47,51
Tekrar Edilen Durum Fiili Sayısı	10657	42,59
Kılış Fiili Sayısı	729	45,88
Tekrar Edilen Kılış Fiili Sayısı	13913	55,60
Oluş Fiili Sayısı	105	6,61
Tekrar Edilen Oluş Fiili Sayısı	452	1,81
Fiil Sayısı	1589	100,00
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	25022	100,00

Fiil türlerinin grafik hâlinde gösterimi aşağıdaki gibidir:

Romanda en çok durum fiili örneği bulunmaktadır. Durum fiilini, kılış ve oluş fiilleri takip etmektedir. Fiil türleri ile ilgili ayrıntılı açıklamalar aşağıda verilmiştir:

1.1.5.4.1. Durum Fiilleri

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 755 durum fiili 10657 kez tekrarlanmıştır. Durum fiili örnekleri romanda hareketin yavaşladığı, düşüncelerin ve soyut kavramların ön plana çıktığı bölümlerde kullanılmıştır.

Gelmek (CBO, 13), bakmak (CBO, 13), anlaşılmak (CBO, 14) hatırlamak (CBO, 56), oturmak (CBO, 64), susmak (CBO, 197), öfkelenmek (CBO, 239), kalkmak (CBO, 259), başlamak (CBO, 318), ağlamak (CBO, 321), uyanmak (CBO, 358), esnemek (CBO, 360), acımak (CBO, 385), korkmak (CBO, 389), dönmek (CBO, 461) romanda kullanılan durum fiili örneklerinden bazılarıdır.

1.1.5.4.2. Kılış Fiilleri

Romanda kullanılan 1589 fiilin 729'u kılış fiilidir. 729 kılış fiili roman boyunca 13913 kez tekrarlanmıştır. Fiiller içinde kullanım sıklığı en yüksek olan tür kılış fiilidir.

Kılış fiilleri hareket ifade eden fiillerdir. Bundan dolayı dilin söz varlığında bu fiil türünün örneklerine daha sık rastlanır. Romanda kılış fiilinin kullanım sıklığının fazlalığı bu genel duruma bağlanabilir.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda geçen kılış fiili örneklerinden bazıları şunlardır: *söylemek (CBO, 17)*, *çıkarmak (CBO, 17)*, *tanımak (CBO, 43)*, *anlamak (CBO, 63)*, *yatırmak (CBO, 83)*, *sormak (CBO, 183)*, *sallamak (CBO, 206)*, *okumak (CBO, 226)*, *yürümek (CBO, 158)*, *görmek (CBO, 316)*, *araştırmak (CBO, 328)*, *açmak (CBO, 338)*, *duymak (CBO, 356)*, *içmek (CBO, 450)*, *tekrarlamak (CBO, 462)*.

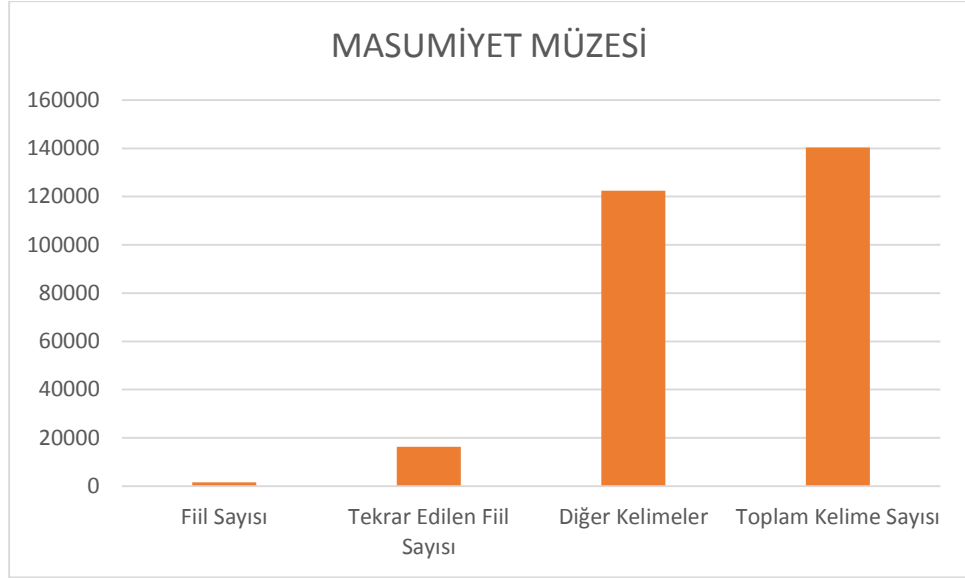
1.1.5.4.3. Oluş Fiilleri

Romanda kendiliğinden meydana gelmeyi, belli bir süreç içinde değişmeyi temsil eden 105 oluş fiili kullanılmış, bu fiiller 452 kez tekrarlanmıştır. Oluş fiilleri hem sayı hem kullanım sıklığı bakımından **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının en az kullanılan fiil türüdür. *Kızarmak (CBO, 26)*, *belirmek (CBO, 89)*, *buruşmak (CBO, 113)*, *yaşlanmak (CBO, 119)*, *büyümek (CBO, 155)*, *zayıflamak (CBO, 272)*, *değişmek (CBO, 281)*, *çürümek (CBO, 297)*, *kararmak (CBO, 358)*, *demlenmek (CBO, 387)*, *koyulaşmak (CBO, 407)*, *ısınmak (CBO, 476)*, *yumuşamak (CBO, 503)*, *şişmanlamak (CBO, 616)*, *irileşmek (CBO, 616)* romanda kullanılan oluş fiili örneklerinden bazılarıdır.

1.1.5.5. Masumiyet Müzesi Romanında Fiiller

Orhan Pamuk'un son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan fiillerin romanın söz varlığı ve sözcük türleri içindeki genel durumunu gösteren tablo ile grafik aşağıda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Fiil Sayısı	1610	1,15/20,35
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	16276	11,60
Diğer Kelimeler	122449	87,25
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

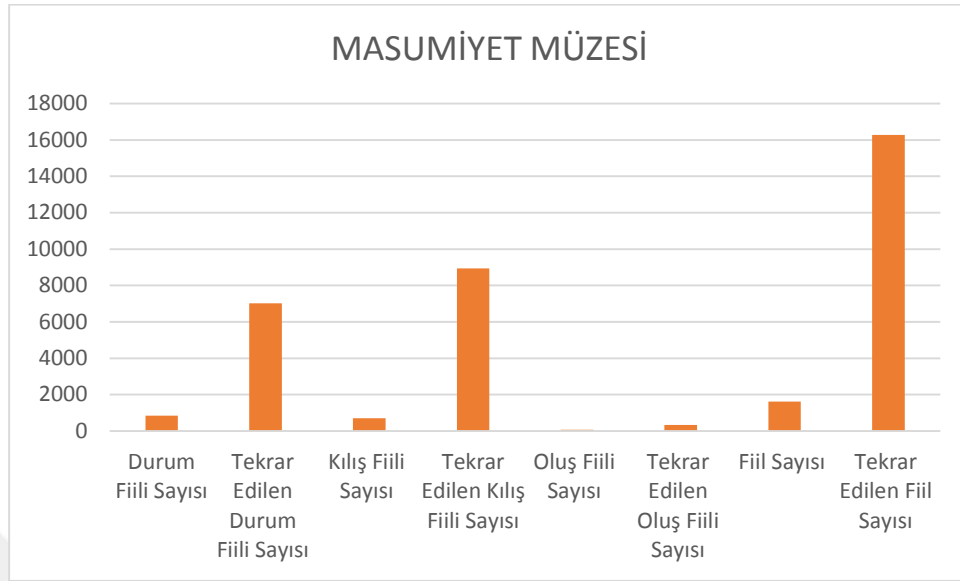

Romanda 1610 adet fiil 16276 kez tekrarlanmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında olduğu gibi bu romanda da isimden sonra en çok kullanılan kelime türü fiildir. Romanda kullanılan 1610 fiil, kelime türlerinin % 20,35'ini içine almaktadır.

1610 fiil; işi, hareketi ve durumu bildirmeleri bakımından türlerine göre sınıflandırılmış, fiil türlerine ait dağılımı gösteren tablo aşağıda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Durum Fiili Sayısı	837	51,99
Tekrar Edilen Durum Fiili Sayısı	7014	43,09
Kılış Fiili Sayısı	704	43,73
Tekrar Edilen Kılış Fiili Sayısı	8934	54,89
Oluş Fiili Sayısı	69	4,29
Tekrar Edilen Oluş Fiili Sayısı	328	2,02
Fiil Sayısı	1610	100,00
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	16276	100,00

Fiil türlerinin grafiğe yansımış şekli aşağıdaki gibidir:

Durum fiili **Masumiyet Müzesi**'nde en çok örneğe sahip olan fiil türüdür. Durum fiillerini, kılış ve oluş fiilleri izler. Fiil türlerinin kullanım sıklığı bakımından sıralaması kılış, durum ve oluş fiili şeklindedir.

Romanda yer alan fiil türlerine ait sayısal veriler ve örnekler şöyle açıklanabilir:

1.1.5.5.1. Durum Fiilleri

Masumiyet Müzesi'nde 837 durum fiili 7014 kez tekrarlanmıştır. Romanda geçen *uzaklaşmak* (MM, 25), *başlamak* (MM, 25), *ağlamak* (MM, 38), *hoşlanmak* (MM, 69), *arınmak* (MM, 205), *uğramak* (MM, 207), *ayrılmak* (MM, 215), *kapılmak* (MM, 265), *dinlenmek* (MM, 265), *susmak* (MM, 280), *ilgilenmek* (MM, 291), *yatmak* (MM, 301), *dayanmak* (MM, 303), *gülmek* (MM, 310) ve *dalmak* (MM, 356) fiilleri durum fiili niteliği taşımaktadır.

1.1.5.5.2. Kılış Fiilleri

Romanda 704 kılış fiili 8934 kez tekrar edilmiştir. Kılış fiili, kullanım sıklığı en yüksek fiil türüdür. Kılış fiilinin romanda geçen örneklerinden bazıları şunlardır: *kullanmak* (MM, 21), *beğenmek* (MM, 21), *okşamak* (MM, 22), *açıklamak* (MM, 25), *getirmek* (MM, 27), *yollamak* (MM, 45), *ayıklamak* (MM, 87), *işitmek* (MM, 108),

yaklaşmak (MM, 115), *fısıldamak* (MM, 120), *gitmek* (MM, 170), *çağırarak* (MM, 180), *kaldırmak* (MM, 215), *götürmek* (MM, 298), *aramak* (MM, 454).

1.1.5.5.3. Oluş Fiilleri

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan 1610 fiilin 69 tanesi oluş fiili özelliği taşımaktadır. 69 oluş fiili roman boyunca 328 kez tekrarlanmıştır. Oluş fiili, sayı ve kullanım sıklığı bakımından romanda en az kullanılan fiil türüdür. Romanda yer alan oluş fiillerine şu örnekler verilebilir: *belirmek* (MM, 18), *terlemek* (MM, 63), *benzemek* (MM, 50), *ısınmak* (MM, 81), *ölmek* (MM, 100), *büyümek* (MM, 111), *kurumak* (MM, 171), *koyulaşmak* (MM, 206), *beyazlaşmak* (MM, 233), *çirkinleşmek* (MM, 237), *canlanmak* (MM, 403), *yaşlanmak* (MM, artmak (MM, 464), *hamurlaşmak* (MM, 482), *paslanmak* (MM, 503).

1.1.6. Fiilimsiler

Fiil kök ve gövdelerine gelerek onları ad, sıfat ya da zarf yapan eklerdir. Fiilimsi ekleri fiilin temel anlamını değiştirip yeni kavramlar yaratmazlar ancak kelimenin türünde kaymaya sebep olurlar. Çekimsiz fiil adı altında fiil grubu içinde değerlendirilen fiilimsiler, fiilin anlamı sabit kalmak üzere yeni kelime türleri ortaya çıkarırlar. Bu özelliklerinden dolayı söz varlığı incelenen romanlarda fiilimsi ekleriyle oluşturulmuş kelimeler de incelemeye tabi tutulmuş ancak ayrı kelime türü olarak değerlendirilmemiştir.

Fiilimsi, **Gramer Terimleri Sözlüğü**'nde çekimsiz fiil adı altında şöyle tanımlanmaktadır: “*Fiil kök veya gövdelerinden belirli eklerle türetilen; ancak şahıs ekleri alarak çekime girmediği için yargı bildirmeyen bitmemiş fiil.*” (Korkmaz, 2007: 59)

Fiillerin taşıdığı kip kavramına sahip olmayan, bu özelliğiyle fiillerden ayrılan fiilimsiler kendi içinde üç gruba ayrılır:

1.1.6.1. İsim-Fiiller

Hem fiil hem de isme özgü karakteristik özelliklerden bir kısmına sahip olan isim-fiiller (Yılmaz, 2009: 53), fiil kök ve gövdelerinin karşıladıkları oluş, kılış ve durumları gösteren fiil adları olarak tanımlanır (Korkmaz, 2009: 864). Master olarak da adlandırılan isim fiil ekleri -mAk, -mA, -Iş/-Uş'tur.

1.1.6.2. Sıfat-Fiiller

Sıfat-fiiller “*Fiil gövdesinin temsil ettiği eylemi, hem nesne hem de nitelik imgesinde iletebilen, yani eylemi nesneleştirilmiş biçimde temsil edebilen şekilbilimsel araçlardır.*” (Yılmaz, 2009: 81). Ortaç adı da verilen sıfat-fiiller, sıfat gibi kullanılan fiil şekilleridir. Sıfat-fiil ekleri -An, -AsI, -mAz, -Ar, -dİk, -AcAk, -mİş/mUş’tur.

1.1.6.3. Zarf-Fiiller

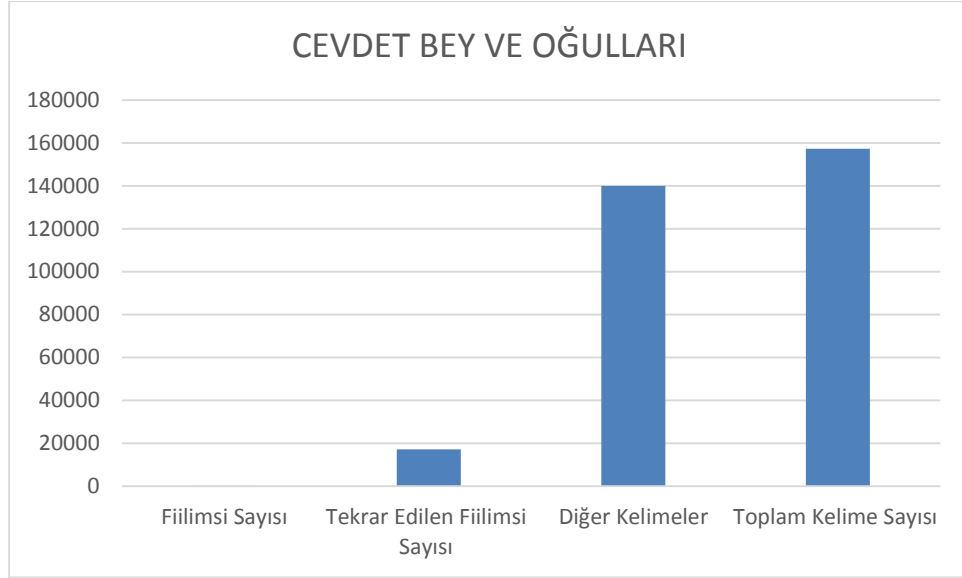
Fiil kök ve gövdelerine eklenerek onları zarf yapan şekillerdir. Zeynep Korkmaz zarf-fiilleri, zarf görevi yapan fiil yardımcıları olarak tanımlar (Korkmaz, 2009: 983). Fiilimsiler içinde en fazla eke sahip olan fiilimsiler zarf fiillerdir. Bu ekler şöyle sıralanabilir: -(y)A, -(y)I, -(y)ArAk, (y)Ip,-(y)Up, (y)IncA /-(y)UncA, -(y)AlI, -mAdAn, -ken.

Söz varlığı incelenen **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** adlı romanlarda fiilimsi eki alarak isim, sıfat ve zarf göreviyle kullanılan kelimeler tespit edilmiş ve elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

1.1.6.4. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Fiilimsiler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında yer alan fiilimsilerin sayısını ve oranını gösteren tablo aşağıdadır:

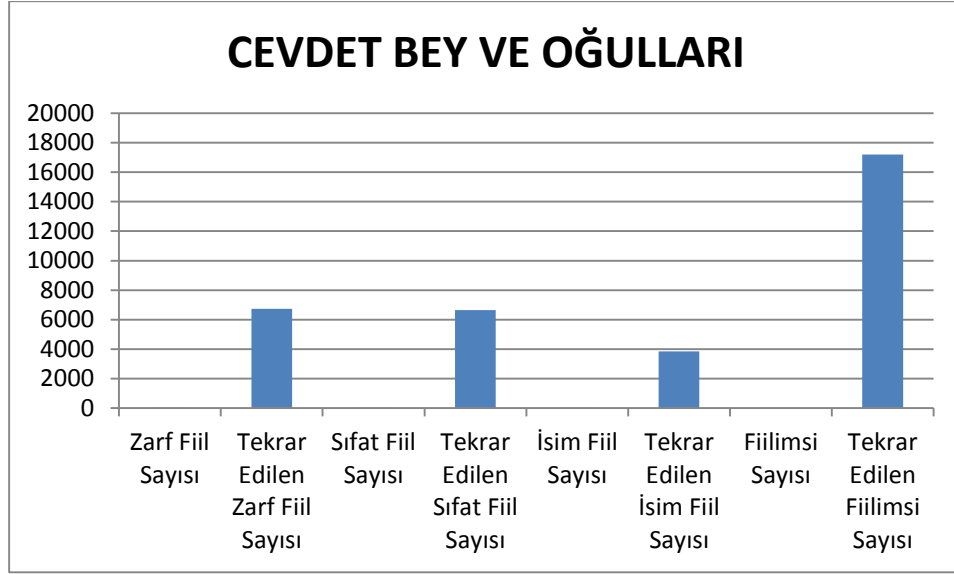
CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Fiilimsi Sayısı	17	0,01/0,25
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	17198	10,94
Diğer Kelimeler	140032	89,05
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

Romanda 17 fiilimsi 17198 kez tekrar edilerek kullanılmıştır. Türler içinde % 0,25’lik değere sahip olan fiilimsiler; isim fiil, sıfat fiil ve zarf fiil olmak üzere üç başlık altında incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Zarf-Fiil Sayısı	7	41,18
Tekrar Edilen Zarf-Fiil Sayısı	6719	39,07
Sıfat-Fiil Sayısı	7	41,18
Tekrar Edilen Sıfat-Fiil Sayısı	6638	38,60
İsim-Fiil Sayısı	3	17,65
Tekrar Edilen İsim-Fiil Sayısı	3841	22,33
Fiilimsi Sayısı	17	100,000
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	17198	100,000

Romanda yer alan fiilimsi türlerinin kullanım oranlarının grafiği aşağıdaki gibidir:

Cevdet Bey ve Oğulları romanında kullanılan zarf-fiil ve sıfat-fiil sayısı aynıdır. Ancak zarf-fiilin kullanım sıklığı, sıfat-fiile oranla fazladır. İsim-fiil, sayı ve kullanım sıklığı açısından zarf-fiil ve sıfat-fiilden sonra gelmektedir.

Romanda kullanılan fiilimsi türlerinin sayısal değerleri, kullanım sıklıkları ve örnekleri şöyle sıralanabilir:

1.1.6.4.1. Zarf-Fiiller

Cevdet Bey ve Oğulları romanında -IncA, -Ip/-Up, -A, -AlI, -ken, -mAdAn, -ArAk olmak üzere 7 zarf-fiil eki kullanılmıştır. Romanda geçen zarf-fiil ekleri toplamda 6719 kez tekrarlanmıştır. *Hatırlayınca* (CBO, 15), *gidip* (CBO, 80), *diye* (CBO, 211), *geleli* (CBO, 252), *çalışırken* (CBO, 274), *beklemeden* (CBO, 277), *oturarak* (CBO, 497) zarf-fiil eklerinin kullanıldığı örneklerden bazılarıdır.

1.1.6.4.2. Sıfat-Fiiller

Romanda mAz, -dIk/-dUk, -An, -mİş/-mUş, -AsI, -AcAk, -Ar sıfat-fiil ekleri kullanılmıştır. 7 sıfat-fiil eki roman boyunca 6638 kez tekrar edilmiştir. Sıfat-fiil eklerinin yer aldığı örneklerden bazıları şunlardır: *görünmez* (CBO, 21), *olmadık* (CBO, 77), *endişelenen* (CBO, 221), *birleştirilmiş* (CBO, 357), *inanası* (CBO, 372), *verilecek* (CBO, 498)

1.1.6.4.3. İsim-Fiiller

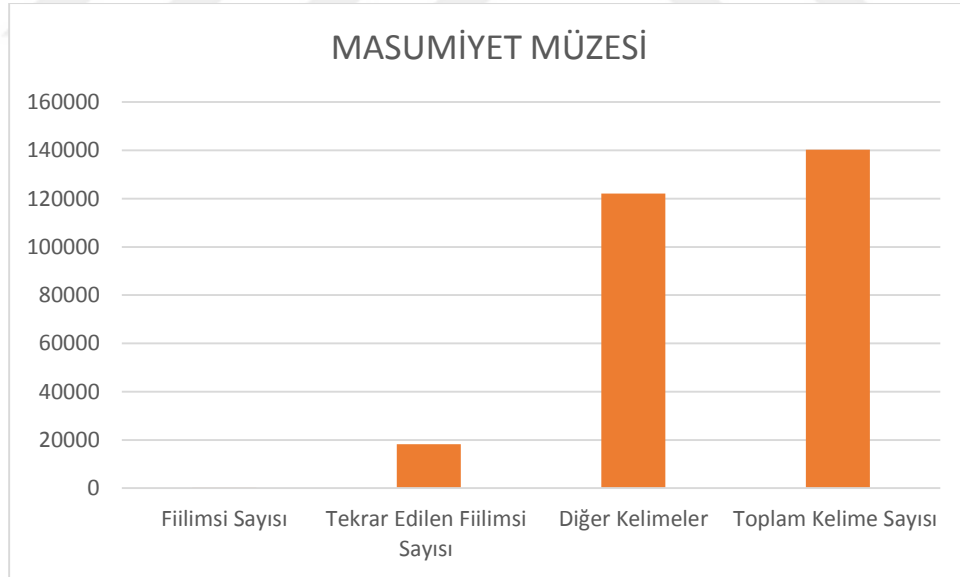
Romanda geçen -İş/-Uş, -mAk, -mA isim-fiil ekleri 3841 kez tekrarlanmıştır. Fiil kök veya gövdelerine eklenerek onları isim yapan fiilimsi eklerinin romanda geçen bazı örnekleri şunlardır: *bakış* (CBO, 280), *oynamak* (CBO, 463), *kurtarma* (CBO, 496).

1.1.6.5. Masumiyet Müzesi Romanında Fiilimsiler

Masumiyet Müzesi’nde kullanılan fiilimsi sayısı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

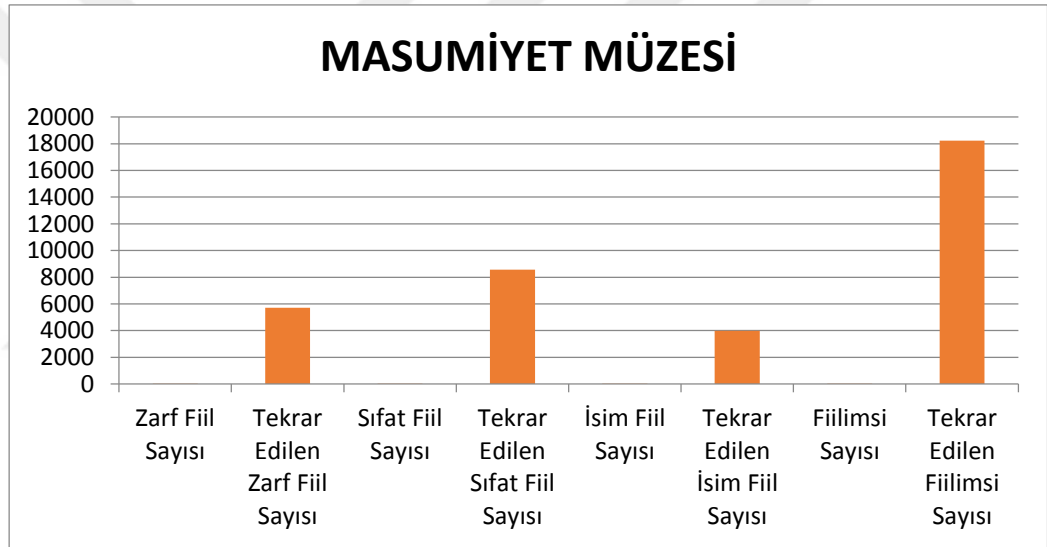
MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Fiilimsi Sayısı	17	0,01/0,21
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	18230	12,99
Diğer Kelimeler	122088	87,00
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

Tabloda yer alan sayısal değerlerin grafiği şöyledir:

17 fiilimsinin 18230 kez tekrarlandığı romanda zarf-fiil, sıfat-fiil ve isim-fiil olmak üzere üç tür fiilimsi kullanılmıştır. Türler içinde % 0,21’lik değere sahip olan fiilimsilerin türlere göre dağılımını gösteren sayısal verilerin tablo ve grafiği aşağıdadır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Zarf-Fiil Sayısı	7	41,18
Tekrar Edilen Zarf-Fiil Sayısı	5713	31,34
Sıfat Fiil Sayısı	7	41,18
Tekrar Edilen Sıfat-Fiil Sayısı	8547	46,88
İsim Fiil Sayısı	3	17,65
Tekrar Edilen İsim-Fiil Sayısı	3970	21,78
Fiilimsi Sayısı	17	100
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	18230	100

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan fiilimsi türlerinin sayısal dağılımı, kullanım sıklığı oranları ve örnekleri şöyledir:

1.1.6.5.1. Zarf-Fiiller

Romanda Inca, -Ip/-Up, -A, -All, -ken, -mAdAn, -ArAk zarf-fiilleri kullanılmıştır. Kullanılan 7 zarf-fiil 5713 kez tekrarlanmıştır. *Görünce* (MM, 24), *açıp* (MM, 25), *öğrenirken* (MM, 37), *konusmadan* (MM, 44), *imrenerek* (MM, 119), *biteli* (MM, 388), *güle oynaya* (MM, 225) romanda zarf-fiil eklerinin geçtiği örneklerdendir.

1.1.6.5.2. Sıfat-Fiiller

Masumiyet Müzesi romanında 7 sıfat-fiil toplamda 8547 kez tekrarlanmıştır. Sıfat-fiil, romanda kullanım sıklığı en yüksek olan fiilimsi türüdür. mAz, -dIk/-dUk, -An, -mİş/-mUş, -AsI, -AcAk, -Ar sıfat-fiil eklerinin yer aldığı örneklerden bazıları şöyle sıralanabilir: *bağlayan* (MM, 21), *bildik* (MM, 77), *görünmez* (MM, 91), *takılacak* (MM, 118), *yazılmış* (MM, 265), *tapılası* (MM, 389).

1.1.6.5.3. İsim-Fiiller

Romanda kullanılan 3 isim-fiil 3970 kez tekrarlanmıştır. İş/-Uş, mAk, -mA isim fiillerinin geçtiği bazı örnekler şunlardır: *yapma* (MM, 35), *sunmak* (MM, 103), *oturuş* (MM, 416).

1.1.7. Edatlar

Tek başına anlamı olmayan, cümle içinde diğer kelimelerle birlikte kullanıldığında anlam kazanan yardımcı kelimelere edat denir. Temel kelimeler olarak kabul edilen isim, sıfat, zamir, zarf ve fiil gibi bağımsız kelime niteliği taşımayan edatlar ancak temel kelimelerin yardımıyla anlam alanına çıkarlar ve cümle içinde benzerlik, eşitlik, karşılaştırma, yakınlık, birliktelik, sebep, araç, zaman, ölçü vb. anlam ilgileri kurarlar.

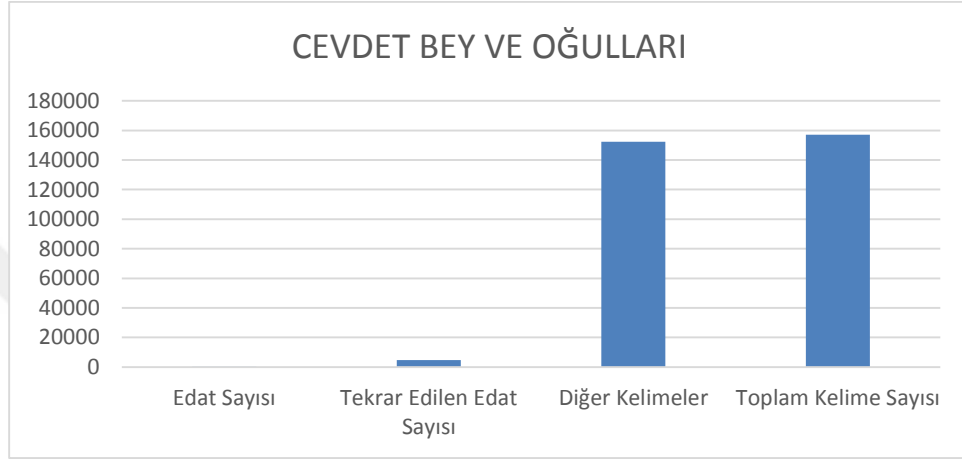
Dilin kuruluşunu teşkil eden cümle yapısının harcı görevinde olan edatlar, içerik ve vazife bakımından isim çekim eklerine benzerler. Ancak isim çekim eklerine oranla daha zengin ve kullanılması zorunlu dil birimleridir (Hacıeminoğlu, 1992: III).

Orhan Pamuk'un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde yer alan edatlar örnekleriyle beraber aşağıda sıralanmıştır:

1.1.7.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Edatlar

Cevdet Bey ve Oğulları romanının söz varlığı içinde incelenen kelime türlerinden biri de edattır. Romanda yer alan edatlarla ilgili sayısal değerler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Edat Sayısı	18	0,01/0,26
Tekrar Edilen Edat Sayısı	4452	2,83
Diğer Kelimeler	152777	97,16
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

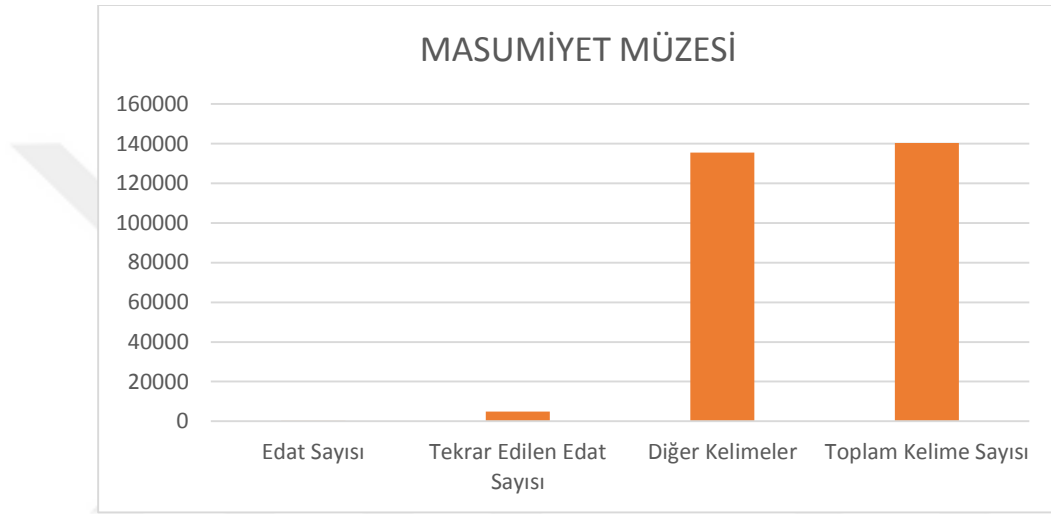

Romanda 18 edat 44452 kez tekrarlanmıştır. Edatlar romanın söz varlığının % 0,02'lik kısmını içermektedir. Kelime türlerinin % 0,26'sını oluşturan edatların romanda geçen örnekleri şunlardır: *yüzünden* (CBO, 11), *-A rağmen* (CBO, 23), *-dAn beri* (CBO, 29), *-A karşı* (CBO, 43), *-A ait* (CBO, 50), *-A doğru* (CBO, 67), *-dAn başka* (CBO, 78), *üzere* (CBO, 147), *için* (CBO, 188), *boyunca* (CBO, 209), *ile* (CBO, 214), *değil* (CBO, 221), *gibi* (CBO, 293), *kadar* (CBO, 509), *-dAn dolayı* (CBO, 203), *uğruna* (CBO, 457). *-A göre* (CBO, 510) *-A dair* (CBO, 534).

1.1.7.2. Masumiyet Müzesi Romanında Edatlar

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan edat sayılarının ve yüzdelik oranlarının tablo ve grafiği aşağıdadır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Edat Sayısı	18	0,01/0,23
Tekrar Edilen Edat Sayısı	4686	3,34
Diğer Kelimeler	135631	96,65
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

Orhan Pamuk'un son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde 18 edat 4686 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. 18 edat romanın söz varlığının % 0,01'lik kısmını, kelime türlerinin % 0,23'lük bölümünü kapsamaktadır.

-dAn dolayı (MM, 79), yüzünden (MM, 86), üzere (MM, 88), -dAn beri (MM, 91), -A karşı (MM, 95), -A doğru (MM, 107), -A rağmen (MM, 120), kadar (MM, 121), için (MM, 182), boyunca (MM, 193), -A ait (MM, 211), -A dair (MM, 212), -dAn başka (MM, 221), gibi (MM, 293), değil (MM, 316), ile (MM, 327), -A göre (MM, 344), uğruna (MM, 442) romanda geçen edat örnekleridir.

1.1.8. Bağlaçlar

Türkçedeki yardımcı kelimelerin bir bölümünü de bağlaçlar oluşturmaktadır. Tek başına anlamı olmayan, eş görevli kelimeleri, cümleleri şekil ve anlam bakımından birbirine bağlayan yardımcı kelimelere bağlaç denir. Bağlaçlar da tıpkı edatlar gibi görevli kelimelerdir.

Tahsin Banguoğlu, bağlaç yerine “*bağlam*” terimini kullanır ve söz içindeki iki kelimeyi, aynı değere sahip olan iki cümle unsurunu birbirine bağlayan kelimeleri bağlaç olarak değerlendirir. Bağlaçların yargıları veya paragrafları bağlama görevi üstlendiğini de belirtir (Banguoğlu, 2007:90).

Bağlaçlar bazı dilbilgisi kaynaklarında farklı sınıflandırmalara tabi tutulmuş bazıları ise edatlar içinde değerlendirilmiştir. Ancak **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** adlı romanlarda kullanılan bağlaçlar, Zeynep Korkmaz’ın **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi** kitabındaki bağlaç sınıflandırması esas alınarak belirlenmiştir. Bu sınıflandırmaya göre işlevlerine ve cümle içindeki yerlerine göre bağlaçlar şöyle sıralanabilir:

1.1.8.1. Sıralama Bağlaçları

Art arda sıralanan, görevleri ve değerleri aynı olan kelimeleri, kelime gruplarını ve cümleleri birbirine bağlayan bağlaçlardır. Sıralama bağlaçları tek kelimedenden oluşabileceği gibi aynı bağlacın tekrarlı olarak kullanılmasıyla da meydana gelebilir. (Korkmaz, 2009: 1104). Sıralama bağlaçlarının en çok kullanılanları şunlardır: ile, ilâ, dahi, ve, dA...dA, gerek...gerek, hem...hem, ister...ister, ne...ne, olsun...olsun.

1.1.8.2. Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları

Cümledeki iki ögeyi karşılaştırma, kıyaslama, seçme, denkleştirme gibi işlevlerle birbirine bağlayan bağlaç türüdür (Korkmaz, 2009: 1112). Ya, ya...ya, ya da, yahut, veya, veyahut denkleştirme-karşılaştırma-seçme bağlaçlarıdır.

1.1.8.3. Pekiştirme Bağlaçları

Pekiştirme gurubuna giren bağlaçlar, birbiriyle çeşitli yönlerden ilişkili olan iki unsurdan birini anlam olarak güçlendirir ve diğer unsura bağlar (Korkmaz: 2009: 1115). dA, dahi, bile, ise pekiştirme bağlaçlarından bazılarıdır.

1.1.8.4. Nöbetleşme Bağlaçları

Cümledeki iki öge arasında çeşitli yönlerden seçenekli bir bağlama görevi üstlenen bağlaçlardır. Tekrarlı bağlaçlar olan nöbetleşme bağlaçları, başka kelime sınıflarından alınarak bağlaç göreviyle kullanılır. (Korkmaz , 2009: 1118).

Bazen...bazen, bazı...bazı, bir...bir, kâh...kâh, kimi...kimi nöbetleşme bağlaçlarına örnek olarak verilebilir.

1.1.8.5. Cümle Bağlaçları

Genellikle cümlenin başında bulunan ve cümleleri birbirine bağlayan bağlaç grubudur. Sözdizimindeki yerleri bakımından cümle başı bağlacı olarak da adlandırılan bu bağlaçlar sayı bakımından en kalabalık bağlaç sınıfını oluşturmaktadır (Korkmaz, 2009: 1121-1122).

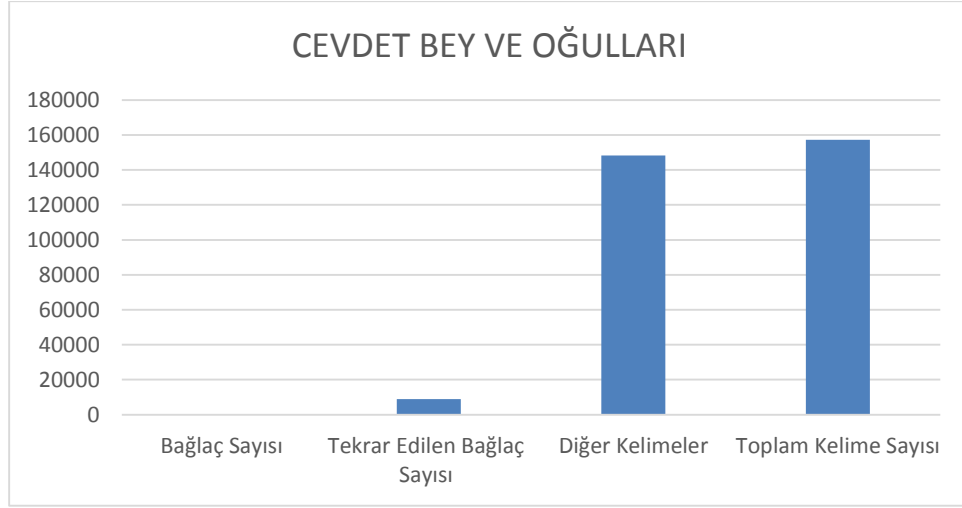
Eğer, kısacası, meğer, sanki, yalnız, belki, ama, ancak, oysa, artık, böylelikle, madem ki, fakat, yoksa, pekâla, dahası, nitekim, kaldı ki, üstelik, çünkü, zira sık kullanılan cümle başı bağlaçlarıdır.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde kelime türleri içinde incelenen öğelerden biri de bağlaçtır. Romanlarda kullanılan bağlaçlar çeşitlerine göre sınıflandırılmış ve elde edilen bilgiler aşağıda verilmiştir:

1.1.8.6. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Bağlaçlar

Cevdet Bey ve Oğulları'nda kullanılan bağlaçların sayısını, kullanım sıklığını, söz varlığı ve kelime türleri içindeki oranını gösteren tablo ve grafik aşağıdadır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Bağlaç Sayısı	49	0,03/0,72
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8980	5,71
Diğer Kelimeler	148218	94,26
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

Romanda eş görevli kelimeleri ve cümleleri bağlamak amacıyla 49 bağlaç kullanılmış, bu bağlaçlar 8980 kez tekrarlanmıştır. Romanın söz varlığının % 0,03'ünü, kelime türlerinin % 0,63'ünü içine alan bağlaçlar sıralama, denkleştirme, karşılaştırma, pekiştirme vb. anlam ve görevlerle kullanılmışlardır.

Romanda yer alan 49 bağlacın 38'i cümle bağlacı, 4'ü sıralama bağlacı, 3'ü denkleştirme, karşılaştırma ve seçme bağlacı, 3'ü pekiştirme bağlacı, 1'i de pekiştirme bağlacıdır. Bu bağlaçlara ait sayısal veriler aşağıdaki tabloda görülmektedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Cümle Bağlacı Sayısı	38	77,55
Tekrar Edilen Cümle Bağlaçları	3254	36,24
Sıralama Bağlacı Sayısı	4	8,16
Tekrar Edilen Sıralama Bağlacı Sayısı	2228	24,81
Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlacı Sayısı	3	6,12
Tekrar Edilen Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlacı Sayısı	283	3,15
Pekiştirme Bağlacı Sayısı	3	6,12
Tekrar Edilen Pekiştirme Bağlacı Sayısı	3206	35,70
Nöbetleşme Bağlacı Sayısı	1	2,04
Tekrar Edilen Nöbetleşme Bağlacı Sayısı	9	0,10
Bağlaç Sayısı	49	100,00
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8980	100,00

Bağlaç türlerine ait grafik aşağıda verilmiştir:

Tablo ve grafiği verilen bağlaç türlerinin sayıları, kullanım sıklıkları, yüzdelik oranları ve örnekleri şöyle açıklanabilir:

1.1.8.6.1. Cümle Bağlaçları

Cevdet Bey ve Oğulları'nda sayı ve kullanım sıklığı bakımından en çok kullanılan bağlaç türü cümle bağlacıdır. Romanda cümleleri çeşitli anlam ilgileriyle birbirine bağlayan 38 cümle bağlacı 3254 kez tekrarlanmıştır.

Elde edilen sayısal verilerden de anlaşılacağı gibi cümle bağlaçları romandaki bağlaçların büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Türkçede örnek sayısı bakımından en zengin bağlaç grubunu oluşturan cümle bağlaçlarının romanda kullanılan bazı örnekleri şunlardır: *madem* (CBO, 54), *eğer* (CBO, 59), *oysa* (CBO, 71), *çünkü* (CBO, 81), *ancak* (CBO, 86), *ki* (CBO, 96), *ama* (CBO, 206), *üstelik* (CBO, 230), *açıkçası* (CBO, 243), *hele* (CBO, 254), *hatta* (CBO, 302), *hâlbuki* (CBO, 399), *gerçi* (CBO, 413), *lâkin* (CBO, 415), *fakat* (CBO, 497).

1.1.8.6.2. Sıralama Bağlaçları

Romanda 4 sıralama bağlacı 2228 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Sıralama bağlacının romandaki sayısı az ancak kullanım sıklığı fazladır. Bunun sebebi dilin en çok kullanılan bağlaçlarından olan 've, ile' bağlaçlarının romanın genelinde çok kullanılmış olmasıdır. *Ne...ne* (CBO, 16), *hem...hem* (CBO, 19), *ve* (CBO, 91), *ile* (CBO, 206) romanın olay örgüsünde yer alan sıralama bağlaçlarıdır.

1.1.8.6.3. Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları

Cevdet Bey ve Oğulları'nda kelimeleri denkleştirme, karşılaştırma ve seçme işleviyle bağlayan 3 bağlaç kullanılmış, bu bağlaçlar roman boyunca 283 kez tekrar edilmiştir. Bu bağlaç türünün romandaki örnekleri şunlardır: *ya* (CBO, 189), *yahut* (CBO, 594), *veya* (CBO, 622).

1.1.8.6.4. Pekiştirme Bağlaçları

Romanda 3 pekiştirme bağlacı 3206 kez tekrarlanmıştır. Bu bağlaç türü Türkçenin en çok kullanılan bağlaçlarından bir kısmını içine almaktadır. Bundan dolayı pekiştirme bağlaçlarının romandaki kullanım sıklığı hayli yüksektir. *da* (CBO, 189), *ise* (CBO, 203), *bile* (CBO, 277) romanda geçen pekiştirme bağlacı örnekleridir.

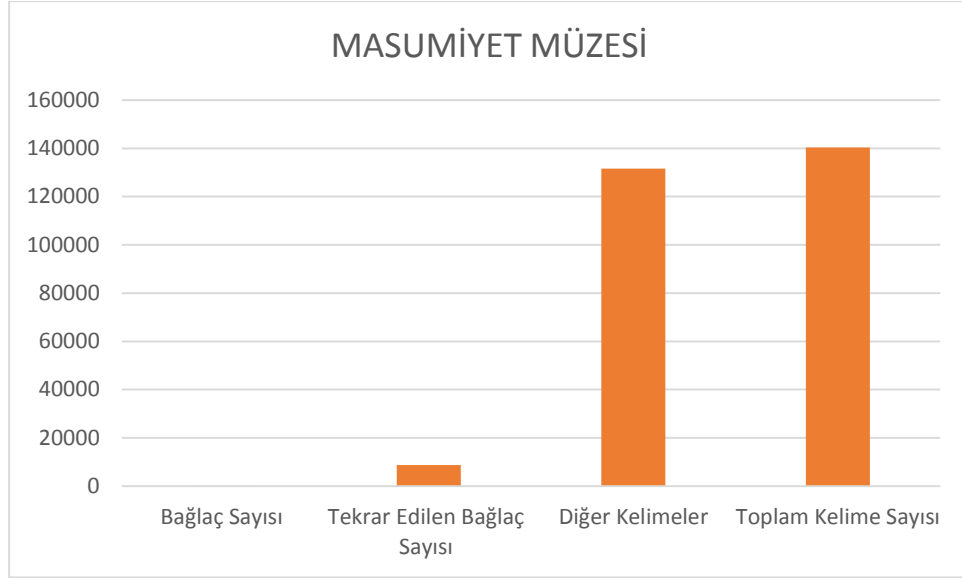
1.1.8.6.5. Nöbetleşme Bağlaçları

Sayısı ve kullanım sıklığı en az olan bağlaç türüdür. Romanda 1 nöbetleşme bağlacı 9 kez tekrar edilmiştir. *Bir...bir* (CBO, 19) bağlacı eserde geçen tek nöbetleşme bağlacı örneğidir.

1.1.8.7. Masumiyet Müzesi Romanında Bağlaçlar

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan bağlaçların sayılarını ve oranlarını gösteren tablo ve grafik aşağıdadır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Bağlaç Sayısı	50	0,04/0,63
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8726	6,22
Diğer Kelimeler	131559	93,75
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

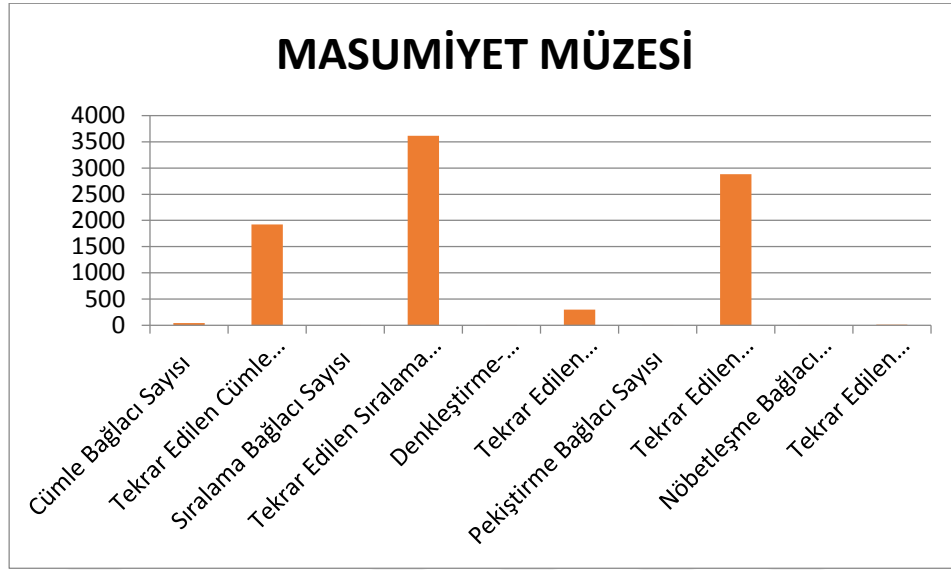

Romanda 50 bağlaç 8726 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Eserin söz varlığında % 0,04'lük paya sahip olan bağlaçlar, kelime türlerinin % 0,63'ünü içine almaktadır. Olay örgüsü içinde kullanılan bağlaçlar, yazarın uzun cümlelerinin, bu cümleleri oluşturan kelime ve kelime gruplarının bir araya getirilmesi görevini üstlenmiştir.

Romanda geçen 50 bağlaç, beş başlık altında değerlendirilmiş, bağlaçların türlere göre dağılımını, kullanım sıklığını ve yüzdelik oranlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Cümle Bağlacı Sayısı	40	80,00
Tekrar Edilen Cümle Bağlaçları	1924	22,05
Sıralama Bağlacı Sayısı	4	8,00
Tekrar Edilen Sıralama Bağlacı Sayısı	3612	41,39
Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlacı Sayısı	2	4,00
Tekrar Edilen Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlacı Sayısı	295	3,38
Pekiştirme Bağlacı Sayısı	3	6,00
Tekrar Edilen Pekiştirme Bağlacı Sayısı	2882	33,03
Nöbetleşme Bağlacı Sayısı	1	2,00
Tekrar Edilen Nöbetleşme Bağlacı Sayısı	13	0,15
Bağlaç Sayısı	50	100
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8726	100

Yukarıdaki tablonun verilerine ait oranlar aşağıdaki grafikte görülmektedir:

Masumiyet Müzesi romanında kullanılan bağlaç türlerinin sayıları, kullanım oranları ve örnekleri şöyle açıklanabilir:

1.1.8.7.1. Cümle Bağlaçları

Romanda 40 cümle bağlacı 1924 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Eserde en fazla örneğe sahip olan bağlaç türü cümle bağlacıdır. Bu bağlaçlar romandaki bağlaçların yarısına yakınına içine alacak kadar yoğun bir kullanım alanı bulmuştur.

Orhan Pamuk, **Masumiyet Müzesi**'nde uzun cümleler kullanmış, bu cümleler arasında anlam bağlantısını sağlamak için de cümle bağlaçlarına sık yer vermiştir. Yazarın bu amaçla kullandığı cümle bağlaçlarının bazıları şöyle sıralanabilir: *hâlbuki* (MM, 15), *ama* (MM, 17), *derken* (MM, 77), *ancak* (MM, 166), *hele* (MM, 180), *oysa* (MM, 199), *madem* (MM, 231), *bilakis* (MM, 232), *hatta* (MM, 254), *çünkü* (MM, 283), *ki* (MM, 340), *fakat* (MM, 357), *ayrıca* (MM, 433) *yoksa* (MM, 395), *nitekim* (MM, 456).

1.1.8.7.2. Sıralama Bağlaçları

Romanın kullanım sıklığı en yüksek olan bağlaç türü sıralama bağlacıdır. 4 sıralama bağlacı olay örgüsü içinde 3612 kez tekrarlanmıştır. Sıralama bağlaçlarının kullanım sıklığının yüksek olması, Türkçenin en çok kullanılan bağlaçlarının bir kısmının bu bağlaç türü içinde yer almasından kaynaklanmaktadır. *Ve* (MM, 280),

hem... hem (MM, 311), *ile* (MM, 340), *ne...ne* (MM, 378) yazarın kullandığı sıralama bağlacı örnekleridir.

1.1.8.7.3. Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlaçları

Masumiyet Müzesi'nde denkleştirme, karşılaştırma ve seçme grubuna ait 2 bağlaç kullanılmış, bu bağlaçlar 295 kez tekrarlanmıştır. Romanda geçen *veya* (MM, 63), *ya* (MM, 68) bağlaçları denkleştirme, karşılaştırma, seçme bağlacı örnekleridir.

1.1.8.7.4. Pekiştirme Bağlaçları

Romanda 3 pekiştirme bağlacı 2882 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Pekiştirme bağlaçları, kullanım sıklığı bakımından sıralama bağlaçlarından sonra ikinci sırayı alır. *Bile* (MM, 149), *da* (MM, 330), *ise* (MM, 379) yazarın kullandığı sıralama bağlacı örnekleridir.

1.1.8.7.5. Nöbetleşme Bağlaçları

Cevdet Bey ve Oğulları romanında olduğu gibi **Masumiyet Müzesi** romanında da hem sayı hem kullanım sıklığı bakımından en az sayısal değere sahip olan bağlaç türü nöbetleşme bağlacıdır. Romanda geçen nöbetleşme bağlacı, yazarın ilk romanında da kullandığı *bir...bir* (MM, 121) bağlacıdır. Bu bağlaç roman boyunca 13 kez tekrarlanmıştır.

1.1.9. Ünlemler

Türkçedeki yardımcı kelimelerin üçüncü bölümünü ünlemler oluşturmaktadır. Sevinç, korku, heyecan, şaşkınlık, beğeni, pişmanlık vb. duyguların ifadesinde kullanılan kelimelere ünlem denir. Ünlemler kişinin ruh hâlinin kelimelerle somutlaştırılmış şeklidir.

“Bir duyuşu, bir dileği canlı bir şekilde ve bazen tek başına anlatmaya ve bir kimseye seslenmeye yarayan kelimeler” (Banguoğlu, 2007: 396) olarak bilinen ünlemler, insanların duygu dünyasını dışa vurmaya ve tabiattaki sesleri taklit aracılığıyla adlandırmaya yararlar. Tek başlarına kullanılabildikleri gibi bir isimle birleşmek suretiyle ünlem gurubu oluşturan bu kelime türünün, söz diziminde kesin ve belirli bir yeri yoktur. Cümlelerin başında ya da sonunda bulunabilen ünlemlerin az da olsa kelimeler arasında kullanıldığı da görülmektedir. Cümlelerin diğer öğelerini

etkilemeyen ve herhangi bir cümle ögesi olarak tasnif edilmeyen ünlemler; anlatım güçlerini, karşıladıkları kelimelerin ses yapılarından alırlar (Korkmaz, 2009:1140-1146).

Ünlemler işlev ve özelliklerine göre içe dönük ünlemler, dışa dönük ünlemler, ünlem gibi kullanılan kelimeler ve ses yansımali ünlemler olmak üzere dört başlık altında incelenebilir:

1.1.9.1. İçe Dönük Ünlemler

Asıl ünlemler olarak da bilinen içe dönük ünlemler: *“Kişinin iç dünyasındaki duygu ve heyecanları dışa vuran ünlemlerdir.”* (Korkmaz, 2009: 1148).

İçe dönük ünlemler, asıl ünlemler olarak adlandırılır. Bu ünlem türünün asıl ünlem olarak kabul edilmesinin sebebi *“meydana geldikleri seslikler bakımından dilin öbür kelimelerinden farklılık göstermeleri”* (Banguoğlu, 2007: 397) olarak açıklanır.

Aa, vah, ya, yazık, hey, heyhat, yahu, bravo, oh, eyvah, of, be, ha, keşke vb. içe dönük ünlemlerin en çok bilinenleridir.

1.1.9.2. Dışa Dönük Ünlemler

Dışa dönük ünlemler grubundaki kelimeler, duyguları dışa vurmak yerine kişinin dış dünyadaki canlı ve cansız varlıklarla olan seslenme, sorma, cevap verme, onaylama gibi iletişim ilişkisini ortaya koyarlar (Korkmaz, 2009: 1173). Evet, hayır, peki, pekâlâ, işte, elbet, elbette, hay hay dışa dönük ünlemlere örnek olarak verilebilir.

1.1.9.3. Ses Yansımali Ünlemler

Yansıma ses, doğada var olan seslerdir. Bu seslerin kelimelere dökülmesi yansıma kelimeleri ortaya çıkarır. Hamza Zülfikar, yansıma kelimelerin ağızlarda önemli yer tuttuğunu belirterek konuyla ilgili düşüncelerini şöyle aktarır: *“Bu tür kelimeler; yapıları, işleyişleri, görevleri ve kavramları bakımından ayrı bir kelime grubu oluşturur. Düzenli ve kurallı bir yapı içinde gelişen ses yansımali kelimeler, anlatıma canlılık ve renklilik katar.”* (Zülfikar, 1995: VII).

Doğa taklidi yansıma sesler, cümledeki işlevine ve kullanılış şekline göre ünlem görevi de üstlenir. *“Ses yansımali ünlemler insanoğlunun tabiattaki canlı cansız bütün varlık ve nesnelere ait sesleri benzetme ve taklit yolu ile çıkardığı seslerden oluşmaktadır. Ünlemler ile bunların canlandırdığı sesler arasında tabii ve mantıkî bir*

bağlantı vardır.” (Korkmaz, 2009: 1188-1189). güm, mırıl mırıl, cik cik, hahay, miyav, hav ses yansımali ünlem örnekleridir.

1.1.9.4. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler

Asıl görevi itibariyle ünlem olmayan ancak söz dizimindeki görev ve kullanımı itibariyle ünlem görevi yüklenen kelimelerin oluşturduğu ünlem türüdür.

Zeynep Korkmaz bu tür ünlemlerin, isim, sıfat, zarf ve çekimli fiillerin herhangi bir duyguyu ifade edecek şekilde kullanılmasıyla ortaya çıktığını ifade eder (Korkmaz, 2009: 1191).

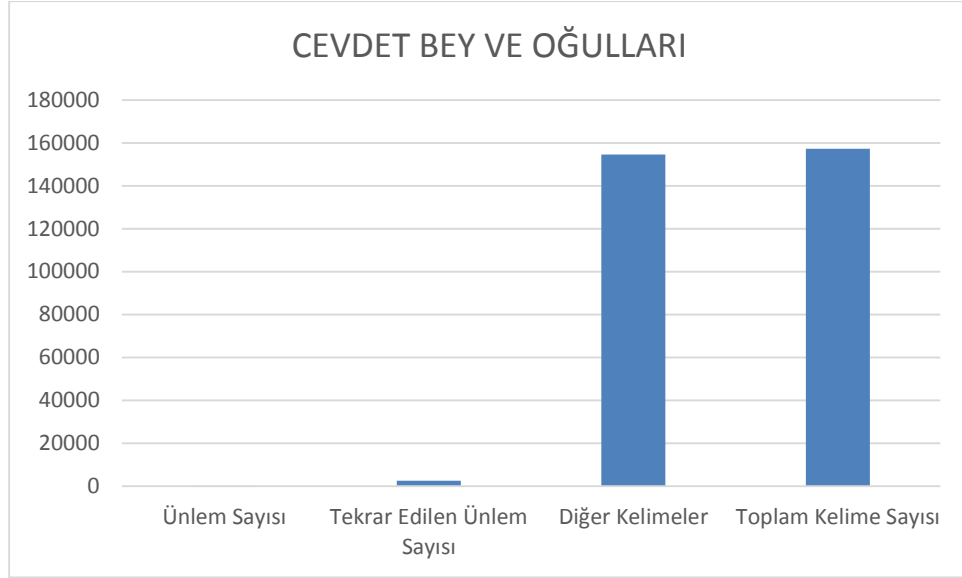
Dikkat, zavallı, müthiş, fevkalâde, maşallah, inşallah, derhal ünlem gibi kullanılan kelimelere örnektir.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında ünlem göreviyle kullanılan kelimeler; içe dönük ünlemler, dışa dönük ünlemler, ses yansımali ünlemler ve ünlem gibi kullanılan kelimeler olmak üzere dört başlık altında incelenmiştir. İnceleme sonunda kullanılan ünlem sayıları, türleri, ünlemlerin kullanım sıklıkları ve örnekleri belirlenmiştir. Ünlemlerle ilgili olarak elde edilen bilgiler şöyle açıklanabilir:

1.1.9.5. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Ünlemler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında kullanılan bağlaçların sayısını, kullanım sıklığını ve oranını gösteren tablo ve grafik aşağıdadır:

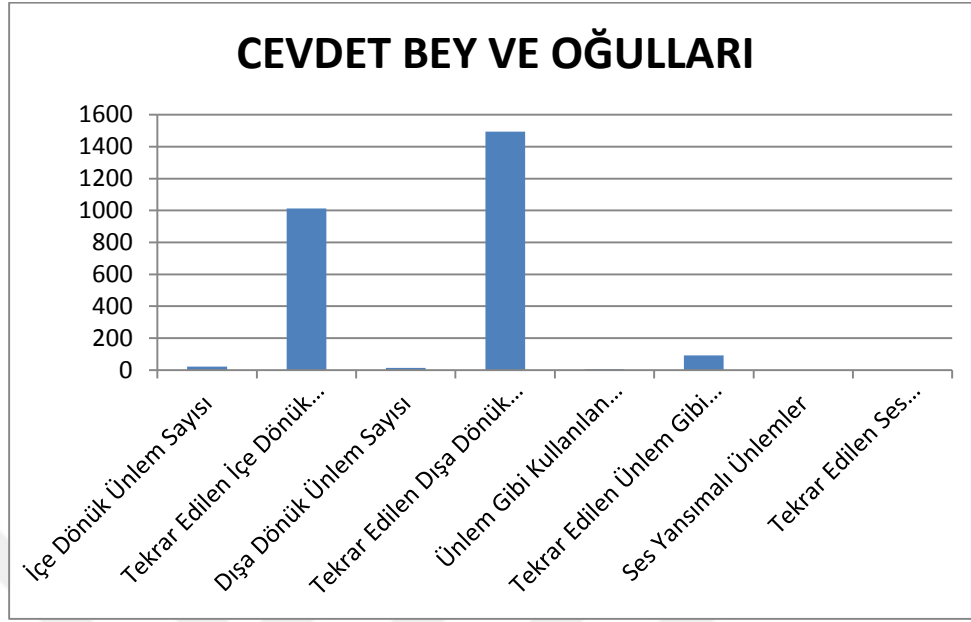
CEVDET BEY VEOĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Ünlem Sayısı	39	0,02/0,57
Tekrar Edilen Ünlem Sayısı	2599	1,65
Diğer Kelimeler	154609	98,32
Toplam Kelime Sayısı	157247	100

Romanda 39 ünlem, 2599 kere tekrarlanarak kullanılmıştır. Ünlemler romanın söz varlığının % 0,02’lik dilimini içine almaktadır. Kelime türleri içinde % 0,57’lik oranın sahibi olan ünlemler, özelliklerine ve kullanım şekillerine göre sınıflandırılmış ve aşağıdaki tablo ortaya çıkmıştır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
İçe Dönük Ünlem Sayısı	21	53,85
Tekrar Edilen İçe Dönük Ünlem Sayısı	1012	38,94
Dışa Dönük Ünlem Sayısı	13	33,33
Tekrar Edilen Dışa Dönük Ünlem Sayısı	1495	57,52
Ünlem Gibi Kullanılan Kelime Sayısı	5	12,82
Tekrar Edilen Ünlem Gibi Kullanılan Kelime Sayısı	92	3,54
Ses Yansımali Ünlemler	0	0,00
Tekrar Edilen Ses Yansımali Ünlem Sayısı	0	0,00
Ünlem Sayısı	39	100,00
Tekrar Edilen Ünlem Sayısı	2599	100,00

Ünlemlerin sayılarını ve kullanım oranlarını gösteren grafik aşağıdadır:

Romanda kullanılan 39 ünlemin 21'i içe dönük, 13'ü dışa dönük ünlem özelliği taşımaktadır. 5 örnek, ünlem gibi kullanılan kelime grubuna dâhildir. Yazar, ilk romanında ses yansımalı ünlem örneği kullanmamıştır. Ünlem türlerinin kullanım sıklıkları ve örnekleri şöyle verilebilir:

1.1.9.5.1. İçer Dönük Ünlemler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında en fazla örneğe sahip ünlem türü içe dönük ünlemlerdir. Romanda yer alan 21 içe dönük ünlem 1012 kez tekrarlanmıştır. Asıl ünlemler olarak bilinen içe dönük ünlemler roman kahramanlarının ruh hallerini kelimelerle dile getirilmesini sağlamıştır. Karşılıklı konuşmaların sıklığı da içe dönük ünlem türüne ait sayının fazla olmasında etkilidir. Romanda kullanılan içe dönük ünlem örnekleri şunlardır: *vay* (CBO, 19), *hey* (CBO, 46), *ah* (CBO, 80), *haydi* (CBO, 81), *yaa* (CBO, 121), *breh* (CBO, 134), *yahu* (MM, 134), *vah* (CBO, 189), *aa* (CBO, 196), *hah* (CBO, 209), *eyvah* (CBO, 217), *böh* (CBO, 222), *of* (CBO, 266), *ha* (CBO, 344), *eh* (CBO, 345), *hu* (CBO, CBO, 373), *hay* (CBO, 419), *be* (CBO, 460), *ee* (CBO, 514), *heyhat* (CBO, 517), *uf* (CBO, 520).

1.1.9.5.2. Dışa Dönük Ünlemler

Romanda cevap verme, onaylama, inandırma vb. anlamları verecek şekilde kullanılan 13 dışa dönük ünlem örneği kullanılmıştır. 13 dışa dönük ünlem örneği 1495 kez tekrarlanmıştır. Dışa dönük ünlemler kullanım sıklığı açısından **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının en yüksek orana sahip ünlemleridir. Romandaki dışa dönük ünlem örnekleri, genellikle kahramanların sohbet ettikleri, tartıştıkları karşılıklı konuşmaların yoğun olduğu bölümlerde geçmektedir. Karşılıklı konuşmaların fazla olması dışa dönük ünlemlerin sık kullanılmasında etkilidir.

Eserde geçen dışa dönük ünlem örnekleri şunlardır: *aferin* (CBO, 125), *evet* (CBO, 214), *tamam* (CBO, 233), *hayrola* (CBO, 268), *hayır* (CBO, 276), *nah* (CBO, 358), *ulan* (CBO, 363), *peki* (CBO, 389), *sakın* (CBO, 507), *alo* (CBO, 593), *hop* (CBO, 536), *vallahi* (CBO, 575), *pardon* (CBO, 576).

1.1.9.5.3. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında yer alan ünlem türlerinden biri de ünlem olmadığı halde ünlem göreviyle kullanılan kelimeleri içine alan gruptur. Romanda bu türe ait 5 ünlem 92 kez tekrarlanmıştır. *Maşallah* (CBO, 140), *yeter* (CBO, 220), *yaşa* (CBO, 510) *inşallah* (CBO, 512), *lütfe* (CBO, 513) romanda ünlem gibi kullanılan kelime örnekleridir.

1.1.9.5.4. Ses Yansımali Ünlemler

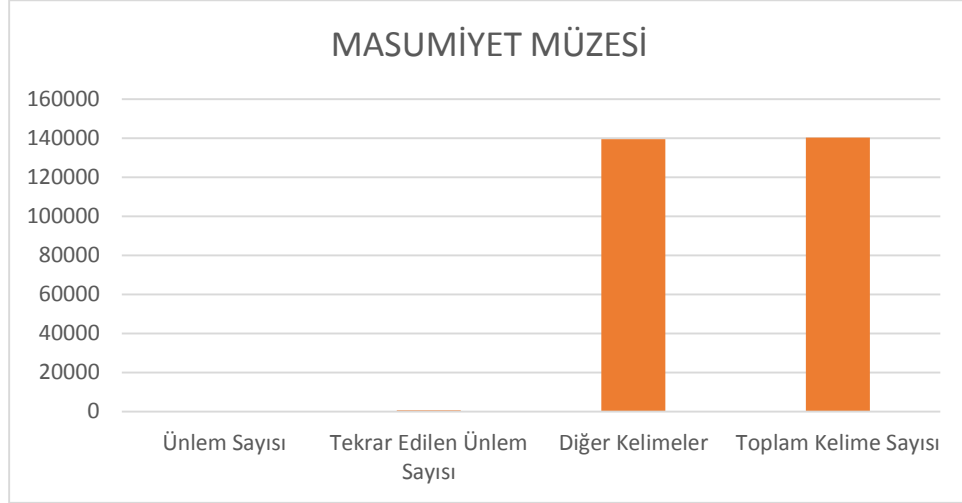
Cevdet Bey ve Oğulları'nda kökeni doğa taklidi seslere dayanan ses yansımali ünlem örneği kullanılmamıştır.

1.1.9.6. Masumiyet Müzesi Romanında Ünlemler

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan ünlemlere ait, sayıyı, kullanım sıklığını ve yüzdelik dilimi gösteren tablo aşağıdadır:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Ünlem Sayısı	55	0,04/0,70
Tekrar Edilen Ünlem Sayısı	701	0,50
Diğer Kelimeler	139579	99,46
Toplam Kelime Sayısı	140335	100

Ünlemlere ait sayısal değerlerin grafiği şöyledir:

Masumiyet Müzesi'nde 55 ünlem toplamda 701 kez tekrarlanmıştır. Ünlemler romandaki toplam kelimenin % 0,04'lük bölümünü, kelime türlerinin % 0,70'ini kapsamaktadır. Bu sayısal veriler ünlemlere ait kullanım sıklığının, ünlem sayısına oranla az olduğunu göstermektedir. Yazar, farklı ünlemler kullanmış ancak bu ünlemleri roman boyunca sık tekrarlamamıştır.

Romanda yer alan ünlemler özelliklerine göre dört başlıkta ele alınmış, türlerin sayıları, kullanım sıklıkları ve oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablodaki verilerin grafiği şu şekildedir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Ünllem Gibi Kullanılan Kelime Sayısı	31	56,36
Tekrar Edilen Ünllem Gibi Kullanılan Kelime Sayısı	30	8,07
İçe Dönük Ünllem Sayısı	16	29,09
Tekrar Edilen İçe Dönük Ünllem Sayısı	260	36,51
Dışa Dönük Ünllem Sayısı	6	10,91
Tekrar Edilen Dışa Dönük Ünllem Sayısı	411	55,16
Ses Yansımalı Ünllemler	2	3,64
Tekrar Edilen Ses Yansımalı Ünllem Sayısı	0	0,26
Ünllem Sayısı	55	100
Tekrar Edilen Ünllem Sayısı	701	100

Romanda geçen 55 ünlemin 31'i ünlem gibi kullanılan kelime türündedir. 16 örnek içe dönük, 6 örnek ise düşe dönük ünlem grubunda yer almaktadır. 2 örnek, ses yansımalı ünlem özelliği taşımaktadır. Bu ünlere ait ayrıntılar şöyle sıralanabilir:

1.1.9.6.1. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler

Masumiyet Müzesi romanında en fazla kullanılan ünlem türü, ünlem olmadığı halde söz diziminde ünlem göreviyle kullanılan örneklerin oluşturduğu gruptur. Romanda bu özelliğe sahip 31 ünlem 30 kez tekrarlanmıştır. *Maalesef* (MM, 21), *hayrola* (MM, 27), *allahuekber* (MM, 44), *estağfurullah* (MM, 47), *gool* (MM, 51), *sakın* (MM, 101), *lütfe* (MM, 121), *evelallah* (MM, 153), *yavrucuğum* (MM, 170), *yazık* (MM, 174), *katiyen* (MM, 278), *inşallah* (MM, 329), *çinko* (MM, 335), *maşallah* (MM, 338), *gayymak* (MM, 413) romanda ünlem gibi kullanılan kelime örneklerinden bazılarıdır.

1.1.9.6.2. İçe Dönük Ünlemler

Masumiyet Müzesi'nde 16 içe dönük ünlem 260 kez tekrarlanmıştır. *Be* (MM, 47), *vay* (MM, 114), *oo* (MM, 137), *ha* (MM, 148), *hah* (MM, 148), *aa* (MM, 159), *ah* (MM, 159), *hey* (MM, 210), *ee* (MM, 231), *of* (MM, 303), *aman* (MM, 320), *yaa* (MM, 341), *haydi* (MM, 358), *oh* (MM, 371), *eyvah* (MM, 372), *yahu* (MM, 434) romanda kullanılan içe dönük ünlem örnekleridir.

1.1.9.6.3. Dışa Dönük Ünlemler

Dışa dönük ünlemler, romanın kullanım sıklığı bakımından en yüksek orana sahip olan ünlemlerdir. Romanda geçen 6 dışa dönük ünlem 411 kez tekrarlanmıştır. Evet, hayır ve aferin kelimelerinin dışa dönük ünlemler grubundan yer alması, bu türe ait ünlemlerin kullanım sıklığını artırmıştır. Dışa dönük ünlemlerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *ulan* (MM, 51), *evet* (MM, 120), *vallahi* (MM, 120), *alo* (MM, 192), *hayır* (MM, 343), *aferin* (MM, 372).

1.1.9.6.4. Ses Yansımali Ünlemler

Sayısı ve kullanım sıklığı en düşük ünlem türü ses yansımali ünlemlerdir. Bu türe ait 2 ünlem birer kez kullanılmıştır. *cik* (MM, 440), *hav* (MM, 487) romanda geçen ses yansımali ünlem örnekleridir.

1.2. Diğer Söz Varlığı Unsurları

Söz varlığı, dilin kelimelerini içine alan bir bütündür. Deneyim ve yaşantının ürünü olan atasözleri, bir durumu etkili şekilde anlatan deyimler, anlatıma şiirsel etki katan ve anlamı pekiştiren ikilemeler, insanlar arasındaki ilişkilerden doğan, çeşitli duygu ve isteklerin ifadesinde kullanılan ilişki sözleri ile kalıplaşmış sözler, argo tabirler, kaba ifadeler, terim ve doldurma sözler de söz varlığı içinde yer alır.

Diğer söz varlığı unsurları içinde değerlendirilen atasözleri, ikilemeler, deyimler ile ilişki sözlerinin bir kısmı kelime grubu özelliği göstermektedir. Kelime grubu: “Bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği, bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelemek üzere, belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dil birimidir.” (Karahana, 2009: 39). Kelime grupları anlatımı daha etkili duruma getiren söz ögeleridir.

Çalışmanın bu bölümünde Orhan Pamuk’un **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanında yer alan deyim, ikileme, ilişki sözü, kaba söz/küfür, argo söz, terim, doldurma söz, atasözü ve kalıplaşmış sözlere ait sayısal değerlere, yüzdelik oranlara, örnekler ışığında yapılan değerlendirmelere, tablo ve grafiklere yer verilecektir.

1.2.1. Deyimler

Bir durumu ya da davranışı daha etkili biçimde anlatmak için kullanılan kalıplaşmış ifadelere deyim denmektedir. Deyimleri oluşturan kelimeler genellikle gerçek anlamlarının dışına çıkarak yeni ve mecazi bir anlam yüklenirler. Kazandıkları yeni anlam; anlatılmak isteneni, etkileyici ve zihinde yer edecek şekilde kullanım alanına çıkarır. Atasözleri gibi deyimler de halkın ortak malıdır ve kalıp ifade olma özelliğini taşıyan kelime gruplarıdır. Deyimi meydana getiren kelimelerin söz dizimi bozulamaz ve kelimeler eş veya yakın anlamlılarıyla değiştirilemez.

Halkın ortak yaşantısının ürünü olan deyimler bir yargının değil içinde bulunulan durumun anlatılması için kullanılır. Milletlerin yaşam şeklini, geleneklerini, hayat felsefesinin izlerini deyimlerde görebilmek mümkündür. Deyimler aynı zamanda bir milletin parlak zekâsının da göstergesidir. Çünkü var olan bir durumu sanatlı, etkili ve şiir gibi akıcı bir ifadeyle birkaç kelimeye sığdırmak kolay bir iş değildir.

Ad ve anlam aktarmalarının, somutlaştırmaların, benzetme ve örneklendirmenin yoğun olarak görüldüğü deyimler yüzyıllar boyu birçok insanın beğenisinden geçerek günümüze kadar gelmiştir. Bugün Türkçede 10.000'in üstünde deyim varlığından söz edilmektedir (Hengirmen, 2005: 419). Bu rakam dilin zenginliğini göstermesi açısından önemlidir.

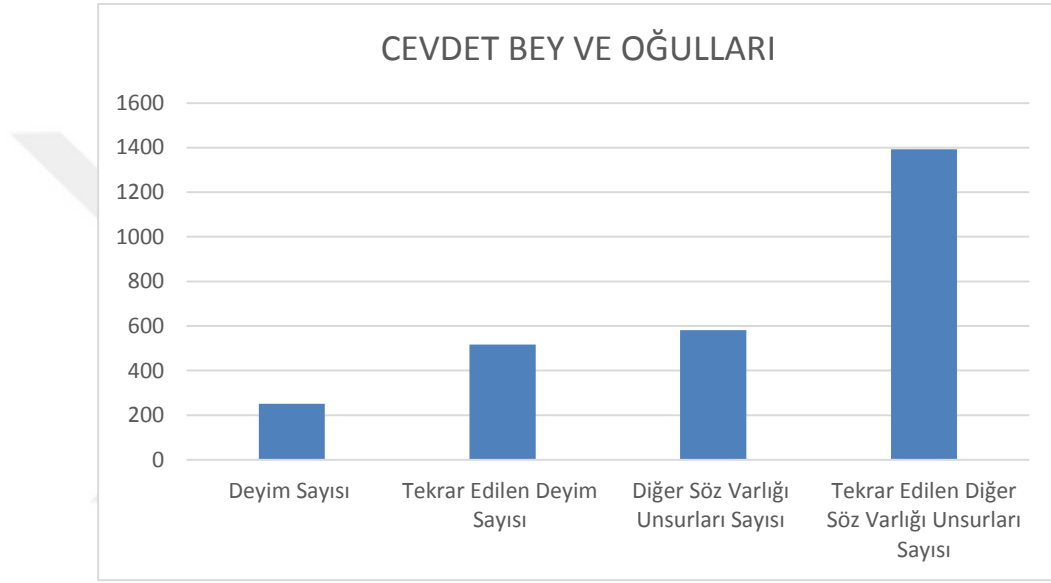
Deyimler, kavramları anlatım güzelliği ve farklılığı içinde belirten; âdet, inanış ve gelenekleri yansıtan; kimi durumlarda eksilteli özellik gösterebilen kalıplaşmış ifadelerdir (Aksoy, 1998: C. 2, 498-505).

Günay Karaağaç, deyim için '*deyimlik bütün*' ifadesini kullanır ve konu ile ilgili düşüncelerini şöyle açıklar: "*Anlamı, öğelerinin anlamlarıyla ilgili olmayan deyimler, deyimlik bütün diye adlandırılır. Deyimlerin yapısındaki sözler bütünlük oluşturduğu için, ortaya çıkan söz öbeği anlam bakımından parçalanmayan bir birim olarak değerlendirilir. Deyimin bütün olarak bildirdiği anlamlar, bu deyimleri oluşturan sözlerin anlamlarından doğmamıştır. Onların anlamları, kendilerini oluşturan sözlerin anlamlarıyla bağlantılı değildir. Sözlerin sıralanmasından oluşan ve yapıcı, söz öbeği veya cümle olan deyimler nesnenin, durumun, sıfatın veya hareketin adı olarak kullanılır.*" (Karaağaç, 2009: 27).

Deyimlerin edebî eserlerde sıkça kullanılması, yazarın sanatlı bir dil kullanmasıyla ilgilidir. Olayların akışı, deyimlerin kullanılmasıyla daha ilgi çekici hâle getirilmiş olur.

1.2.1.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Deyimler

	Sayısal Değer	%
Deyim Sayısı	251	43,13
Tekrar Edilen Deyim Sayısı	517	37,14
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	582	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1392	100

Deyimler sadece insani ilişkilerde ve günlük konuşmalarda değil edebî eserlerde de kendine yer bulur. Orhan Pamuk'un **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 251 deyim 517 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Bu sonuç romanda en fazla kullanılan söz varlığı ögesinin deyim olduğunu göstermektedir. Deyimlerin söz varlığı içindeki oranı % 43,13'tür.

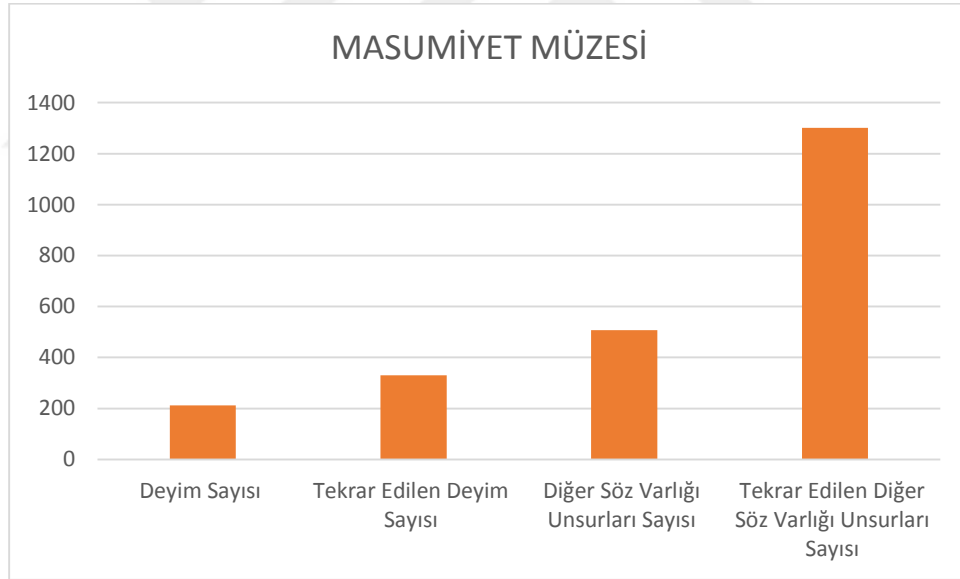
Romanda çeşitli durumları ve içinde bulunulan hâli ifade etmek için kullanılan deyimlerin bazıları şunlardır: *kulak asmamak* (CBO, 112), *meydan okumak* (CBO, 112), *suratından düşen bin parça olmak* (CBO, 123), *ağırdan almak* (CBO, 160), *yıldızı parlamak* (CBO, 189), *dilinin ucuna gelmek* (CBO, 245), *arkadan vurmak* (CBO, 292), *yüzüstü bırakmak* (CBO, 298), *yüzünü ekşitmek* (CBO, 305), *canına okumak* (CBO, 311), *bir kulağından girip ötekinden çıkmak* (CBO, 326), *ağızından kaçırmak* (CBO,

388), *avucunun içine almak* (CBO, 434), *gönül almak* (CBO, 495), *çorbada tuzu bulunmak* (CBO, 608).

Yazarın en çok kullandığı deyimler *gözünün önünde canlandırmak*, *göz ucuyla bakmak*, *aklından geçirmek*, *içinden geçirmek*, *göz göze gelmek* deyimleridir. Bu deyimler roman kahramanlarının kendileriyle sürekli bir fikir alışverişi içinde olduklarını, hayal kurduklarını ve çevrelerinde bulunan kişileri sürekli gözetim altında tutuklarını göstermektedir.

1.2.1.2. Masumiyet Müzesi Romanında Deyimler

	Sayısal Değer	%
Deyim Sayısı	212	41,81
Tekrar Edilen Deyim Sayısı	330	25,37
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	507	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1301	100

Masumiyet Müzesi'nde ikilemelerden sonra en fazla kullanılan kelime grubu deyimlerdir. Romanda geçen 212 deyim 330 kez tekrarlanmıştır. Deyimler, diğer söz varlığı unsurlarının % 41,81'lik kısmını oluşturmaktadır.

Romanda geçen deyim örneklerinden bazıları şunlardır: *bir çuval inciri berbat etmek* (MM, 55), *aklını başından almak* (MM, 70), *el üstünde tutmak* (MM, 97), *sırta kadem basmak* (MM, 102), *iki dirhem bir çekirdek* (MM, 144), *dolap çevirmek* (MM,

160), göz yummak (MM, 208), ayağını kesmek (MM, 219), yanıp tutuşmak (MM, 225), çamur atmak (MM, 239), al takke ver külah (MM, 350), abayı yakmak (MM, 359), feleğin çemberinden geçmek (MM, 452), ağzını bıçak açmamak (MM, 483), alı al moru mor (MM, 484).

Romanda kullanılan deyimler, romanın konusunu ve kahramanların dünyasını yansıtacak niteliktedir. *Acı çekmek, göz göze gelmek, gözünün önünde canlandırmak, kendini kaptırmak* deyimlerinin fazla kullanılmış olması aşk, aşk acısı, hayal ve mutluluk konularının harmanlandığı **Masumiyet Müzesi** romanının duygu dünyasına işarettir.

1.2.2. İkilemeler

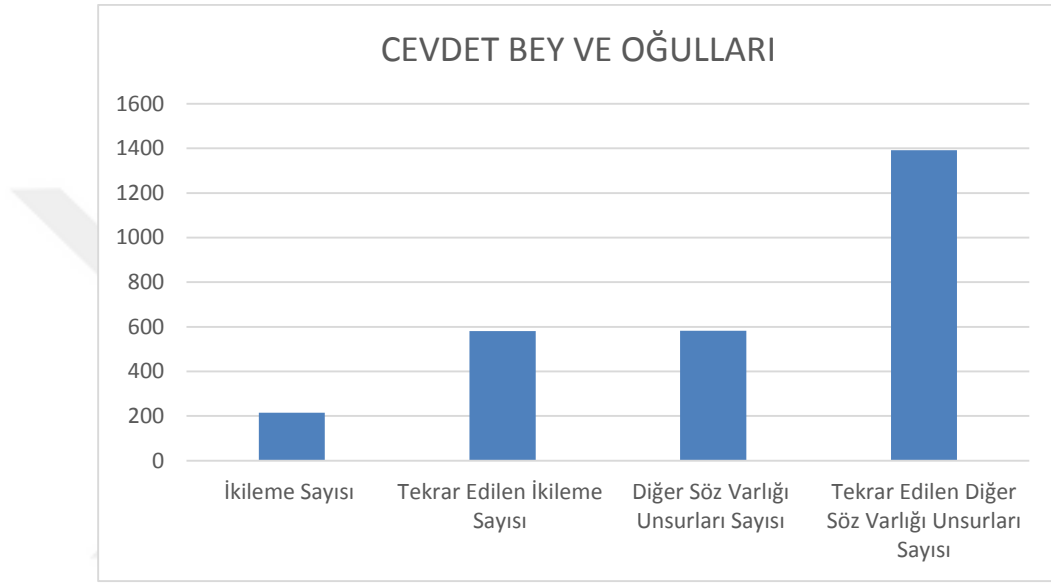
İki kelimededen meydana gelen, anlatımı etkili kılmak, anlatılmak istenen düşünceyi pekiştirmek amacıyla farklı şekillerde oluşturularak kullanılan kelime grubuna ikileme adı verilir. İkilemeler kullanıldıkları metinlere canlılık, şiirsellik, üslup zenginliği katarlar. Dilimizin ilk yazılı kaynaklarında da çeşitli örneklerine rastlanan ikilemeler hem konuşma hem de yazı dilinin vazgeçilmez söz varlığı unsurlarıdır.

İkileme; anlatım gücünü artırmak, kavramı zenginleştirmek amacıyla aynı sözcüğün tekrar edilmesi, anlamları birbirine yakın ya da karşıt olan ve sesleri birbirini andıran iki sözcüğün yan yana kullanılmasıdır. Öğrenim ve öğretimi kolaylaştıran, güçlü kılan yöntemlerin başında tekrar gelir. Anlaşılması istenen bir konu en az iki kez tekrarlanır böylece sağlam, güçlü bir anlatım elde edilmiş olur. Psikolojinin akılda tutma kuralları arasında en etkili olan yöntem tekrardır. Türkçedeki ikilemenin varlığı da, insanların böyle psikolojik olaylara ve bir çeşit müzik özelliğine dayanır. Gerçekten de iyi kullanılan ikilemenin anlatıma kattığı güç, başka yollarla kolayca sağlanamaz (Hatipoğlu, 1981: 9,12). İkilemeler, anlatıma güç katarak olay ve durumları ilgi çekici hâle getirdikleri için edebi eserlerde sıkça kullanılırlar.

Orhan Pamuk'un **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında kullanılan ikilemelere ait sayısal veriler ve yüzdelik oranlar aşağıdaki tabloda görülmektedir:

1.2.2.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında İkilemeler

	Sayısal Değer	%
İkileme Sayısı	190	34,23
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	38,41
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

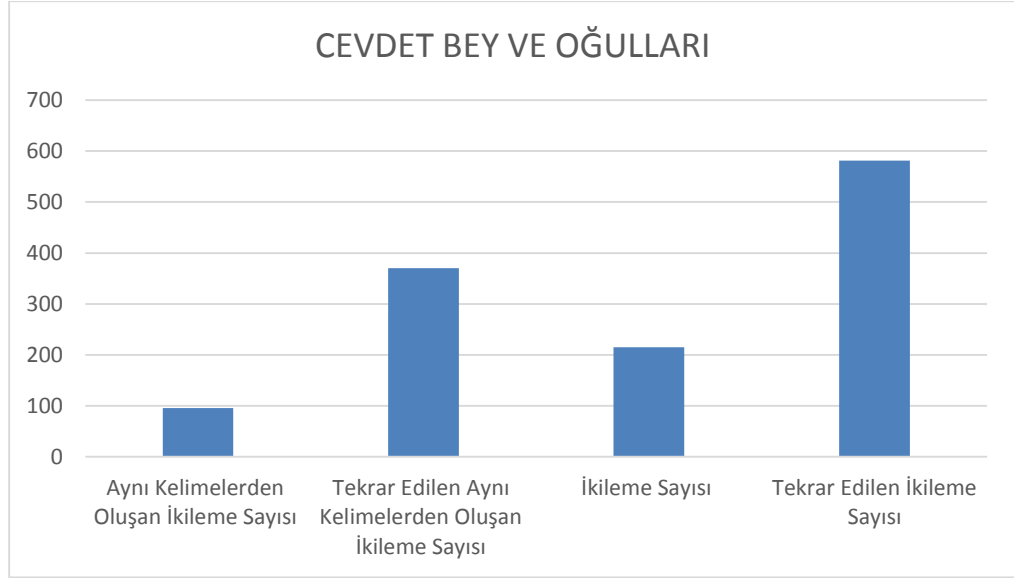

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 190 ikileme 504 tekrarla kullanılmıştır. Söz varlığı içinde % 34,23'lük orana sahip olan ikilemeler, yazarın kullandığı kelime grupları arasında ikinci sıradadır.

Romandaki ikilemeler 12 farklı yolla oluşturulmuş ve her ikileme yapılan tasnife uygun olarak kategorisine yerleştirilmiştir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yer alan ikilemelerin tasnifi ve örnekleri şöyle sıralanabilir:

1.2.2.1.1. Aynı Kelimeden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Aynı Kelimeden Oluşan İkileme Sayısı	96	50,53
Tekrar Edilen Aynı Kelimeden Oluşan İkileme Sayısı	370	73,41
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

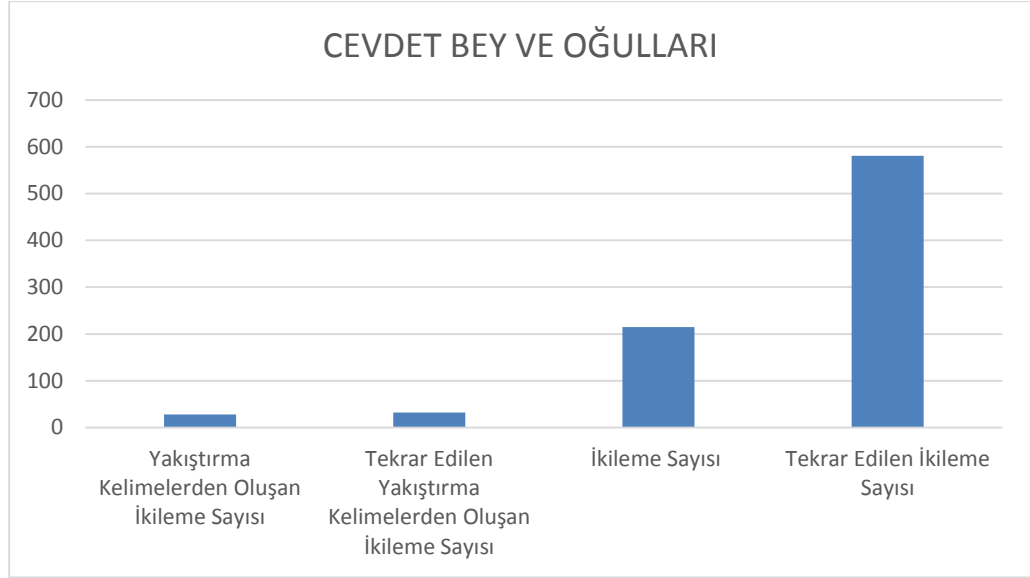

Cevdet Bey ve Oğulları'nda en fazla kullanılan ikileme türü aynı kelimenin kullanılmasıyla meydana getirilen ikilemelerdir. Romanda bu yolla oluşturulmuş 96 farklı ikileme kullanılmış, bu ikilemeler 370 kez tekrarlanmıştır. Sayısal değerler hem farklı ikileme sayısı hem de kullanım sıklığı bakımından aynı kelimedenden oluşan ikilemelerin diğer ikileme türlerine oranla fazla kullanıldığını göstermektedir. İkilemelerin % 50,53'ünü içine alan bu ikileme türüne ait örneğin fazla olması, kullanımının kolaylığı ve rahat oluşturulmasıyla ilgilidir.

Ağır ağır (CBO, 88), acele acele (CBO, 89), hızlı hızlı (CBO, 95), teker teker (CBO, 102), güzel güzel (CBO, 111), hafif hafif (CBO, 114), sert sert (CBO, 116), sık sık (CBO, 129), sakın sakın (CBO, 136), suçlu suçlu (CBO, 150), obur obur (CBO, 192), sinsi sinsi (CBO, 185), sessiz sessiz (CBO, 216), miskin miskin (CBO, 250), paşa paşa (CBO, 366) aynı kelimedenden oluşan ikilemelerin romanda geçen örnekleridir.

1.2.2.1.2. Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	28	14,74
Tekrar Edilen Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	32	6,35
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

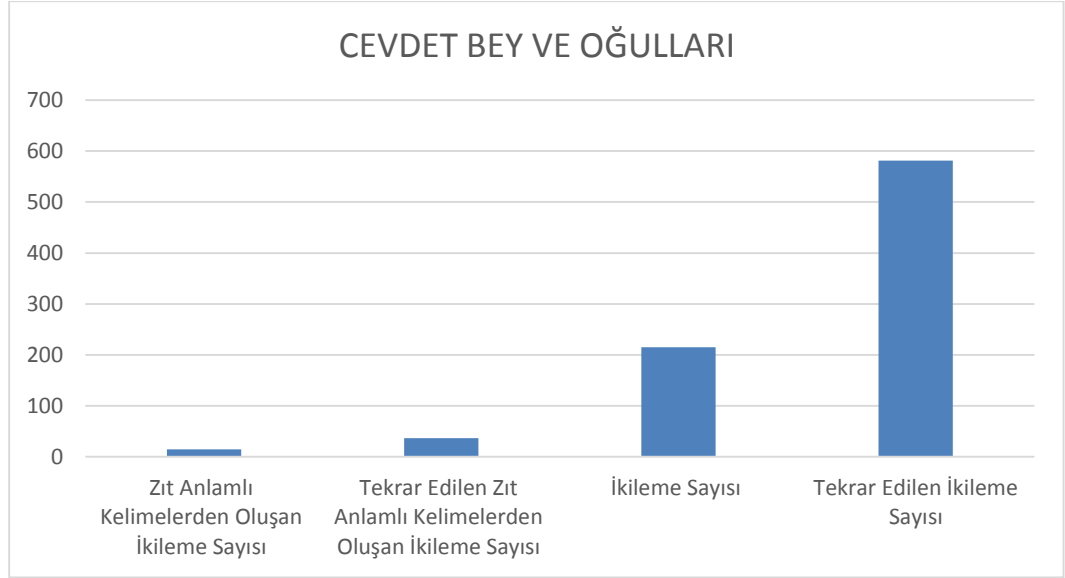

Ses, anlam, söyleyiş bakımından birbirine benzetilen, yakıştırılan kelimelerle de ikileme yapılmaktadır. Romanda bu yolla oluşturulmuş 28 ikileme 32 tekrarla kullanılmıştır. Yakıştırma kelimelerden oluşan ikilemeler, romanda geçen ikilemelerin % 14,74'ünü oluşturmaktadır.

Şundan bundan (CBO, 108), ölçüp biçmek (CBO, 182), iri yarı (CBO, 185), işsiz güçsüz (CBO, 187), sayıp dökmek (CBO, 202), kanlı canlı (CBO, 225), canla başla (CBO, 248), hesap kitap (CBO, 336), üst baş (CBO, 348) falan filan (CBO, 620) romanda geçen yakıştırma kelimelerle meydana getirilmiş ikileme örneklerinden bazılarıdır.

1.2.2.1.3. Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	14	7,37
Tekrar Edilen Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	37	7,34
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

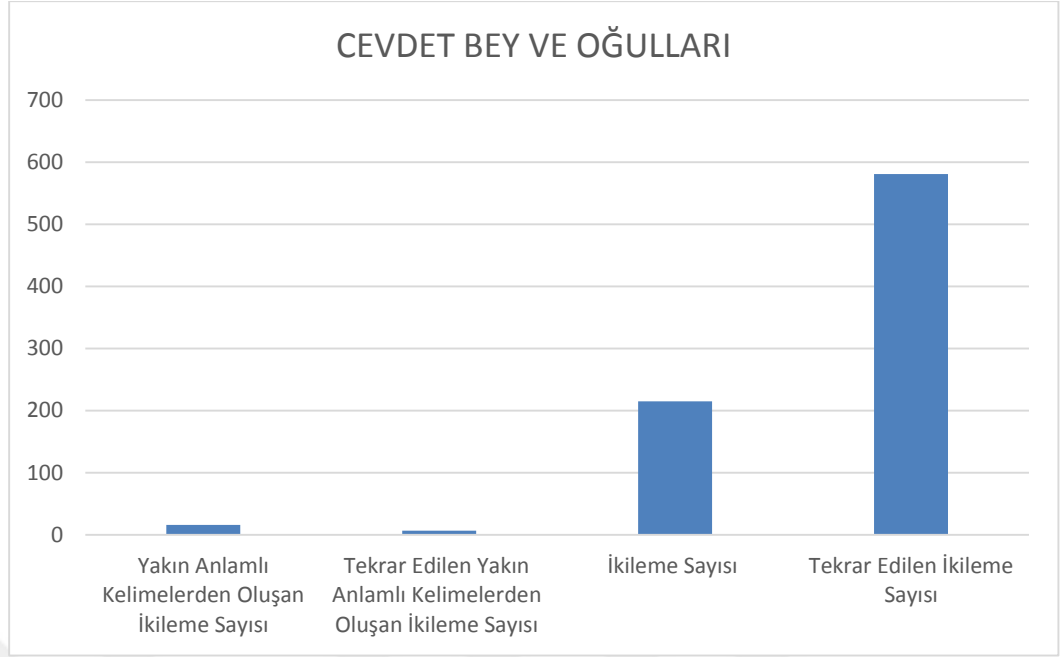

Romanda karşıt anlamli iki kelimenin oluşturduğu 14 ikileme 37 kez tekrarlanmıştır. Romanda kullanılan ikilemeler içinde % 7,37'lik dilimin sahibi olan zıt anlamli ikilemelerin kullanım sıklığı oranı % 7,34'tür.

Zıt anlamli kelimelerden oluşan ikilemelerin **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında geçen örnekleri şunlardır: *az çok* (CBO, 68), *yükselip alçalmak* (CBO, 89), *eninde sonunda* (CBO, 96), *karı koca* (CBO, 97), *irili ufaklı* (CBO, 115), *ileri geri* (CBO, 116), *aşağı yukarı* (CBO, 479), *iyi kötü* (CBO, 259), *kız erkek* (CBO, 305), *gidip gelmek* (CBO, 310), *sağa sola* (CBO, 313), *uzaktan yakından* (CBO, 590), *girip çıkmak* (CBO, 602).

1.2.2.1.4. Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	16	8,42
Tekrar Edilen Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	7	1,39
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

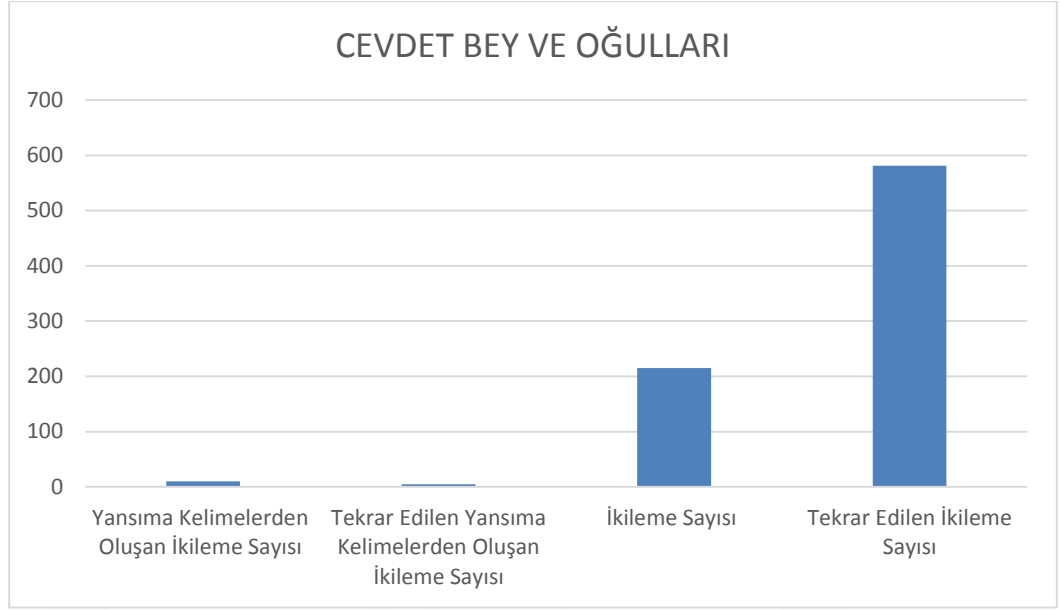

Anlam bakımından birbirine yakın olan, birbirini çağrıştıran iki kelimenin oluşturduğu ikileme türüdür. Yazar, romanında yakın anlamli kelimelerden oluşan 16 ikilemeyi 7 tekrarla kullanmıştır. Yakın anlamli kelimelerin oluşturduğu ikilemeler romanın ikileme varlığının % 8,42'lik bölümünü içine almaktadır.

Eş dost (CBO, 20), itiş kakış (CBO, 103), açık seçik (CBO, 134), günlük güneşlik (CBO, 142), bağırıp çağırmak (CBO, 149), kızarıp bozarmak (CBO, 180), giyinip kuşanmak (CBO, 195), kırık dökük (CBO, 203), ezilip büzülmek (CBO, 230), eğilip bükülmek (CBO, 266), tıka basa (CBO, 347), derme çatma (CBO, 355), yanıp tutuşmak (CBO, 416), halim selim (CBO, 434), doğru dürüst (CBO, 494), derlenip toparlanmak (CBO, 586) romanda kullanılan yakın anlamli kelimelerden meydana gelen ikilemelere örnektir.

1.2.2.1.5. Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilemeler

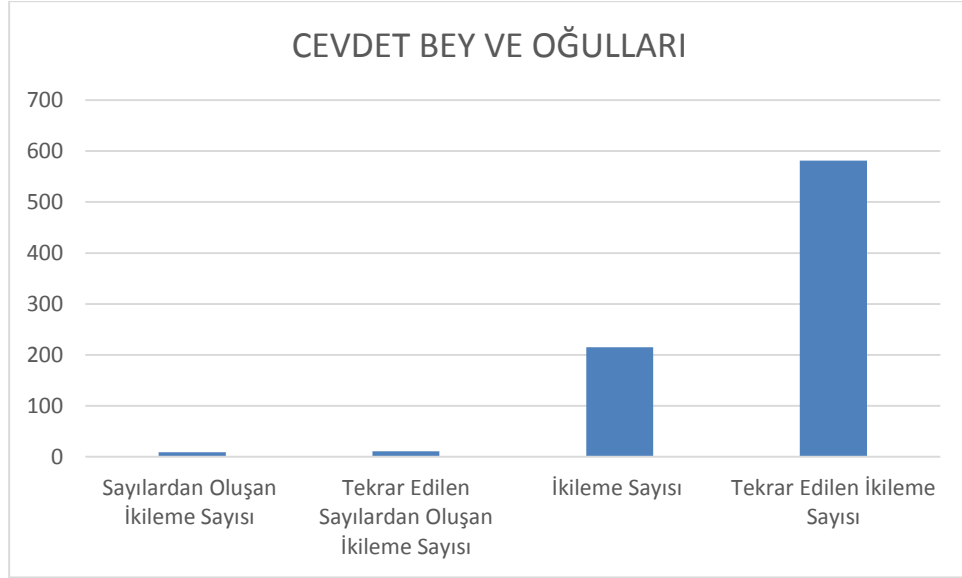
	Sayısal Değer	%
Yansıma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	10	5,26
Tekrar Edilen Yansıma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	5	0,99
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

Eserde doğa taklidi seslerden meydana gelen kelimelerin oluşturduğu ikilemelere de rastlanmaktadır. Bu yolla meydana getirilen 10 ikileme 5 tekrarla kullanılmıştır. İkilemelerin % 5,26'sını oluşturan yansıma kelimelerden meydana gelen ikilemelerin kullanım sıklığı oranı % 0,99'dur. Romanda yansıma kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş ikilemeler şunlardır: *şakır şukur* (CBO, 86), *gürül gürül* (CBO, 121), *çatır çatır* (CBO, 121), *çın çın* (CBO, 145), *tir tir* (CBO, 189), *fısır fısır* (CBO, 221), *tıkır tıkır* (CBO, 256), *homurdana homurdana* (CBO, 360), *lıkır lıkır* (CBO, 493), *gürültü patırtı* (CBO, 583).

1.2.2.1.6. Sayılardan Oluşan İkilemeler

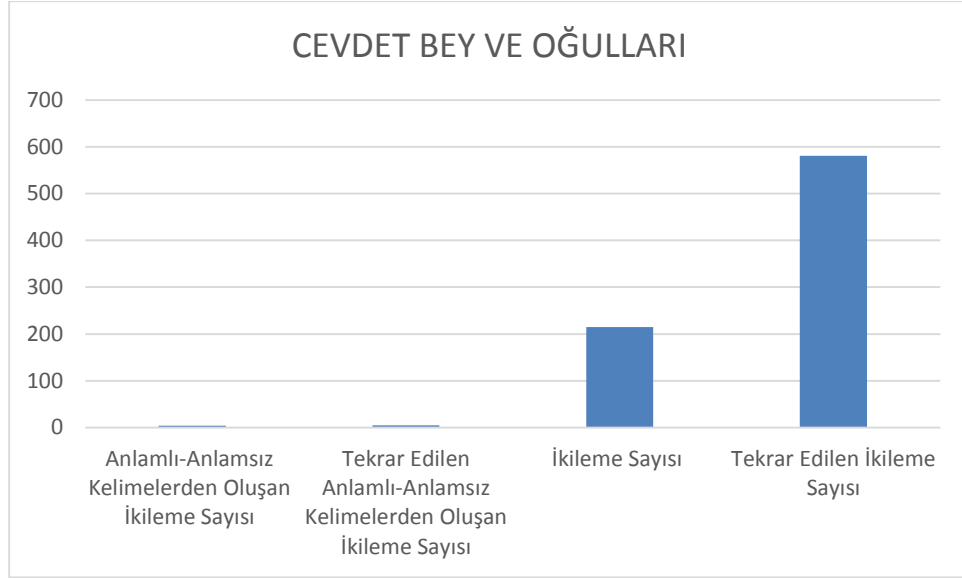
	Sayısal Değer	%
Sayılardan Oluşan İkileme Sayısı	9	4,74
Tekrar Edilen Sayılardan Oluşan İkileme Sayısı	11	2,18
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

Sayıların birlikte kullanılmasıyla oluşturulan ikilemelerdir. Bu tür ikilemeler kullanıldığı cümleye yaklaşıklık/yakınlık anlamı vermektedir. Romanda sayıların meydana getirdiği 9 farklı ikileme 11 kez tekrarlanmıştır. İkilemelerin % 4,74'ünü oluşturan, kullanım sıklığı bakımından % 2,18'lik orana karşılık gelen bu ikileme türünün **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında kullanılan örnekleri şunlardır: *dokuz on* (CBO, 106), *üç beş* (CBO, 174), *bir iki* (CBO, 205), *kırk beş elli* (CBO, 306), *altı yedi* (CBO, 337), *yedi sekiz* (CBO, 341), *elli altmış* (CBO, 360), *beş altı* (CBO, 360), *üç dört* (CBO, 534).

1.2.2.1.7. Anlamlı+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Anlamlı+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	4	2,11
Tekrar Edilen Anlamlı+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	5	0,99
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

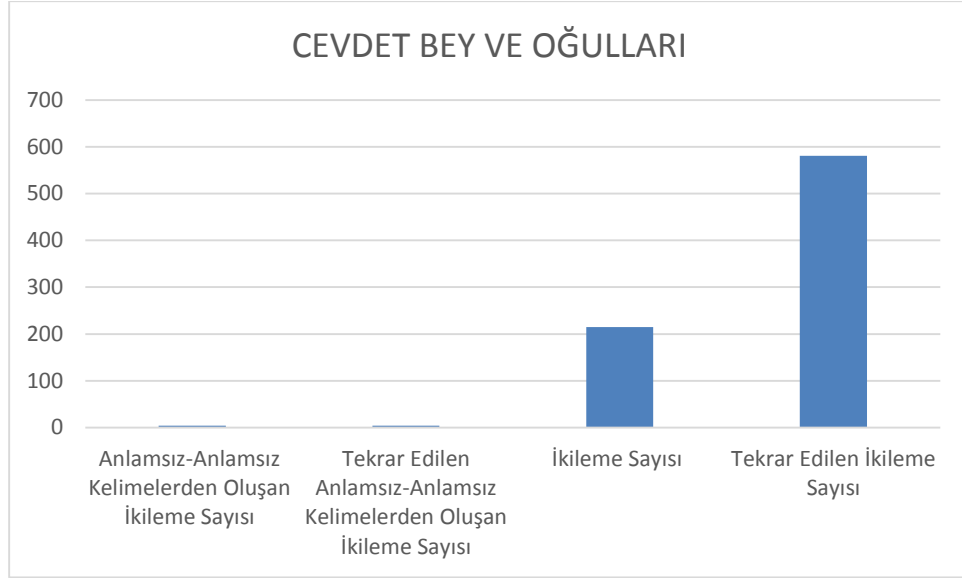

İkilemeyi oluşturan ilk kelimenin anlamlı ikinci kelimenin anlamsız olduğu ikileme örneğinin romanda 4 örneği vardır. Kullanılan 4 örnek 5 kez tekrarlanmıştır. Romandaki ikilemelerin % 2,11’lik bölümünü içine alan bu ikileme türünün örnekleri şunlardır: *kaba saba* (CBO, 303), *yarım yamalak* (CBO, 351), *ufak tefek* (CBO, 376), *tek tük* (CBO, 555).

Örneklerde de görüldüğü gibi anlamsız olan ikinci kelime genellikle ses ve söyleyiş bakımından ilk kelimeye yakındır.

1.2.2.1.8. Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	4	2,11
Tekrar Edilen Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	4	0,79
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

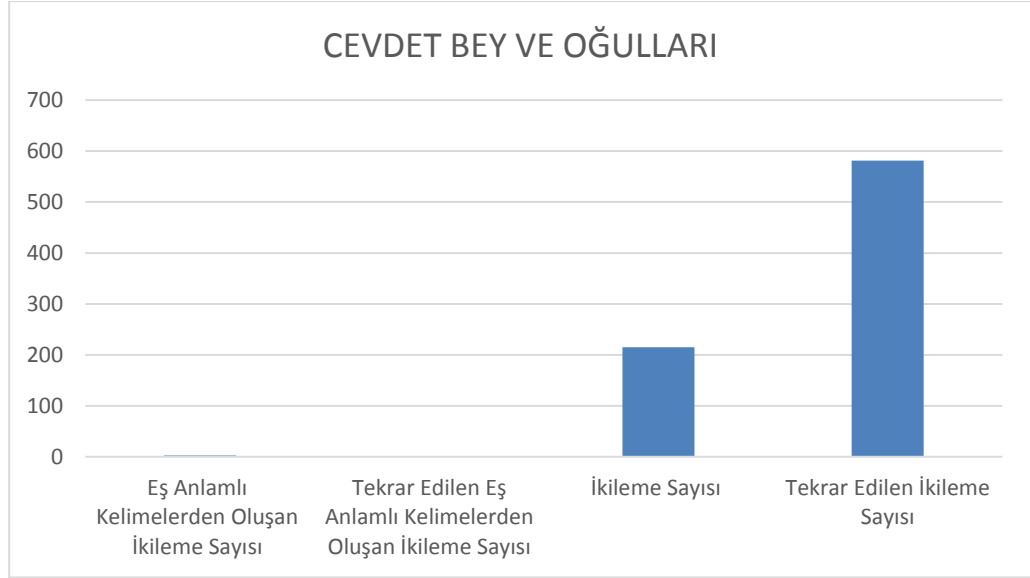

Cevdet Bey ve Oğulları’nda yer alan ikilemelerin % 2,11’lik kısmını anlamsız iki kelimenin oluşturduğu ikileme türü oluşturmaktadır. Romanda bu tür ikilemelerin 4 örneği bulunmaktadır. Yazar, 4 örneği 4 kez tekrarlayarak kullanmıştır.

Süklüm püklüm (CBO, 75), *allak bullak* (CBO, 175), *abuk sabuk* (CBO, 225), *cart curt* (CBO, 590) iki anlamsız kelimenin oluşturduğu ikilemelerin romanda geçen örnekleridir.

1.2.2.1.9. Eş Anlamlı Kelimelerin Oluşturduğu İkilemeler

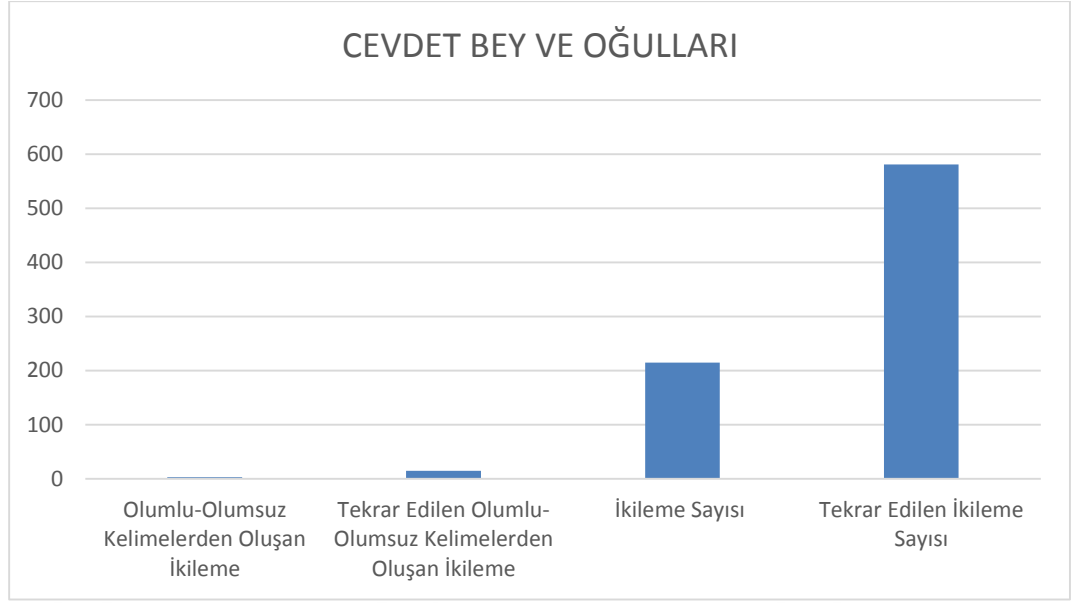
	Sayısal Değer	%
Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	3	1,58
Tekrar Edilen Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	1	0,20
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

Eş anlamlı kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan ikilemelerdir. Aynı anlama gelen iki kelimenin ikileme oluşturacak şekilde art arda kullanımı anlamı güçlendirmektedir. Romanda bu yolla oluşturulmuş ikilemelerin sayısı 3'tür. 3 ikileme 1'er kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Eş anlamlı kelimelerden meydana gelen ikilemeler romanda geçen ikilemelerin % 1,58'ini kapsamaktadır. Kullanım sıklığı % 0,20 olan bu ikileme türünün romandaki örnekleri *dertsiz tasasız (CBO, 124)*, *fakir fukara (CBO, 421)*, *bıkmak usanmak (CBO, 491)*'tir.

1.2.2.1.10. Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkileme	3	1,58
Tekrar Edilen Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkileme	15	2,98
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

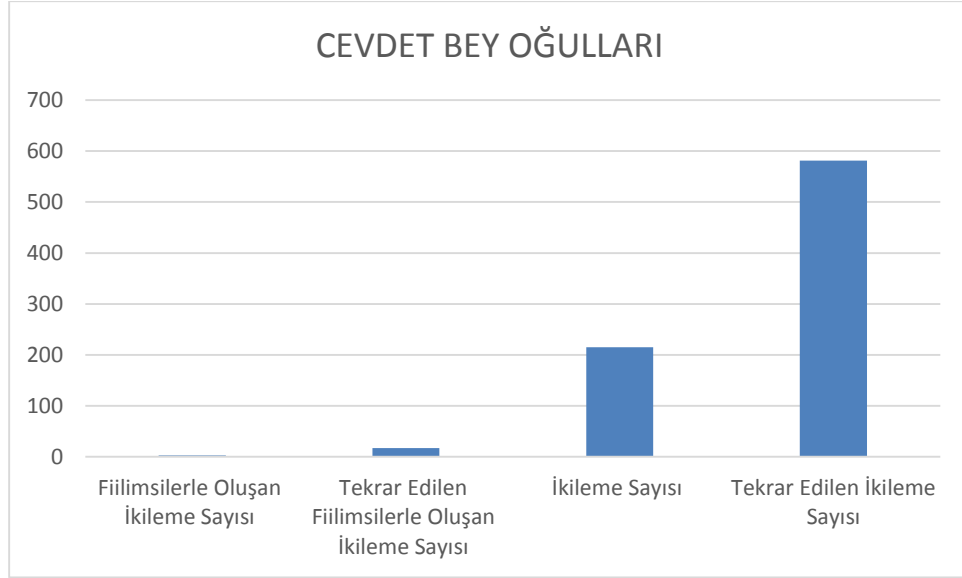

Cevdet Bey ve Oğulları romanında bir kelimenin olumlusunun ve olumsuzunun birlikte kullanılmasıyla elde edilen 3 ikileme 15 tekrarla kullanılmıştır. Bu tür ikilemeler romandaki ikileme varlığının % 1,58’ini içine almaktadır.

Belli belirsiz (CBO, 124), olur olmaz (CBO, 323), çıkar çıkmaz (CBO, 352) romanda aynı kelimenin olumlu ve olumsuz şeklinin meydana getirdiği ikileme örnekleridir.

1.2.2.1.11. Fiilimsilerle Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Fiilimsilerle Oluşan İkileme Sayısı	2	1,05
Tekrar Edilen Fiilimsilerle Oluşan İkileme Sayısı	17	3,37
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

Romanda kullanılan ikilemeler içinde fiilimsilerin birlikte kullanılmasıyla oluşturulmuş ikileme türüne ait örneklere de rastlanmaktadır. Bu yolla oluşturulmuş 2 ikileme 17 kez tekrar edilmiştir. Fiilimsilerden oluşan ikilemeler, romandaki ikilemelerin % 1,05'ini oluşturmaktadır. *Olup biten* (CBO, 332), *yiyip bitirmek* (CBO, 586) fiilimsilerden oluşan ikilemelerin romandaki örnekleridir.

1.2.2.1.12. “m”li Tekrarlarla Oluşturulan İkilemeler

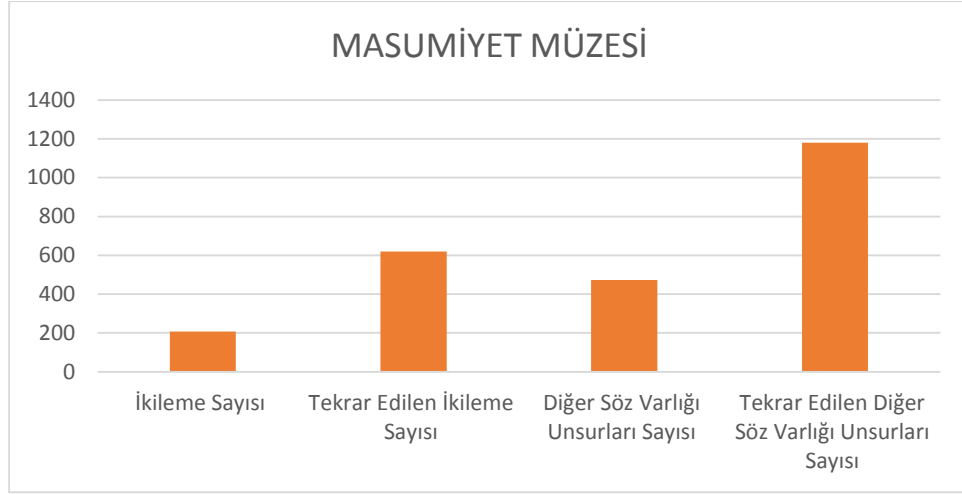
	Sayısal Değer	%
“m”li Tekrarlarla Oluşturulan İkileme Sayısı	1	0,53
Tekrar Edilen “m”li Tekrarlarla Oluşturulan İkileme Sayısı	0	0,00
İkileme Sayısı	190	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100

Romanda yer alan ikilemeler içerisinde en az örneği olan tür, ‘m’ li tekrarlarla oluşturulan ikileme türüdür. İkilemeyi oluşturan ikinci kelimenin ön sesinin düşürülerek yerine m sesinin getirilmesiyle oluşturulan bu türe yazar *âyet mâyet (CBO, 487)* örneğini vermiş ve ikilemeyi tekrarlamamıştır.

1.2.2.2. Masumiyet Müzesi Romanında İkilemeler

	Sayısal Değer	%
İkileme Sayısı	208	43,97
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	52,41
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	473	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1181	100

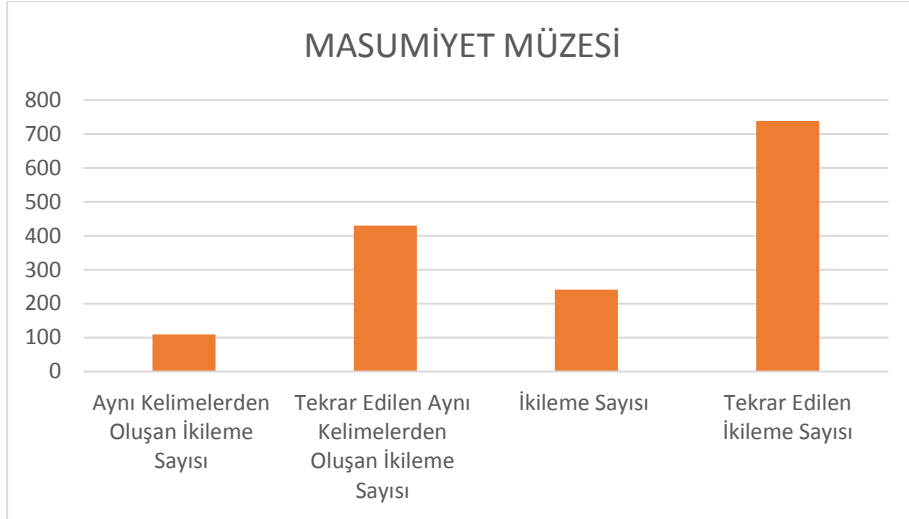

Orhan Pamuk'un **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullandığı kelime grubu ikilemelerdir. Romanda 208 ikileme 619 kez tekrarlanmıştır. İkilemelerin, diğer söz varlığı içinde oranı % 43,97'dir.

Romanda tespit edilen 13 farklı ikileme türünün kullanım oranları ve örnekleri şöyledir:

1.2.2.2.1. Aynı Kelimeden Oluşan İkilemeler

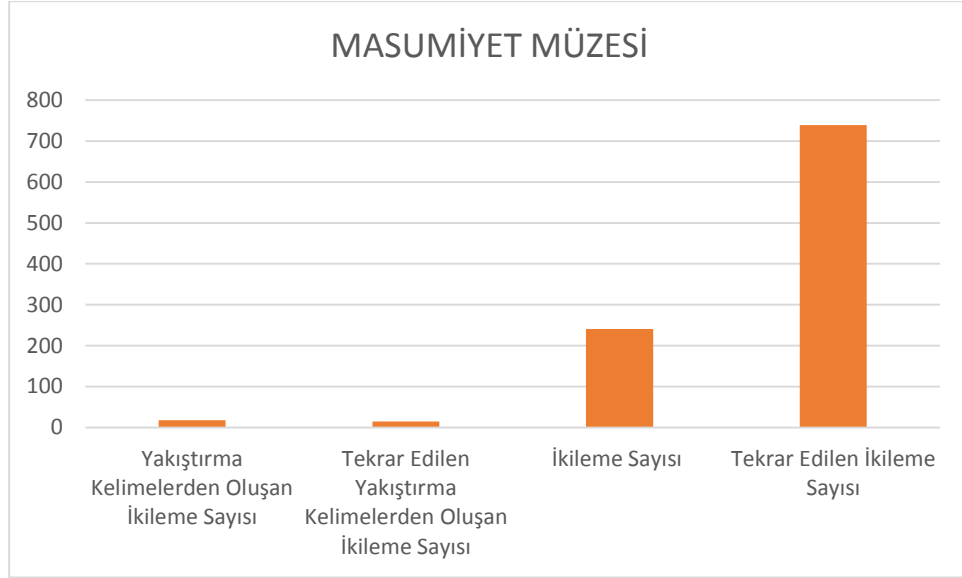
	Sayısal Değer	%
Aynı Kelimeden Oluşan İkileme Sayısı	109	52,40
Tekrar Edilen Aynı Kelimeden Oluşan İkileme Sayısı	430	69,47
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında olduğu gibi **Masumiyet Müzesi**'nde de en çok kullanılan ikileme grubu aynı kelimenin tekrarıyla yapılmış olanlardır. Romanda aynı kelimenin tekrarıyla oluşturulmuş 109 ikileme 430 kez tekrar edilmiştir. İkilemelerin % 52,40'ın oluşturan bu türün romanda geçen bazı örnekleri şunlardır: *ev ev* (MM, 16), *hafif hafif* (MM, 24), *tek tek* (MM, 28), *kıvrım kıvrım* (MM, 47), *sinirli sinirli* (MM, 63), *uzun uzun* (MM, 107), *tıkış tıkış* (MM, 135), *deste destе* (MM, 135), *sallana sallana* (MM, 144), *renk renk* (MM, 171), *suçlu suçlu* (MM, 182), *halka halka* (MM, 277), *rahat rahat* (MM, 304), *kapı kapı* (MM, 327), *kesik kesik* (MM, 443).

1.2.2.2.2. Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilemeler

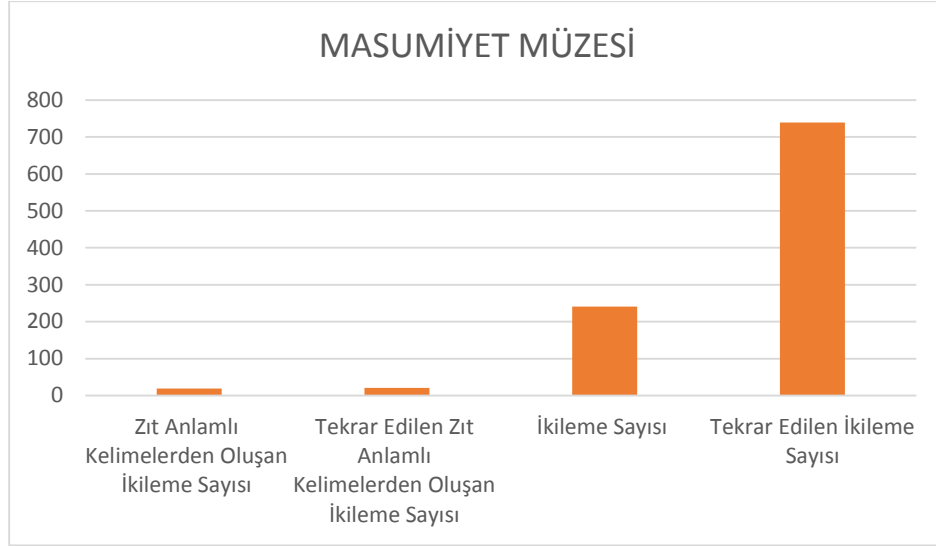
	Sayısal Değer	%
Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	16	7,69
Tekrar Edilen Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	15	2,42
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Masumiyet Müzesi'nde ses ve söyleyiş bakımından birbirine yakıştırılan kelimelerin oluşturduğu ikilemeler kullanılmıştır. Romanda yakıştırma yoluyla meydana getirilmiş 16 ikileme 15 tekrarla kullanılmıştır. İkilemelerin % 7,69'luk bölümünü oluşturan bu türün romanda geçen örnekleri şunlardır: *çoluk çocuk* (MM, 48), *kan ter* (MM, 50), *tekme tokat* (MM, 72), *işsiz güçsüz* (MM, 72), *şurasını burasını* (MM, 82), *iri yarı* (MM, 87), *hal hatır* (MM, 90), *kaş göz* (MM, 146), *atıp tutmak* (MM, 208), *vurdulu kırdılı* (MM, 357), *sağır dilsiz* (MM, 399), *gezip tozmak* (MM, 446) *şundan bundan* (MM, 476), *delik deşik* (MM, 503), *incik boncuk* (MM, 514), *üst baş* (MM, 520).

1.2.2.2.3. Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilemeler

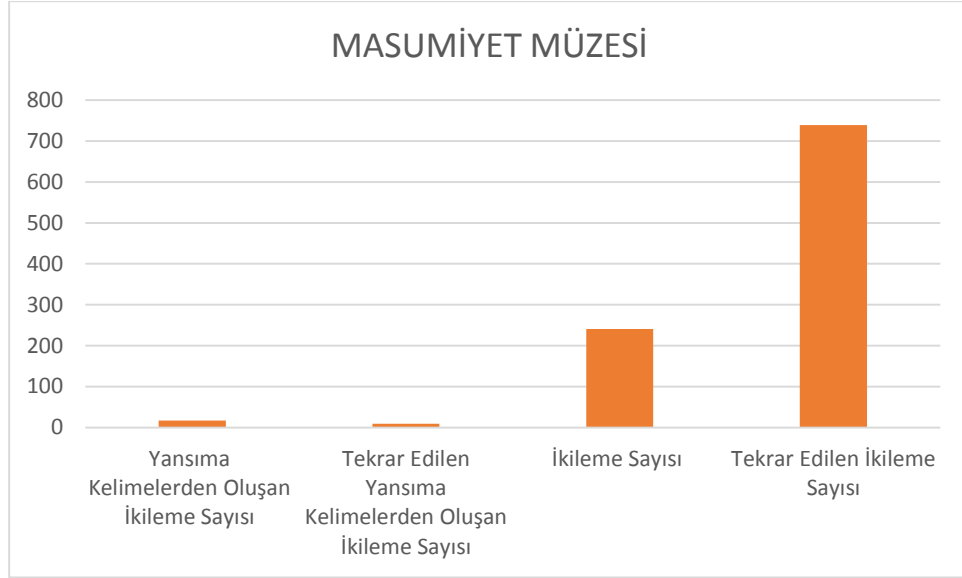
	Sayısal Değer	%
Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	18	8,65
Tekrar Edilen Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	21	3,39
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Romanda zıt anlamlı kelimelerden oluşan 18 ikileme 21 kez tekrar edilmiştir. Bu ikileme türü, romanda geçen ikilemeler içinde % 8,65’lik paya sahiptir. Kullanım sıklığı % 3,39 olan zıt anlamlı kelimelerden oluşan ikilemelerin romanda kullanılan örnekleri şöyle sıralanabilir: *siyah beyaz* (MM, 90), *genç yaşlı* (MM, 214), *uzak yakın* (MM, 214), *girip çıkmak* (MM, 257), *iniş çıkış* (MM, 266), *doğru yanlış* (MM, 315), *kadın erkek* (MM, 323), *iyi kötü* (MM, 325), *kızlı erkekli* (MM, 339), *irili ufaklı* (MM, 342), *yaz kış* (MM, 352), *kız erkek* (MM, 353), *sağa sola* (MM, 383), *düşüp kalkmak* (MM, 395), *karı koca* (MM, 418), *gide gele* (MM, 455), *içli dışlı* (MM, 458), *aşağı yukarı* (MM, 524).

1.2.2.2.4. Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilemeler

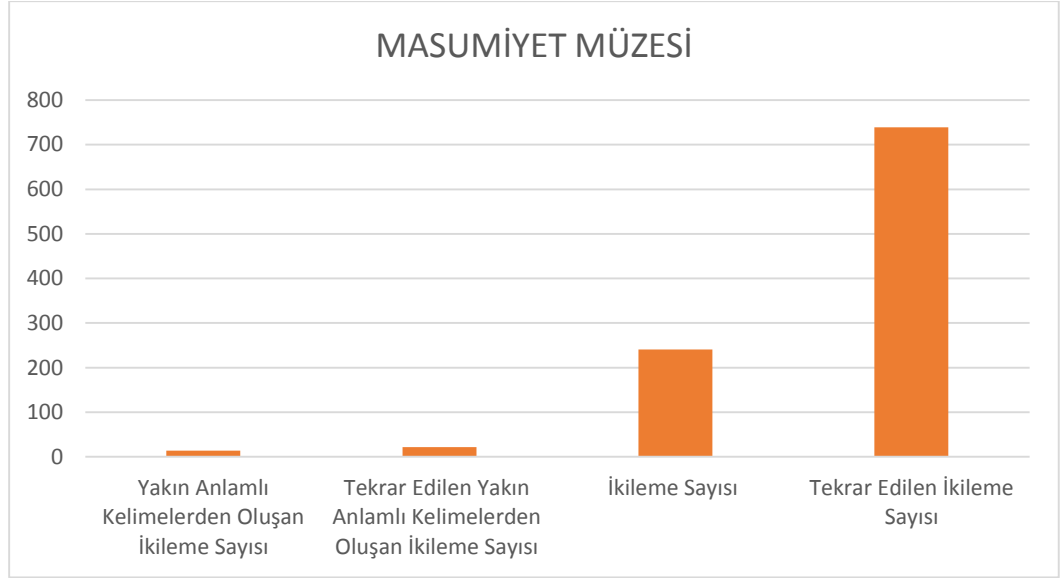
	Sayısal Değer	%
Yansıma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	17	8,17
Tekrar Edilen Yansıma Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	9	1,45
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Tek başına anlamı olmayan yansıma kelimeler, romanın olay örgüsü içinde ikileme göreviyle kullanılarak anlamlı hâle gelmiştir. Romanda bu şekilde kullanılan 17 ikileme örneği 9 kez tekrarlanmıştır. Yansıma kelimelerden meydana gelen ikilemeler, romanın ikileme varlığının % 8,17'sini içine almaktadır. Bu tür ikilemelerin romanda kullanılan örnekleri şunlardır: *gıcır gıcır* (MM, 43), *tangır tungur* (MM, 75), *gıcırdata gıcırdata* (MM, 76), *fıkır fıkır* (MM, 86), *çat pat* (MM, 87), *kıkır kıkır* (MM, 133), *tir tir* (MM, 135), *çıtır çıtır* (MM, 203), *pata pata* (MM, 206), *cıvıl cıvıl* (MM, 226), *gümbür gümbür* (MM, 241), *kıs kıs* (MM, 275), *gürültü patırtı* (MM, 329), *şakır şakır* (MM, 343), *fosur fosur* (MM, 353), *küt küt* (MM, 502), *hüngür hüngür* (MM, 543).

1.2.2.2.5. Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler

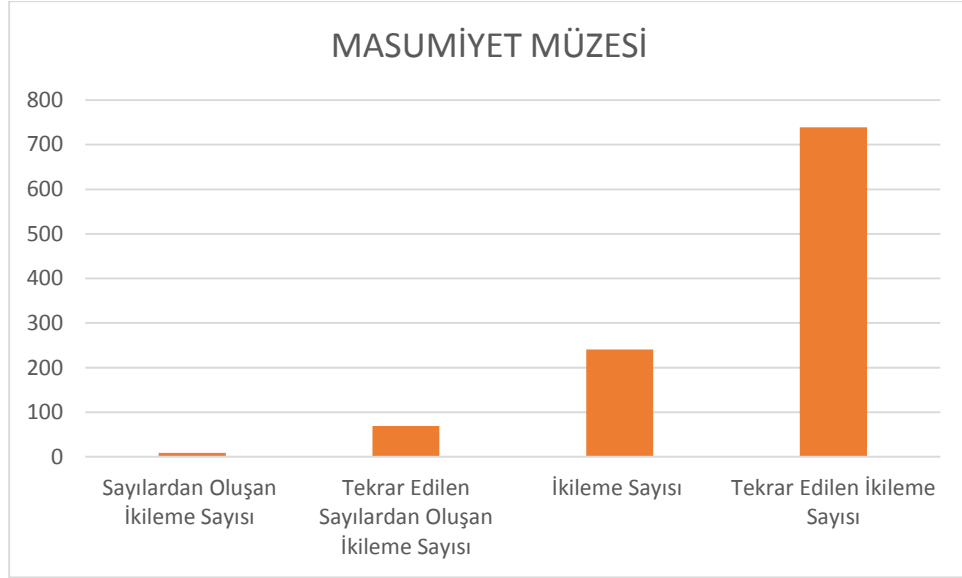
	Sayısal Değer	%
Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	14	6,73
Tekrar Edilen Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	22	3,55
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Masumiyet Müzesi romanında kullanılan ikileme türlerinden biri de yakın anlamli kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşan ikilemelerdir. Romanda bu yolla oluşturulmuş 14 ikileme 22 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Bu ikileme türü romanda kullanılan ikilemelerin % 6,73'ünü kapsamaktadır. Romanda geçen *derme çatma* (MM, 49), *itip kakmak* (MM, 65), *doğru dürüst* (MM, 73), *doğru düzgün* (MM, 96), *açık seçik* (MM, 104), *utana sıkıla* (MM, 114), *dur durak* (MM, 148), *kazasız belasız* (MM, 143), *kırık dökük* (MM, 193), *memnun mesut* (MM, 288), *yalan yanlış* (MM, 381), *şarkılı türkölü* (MM, 401), *itiş kakış* (MM, 463), *kılık kıyafet* (MM, 483) yakın anlamli kelimelerden oluşan ikileme örnekleridir.

1.2.2.2.6. Sayılardan Oluşan İkilemeler

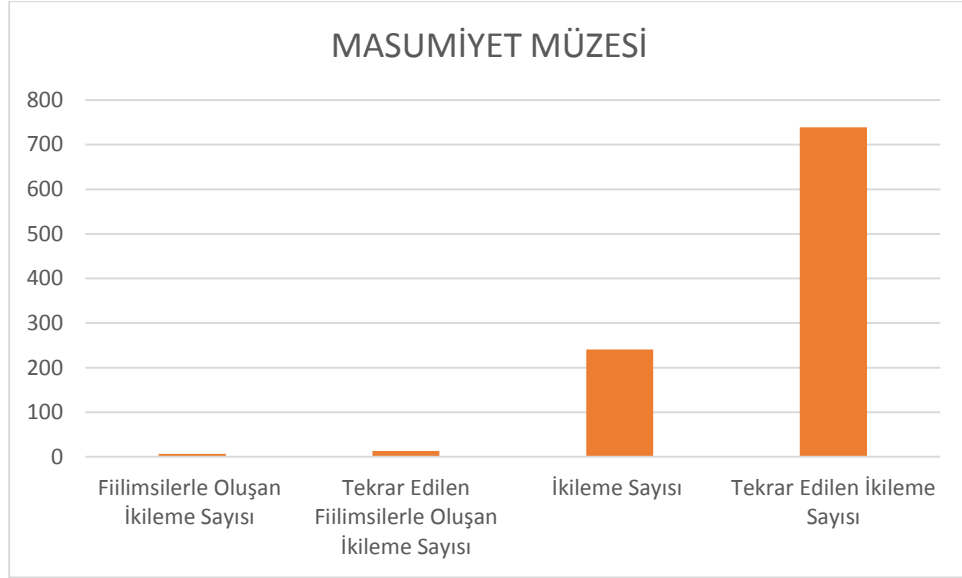
	Sayısal Değer	%
Sayılardan Oluşan İkileme Sayısı	9	4,33
Tekrar Edilen Sayılardan Oluşan İkileme Sayısı	69	11,15
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Romanda sayıların meydana getirdiği 9 ikileme kullanılmış ve bu ikilemeler 69 kez tekrar edilmiştir. Romanın ikileme varlığının % 4,33'ünü kapsayan bu ikileme türünün kullanım sıklığı oranı % 11,15'tir. Romanda geçen *bir iki* (MM, 63), *iki üç* (MM, 66), *üç beş* (MM, 133), *altı yedi* (MM, 144), *dört beş* (MM, 232), *beş altı* (MM, 251), *üç dört* (MM, 385), *üçlü dördü* (MM, 416), *sekiz dokuz* (MM, 471) ikilemeleri sayılardan kurulan ikileme örnekleridir.

1.2.2.2.7. Fiilimsilerle Oluşan İkilemeler

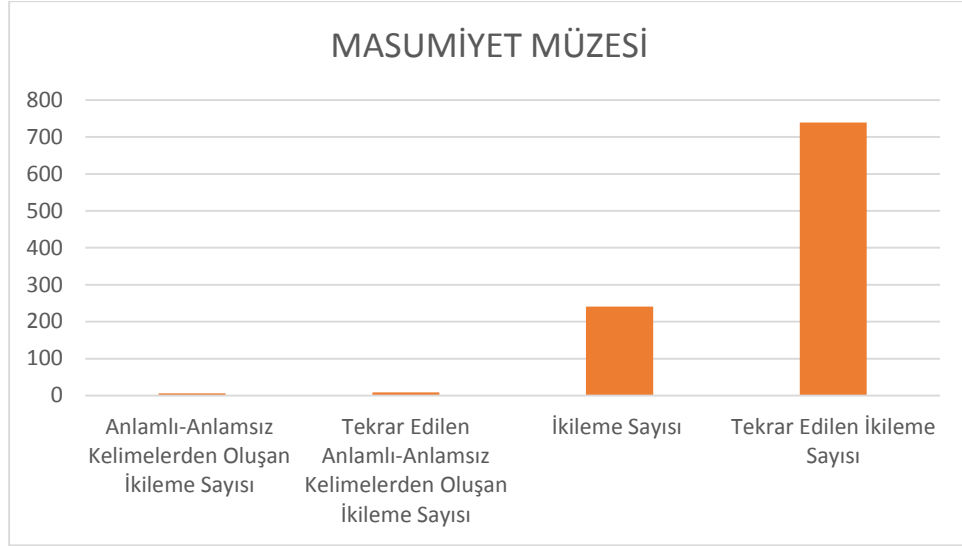
	Sayısal Değer	%
Fiilimsilerle Oluşan İkileme Sayısı	6	2,88
Tekrar Edilen Fiilimsilerle Oluşan İkileme Sayısı	10	1,62
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Romanda fiilimsilerle oluşan ikilemelerin 6 örneğine rastlanmaktadır. 6 ikileme 10 tekrarla kullanılmıştır. Fiilimsilerin oluşturduğu ikilemelerin **Masumiyet Müzesi**'nde geçen ikilemeler içindeki yüzdelik dilimi 2,88'dir. *Sürüp gitmek* (MM, 107), *olup bitmek* (MM, 180), *gülüşe konuşa* (MM, 266), *güle öksüre* (MM, 316), *güle oynaya* (MM, 352), *konusa gülüşe* (MM, 356) fiilimsilerle kurulan ikilemelerin romandaki örnekleridir.

1.2.2.2.8. Anlamlı+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler

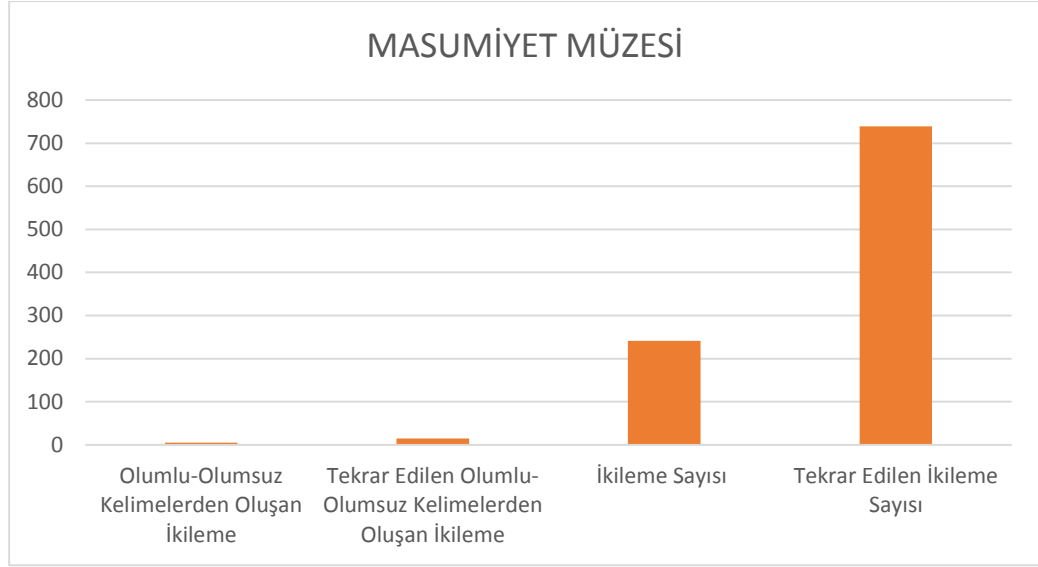
	Sayısal Değer	%
Anlamlı+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	6	2,88
Tekrar Edilen Anlamlı+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	9	1,45
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

İkilemeyi oluşturan ilk kelimenin anlamlı ikinci kelimenin anlamsız olduğu bu ikileme türünün **Masumiyet Müzesi**'nde 6 örneği 9 tekrarı bulunmaktadır. % 2,88'lik dilime sahip olan bu ikileme türünün romanda geçen örnekleri şöyle sıralanabilir: *kap kacak* (MM, 52), *çarpık çurpuk* (MM, 55), *tek tük* (MM, 69), *şartsız şurtsuz* (MM, 188), *saçma sapan* (MM, 189), *kaba saba* (MM, 382).

1.2.2.2.9. Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkilemeler

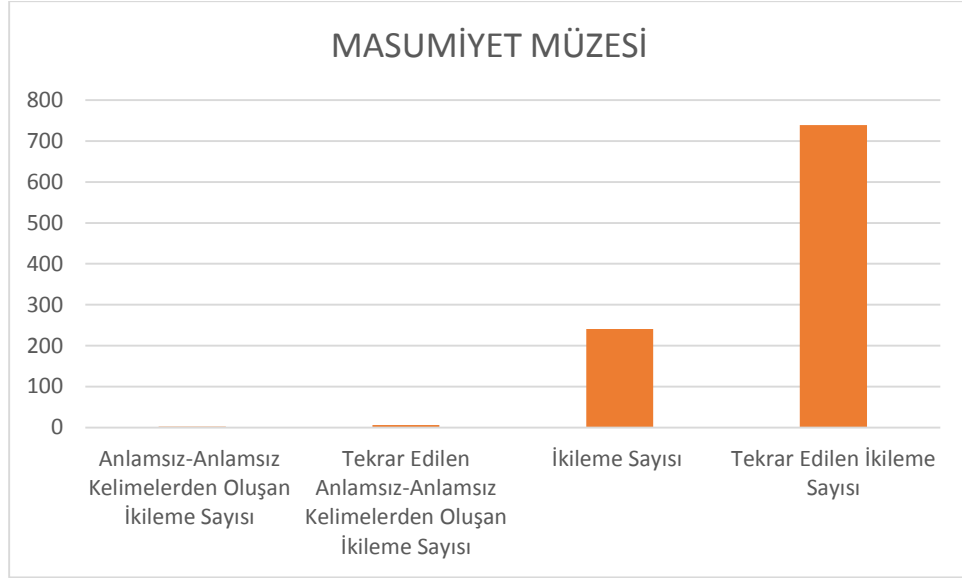
	Sayısal Değer	%
Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkileme	5	2,40
Tekrar Edilen Olumlu+Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkileme	15	2,42
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Romanda aynı kelimenin olumlu ve olumsuzunun bir araya getirilmesiyle yapılmış 5 ikileme 15 kez tekrarlanmıştır. % 2,40'lık paya sahip olan bu ikileme türünün romanda geçen örnekleri şunlardır: *belli belirsiz* (MM, 38), *gerekli gereksiz* (MM, 147), *ünlü ünsüz* (MM, 315), *önemli önemsiz* (MM, 342), *olur olmaz* (MM, 350).

1.2.2.2.10. Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler

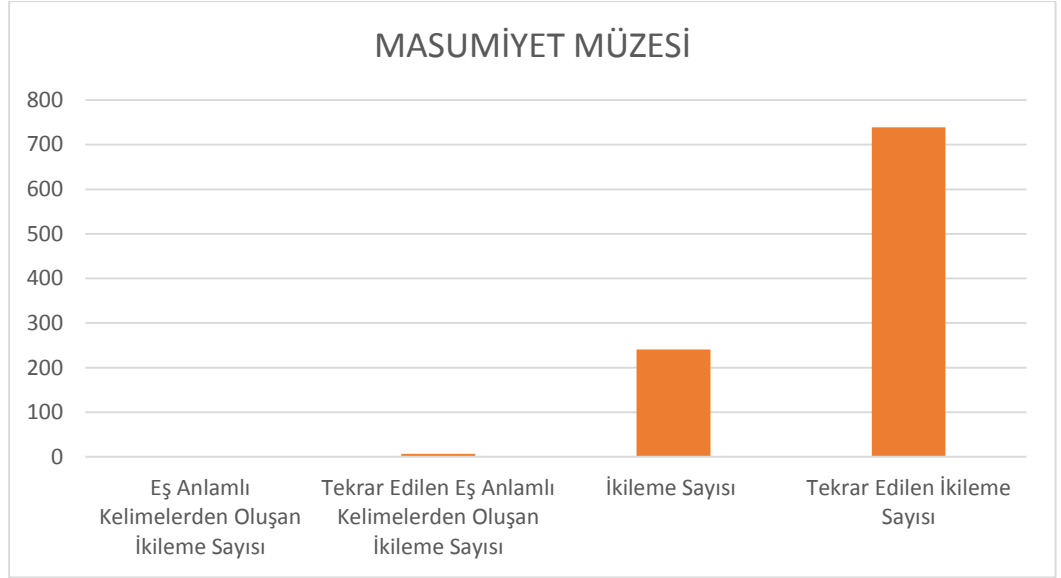
	Sayısal Değer	%
Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	2	0,96
Tekrar Edilen Anlamsız+Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	6	0,97
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Masumiyet Müzesi romanında kullanılan ikileme türlerinden biri de anlamı olmayan iki kelimenin birlikte kullanılmasıyla oluşan ikilemelerdir. Romanda bu özelliğe sahip 2 ikileme kullanılmış, bu ikilemeler roman boyunca 6 kez tekrarlanmıştır. İkilemeler içinde % 0,96'lık değeri karşılayan bu tür ikilemelerin romanda geçen örnekleri *ıvır zıvır* (MM, 29) ve *allak bullak* (MM, 77)'tir.

1.2.2.2.11. Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	2	0,96
Tekrar Edilen Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkileme Sayısı	7	1,13
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Yazılışları farklı anlamları aynı olan kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşan ikilemelerin romanda 2 örneği bulunmaktadır. 7 tekrarla kullanılmış olan eş anlamlı kelimelerden meydana gelen bu türün, ikilemeler içindeki oranı % 0,96 kullanım sıklığı ise % 1,13'tür.

Eserde geçen *bitmek tükenmek* (MM, 376) ve *gizli saklı* (MM, 467) ikilemeleri eş anlamlı kelimelerden oluşan ikileme örnekleridir.

1.2.2.2.12. “m”li Tekrarlarla Oluşturulan İkilemeler

	Sayısal Değer	%
“m” li Tekrarlarla Oluşturulan İkileme Sayısı	2	0,96
Tekrar Edilen “m”li Tekrarlarla Oluşturulan İkileme Sayısı	4	0,65
İkileme Sayısı	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	619	100

Aynı kelimedenden meydana gelen ancak ikinci kelimesinin ön sesi m'ye dönüşen bu tür ikilemeler romanda 2 örnek 4 tekrarla kullanılmıştır. Bu ikilemelerde ilk kelime anlamını korurken ikinci kelime ses değişiminin etkisiyle anlamını kaybeder. İkilemelerin % 0,96'lık kısmını içine alan bu ikileme türünün romanda geçen örnekleri *küpe müpe* (MM, 83) ve *hayal meyal* (MM, 244)'dir.

1.2.2.2.13. mi Ekiyle Oluşturulmuş İkilemeler

	Sayısal Değer	%
mi Ekiyle Oluşturulan İkileme Sayısı	2	0,96
Tekrar Edilen mi Ekiyle Oluşturulan İkileme Sayısı	2	0,32
İkileme Sayısı	241	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	739	100

İkilemeyi meydana getiren kelimelerin arasına “mi” ekinin getirilmesiyle oluşan ikileme türüdür. **Masumiyet Müzesi**’nde “mi” ekiyle oluşturulan 2 örnek 2 tekrarla kullanılmıştır. İkilemeler içinde % 0,96’lık dilimi içine alan bu tür ikilemelerin kullanım sıklığı oranı % 0,32’dir. Romanda geçen *hiç mi hiç* (MM, 175), *çok mu çok* (MM, 195) ikilemeleri bu tür ikilemelere örnek olarak verilebilir.

1.2.3. İlişki Sözleri

Toplumda belli durumlarda söylenmesi gelenek olmuş sözleri, duyguları açığa vuran söz kalıpları vardır. Bu söz kalıpları genellikle dinî inanışlardan ve görgü kurallarından doğar. Büyük bir bölümü toplumda terbiye sınırları içinde hareket etme ve incelik gayretinin ürünü olan ilişki sözler, insanların yaşamındaki iyi niyetli ve ince davranışları ortaya çıkarmaktadır (Aksan, 2005: 164-169).

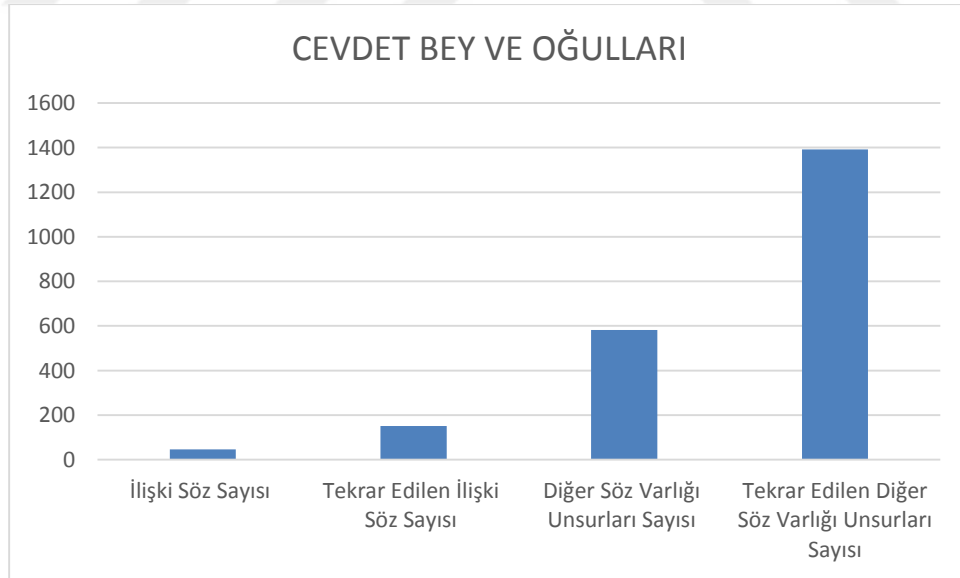
Hürriyet Gökdayı **Türkçede Kalıp Sözler** adlı çalışmasında kalıp/ilişki sözlerinin özelliklerini şöyle sıralamaktadır:

1. Kalıplaşmış hâlde bulunma
2. Sözcük, sözcük grubu veya cümle şeklinde sıralanma
3. Kolay hatırlanabilecek sınırlı sayıda kelimeden oluşma
4. Topluma ait kültür öğelerini aydınlatma
5. Belli bir bağlamda ve durumda kullanılma
6. Kullanım sıklığına sahip olma
7. Belli ölçütlere göre tasnif edilme (Gökdayı, 2011: 2-5, 147).

Günlük hayatta sık karşılan durumlarda söylenmesi gelenek hâline gelmiş kalıplaşmış ifadeler vardır. Kullanım yerleri belli olan, insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen ve sıcak tutan bu ifadeler, söz varlığında ilişki söz olarak kabul edilmektedirler. İnsanlar arası ilişkilerde; doğum, evlenme, ölüm gibi geçiş dönemlerinde; bayram, kandil, ramazan gibi özel gün ve zamanlarda kullanılan bu sözler, bir milletin kültürüne ve zihniyetine ait değerleri barındırması bakımından önemli bir yere sahiptir. Orhan Pamuk'un ilk ve son romanında yukarıda özellikleri sıralanan ilişki söz örneklerine rastlanmaktadır.

1.2.3.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında İlişki Sözleri

	Sayısal Değer	%
İlişki Sözü Sayısı	46	8,29
Tekrar Edilen İlişki Sözü Sayısı	151	11,51
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

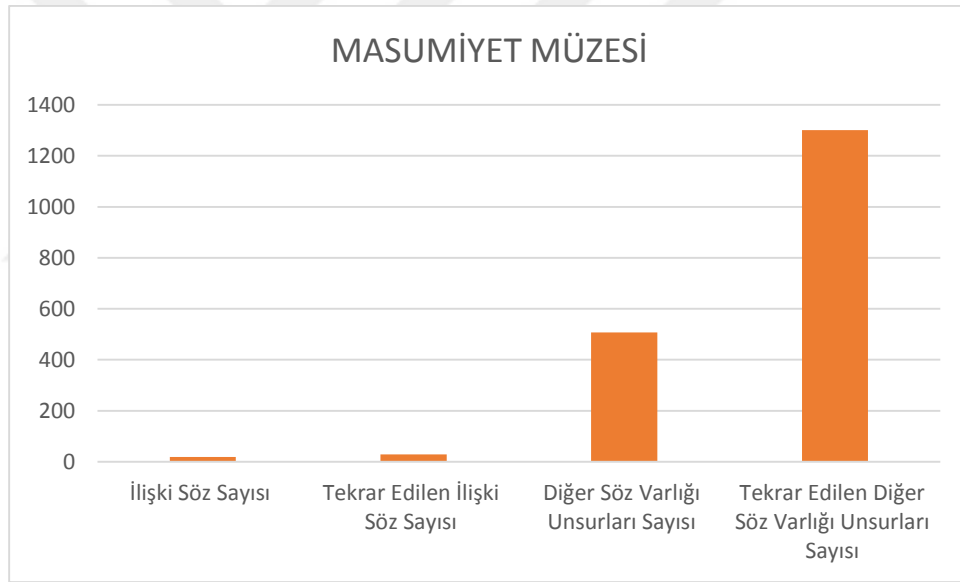
Orhan Pamuk **Cevdet Bey ve Oğulları** adlı eserinde 46 ilişki sözü 151 kez tekrar edilmiştir. Söz varlığının % 8,29'unu oluşturan bu ifadelere şu örnekler verilebilir: *nasılsınız (CBO, 51)*, *toprağı bol olsun (CBO, 68)*, *yolun açık olsun (CBO,*

146), *Allah korusun* (CBO, 211), *bayramınız mübarek olsun* (CBO, 257), *Allahımsarladık* (CBO, 262), *hayrola* (CBO, 268), *başın sağ olsun* (CBO, 271), *zahmet etmeyin* (CBO, 305), *memnun oldum* (CBO, 307), *hoş geldiniz* (CBO, 333), *afiyet olsun* (CBO, 361), *özür dilerim* (CBO, 379), *güle güle* (CBO, 460), *kusura bakma* (CBO, 589).

Romanda geçen ilişki sözleri dua, dilek, beğeni, rica, uyarı anlamı taşımaktadır.

1.2.3.2. Masumiyet Müzesi Romanında İlişki Sözleri

	Sayısal Değer	%
İlişki Sözü Sayısı	18	3,81
Tekrar Edilen İlişki Sözü Sayısı	29	2,46
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	473	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1181	100

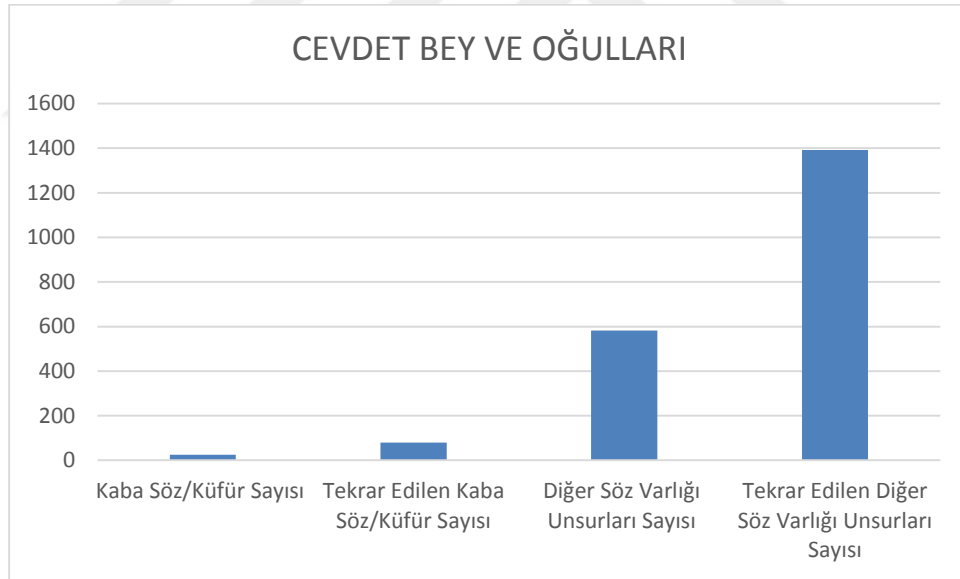
Masumiyet Müzesi'nde yer alan 18 ilişki sözü 29 kez tekrar edilmiştir. Romanın söz varlığının % 3,81'ini ilişki sözleri oluşturmaktadır. Romanda geçen ilişki sözlerine şu örnekler verilebilir: *tebrik ederim* (MM, 122), *Allah razı olsun* (MM, 125), *teşekkür ederim* (MM, 128), *Allah aşkına* (MM, 192), *afiyet olsun* (MM, 203), *başınız sağ olsun* (MM, 210), *kusura bakmayın* (MM, 211), *hamdolsun* (MM, 229), *özür dilerim* (MM, 231), *hoş geldin* (MM, 245), *Allah korusun* (MM, 249), *Allahımsarladık* (MM, 258), *iyi akşamlar* (MM, 261), *iyi saatte olsunlar* (MM, 295), *hayrola* (MM, 333), *lütfen* (MM, 499), *ölenle ölünmez* (MM, 520), *Allah gecinden versin* (MM, 528).

1.2.4. Kaba Söz ve Küfürler

Kaba söz ve küfürler, kullanımı toplum tarafından hoş karşılanmayan ve ahlâk kurallarını devre dışı bırakan kelime veya kelime gruplarıdır. Kin, nefret, öfke, kıskançlık gibi insanın doğasında bulunan duygular kimi zaman kaba söz ve küfürler aracılığıyla ortaya çıkar. Toplumdaki yaşamı farklı bakış açılarıyla yansıtan romanlarda da küfür niteliğindeki kaba sözlere rastlanabilmektedir.

1.2.4.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Kaba Söz ve Küfürler

	Sayısal Değer	%
Kaba Söz/Küfür Sayısı	25	4,50
Tekrar Edilen Kaba Söz/Küfür Sayısı	80	6,10
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

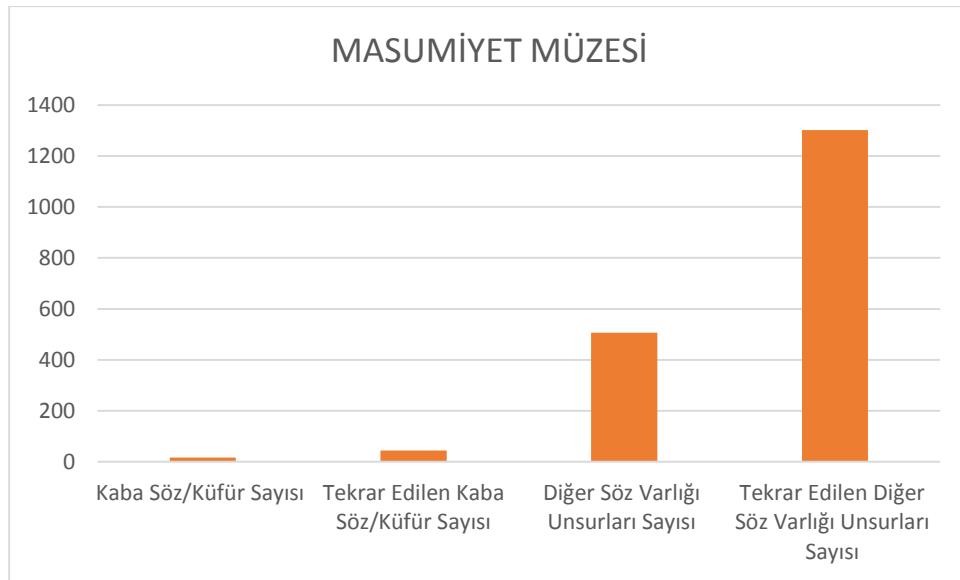
Cevdet Bey ve Oğulları’nda kaba söz ve küfür niteliği taşıyan 25 örnek 80 kez tekrarlanmıştır. % 4,50’lik oranın sahibi olan bu tür kelimeler, belli durumlarda belli duyguların ve aşırı öfkenin dışavurumu olarak kullanılmıştır. Kaba söz ve küfür niteliğindeki ifadelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *aptal* (CBO, 33), *avanak* (CBO, 37), *aptallık* (CBO, 79), *aptalca* (CBO, 130), *küstah* (CBO, 180), *küstahlık*

(CBO, 230), hayvani (CBO, 267), kalleş (CBO, 283), orospu (CBO, 286), hayvan (CBO, 341), ulan (CBO, 341), nah (CBO, 358), kış (CBO, 364), kaknem (CBO, 364), yırtınmak (CBO, 364), zibidi (CBO, 365), alıklık (CBO, 366), hödüklük (CBO, 366), donuna etmek (CBO, 367), budala (CBO, 427), sersem (CBO, 483), ahmaklık (CBO, 506), ahmak (CBO, 514), budalalık (CBO, 541), hödük (CBO, 578).

Romadaki küfür içerikli kelimelerin büyük kısmı demiryolu yapımında Ömer'e yardımcı olan iki genç mühendis Enver ile Salih tarafından kullanılmaktadır. Adı geçen kahramanlar Ömer'e ve Ömer'in arkadaşı Refik'e karşı hissettikleri nefret, öfke ve kıskançlığı kaba kelimelerin dozunu artırıp küfre vardırarak dile getirmişlerdir.

1.2.4.2. Masumiyet Müzesi Romanında Kaba Söz ve Küfürler

	Sayısal Değer	%
Kaba Söz/Küfür Sayısı	17	3,59
Tekrar Edilen Kaba Söz/Küfür Sayısı	44	3,73
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	473	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1181	100

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan kaba söz ve küfür niteliğindeki 17 tabir 44 kez tekrar edilmiştir. *İbne* (MM, 50), *ulan* (MM, 51), *bok* (MM, 63), *piç* (MM, 66), *aptallık* (MM, 69), *pezevenk* (MM, 71), *ayı* (MM, 85), *aptal* (MM, 169), *Budala* (MM,

182), *aptalca* (MM, 191), *eşek* (MM, 191), *enayi* (MM, 273), *salak* (MM, 276), *eşekoğlueşek* (MM, 279), *orospu* (MM, 332), *alçak* (MM, 370), *fahişe* (MM, 70) romanda geçen kaba söz ve küfür örnekleridir. Kaba söz ve küfürlerden *piç*, *bok* ve *ayı* roman kahramanlarının lakabı olarak kullanılmıştır.

1.2.5. Argo Sözcükler

Fransızca kökenli bir kelime olan argo **Türkçe Sözlük**'te şöyle tanımlanmaktadır: “*Her yerde ve her zaman kullanılmayan veya kullanılmaması gereken, çocuklukla eğitimsiz kişilerin söylediği söz veya deyim. 2. Kullanılan ortak dilden ayrı olarak aynı meslek veya topluluktaki insanların kullandığı özel dil veya söz dağarcığı, jargon. 3. Serserilerin, külhanbeylerinin kullandığı söz veya deyim.*” (TDK, 2010: 148).

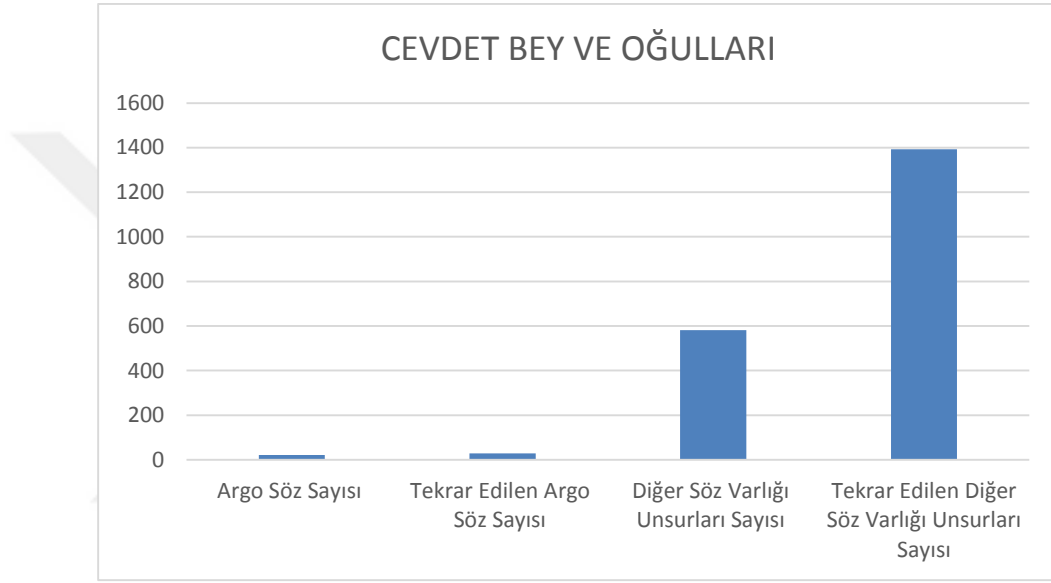
Dilin gizli örgütü olan argo, etik azınlıkla etnik azınlığı dille buluşturan, toplumsal yasaların boşluklarından yararlanan özel bir iletişim şeklidir. Var olan kavramları eleştiri süzgecinden geçiren argo, ana dilin kelimelerine yeni anlamlar katması, dilin temel şekillerini yeniden kurması veya örneklerle zenginleştirilmesi bakımından yaratıcı nitelik taşımaktadır. Argo, içinde mizah ve alay çeşnisi barındırır, ölçünlü dilin anlam dizgesini alt üst eder, genel kültür karşısında özel ve alt kültürlerin yaşam mücadelesine destek verir (Aktunç, 2014:18-19).

Argo ile ilgili olarak yapılan tanımlarda bu anlaşıma biçiminin önemli nitelikleri olduğu göze çarpmaktadır. Bunlardan ilki argonun toplumun belli kesimini oluşturan, eğitim, kültür ve çevre bakımından genele göre farklı özellikler taşıyan kişiler tarafından kullanılıyor olmasıdır. Argo konuşan kişiler arasında referan birliği vardır. Dolayısıyla bu birliğin dışında kalanlar argoyle gerçekleştirilen iletişimi anlamakta zorlanırlar. Argo tabirler çoğunlukla kaba ve ayıp sayılan anlamları çağrışırlar. Bu nedenle argo konuşmalar toplum tarafından hoş karşılanmaz.

Dilin kelimelerini farklı anlam alanlarına çekerek yeniden kullanıma sokan argo, dilbilimsel anlamda özgün bir dil değildir ancak iletişimi sağlaması bakımından dile ait en önemli işlevi taşır.

1.2.5.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Argo Sözler

	Sayısal Değer	%
Argo Söz Sayısı	22	3,96
Tekrar Edilen Argo Söz Sayısı	29	2,21
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

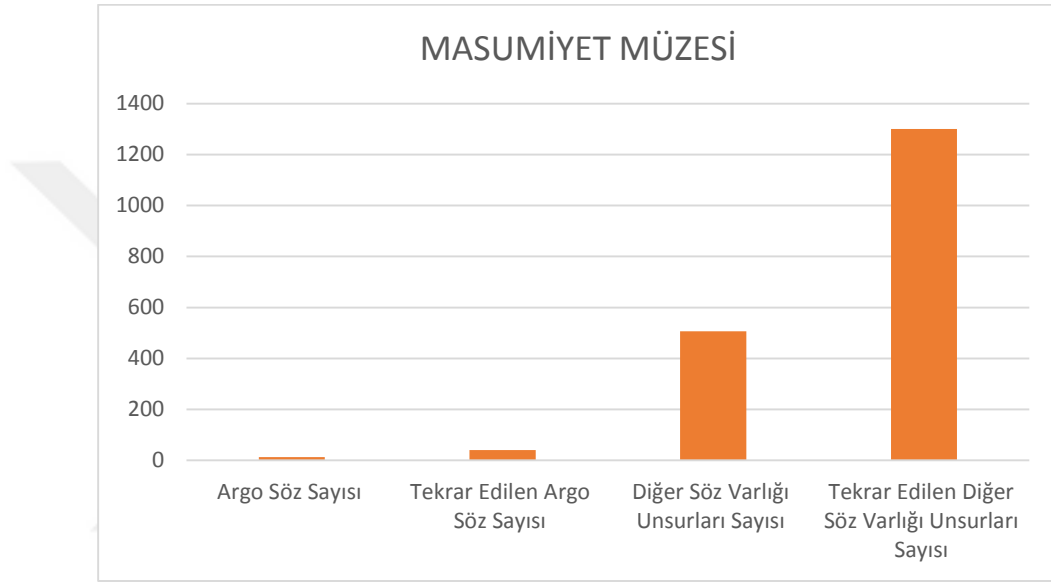

Orhan Pamuk, ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda argo niteliği taşıyan 22 ifadeyi 29 kez tekrarlamıştır. Eserin söz varlığının % 3,96’sını içine alan argo sözler şunlardır: *işi bitmek* (CBO, 56), *otlamak* (CBO, 60), *sepetlemek* (CBO, 174), *kıtır atmak* (CBO, 228), *yumurtlamak* (CBO, 238), *kıçına batmak* (CBO, 245), *kaz gibi yolmak* (CBO, 362), *tavlamak* (CBO, 363), *kıçını yırtmak* (CBO, 364), *yırtınmak* (CBO, 364), *ilik gibi karı* (CBO, 365), *ziftlenmek* (CBO, 365), *lokum gibi karı* (CBO, 366), *işten çıkmak* (CBO, 366), *angarya* (CBO, 424), *numara yapmak* (CBO, 529), *matrak* (CBO, 534), *yutmak* (CBO, 535), *moruk* (CBO, 535), *yavru* (CBO, 580), *cart curt etmek* (CBO, 590), *enayi* (CBO, 600).

Romanda geçen argo ifadeler genellikle karşılıklı konuşmalarda ve kahramanların sarhoş oldukları durumlarda kullanılmıştır.

1.2.5.2. Masumiyet Müzesi Romanında Argo Sözler

	Sayısal Değer	%
Argo Söz Sayısı	13	2,75
Tekrar Edilen Argo Söz Sayısı	40	3,39
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	478	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1181	100

Masumiyet Müzesi'nde argo kelime kullanım oranı % 2,75'tir. Bu yüzdellik pay 13 örnek ve 40 tekrara karşılık gelmektedir. *Rakıyı yuvarlamak (MM, 41)*, *kansız (MM, 50)*, *becermek (MM, 94)*, *kırıştırmak (MM, 96)*, *ağzı sulanmak (MM, 127)*, *malın gözü (MM, 257)*, *asılmak (MM, 314)*, *çakal (MM, 351)*, *üçkâğıt (MM, 432)*, *sınavdan çaktırmak (MM, 450)*, *numara yapmak (MM, 481)*, *garsoniyerine atmak (MM, 501)* romanda geçen argo ifadelerdir.

Romanda kullanılan argo tabirler genellikle eğitim seviyesi düşük olan ve İstanbul'un gece hayatının sembolü konumundaki bazı kişiler tarafından kullanılmıştır.

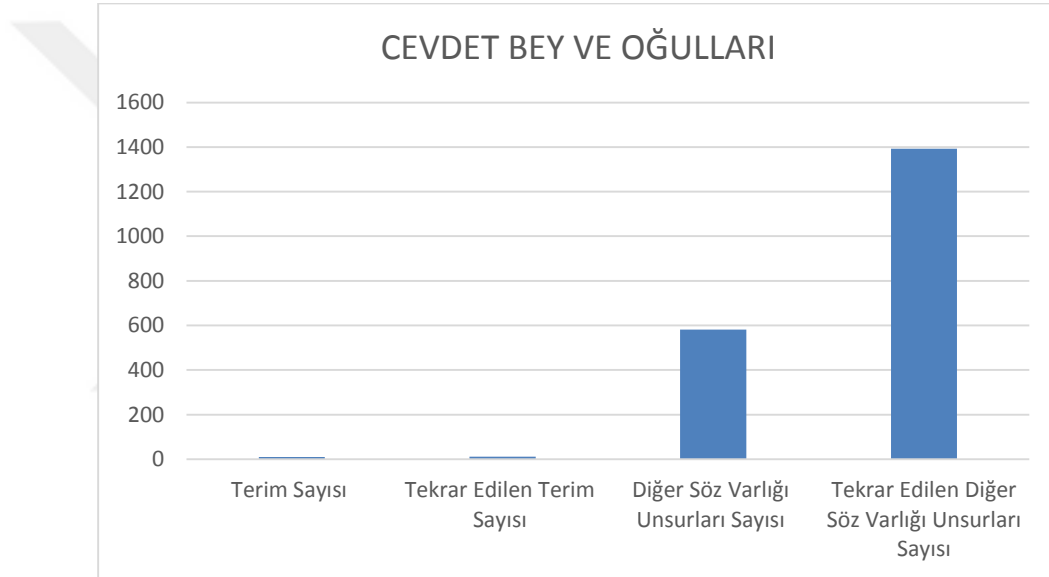
1.2.6. Terimler

Söz varlığı içinde yer alan kelime türlerinden biri de terimlerdir. Çeşitli bilim, teknik, sanat, meslek ve spor dallarına ait özel kelimeler olan terimler daha çok

öğreticilik amacı ağır basan bilimsel metinlerde kullanılmaktadır. Bundan dolayı estetik zevk uyandırmak için yazılan edebî eserlerin söz varlığında terimlere az rastlanır.

1.2.6.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Terimler

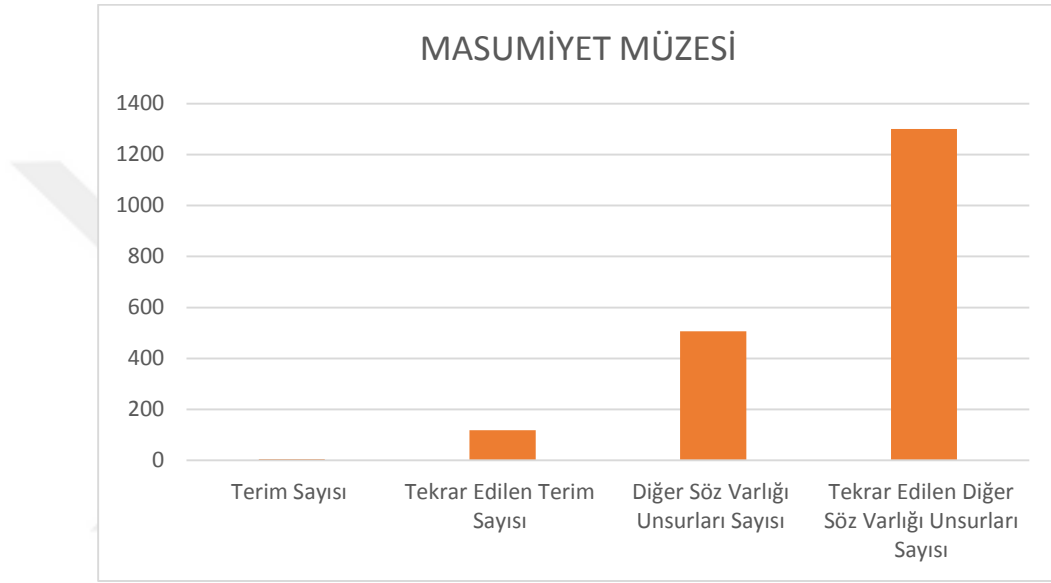
	Sayısal Değer	%
Terim Sayısı	10	1,80
Tekrar Edilen Terim Sayısı	11	0,84
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

Cevdet Bey ve Oğulları'nda yazar 10 terimi 11 kez tekrarlamıştır. Romanda satranç, resim, iktisat, felsefe ve tiyatro ile ilgili terimler yer almaktadır. Söz varlığının % 1,80'lik bölümünü kapsayan terimler şöyle sıralanabilir: *revolüsyon* (CBO, 29), *trup* (CBO, 42), *temsil* (CBO, 42), *mars* (CBO, 58), *ithalat*, (CBO, 115), *ihracat* (CBO, 115), *liberalizm* (CBO, 298), *mat* (CBO, 342), *reprodüksiyon* (CBO, 573), *devalüasyon* (CBO, 628).

1.2.6.2. Masumiyet Müzesi Romanında Terimler

	Sayısal Değer	%
Terim Sayısı	5	1,06
Tekrar Edilen Terim Sayısı	119	10,08
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	473	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1181	100

Orhan Pamuk'un **Masumiyet Müzesi** romanında kullanım oranına göre son sırada yer alan söz varlığı ögesi terimlerdir. Romanda yer alan 5 terim 119 kez tekrarlanmıştır. Sayısal değerler, terimlerin az olduğunu ancak sık kullanıldığını göstermektedir. Bu durum romanın bazı bölümlerde terimlerin kullanım sıklığını sağlayan konuların yoğun olarak işlendiğinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Romanda gösterim sanatları, sinema ve televizyon ile ilgili terimler kullanılmıştır.

Senaryo (MM, 343), prodüktör (MM, 263), rejisör (MM, 313), perde (MM, 270), sansür (MM, 343) romanda geçen terim örnekleridir.

1.2.7. Doldurma Sözler

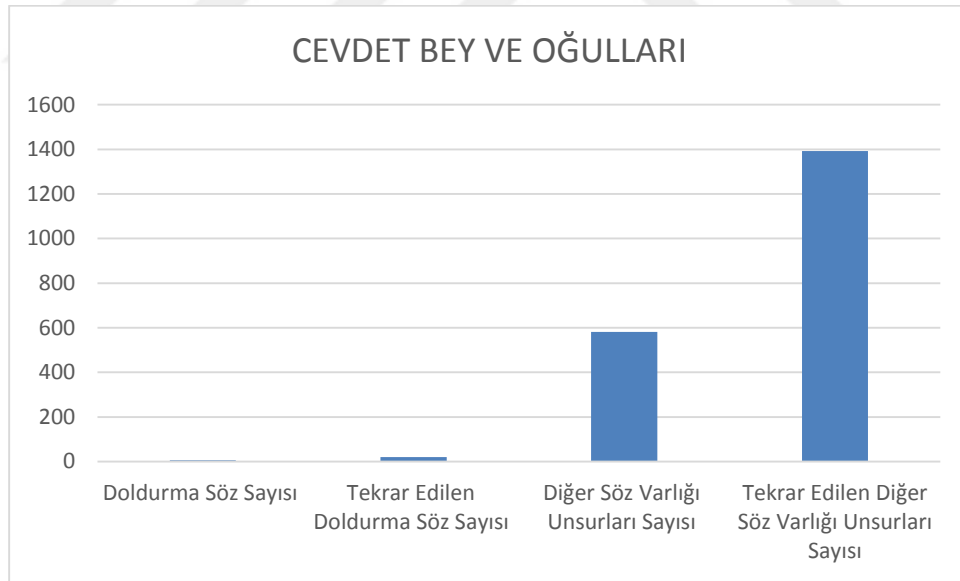
Günlük konuşma dilinde bir şeyi hatırlamak için zaman kazanmak, söyleneni kesinleştirmek amacıyla konuşanın kullandığı gereksiz sözcüklere ve anlatım

kalıplarına doldurma söz denir. Doldurma sözleri genellikle söz varlığı dar, kültür düzeyi düşük kişiler kullanırlar (Aksan, 1996: 199).

Edebî eserlerde doldurma sözlere pek rastlanmaz. Çünkü anımsama, zaman kazanma, onaylama görevli bu sözler çoğunlukla konuşma sırasında kullanılır. Edebî eserlerde ise zaman kazanmaya veya bir şeyi hatırlamaya ortam hazırlayacak nedenler yoktur. Ancak romanların olay örgüsü içinde kahramanların karşılıklı konuşmalarında az da olsa doldurma sözlerle karşılaşılır. İncelenen romanlarda doldurma sözlerin kullanımı ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1.2.7.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Doldurma Sözler

	Sayısal Değer	%
Doldurma Söz Sayısı	6	1,08
Tekrar Edilen Doldurma Söz Sayısı	20	1,52
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları** adlı eserinde 6 doldurma söz örneğini 20 kez tekrar etmiştir. Bir kelimenin doldurma söz özelliği kazanması, cümle içindeki bağlama ve cümlenin anlamına bağlıdır. Bu nedenle romanda geçen doldurma söz örneklerini, içinde geçtiği cümleyle birlikte vermek daha anlaşılır olacaktır:

Mustafa Efendi camiden dönüyormuş. Şeye rast gelmiş köşede... (CBO, 92)

Seni hınzır, o yeni elbisenin üzerine, efendime söyleyeyim, edivermez misin? (CB, 130)

Bahçenin bakımsızlığından filan... (CBO, 155)

Leylek leylek lekirdek... (CBO, 552)

Yavrum, mavrum, öyle şeyler. (CBO, 580)

İlknur yeni bir sigara yakarak: “Başka?” dedi. “Başka, bir de ablamı gördüm.” (CBO, 608).

Yazar doldurma sözlerden en çok ‘şey’ kelimesini kullanmıştır. Romanda geçen doldurma sözlerin tamamı herhangi bir şeyi hatırlayamama esnasında zaman kazanmak amacıyla kullanılmıştır. Yazarın, doldurma sözleri karşılıklı konuşma içine serpiştirmiş olması doğal bir konuşma ortamı oluşturma isteğine bağlanabilir.

1.2.7.2. Masumiyet Müzesi Romanında Doldurma Sözler

İlk romanında doldurma söz örneğine yer veren Orhan Pamuk, son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde doldurma söz kullanmamıştır.

1.2.8. Atasözleri

Söz varlığının temel öğelerinden biri de atasözleridir. Ortak yaşamın ürünü olan ve çeşitli olaylar sonucunda halkın duygu dünyasında şekillenerek söze dökülen atasözleri; nasihat etme, uyarma, tedbir alma gibi anlamlar içerir. Genellikle ders verme amacı güden, anonim özellik sergileyen atasözleri kalıplaşmış cümlelerdir.

Atasözleri, belli bir yargıyı söze dönüştüren kalıplaşmış öğelerdir. Ortaya çıkış aşamasında toplumun dayandığı belli kavramların ve belli aktarmaların önemli rol oynadığı atasözleri, gerçekleri dile getirirken aynı zamanda onu kullanan toplumun kültürünü de gözler önüne serer (Aksan, 2003: 81-82). Kültür öğelerinin yansıtıcısı ve taşıyıcısı konumunda olan atasözleri, deneyimlerin sözle somutlaştırılmış hâlidir.

Hece sayısı, ses ve sözcük tekrarları ile şiir öğelerinden yararlanılan atasözlerinde etkili bir söylem vardır. Dilimizde 7000 civarında atasözünün varlığından söz edilmekte, Anadolu’nun çeşitli bölgelerindeki ağızlarda yer alan özgün atasözleri ile bu sayı daha da artmaktadır (Ata, 2007: 42).

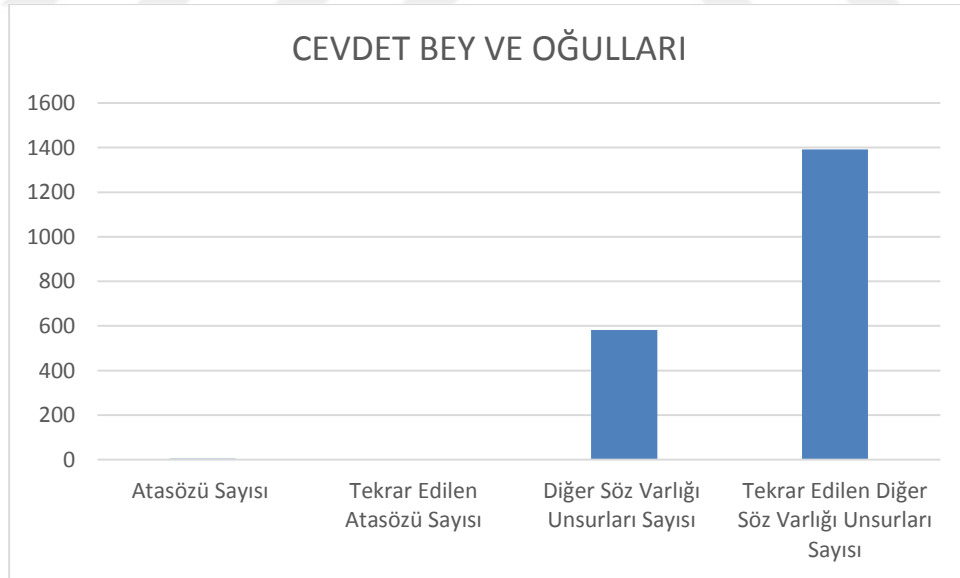
Atasözünün en önemli amacı, ifade sırasında duruma uygun örnek vermedir. Bundan dolayı birçok atasözünün temelinde mecazi anlam gizlidir. Zaman zaman vezin

ve uyağa bürünerek şiir etkisi yaratan atasözleri (Pala, 2010: V-VI); karşılıklı konuşma, kısa öykü, dize, beyit gibi çeşitli anlatım biçimleri, ses ve söz oyunları ile kulağa hoş gelen bir nitelik kazanır (Kabukçu, 2001: 3).

Konu bakımından atasözlerine belli bir sınırlama getirmek mümkün değildir. İnsan hayatına dair her şey atasözlerinin konusu olabileceği gibi bu konular bölgelere ve ülkelere göre çeşitlilik gösterebilir. Örneğin Türk milletinin tarihinde askerlik ve hayvancılık önemli yer tuttuğu için Türkçedeki atasözlerinde at, kurt, koyun, silah ve yiğitlik ile ilgili kelimelere sıklıkla rastlanmaktadır (Hengirmen, 2005: 435-436). Bu durum atasözlerinin kültürle çok yakın ilişki içinde olduğunun somut bir göstergesidir.

1.2.8.1. Cevdet Bey ve Oğulları Romanında Atasözleri

	Sayısal Değer	%
Atasözü Sayısı	5	0,90
Tekrar Edilen Atasözü Sayısı	0	0,00
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100

Yazar, ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda, “*Vakit nakittir.*” (CBO, 24), “*Sabrın sonu selamettir.*” (CBO, 135), “*Yenik pehlivan güreşe doymazmış.*” (CBO, 289), “*Kızı gönlüne bırakırsan ya davulcuya kaçır (varır) ya zurnacıya*” (CBO, 351) ve

“*Balık baştan kokar.*” (CBO, 600) olmak üzere beş atasözü kullanmıştır. Yazarın örneğini verdiği atasözleri, romanın konusuyla ve kahramanların hayata bakış açılarıyla yakından ilgilidir.

Romanın kahramanları ulaşmak istedikleri hedeflerini belli bir zaman dilimine sığdırmaya çalışmışlar ve zamanın önemli bir kavram olduğunu “*Vakit nakittir.*” atasözüyle ifade etmek istemişlerdir.

Romanın satırları arasında amaca ulaşmak için sabırlı olmak gerektiği iletisi gizlidir. Muhittin’in şiir kitabı çıkarması, şiir kitabı çıkardıktan sonra gelecek tepkiler için beklemesi, Ömer’in ‘fatih’ olma hayalini gerçekleştirebilmesi için Erzincan’da zor şartlar altında çalışarak sabretmesi, Refik’in kendisine bir yol çizebilmek için çok okuması, köyü kalkındırma projesinin hayata geçirilmesi için beklemesi “*Sabrın sonu selamettir.*” Atasözüyle pekiştirilen durumlardır.

Başarısızlığa uğrayan, kaybeden kişilerin yenilgiyi unutup kazanma hevesi içine girmeleri insan psikolojisinde var olan bir durumdur. Orhan Pamuk insanların büyük çoğunluğunda var olan yenilgiye karşı tekrar harekete geçip kazanma içgüdüsünü de “*Yenik pehlivan güreşe doymazmış.*” atasözü aracılığıyla okuruyla paylaşmıştır.

“*Kızı gönlüne bırakırsan ya davulcuya kaçar (varır) ya zurnacıya*” atasözü, Nigân Hanım’ın, tavırlarını ve huyunu beğenmediği, geleceğinden endişe duyduğu kızı Ayşe’nin durumunu düşünürken aklından geçirdiği atasözüdür.

Romanda, var olan düzeni eleştirme, beğenmeme, aksaklıkları tepedeki kişilere bağlama eğiliminde olan kahramanlar “*Balık baştan kokar.*” atasözüyle bu düşüncelerini ifade etmişlerdir.

1.2.8.2. Masumiyet Müzesi Romanında Atasözleri

İlk romanında beş atasözü kullanan yazar, son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde atasözü kullanmamıştır. Fakir bir ailenin fertlerinden zengin ailelerin bireylerine, İstanbul’un sokaklarından sosyete, film ve sanat dünyasından koleksiyon yapan toplayıcılara kadar farklı kesimlerden insanları romana taşıyan yazarın, olayı anlatışında atasözü kullanmadığı görülmektedir. Kahraman anlatıcı bakış açısıyla kaleme alınan romanda olayları anlatan Kemal, çok değişik durumlarla karşılaşmasına ve sürekli değişen ruh hâline rağmen duygu ve düşüncelerini atasözüyle yansıtmamıştır. Yazarın atasözü kullanmayışı, romanın geleneksel roman çizgisinden uzaklaşmış olduğunun göstergesi olarak da düşünülebilir.

Yazarlar, edebî eserlerde kalıplaşmış sözleri kullanarak kahramanların ruh hâllerini daha etkili şekilde betimlemek isterler. Kalıplaşmış sözlerin sayısı, söz varlığını oluşturan diğer kelime gruplarındaki kadar fazla değildir. Bundan dolayı eserlerde kalıplaşmış söz örneklerine de fazla rastlanmamaktadır. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 2 kalıplaşmış söz 3 kez tekrar edilmiştir. *Hey gidi günler hey* (CBO, 208) *ölümden ötesi yok* (CBO, 535) ifadeleri romanda geçen kalıplaşmış sözlere örnek olarak verilebilir.

1.3. Kelimede Anlam ve Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

1.3.1. Kelimede Anlam

Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan temel unsurdur. Dünyayı anlamlı hâle getiren, duygu, düşünce ve isteklerin dışavurumunu sağlayan dil; yenilenen, değişen, farklılaşan bir özelliğe sahiptir. Bu değişme ve farklılaşma dilin kelimelerinde, kurallarında, iç yapısında meydana gelir.

Dilin temelini oluşturan kelime, eklerden meydana gelen anlamlı dil birliğidir. Duygu, düşünce ve istekler kelimeler aracılığıyla dile yansır. Kelime de tıpkı dil gibi değişikliğe uğrayan dil birliğidir. Bu değişimler genellikle kelimenin yapı ve anlam boyutuyla ilgilidir. Anlam bir kelimenin içerdiği kavram alanıdır. Kavram alanı kelimelerin kullanıldığı bağlama ve amaca göre değişiklik gösterir. Bu değişiklik bir kelimenin birden fazla anlam taşımasını sağlar. Anlam genişlemesi, anlam iyileşmesi, anlam kötüleşmesi, anlam daralması vb. anlam olayları bir dilin kelimelerinin anlam bakımından farklılaşmasını sağlar. Kelimelerin anlam alanlarının geniş olması dilin zenginliğinin işaretidir. Bir metnin anlamlı bir bütün hâline gelmesi, o metni oluşturan kelimelerin anlam olarak birbirini tamamlamasıyla mümkündür.

Anlam, kelimenin aynı bağlamdaki öbür kelimelerle kurduğu ilişkilere bağlıdır. Dilde birer gösterge niteliğinde yer alan, insanın dünya bilgisine dayalı bir takım belirleyicileri bulunan kelimelerin belli bir bağlam ve konu içinde ilettikleri kavram biçiminde tanımlanabilir (Aydın, 2007: 85).

Anlam, geniş bir yelpazeyi içine alır. Aynı kelimenin değişik anlamlar ifade etmesi ve buna uygun şekilde kullanılması yelpazenin genişliğinin işaretidir. Kelimenin taşıdığı anlam da cümledeki kullanım yerine göre şekillenir. Bu şekillenme sonucunda dilin birimlerinin anlamını inceleyen dilbilim dalına da anlam bilimi adı verilir.

Anlam bilimi genel olarak üç şekilde tanımlanır:

1. *Anlambilim, anlamın incelenmesidir.*
2. *Anlambilim, kelimelerin anlamının incelenmesidir.*
3. *Anlambilim, kelimelerin, cümlelerin ve sözcelerin anlamının incelenmesidir.*
(Aydın, 2007: 84)

Dünyayı anlamlandıran, dillerin temelini oluşturan kelimeler anlamına göre şöyle sınıflandırılır:

1.3.1.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler

Bir kelimenin akla gelen ilk anlamı gerçek anlam olarak adlandırılır. Bu anlam, kelimenin sözlükte verilen ilk anlamıdır ve doğrudan ilk anlama işaret eder. Gerçek anlamlı kelimelerle iletilmek istenen anlam, farklı anlamlar taşımayacak şekilde alıcıya ulaştırılır.

Doğan Aksan, kelimenin ilk anlamı için temel anlam ifadesini kullanır ve konu ile ilgili düşüncelerini şu şekilde açıklar: *“Temel anlam diye belirlediğimiz anlam türünün, sözcüğün ilk kullanılışında kurulan bir simge-gönderge ilişkisiyle dış dünyadaki nesneleri, konu ve kavramları dile yansıtan ve deneyimlerimize, mantığa uygun birtakım nitelikleri bulunan, dile özgü bir birim olduğunu söyleyebiliriz.”* (Aksan, 1998: 182).

1.3.1.2. Yan Anlamlı Kelimeler

Yan anlam, gerçek anlam ile mecaz anlam arasında bulunan asıl anlamdan kopmaması yönüyle gerçek anlama, birebir gerçek anlamı yansıtmayıp anlamda kayma olması yönüyle de mecaz anlama benzer.

Her dilde yan anlamlar genellikle dört doğrultuda göstergelere bağlanır:

1. Somuta yeni somut anlamlar yüklenmesi
2. Somuta yeni soyut anlamlar yüklenmesi
3. Soyuta yeni soyut anlamlar yüklenmesi
4. Soyuta yeni somut anlamlar yüklenmesi (Aksan 1998: 186).

Bir sözcüğün sahip olduğu gerçek anlama kullanım sırasında katılan ve alıcıların tamamı tarafından algılanmayan ikincil kavramlara, imgelere ve özel izlenimlere ilişkin olan duygusal ikincil anlamlardır (Günay, 2007: 69). Yan anlamlı kelimelerin kullanım alanı gerçek anlamlı ve mecaz anlamlı kelimelere oranla daha azdır.

1.3.1.3. Mecaz Anlamlı Kelimeler

Bir kelimenin gerçek anlamından sıyrılıp kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir. Mecaz anlamda kelimenin anlam alanı değişerek farklı bir boyuta ulaşır. Edebî metinler, mecaz anlamın en yoğun kullanıldığı metinlerdir.

Orhan Pamuk'un **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında yer alan kelimeler anlamına göre incelenmiş, anlam incelenmesine özel isimler dâhil edilmemiştir. Romanlardaki kelimeler anlamına göre gerçek anlamlı, yan anlamlı ve mecaz anlamlı kelimeler olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. Ulaşılan sonuçlar aşağıda ayrıntılarıyla açıklanmıştır:

1.3.2. Cevdet Bey ve Oğulları

Cevdet Bey ve Oğulları romanında yer alan kelimeler anlamına göre sınıflandırılmış ve elde edilen sayısal veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Gerçek Anlamlı Kelime Sayısı	5999	98,02
Tekrar Edilen Gerçek Anlamlı Kelime Sayısı	145771	96,46
Mecaz Anlamlı Kelime Sayısı	963	15,74
Tekrar Edilen Mecaz Anlamlı Kelime Sayısı	4727	3,13
Yan Anlamlı Kelime Sayısı	123	2,01
Tekrar Edilen Yan Anlamlı Kelime Sayısı	629	0,42
Farklı Kelime Sayısı	6120	
Toplam Kelime Sayısı	151127	

Yukarıdaki tablonun grafiği aşağıda verilmiştir:

Orhan Pamuk 1982 yılında yayımladığı ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en çok gerçek anlamlı kelimelere yer vermiştir. Gerçek anlamlı kelimeleri mecaz anlamlı kelimeler takip etmiştir. Yan anlamlı kelimeler, anlamına göre kelimeler içinde en az kullanılanlardır. Romanın söz varlığındaki kelimelerin anlam bakımından incelenmesi sonucunda elde edilen sayısal değerler ve örnekler aşağıda ayrıntılı olarak sıralanmıştır. Anlam, kelimenin cümledeki bağlamına göre şekillendiği için konu ile ilgili örnekler, cümle içinde verilmiştir.

1.3.2.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 5999 gerçek anlamlı kelime kullanılmış, bu kelimeler roman boyunca 145771 kez tekrar edilmiştir. Gerçek anlamlı kelimeler romanın söz varlığının % 98,02'lik dilimini içine almaktadır. Kullanım sıklığı % 96,46 olan gerçek anlamlı kelimelerin romanda geniş yer tutuyor olması, dilin doğası gereğidir. Bu kelimeler, akla gelen ilk anlama işaret ederler ve bundan dolayı çok kullanılırlar. Romanın geleneksel roman anlayışıyla kaleme alınmış bir düşünce romanı olması, düşüncelerin ve geleceğe ait planların geniş yer tutması da gerçek anlamlı kelimelerin fazlalığında etkilidir.

Romanda gerçek anlamıyla kullanılan bazı kelime örneklerine aşağıda yer verilmiştir:

*Önündeki **kitaba** gözünün ucuyla bir baktı. (CBO, 120)*

Ağzı **içki** kokan, göğsünde **madalya** taşıyan, **amcasından para** sızdırmaya çalışan bir hayalet! (CBO, 183)

Refik **basamaklara parmaklarının** ucuyla **basıyor**, neşeyle düşünüyordu. (CBO, 222)

Rüzgâr camları titretiyor, **baca** uğulduyor, **fırtınanın** sesi **radyonun** sesini örtüyordu. (CBO, 288)

İlk geldiğim gündeki gibi **güneşli** bir **gün**. (CBO, 297)

Vapurun lüks kısmına çıkan **merdivenlerini** ağır ağır tırmanırken Nigân Hanım **tırabzanlara** sıkı sıkı sarılmıştı. (CBO, 346)

Kalkıp işçi barakalarına doğru **yürüdüler**. (CBO, 359)

Bir süre **hayattan**, **ölüm**den, **gençlik** ve **yaşlılıktan** söz ettiler. (CBO, 419)

Hokkabaz gitti. (CBO, 497)

“**Balık** orada **sıcaktan kokmasın!**” dedi Nigân Hanım. (CBO, 521)

“Bir **mühendis** olmanız tabii çok **ilginç!**” dedi Gıyasettin Kağan. (CBO, 528)

Fuat Bey’in hikâyeleri Atiye Hanım’ın **fotoğraf** çekmek için araya girmesiyle kesildi. (CBO, 552)

Öteki **raflara reçel** dolu dört **kavanoz** yan yana konmuştu. (CBO, 553)

Ahmet **odanın** içinde aşağı yukarı yürüdü. (CBO, 590)

Kapıyı gene **anahtarıyla** açtı ve **salona** geçti. (CBO, 591)

Verilen örneklerde de görüldüğü gibi romanda yer alan çoğu kelime gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

1.3.2.2. Mecaz Anlamlı Kelimeler

Bir kelimenin ilk anlamından sıyrılarak kazandığı yeni anlama mecaz anlam denir. Mecaz anlamlı kelimeler anlamı daha etkili hâle getirdiği, hayal gücünü harekete geçirdiği için genellikle sanatsal metinlerde kullanılmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları’nda yazar 963 mecaz anlamlı kelimeyi 4727 tekrarla kullanmıştır. Mecaz anlamlı kelimeler söz varlığının % 15,74’ünü oluşturmaktadır. Kullanım sıklığı bakımından % 3,13’lük bölümü içine alan mecaz anlamlı kelimelerin romanda geçen bazı örnekleri şunlardır:

“O ise yalnızca dikbaşlılık ve **gürültü edip, patırtı çıkarmaktan hoşlanıyor!**” (CBO, 25)

Hayat **renkli** bir şeydir! (CBO, 48)

Bu kahkaha, besbelli, kendi zekâsından gururlandığı için **patlamıştı**. (CBO, 54)

Cevdet Bey aynı **donuk** bakışlı suratını **asarak**: “Bilmem!” dedi. (CBO, 57)

Birden bu odada, eşyanın içinde kendisini korkutan, anlaşılmaz ve ulaşılmaz gözüken her şeyin gülünç ve **çürümüş** olduğuna inanarak neşelendi. (CBO, 64)

Muhittin **soğuk** bir sesle: “Bir kızla!” dedi, ama bunu bile söylediğine pişman oldu. (CBO, 191)

Ama kapansın artık bu **tatsız** konu. (CBO, 258)

Refik **buz** gibi: “Keseceğim!” dedi. (CBO, 258)

Şeytan girmiş bir kere içinize, ruhunuza aklın **ışığı** düşmüş, artık yabancısınız, ne yaparsanız yapın yabancısınız. (CBO, 291)

Yüreğinin sesini dinlemeye, toplumun içinde kaybolmaya, şu **küflü** bilinci silip, yerine coşku koymaya alışacaktı. (CBO, 331)

Muhtar Bey: “Demek inkılâbın da **öldüğünü** söylüyorsun,” dedi. (CBO, 398)

İnsan böyle bir görevden başka ne ile hayatına bir **derinlik** verebilir ki? (CBO, 413)

“Bak, bak havayı **yumuşatmaya** çalışıyor!” dedi Ömer. (CBO, 514)

Muhittin: “Şairliği **cücelere** bıraktım!” dedi. (CBO, 516)

“Çabuk **sindirdi** lafı!” diye düşündü. (CBO, 531)

Romanda kullanılan mecaz anlamlı kelimeler genellikle kahramanların düşüncelerini paylaştıkları kısımlarda yoğunudur.

1.3.2.3. Yan Anlamlı Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları’nda anlamına göre en az paya sahip olan kelimeler yan anlamlı kelimelerdir. Romanda 123 yan anlamlı kelime 629 kez tekrarlanmıştır. Yan anlamlı kelimeler romandaki kelimelerin % 2,01’lik kısmını içine almaktadır. 629 kullanım sıklığı ise % 0,42’lik oranın karşılığıdır. Romanda kullanılmış olan yan anlamlı kelimelere şu örnekler verilebilir:

Geceliğin **kolu** da sırtım da... (CBO, 11)

Uşak, dar **ağızlı**, geniş **kalçalı** kadehlerle konyak getirdi. (CBO, 65)

Ayaklı bir lamba **başını** hafifçe yana eğmişti. (CBO, 68)

*Ağacın eve ve göğe sarılır gibi açılan büyük **kolları**, neşeli ve hışırtılı dalları ve bir minare gövdesini hatırlatan geniş **gövdesinin** yanında bu iki sandalye çok küçük ve çok zavallı gözükiyordu. (CBO, 69)*

*Cevdet Bey küçük bir geziden sonra dönüp evin arka **yüzüne** baktı. (CBO, 69)*

*Gene de Osman, Ziya'ya kibar bir mektup yazmış, bu hakkının **kaynağını** sormuş, tabii o da hiçbir şey gösterememişti. (CBO, 257)*

*Belki biraz şişmandı, elleri kolları gibi **kafası** da **ağır** işliyordu, ama keman çalan bir öğretmen çocuğundan her zaman daha iyiydi. (CBO, 351)*

***Kâğıt** oynanan, sigara içilen odaların açık kapılarının önünden hiç durmadan geçerek, umduğu yerde Nermin ile Osman'ı gördü. (CBO, 461)*

*Sonra hesabı ödedi, bir taksiye binip istasyona **indi**. (CBO, 465)*

*Bu hata sonunda Türkçü hareket tek yayın **organını** çıkaramaz oldu. (CBO, 483)*

*Çizmeleriyle ahşap döşemeleri **döverek** yürüdü. (CBO, 490)*

*Yanında oturan Nermin'e gözünün **ucuyla** baktı. (CBO, 522)*

*Perihan dereceyi **koltuğunun** altına yerleştirdi. (CBO, 557)*

*Ahmet **göze** doğru eğilerek: "Nereden çıkardınız bunu?" dedi. (CBO, 572)*

*Aşağıda **çeneye** daldım. (CBO, 587)*

Romanda kullanılan yan anlamlı kelimeler dildeki genel eğilime bağlı olarak çoğunlukla organ adı örnekleridir.

1.3.3. Masumiyet Müzesi

Masumiyet Müzesi romanındaki kelimeler gerçek, mecaz ve yan anlamlı kelimeler şeklinde sınıflandırılmış, elde edilen sayısal veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Gerçek Anlamlı Kelime Sayısı	6712	98,16
Tekrar Edilen Gerçek Anlamlı Kelime Sayısı	128596	96,33
Mecaz Anlamlı Kelime Sayısı	879	12,85
Tekrar Edilen Mecaz Anlamlı Kelime Sayısı	4015	3,01
Yan Anlamlı Kelime Sayısı	56	0,82
Tekrar Edilen Yan Anlamlı Kelime Sayısı	886	0,66
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	6838	
Toplam Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	133497	

Yukarıdaki tablonun grafiği aşağıda verilmiştir:

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan gerçek anlamlı, mecaz anlamlı ve yan anlamlı kelimelerin sayıları, kullanım sıklıkları, yüzdelik oranları ve örnekleri şöyle açıklanabilir:

1.3.3.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler

Orhan Pamuk ilk romanında olduğu gibi son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde de en çok gerçek anlamlı kelime örneğine yer vermiştir. Romanda 6712 kelime gerçek anlamıyla kullanılmış, bu kelimeler 128596 kez tekrar edilmiştir. Gerçek anlamlı kelimelerin söz varlığı içindeki oranı % 98,16'dır. 128596 kullanım sıklığı ise %

96,33'e karşılık gelmektedir. Romanda gerçek anlamıyla kullanılan bazı kelimeler aşağıdaki örneklerde görülmektedir:

***Hayatımın en mutlu** anıymış, bilmiyordum. (MM, 11)*

*Ertesi öğle, **elimde** aynı **plastik torba**, içinde **çanta** Şanzelize Butik'e gittim. (MM, 22)*

*Uzun süren **araba gezintimiz** sırasında konuştuğumuz şeylerin çoğunu, **yıllar** sonra Füsün hatırlattı bana. (MM, 47)*

*"Kemal Bey'e de **küllük** getirin," dedi **garson**lardan birine. (MM, 96)*

*"Üst **geçitteki merdivenin basamakları** tek sayıysa, Füsün'u yakında göreceğim," derdim. (MM, 191)*

*Sibel içeri koştu, **fuları** getirip **balkondan caddeye** attı. (MM, 198)*

*"**Diş fırçalarının** orada benim **küpem** yoktu," dedi **kaşlarını** çatarak. (MM, 259)*

*Eve getirdiğim **dondurma** külahları ya da **kaşıkları** bulsa ne **düşünürdü**? (MM, 267)*

***Ispanaklı börek** yapsam **yer** misiniz? (MM, 341)*

***Gecenin içinde bir geminin projektörü poyrazla çalkalanan dalgaların üzerinde** gezinirken, Füsün hiçbir şey olmamış gibi **sigara** içiyordu. (MM, 358)*

*Yıllardır oturup **yemek yediğimiz masa** boştu, **sofra** kurulmamıştı. (MM, 461)*

*Titreyişlerini **kollarımın içinde** hissederken, **odanın içindeki eşyalara, dolabına, çekmeceye, küçük komodine, Feridun'un sinema kitaplarına, her şeye uzun uzun, dikkatle** baktım. (MM, 461)*

*"Bir yerde oturup **pasta** yiyelim istersen," dedim. (MM, 471)*

*Ama **uççağa** biner binmez, hem unutmak hem de **hayal** etmek için yola çıktığımı **anladım**. (MM, 512)*

***Bileti** nereye koyalım? (MM, 537)*

1.3.3.2. Mecaz Anlamlı Kelimeler

Masumiyet Müzesi'nde 879 mecaz anlamlı kelime kullanılmış, bu kelimeler 4015 kez tekrar edilmiştir. Söz varlığının % 12,85'ini oluşturan mecaz anlamlı kelimelerin kullanım sıklığı % 3,01'lik dilimi karşılamaktadır. Romanda kullanılan mecaz anlamlı kelimelerin bazı örnekleri şunlardır:

*Teşvikiye'de bir arka sokakta oturan bu fakir düşmüş "hısımlara" aşırı mesafeli ve **soğuk** davranarak onları kırmıştı. (MM, 16)*

Gene de, kimi erkekleri hayatlarının sonuna kadar umarsız, derin ve **kapkara** bir yalnızlık içinde bırakan birtakım **çatlakların**, **yaraların** ruhumda yavaş yavaş açılmaya başladığını o günlerde sezmeye başlamıştım. (MM, 60)

Müstakbel kocanız yalan **kıvırmayı** hiç beceremiyor! (MM, 129)

Sonra beni tanıdı, yüzü **aydınlandı**. (MM, 170)

Mehmet, Nurcihan için alev alev **yanıp tutuşuyor**. (MM, 225)

Ama Füsün ve Sibel ile ilgili unutmak istediğim hatıraları **alevlendirirler** diye, Zaim'den ve Mehmet'ten bir süreliğine uzak durdum. (MM, 256)

“Üç beş kuruş fazla kazanmak için **dümenler** çeviriyorlar işte,” dedim. (MM, 208)

“Sibel'i **kırdın**, kızdırdın,” dedi. (MM, 212)

Boğaz yolunun **hayalet** çınarlarının dökülen kızıl yapraklarının altından yalpalaya yalpalaya kazasız belasız yalıya döndük ve böyle maceralı gecelerin sonunda olduğu gibi birbirimize sıkıca sarılarak uyuduk. (MM, 213)

Başörtülü yorgun teyzelerin, mahallenin hayaletlerinin peşine düşmüş yabancıları dikkatle **süzen** bıçkın delikanlıların ve kahvehanelerde gazete okuyarak pinekleyen işsizlerle ihtiyarların soluk alıp verdiği kömür dumanı kokan bu sokakları, bütün aşkımla kutsardım. (MM, 219)

Onu atlatsam da gittiğim kulüpte beni bulan Mehmet, Nurcihan ile o gün yaptığı telefon konuşmasını gözleri **parlayarak** uzun uzun anlatır; ben ise Sibel'i her arayışında konuşacak bir şey bulamadığım için telaşlanırdım. (MM, 219)

Her akşam gittiğimiz sosyete eğlencelerinden, Nişantaşı ve Bebek'teki yeni lokantalardan, kısa sürede ayağımı **kestim**. (MM, 219)

Hat, tuhaf bir deniz uğultusuna **boğuldu**, çıtırtılar çıktı ve kesildi. (MM, 223)

Tıpkı çocukluğumda ve ilk gençliğimde sıkıntıdan **patlayarak** metafizik düşüncelere kapıldığım zamanlarda olduğu gibi, kendime şu soruyu sorduğumu hatırlıyorum. (MM, 281)

1.3.3.3. Yan Anlamlı Kelimeler

Romanda 56 yan anlamlı kelime kullanılmış, bu kelimeler romanın olay örgüsünde 886 kez tekrarlanmıştır. Söz varlığının % 0,82'sini içine alan yan anlamlı kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 0,66'dır. **Masumiyet Müzesi**'nde geçen yan anlamlı kelimelere şu örnekler verilebilir:

Çantayı aldı, tezgâhın arkasına geçti ve çantanın fermuarlı **gözünü** (içinden krem rengi pelür kâğıt topaklan çıktı), iki küçük bölmesini (boştu bunlar) ve içinden üzerinde Jenny Colon yazan bir kâğıt ve bakım kılavuzu çıkan gizli bölmeyi becerikli ve uzun parmaklarıyla açıp bana çok mahrem bir şey gösteriyormuş gibi esrarlı ve aşırı ciddi bir havayla gösterdi. (MM, 14)

Fusun ceketimin **kolunu** sessizce tutmuştu. (MM, 44)

Ama daha sonra fark ettiğim gibi bu görüntüler, aldığım hazzın ve mutluluğun nedeni değil, kışkırtıcı birer **resmiydi** yalnızca... (MM, 61)

Alaaddin hemen önündeki kestane ağacının **gövdesine** dolayarak sergilediği gazeteleri indirmiş, iç ışıklarını söndürüyordu ki, beklemediğim bir hoşgörüyü beni içeri buyur etti ve sabah beşte yenileri gelince iade edilecek gazete paketleri arasında eşelenip bu ucuz oyuncak bebeği almama müsaade edecek kadar vakit tanıdı bana. (MM, 74)

“Bana bak, Kazmatırnak!” dedi küçükken bana taktığı adlardan biriyle, “tırnaklarını kesmezsen **burnu** delinmemiş çorabın kalmayacak.” (MM, 83)

Caddeden geçen arabaların lambaları ve trolleybüslerin **boynuzlarının** arada bir çaktığı mor şimşekleri, mutlu günlerimizde olduğu gibi yazıhaneyi aydınlatıyordu. (MM, 182)

Dönemin dedikodu **sütunu** yazarlarının diliyle söylersek, “gecenin ilerleyen saatlerinde alkolün etkisiyle” parti iyice çığırından çıktı. (MM, 196)

Bana huzur veren başka bir hayatın **eşiğindeyim**. (MM, 224)

Gazoz satıcısının önünde her zamanki gibi bir **kuyruk** değil, hepsi aynı anda bağırarak gazoz isteyen yetişkinlerden ve çocuklardan bir kalabalık birikmişti. (MM, 278)

“Yakında bizim filmin çekileceğini ve senin **yıldız** olacağını çocuk anladı galiba...” (MM, 280)

Bu ikiliğe dikkat çektikten sonra, Kars’tan aldığı çift kadranlı bir saati, bir **yüzü** Arap, bir **yüzü** Latin harfli Doğu-Batı saatini nedense hatırlayıp bana göstermişti. (MM, 298)

“Nesibe Hala, takvimin **yapraklarını** koparmayı gene unutmuşsunuz,” derdim ben akşamın sonunda. (MM, 340)

Her akşam, yemeğin sonuna doğru Limon’un yerine, suyuna ve gagalamayı sevdiği mürekkep balığı kemiğine bakmak için kafesinin **başına** giderdik. (MM, 347)

*Elimin alnına, saçlarının başladığı yere yeniden her dokunuşunda, Füsun yeni bir gözyaşı **sağanağı** ile titreyerek ağlıyordu. (MM, 461)*

*Ama birer kadeh daha içince, Orhan Bey çeyrek yüzyıl önce Füsun ile nasıl dans ettiklerini öyle bir içtenlikle anlattı ki, ona hemen güvendim, hikâyemi benim **ağzımdan** müzeseverlere en iyi onun anlatabileceğini anladım. (MM, 533)*

1.3.4. Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

Bir kelimenin, farklı kelimelerle çeşitli anlam ilişkileri içine girmesi yeni anlama sahip kelimelerin ortaya çıkmasını sağlar. Bu anlam ilişkileri bir veya iki kelimenin yansıttığı anlam alanının aynı olması, zıt olması ve birbirinden tamamen farklı olması üzerine kuruludur. Aynı anlamı taşıyan farklı kelimeler eş anlamlı, anlam olarak birbirinin karşıtı olan kelimeler zıt anlamlı kelimeleri ortaya çıkarır. Bir dilin söz varlığında eş ve zıt anlamlı kelimelerin fazlalığı o dilin zenginliğiyle ilgilidir.

Anlam ilişkilerine göre kelimeler kısaca şöyle açıklanabilir:

1.3.4.1. Eş Anlamlı Kelimeler

Yazılışları farklı anlamları aynı olan kelimelerdir. Eş anlamlılıkta, farklı iki kelimenin aynı anlamı karşılaması söz konusudur.

Bir dildeki iki ögenin tam eş anlamlı hale gelmesi için uzun bir sürenin geçmesi gerekmektedir.” (Aydın, 2007: 110). Bu nedenle eş anlamlı kelimeler dilin eskiliğine işarettir.

1.3.4.2. Zıt Anlamlı Kelimeler

Anlamı birbirinin tersi olan kelimeler zıt anlamlı kelimelerdir. Zıt anlamlı kelimeler anlamı farklı yönlerden pekiştirirler.

Anlamları karşıt olan iki sözcük arasındaki bağıntıyı işaret eden zıt anlamlılık, sözlüğün anlamsal yapısını kuran temel olgulardandır ve bu anlamsal durum, kavramlar arasında birleştirici bir yapıyı değil sözcükler arasındaki ayrıştırıcı bir özelliği belirtir (Günay, 2007: 177). Dildeki zıt anlamlı kelimelerin fazla olması ve edebî eserlerde kullanılması söz varlığının zenginliğinin göstergesidir.

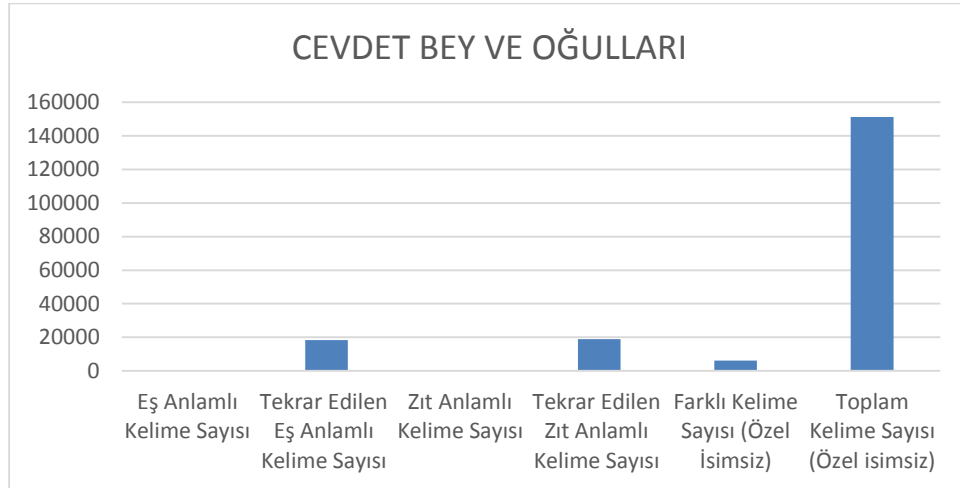
Söz varlığı bakımından incelediğimiz **Cevdet Bey Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarındaki kelimeler anlam ilişkilerine göre eş anlamlı ve zıt anlamlı kelimeler şeklinde tasnif edilmiştir. Tasnif, bir kelimenin eş anlamlısıyla zıt anlamlısının yine romanda bulunması esasına göre yapılmıştır.

1.3.5. Cevdet Bey ve Oğulları

Romanın söz varlığında yer alan kelimeler anlam ilişkilerine göre sınıflandırılmış, ortaya çıkan sonuçların tablosu aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI		
	Sayısal Değer	%
Eş Anlamlı Kelime Sayısı	245	4,00
Tekrar Edilen Eş Anlamlı Kelime Sayısı	18391	12,17
Zıt Anlamlı Kelime Sayısı	228	3,73
Tekrar Edilen Zıt Anlamlı Kelime Sayısı	18956	12,54
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	6120	
Toplam Kelime Sayısı (Özel isimsiz)	151127	

Yukarıdaki tablonun grafiği aşağıda verilmiştir:

Cevdet Bey ve Oğulları romanında kelimeler anlam ilişkileri bakımından incelendiğinde eş anlamlı kelimelerin fazla olduğu görülmektedir. Eş anlamlı kelimeleri zıt anlamlı kelimeler takip etmektedir.

1.3.5.1. Eş Anlamlı Kelimeler

Romanda 245 eş anlamlı kelime 18391 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Eş anlamlı kelimeler, romanın söz varlığının % 4'ünü içine almaktadır. 245 eş anlamlı kelimenin kullanım sıklığı oranı % 12,17'dir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullanılan eş anlamlı kelime örneklerinden bazıları şunlardır:

<i>anı</i> (CBO, 12)	=	<i>hatıra</i> (CBO, 70)
<i>yıl</i> (CBO, 119)	=	<i>sene</i> (CBO, 108)
<i>netice</i> (CBO, 193)	=	<i>sonuç</i> (CBO, 189)
<i>içten</i> (CBO, 235)	=	<i>samimi</i> (CBO, 608)
<i>doktor</i> (CBO, 251)	=	<i>hekim</i> (CBO, 193)
<i>birlikte</i> (CBO, 301)	=	<i>beraber</i> (CBO, 522)
<i>yemin</i> (CBO, 319)	=	<i>ant</i> (CBO, 562)
<i>nesil</i> (CBO, 391)	=	<i>kuşak</i> (CBO, 128)
<i>güç</i> (CBO, 394)	=	<i>kuvvet</i> (CBO, 379)
<i>hız</i> (CBO, 395)	=	<i>sürat</i> (CBO, 54)
<i>yaşlı</i> (CBO, 413)	=	<i>ihtiyar</i> (CBO, 530)
<i>harp</i> (CBO, 446)	=	<i>savaş</i> (CBO, 521)
<i>öfkelenmek</i> (CBO, 476)	=	<i>sinirlenmek</i> (CBO, 570)
<i>fikir</i> (CBO, 487)	=	<i>düşünce</i> (CBO, 497)
<i>tür</i> (CBO, 525)	=	<i>çeşit</i> (CBO, 550)

1.3.5.2. Zıt Anlamlı Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 228 zıt anlamlı kelime 18956 tekrarla kullanılmıştır. Zıt anlamlı kelimeler romanın söz varlığının % 3,73'ünü kapsamaktadır. Zıt anlamlı kelimelerin kullanım sıklığı % 12,54'lük dilimi içine almaktadır ve eş anlamlı kelimelerin kullanım sıklığından fazladır. Kullanım sıklığının fazlalığı hayata değişik pencerelerden bakan, kendilerine farklı hedefler çizen kahramanların karşıt fikirlerinin yoğunluğuna bağlanabilir.

Zıt anlamlı kelimelerin romanda geçen örneklerinden bazıları şöyle sıralanabilir:

<i>uzun</i> (CBO, 114)	X	<i>kısa</i> (CBO, 181)
<i>yukarı</i> (CBO, 115)	X	<i>aşağı</i> (CBO, 269)
<i>sıcak</i> (CBO, 227)	X	<i>soğuk</i> (CBO, 487)

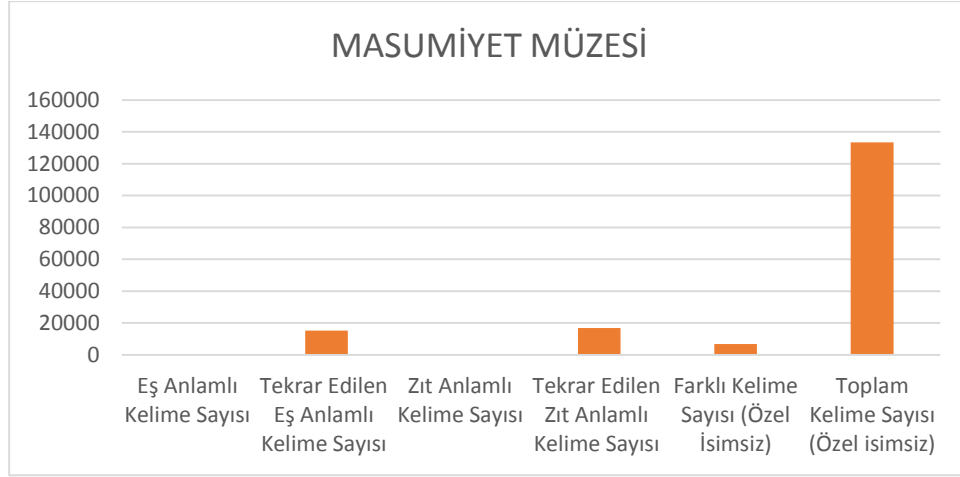
<i>dar (CBO, 250)</i>	<i>X</i>	<i>geniş (CBO, 42)</i>
<i>akşam (CBO, 268)</i>	<i>X</i>	<i>sabah (CBO, 250)</i>
<i>yumuşak (CBO, 318)</i>	<i>X</i>	<i>sert (CBO, 401)</i>
<i>küçük (CBO, 337)</i>	<i>X</i>	<i>büyük (CBO, 410)</i>
<i>iyi (CBO, 346)</i>	<i>X</i>	<i>kötü (CBO, 251)</i>
<i>doldurmak (CBO, 349)</i>	<i>X</i>	<i>boşaltmak (CBO, 349)</i>
<i>yeni (CBO, 353)</i>	<i>X</i>	<i>eski (CBO, 353)</i>
<i>geçmiş (CBO, 353)</i>	<i>X</i>	<i>gelecek (CBO, 353)</i>
<i>ağlamak (CBO, 410)</i>	<i>X</i>	<i>gülmek (CBO, 337)</i>
<i>arka (CBO, 475)</i>	<i>X</i>	<i>ön (CBO, 518)</i>
<i>açmak (CBO, 493)</i>	<i>X</i>	<i>kapatmak (CBO, 493)</i>
<i>aydınlık (CBO, 514)</i>	<i>X</i>	<i>karanlık (CBO, 514)</i>
<i>kadın (CBO, 616)</i>	<i>X</i>	<i>erkek (CBO, 394)</i>

1.3.6. Masumiyet Müzesi

Masumiyet Müzesi'ndeki kelimeler, anlam ilişkisi bakımından zıt anlamlı ve eş anlamlı kelimeler olarak sınıflandırılmış, elde edilen sonuçların sayısal değerleri ve yüzdelik dilimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

MASUMİYET MÜZESİ		
	Sayısal Değer	%
Zıt Anlamlı Kelime Sayısı	279	4,08
Tekrar Edilen Zıt Anlamlı Kelime Sayısı	16862	12,63
Eş Anlamlı Kelime Sayısı	232	3,39
Tekrar Edilen Eş Anlamlı Kelime Sayısı	15208	11,39
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	6838	
Toplam Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	133497	

Tablonun grafiğe dönüştürülmüş hâli şöyledir:

Tablo ve grafikte de görüldüğü gibi romanın söz varlığında zıt anlamlı kelimeler ilk sırada yer almaktadır. Zıt anlamlı kelimeleri eş anlamlı kelimeler takip etmektedir. Kelimelerin anlam ilişkilerine göre incelenmesi sonucunda elde edilen sayısal veriler ve örnekler ayrıntılarıyla şöyle açıklanabilir:

1.3.6.1. Zıt Anlamlı Kelimeler

Masumiyet Müzesi'nde 279 zıt anlamlı kelime 16862 kez tekrar edilmiştir. Zıt anlamlı kelimelerin söz varlığı içindeki oranı % 4,08'dir. Kullanım sıklığı % 12,63 olan zıt anlamlı kelimelerin romandaki bazı örnekleri şunlardır:

<i>ucuz</i> (MM, 74)	X	<i>pahalı</i> (MM, 82)
<i>ileri</i> (MM, 44)	X	<i>geri</i> (MM, 44)
<i>dolu</i> (MM, 161)	X	<i>boş</i> (MM, 173)
<i>gece</i> (MM, 176)	X	<i>gündüz</i> (MM, 399)
<i>ilk</i> (MM, 400)	X	<i>son</i> (MM, 254)
<i>iyimser</i> (MM, 441)	X	<i>kötümser</i> (MM, 214)
<i>kalın</i> (MM, 410)	X	<i>ince</i> (MM, 412)
<i>kolay</i> (MM, 434)	X	<i>zor</i> (MM, 452)
<i>kirli</i> (MM, 420)	X	<i>temiz</i> (MM, 462)
<i>erken</i> (MM, 468)	X	<i>geç</i> (MM, 77)
<i>taze</i> (MM, 201)	X	<i>bayat</i> (MM, 201)
<i>alçak</i> (MM, 248)	X	<i>yüksek</i> (MM, 271)
<i>aç</i> (MM, 207)	X	<i>tok</i> (MM, 320)
<i>alt</i> (MM, 405)	X	<i>üst</i> (MM, 416)

çalışkan (MM, 515) X tembel (MM, 55)

1.3.6.2. Eş Anlamlı Kelimeler

Yazılışları farklı, anlamları aynı olan kelimelerin **Masumiyet Müzesi**'nde 232 örneği bulunmaktadır. 232 eş anlamlı kelime roman boyunca 15208 kere tekrar edilmiştir. Romanın söz varlığının % 3,39'unu kapsayan eş anlamlı kelimelerin kullanım sıklığına ait yüzdelik payı 11,39'dur. Romanda kullanılan eş anlamlı kelime örneklerinin bazıları aşağıda verilmiştir:

<i>hamile (MM, 17)</i>	=	<i>gebe (MM, 17)</i>
<i>damat (MM, 66)</i>	=	<i>güvey (MM, 247)</i>
<i>izah (MM, 112)</i>	=	<i>açıklama (MM, 59)</i>
<i>caymak (MM, 200)</i>	=	<i>vazgeçmek (MM, 268)</i>
<i>uygarlık (MM, 228)</i>	=	<i>medeniyet (MM, 521)</i>
<i>duygu (MM, 251)</i>	=	<i>his (MM, 246)</i>
<i>ilgi (MM, 265)</i>	=	<i>alâka (MM, 112)</i>
<i>fakir (MM, 271)</i>	=	<i>yoksul (MM, 286)</i>
<i>misafir (MM, 295)</i>	=	<i>konuk (MM, 105)</i>
<i>tecrübe (MM, 309)</i>	=	<i>deneyim (MM, 426)</i>
<i>müddet (MM, 387)</i>	=	<i>süre (MM, 395)</i>
<i>nefes (MM, 407)</i>	=	<i>soluk (MM, 486)</i>
<i>hür (MM, 439)</i>	=	<i>özgür (MM, 440)</i>
<i>öğüt (MM, 485)</i>	=	<i>nasihat (MM, 379)</i>
<i>çaba (MM, 525)</i>	=	<i>gayret (MM, 532)</i>

1.4. Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarındaki Kelimelerin Köken Bakımından İncelenmesi

Kelime bir dilin temel unsurudur. Dilde yer alan kelimeler belli bir kökene sahiptir. Kelimeyi oluşturan kök ve eklerin kaynağını, ilk şeklini araştıran, zaman içerisindeki değişimlerini ve gelişimlerini inceleyen dilbilim dalı kökenbilimdir. Kökenbilim araştırmaları kelimelerin en eski şekillerinin ve ortaya çıktıkları ana dillerinin bilinmesini sağlar. Bu durum bir dilin söz varlığını oluşturan kelimelerin hangi dillere ait olduğunu gösterir. Dolayısıyla kökenbilim çalışmaları bir dilin söz

varlığının temel niteliklerini ortaya çıkarması bakımından önem taşır. Kökenbilim incelemesi yapılırken kelimenin kökü ve aldığı ekler göz önünde bulundurulur.

Kökenbilimin inceleme alanı kelime kökenleridir. Köken, *“Eş kaynaklı bütün türemiş sözlerin yapısında bulunan, anlamlı ve daha küçük öğelere ayıramayan kök sözdür. Kökler, dillerin ve dil ailelerinin oluşma çağlarından kalma ve çoğu, bütün dillerde tek heceli olan yapılardır.”* (Karaağaç, 565: 2013).

Gramer Terimleri Sözlüğü’nde köken bilim şöyle tanımlanmaktadır: *“Bir dildeki kelimelerin şekil yapıları ile anlamları arasında bağlantı kuran, o kelimelerin yapı ve anlamlarını kökenlerine doğru izleyerek ilk defa hangi köklere dayandıklarını, hangi kavramı yansıttıklarını ve zaman içinde hangi evrelerden geçerek ne gibi gelişmeler gösterdiklerini inceleyen ve köken bilgisi ile ilgili diğer konuları araştıran dil bilimi dalı.”* (Korkmaz, 2007:150).

Köken bilgisinin konusu, kelimenin bilinen en eski köküne ve temel anlamına ulaşmaktır. Kelimenin hangi dilde, ne zaman, hangi şekil ve anlamları ifade ederek oluştuğu, tarih içinden geçirdiği değişimler, köken bilim çalışmalarının amacıdır (Karaağaç, 566: 2013).

Bir dilin söz varlığında farklı kökenlere ait kelimeler bulunur. Farklı kökene sahip kelimeler, diller arası etkileşimler sonucu kelime varlığına katılırlar. Diller arası etkileşimler genellikle siyasi değişiklikler, milletlerarası kültürel ilişkiler ve sosyal hayattaki farklılaşmalar sonucunda gerçekleşir.

Doğan Aksan’a göre dillerin birbirleriyle olan etkileşimlerinde yankatman, altkatman ve üstkatman etkisi ön plandadır. Yankatman etkisinde, birlikte yaşama ve komşuluk ilişkisi sonucundaki etkilenme söz konusudur. Bir ülkede konuşulan dilin, orayı ele geçirenlerin dilini etkilemesi alt katman etkisi olarak adlandırılır. Hâkim milletin, kendi sınırları içinde yaşayan farklı milletlerin dilini etkilemesi de üstkatman etkisi olarak değerlendirilir (Aksan, C.3, 1998: 29).

“Her dilin bir mantığı vardır. Yapısı, kuralları ve işleyişi kendine özgüdür. Bu kurallar ve bu mantık ona bir rota çizer. Dilin tabii gelişim çizgisi demek olan bu rotada, çeşitli temayüller, dilin iç dinamikleri doğrultusunda gelişir, sürer veya körelirler.” (Buran, 2008: 122). Diller arasındaki kelime alışverişleri de dilin bu mantığı ve dinamizmi doğrultusunda gerçekleşir. Buna bağlı olarak Türkçe de zaman içinde farklı dillerin etkisinde kalmıştır.

Ahmet Buran yabancı ögelerin Türkçeye girme sebeplerini şöyle sıralar: “*Sosyal hayattaki köklü değişiklikler, din ve medeniyet dairesi değişiklikleri, Tercüme faaliyetleri, alfabe değişikliği, geri kalmışlık, dil bilinci eksikliği, yabancı dille eğitim ve çok coğrafya değiştirmek*” (Buran, 2008: 165-168).

Dil canlı bir varlık olduğu için daima gelişim ve değişime açıktır. Türkçe de zaman içerisinde hem başka dilleri etkilemiş hem de farklı dillerden etkilenmiştir. Sosyal, siyasi, kültürel, ticari, ekonomik vb. ilişkiler, Türkçenin söz varlığına farklı kökenlere ait kelimelerin girmesine neden olmuştur. Türkçe, İslamiyet’in kabulüyle birlikte Arap ve Fars dillerinin etkisi altına girmiştir. Tanzimat hareketleri, kültür ve edebiyat dünyasında Batı’ya yönelme Fransızca kökenli kelimelerin dile yerleşmesine zemin hazırlamıştır. 1. ve 2. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı’nın Almanya ile girdiği siyasi ilişkiler, Türkçe ile Almanca arasında kelime alışverişine sebep olmuştur. Son yıllarda Türkçenin söz varlığını etkileyen dil İngilizcedir. Bu durum bir dilin tarih boyunca hangi kültürle iç içe olduğunu, hangi milletlerin etkisinde kaldığını ya da hangi milletleri etkilediğini göstermektedir. Dolayısıyla çalışmamıza konu olan romanların yazıldığı dönemler ile romanlara ait söz varlığındaki kelime kökenleri arasında doğrudan bir ilgi söz konusudur. Romanların söz varlığı hem yazarın hem romandaki olay örgüsünün geçtiği dönemin dilini yansıtmaktadır.

Orhan Pamuk’un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**’ndeki söz varlığını oluşturan kelimeler köken bakımından incelenmiş özel isimler köken incelemesine tabi tutulmamıştır. Çünkü özel isimler, köken incelemesi bakımından tam ve doğru sonucun alınamayacağı bir türdür. Bazı özel isimlerin kökeni bilinirken bazı özel isimlerin kökenleri konusunda fikir birliğine varılamamıştır. Bu ikilikten dolayı romanlarda geçen özel isimler, köken bakımından incelenmemiştir.

Romanların söz varlığında geçen kelimelerin köken incelemesi sonucunda elde edilen veriler şöyle değerlendirilebilir:

1.4.1. Cevdet Bey ve Oğulları

Orhan Pamuk’un **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında köken bakımından en fazla örneğe sahip beş dilin sıralaması şu şekildedir:

1. Türkçe (3814)
2. Arapça (872)
3. Arapça+Türkçe (408)

4. Fransızca (330)

5. Farsça (253)

Romanın söz varlığını oluşturan kelimelerin kökenleri ile ilgili sayısal sonuçlar ve örnekler şöyle açıklanabilir:

1.4.1.1. Türkçe Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	3814	62,32
Tekrar Edilen Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	111251	76,72
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

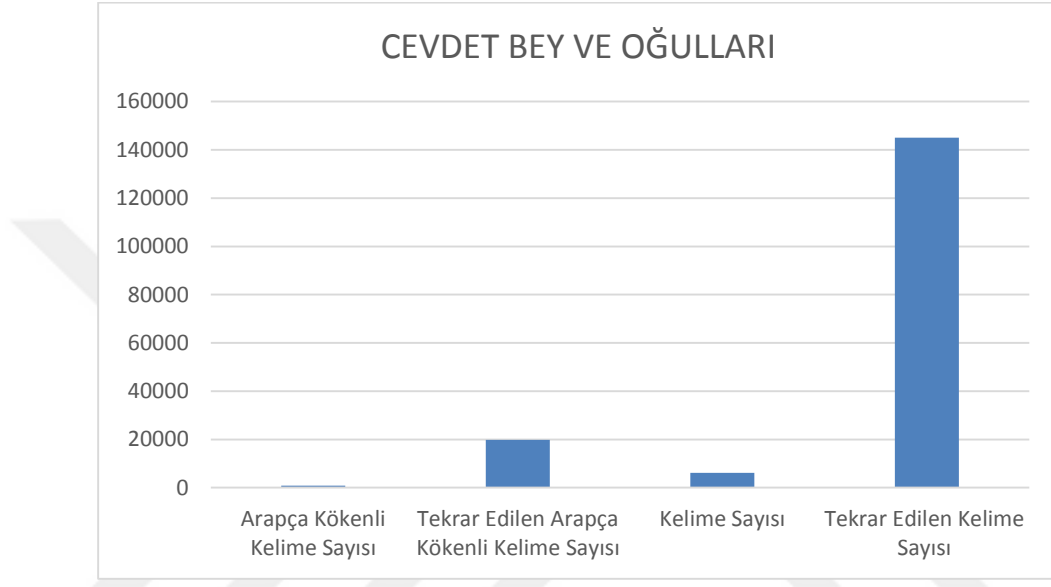

Cevdet Bey ve Oğulları romanında en fazla örneğe sahip dil Türkçedir. Yazar 3814 Türkçe kökenli kelimeyi 111251 kez tekrarlamıştır. Türkçe kelimeler romandaki kelimelerin % 62,32'sini oluşturmaktadır. Türkçe kelimelerin sıklık oranı % 76,72'dir. Sayısal veriler yazarın Türkçe kelime kullanma oranının yüksek olduğunu göstermektedir.

Romanda geçen Türkçe kelimelerin bazı örnekleri şunlardır: *bakış* (CBO, 14), *çaba* (CBO, 16), *demir* (CBO, 16), *oğul* (CBO, 21), *hangi* (CBO, 50), *gece* (CBO, 88), *erken* (CBO, 119), *ışık* (CBO, 140), *örgü* (CBO, 156), *ilgi* (CBO, 182), *alkış* (CBO, 198), *yüce* (CBO, 229), *sakal* (CBO, 254), *kıyı* (CBO, 280), *öfke* (CBO,

1.4.1.2. Arapça Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Arapça Kökenli Kelime Sayısı	872	14,25
Tekrar Edilen Arapça Kökenli Kelime Sayısı	19822	13,67
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Arapça, Türkçeden sonra en çok kelime örneğine sahip olan dildir. Romanda 872 Arapça kelime kullanılmış, bu kelimeler 19822 kez tekrar edilmiştir. Arapça kelimeler, romandaki kelimelerin % 14,25’lik bölümünü içine almaktadır. Kullanım sıklığı oranı % 13,67 olan Arapça kökenli kelimelerin fazla olması İslâmiyetin kabulünden sonra dilde hissedilen Arapça hâkimiyetinden kaynaklanmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları’nda kullanılan Arapça kökenli kelimelerden bazıları şunlardır: *nalbur* (CBO, 20), *davet* (CBO, 52), *sadrızam* (CBO, 55), *bela* (CBO, 59), *ömür* (CBO, 77), *âlem* (CBO, 156), *tüccar* (CBO, 229), *garip* (CBO, 244), *huzur* (CBO, 270), *cahil* (CBO, 303), *ziyafet* (CBO, 333), *millet* (CBO, 348), *esnaf* (CBO, 352), *kasvet* (CBO, 382), *fayda* (CBO, 389).

1.4.1.3. Arapça+Türkçe Kelimeler

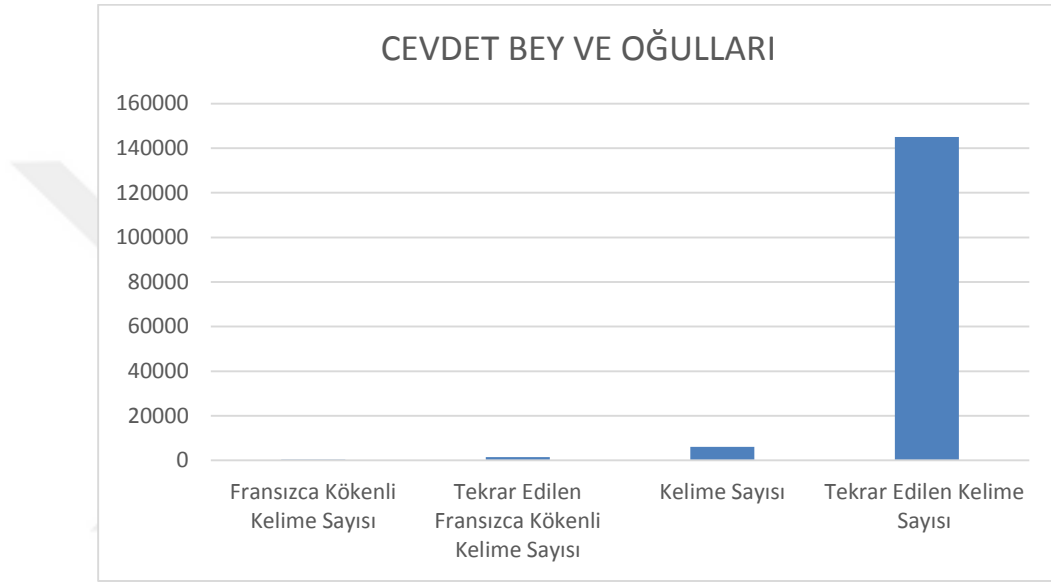
	Sayısal Değer	%
Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	408	6,67
Tekrar Edilen Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	2443	1,68
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında kullanılan Arapça+Türkçe kelime sayısı 408, kullanım sıklığı 2443'tür. Kelimelerin % 6,67'sini kapsayan bu grubun kullanım sıklığı oranı % 1,68'dir. Romanda kullanılan Arapça+Türkçe kelimelerden bazıları şunlardır: *selamlık* (CBO, 51), *nazırlık* (CBO, 54), *ruhsuz* (CBO, 74), *zeytinyağlı* (CBO, 108), *memurluk* (CBO, 180), *ahlâksız* (CBO, 267), *habersiz* (CBO, 274), *devletçilik* (CBO, 291), *kitapçı* (CBO, 309), *bereketli* (CBO, 324), *teşkilatçı* (CBO, 376), *şüphesiz* (CBO, 414), *esrarlı* (CBO, 484), *imkânsız* (CBO, 517), *cumartesi* (CBO, 546).

1.4.1.4. Fransızca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Fransızca Kökenli Kelime Sayısı	330	5,39
Tekrar Edilen Fransızca Kökenli Kelime Sayısı	1496	1,03
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

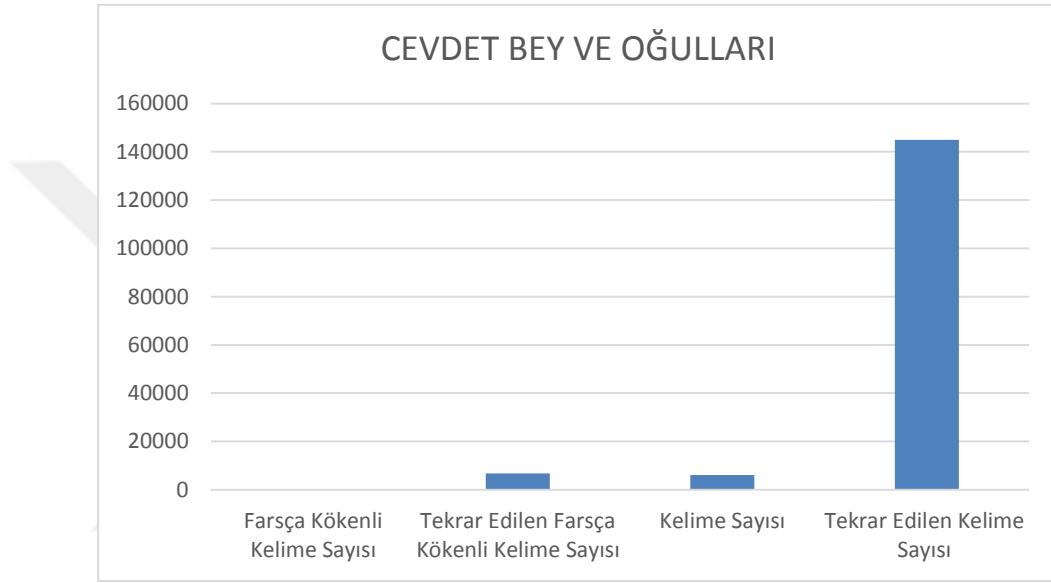

Romanda köken bakımından en fazla kelime örneğine sahip dillerden biri de Fransızcadır. Yazar, 330 Fransızca kökenli kelimeyi 1496 kere tekrar etmiştir. Romandaki kelimelerin % 5,39'unu oluşturan Fransızca kökenli kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 1,03'tür.

Cevdet Bey ve Oğulları romanında olaylar, Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde başlar. Meşrutiyet düşüncesinin, Tanzimat hareketlerinin ve Jön Türklerin etkin olduğu bu dönemde, Fransız kültüründen etkilenme söz konusudur. Bu etkilenme, romanda Fransızca kelime kullanımında etkili olmuştur. Fransızca kökenli kelimelerin romanda kullanılan bazı örnekleri şöyle sıralanabilir: *artist* (CBO, 16), *operet* (CBO, 42), *levanten* (CBO, 43), *panjur* (CBO, 67), *ceket* (CBO, 67), *fatyon* (CBO, 141), *balkon* (CBO, 72), *dans* (CBO, 203), *gramofon* (CBO, 203), *ray* (CBO, 253), *jeneratör* (CBO, 275), *moda* (CBO, 379), *krem* (CBO, 437), *eşarp* (CBO, 522), *televizyon* (CBO, 597).

1.4.1.5. Farsça Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Farsça Kökenli Kelime Sayısı	253	4,13
Tekrar Edilen Farsça Kökenli Kelime Sayısı	6713	4,63
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

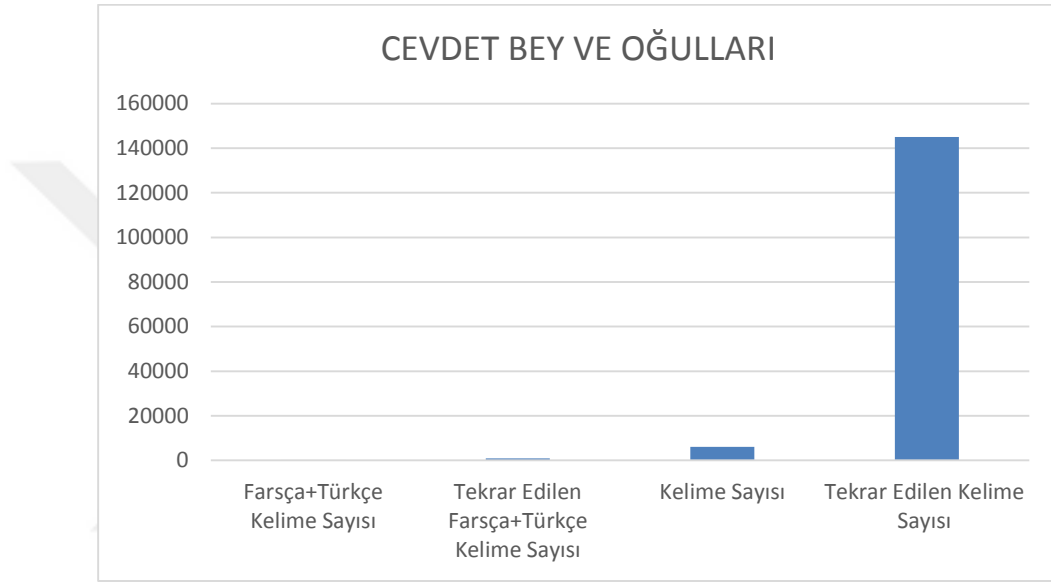

Yazarın **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında kullandığı Farsça kelime sayısı 253'tür. Bu kelimeler romanın olay örgüsünde 6713 kez tekrar edilerek kullanılmıştır. Farsça kökenli 253 kelime % 4,13'lük dilimi kapsamaktadır. Kullanım sıklığı % 4,63 olan Farsça kelimeler de Arapça kelimeler gibi İslamiyet'in etkisiyle dilde varlığını hissettirmiştir.

Hoca (CBO, 11), tezgâh (CBO, 17), ciğer (CBO, 29), çare (CBO, 42), avize (CBO, 105), şehir (CBO, 118), merdiven (CBO, 140), kavga (CBO, 223), namaz (CBO, 228), oruç (CBO, 228), efsane (CBO, 194), zemberek (CBO, 314), badem (CBO, 333), pembe (CBO, 364), destan (CBO, 433) romanda kullanılan Farsça kökenli kelime örnekleridir.

1.4.1.6. Farsça+Türkçe Kelimeler

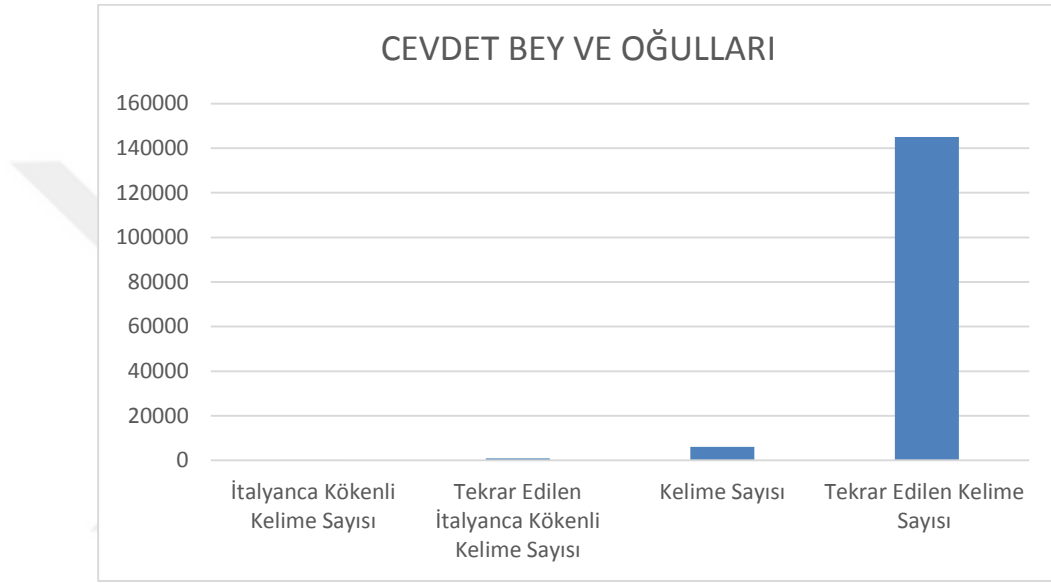
	Sayısal Değer	%
Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	166	2,71
Tekrar Edilen Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	833	0,57
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda kullanılan Farsça+Türkçe kelime sayısı 166'dır. 833 kez tekrar edilen Farsça+Türkçe kelimeler, romandaki kelimelerin % 2,71'lik dilimi içine almaktadır. Kullanım sıklığı % 0,57'lik bölümü kapsayan Farsça+Türkçe kelimelerin romanda geçen örneklerinden bazıları şunlardır: *nemli* (CBO, 62), *lekeli* (CBO, 68), *şekerlik* (CBO, 116), *huysuz* (CBO, 147), *endişeli* (CBO, 164), *bahçıvanlık* (CBO, 185), *pazartesi* (CBO, 246), *azarlamak* (CBO, 255), *dostça* (CBO, 281), *kâhyalık* (CBO, 297), *günahsız* (CBO, 313), *zenginlik* (CBO, 322), *mertlik* (CBO, 433), *çamaşırlık* (CBO, 552), *tenhalaşmak* (CBO, 625).

1.4.1.7. İtalyanca Kökenli Kelimeler

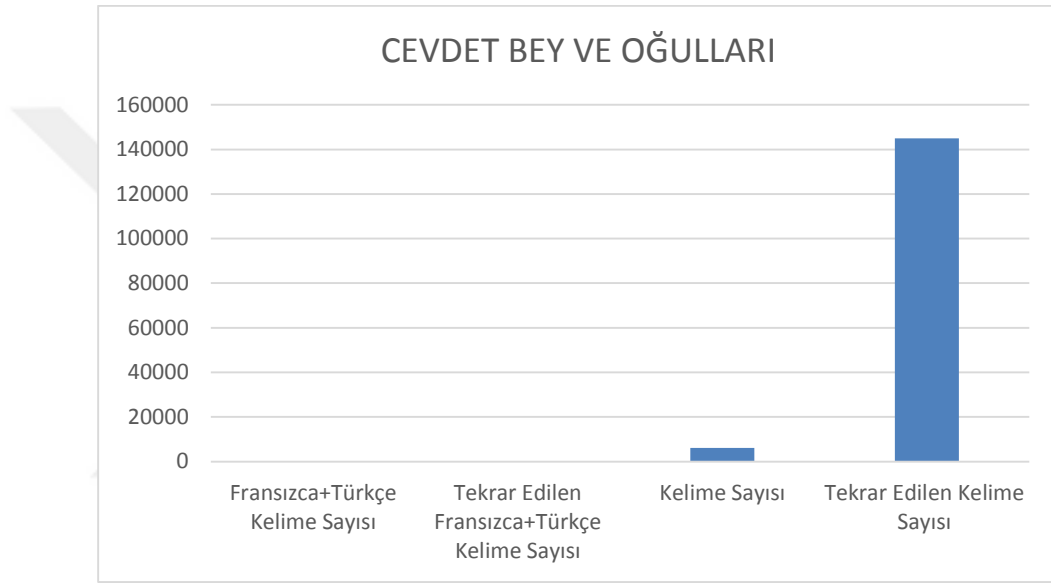
	Sayısal Değer	%
İtalyanca Kökenli Kelime Sayısı	71	1,16
Tekrar Edilen İtalyanca Kökenli Kelime Sayısı	827	0,57
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında İtalyanca kökenli 71 kelime kullanılmıştır. Roman boyunca 827 kez tekrar edilen İtalyanca kelimeler romandaki kelimelerin % 1,16'lık kısmını oluşturmaktadır. Kullanım sıklığı oranı % 0,57 olan İtalyanca kelimelerin romanda kullanılan örnekleri şunlardır: *lira* (CBO, 15), *poğaça* (CBO, 15), *borsa* (CBO, 16), *gazete* (CBO, 16), *tiyatro* (CBO, 16), *numara* (CBO, 65), *iskele* (CBO, 162), *korna* (CBO, 190), *banka* (CBO, 215), *cumba* (CBO, 232), *bavul* (CBO, 235), *ranza* (CBO, 273), *vardiya* (CBO, 279), *vazo* (CBO, 313), *sigorta* (CBO, 597).

1.4.1.8. Fransızca+Türkçe Kelimeler

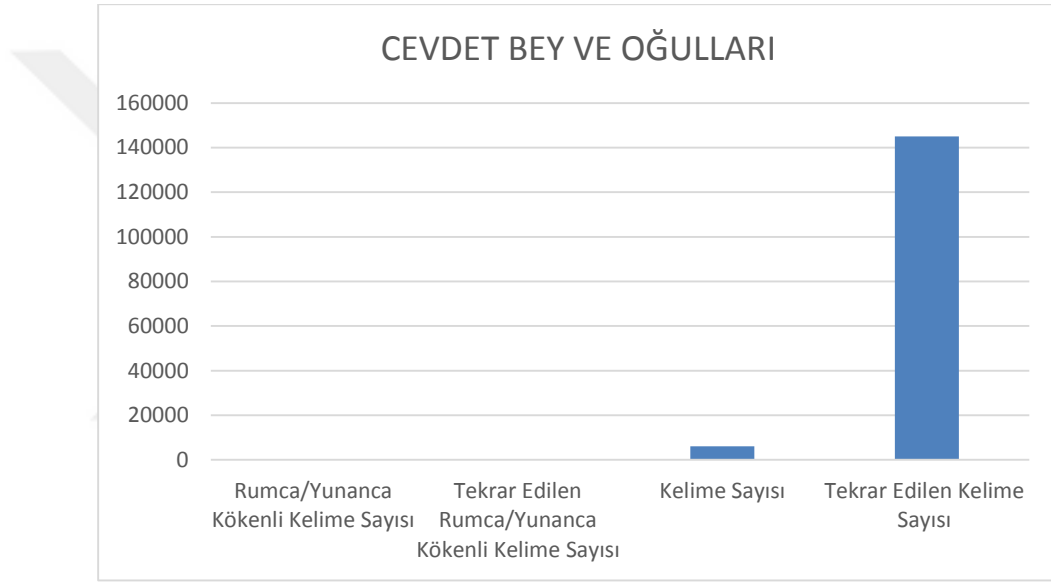
	Sayısal Değer	%
Fransızca+Türkçe Kelime Sayısı	51	0,83
Tekrar Edilen Fransızca+Türkçe Kelime Sayısı	55	0,04
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanın söz varlığında yer alan kelimelerin 51 tanesi Fransızca+Türkçe kelimedir. Roman boyunca 55 kez tekrar edilen bu kelimeler % 0,83'lük bölümü içine almaktadır. *Şıklık (CBO, 18)*, *Jurnalci (CBO, 45)*, *biletçi (CBO, 89)*, *fotoğrafçı (CBO, 97)*, *ceketli (CBO, 107)*, *kravatlı (CBO, 107)*, *portakallı (CBO, 109)*, *kasketli (CBO, 217)*, *randevuevi (CBO, 283)*, *sporcu (CBO, 461)*, *despotluk (CBO, 479)*, *paltolu (CBO, 555)*, *asansörsüz (CBO, 556)*, *montajcı (CBO, 570)*, *transistörlü (CBO, 597)* kelimeleri Fransızca+Türkçe örneklerin bazılarıdır. Fransızca+Türkçe kelimelerin kullanım sıklığı ise % 0,04'tür.

1.4.1.9. Rumca/Yunanca Kökenli Kelimeler

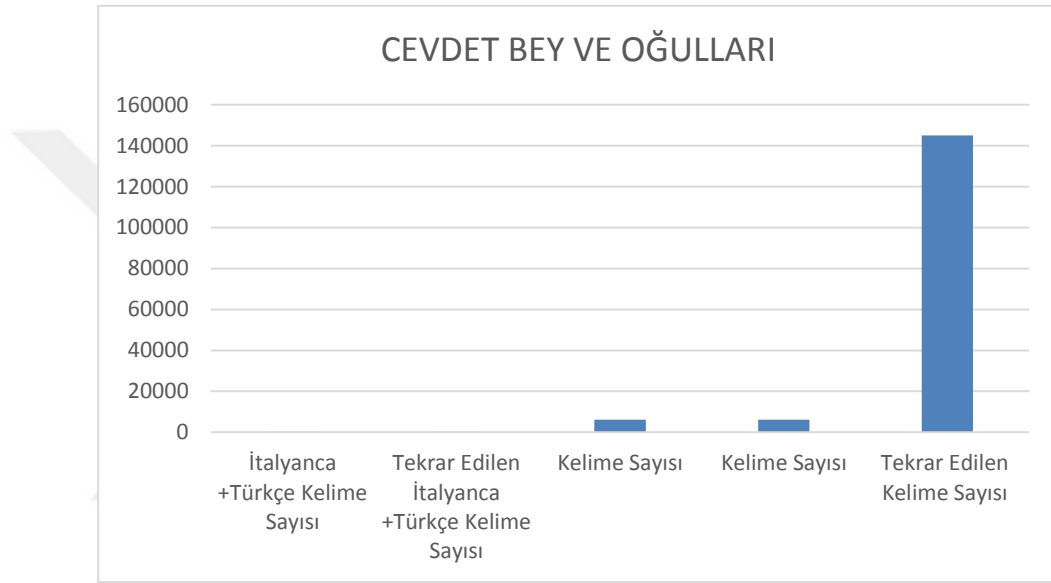
	Sayısal Değer	%
Rumca/Yunanca Kökenli Kelime Sayısı	48	0,78
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca Kökenli Kelime Sayısı	339	0,23
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda Rumca/Yunanca kökenli 48 kelime kullanılmış, bu kelimeler roman boyunca 339 kez tekrarlanmıştır. Romanda kullanılan kelimelerin % 0,78'ini Rumca/Yunanca kökenli kelimeler oluşturmaktadır. Bu kökene ait kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 0,23'tür. Romanda geçen Rumca/Yunanca kökenli kelimelere şu örnekler verilebilir: *lambda* (CBO, 17), *manav* (CBO, 22), *avlu* (CBO, 35), *kümes* (CBO, 39), *ıhlamur* (CBO, 51), *efendi* (CBO, 55), *fasulye* (CBO, 109), *tifo* (CBO, 224), *marangoz* (CBO, 279), *paydos* (CBO, 279), *anahtar* (CBO, 315), *izmarit* (CBO, 346), *papaz* (CBO, 351), *kilise* (CBO, 463), *manastır* (CBO, 505).

1.4.1.10. İtalyanca+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
İtalyanca +Türkçe Kelime Sayısı	20	0,33
Tekrar Edilen İtalyanca +Türkçe Kelime Sayısı	13	0,01
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 20 İtalyanca+Türkçe kelime 13 kez tekrarlanmıştır. İtalyanca+Türkçe kelimelerin oranı % 0,33; kullanım sıklığı % 0,01'dir. İtalyanca+Türkçe kelimelerin romanda geçen örnekleri şöyle sıralanabilir: *manifaturacı* (CBO, 19), *limonatacı* (CBO, 22), *tiyatrocı* (CBO, 35), *salçalı* (CBO, 43), *alafrangalık* (CBO, 60), *pompalanmak* (CBO, 62), *kunduracı* (CBO, 104), *postacı* (CBO, 116), *çikolatalı* (CBO, 151), *fırtınalı* (CBO, 153), *bankacı* (CBO, 220), *gazeteci* (CBO, 284), *gazeteli* (CBO, 304), *liralık* (CBO, 345), *bavullu* (CBO, 440), *alaturkalık* (CBO, 493), *bombalanmak* (CBO, 524), *üniformalı* (CBO, 563), *piyangocu* (CBO, 564), *tombalacı* (CBO, 564).

1.4.1.11. İngilizce Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
İngilizce Kökenli Kelime Sayısı	14	0,23
Tekrar Edilen İngilizce Kökenli Kelime Sayısı	134	0,09
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Yazar, **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 14 İngilizce kökenli kelimeyi 134 tekrarla kullanmıştır. İngilizce kökenli kelimeler % 0,23'lük dilimi oluşturmaktadır. Kullanım sıklığı % 0,09 olan İngilizce kökenli kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *trampet* (CBO, 132), *sterlin* (CBO, 194), *futbol* (CBO, 197), *seter* (CBO, 231), *karpit* (CBO, 279), *briç* (CBO, 363), *gol* (CBO, 462), *hol* (CBO, 474), *park* (CBO, 523), *hostes* (CBO, 574), *viski* (CBO, 596), *stereo* (CBO, 597), *checkup* (CBO, 602), *cip* (CBO, 602).

1.4.1.12. Latince Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Latince Kökenli Kelime Sayısı	9	0,15
Tekrar Edilen Latince Kökenli Kelime Sayısı	22	0,02
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

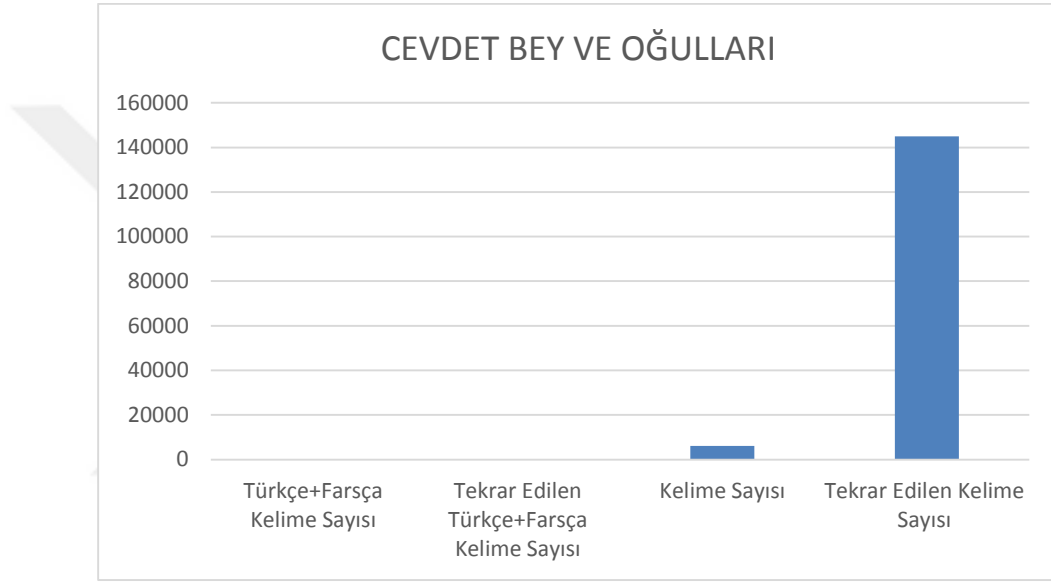

Romanda Latince kökenli 9 kelime 22 kez tekrar edilerek kullanılmıştır. Latince kökenli kelimeler, romandaki kelimelerin % 0,15'ini oluşturmaktadır. Bu dile ait kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 0,02'dir. Romanda geçen Latince kökenli kelimelerin çoğunlukla çiçek ismi olduğu görülmektedir.

Reconnais (CBO, 33), *lonicera* (CBO, 189), *officinalis* (CBO, 189), *guernica* (CBO, 193), *granimus* (CBO, 206), *ocimum* (CBO, 206), *ağustos* (CBO, 232), *stadyum* (CBO, 383), *mart* (CBO, 436) romanda geçen Latince kökenli kelime örnekleridir.

1.4.1.13. Türkçe+Farsça Kelimeler

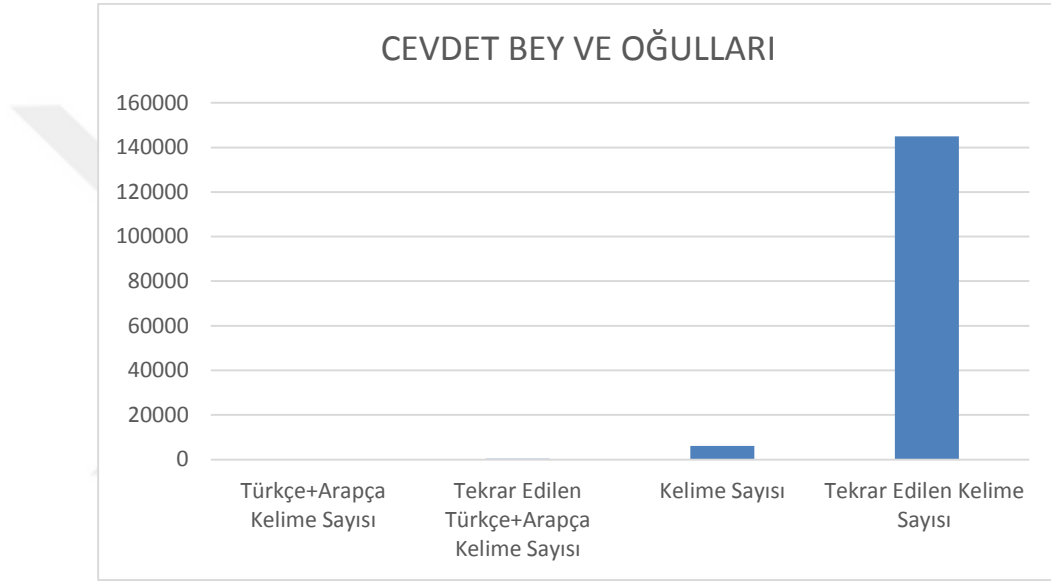
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	9	0,15
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	223	0,15
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanın söz varlığında Türkçe kelimelerin Farsça kelime ve eklerle birleşmesinden oluşan 9 kelime 223 kere tekrar edilmiştir. % 1,15’lik kısmı içine alan Türkçe+Farsça kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *sonbahar* (CBO, 87), *babacan* (CBO, 89), *sanki* (CBO, 118), *yazıhane* (CBO, 119), *beyzade* (CBO, 174), *yatakhane* (CBO, 238), *paşazade* (CBO, 265), *ilkbahar* (CBO, 359), *eşkenar* (CBO, 607).

1.4.1.14. Türkçe+Arapça Kelimeler

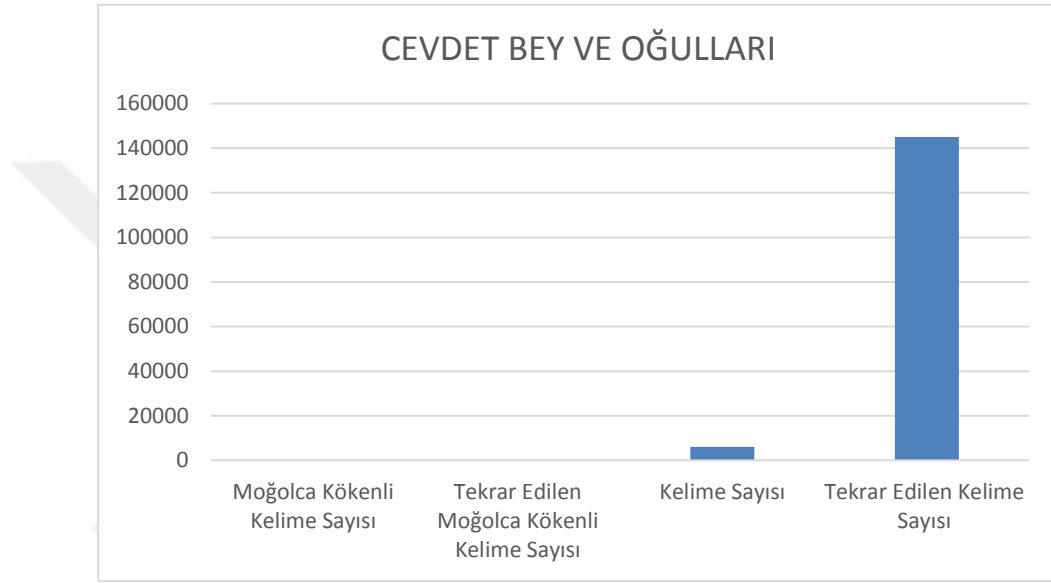
	Sayısal Değer	
Türkçe+Arapça Kelime Sayısı	8	0,13
Tekrar Edilen Türkçe+Arapça Kelime Sayısı	412	0,28
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında yer alan 8 kelime Türkçe kökenli kelimelerle Arapça kökenli kelimelerin birleşmesinden meydana gelmiştir. Bu kelimeler romanın olay örgüsünde 412 kez tekrarlanmıştır. Türkçe+Arapça kelimelerin romandaki yüzdelik payı % 1,13; kullanım sıklığı ise % 0,28'dir. *Başkâtıp* (CBO, 65), *başvekil* (CBO, 109), *pekâlâ* (CBO, 174), *başmüfettiş* (CBO, 209), *buzdolabı* (CBO, 224), *ırki* (CBO, 429), *nasıl* (CBO, 431), *topyekûn* (MM, 496) Türkçe+Arapça kelimelerin romanda geçen örnekleridir.

1.4.1.15. Moğolca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Moğolca Kökenli Kelime Sayısı	4	0,07
Tekrar Edilen Moğolca Kökenli Kelime Sayısı	14	0,01
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında Moğolca kökenli 4 kelime kullanılmış, bu kelimeler 14 kez tekrar edilmiştir. % 0,07’lik paya sahip olan Moğolca kelimelerin kullanım sıklığı % 0,01’dir. Romanda geçen Moğolca kelimeler *mantı* (CBO, 44), *karakol* (CBO, 156), *ulus* (CBO, 436), *çağ* (CBO, 477)’dir.

1.4.1.16. Ermenice Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Ermenice Kökenli Kelime Sayısı	4	0,07
Tekrar Edilen Ermenice Kökenli Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda 4 Ermenice kökenli kelime 4 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Ermenice kelimeler romanda kullanılan kelimelerin % 0,07’lik bölümünü kapsamaktadır. *Avanak (CBO, 37)*, *cılız (CBO, 219)*, *moruk (CBO, 534)*, *mosmor (CBO, 537)* Ermenice kelimelerin romanda geçen örnekleridir.

1.4.1.17. Rusça Kökenli Kelimeler

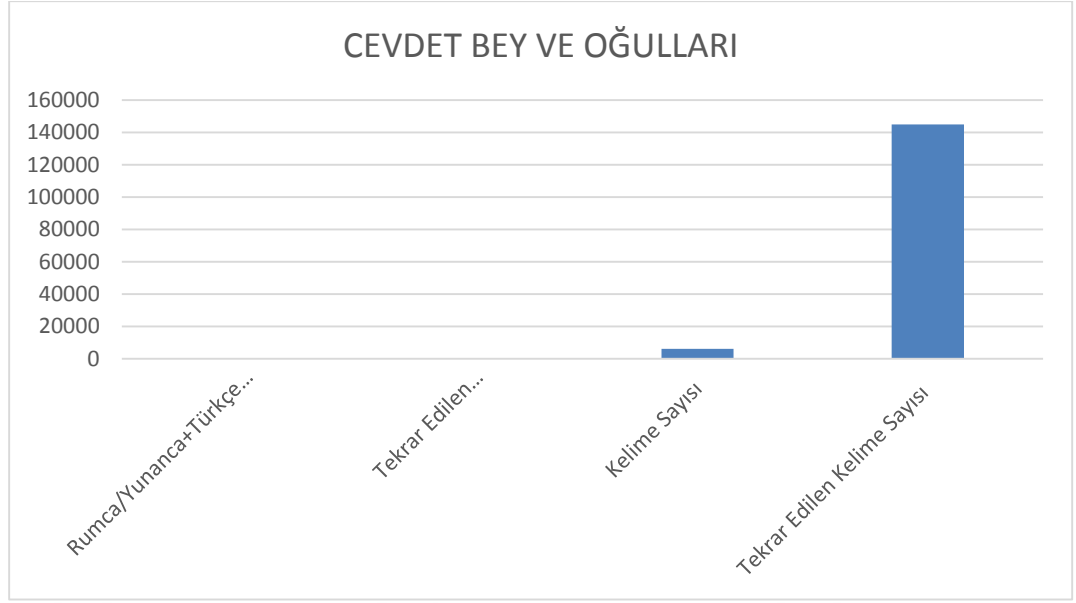
	Sayısal Değer	%
Rusça Kökenli Kelime Sayısı	3	0,05
Tekrar Edilen Rusça Kökenli Kelime Sayısı	37	0,03
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Orhan Pamuk ilk romanında Rusça kökenli 3 kelimeyi 37 kez tekrar ederek kullanmıştır. Rusça kelimeler romanda % 0,05’lik paya sahiptir. Kullanım sıklığı % 0,03 olan Rusça kelimelerin romandaki örnekleri *mazot* (CBO, 184), *semaver* (CBO, 132), *şapka* (CBO, 165) kelimeleridir.

1.4.1.18. Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	3	0,05
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	51	0,04
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Rumca/Yunanca+Türkçe kelimeler grubunda Rumca/Yunanca kökenli kelimelerle Türkçe eklerin bir araya gelmesiyle oluşmuş kelimeler yer almaktadır. Yazar bu yapıyı örnekleyen 3 kelimeyi 51 tekrarla kullanmıştır. 3 örnek romandaki kelimelerin % 0,05’lik kısmını oluştururken, 51 tekrar % 0,04’lük orana karşılık gelmektedir. Romanda geçen Rumca/Yunanca+Türkçe kelimeler şunlardır: *istiflemek* (CBO, 36), *lambalı* (CBO, 308), *sınırlı* (CBO, 335).

1.4.1.19. Arapça+Farsça Kelimeler

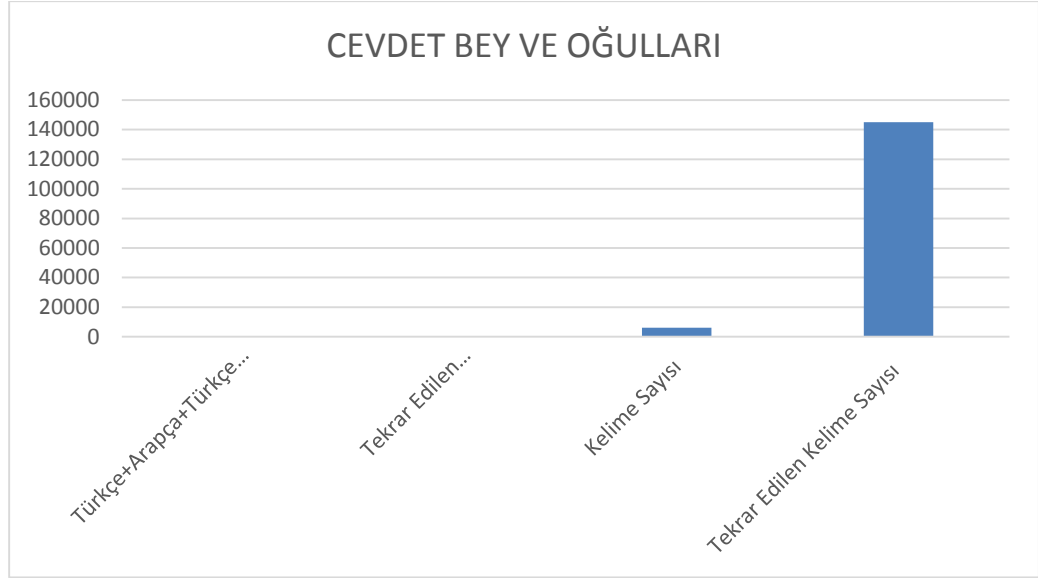
	Sayısal Değer	%
Arapça+Farsça Kelime Sayısı	3	0,05
Tekrar Edilen Arapça+Farsça Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda Arapça kökenli kelimelerle Farsça kökenli kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşmuş 3 kelime bulunmaktadır. Bu kelimelerin romanın olay örgüsü içinde tekrarı yoktur. Söz varlığında 0,05’lik yüzdeye sahip olan Arapça+Farsça kelime örnekleri şunlardır: *sahilbent* (CBO, 22), *şartname* (CBO, 437), *vasiyetname* (CBO, 448).

1.4.1.20. Türkçe+Arapça+Türkçe Kelimeler

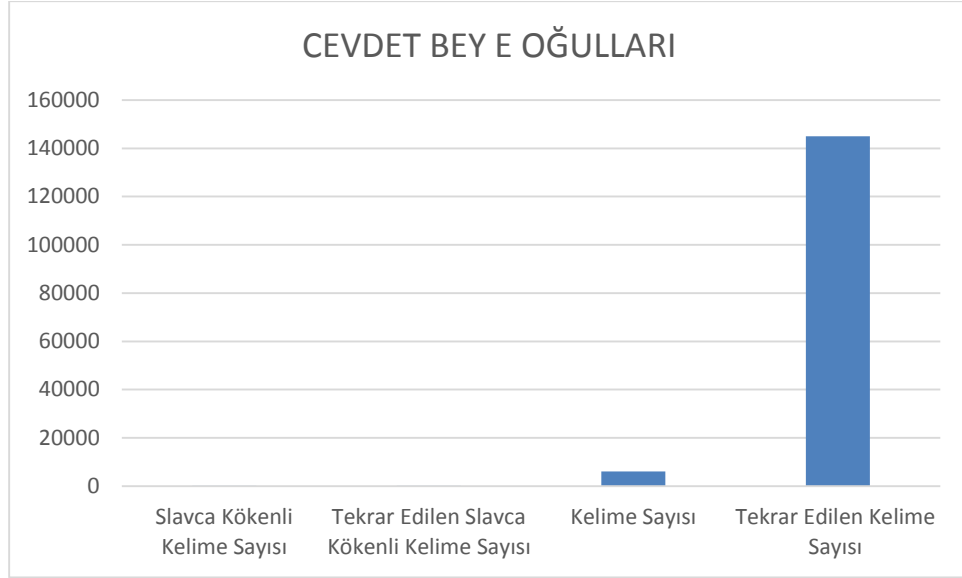
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	3	0,05
Tekrar Edilen Türkçe+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları'nda Türkçe+Arapça+Türkçe 3 kelime tekrarsız kullanılmıştır. Romanın söz varlığında % 0,05 oranında yer tutan bu kelimeler *nasılsa* (CBO, 121), *darkafalılık* (CBO, 250), *kurukahveci* (CBO, 602)'dir.

1.4.1.21. Slavca Kökenli Kelimeler

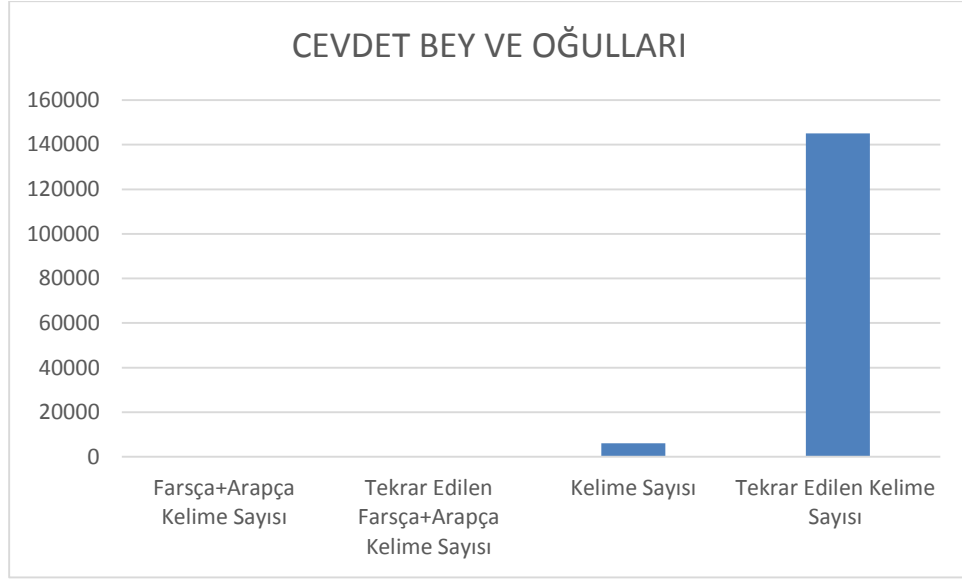
	Sayısal Değer	%
Slavca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Slavca Kökenli Kelime Sayısı	17	0,01
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda az örneğe sahip dillerden biri Slavcadır. Yazar, Slavca kökenli 2 kelime kullanmış, bu kelimeleri 17 kez tekrar etmiştir. % 0,03 oranında kullanıma sahip olan Slavca kelimeler % 0, 01’lik kullanım sıklığına sahiptir. Romanda geçen Slavca kökenli kelimeler *kral* (CBO, 200), *kraliçe* (CBO, 449)’dir.

1.4.1.22. Farsça+Arapça Kelimeler

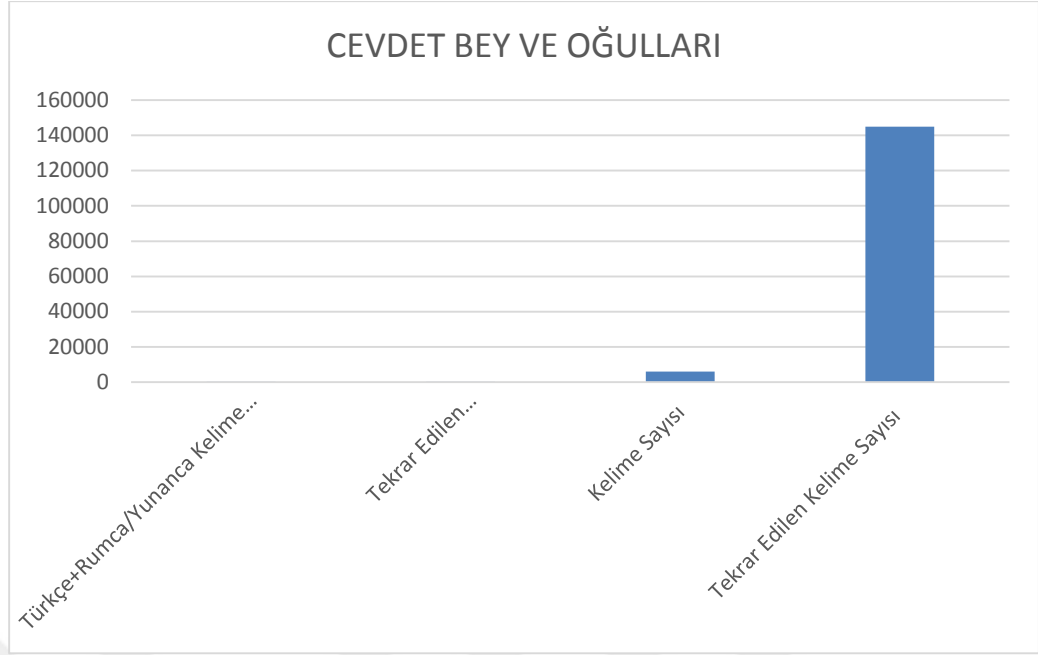
	Sayısal Değer	%
Farsça+Arapça Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Farsça+Arapça Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda Farsça+Arapça 2 kelime tekrarsız kullanılmıştır. % 0,03'lük kısmı içine alan Farsça+Arapça kelime örnekleri *hoşsohbet* (CBO, 233) ve *sermayedar* (CBO, 421)'dir.

1.4.1.23. Türkçe+Rumca/Yunanca Kelimeler

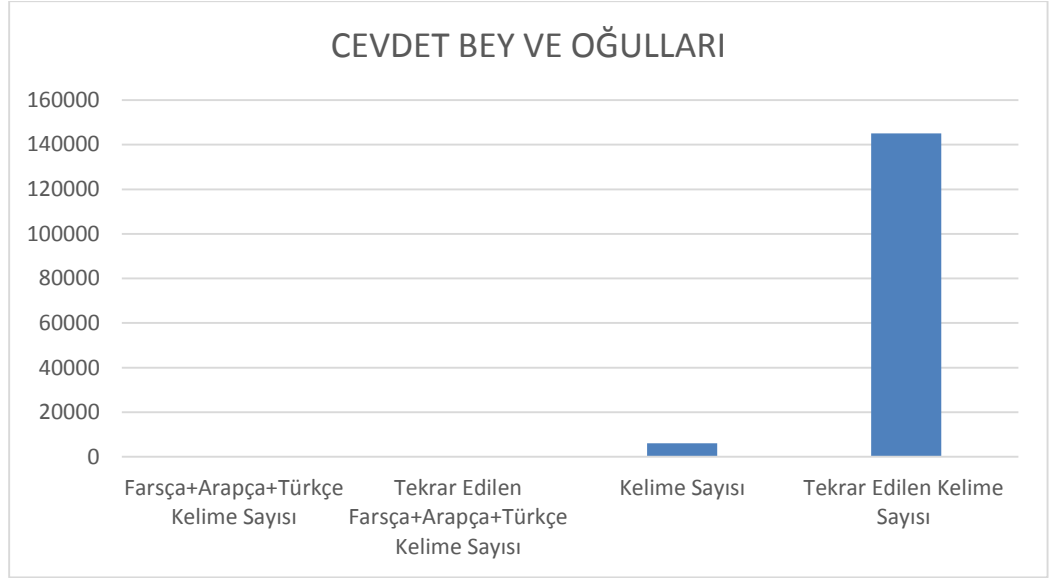
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Türkçe+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	8	0,01
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında Türkçe kökenli kelimeler ile Rumca/Yunanca kökenli kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşmuş 2 kelime kullanılmış, bu kelimeler 8 kez tekrar edilmiştir. Romandaki kelimelerin % 0,03'lük dilimini kapsayan Türkçe+Rumca/Yunanca kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 0,1'dir. Romanda geçen *hanımefendi* (CBO, 59), *beyefendi* (CBO, 111) kelimeleri Türkçe+Yunanca kelimelere örnektir.

1.4.1.24. Farsça+Arapça+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Farsça+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Farsça+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	66	0,05
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanının söz varlığında Farsça+Arapça+Türkçe 2 kelime 66 kez tekrarlanmıştır. *Şehreminlik* (CBO, 20) ve *herhalde* (CBO, 64) kelimeleri, romanın Farsça+Arapça+Türkçe yapısına uygun örnekleridir.

1.4.1.25. Almanca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Almanca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Almanca Kökenli Kelime Sayısı	3	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında Almanca kökenli tek örnek *general* (CBO, 289) kelimesidir. Yazar roman boyunca bu kelimeyi 3 kez tekrarlamıştır. Romanda 1 örneği bulunan Almanca kelime % 0,02’lik oranı karşılamaktadır.

1.4.1.26. Soğdca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Soğdca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Soğdca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda 1 örneği bulunan dillerden biri de Soğdca'dır. % 0,02'lik bölümü içine alan bu dilin romanda geçen tek örneği *kent* (CBO, 414) kelimesidir. Yazar *kent* kelimesini 2 kez tekrar etmiştir.

1.4.1.27. Macarca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Macarca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Macarca Kökenli Kelime Sayısı	21	0,01
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Yazar ilk romanında 1 Macarca kökenli kelimeyi 21 kez tekrar etmiştir. Macarca kelime % 0,02’lik dilimi karşılamakta, bu kelimeye ait kullanım sıklığı toplam kelime sayısının % 0,01’ini oluşturmaktadır. Romanda geçen Macarca kökenli tek kelime *soba* (CBO, 111)’dir.

1.4.1.28. Süryanice Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Süryanice Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Süryanice Kökenli Kelime Sayısı	2	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanın Süryanice kökenli tek örneği *şubat* (CBO, 184) kelimesidir. Yazar % 0,02’lik kısmı içine alan Süryanice kökenli *şubat* kelimesini 2 kez tekrar etmiştir.

1.4.1.29. İspanyolca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
İspanyolca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen İspanyolca Kökenli Kelime Sayısı	166	0,11
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğullarında İspanyolca, tek örneği bulunan ancak kullanım sıklığı fazla olan dillerdendir. Romanda İspanyolca kökenli *sigara* (CBO, 12) kelimesi kullanılmış ve bu kelime olay örgüsü içinde 166 kez tekrar edilmiştir. İspanyolca kelime örneği, romandaki kelimelerin % 0,02’lik bölümünü kapsarken, bu kelimeye ait kullanım sıklığı oranı % 0,11’dir.

1.4.1.30. Bulgarca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Bulgarca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Bulgarca Kökenli Kelime Sayısı	5	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanının söz varlığında Bulgarca kökenli 1 kelimeye rastlanmaktadır. 5 tekrarla kullanılan Bulgarca kelimenin romanda geçen örneği *vişne* (CBO, 14) dir. Bulgarca kökenli kelime, romanda tek örneği bulunan diğer diller gibi % 0,02’lik kısmı oluşturmaktadır.

1.4.1.31. Sırpça Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Sırpça Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Sırpça Kökenli Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Yazar Sırpça kökenli 1 kelime kullanmış ve bu kelimeyi romanın olay örgüsünde tekrar etmemiştir. % 0,02’lik dilimi içine alan Sırpçanın romanda geçen örneği *voyvoda* (CBO, 213) kelimesidir.

1.4.1.32. İspanyolca+Türkçe Kelimeler

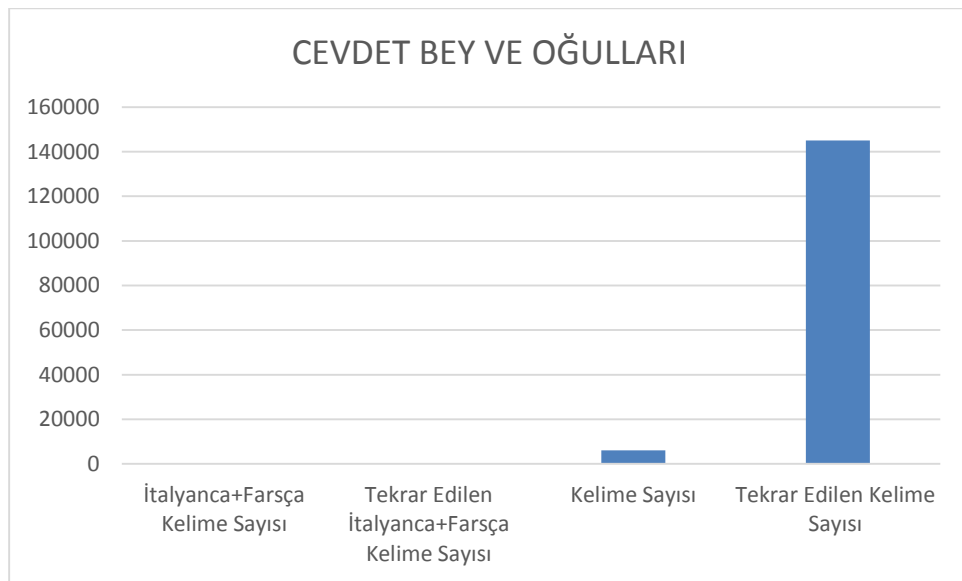
	Sayısal Değer	%
İspanyolca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen İspanyolca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda geçen İspanyolca+Türkçe kelime örneğine *cuntacılık* (CBO, 628)'tır. Tekrarı bulunmayan bu kelimenin kapsadığı yüzdelik dilim 0,02'dir.

1.4.1.33. İtalyanca+Farsça Kelimeler

	Sayısal Değer	%
İtalyanca+Farsça Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen İtalyanca+Farsça Kelime Sayısı	7	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları romanında İtalyanca kökenli kelime ile Farsça kökenli kelimenin bir araya gelmesiyle oluşmuş *pastane* (CBO, 24) örneği 7 kez tekrar edilmiştir.

1.4.1.34. İngilizce+Türkçe Kelimeler

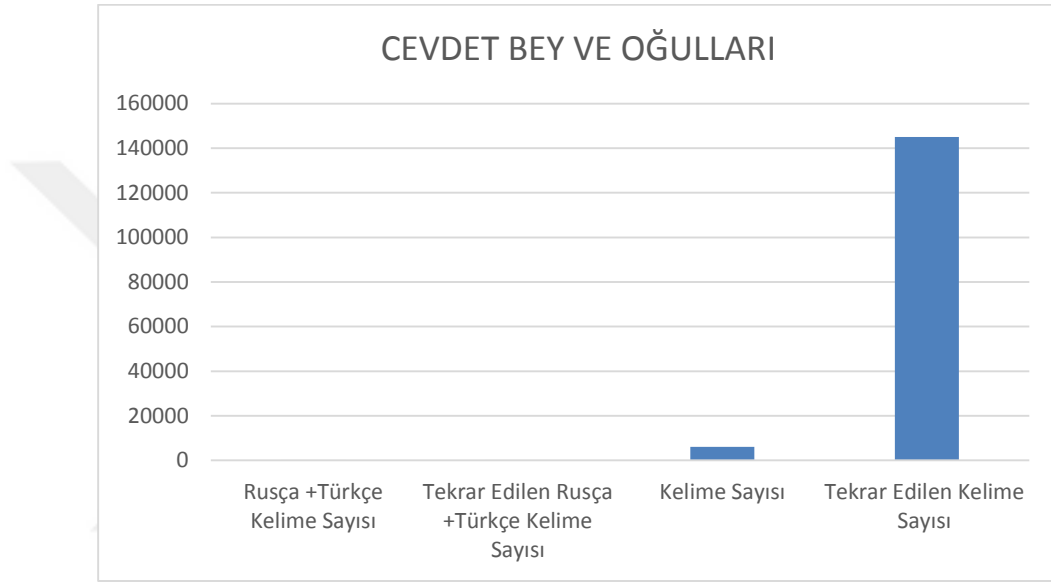
	Sayısal Değer	%
İngilizce+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen İngilizce+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanın İngilizce+Türkçe yapısındaki tek örneği % 0,02'lik dilimi içine alan *futbolcu* (CBO, 591) kelimesidir.

1.4.1.35. Rusça+Türkçe Kelimeler

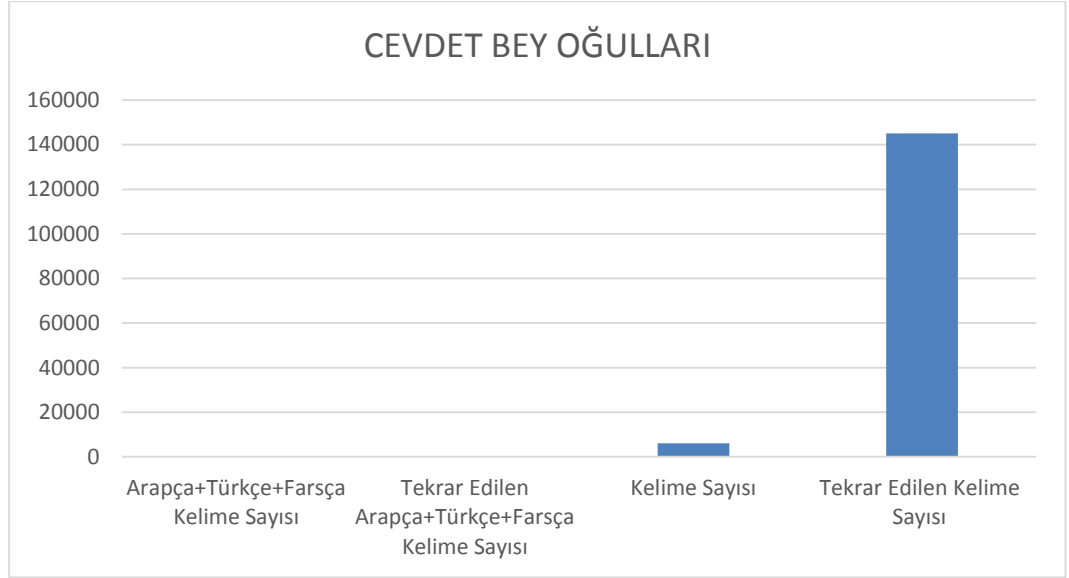
	Sayısal Değer	%
Rusça +Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Rusça +Türkçe Kelime Sayısı	11	0,01
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Rusça+Türkçe kelimelerin romanda geçen örneği *şapkalı (CBO, 24)*'dir. Bu kelime olay örgüsü içinde 11 kez tekrar edilmiştir.

1.4.1.36. Arapça+Türkçe+Farsça Kelimeler

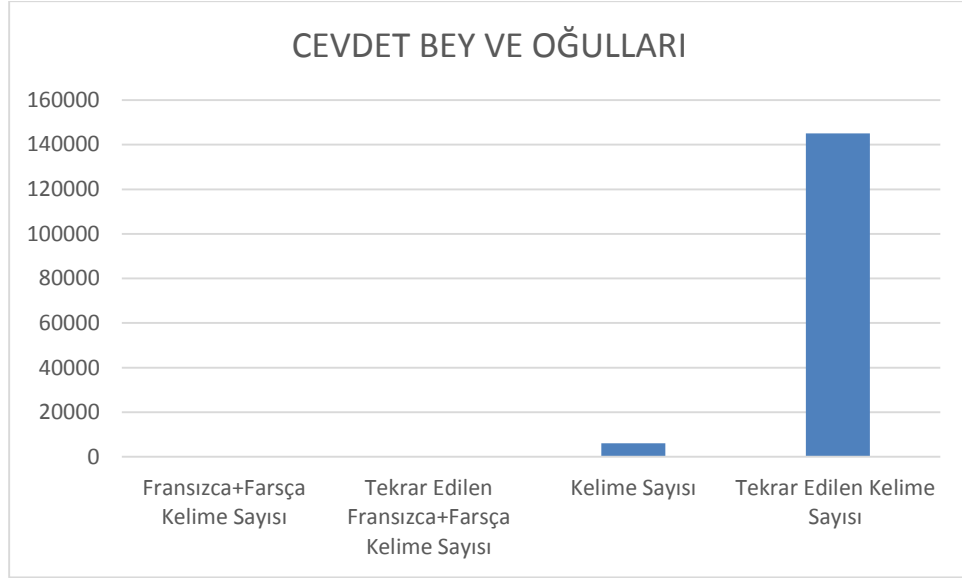
	Sayısal Değer	%
Arapça+Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Arapça+Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda geçen Arapça+Türkçe+Farsça kelimeye *hâlbuki* (CBO, 44) örneği verilebilir. Olay örgüsü boyunca 4 kez tekrar edilen bu kelime % 0,02'lik kısmı içine almaktadır.

1.4.1.37. Fransızca+Farsça Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Fransızca+Farsça Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Fransızca+Farsça Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda Fransızca kökenli kelime ile Farsça kökenli kelime *paralelkenar* (CBO, 607) örneğinde bir araya gelmiştir. Tekrarı bulunmayan Fransızca+Farsça kelime, söz varlığının % 0,02'lik kısmını kapsamaktadır.

1.4.1.38. Moğolca+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Moğolca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Moğolca+Türkçe Kelime Sayısı	5	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Cevdet Bey ve Oğulları'nda Moğolca+Türkçe kelime örneği *çağdaş (CBO, 101)*'tir. Kelime, roman boyunca 5 kez tekrarlanmıştır.

1.4.1.39. Türkçe+İngilizce Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Türkçe+İngilizce Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Türkçe+İngilizce Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda 1 kullanım 1 tekrarla yer alan Türkçe+İngilizce kelimeye *eleştirmen* (CBO, 536) örneği verilebilir.

1.4.1.40. Ermenice+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Ermenice+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Ermenice+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Morluk (CBO, 276), romanda geçen Ermenice+Türkçe kelime örneğidir. Tekrarsız kullanılan bu kelime % 0,02’lik dilimi içine almaktadır.

1.4.1.41. Türkçe+Farsça+Arapça Kelimeler

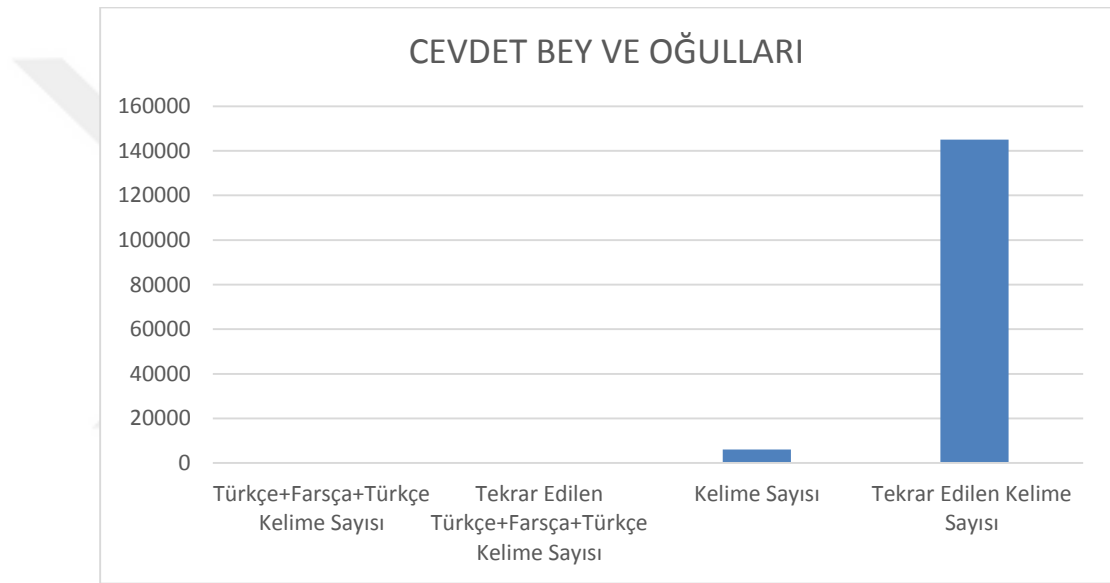
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Farsça+Arapça Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça+Arapça Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Türkçe+Farsça+Arapça kelimenin romanda geçen tekörneği *Baştezgâhtar* (CBO, 17)'tir.

1.4.1.42. Türkçe+Farsça+Türkçe Kelimeler

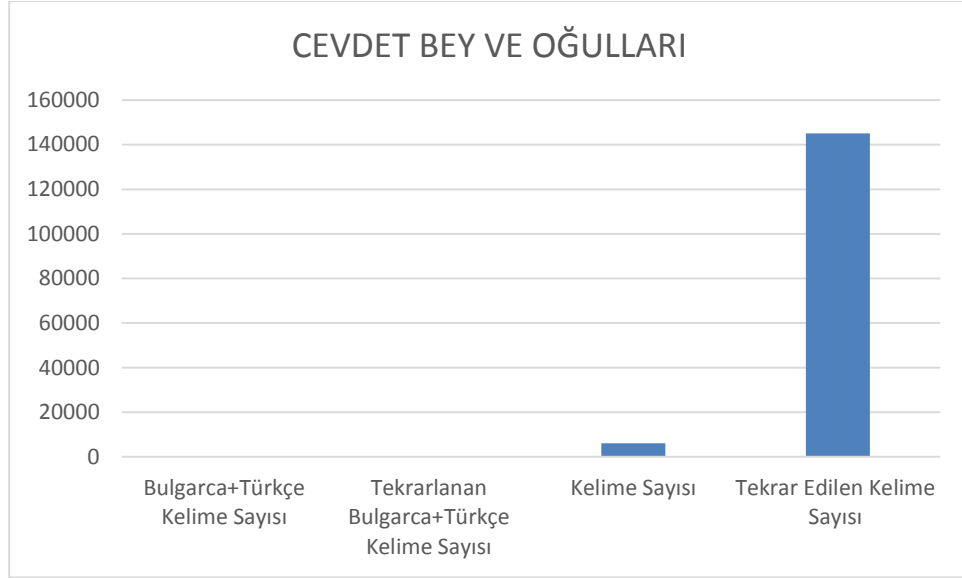
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanda Türkçe+Farsça+Türkçe kelime örneği *babacanlık* (CBO, 315)'tir. Roman boyunca tekrarsız kullanılan bu kelime, söz varlığının % 0,02'lik kısmını kapsamaktadır.

1.4.1.43. Bulgarca+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Bulgarca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02
Tekrarlanan Bulgarca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6120	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100

Romanın söz varlığı içinde Bulgarca+Türkçe kelimeler de bulunmaktadır. Tekrarsız kullanılan Bulgarca+Türkçe kelime örneği *vişneli (CBO, 13)*'dir.

1.4.2.Masumiyet Müzesi

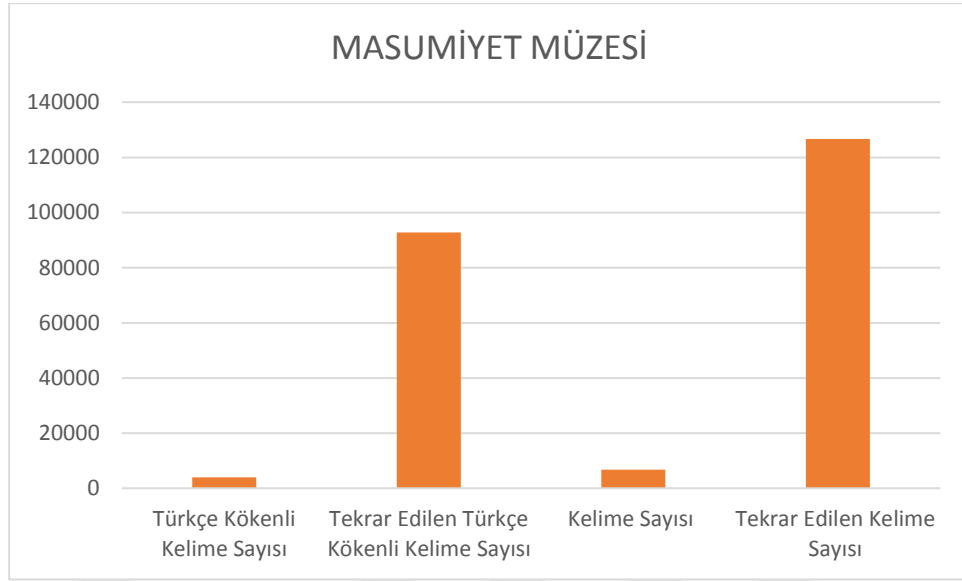
Orhan Pamuk'un son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde en fazla örneğe sahip beş dilin sıralaması şöyledir:

1. Türkçe (4037)
2. Arapça (933)
3. Arapça+Türkçe (497)
4. Fransızca (495)
5. Farsça (252)

Romanın söz varlığını oluşturan kelimelerin kökenleri ile ilgili sayısal sonuçlar ve örnekler şöyle açıklanabilir:

1.4.2.1. Türkçe Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	4037	59,04
Tekrar Edilen Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	92824	73,29
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

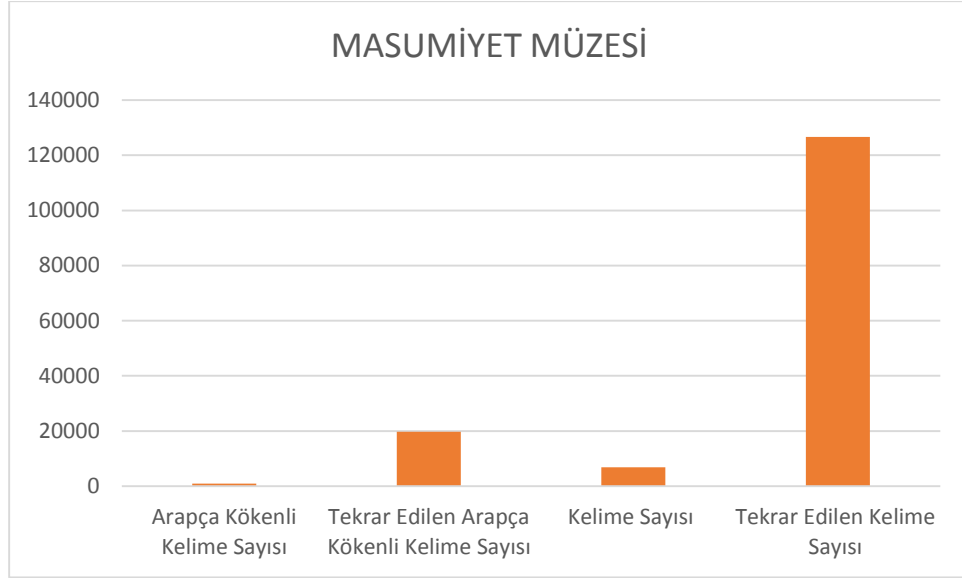

Yazarın ilk romanında olduğu gibi son romanında da köken bakımından en çok örneğe sahip olan dil Türkçedir. Romanda 4037 Türkçe kökenli kelime kullanılmış, bu kelimeler olay örgüsü içinde 92824 kez tekrar edilmiştir. Türkçe kelimelerin, romandaki kelimeler içindeki oranı % 59,04'tür. Türkçe kökene sahip kelimelerin kullanım sıklığı % 73,29'luk dilimi oluşturmaktadır.

Romanda kullanılan Türkçe kelimelere şu örnekler verilebilir: *içten* (MM, 18), *kadın* (MM, 19), *elçi* (MM, 21), *paşa* (MM, 21), *sevinç* (MM, 31), *yudum* (MM, 31), *geniş* (MM, 54), *hep* (MM, 63), *omuz* (MM, 63), *öksüz* (MM, 137), *abla* (MM, 245), *baskın* (MM, 299), *çadır* (MM, 401), *taşıt* (MM, 449), *damga* (MM, 482).

1.4.2.2. Arapça Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Arapça Kökenli Kelime Sayısı	933	13,64
Tekrar Edilen Arapça Kökenli Kelime Sayısı	19730	15,58
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

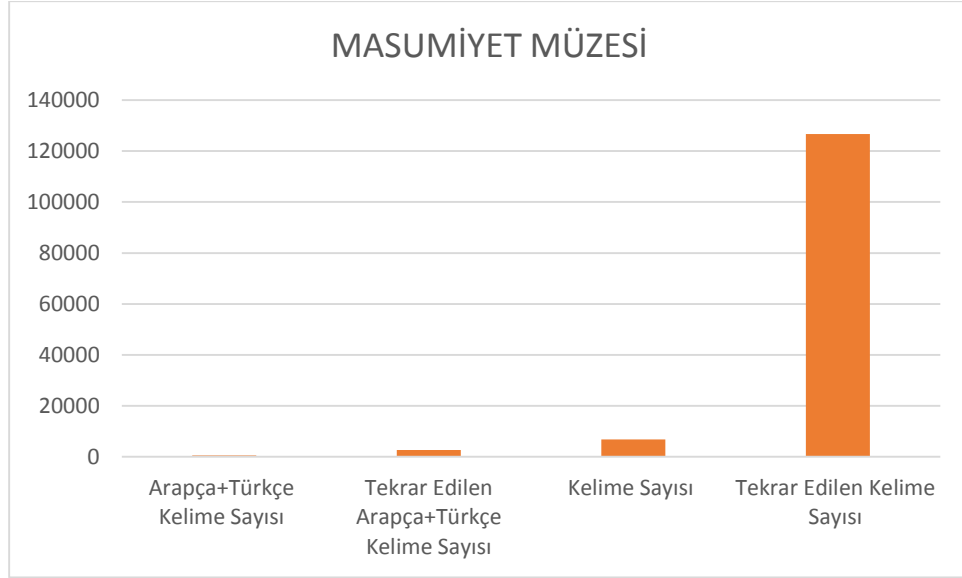

Masumiyet Müzesi’nde Türkçeden sonra en çok örneğe sahip olan dil Arapçadır. Romanın olay örgüsünde kullanılan 933 Arapça kökenli kelime 19730 kez tekrarlanmıştır. Arapça kelimelerin romandaki oranı % 13,64; kullanım sıklığı % 15,58’dir.

Arapça kökenli kelimelerin romanda kullanılan örnekleri şunlardır: *rüya* (MM, 14), *ziyaret* (MM, 32), *kısmet* (MM, 101), *eşya* (MM, 163), *cetvel* (MM, 171), *dünya* (MM, 181), *sanat* (MM, 196), *ıstırap* (MM, 238), *mağrur* (MM, 255), *aşk* (MM, 281), *bina* (MM, 301), *vakit* (MM, 366), *nefes* (MM, 372), *asker* (MM, 399), *felek* (MM, 405).

1.4.2.3. Arapça+Türkçe Kelimeler

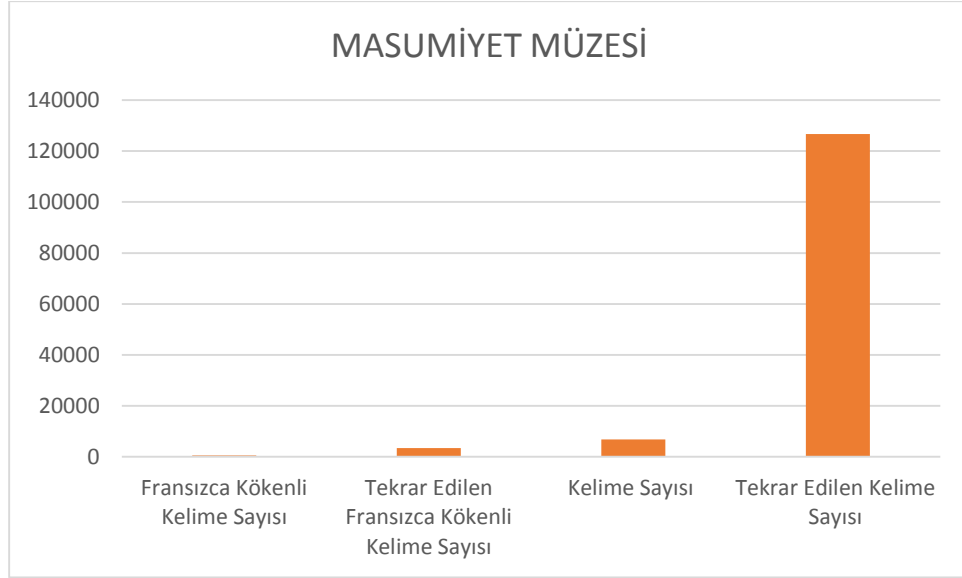
	Sayısal Değer	%
Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	497	7,27
Tekrar Edilen Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	2728	2,15
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Arapça+Türkçe 497 kelime 2728 kere tekrar edilmiştir. Romandaki kelimelerin % 7,27'sini Arapça+Türkçe kelimeler oluşturmaktadır. Bu kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 2,15'tir. *Nezaketsiz* (MM, 35), *temizlik* (MM, 157), *vefalı* (MM, 218), *mezarlık* (MM, 237), *rahmetli* (MM, 242), *evlatlık* (MM, 274), *siyasetçi* (MM, 328), *dinci* (MM, 339), *kahvaltı* (MM, 379), *şükretmek* (MM, 393), *zahmetsizce* (MM, 400), *ahlâklı* (MM, 405), *ciddiyetsizlik* (MM, 432), *hediyelik* (MM, 453), *beyazlık* (MM, 489) kelimeleri **Masumiyet Müzesi**'nde geçen Arapça+Türkçe kelime örneklerinden bazılarıdır.

1.4.2.4. Fransızca Kökenli Kelimeler

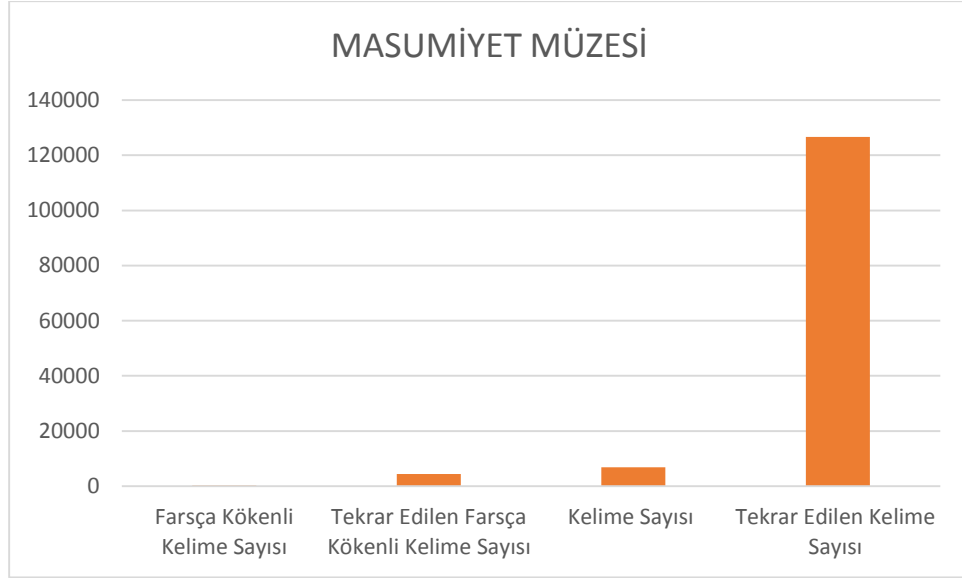
	Sayısal Değer	%
Fransızca Kökenli Kelime Sayısı	495	7,24
Tekrar Edilen Fransızca Kökenli Kelime Sayısı	3394	2,68
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda kökeni Fransızca olan 495 kelime kullanılmış, bu kelimeler roman boyunca 3394 kez tekrar edilmiştir. Fransızca kelimeler romanda % 7,24'lik dilimin sahibidir. Kullanım sıklığı % 2,68 olan Fransızca kelimelerin roman geçen örneklerinden bazıları şöyle sıralanabilir: *likör* (MM, 42), *garson* (MM, 101), *opera* (MM, 191), *fayans* (MM, 193), *ekonomi* (MM, 230), *rejisör* (MM, 313), *noter* (MM, 338), *dedektif* (MM, 370), *abajur* (MM, 385), *gişe* (MM, 424), *jüri* (MM, 452), *sinema* (MM, 475), *pasaport* (MM, 482), *banyo* (MM, 511), *katalog* (MM, 529).

1.4.2.5. Farsça Kökenli Kelimeler

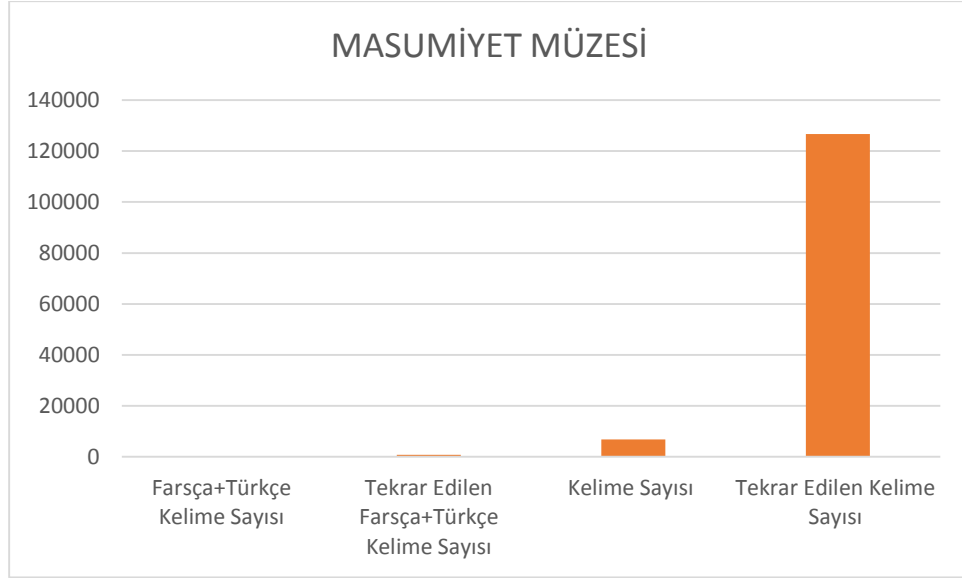
	Sayısal Değer	%
Farsça Kökenli Kelime Sayısı	252	3,69
Tekrar Edilen Farsça Kökenli Kelime Sayısı	4447	3,51
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nin söz varlığında Farsça kökenli 252 kelime kullanılmıştır. Roman boyunca 4447 kez tekrar edilen Farsça kelimeler, % 3,69'lik orana sahiptir. Kullanım sıklığı % 3,51 olan bu kelimelerin romanda geçen örneklerinden bazıları şunlardır: *bostan* (MM, 49), *duvar* (MM, 94), *nişan* (MM, 107), *ahenk* (MM, 147), *hemşire* (MM, 165), *enişte* (MM, 236), *canan* (MM, 246), *kâse* (MM, 259), *meze* (MM, 264), *pilav* (MM, 328), *renk* (MM, 333), *sirke* (MM, 345), *zor* (MM, 351), *çeyiz* (MM, 474), *şişe* (MM, 515).

1.4.2.6. Farsça+Türkçe Kelimeler

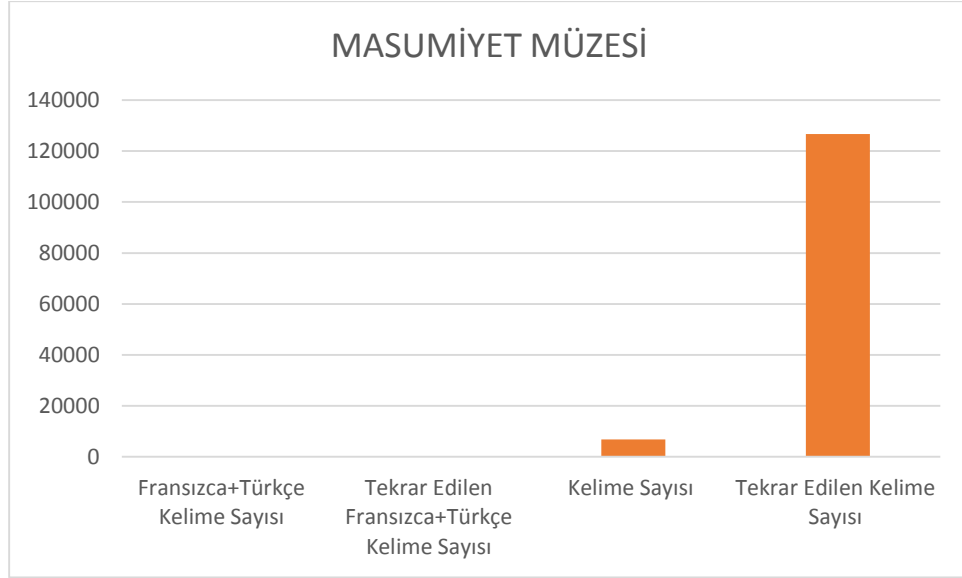
	Sayısal Değer	%
Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	195	2,85
Tekrar Edilen Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	824	0,65
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Yazar son romanında 195 Farsça+Türkçe kelime kullanmıştır. Farsça+Türkçe kelimeler olay örgüsü içinde 824 kez tekrarlanmıştır. Bu yapıyı örnekleyen kelimeler romanın söz varlığının % 2,85'ini oluşturmaktadır. Kullanım sıklığı % 0,65 olan Farsça+Türkçe kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *meyveli* (MM, 18), *çengelli* (MM, 32), *hoyratça* (MM, 44), *ustaca* (MM, 63), *cömertçe* (MM, 75), *damatlık* (MM, 108), *zannetmek* (MM, 202), *rüzgârsız* (MM, 205), *tarçınlı* (MM, 266), *aşinalık* (MM, 373), *kahramanlık* (MM, 392), *nazlanma* (MM, 441), *parasız* (MM, 465), *sarhoşluk* (MM, 492), *berberlik* (MM, 538).

1.4.2.7. Fransızca+Türkçe Kelimeler

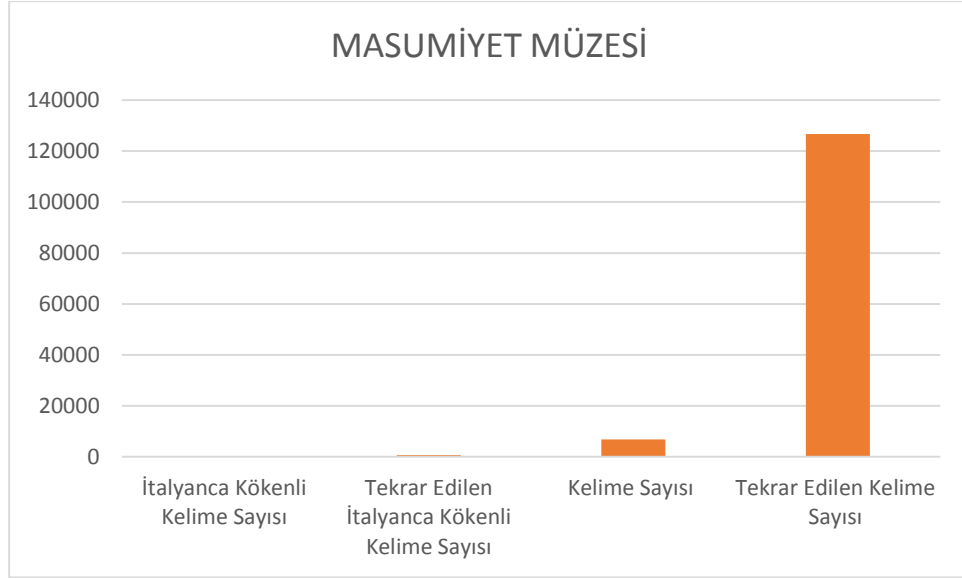
	Sayısal Değer	%
Fransızca+Türkçe Kelime Sayısı	119	1,74
Tekrar Edilen Fransızca+Türkçe Kelime Sayısı	165	0,13
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romandaki Fransızca+Türkçe 119 kelime 165 kez tekrarlanmıştır. % 1,74'lik dilimi içine alan Fransızca+Türkçe kelimelere şu örnekler verilebilir: *feministlik* (MM, 19), *şampiyonluk* (MM, 50), *orijinallik* (MM, 51), *gazozcu* (MM, 139), *vatmanlık* (MM, 145), *bikinili* (MM, 176), *pijamalı* (MM, 235), *müzegezer* (MM, 237), *züppece* (MM, 248), *dublajcı* (MM, 318), *trafikçi* (MM, 504), *alkollü* (MM, 507), *nikelajlı* (MM, 519), *koleksiyoncu* (MM, 525), *romancı* (MM, 534).

1.4.2.8. İtalyanca Kökenli Kelimeler

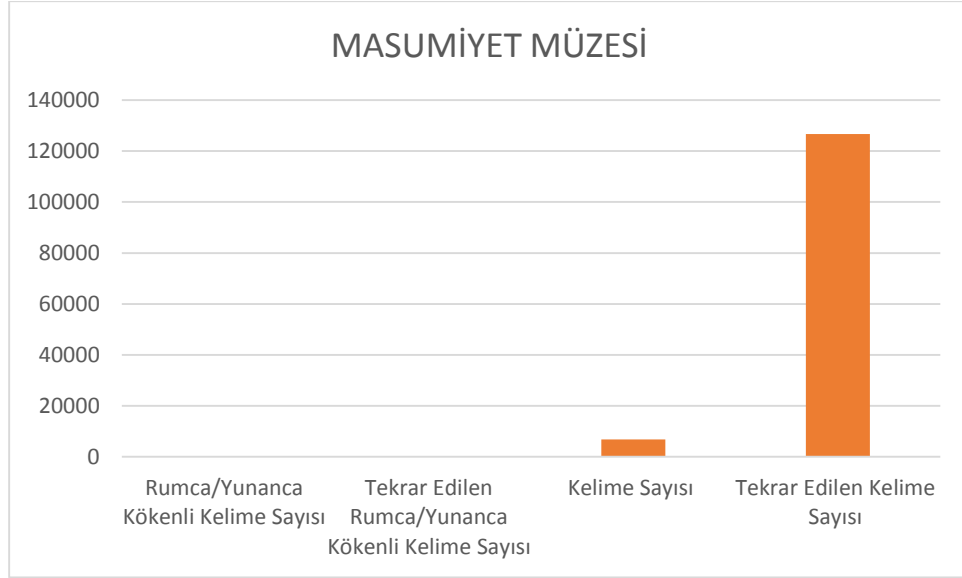
	Sayısal Değer	%
İtalyanca Kökenli Kelime Sayısı	93	1,36
Tekrar Edilen İtalyanca Kökenli Kelime Sayısı	701	0,55
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda örnek sayısı bakımından Farsça kökenli kelimeleri İtalyanca kökenli kelimeler takip etmektedir. Olay örgüsünde 93 İtalyanca kelime kullanılmış, bu kelimeler 701 kez tekrarlanmıştır. Romandaki kelimelerin % 1,36'sını kapsayan İtalyanca kökenli kelimelerin kullanım sıklığı oranı % 0,55'dir. *Numara* (MM, 26), *lavanta* (MM, 83), *tempo* (MM, 84), *bando* (MM, 89), *üniforma* (MM, 111), *orquestra* (MM, 117), *pipo* (MM, 185), *reçete* (MM, 266), *fabrika* (MM, 271), *korsan* (MM, 282), *gazino* (MM, 301), *çinko* (MM, 335), *mezura* (MM, 395), *salam* (MM, 457), *branda* (MM, 526) romanda kullanılan İtalyanca kelime örnekleridir.

1.4.2.9. Rumca/Yunanca Kökenli Kelimeler

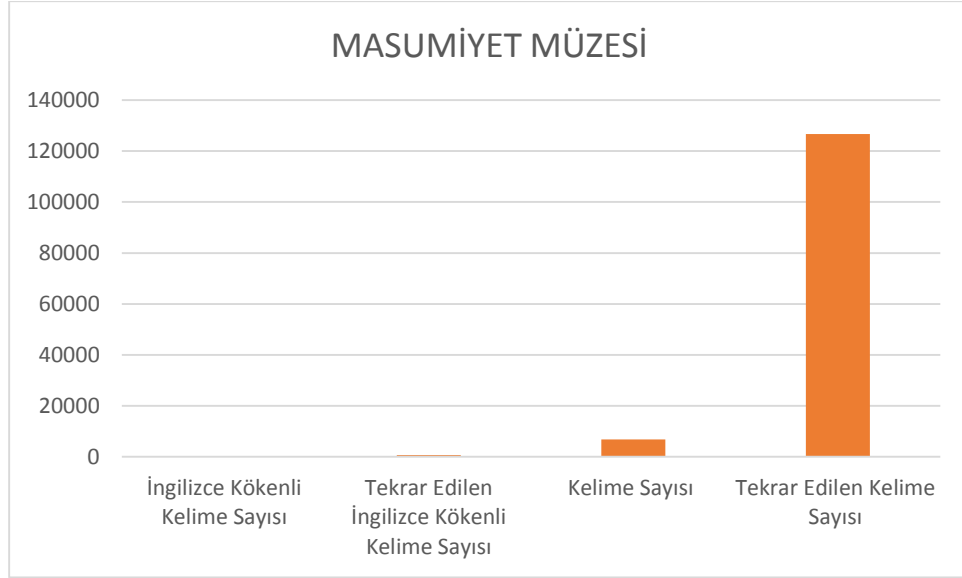
	Sayısal Değer	%
Rumca/Yunanca Kökenli Kelime Sayısı	61	0,89
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca Kökenli Kelime Sayısı	268	0,21
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi’nde 61 Rumca/Yunanca kökenli kelime 268 kez tekrarlanmıştır. Romanda geçen Rumca/Yunanca kelimeler romanın söz varlığının % 0,89’luk kısmını içermektedir. Bu kökene ait kelimelerin kullanım sıklığı ise % 0,21’dir. Romanda geçen Rumca/Yunanca kelimelerin çoğunluğunun balık ve sebze isimleri olduğu görülmektedir. *Barbunya* (MM, 84), *halat* (MM, 191), *yalı* (MM, 202), *domates* (MM, 203), *istavrit* (MM, 203), *kefal* (MM, 203), *palamut* (MM, 229), *enginar* (MM, 255), *konken* (MM, 299), *ızgara* (MM, 385), *cımbız* (MM, 403), *çipura* (MM, 430), *mezgıt* (MM, 430), *roka* (MM, 430), *lakerda* (MM, 431) **Masumiyet Müzesi’nde** geçen Rumca/Yunanca kökenli kelime örneklerinden bazılarıdır.

1.4.2.10. İngilizce Kökenli Kelimeler

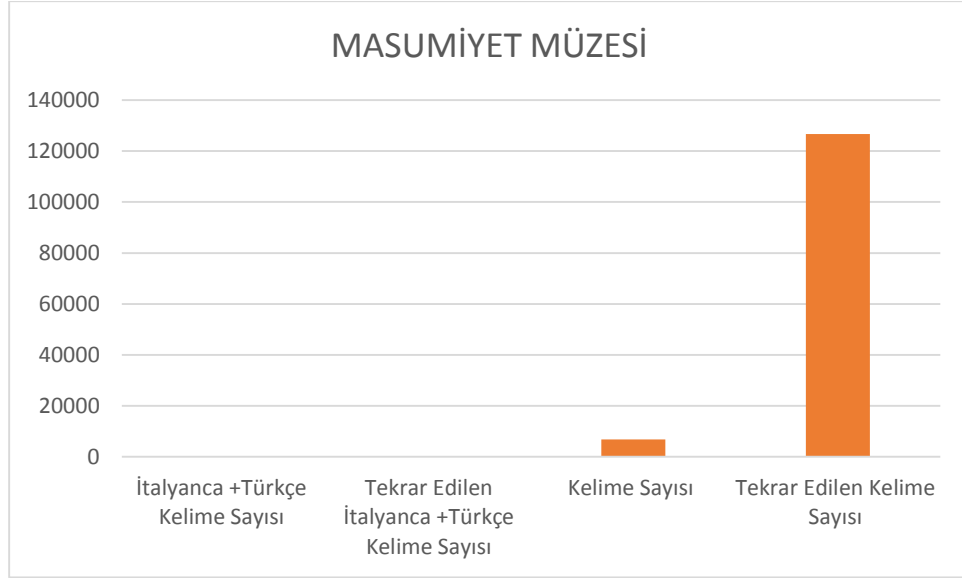
	Sayısal Değer	%
İngilizce Kökenli Kelime Sayısı	29	0,42
Tekrar Edilen İngilizce Kökenli Kelime Sayısı	678	0,54
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde İngilizce kökenli kelimelere de yer verilmiştir. Romanda 29 İngilizce kelime 678 kere tekrar edilerek kullanılmıştır. Romanın kelimeleri içinde % 0,42 oranında yer tutan İngilizce kelimelerin kullanım sıklığı % 0,54'tür. İngilizce kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *faul* (MM, 51), *futbol* (MM, 51), *gol* (MM, 51), *korner* (MM, 51), *park* (MM, 64), *bar* (MM, 92), *it* (MM, 125), *never* (MM, 125), *or* (MM, 125), *briç* (MM, 133), *flört* (MM, 133), *mikser* (MM, 133), *hobi* (MM, 144), *beautiful* (MM, 150), *is* (MM, 150), *she* (MM, 150), *thinks* (MM, 150), *too* (MM, 150), *diskjokey* (MM, 184), *toto* (MM, 211), *hol* (MM, 293), *viski* (MM, 301), *okey* (MM, 313), *hippi* (MM, 393), *playback* (MM, 404), *çek* (MM, 460), *blucin* (MM, 539), *sandviç* (MM, 539), *holding* (MM, 546).

1.4.2.11. İtalyanca+Türkçe Kelimeler

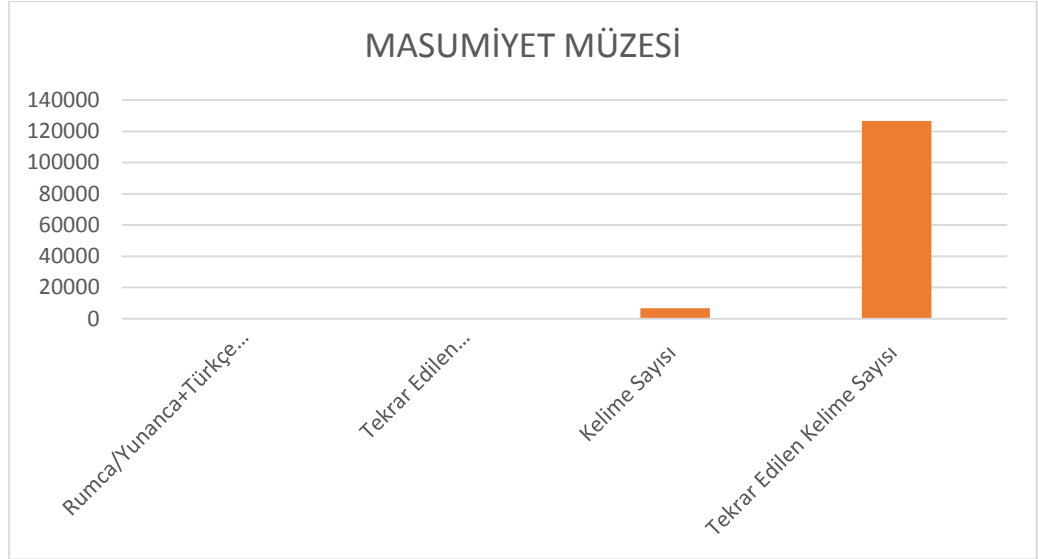
	Sayısal Değer	%
İtalyanca +Türkçe Kelime Sayısı	23	0,34
Tekrar Edilen İtalyanca +Türkçe Kelime Sayısı	36	0,03
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanın olay örgüsü içinde İtalyanca+Türkçe 23 kelime kullanılmış, bu kelimeler 36 kez tekrar edilmiştir. İtalyanca+Türkçe kelimelerin romandaki kelimeler içindeki yüzdelik oranı 0,34 iken kullanım sıklığı 0,03'tür. Bu gruba dahil olan kelimeler İtalyanca kökenli bir kelimeye Türkçe ekin getirilmesiyle oluşmuştur. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan İtalyanca+Türkçe kelime örnekleri şunlardır: *liralık* (MM, 43), *kolacı* (MM, 55), *manifaturacı* (MM, 55), *gazeteci* (MM, 68), *tenteli* (MM, 92), *tombalacı* (MM, 103), *mobilyacı* (MM, 104), *bankacı* (MM, 136), *sigortacı* (MM, 136), *fırtınalı* (MM, 165), *bombalanma* (MM, 184), *postalanmak* (MM, 243), *postacı* (MM, 300), *kadroolu* (MM, 314), *numaralamak* (MM, 322), *numaralı* (MM, 334), *antikacı* (MM, 337), *bombalama* (MM, 372), *çikolatalı* (MM, 388), *tiyatrocu* (MM, 420), *üniformalı* (MM, 487), *lokantalı* (MM, 541), *makineli* (MM, 542).

1.4.2.12. Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler

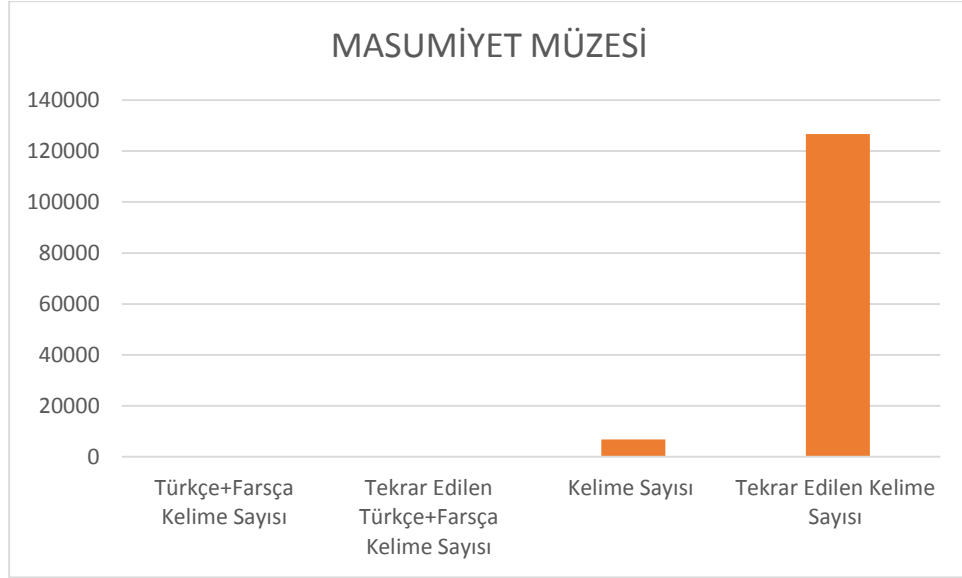
	Sayısal Değer	%
Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	15	0,22
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	45	0,04
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nin söz varlığında Rumca/Yunanca kelimelere Türkçe eklerin getirilmesiyle oluşmuş 15 kelime örneği bulunmaktadır. % 0,22'lik dilimin sahibi olan bu kelimeler roman boyunca 45 kez tekrar edilmiştir. 45 kullanım sıklığı % 0,04'lük orana denk gelmektedir. Rumca/Yunanca+Türkçe kelimelerin romanda geçen örnekleri şöyle sıralanabilir: *sınırlı* (MM, 20), (MM, 126), *halatçı* (MM, 191), *yakamozlu* (MM, 203), *filizlenmek* (MM, 204), *sınırsızlık* (MM, 205), *limonlu* (MM, 255), *bodoslama* (MM, 329), *ıspanaklı* (MM, 341), *efendilik* (MM, 358), *efendice* (MM, 382), *sınırlamak* (MM, 478), *sınırsız* (MM, 478), *konsolosluk* (MM, 483).

1.4.2.13. Türkçe+Farsça Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	11	0,16
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	185	0,15
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

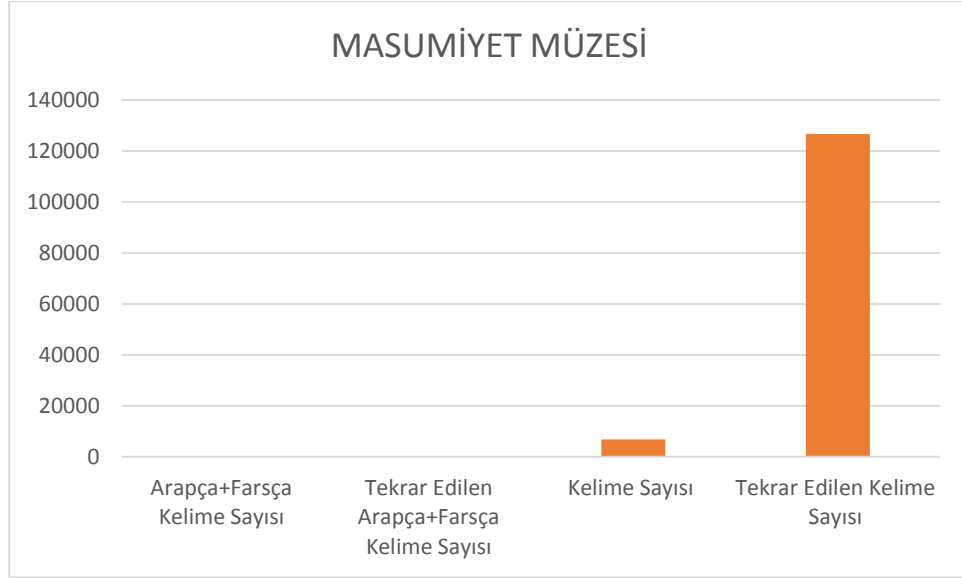

Masumiyet Müzesi’nde Türkçe+Farsça 11 kelime 185 kez tekrarlanmıştır. % 0,16’lık orana sahip olan Türkçe+Fransızca kelimelerin kullanım sıklığına ait yüzdelik dilim % 0,15’tir.

Romanda geçen Türkçe+Farsça kelimelere şu örnekler verilebilir: *kayınpeder* (MM, 13), *sanki* (MM, 172), *kayıkthane* (MM, 217), *balıkthane* (MM, 229), *paşazade* (MM, 286), *sonbahar* (MM, 287), *bitpazarı* (MM, 331), *üçkağıt* (MM, 432), *çaythane* (MM, 450), *babacan* (MM, 451), *yazıthane* (MM, 459).

1.4.2.14. Arapça+Farsça Kelimeler

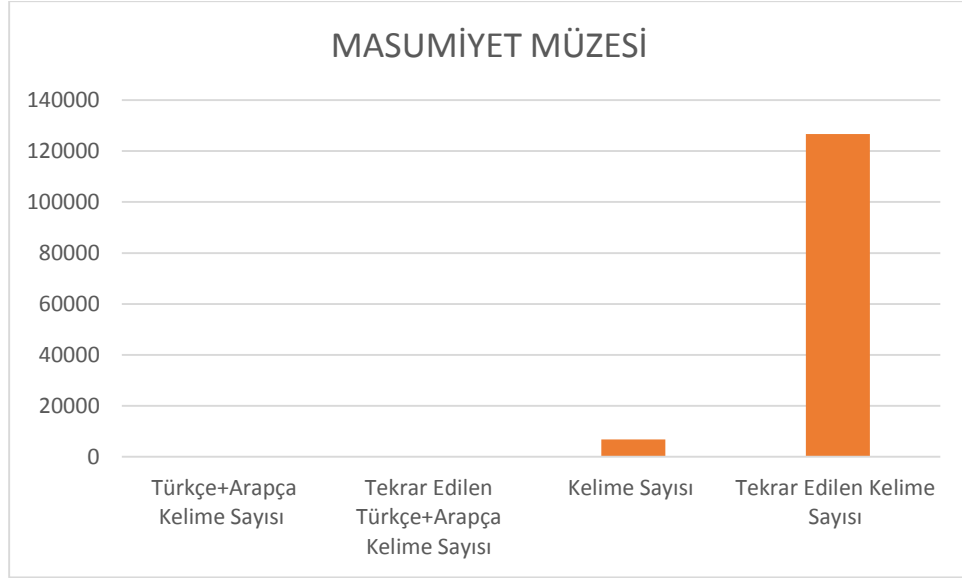
	Sayısal Değer	%
Arapça+Farsça Kelime Sayısı	11	0,16
Tekrar Edilen Arapça+Farsça Kelime Sayısı	150	0,12
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Arapça+Farsça 11 kelime kullanılmış, bu kelimeler 150 kez tekrar edilmiştir. 11 kelime % 0,16'lık dilimin, 150 kullanım sıklığı ise % 0,12'lik oranın karşılığıdır. Arapça+Farsça kelimelerin romanda geçen 10 örneği Arapça kökenli bir kelimeye Farsça kökenli *hane* kelimesinin getirilmesiyle oluşturulmuştur. Arapça+Farsça kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *ticarethane* (MM, 32), *salhane* (MM, 47), *kahvehane* (MM, 55), *muayenehane* (MM, 77), *heykeltıraş* (MM, 95), *hastane* (MM, 100), *imalathane* (MM, 270), *kumarhane* (MM, 304), *illaki* (MM, 428), *hapishane* (MM, 517), *fakirhane* (MM, 522).

1.4.2.15. Türkçe+Arapça Kelimeler

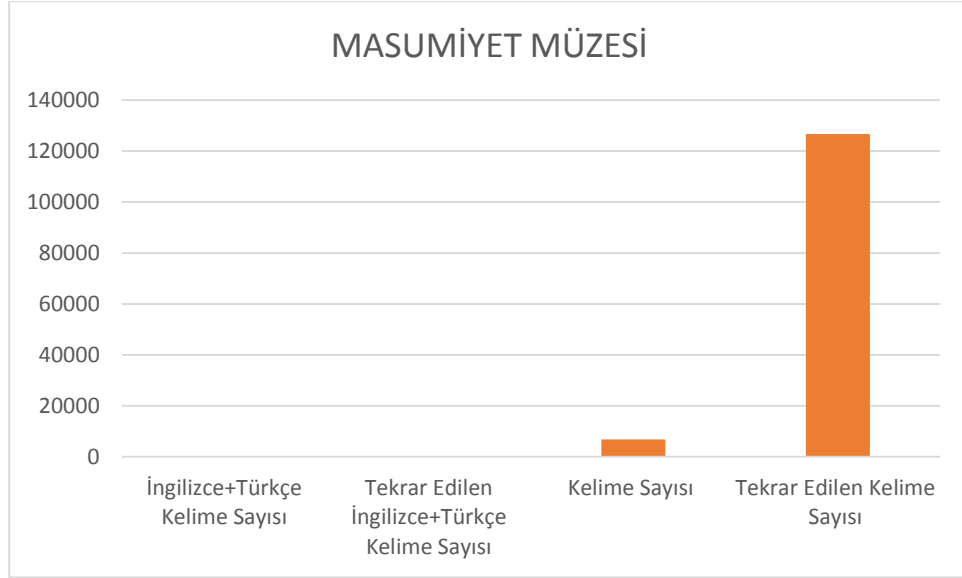
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Arapça Kelime Sayısı	7	0,10
Tekrar Edilen Türkçe+Arapça Kelime Sayısı	145	0,11
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nin söz varlığında yer alan 7 kelime Türkçe+Arapça'dır. 145 tekrarla kullanılan Türkçe+Arapça kelimeler, % 0,10'luk kısmı kapsamaktadır. Kullanım sıklığı % 0,11 olan Türkçe+Arapça kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *kayınvalide* (MM, 48), *çakırkeyif* (MM, 144), *kurşuni* (MM, 233), *nasıl* (MM, 234), *basmakalıp* (MM, 425), *pekâlâ* (MM, 434), *buzdolabı* (MM, 529).

1.4.2.16. İngilizce+Türkçe Kelimeler

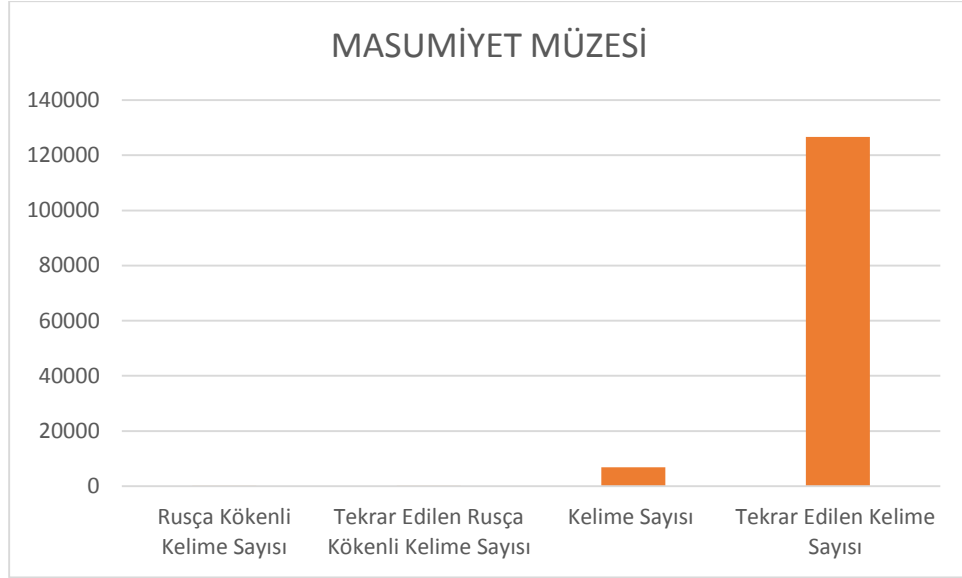
	Sayısal Değer	%
İngilizce+Türkçe Kelime Sayısı	6	0,09
Tekrar Edilen İngilizce+Türkçe Kelime Sayısı	33	0,03
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda İngilizce+Türkçe 6 kelime 33 tekrarla kullanılmıştır. Bu kelimeler romandaki kelimelerin % 0,09'unu kapsamaktadır. Kullanım sıklığı % 0,03'e karşılık gelen İngilizce+Türkçe kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *futbolcu* (MM, 52), *rallıcı* (MM, 83), *logolu* (MM, 181), *blucinli* (MM, 271), *şortlu* (MM, 517), *futbolu* (MM, 540).

1.4.2.17. Rusça Kökenli Kelimeler

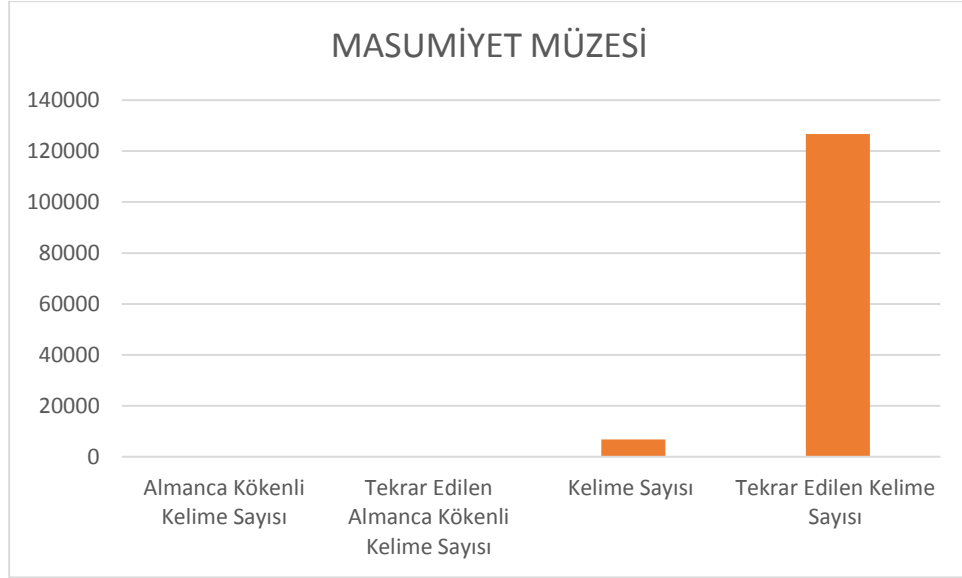
	Sayısal Değer	%
Rusça Kökenli Kelime Sayısı	5	0,07
Tekrar Edilen Rusça Kökenli Kelime Sayısı	11	0,01
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde Rusça kökenli 5 kelime kullanılmış, bu kelimeler roman boyunca 11 kez tekrar edilmiştir. Kökeni Rusça olan kelimelerin yüzdelik dilimdeki payı % 0,07'dir. Kullanım sıklığı % 0,01 olan Rusça kelimelerin romanda kullanılan örnekleri şunlardır: *izbe* (MM, 207), *votka* (MM, 220), *semaver* (MM, 451), *mazot* (MM, 455), *şapka* (MM, 516).

1.4.2.18. Almanca Kökenli Kelimeler

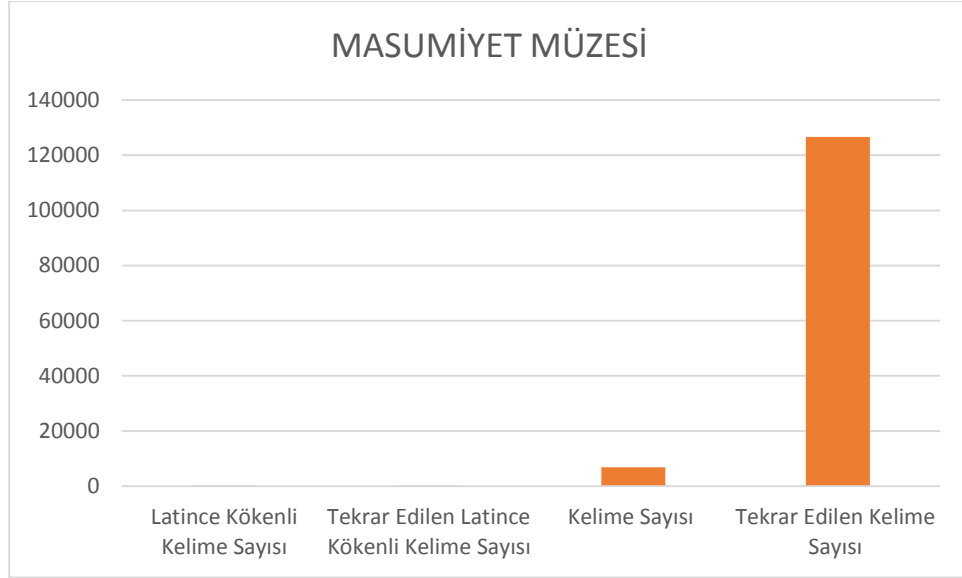
	Sayısal Değer	%
Almanca Kökenli Kelime Sayısı	4	0,06
Tekrar Edilen Almanca Kökenli Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda geçen 4 kelime Almanca kökenlidir. % 0,06 oranında kullanılan Almaca kelimeler olay örgüsünde 4 kez tekrarlanmıştır. *hamburger* (MM, 107), *şilep* (MM, 205), *kuruş* (MM, 208), *torpido* (MM, 396) **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığında yer alan Almanca kelime örnekleridir.

1.4.2.19. Latince Kökenli Kelimeler

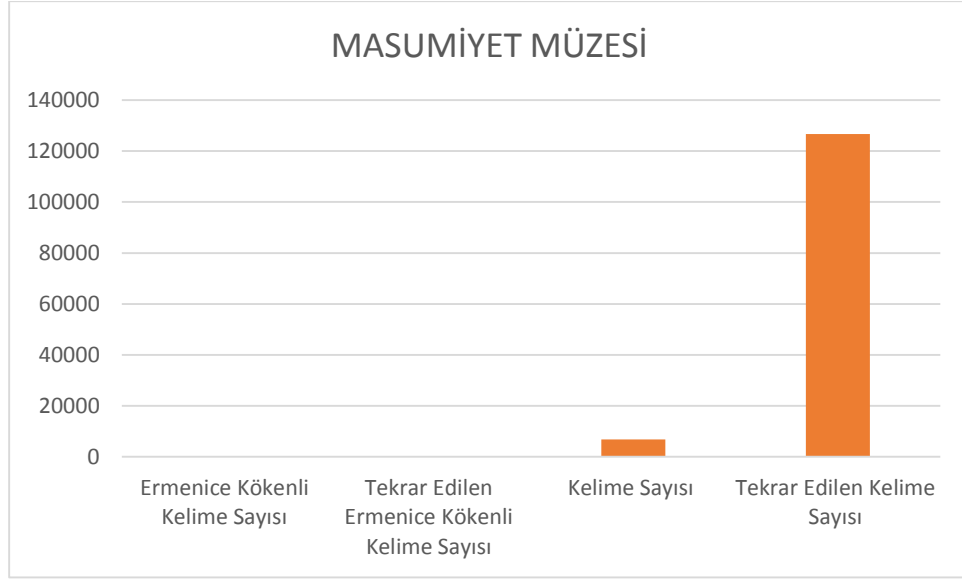
	Sayısal Değer	%
Latince Kökenli Kelime Sayısı	3	0,04
Tekrar Edilen Latince Kökenli Kelime Sayısı	19	0,02
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Yazar son romanında Latince kökenli 3 kelimeyi 19 kez tekrar ederek kullanmıştır. % 0,04'lük bölümü içine alan Latince kelimelerin kullanım sıklığı % 0,02'dir. *Mart* (MM, 58), *ağustos* (MM, 276), *stadyum* (MM, 373) kelimeleri romanda geçen Latince kökenli kelime örnekleridir.

1.4.2.20. Ermenice Kökenli Kelimeler

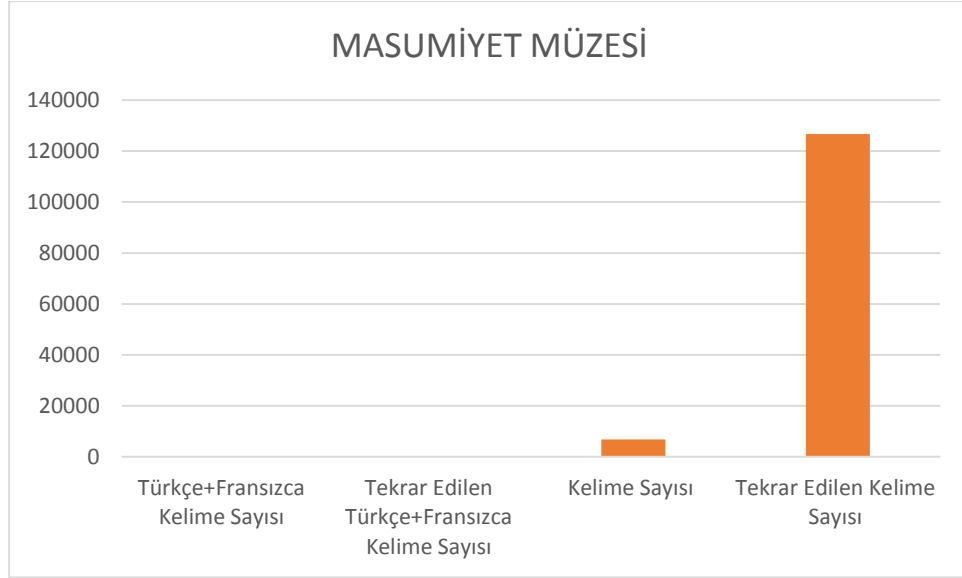
	Sayısal Değer	%
Ermenice Kökenli Kelime Sayısı	3	0,04
Tekrar Edilen Ermenice Kökenli Kelime Sayısı	6	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Ermenice kökenli 3 kelime 6 defa tekrar edilmiştir. % 0,04'lük oranın sahibi olan Ermenice kelimeler *pezevenk* (MM, 71), *zangoç* (MM, 295), *mor* (MM, 484)'dur.

1.4.2.21. Türkçe+Fransızca Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Türkçe+Fransızca Kelime Sayısı	3	0,04
Tekrar Edilen Türkçe+Fransızca Kelime Sayısı	12	0,01
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanın söz varlığında Türkçe+Fransızca 3 kelime yer almaktadır. Bu yapıyı örnekleyen 3 kelime 12 kez tekrarlanmıştır. Türkçe+Fransızca kelimelerin romandaki kelimeler içindeki oranı % 0,04'tür. Kullanım sıklığı % 0,01 olan Türkçe+Fransızca kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *başgarson* (MM, 96), *başbarmen* (MM, 103), *başrol* (MM, 472).

1.4.2.22. İspanyolca Kökenli Kelimeler

	Sayısal Değer	%
İspanyolca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen İspanyolca Kökenli Kelime Sayısı	155	0,12
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

İspanyolca, örnek sayısı az ancak kullanım sıklığı fazla olan dillerdendir. Romanda bu dile ait 2 kelime 155 kez tekrar edilmiştir. 2 örnek % 0,03'lük kısmın, 155 tekrar ise % 0,12'lik dilimin karşılığıdır. İspanyolca kelimelerin romandaki örnekleri *ciklet* (MM, 301) ve *sigara* (MM, 410)'dır.

1.4.2.23. Slavca Kökenli Kelimeler

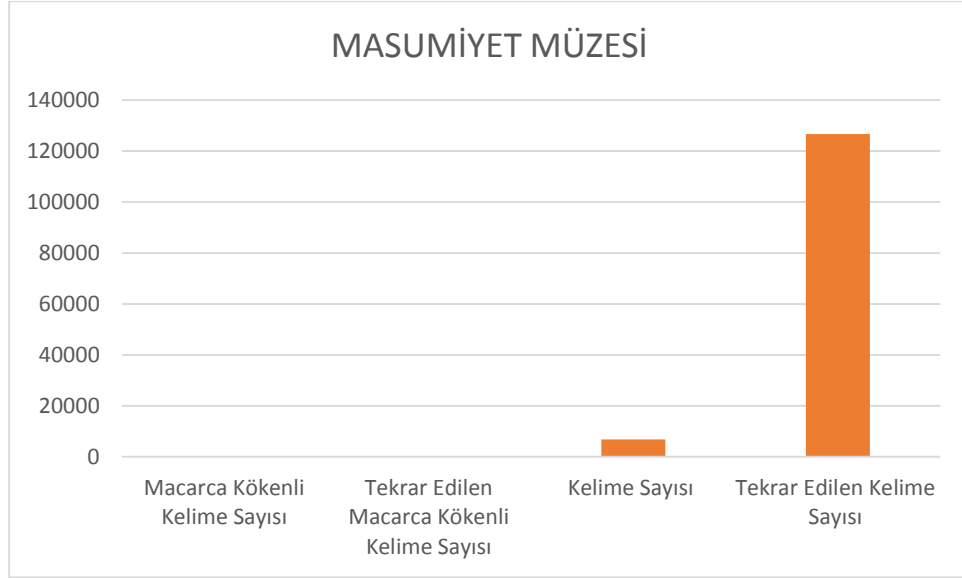
	Sayısal Değer	%
Slavca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Slavca Kökenli Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde 2 Slavca kökenli kelime 4 kez tekrar edilmiştir. Slavca kelimelerin romandaki kullanım oranı % 0,03 örnekleri ise *kraliçe* (MM, 417) ve *kral* (MM, 438) kelimeleridir.

1.4.2.24. Macarca Kökenli Kelimeler

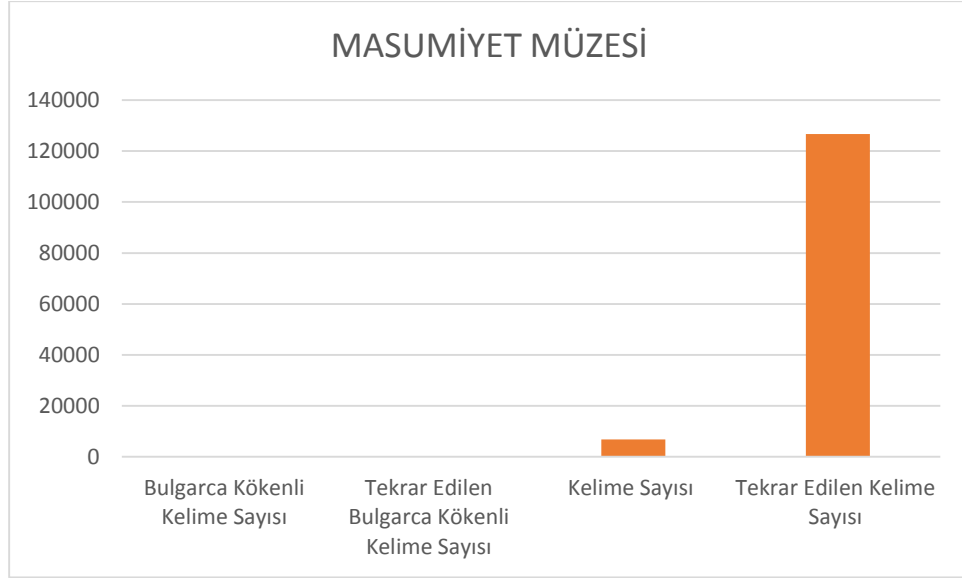
	Sayısal Değer	%
Macarca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Macarca Kökenli Kelime Sayısı	14	0,01
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Macarca kökenli 2 kelime 14 kez tekrar edilmiştir. Macarca kelimelerin romandaki oranı % 0,03'tür. *Salaş* (MM, 453) ve *soba* (MM, 514) romanda geçen Macarca kökenli kelimelerdir.

1.4.2.25. Bulgarca Kökenli Kelimeler

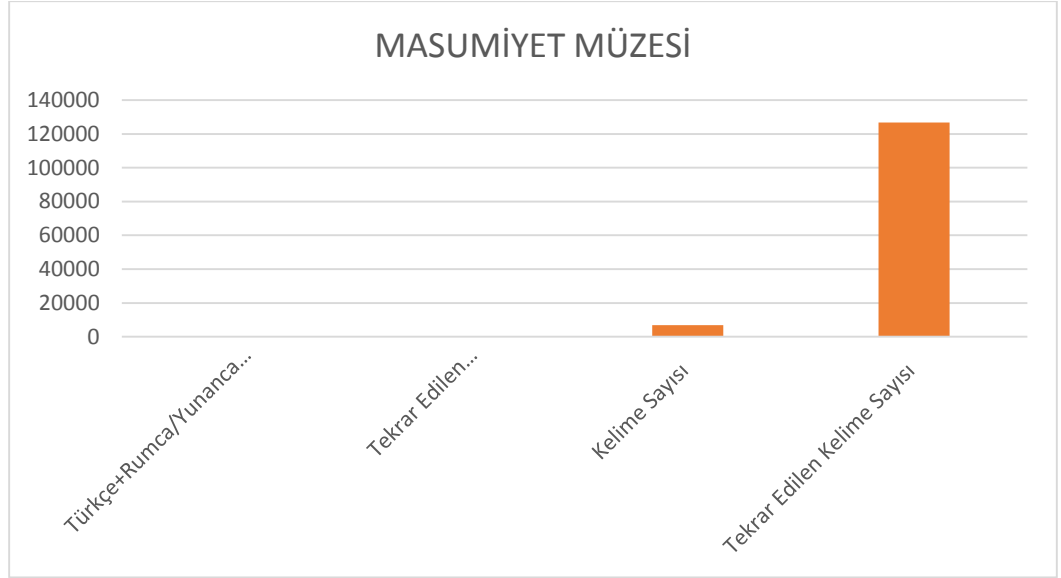
	Sayısal Değer	%
Bulgarca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Bulgarca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Kökeni Bulgarca olan kelimelerin **Masumiyet Müzesi**'nde 2 örneği bulunmaktadır. Roman boyunca 1 kez tekrarlanan Bulgarca kelimeler % 0,03'lük dilimi içine almaktadır. Romanda geçen Bulgarca kelimeler şunlardır: *vişne* (MM, 46), *çete* (MM, 273).

1.4.2.26. Türkçe+Rumca/Yunanca Kelimeler

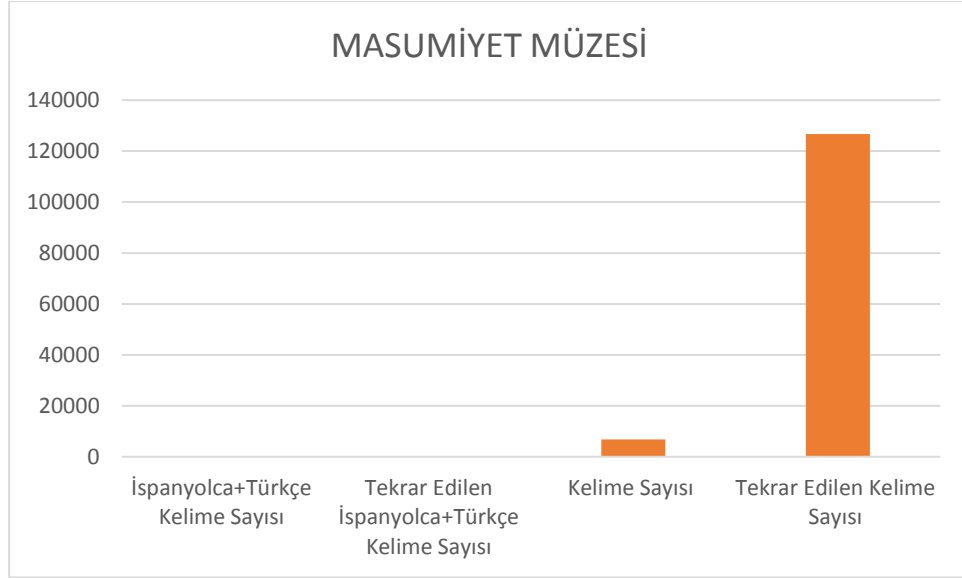
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Türkçe+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	30	0,02
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi’nde Türkçe+Yunanca 2 kelimenin 30 tekrarı bulunmaktadır. Romandaki kelimelerin % 0,03’lük bölümünü teşkil eden bu kelimeler, kullanım sıklığı bakımından 0,02’lik yüzdeye sahiptir. Türkçe+Yunanca kelimelerin romanda geçen örnekleri şunlardır: *hanımefendi* (MM, 96), *beyefendi* (MM, 529).

1.4.2.27. İspanyolca+Türkçe Kelimeler

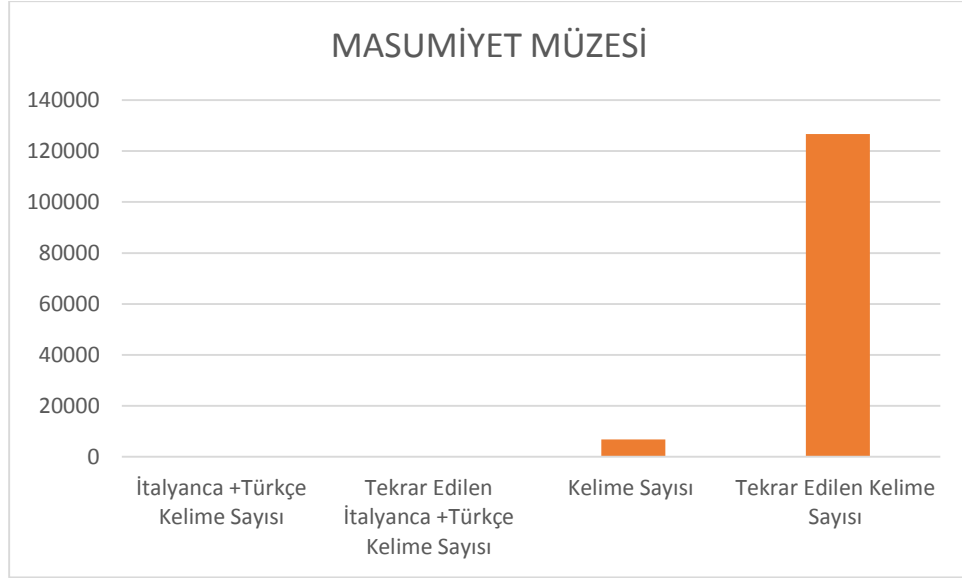
	Sayısal Değer	%
İspanyolca+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen İspanyolca+Türkçe Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda İspanyolca kökenli kelime ile Türkçe ekin birlikteliğini örnekleyen 2 kelime,, 4 kez tekrar edilmiştir. Örnek sayısı romanın söz varlığının % 0,03'üne karşılık gelen İspanyolca+Türkçe kelimelerin romandaki örnekleri şunlardır: *sigaralık* (MM, 391), *sigaralı* (MM, 544).

1.4.2.28. İtalyanca+Farsça Kelimeler

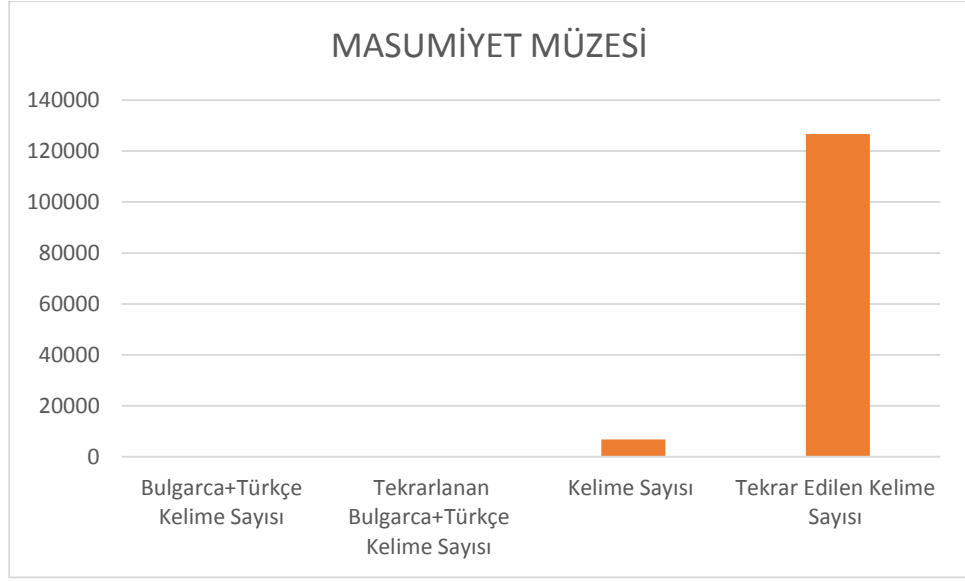
	Sayısal Değer	%
İtalyanca+Farsça Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen İtalyanca+Farsça Kelime Sayısı	9	0,01
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

İtalyanca kökenli kelimelerle Farsça kökenli *hane* kelimesinin birleşmesinden meydana gelen 2 kelime, roman boyunca 9 kez tekrarlanarak kullanılmıştır. Romandaki kelimeler içindeki oranı % 0,03 kullanım sıklığı % 0,01 olan İtalyanca+Farsça kelimelerin örnekleri şunlardır: *Birahane* (MM, 175), *pastane* (MM, 468).

1.4.2.29. Bulgarca+Türkçe Kelimeler

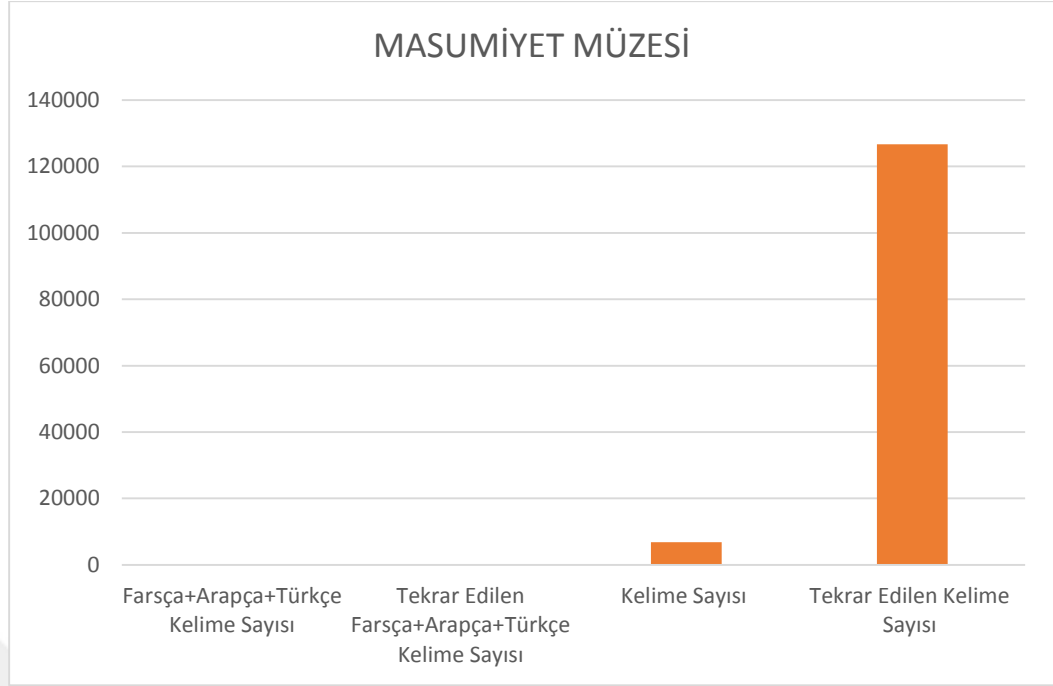
	Sayısal Değer	%
Bulgarca+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrarlanan Bulgarca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romandaki Bulgarca+Türkçe kelimelerin yapısını, Bulgarca kökenli bir kelime ile Türkçe ek oluşturmaktadır. Bu yapıya ait 2 kelime 1 kez tekrarlanmıştır. % 0,03'lük orana sahip kelimelerin romandaki örnekleri şunlardır: *vişneli* (MM, 33), *komitacı* (MM, 424).

1.4.2.30. Farsça+Arapça+Türkçe Kelimeler

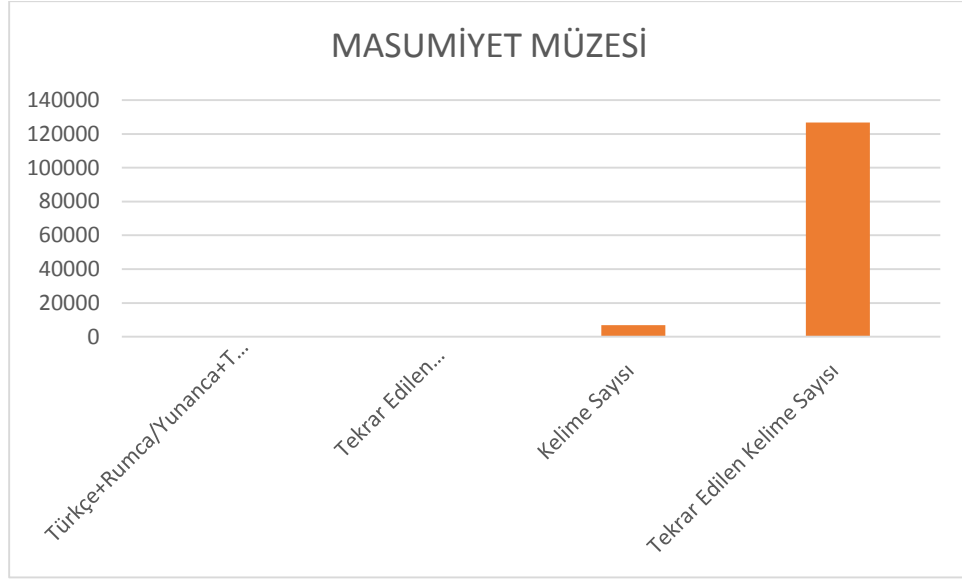
	Sayısal Değer	%
Farsça+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Farsça+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	6	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Farsça+Arapça+Türkçe 2 kelime örneği 6 kez tekrarlanmıştır. Farsça+Arapça+Türkçe kelimelerin romanda yer alan örnekleri *bedavadan* (MM, 353) ve *herhalde* (MM, 363) kelimeleridir.

1.4.2.31. Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler

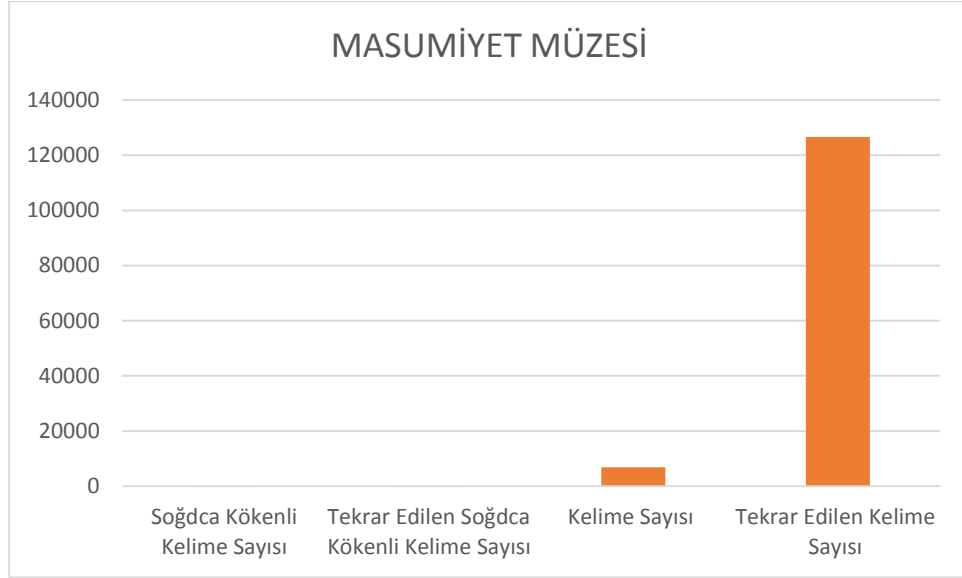
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,03
Tekrar Edilen Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi 'nde Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe 2 kelime örneği 2 tekrarla kullanılmıştır. *Hanımefendilik* (MM, 317), *başkonsolosluk* (MM, 483) Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe kelimelerin romanda geçen örnekleridir.

1.4.2.32. Soğdca Kökenli Kelimeler

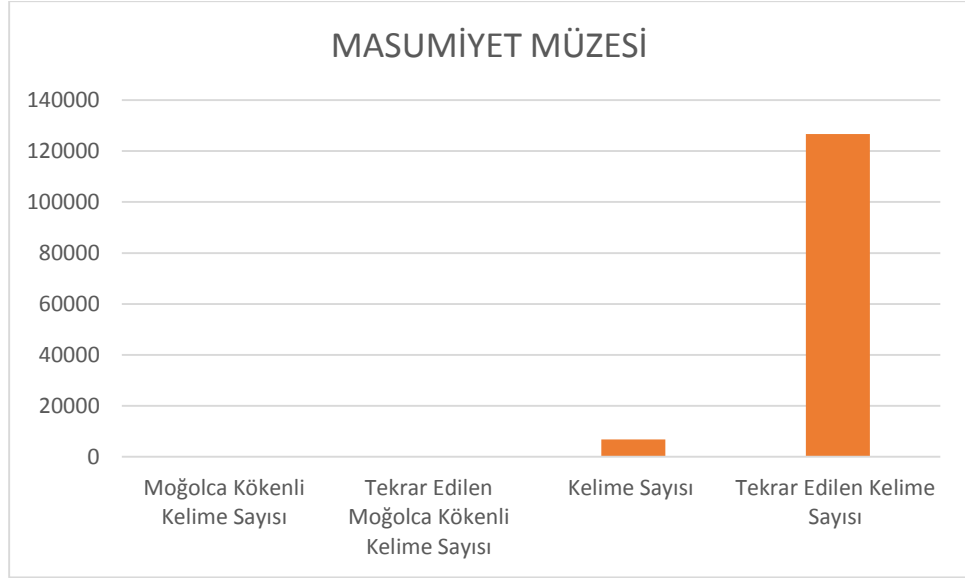
	Sayısal Değer	%
Soğdca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Soğdca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Soğdca, romanda 1 örneği bulunan diller arasındadır. Romandaki 1 örnek 1 kez tekrar edilmiştir. % 0,01’lik orana sahip olan Soğdca kökenli kelimenin tek örneği *kent* (MM, 519) kelimesidir.

1.4.2.33. Moğolca Kökenli Kelimeler

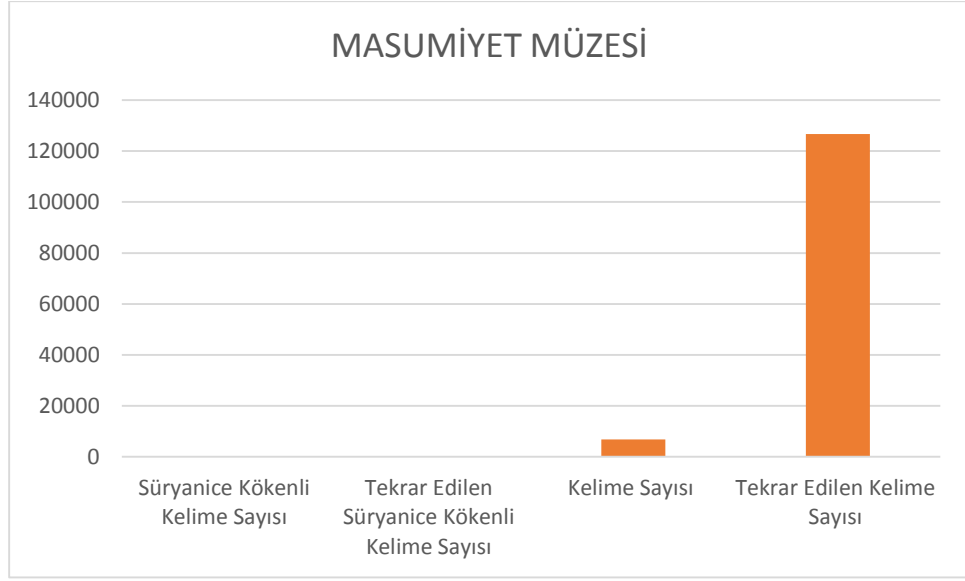
	Sayısal Değer	%
Moğolca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Moğolca Kökenli Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda 1 Moğolca kelime 4 kez tekrar edilmiştir. Moğolca kökenli kelimenin romandaki oranı % 0,01; örneği ise *karakol* (MM, 244)'dur.

1.4.2.34. Süryanice Kökenli Kelimeler

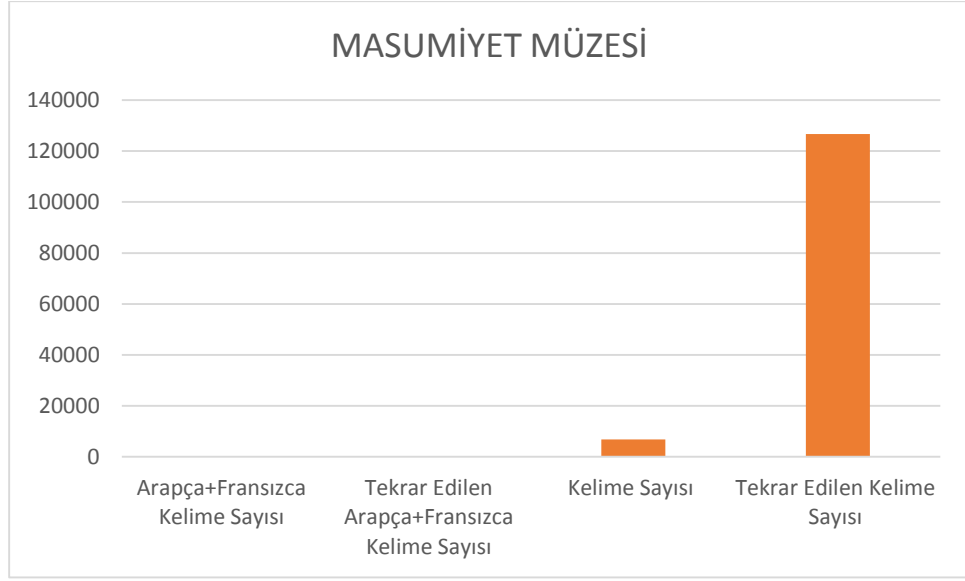
	Sayısal Değer	%
Süryanice Kökenli Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Süryanice Kökenli Kelime Sayısı	3	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi’nde 1 Süryanice kelime 3 kez tekrar edilerek kullanılmıştır.
Şubat (MM, 223) kelimesi romanda geçen Süryanice kökenli tek kelimedir.

1.4.2.35. Arapça+Fransızca Kelimeler

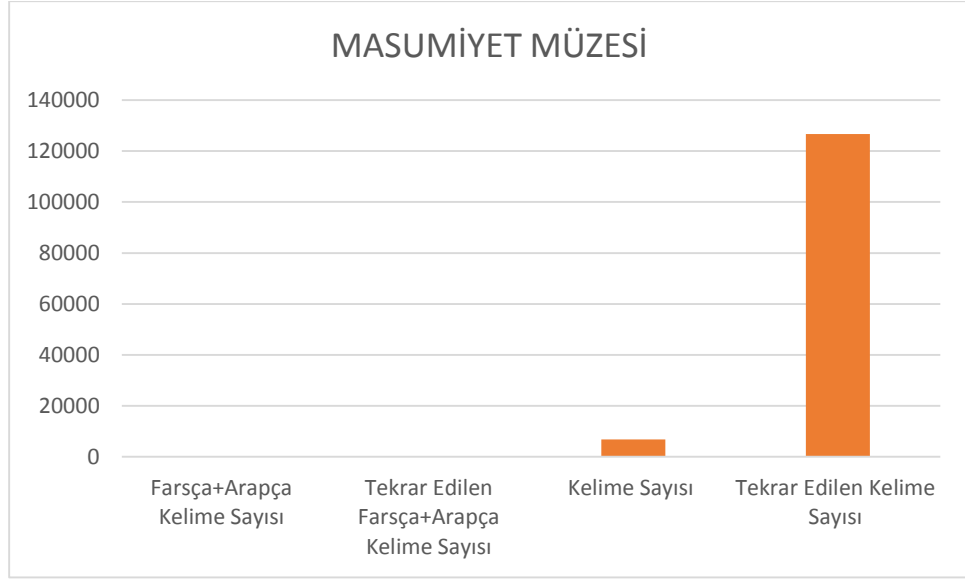
	Sayısal Değer	%
Arapça+Fransızca Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Arapça+Fransızca Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde Arapça+Fransızca 1 örnek 1 kez tekrar edilerek kullanılmıştır. Arapça+Fransızca kelime, söz varlığının % 0,01'ini kapsamaktadır. Arapça+Fransızca kelimenin romandaki tek örneği *havagazı* (MM, 465)'dir.

1.4.2.36. Farsça+Arapça Kelimeler

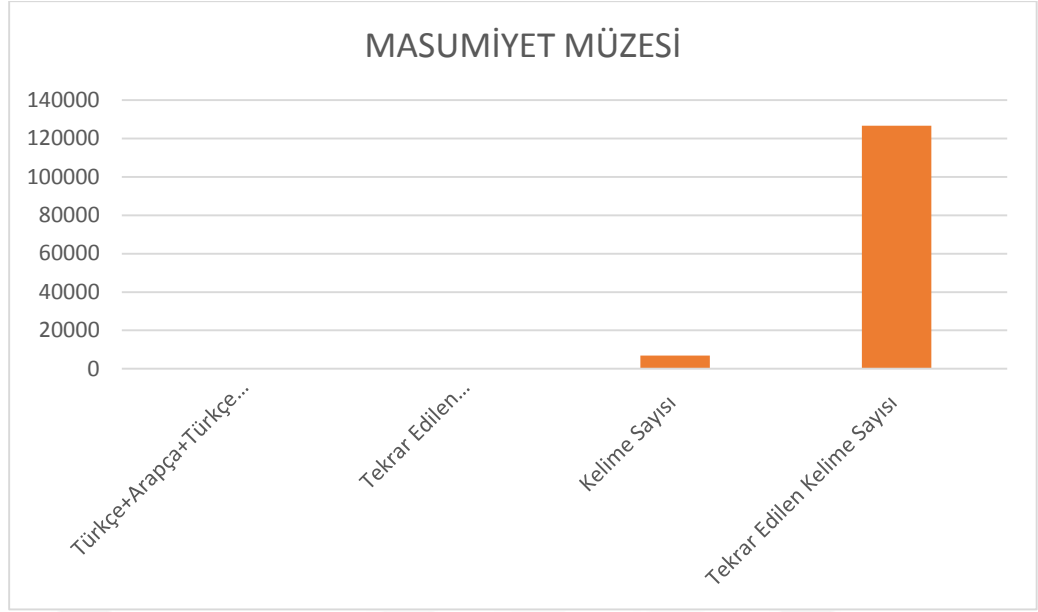
	Sayısal Değer	%
Farsça+Arapça Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Farsça+Arapça Kelime Sayısı	7	0,01
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Farsça+Arapça 1 kelime kullanılmıştır. Kullanım sıklığı 7 olan Farsça+Arapça kelimenin romandaki örneği *bedava* (MM, 402)'dir.

1.4.2.37. Türkçe+Arapça +Türkçe Kelimeler

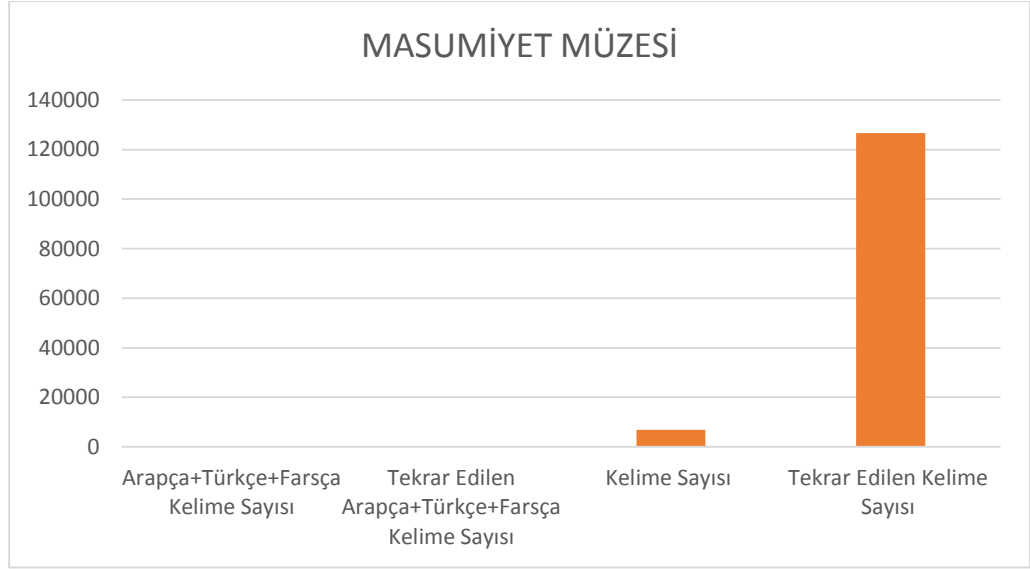
	Sayısal Değer	%
Türkçe+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Türkçe+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Türkçe+Arapça+Türkçe *nasılsa* (MM, 370) kelimesi söz varlığının % 0,01'ini oluşturmaktadır.

1.4.2.38. Arapça+Türkçe+Farsça Kelimeler

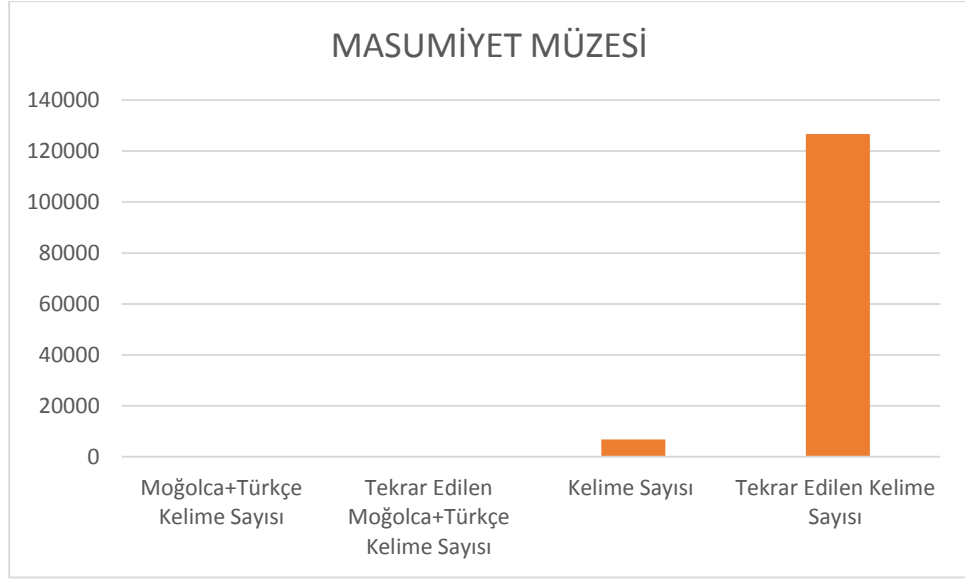
	Sayısal Değer	%
Arapça+Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Arapça+Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde Arapça+Türkçe+Farsça yapısını örnekleyen 1 kelime 1 tekrarla kullanılmıştır. Söz varlığının % 0,01'ini içine alan Arapça+Türkçe+Farsça kelime *hâlbuki* (MM, 185)'dir.

1.4.2.39. Moğolca+Türkçe Kelimeler

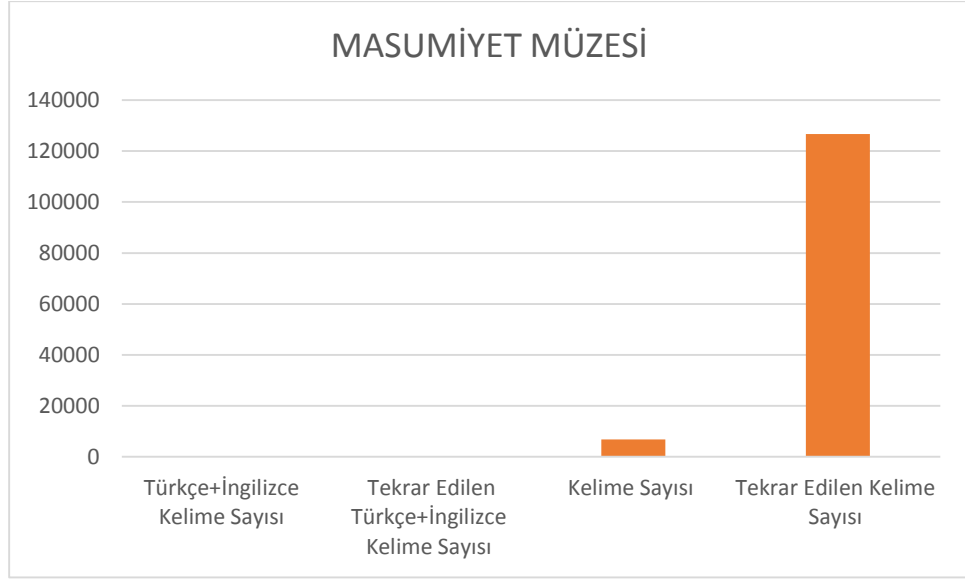
	Sayısal Değer	%
Moğolca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Moğolca+Türkçe Kelime Sayısı	4	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda geçen Moğolca+Türkçe *uluslararası* (MM, 205) kelimesi 4 tekrarla kullanılmıştır.

1.4.2.40. Türkçe+İngilizce Kelimeler

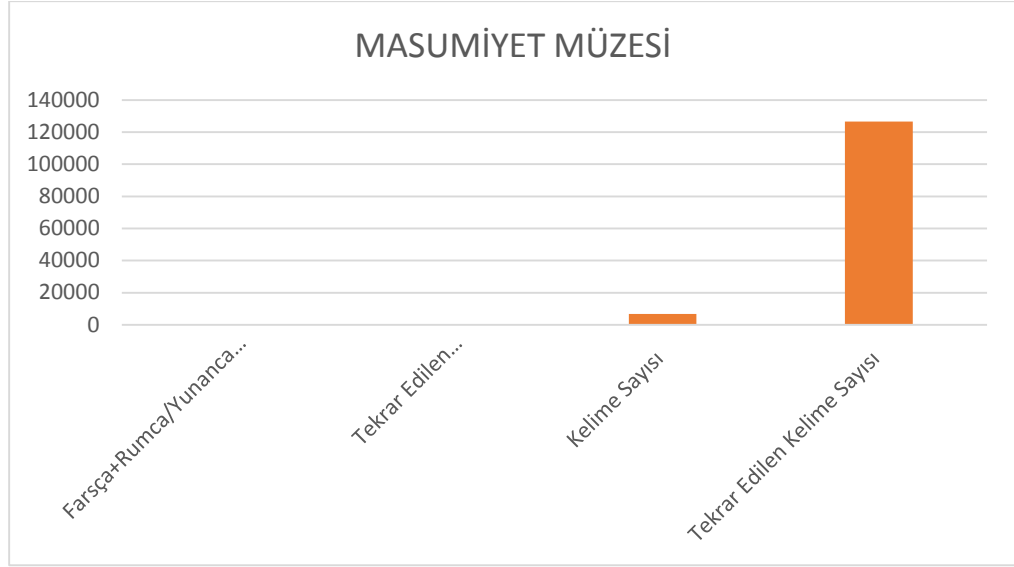
	Sayısal Değer	%
Türkçe+İngilizce Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Türkçe+İngilizce Kelime Sayısı	6	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Türkçe+İngilizce *eleştirmen* (MM, 313) kelimesi roman boyunca 6 kez tekrarlanmıştır.

1.4.2.41. Farsça+Rumca/Yunanca Kelimeler

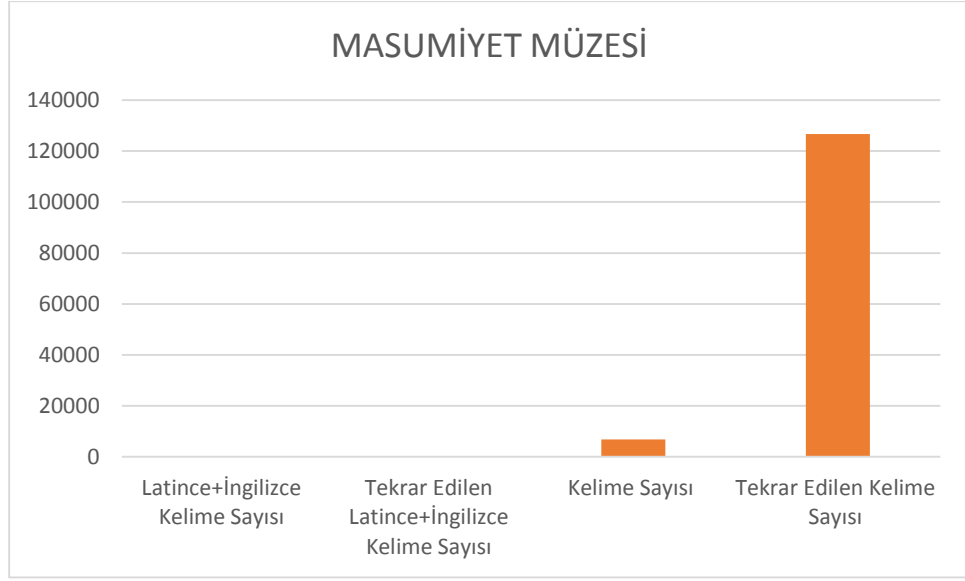
	Sayısal Değer	%
Farsça+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Farsça+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde Farsça+Rumca/Yunanca kelime 1 kelime örneği kullanılmış, bu kelime roman boyunca tekrarlanmamıştır. *Hamhalat* (MM, 176) Farsça+Rumca/Yunanca kelimenin romanda geçen tek örneğidir.

1.4.2.42. Latince+İngilizce Kelimeler

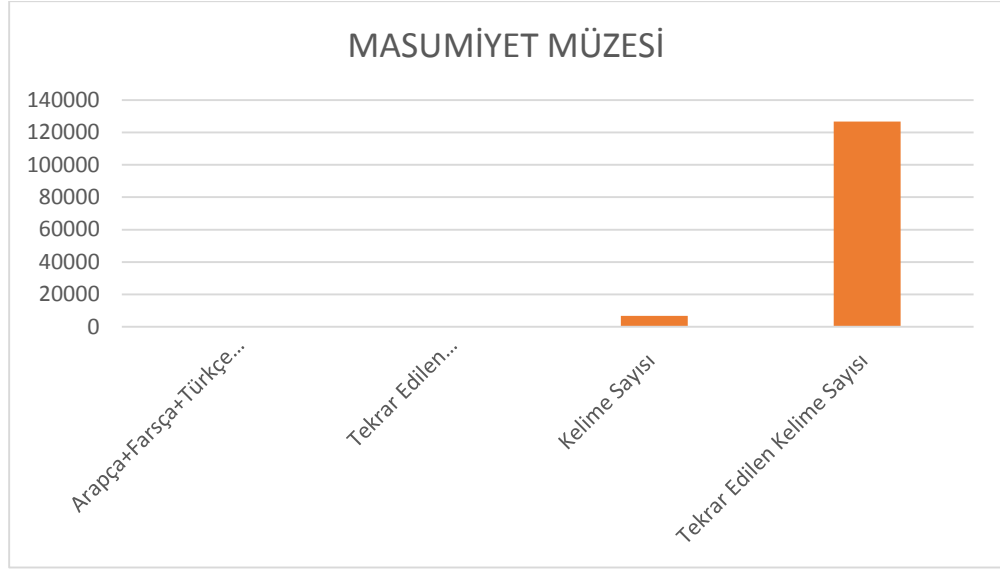
	Sayısal Değer	%
Latince+İngilizce Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Latince+İngilizce Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Latince+İngilizce *pleksiglas* (MM, 427) kelimesi tekrarsız kullanılmıştır.

1.4.2.43. Arapça+Farsça+Türkçe Kelimeler

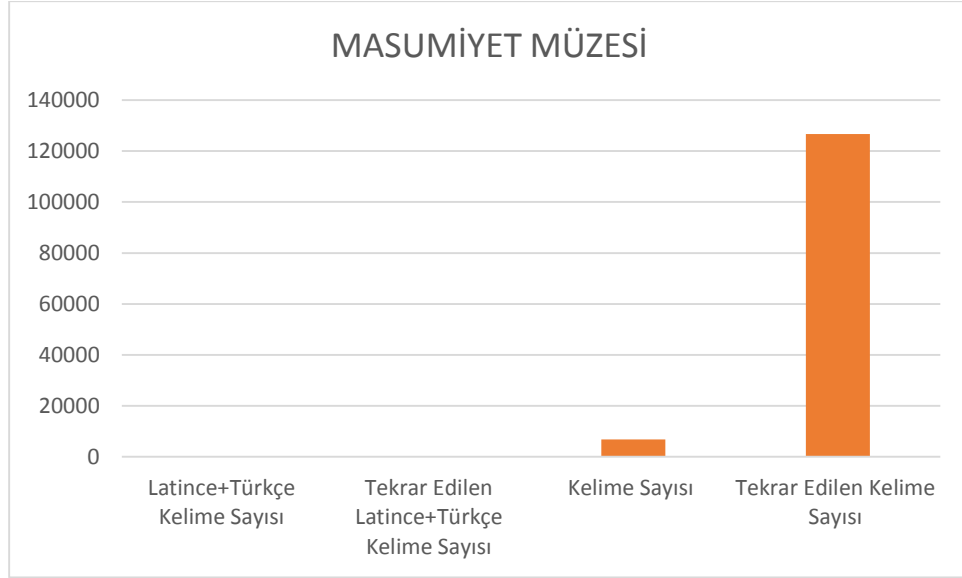
	Sayısal Değer	%
Arapça+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Arapça+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Arapça+Farsça+Türkçe kelimenin romanda 1 örneği bulunmaktadır. Söz varlığı içinde % 0,01'lik oranı içine alan bu yapı *hastanelik* (MM, 350) kelimesiyle örneklenmiştir.

1.4.2.44. Latince+ Türkçe Kelimeler

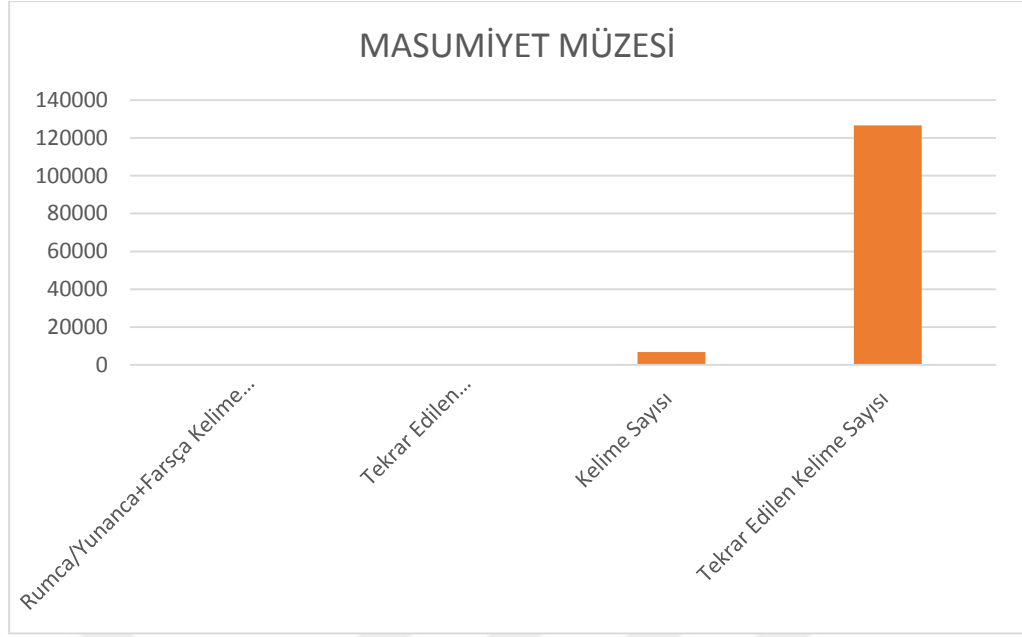
	Sayısal Değer	%
Latince+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Latince+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Latince kökenli kelime ile Türkçe kökenli kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan Latince+Türkçe kelime örneğinin romanda 1 örneği vardır. Tekrarsız kullanılan bu örnek *ağustosböceği* (MM, 497) kelimesidir.

1.4.2.45. Rumca/Yunanca+Farsça Kelimeler

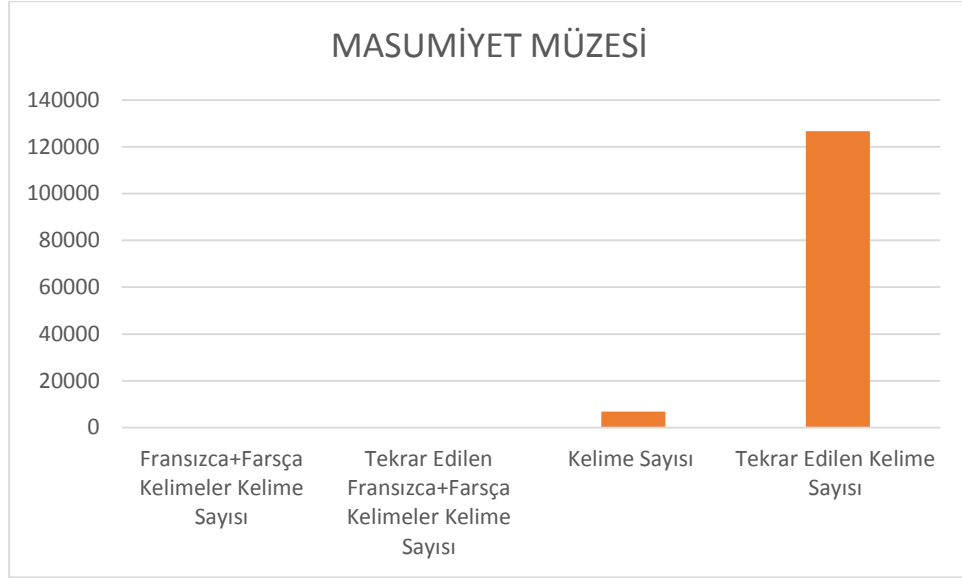
	Sayısal Değer	%
Rumca/Yunanca+Farsça Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca+Farsça Kelime Sayısı	1	0,00
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Rumca/Yunanca+Farsça *arnavutciğeri* (MM, 426) kelimesi 1 kez tekrar edilmek suretiyle kullanılmıştır.

1.4.2.46. Fransızca+Farsça Kelimeler

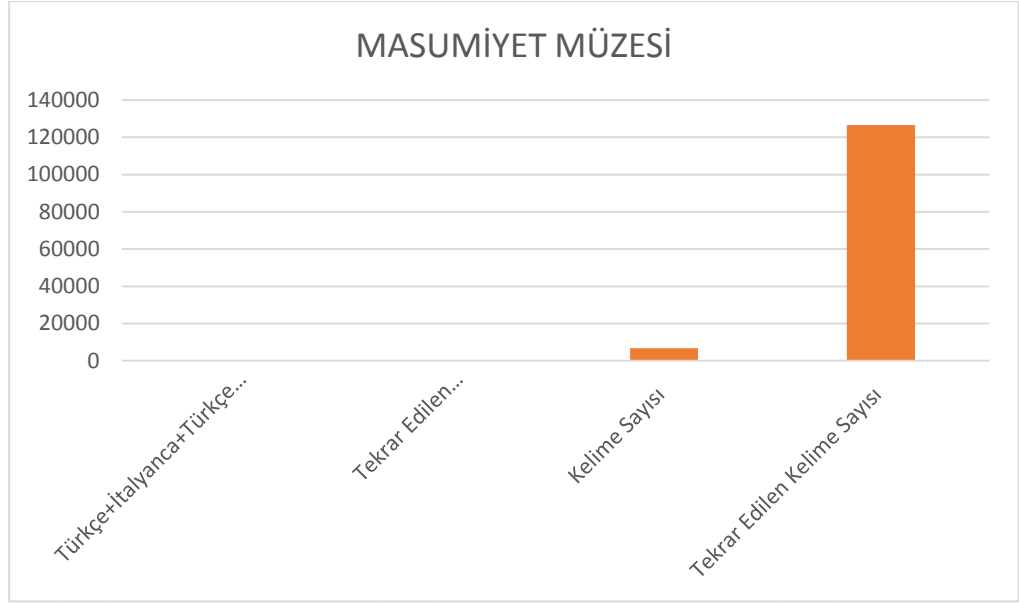
	Sayısal Değer	%
Fransızca+Farsça Kelimeler Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Fransızca+Farsça Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Romanda Fransızca+Farsça kelime örneğine de rastlanmaktadır. Tekrarsız kullanılan Fransızca+Farsça kelime örneği *postane* (MM, 516)'dır.

1.4.2.47. Türkçe+İtalyanca+Türkçe Kelimeler

	Sayısal Değer	%
Türkçe+İtalyanca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,01
Tekrar Edilen Türkçe+İtalyanca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0
Kelime Sayısı	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	126659	100

Masumiyet Müzesi'nde Türkçe+İtalyanca+Türkçe yapısında olan 1 kelime bulunmaktadır. *Karaborsacı* (MM, 28) örneği romanda tekrarı bulunmayan Türkçe+İtalyanca+Türkçe kelimedir.

İKİNCİ BÖLÜM

CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ ROMANLARININ SÖZ VARLIĞININ KARŞILAŞTIRILMASI

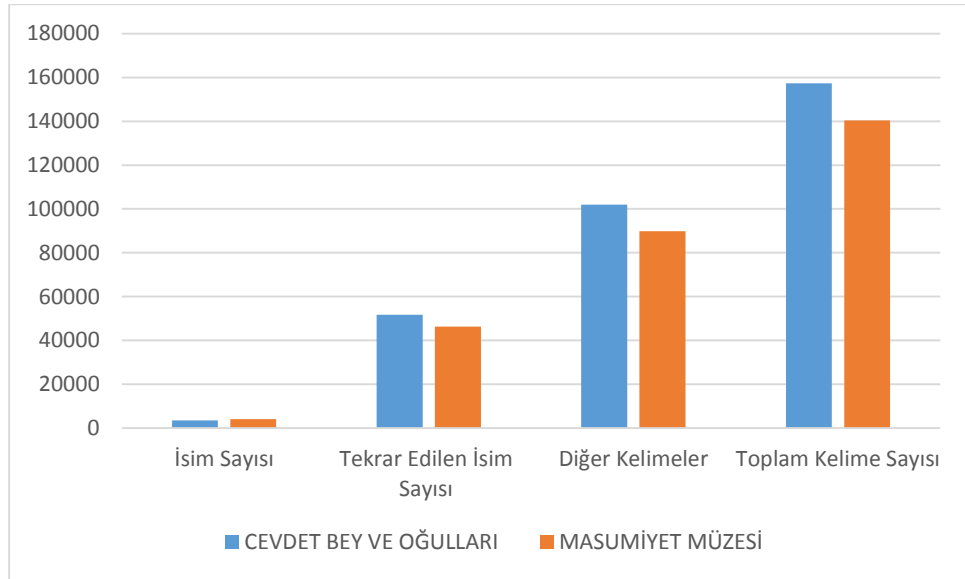
2.1. Kelime Türleri

2.1.1. İsim

Orhan Pamuk'un, romanlarında en çok kullandığı kelime türü isimdir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kelime türlerinin % 52,39'unu kapsayan isimler, **Masumiyet Müzesi**'nde % 52,59'luk oranın sahibidir. Romanlarda kullanılan isimlere ait sayısal değerler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
İsim Sayısı	3588	2,28/52,39	4160	2,96/52,59
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	32,89	46356	33,03
Diğer Kelimeler	101947	64,83	89819	64,00
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

İsimlere ait grafik şöyledir:

Yazar, ilk romanında 3588 isim kullanmış son romanında bu sayıyı 4160'a yükseltmiştir. **Masumiyet Müzesi**'nde isim örneği fazlayken **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda isimlere ait kullanım sıklığı fazladır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 51712 kez tekrar edilen isimler, **Masumiyet Müzesi**'nde isimleri 46356 tekrarla kullanmıştır. İlk roman ile son roman karşılaştırıldığında isim sayısının arttığı, kullanım sıklığının azaldığı görülmektedir.

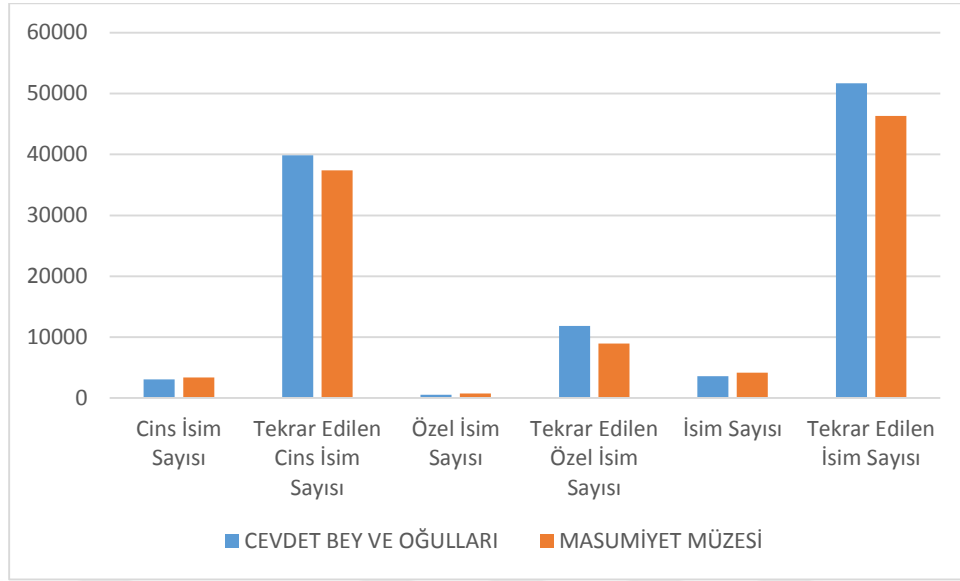
Romanların söz varlığında yer alan isimler varlıklara verilişlerine, varlıkların sayılarına ve niteliklerine göre sınıflandırılarak incelenmiştir. İncelemelerden elde edilen sonuçlar şöyle karşılaştırılabilir:

2.1.1.1.Varlıklara Verilişlerine Göre İsimler

Romanlarda yer alan isimler varlıklara verilişlerine göre cins ismi ve özel isim olarak gruplandırılmış, sonuçların karşılaştırıldığı tablo aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Cins İsmi Sayısı	3050	85,01	3405	81,85
Tekrar Edilen Cins İsmi Sayısı	39889	77,65	37378	80,63
Özel İsim Sayısı	538	14,99	755	18,15
Tekrar Edilen Özel İsim Sayısı	11823	22,35	8978	19,37
İsim Sayısı	3588	100	4160	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	100	46356	100

Yukarıdaki tabloda verilen sayısal değerlerin grafiği aşağıdadır:

2.1.1.1.1. Cins İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları'nda kullanılan isimlerin 3050'si, **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan isimlerin 3405'i cins ismi özelliği taşımaktadır. Cins ismi kategorisinde hem örnek sayısı hem kullanım sıklığı bakımından ilk roman ile son roman arasında sayısal yakınlık olduğu görülmektedir.

2.1.1.1.2. Özel İsimler

Romanlarda geçen özel isimlere ait sayısal veriler karşılaştırıldığında **Masumiyet Müzesi**'nde daha fazla özel isim kullanıldığı göze çarpmaktadır. İlk romanda 538 özel isim kullanılmışken son romanda özel isim sayısı 215 örnek artarak 755'e yükselmiştir. Ancak özel isimlerin kullanım sıklığına bakıldığında **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın hâkimiyeti görülür. Özel isimlerde ilk roman ile son roman arasında örnek sayısının arttığı bu türe ait isimlerin kullanım sıklığının azaldığı tespit edilmiştir.

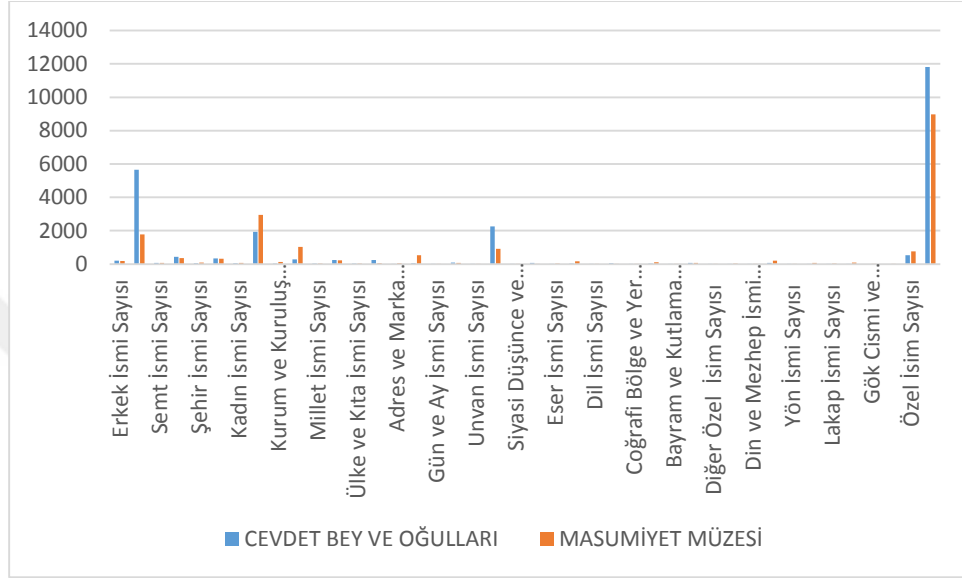
Masumiyet Müzesi'nde özel isimlerin fazla olması, romanın olay örgüsünde şehir, semt, kurum, kuruluş, adres, marka ve lakap isimlerinin çok kullanılmasıyla ilgilidir. Bu tür özel isimlerin sayısal üstünlüğü, son romanda özel isimlerin daha çok kullanılması sonucunu doğurmuştur.

Romanlarda geçen özel isimler 20 alt başlığa ayrılarak incelenmiş, inceleme sonunda ulaşılan sayısal değerlerin tablosu aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Erkek İsmi Sayısı	200	37,17	175	23,18
Tekrar Edilen Erkek İsmi Sayısı	5650	47,79	1775	19,77
Semt İsmi Sayısı	60	11,15	74	9,80
Tekrar Edilen Semt İsmi Sayısı	427	3,61	356	3,97
Şehir İsmi Sayısı	45	8,36	83	10,99
Tekrar Edilen Şehir İsmi Sayısı	339	2,87	322	3,59
Kadın İsmi Sayısı	42	7,81	64	8,48
Tekrar Edilen Kadın İsmi Sayısı	1921	16,25	2941	32,76
Kurum ve Kuruluş İsmi Sayısı	35	6,51	118	15,63
Tekrar Edilen Kurum ve Kuruluş İsmi Sayısı	279	2,36	1036	11,54
Millet İsmi Sayısı	31	5,76	32	4,24
Tekrar Edilen Millet İsmi Sayısı	244	2,06	231	2,57
Ülke ve Kıta İsmi Sayısı	22	4,09	28	3,71
Tekrar Edilen Ülke ve Kıta İsmi Sayısı	238	2,01	58	0,65
Adres ve Marka Bildiren İsim Sayısı	17	3,16	56	7,42
Tekrar Edilen Adres ve Marka Bildiren İsim Sayısı	41	0,35	526	5,86
Gün ve Ay İsmi Sayısı	17	3,16	15	1,99
Tekrar Edilen Gün ve Ay İsmi Sayısı	94	0,80	61	0,68
Unvan İsmi Sayısı	13	2,42	13	1,72
Tekrar Edilen Unvan İsmi Sayısı	2260	19,12	915	10,19
Siyasi Düşünce ve Akım İsmi Sayısı	13	2,42	10	1,32
Tekrar Edilen Siyasi Düşünce ve Akım İsmi Sayısı	72	0,61	17	0,19
Eser İsmi Sayısı	14	2,60	37	4,90
Tekrar Edilen Eser İsmi Sayısı	28	0,24	172	1,92
Dil İsmi Sayısı	7	1,30	4	0,53
Tekrar Edilen Dil İsmi Sayısı	41	0,35	3	0,03
Coğrafi Bölge ve Yer İsmi Sayısı	5	0,93	7	0,93
Tekrar Edilen Coğrafi Bölge ve Yer İsmi Sayısı	21	0,18	116	1,29
Bayram ve Kutlama İsmi Sayısı	5	0,93	3	0,40
Tekrar Edilen Bayram ve Kutlama İsmi Sayısı	73	0,62	63	0,70
Diğer Özel İsim Sayısı	5	0,93	3	0,40
Tekrar Edilen Diğer Özel İsim Sayısı İsmi Sayısı	11	0,09	28	0,31
Din ve Mezhep İsmi Sayısı	4	0,74	5	0,66
Tekrar Edilen Din ve Mezhep İsmi Sayısı	65	0,55	207	2,31
Yön İsmi Sayısı	2	0,37	4	0,53
Tekrar Edilen Yön İsmi Sayısı	7	0,06	62	0,69
Lakap İsmi Sayısı	1	0,19	22	2,91
Tekrar Edilen Lakap İsmi Sayısı	12	0,1	88	0,98

Gök Cismi İsimleri Sayısı	0	0	2	0,26
Tekrar Edilen Gök Cismi İsimleri Sayısı	0	0	1	0,01
Özel İsim Sayısı	538	100	755	100
Tekrarlanan Özel İsim Sayısı	11823	100	8978	100

Özel isim türlerinin karşılaştırmalı grafiği şu şekildedir:

Masumiyet Müzesi'nde yukarıdaki tabloda yer alan özel isim türlerinin hepsine ait örnek varken **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda gök cisimlerine ait örnek bulunmamaktadır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın **Masumiyet Müzesi**'ne üstünlük sağladığı özel isim türleri şöyle sıralanabilir:

1. İnsan isimleri
2. Gün ve ay isimleri
3. Unvan isimleri
4. Siyasi düşünce ve akım isimleri
5. Dil isimleri
6. Bayram ve kutlama isimleri
7. Diğer özel isimler

Yukarıda sıralanan özel isim türlerinin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazla olması, romanın konusuyla ilgilidir. Romanın konusu, kullanılan özel isimleri şekillendirmiştir. Kahramanların düşünceleri, etkilendikleri siyasi görüşler, insan isimlerinin fazlalığı ve bu isimlerle birlikte kullanılan farklı unvanlar, tutulan

günlüklerde yer alan gün ve ay isimleri yukarıda sıralanan özel isimlerin sayısal üstünlüğünde etkilidir.

Masumiyet Müzesi'nin Cevdet Bey ve Oğulları'nı örnek sayısı bakımından geride bıraktığı özel isim türleri şunlardır:

1. Semt isimleri
2. Şehir isimleri
3. Kurum ve kuruluş isimleri
4. Millet isimleri
5. Adres ve marka bildiren isimler
6. Eser isimleri
7. Coğrafi bölge ve yer isimleri
8. Din ve mezhep isimleri
9. Yön isimleri
10. Lakap isimleri
11. Gök cismi isimleri

Masumiyet Müzesi'nde sayısal üstünlüğü bulunan özel isim türlerinin **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında olduğu gibi konuyla bağlantısı vardır.

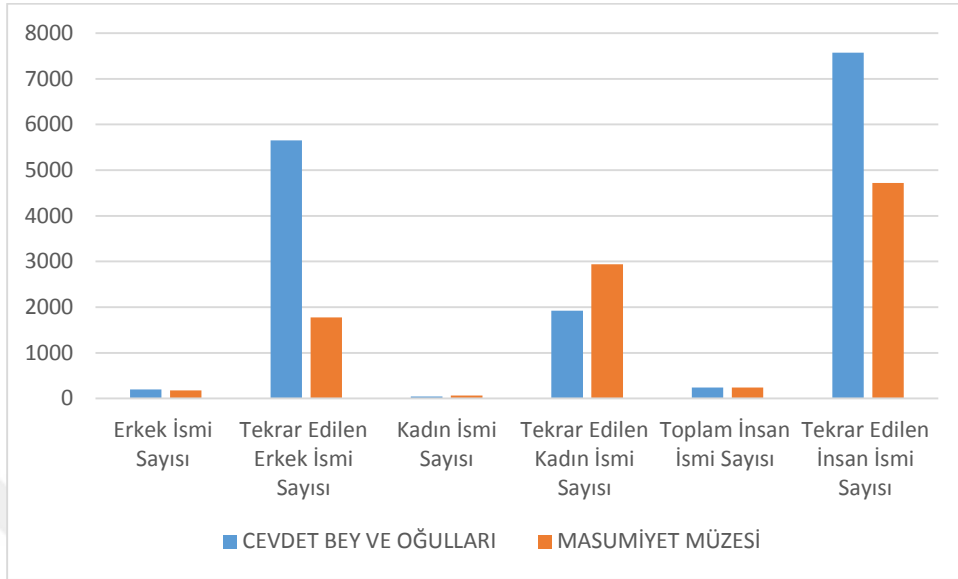
Yukarıda sıralamaları ve sayısal oranları verilen özel isim türlerinin romanlardaki dağılımının karşılaştırması şöyle yapılabilir:

2.1.1.1.2.1. İnsan İsimleri

Özel isimler içinde en fazla örneğe sahip olan ve sayı bakımından önemli bir orana ulaşan grup insan isimleridir. Romanlarda kullanılan isimler, kadın ve erkek isimleri olarak gruplandırılarak incelenmiş, inceleme sonunda ulaşılan sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Erkek İsmi Sayısı	200	82,64	175	73,22
Tekrar Edilen Erkek İsmi Sayısı	5650	74,63	1775	37,64
Kadın İsmi Sayısı	42	17,36	64	26,78
Tekrar Edilen Kadın İsmi Sayısı	1921	25,37	2941	62,36
Toplam İnsan İsmi Sayısı	242	100,00	239	100,00
Tekrar Edilen İnsan İsmi Sayısı	7571	100,00	4716	100,00

Romanlardaki insan isimleri içinde kadın ve erkek isimlerinin oranını gösteren grafik ise şöyledir:

Kadın ve erkek isimlerinin dağılımına bakıldığında **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda, erkek isimlerinin **Masumiyet Müzesi**’nde kadın isimlerinin fazla kullanıldığı görülür. İlk romanda 200 (% 37,17), son romanda 175 (% 23,18) erkek ismi kullanılmıştır. İki romanda da erkek isimlerinin fazla kullanılmış olması, erkek egemenliğinin bir işareti olarak düşünülebilir. Erkek isimlerine ait kullanım sıklığında da % 47,79’luk oranla **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının üstünlüğü söz konusudur. Kadın isimleri ilk romanda 42 (% 7,81), son romanda 64 (% 8,48) örnekle yer almıştır. Kadın isimlerinin kullanım sıklığı oranı % 32,76’lık dilimin sahibi olan **Masumiyet Müzesi**’nde daha yüksektir.

Erkek isimlerine ait sıklık oranının **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda, kadın isimlerine ait sıklık oranının **Masumiyet Müzesi**’nde fazla olması ilk romanda erkek kahramanların, son romanda kadın kahramanların olay örgüsünde daha etkin role sahip olmalarından kaynaklanmaktadır.

2.1.1.1.2.2. Semt İsimleri

Romanlarda hem İstanbul’un hem de farklı şehirlere ait semtlerin isimleri geçmektedir. İstanbul’un semt isimlerinin sayısal üstünlüğü, iki romanın ana mekânının İstanbul olmasıyla yakından ilgilidir. **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 60 (% 11,15),

Masumiyet Müzesi'nde 74 (% 9,80) semt ismi kullanılmıştır. Semt isimlerine ait kullanım sıklığı ilk romanda daha fazladır. *Taksim, Nişantaşı, Beyoğlu, Emirgân ve Cihangir* iki romanda ortak kullanılan semt isimlerinden bazılarıdır.

2.1.1.1.2.3. Şehir İsimleri

Romanlarda yerli ve yabancı şehir isimlerine de yer verilmiştir. Şehir isimlerinin en çok geçtiği roman **Masumiyet Müzesi**'dir. Romanda 83 şehir ismi 322 tekrarla kullanılmıştır.

Kemal'in yurtdışında gezdiği müzelerin, bulunduğu şehrin ismiyle anılması, çeşitli sebeplerle farklı şehir isimlerine yer verilmesi **Masumiyet Müzesi**'nde bu özel isim türünün ilk romana oranla fazla kullanılmasında etkili olmuştur.

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 45 şehir ismi 339 kez tekrar edilmiştir. Kahramanların belli bir dönem İstanbul dışındaki şehirlerde yaşamaları, romanın bazı bölümlerinin Ankara ve Erzincan'da geçmesi olayın anlatımında çeşitli şehir isimlerinin kullanılmasını sağlamıştır. İki romanda ortak kullanılan şehirlerden bazıları *İstanbul, Manisa, İzmir, Roma ve Londra*'dır.

2.1.1.1.2.4. Kurum ve Kuruluş İsimleri

Masumiyet Müzesi'nde cami, han, hamam, köprü, otel gibi kurum ve kuruluş isimlerine ait sayının **Cevdet Bey ve Oğulları**'na oranla belirgin fazlalığı göze çarpmaktadır. İlk romanda 35 örnekle yer alan kurum ve kuruluş isimlerinin son romanda 118 örneği bulunmaktadır. İki roman arasında kurum ve kuruluş isimlerinin kullanım sıklığı açısından da fark vardır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 279 kullanım sıklığı bulunan bu özel isim türünün **Masumiyet Müzesi**'nde kullanım sıklığı 1036'dır. Örnek sayısının ve kullanım sıklığının son romandaki üstünlüğü, olayların anlatımında; sokak, cadde ve semtlerin tasvirinde; camilerin, hanların, hamamların, meydanların, resmî kuruluşlarının adının sıkça geçmesidir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda cadde ve sokak tasvirinin son romana oranla daha az olması; olayların konak ve saraylarda, köy ve ilçelerdeki evlerde geçmesi dış mekana, tarihî eserlere ve resmî kurumlara ait özel isim örneklerinin az sayıda kullanılmasına sebep olmuştur.

Robert Koleji, Taksim Meydanı, Teşvikiye Cami, Topkapı Sarayı iki romanda da kullanılmış olan kurum ve kuruluş isimleridir.

2.1.1.1.2.5. Millet İsimleri

Yazarın ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 31, son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde 32 millet ismi kullanılmıştır. Örnek sayısı bakımından birbirine yakın olan millet isimlerinin iki romandaki kullanım sıklığı arasında da sadece 13 sayılık fark bulunmaktadır. Örnek sayılarından ve kullanım sıklıklarından da anlaşılacağı gibi romanlarda geçen millet isimlerine ait veriler dengeli bir dağılım göstermektedir. Bu durum Orhan Pamuk'un, romanların olay örgüsünde farklı milletlerden aynı oranda söz ettiğinin göstergesidir. Yazarın iki romanda da *Türk, Ermeni, İngiliz, Fransız, Çerkez, Arap* vb. bazı millet isimlerini ortak kullandığı dikkati çekmektedir.

2.1.1.1.2.6. Ülke ve Kıta İsimleri

Orhan Pamuk, ilk romanında 22 örnekle kullanıldığı ülke ve kıta isimlerinin sayısını son romanında 28'e yükseltmiştir. Buna karşın ülke ve kıta isimlerinin kullanım sıklığı oranı ilk romanda fazladır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 22 ülke ve kıta ismini 238 kez tekrarlayan yazar, **Masumiyet Müzesi**'nde 28 örneği 58 tekrarla kullanmıştır. **Masumiyet Müzesi**'nde ülke isimlerinin fazla oluşu, roman kahramanı Kemal'in olay örgüsünün sonuna doğru yurtdışına yaptığı yolculuklar dolayısıyladır.

Ülke ve kıta isimleri iki romanda da kahramanların Batı ve yurtdışı hayranlığına, yabancı ülkelerde bir süre yaşamış ya da eğitim görmüş olmalarına bağlı olarak kullanılmıştır. *Türkiye, Almanya, Amerika, Avrupa, Avusturya, Fransa, İsviçre ve İtalya* romanların olay örgüsünde geçen ortak ülke ve kıta isimleridir.

2.1.1.1.2.7. Adres ve Marka İsimleri

Adres belirten cadde, sokak, mahalle, apartman vb. isimler ile çeşitli gıda, giyim, kozmetik gibi sektörlere ait marka isimlerine ait örnekler iki romanda da rastlanmaktadır. Ancak bu tür özel isimlere ait örnek sayısı ve kullanım sıklığının **Masumiyet Müzesi**'nde belirgin bir üstünlüğü vardır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 17 örneği 41 kullanım sıklığı bulunan adres ve marka bildiren isimler, **Masumiyet Müzesi**'nde 56 örnek 526 tekrarla kullanılmıştır. Son romanda adres belirten isimlere çok yer verilmesi Füsun'un evinin cadde, sokak ve mahalle isimleriyle anılmasından kaynaklanmaktadır. Marka isimleri, romanın zengin tabakaya mensup kahramanlarının kıyafet, parfüm, çanta, ayakkabı, aksesuar vb. eşyalarda marka kullanma tutkularından ileri gelmektedir. Gıdalara ait markalar da roman kahramanlarının sanayi ve ticaret

sektöründe çalışmalarıyla ilgilidir. Bütün bu ayrıntılar **Masumiyet Müzesi**'nde marka ve adres bildiren isimlerin fazla kullanılmasında etkili olmuştur.

2.1.1.1.2.8. Gün ve Ay İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları'nda haftanın günlerinin ve ay isimlerinin özel isim olarak kullanıldığı 17 örnek 94 tekrarla yer almaktadır. Gün ve ay isimlerinin **Masumiyet Müzesi**'ndeki örnek sayısı 15'e kullanım sıklığı 61'e düşmektedir. Bu özel isim türünün **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazla kullanılmasının sebebi roman kahramanlarından Refik'in tuttuğu günlüklerdir. Romandaki *Hatıra Defteri I*, *Hatıra Defteri II* ve *Hatıra Defteri III* adını taşıyan bölümlerinde Refik, günlüğüne tarih atmış, bu tarihler özel isim kategorisindeki yerini almıştır. **Masumiyet Müzesi**'ndeki gün ve ay ismi örnekleri ise Kemal'in romandaki çeşitli olayların anlatımında kullandığı tarihlere aittir.

2.1.1.1.2.9. Unvan İsimleri

Romanlarda kullanılan özel isim türlerinden biri de unvanlardır. İki romanda da 13 unvan örneği geçmektedir. Romanlar arasındaki fark, unvanlara ait kullanım sıklığı ile ilgilidir. 13 unvan, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 2260, **Masumiyet Müzesi**'nde ise 915 tekrarla kullanılmıştır. Unvanlara ait kullanım sıklığının **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazla olduğu görülmektedir. İlk romanda unvan kullanım sıklığının fazla olması, romanın şahıs kadrosunun genişliği ve kahramanların genellikle unvanlarıyla anılmış olmasına bağlanabilir. Romana adını veren Cevdet'in bazı bölümler dışında sürekli *bey* unvanıyla kullanılmış olması, eşi Nigân'ın *hanım* kelimesiyle anılması ve Seyfi, Şükrü adlı kahramanların *paşa* unvanıyla yazılmış olması romandaki unvan kullanım sıklığını artırmıştır.

Masumiyet Müzesi'nde ise *hanım*, *bey* unvanlarından ziyade *hala* unvanına sıkça yer verildiği görülmektedir. Romanda ismi, unvanıyla birlikte kullanılan kahramanların sayısı ilk romana oranla azdır. Kahramanların yaşça birbirlerine yakın olmaları, olayların genelde arkadaş grubu içinde geçmesi romandaki unvan kullanım sıklığının az olmasının sebepleri olarak düşünülebilir.

İki romanda unvan kullanım sıklığının farklı olmasında olay örgüsündeki resmiyet ve üslubun da etkisi bulunmaktadır. Yazarın ilk romanında son romana oranla daha resmî bir üslup kullanılmıştır. Özellikle Cevdet Bey'in olduğu, siyasi düşüncelerin

aktarıldığı bölümlerde bu resmî üslup ve ciddiyet kendini daha çok hissettirmektedir. **Masumiyet Müzesi**'nde olaylar arkadaş çevresinde geliştiği, ikili ilişkiler yoğun olduğu ve roman aşk üzerine kurgulandığı için ilk romana oranla daha samimi bir üslup kullanılmıştır.

Bey, Doktor, Paşa, Hanım, Hala, Enişte ve *Teyze* iki romanda ortak kullanılan unvan örnekleridir.

2.1.1.1.2.10. Siyasi Düşünce ve Akım İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan siyasi düşünce ve akım isimlerine ait örnekler sayı bakımından birbirine yakındır. İlk romanda 13 örnek 72 tekrarla, son romanda 10 örnek 17 tekrarla temsil edilen bu özel isim türünün kullanım sıklığı oranları farklıdır. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında siyasi düşünce ve akım isimlerinin sayı ve kullanım sıklığı açısından fazla olması konuyla ilgilidir. Romanda fikirlerin, siyasi görüşlerin, hayata ilişkin düşüncelerin yoğun şekilde işlendiği görülmektedir. **Masumiyet Müzesi** romanının aşk ve duygu ağırlıklı olması akım ve düşüncelere ait özel isimlerin kullanım sıklığını sınırlamıştır.

2.1.1.1.2.11. Eser İsimleri

Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 14 eser ismini 28 tekrarla kullanmış, **Masumiyet Müzesi**'nde ise 37 eser ismini 172 kez tekrarlamıştır. Eser ismi grubunda hem sayı hem kullanım sıklığı üstünlüğü **Masumiyet Müzesi**'ne aittir. Romanda eser isimlerinin ve bu isimlere ait kullanım sıklığının fazla olması, olay örgüsünün akışına bağlı olarak şarkı, film, dergi ve gazete isimlerine sık yer verilmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Şarkı, film, dergi ve gazete isimlerinin olay örgüsünde çok kullanılması da roman kahramanlarının ilgi alanlarıyla yakından ilgilidir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'ndaki eser isimleri ise kahramanların hayatlarının amacını bulmaya ve belli siyasi düşünceleri öğrenmeye yönelik okudukları kitap isimleriyle sınırlıdır. Romanlarda ortak kullanılan eser ismi bulunmamaktadır.

2.1.1.1.2.12. Dil İsimleri

Cevdet Bey ve Oğulları romanında 7 dil ismi kullanılmış, bu isimler 41 kez tekrarlanmıştır. Farklı milletlere ait düşüncelerin aktarımında o millete ait dilin zikredilmesi, romandaki dil isimlerinin kullanım sıklığının fazla olması ile bağlantılıdır.

Masumiyet Müzesi'nde 4 dil ismi 3 kez tekrarlanmıştır. Romanda yer alan *Türkçe, Fransızca, Almanca ve İngilizce Cevdet Bey ve Oğulları*'nda da geçmektedir.

2.1.1.1.2.13. Coğrafi Bölge ve Yer İsimleri

Romanların söz varlığında dağ, nehir, ova vb. coğrafi isimlerin özel isim niteliği taşıdığı örnekler de yer almaktadır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda coğrafi bölge ve yer isimlerine ait 5 örnek 21 kez tekrarlanmıştır. **Masumiyet Müzesi**'ndeki 7 örnek 116 kullanım sıklığına sahiptir. Romanlarda geçen coğrafi bölge ve yer isimlerinin örnek sayıları birbirine yakındır. Bu tür özel isimlerin azlığı, romanlarda anlatılan olayların genel itibarıyla şehirlerde geçmesiyle bağlantılıdır. Buna karşılık **Masumiyet Müzesi**'nde bu özel isim türüne ait örneklerin sıkça tekrarlandığı görülmektedir. Bunun sebebi romanın olay örgüsünde İstanbul Boğazi'nin çok geçmesidir. *Marmara* ve *Karadeniz* romanlarda ortak kullanılan coğrafi bölge ve yer ismi örnekleridir.

2.1.1.1.2.14. Bayram ve Kutlama İsimleri

Dinî ve millî bayramlar ile özel günlere ait kutlama isimlerinin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 5 örneği bulunmaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nde bu sayı 3'e düşmüştür. Romanlardaki bayram ve kutlama isimlerinin kullanım sıklığı oranları da birbirine yakındır. Bu özel isim grubuna ait örnekler ilk romanda 73, son romanda 63 tekrarla kullanılmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda Kurban Bayramı ve Cumhuriyet Bayramı; **Masumiyet Müzesi**'nde ise Kurban Bayramı en fazla konu edilen bayramlardır. Bu kullanımlar yazarın, halkın ortak yaşamında önemli yeri olan, milletlerin geleneklerini barındıran özel günlere ve bayramlara romanlarında yer verdiğini göstermektedir.

2.1.1.1.2.15. Diğer Özel İsimler

Hayvanlara verilen özel isimler ve vapur isimleri iki romanda da az yer tutmaktadır. Bu özel isim türünün ilk romanda 5, son romanda 3 örneği bulunmaktadır. Son romanda hayvan isimlerine ait kullanım sıklığının ilk romana oranla fazla olması, Füsün'un kanaryası *Limon*'un varlığıdır.

2.1.1.1.2.16. Din ve Mezhep İsimleri

Dinlere, çeşitli dinlerin mensuplarına ve mezheplere ait özel isim örneklerinin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 4, **Masumiyet Müzesi**'nde 5 örneği bulunmaktadır. Bu

örneklere genellikle roman kahramanlarının özelliklerinin anlatıldığı satırlarda rastlanmaktadır. Din, yazarın kahramanlarının belirleyici özellikleri arasında yer almadığı için bu özel isim türünün örnekleri romanların söz varlığının küçük bir bölümünü içine alır. **Masumiyet Müzesi**'nde din ve mezhep isimlerinin sık kullanıldığı göze çarpmaktadır. Din ve mezhep isimlerinin iki romanda da kullanılan örnekleri *Müslüman, Hristiyan* ve *Alevi* kelimeleridir.

2.1.1.1.2.17. Yön İsimleri

Yön isimleri, romanlarda en az örneğe sahip olan özel isimlerdendir. İlk romanda 2 örnek 7 tekrar, son romanda 4 örnek 62 tekrarla yer alan yön isimleri, çeşitli ülke ve yabancı şehir isimleriyle birlikte kullanılmıştır.

2.1.1.1.2.18. Lakap İsimleri

Romanlarda kullanılan özel isim gruplarından biri de lakaplardır. Lakap kullanımında **Masumiyet Müzesi**'nin **Cevdet Bey ve Oğulları**'na belirgin bir üstünlük sağladığı görülmektedir. Yazar, **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 1 lakap örneği kullanmış **Masumiyet Müzesi**'nde bu sayıyı 22'ye yükseltmiştir. İlk roman ile son roman arasında lakap kullanımı açısından belirgin bir fark bulunmaktadır. Orhan Pamuk'un son romanında farklı lakap örneklerine yer vermesi, kahramanların olay örgüsündeki rollerini lakaplarla daha belirgin ve ilgi çekici hâle getirmek istemesine bağlanabilir. **Masumiyet Müzesi**'nde kahramanların fiziki yapılarına, kişilik özelliklerine ve sosyal sınıflarına uygun lakaplar kullanılmış, romanın birçok yerinde kahramanlar lakaplarıyla anılmıştır. Bu durum son romanda lakaplara ait kullanım sıklığı oranının yüksek olması sonucunu doğurmuştur.

2.1.1.1.2.19. Gök Cismi İsimleri

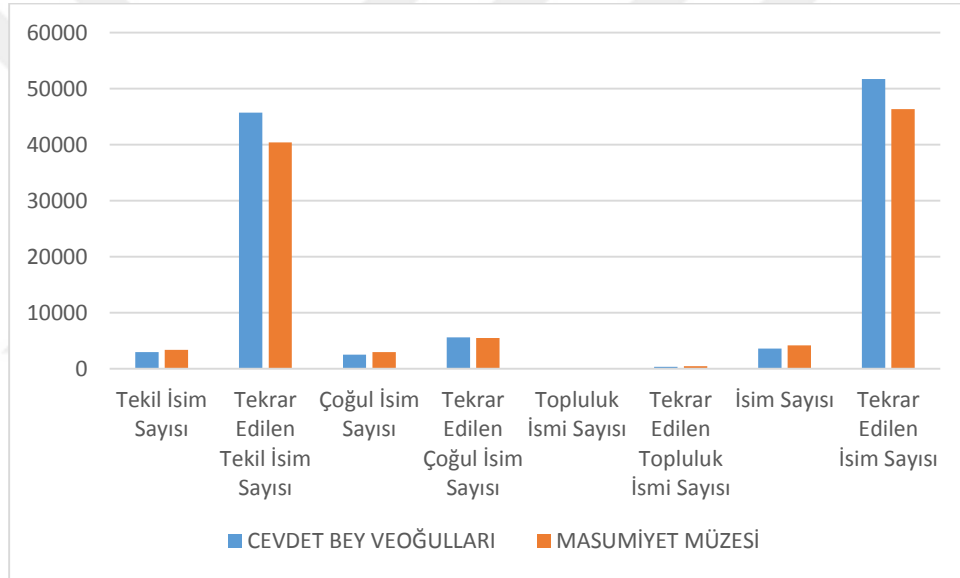
Cevdet Bey ve Oğulları romanında gök cisimlerinin ve gezegenlerin özel isim olarak kullanıldığı örneğe rastlanmamıştır. Buna karşılık **Masumiyet Müzesi**'nde bu özel isim grubuna dâhil edilebilecek 2 örnek kullanılmıştır.

2.1.1.2. Varlıkların Sayılarına Göre İsimler

Romanlarda yer alan isimler sayılarına göre incelenmiş elde edilen karşılaştırmalı sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VEOĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Tekil İsim Sayısı	3010	83,89	3391	81,51
Tekrar Edilen Tekil İsim Sayısı	45744	88,46	40392	87,14
Çoğul İsim Sayısı	2537	70,71	2976	71,54
Tekrar Edilen Çoğul İsim Sayısı	5607	10,84	5523	11,91
Topluluk İsmi Sayısı	15	0,42	20	0,48
Tekrar Edilen Topluluk İsmi Sayısı	361	0,68	441	0,95
İsim Sayısı	3588	100	4160	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	100	46356	100

Tablonun grafiği aşağıdaki gibidir:

Tablo ve grafikteki oranlardan hareketle romanlardaki isimlerin sayılarına göre dağılımları ve bu dağılımlara bağlı olarak yapılacak çıkarımlar şöyle yorumlanabilir:

2.1.1.2.1. Tekil İsimler

Romanlarda yer alan isimler sayılarına göre incelendiğinde en fazla örneğe sahip türün tekil isimler olduğu görülmektedir. Yazar ilk romanında 3010 son romanında 3391 tekil isim örneği kullanmıştır. İlk romandaki isimlerin % 83,89'u son romandaki isimlerin % 81,51'i tekildir. Yazar son romanında tekil isim örneklerini artırmıştır. Tekil isimlerin kullanım sıklığında ise **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın üstünlüğü söz konusudur.

2.1.1.2.2. Çoğul İsimler

Tekil isimlerde olduğu gibi çoğul isim örneklerinde de üstünlük **Masumiyet Müzesi**'ne aittir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 2537 (%70,71) kelime çoğul ekiyle kullanılmış, bu sayı son romanda 2976'ya (% 71,54) yükselmiştir. Çoğul isimlere ait kullanım sıklığının fazla olduğu roman da **Masumiyet Müzesi**'dir. Romanda çoğul isim örneklerinin ve bu isimlere ait kullanım sıklığının fazla olması Füsün'un ailesini ifade eden “*Keskinler*” örneğinin çok geçmesi ve çoğul eki alarak aile kavramı yansıtan özel isimlerin kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

2.1.1.2.3. Topluluk İsimleri

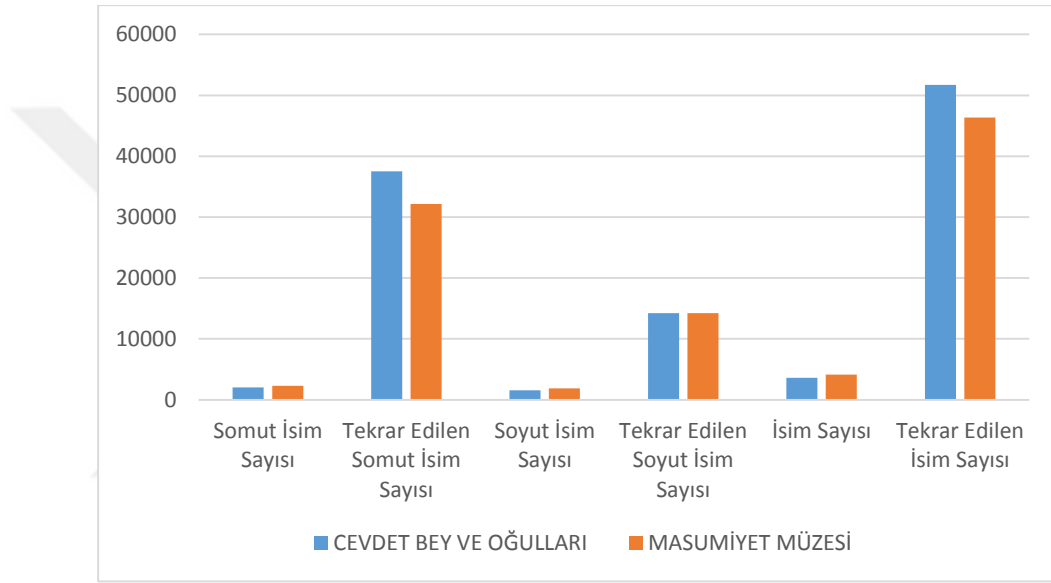
Orhan Pamuk'un romanlarda en az kullandığı isimler topluluk isimleridir. Yazar, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 15, **Masumiyet Müzesi**'nde 20 topluluk ismi örneğine yer vermiştir. Topluluk isimlerinin kullanım sıklığı oranı **Masumiyet Müzesi**'nde yüksektir. *Aile* kelimesi iki romanda da en çok kullanılan topluluk ismi örneğidir. İlk romanda Cevdet Bey ve ailesinin, son romanda Füsün ve ailesinin ön planda olması *aile* örneğinin kullanım oranını artırmıştır. İki romanda ortak kullanılan 8 topluluk ismi bulunmaktadır. *Takım, ahali, deste, ordu, millet, sürü* ve *grup* ortak kullanılan topluluk ismi örnekleridir.

Sayılarına göre isimlerin türlerinde **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü bulunmaktadır. Orhan Pamuk, son romanında tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismi örneklerini artırmıştır.

2.1.1.3. Varlıkların Niteliklerine Göre İsimler

Varlıkların niteliklerine göre isimlerin romanlarda yer alan sayısal verilerinin karşılaştırmalı tablo ve grafiği aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Somut İsim Sayısı	2029	56,55	2306	55,43
Tekrar Edilen Somut İsim Sayısı	37507	71,49	32151	69,36
Soyut İsim Sayısı	1559	43,45	1854	44,57
Tekrar Edilen Soyut İsim Sayısı	14205	28,51	14205	30,64
İsim Sayısı	3588	100	4160	100
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	100	46356	100

2.1.1.3.1. Somut İsimler

Cevdet Bey ve Oğulları’nda 2029 olan somut isim sayısı **Masumiyet Müzesi** romanında 2306’ya yükselmiştir. Somut isimlerin son romanda arttığı görülmektedir. Somut isim örnekleri son romanda, somut isimlere ait kullanım sıklığı ise ilk romanda fazladır.

2.1.1.3.2. Soyut İsimler

Orhan Pamuk ilk romanında kullandığı 1559 somut isim sayısını son romanında 295 örnek artırarak 1854’e yükseltmiştir. **Masumiyet Müzesi**’nde soyut isim örneğine daha çok yer verilmesinin sebebi romanın konusuyla ilgilidir. Aşk başta olmak üzere üzüntü, sevinç, korku, heyecan, zevk vb. duyguların anlatımında soyut isimlere daha sık başvurulmuştur.

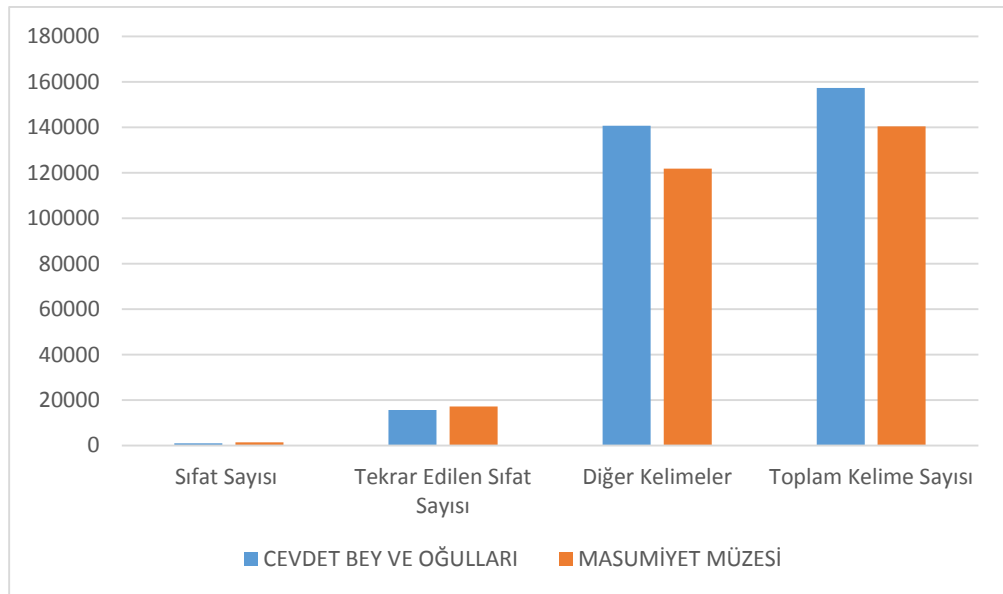
Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında kullanılan isimlerin genel özelliği cins, tekil ve somut olmalarıdır. İsim çeşitlerinin tamamında örnek sayısının fazla olduğu roman **Masumiyet Müzesi**'dir. İsim türünde ilk romandan son romana doğru bir artışın olduğu; Orhan Pamuk'un, isim kullanım sayısını artırdığı görülmektedir.

2.1.2. Sıfatlar

Varlıkları çeşitli yönlerden niteleyen veya belirten kelimeler sıfat olarak adlandırılır. Bir romanda kullanılan sıfat sayısı ve sıfatların kullanım sıklığı, o romanda yapılan tasvir oranının derecesini ortaya çıkarmaktadır. Orhan Pamuk'un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde yer alan sıfatların sayısal durumu aşağıdaki tabloda görülmektedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Sıfat Sayısı	989	0,63/14,44	1357	0,97/17,16
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	15544	9,89	17210	12,26
Diğer Kelimeler	140714	89,49	121768	86,77
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Tablodaki verilerin grafiğe dökülmüş hâli şöyledir:

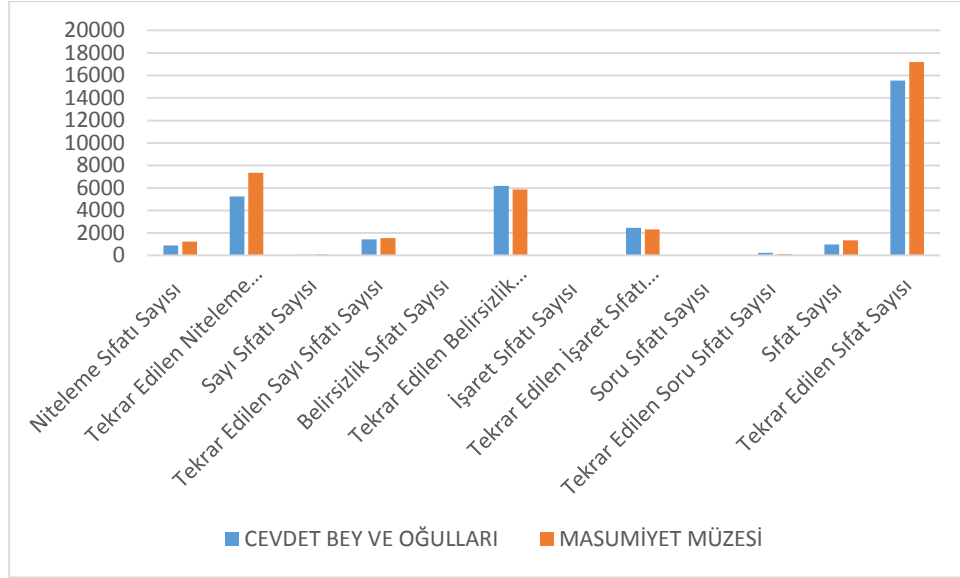
Romanlar sıfat kullanımı açısından değerlendirildiğinde **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü göze çarpar.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 989 sıfat kullanılmıştır. Kullanım sıklığı 15544 olan sıfatların, romanın kelime türleri içindeki oranı % 14,44'tür. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan sıfat sayısı 1357'dir. Kelime türlerinin % 17,16'sını oluşturan bu sıfatlar, roman boyunca 17210 kez tekrar edilmiştir. **Masumiyet Müzesi**'nde daha fazla sıfat kullanılmış olması yazarın gözlem gücünün ilk romana oranla arttığının ve buna bağlı olarak varlıkları daha sık resmettiğinin göstergesi olarak düşünülebilir. Romanın olay örgüsünün önemli parçası olan eşyaların, İstanbul'un cadde ve sokaklarının, özellikle de insanların ruhsal durumlarının tasvirinde sıfatlara fazla yer verilmesi, iki roman arasındaki sıfat örneği ve kullanım sıklığı sayısındaki farklılığın sebeplerindendir.

Romanlardaki sıfatlar, görev ve kullanılışlarına göre çeşitli türlerde sınıflandırılarak incelenmiştir. İnceleme sonunda elde edilen verilerin romanlara ve sıfat türlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıdadır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Niteleme Sıfatı Sayısı	894	90,39	1229	90,57
Tekrar Edilen Niteleme Sıfatı Sayısı	5234	33,67	7343	42,67
Sayı Sıfatı Sayısı	61	6,17	98	7,22
Tekrar Edilen Sayı Sıfatı Sayısı	1440	9,26	1535	8,92
Belirsizlik Sıfatı Sayısı	20	2,02	18	1,33
Tekrar Edilen Belirsizlik Sıfatı Sayısı	6173	39,71	5877	34,15
İşaret Sıfatı Sayısı	9	0,91	7	0,52
Tekrar Edilen İşaret Sıfatı Sayısı	2460	15,83	2325	13,51
Soru Sıfatı Sayısı	5	0,51	5	0,37
Tekrar Edilen Soru Sıfatı Sayısı	237	1,52	130	0,76
Sıfat Sayısı	989	100,00	1357	100,00
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	15544	100,00	17210	100,00

Tablodaki verilerin karşılaştırmalı grafiği şu şekildedir:

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere romanlarda kullanılan sıfatlar niteleme sıfatları, sayı sıfatları, belirsizlik sıfatları, işaret sıfatları ve soru sıfatları olmak üzere beş başlık altında değerlendirilmiştir. Romanlarda yer alan sıfatların karşılaştırması şöyle yapılabilir:

2.1.2.1. Niteleme Sıfatları

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında en çok kullanılan sıfat türü niteleme sıfatıdır. İlk romanda 894, son romanda 1229 niteleme sıfatı kullanılmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yer alan niteleme sıfatları, romandaki sıfatların % 90,39'unu, **Masumiyet Müzesi**'ndeki niteleme sıfatları da romanda kullanılan sıfatların % 90,57'sini oluşturmaktadır. Yüzdelik oranlar, iki romanda da sıfatların büyük kısmını niteleme sıfatlarının oluşturduğunu göstermektedir. Bu sıfat türünün **Masumiyet Müzesi**'nde ilk romana oranla fazla kullanılması, kadın kahramanların fiziksel tasvirlerine geniş yer verilmesi ve İstanbul'a ait mekânların anlatımına daha çok değinilmesiyle ilgilidir.

2.1.2.2. Belirtme Sıfatları

2.1.2.2.1. Sayı Sıfatları

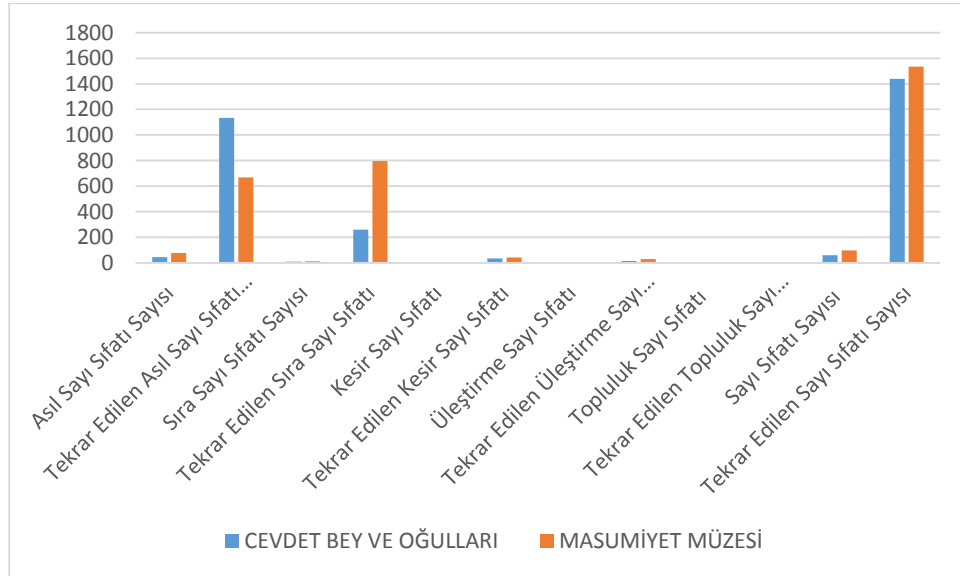
Sayı sıfatlarına ait örnekler **Masumiyet Müzesi**'nde daha çok kullanılmıştır. Yazar ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullandığı 61 sayı sıfatı örneğini son

romanında artırarak 98'e çıkarmıştır. Sayı sıfatlarının kullanım sıklığı oranının yüksek olduğu roman da **Masumiyet Müzesi**'dir.

Romanlarda yer alan sayı sıfatları asıl sayı, sıra sayı, kesir sayı, üleştirme sayı ve topluluk sayı sıfatları olmak üzere beş grupta incelenmiştir. İnceleme sonunda elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda görülmektedir:

CEVDET BEY VEOĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Asıl Sayı Sıfatı Sayısı	46	75,41	78	79,59
Tekrar Edilen Asıl Sayı Sıfatı Sayısı	1133	78,68	667	43,45
Sıra Sayı Sıfatı Sayısı	9	14,75	13	13,27
Tekrar Edilen Sıra Sayı Sıfatı	259	17,99	796	51,86
Kesir Sayı Sıfatı	3	4,92	3	3,06
Tekrar Edilen Kesir Sayı Sıfatı	34	2,36	42	2,74
Üleştirme Sayı Sıfatı	3	4,92	3	3,06
Tekrar Edilen Üleştirme Sayı Sıfatı	14	0,97	30	1,95
Topluluk Sayı Sıfatı	0	0,00	1	1,02
Tekrar Edilen Topluluk Sayı Sıfatı	0	0,00	0	0,00
Sayı Sıfatı Sayısı	61	100,00	98	100,00
Tekrar Edilen Sayı Sıfatı Sayısı	1440	100,00	1535	100,00

Sayı sıfatlarına ait verilerin romanlardaki kullanım oranlarının karşılaştırmalı grafiği aşağıda verilmiştir:

2.1.2.2.1.1. Asıl Sayı Sıfatları

Sayı sıfatları içindeki en büyük pay iki romanda da asıl sayı sıfatlarıdır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda sayı sıfatlarının % 75,41'lik dilimi, **Masumiyet Müzesi**'nde % 79,59'luk dilimi asıl sayı sıfatlarına aittir. Asıl sayı sıfatı örneği bakımından iki roman arasında 32 fark bulunmaktadır. Bu fark **Masumiyet Müzesi** romanının lehinedir. İlk romandaki 46 örneğe karşın son romanda 78 asıl sayı sıfatı örneği kullanılmıştır. Asıl sayı sıfatlarının kullanım sıklığı ise **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazladır.

Asıl sayı sıfatlarının diğer sayı sıfatlarına oranla fazla kullanılmış olması doğaldır. Çünkü bu sıfatlar varlıkların sayılarını tam olarak belirtirler. Romanlarda da varlıkların sayısını net olarak belirtip sınırlayan asıl sayı sıfatı örneklerine sık rastlanmaktadır.

2.1.2.2.1.2. Sıra Sayı Sıfatları

Romanlarda asıl sayı sıfatından sonra en çok kullanılan sayı sıfatı türü sıra sayı sıfatıdır. Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 9 (% 14,75) sıra sayı sıfatı kullanmış **Masumiyet Müzesi**'nde örnek sayısını artırarak 13'e (% 13,27) çıkarmıştır. Sıra sayı sıfatlarının **Masumiyet Müzesi**'nde fazla olması ile Kemal'in, Füsünla ilgili eşyaların hatıraların sayısını verirken sıra sayı sıfatı örneklerini kullanması arasında bağlantı kurulabilir.

2.1.2.2.1.3. Kesir Sayı Sıfatları

Sayı sıfatları içinde sayı ve kullanım sıklığı bakımından üçüncü sırayı kesir sayı sıfatları almaktadır. İki romanda kesir sayı sıfatlarının 3örneği kullanılmıştır. Farklılık kullanım sıklığından kaynaklanmaktadır. Romanların olay örgüsünde yer alan 3 kesir sayı sıfatı, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 34, **Masumiyet Müzesi**'nde 42 kez tekrarlanmıştır.

Dilde, kesir sayı sıfatı niteliğindeki örnek sayısının sınırlı olması bu sıfat türüne ait kullanım oranının az olması sonucunu da beraberinde getirmiştir.

2.1.2.2.1.4. Üleştirme Sayı Sıfatları

Romanlarda eşit sayıda örneğe sahip olan sayı sıfatlarından biri de üleştirme sayı sıfatıdır. 3 örnekle roman sayfalarındaki yerini alan üleştirme sayı sıfatlarının kullanım

sıklığına bakıldığında **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü görülür. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 14 kez tekrar edilen 3 üleştirme sayı sıfatı, son romanda 30 tekrarla kullanılmıştır.

Nesneleri, eşit şekilde paylaşırma anlamı taşıyan üleştirme sayı sıfatının ilk romandaki yüzdellik oranı 4,92 son romandaki yüzdellik oranı ise 3,06'dır.

2.1.2.2.1.5. Topluluk Sayı Sıfatları

Romanlarda en az kullanılan sayı sıfatı türü topluluk sayı sıfatlarıdır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda topluluk sayı sıfatı örneği kullanılmamış, **Masumiyet Müzesi**'nde bu sıfat türü 1 örnekle temsil edilmiştir. Topluluk sayı sıfatlarının Türkçedeki örneği birkaç kelimeyi geçmez. Dolayısıyla romanlarda bu sayı sıfatı türüne ait örneğin az olması doğal bir sonuçtur.

Sayı sıfatlarına ait genel değerlendirme yapılacak olursa asıl sayı, sıra sayı ve topluluk sayı sıfatlarında **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü dikkati çeker. Kesir sayı ve üleştirme sayı sıfatlarının sayısında artma ya da azalma olmamış iki romanın örnek sayısı aynı kalmıştır. Buna bağlı olarak yazarın sayı sıfatı kullanım oranında artış olduğu söylenebilir.

2.1.2.2.2. Belirsizlik Sıfatları

Belirsizlik sıfatlarının sayısı iki roman arasında dengeli bir dağılım göstermektedir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda isme belirsizlik anlamı katan 20 sıfat kullanılmış bu sıfatlar roman boyunca 6173 kez tekrarlanmıştır. Son romanda sayısı azalarak 18'e düşen belirsizlik sıfatları, olay örgüsü içinde 5877 kere tekrar edilmiştir.

Belirsizlik sıfatları, iki romanda da kullanım sıklığı yüksek olan sıfat türüdür. Belirsizlik sıfatı örneklerinin ve kullanım sıklığının **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazla olması karakterlerin ikilemde olmaları ve hayatlarını belirsizlik içinde devam ettirmeleri ile bağlantılıdır. İkilemler ve belirsizlikler bu sıfat türüne ait örneklerin, romanın söz varlığına yansıdığını göstermektedir.

2.1.2.2.3. İşaret Sıfatları

Romanların söz varlığındaki işaret sıfatlarının kullanımında birbirine yakın oranlar söz konusudur. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 9 (% 0,91), **Masumiyet Müzesi**'nde 7 (% 0,52) işaret sıfatı kullanılmıştır. İşaret sıfatlarının kullanım sıklığı ilk

romanda 2460 son romanda 2325'tir. Sayısal veriler hem örnek sayısının hem kullanım sıklığının **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yüksek olduğunu göstermektedir.

2.1.2.2.4. Soru Sıfatları

Romanlarda en az kullanılan sıfat türü soru sıfatlarıdır. İki romanda da 5 örnekle temsil edilen soru sıfatları ilk romanda 237, son romanda 130 kez tekrar edilmiştir. Soru sıfatlarının sıfatlar içindeki oranı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda % 0,51 **Masumiyet Müzesi**'nde % 0,37'dir.

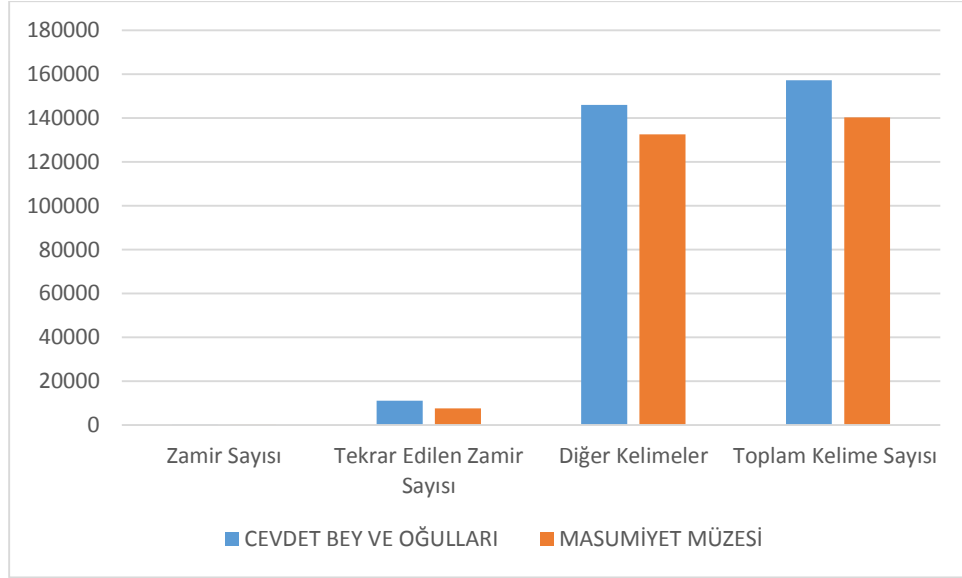
Romanların söz varlığında yer alan sıfatlarla ilgili genel değerlendirme yapılacak olursa yazarın, ilk romanı ile son romanı arasında niteleme ve sayı sıfatı örneklerini artırdığı sonucu ortaya çıkar. Belirsizlik ve işaret sıfatları ilk romanında daha çok kullanılmış, soru sıfatı sayısı ise aynı kalmıştır.

2.1.3. Zamirler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan zamir sayısı ve zamirlerin diğer kelime türleri içindeki durumunu gösteren tablo aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Zamir Sayısı	41	0,03/0,60	40	0,03/0,51
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	11083	7,05	7680	5,47
Diğer Kelimeler	146123	92,93	132615	94,50
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Zamirlere ait genel dağılımın karşılaştırmalı grafiği şöyledir:

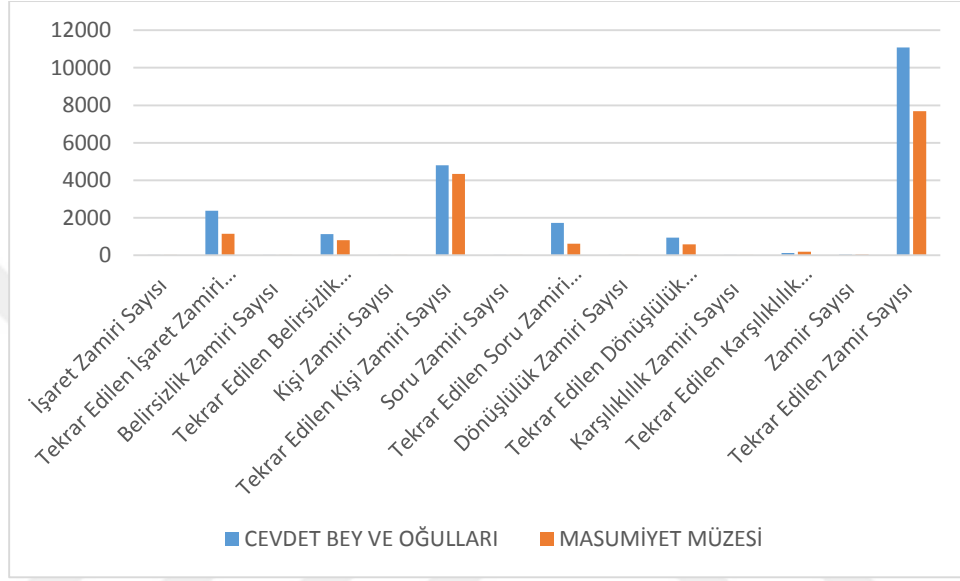
Orhan Pamuk, ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 41, son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde 40 zamir kullanmıştır. İki romanda kullanılan zamir sayısı arasında 1 örneklilik fark vardır. Zamirler, **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 11083, **Masumiyet Müzesi**’nde 7680 defa tekrar edilmiştir. Zamirlerin kelime türleri içindeki oranı ilk romanda % 0,60 son romanda % 0,51’dir. Elde edilen sonuçlar, zamirlere ilişkin sayısal farklılığın kullanım sıklığıyla ilgili olduğunu göstermektedir.

Romanlarda kullanılan zamirler işaret, belirsizlik, kişi, soru, dönüşlülük ve karşılıklılık olmak üzere altı başlık altında değerlendirilmiş ve değerlendirme sonunda şu tablo ortaya çıkmıştır:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
İşaret Zamiri Sayısı	17	41,46	11	27,50
Tekrar Edilen İşaret Zamiri Sayısı	2375	21,43	1153	15,01
Belirsizlik Zamiri Sayısı	13	31,71	15	37,50
Tekrar Edilen Belirsizlik Zamiri Sayısı	1124	10,14	801	10,43
Kişi Zamiri Sayısı	6	14,63	6	15,00
Tekrar Edilen Kişi Zamiri Sayısı	4805	43,35	4346	56,59
Soru Zamiri Sayısı	3	7,32	6	15,00
Tekrar Edilen Soru Zamiri Sayısı	1727	15,58	609	7,93
Dönüşlülük Zamiri Sayısı	1	2,44	1	2,50
Tekrar Edilen Dönüşlülük Zamiri Sayısı	935	8,44	577	7,51

Karşılıklılık Zamiri Sayısı	1	2,44	1	2,50
Tekrar Edilen Karşılıklılık Zamiri Sayısı	117	1,06	194	2,53
Zamir Sayısı	41	100,00	40	100,00
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	11083	100,00	7680	100,00

Yukarıda sayısal değerleri ve yüzdelik dilimleri verilen zamir türlerinin karşılaştırmalı grafiği şöyledir:

Romanlarda kullanılan zamir türleri karşılaştırıldığında kişî zamirlerinde **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın, belirsizlik ve soru zamirlerinde **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü göze çarpmaktadır. Kişî, dönüşlülük ve karşılıklılık zamirlerinin sayısı iki romanda da aynıdır. Karşılıklılık zamiri dışındaki bütün zamirlerin kullanım sıklığı oranı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yüksektir.

2.1.3.1. İşaret Zamirleri

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 17 işaret zamiri 2375 kez tekrar edilerek kullanılmış, **Masumiyet Müzesi**'nde işaret zamiri örneği 11'e bu zamir türüne ait kullanım sıklığı 1153'e düşmüştür. İlk romanda zamirlerin % 41,46'sı, son romanda % 27,50'si işaret zamiridir. Ulaşılan sayısal veriler örnek sayısı ve kullanım sıklığı bakımından yazarın ilk romanda işaret zamirlerine daha çok yer verdiğini göstermektedir.

2.1.3.2. Belirsizlik Zamirleri

Belirsizlik zamirleri, **Masumiyet Müzesi**'nin **Cevdet Bey ve Oğulları**'ndan daha fazla örneğe sahip olduğu zamir türlerinden biridir. İlk romanda 13 (% 31,71) belirsizlik zamiri kullanılmış son romanda bu sayı 15'e (% 37,50) yükselmiştir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda belirsizlik zamirlerine ait kullanım sıklığı oranı son romana oranla yüksektir. Yazar ilk romanında belirsizlik zamirlerini 1124 kez tekrarlanmış, son romanında bu sayıyı 801'e düşürmüştür.

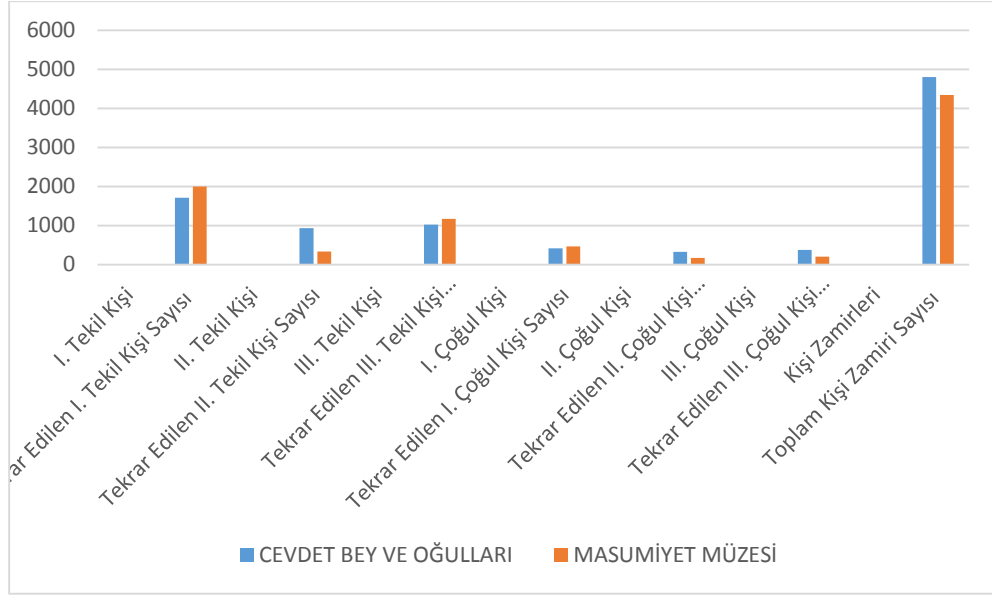
Belirsizlik zamirlerinin romanlardaki kullanımı, hayatlarına belli planlar dâhilinde yön vermeye çalışan kahramanların kararsızlıklar ve içinde bulundukları belirsiz durumlarla ilgilidir. Yazar, kahramanların bu durumlarını belirsizlik ifadesi taşıyan kelimelerle anlatmıştır.

2.1.3.3. Kişi Zamirleri

Romanların söz varlığında tekil ve çoğul kişiyi belirtmek için kullanılan 6 kişi zamiri kullanılmıştır.. Romanlarda tespit edilen kişi zamirlerinin tekil ve çoğul şahıslara göre dağılımı aşağıdaki tabloda görülmektedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI				MASUMİYET MÜZESİ	
		Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
I. Tekil Kişi	Ben	1	16,67	1	16,67
Tekrar Edilen I. Tekil Kişi Sayısı		1713	35,65	1999	46,00
II. Tekil Kişi	Sen	1	16,67	1	16,67
Tekrar Edilen II. Tekil Kişi Sayısı		939	19,54	336	7,73
III. Tekil Kişi	O	1	16,67	1	16,67
Tekrar Edilen III. Tekil Kişi Sayısı		1024	21,31	1171	26,94
I. Çoğul Kişi	Biz	1	16,67	1	16,67
Tekrar Edilen I. Çoğul Kişi Sayısı		417	8,68	464	10,68
II. Çoğul Kişi	Siz	1	16,67	1	16,67
Tekrar Edilen II. Çoğul Kişi Sayısı		332	6,91	170	3,91
III. Çoğul Kişi	Onlar	1	16,67	1	16,67
Tekrar Edilen III. Çoğul Kişi Sayısı		380	7,91	206	4,74
Kişi Zamirleri		6	100,00	6	100,00
Toplam Kişi Zamiri Sayısı		4805	100,00	4346	100,00

Kişi zamirlerine ait karşılaştırmalı grafik şöyledir:

Romanlardaki kişi zamirlerinin karşılaştırması, kullanım sıklıkları esas alınarak yapılmıştır.

Tablo ve grafikte de görüldüğü gibi romanlarda kullanım sıklığı en fazla olan kişi zamiri 1. tekil kişi zamiridir. 1. tekil kişi zamininin en çok kullanıldığı roman ise 1999 tekrar % 46'lık oranla **Masumiyet Müzesi**'dir. Bu kişi zaminine ait tekrarın **Masumiyet Müzesi**'nde fazla olması, romanın kahraman anlatıcı bakış açısıyla kaleme alınmış olmasıyla bağlantılıdır.

3. Tekil kişi zaminine ait kullanım sıklığı iki romanda da ikinci sırayı almaktadır. 1. Tekil kişi zamininde olduğu gibi 3. tekil kişi zamiri de en çok **Masumiyet Müzesi**'nde tekrar edilmiştir. Romanda 1171 kez tekrar edilen 3. tekil kişi zamiri % 26,94 oranında kullanım sıklığına sahiptir. Bu kişi zamininin **Cevdet Bey ve Oğulları** romanındaki tekrar sayısı 1024, yüzdelik oranı 21,31'dir. 3. Tekil kişi zamininin son romandaki kullanım sıklığı oranının yüksek olması, Kemal'in Füsün'u anlatırken 3. tekil kişi zaminine sık başvurmasından ileri gelmektedir.

2. Tekil kişi zamiri **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en sık kullanılan kişi zamirleri sıralamasında üçüncü iken **Masumiyet Müzesi**'nde dördüncüdür. Bu kişi zamiri **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 939 (% 19,54), **Masumiyet Müzesi**'nde 336 (% 7,73) kez tekrarlanmıştır.

1. Çoğul kişi zamininin kullanım sıklığı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 417 (% 8,68), **Masumiyet Müzesi**'nde 464 (% 10,68)'tür. Yani 1. çoğul kişi zamiri **Masumiyet Müzesi**'nde daha sık tekrarlanmıştır.

3. Çoğul kişi zamirinin en sık kullanıldığı roman **Cevdet Bey ve Oğulları**'dır. Romanda 3. çoğul kişi zamiri 380 (% 7,91) kez tekrarlanmıştır. Bu kişi zamirinin **Masumiyet Müzesi**'nde 206 (% 4,74) tekrarı bulunmaktadır.

2. çoğul kişi zamiri, romanlarda en az kullanılan kişi zamiri türüdür. 2. Çoğul kişi zamirinde 332 kullanım sıklığı % 6,91'lik oranla **Cevdet Bey ve Oğulları** başı çeker. **Masumiyet Müzesi**'nde ise 2. çoğul kişi zamiri 170 (% 3,91) kez tekrarlanmıştır.

Romanlardaki kişi zamirleri tekil ve çoğul özellik taşıma açısından karşılaştırılacak olursa iki romanda da tekil kişi zamirlerine ait kullanım sıklığının çoğul kişi zamirlerine oranla fazla olduğu görülür. Bu sonuç kahramanların samimiyet durumlarına göre şekillenmiştir.

2.1.3.4. Soru Zamirleri

İlk romanda 3 soru zamiri 1727 kez tekrarlanarak kullanılmış, son romanda soru zamiri sayısı 6'ya yükselmiş ancak kullanım sıklığı 609'a düşmüştür. Elde edilen sayısal veriler soru zamiri sayısının son romanda arttığına buna karşılık kullanım sıklığının azaldığına işaret etmektedir. Soru zamirleri **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda zamirlerin % 7,32'sini **Masumiyet Müzesi**'nde % 15'ini kapsamaktadır.

Soru zamirlerinin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazla tekrar edilmesi, sürekli kendini ve yaşamı sorgulayan kahramanların akıllarındaki soru işaretlerinin, soru kelimelerine dönüşmesinden ileri gelmektedir.

2.1.3.5. Dönüşlülük Zamiri

Türkçede dönüşlülük zamiri olarak kabul edilen "*kendi*" zamiri **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 935 (% 8,44), **Masumiyet Müzesi**'nde 577 (% 7,51) kez tekrar edilmiştir. Son romanda dönüşlülük zamerine ait kullanım sıklığı azalmıştır.

2.1.3.6. Karşılıklılık Zamiri

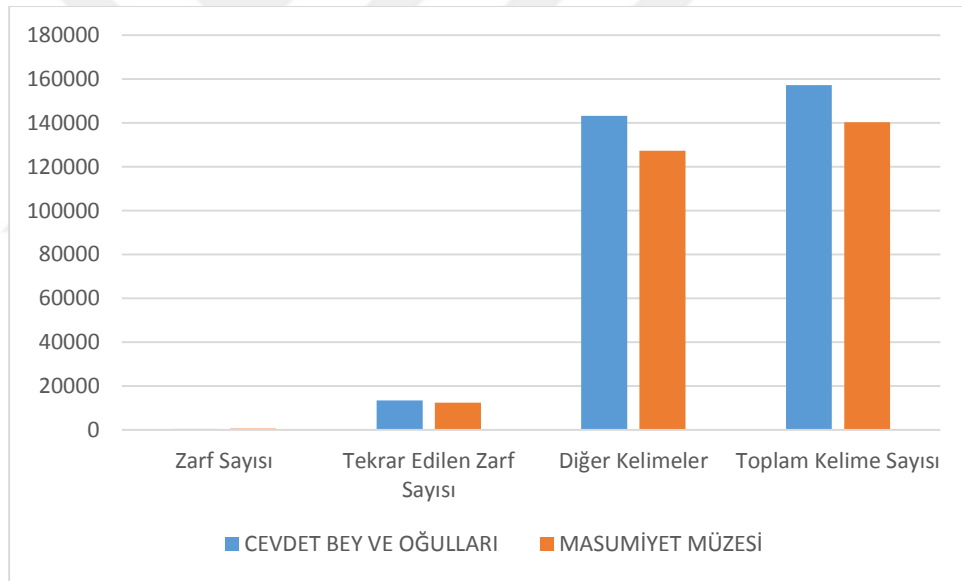
Karşılıklılık zamiri **Masumiyet Müzesi**'nin kullanım sıklığı bakımından **Cevdet Bey ve Oğulları**'nı geride bıraktığı tek zamir türüdür. Yazar son romanında karşılıklılık zamirini 194 (% 2,53) kez tekrarlamıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 117 tekrarla kullanılan bu zamir türünün tekrar oranı % 1,06'dır. Karşılıklılık zamirinin **Masumiyet Müzesi**'nde ilk romana oranla sık tekrar edilmesi romanın temelini ikili ilişkilerin oluşturmasına bağlanabilir.

2.1.4. Zarflar

Fiilleri, fiilimsileri, sıfatları ve kendi türünden kelimeleri durum, zaman, ölçü, yer-yön ve soru bakımından belirten zarfların romanlardaki örnek sayıları ve kullanım sıklığı oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Zarf Sayısı	510	0,32/7,45	597	0,43/7,55
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	13493	8,58	12405	8,84
Diğer Kelimeler	143244	91,09	127333	90,74
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Zarfların, kelime türleri içindeki kullanım oranının karşılaştırmalı olarak gösterildiği grafik şöyledir:

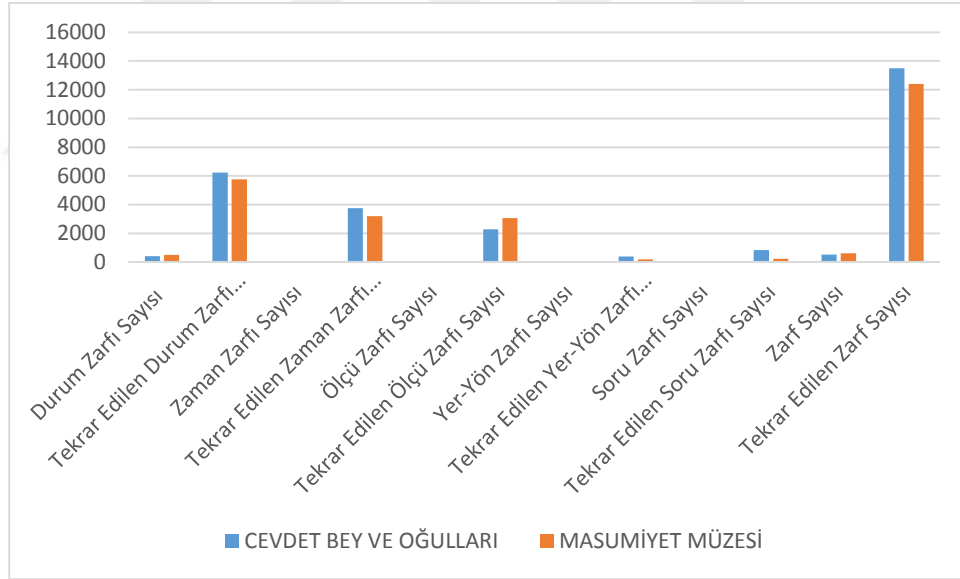

Tablo ve grafikte de görüldüğü gibi Orhan Pamuk, **Masumiyet Müzesi**'nde daha fazla zarf kullanmıştır. İlk romanda 510 zarf kullanan yazar son romanda bu sayıyı 87 örnek artırarak 597'ye çıkarmıştır. Zarflara ait kullanım sıklığının fazla olduğu roman **Cevdet Bey ve Oğulları**'dır. İlk romanda kullanılan zarfların kelime türleri içindeki oranı % 7,45 iken son romanda % 7,55'tir.

Romanlarda kullanılan zarflar beş başlık altında incelenmiş, ulaşılan sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Durum Zarfı Sayısı	416	81,57	494	82,75
Tekrar Edilen Durum Zarfı Sayısı	6228	46,16	5749	46,34
Zaman Zarfı Sayısı	61	11,96	58	9,72
Tekrar Edilen Zaman Zarfı Sayısı	3753	27,81	3191	25,72
Ölçü Zarfı Sayısı	21	4,12	32	5,36
Tekrar Edilen Ölçü Zarfı Sayısı	2291	16,98	3059	24,66
Yer-Yön Zarfı Sayısı	8	1,57	8	1,34
Tekrar Edilen Yer-Yön Zarfı Sayısı	386	2,86	181	1,46
Soru Zarfı Sayısı	4	0,78	5	0,84
Tekrar Edilen Soru Zarfı Sayısı	835	6,19	225	1,81
Zarf Sayısı	510	100,00	597	100,00
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	13493	100,00	12405	100,00

Tablodaki sayısal değerlerin grafiğe dönüştürülmüş şekli aşağıdaki gibidir:

2.1.4.1. Durum Zarfları

Romanlarda yer alan durum zarflarının ilk romanda son romana doğru artış gösterdiği görülmektedir. Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 416 durum zarfı kullanmış, **Masumiyet Müzesi**’nde bu sayıyı 494’e çıkarmıştır. Durum zarfları **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda yer alan zarfların % 81,57’sini, **Masumiyet Müzesi**’nde

% 82,75'ini içine almaktadır. Durum zarflarının kullanım sıklığı oranı ilk romanda son romana oranla yüksektir.

2.1.4.2. Zaman Zarfları

Yazarın ilk romanında 61 örnekle yer alan zaman zarfı sayısı son romanında azalarak 58'e düşmüştür. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullanılan zarfların % 11,96'sını zaman zarfları oluşturmaktadır. Bu oran **Masumiyet Müzesi**'nde % 9,72'dir. Zaman zarflarına ait örneklerin fazla olduğu ilk roman, bu zarf türüne ait kullanım sıklığı bakımından da başı çekmektedir. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 3753 kez tekrarlanan zaman zarfları **Masumiyet Müzesi**'nde 3191 tekrarla kullanılmıştır.

Zaman, her iki romanın olay örgüsünde önemli bir kavram olarak yer alır. Kahramanların iş, oluş ve hareketlerinin gerçekleştiği dönemi belirten zaman zarfları romanların bünyesinde belirgin yer tutmaktadır. Bu durum zaman zarfı örneklerinin olay örgüsüne dengeli dağılımını sağlamıştır.

2.1.4.3. Ölçü Zarfları

Romanlarda en çok kullanılan üçüncü zarf türü ölçü zarflarıdır. İlk romanda 21 (% 4,12) ölçü zarfı kullanan yazar, son romanında aynı zarf türünden 32 (% 5,36) örneğe yer vererek örnek sayısını yükseltmiştir. Ölçü zarflarının kullanım sıklığı bakımından da **Masumiyet Müzesi**'nin önceliği bulunmaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nde ölçü zarflarının fazla olması ile sıfata üstünlük derecesi katan, fiil ve fiilimsileri ölçü bakımından sınırlayan *az, çok, biraz, fazla, daha* vb. kelimelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'na oranla daha sık kullanılmış olması arasında bağlantı kurulabilir.

2.1.4.4. Yer-Yön Zarfları

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan yer-yön zarfı sayısı aynıdır. İki romanda da bu zarf türüne ait 8 örnek kullanılmıştır. 8 yer-yön zarfı örneği, ilk romanda kullanılan zarfların % 1,57'lik dilimini kapsarken son romanda % 1,34'lük dilimini oluşturmaktadır. Yer-yön zarflarının kullanım sıklığı oranının yüksek olduğu roman **Cevdet Bey ve Oğulları**'dır.

2.1.4.5. Soru Zarfları

Yazar, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 4 (% 0,78) soru zarfı kullanmış, **Masumiyet Müzesi**'nde bu sayıyı 1 örnek artırarak 5'e (% 0,84) çıkarmıştır. İlk romanda geçen soru zarflarının kullanım sıklığı 835 iken son romandaki kullanım sıklığı 225'tir.

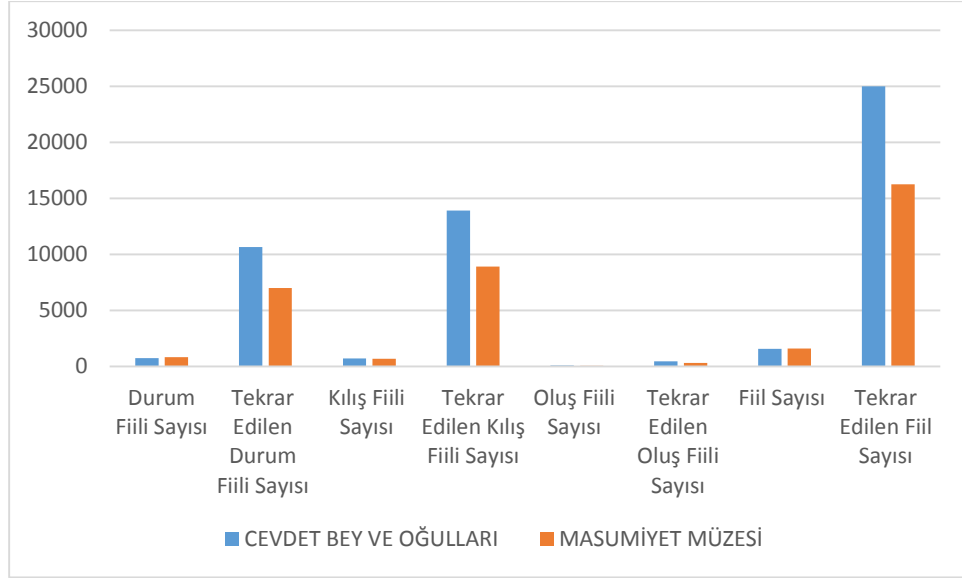
Yukarıda ayrıntılı şekilde karşılaştırılan zarf türleriyle ilgili genel tablo çizilecek olursa şunlar söylenebilir: Romanlarda en çok durum zarfı kullanılmış, durum zarfını zaman zarfı takip etmiştir. Ölçü zarfları örnek sayısı bakımından üçüncü sırada yer alır, dördüncü sıra ise yer-yön zarflarına aittir. Romanların en az örneğe sahip zarf türü soru zarflarıdır. Zarf türlerinin ilk romandan son romana doğru gelişimine bakıldığında durum, ölçü ve soru zarflarında artış olduğu dikkati çekmektedir. Zaman zarfları son romanda azalmış, yer-yön zarfını örnekleyen kelime sayısı aynı kalmıştır.

2.1.5. Fiiller

İsimlerle birlikte temel kelimeler olarak kabul edilen fiillerin, **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanındaki dağılımı şu şekildedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Fiil Sayısı	1589	1,01/23,20	1610	1,15/20,35
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	25022	15,91	16276	11,60
Diğer Kelimeler	130636	83,08	122449	87,25
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Romanlardaki fiillerin kullanım oranlarının karşılaştırmalı grafiği aşağıda verilmiştir:

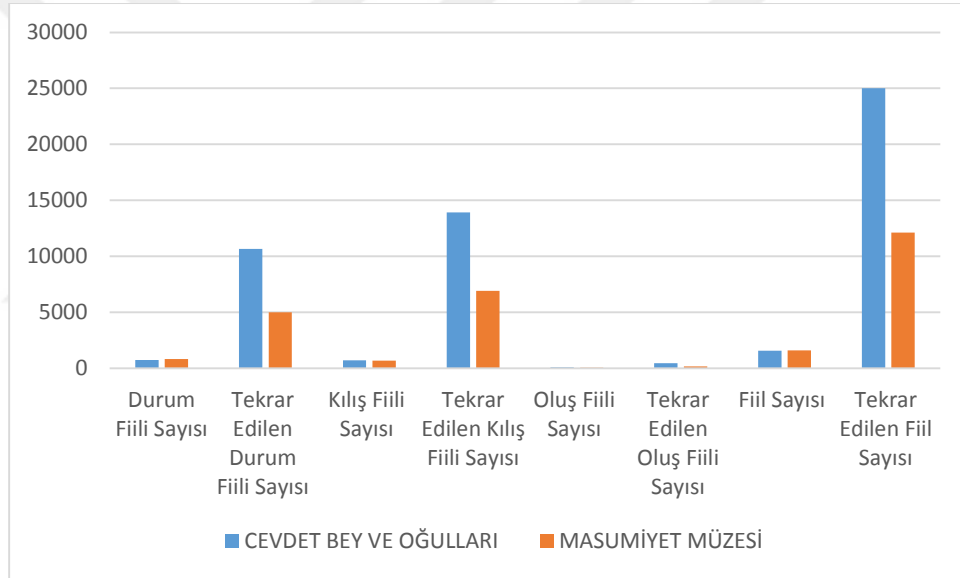
Tablodaki veriler yazarın daha çok fiil kullandığını göstermektedir. İlk romanda kullanılan 1589 fiil örneği son romanda 1610'a yükselmiştir. Örnek sayısının aksine fiillere ait kullanım sıklığı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda fazladır. Yazar, ilk romanında fiilleri 25022 kez tekrarlamış, son romanında fiillerin kullanım sıklığı sayısını 16276'ya düşürmüştür. **Cevdet Bey ve Oğulları**'ndaki fiiller, romandaki diğer kelime türlerinin % 23,20'sini, **Masumiyet Müzesi**'ndeki fiiller ise % 20,35'ini içine almaktadır.

Masumiyet Müzesi'nde fiil örneğinin ilk romana oranla fazla kullanılması yazarın oluş, kılış ve durum ağırlıklı kelimelere daha fazla yer verdiğinin ve olay örgüsünün daha çok harekete dayandığının belirtisi olarak düşünülebilir.

Romanlarda yer alan fiiller oluş, kılış ve durum fiilleri olmak üzere üç bölümde incelenmiş, elde edilen sonuçlar tabloda gösterilmiştir

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Durum Fiili Sayısı	755	47,51	837	51,99
Tekrar Edilen Durum Fiili Sayısı	10657	42,59	7014	43,09
Kılış Fiili Sayısı	729	45,88	704	43,73
Tekrar Edilen Kılış Fiili Sayısı	13913	55,60	8934	54,89
Oluş Fiili Sayısı	105	6,61	69	4,29
Tekrar Edilen Oluş Fiili Sayısı	452	1,81	328	2,02
Fiil Sayısı	1589	100,00	1610	100,00
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	25022	100,00	16276	100,00

Tablodaki oranların grafiğe dökülmüş şekli aşağıdadır:

Romanlarda en çok durum fiili kullanılmış, durum fiillerini kılış fiilleri takip etmiş, en az oluş fiili örneklerine yer verilmiştir. Kılış ve oluş fiilinin **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda, durum fiilinin **Masumiyet Müzesi**’nde daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Kullanım sıklığı bakımından fiil türlerinin tamamında **Cevdet Bey ve Oğulları**’nın üstünlüğü bulunmaktadır.

2.1.5.1. Durum Fiilleri

Fiiller içinde **Masumiyet Müzesi**’nin **Cevdet Bey ve Oğulları**’nı geride bıraktığı tek tür, durum fiilleridir. İçinde bulunulan durumu ifade eden, hareket kavramı

barındırmayan fiillerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'ndaki sayısı 755 (% 47,51), **Masumiyet Müzesi**'ndeki sayısı 837 (% 51,99)'dir.

2.1.5.2. Kılış Fiilleri

Hareket bildiren kılış fiillerinin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 729 (% 45,88) örneği, **Masumiyet Müzesi**'nde ise 704 (% 43,73) örneği bulunmaktadır. İlk roman ile son roman arasında 25 örneklik azalma meydana gelmiştir.

2.1.5.3. Oluş Fiilleri

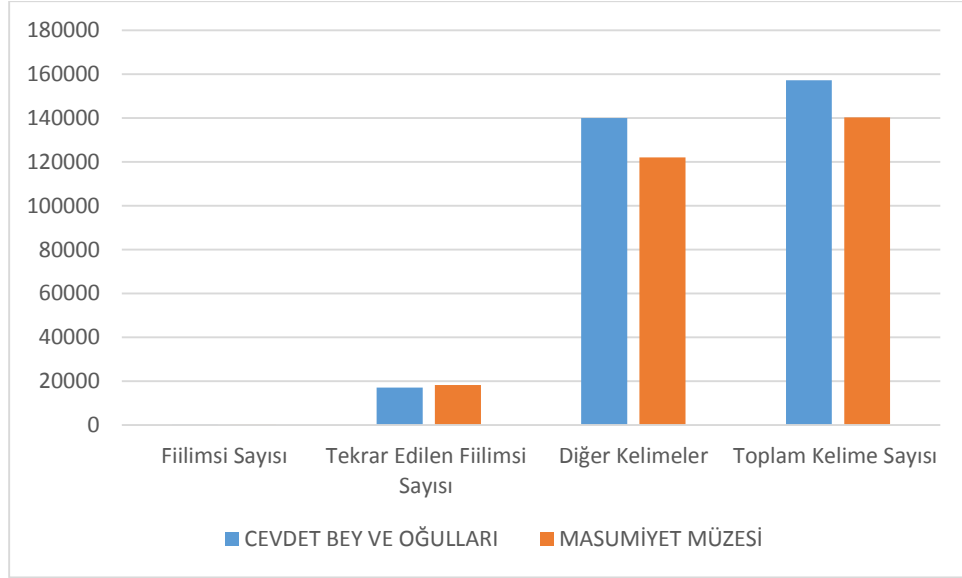
İlk romanında 105 oluş fiili kullanan yazar, son romanında bu sayıyı 69'a düşürmüştür. Oluş fiilleri **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yer alan fiillerin % 6,61'ini kapsamaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan fiillerin % 4,29'u oluş fiiline örnektir.

2.1.6. Fiilimsiler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında fiilimsi eklerinin kullanımına dair sayısal veriler belirlenmiş, romanlardaki fiilimsi kullanımına ait oranlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Fiilimsi Sayısı	17	0,01/0,25	17	0,01/0,21
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	17198	10,94	18230	12,99
Diğer Kelimeler	140032	89,05	122088	87,00
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Yukarıdaki tabloda yer alan verilerin grafiğe dönüştürülmüş şekli şöyledir:

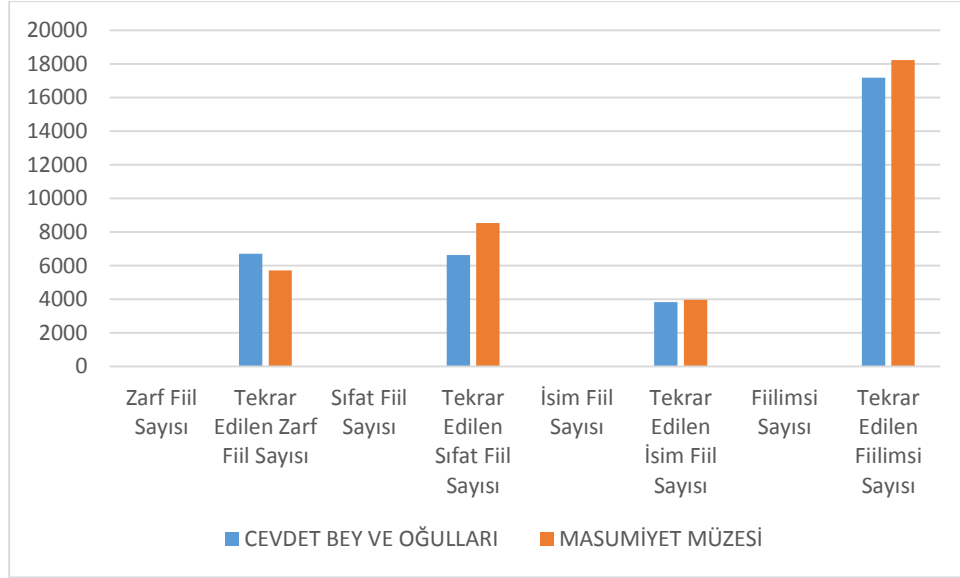

Yazar ilk ve son romanında 17 fiilimsi ekine yer vermiştir. 17 fiilimsi **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 17198, **Masumiyet Müzesi**'nde 18230 defa tekrarlanmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında fiilimsi ekleriyle kullanılan kelimeler, diğer kelime türlerinin % 0,25'ini, **Masumiyet Müzesi**'nde ise % 0,21'ini oluşturmaktadır.

Romanlardaki kelimeler aldıkları fiilimsi ekinin türüne göre üç ayrı grupta incelenmiş şu sonuçlar elde edilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Zarf-Fiil Sayısı	7	41,18	7	41,18
Tekrar Edilen Zarf-Fiil Sayısı	6719	39,07	5713	31,34
Sıfat-Fiil Sayısı	7	41,18	7	41,18
Tekrar Edilen Sıfat-Fiil Sayısı	6638	38,60	8547	46,88
İsim-Fiil Sayısı	3	17,65	3	17,65
Tekrar Edilen İsim-Fiil Sayısı	3841	22,33	3970	21,78
Fiilimsi Sayısı	17	100,000	17	100,000
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	17198	100,000	18230	100,000

Aşağıdaki grafikte romanlarda yer alan fiilimsilerin kullanım oranları karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir:

Tablo incelendiğinde iki romanda da 7 zarf-fiil eki, 7 sıfat-fiil eki, 3 isim-fiil eki kullanıldığı görülmektedir. Aynı sayıda fiilimsi ekinin kullanıldığı romanlarda fiilimsilere ait kullanım sıklığının farklı olduğu göze çarpmaktadır. Fiilimsi türlerinin kullanım sıklığına göre sıralaması **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda zarf-fiil, sıfat-fiil, isim fiil; **Masumiyet Müzesi**’nde sıfat-fiil, zarf-fiil, isim-fiil şeklindedir.

2.1.6.1. Zarf-Fiiller

İlk romanda 7 zarf-fiil eki 6719 kez tekrarlanırken son romanda aynı sayıdaki zarf-fiil örneği 5713 tekrarla kullanılmıştır. Yazar ilk romanında zarf-fiil eklerini daha sık kullanmıştır.

2.1.6.2. Sıfat-Fiiller

Yazar iki romanında da 7 sıfat-fiil kullanmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 6638 kelime sıfat-fiil eki almıştır. Romandaki sıfat-fiile ait bu kullanım sıklığı, fiilimsilerin % 38,60’nı karşılamaktadır. **Masumiyet Müzesi**’nde sıfat-fiillere ait kullanım sıklığı artarak 8547’ye yükselmiştir. Bu oran, romanda tekrarlanan fiilimsilerin % 46,88’ini oluşturmaktadır.

Masumiyet Müzesi’nde sıfat-fiillerin çok tekrarlanması yazarın sıfat niteliğindeki kelimeleri sık kullandığını gösterir. Hem sıfatın hem sıfat-fiilin **Masumiyet Müzesi** romanındaki sık kullanımı, yazarın ilk romanına oranla son

romanında tasvire, kahramanların, nesnelerin, mekânların anlatımında belirleyici özellikleri ifade eden kelimelere daha fazla yer verdiğiine işaretler.

2.1.6.3. İsim-Fiiller

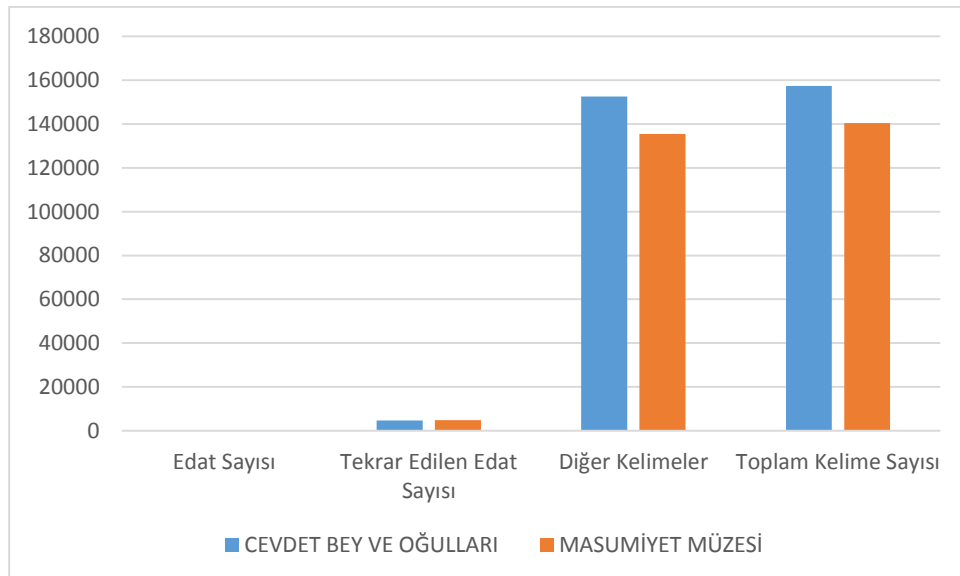
İki romanda da en az kullanım sıklığına sahip olan fiilimsi türü isim-fiillerdir. Yazar **Masumiyet Müzesi**'nde isim-fiil eklerini daha sık tekrarlamıştır. Romanda kullanılan 3 isim-fiilin tekrar sayısı 3970'tir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullanılan 3 isim-fiil 3841 kez tekrarlanmıştır.

2.1.7. Edatlar

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'ndeki edatların kullanım sıklığı, yüzdelik dilimleri ve kelime türleri içindeki oranı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Edat Sayısı	18	0,01/0,26	18	0,01/0,23
Tekrar Edilen Edat Sayısı	4452	2,83	4686	3,34
Diğer Kelimeler	152777	97,16	135631	96,65
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Toplam kelimeler içinde çok az orana sahip olan edatların romanlardaki kullanım durumunu karşılaştırmalı olarak yansıtan grafik şöyledir:

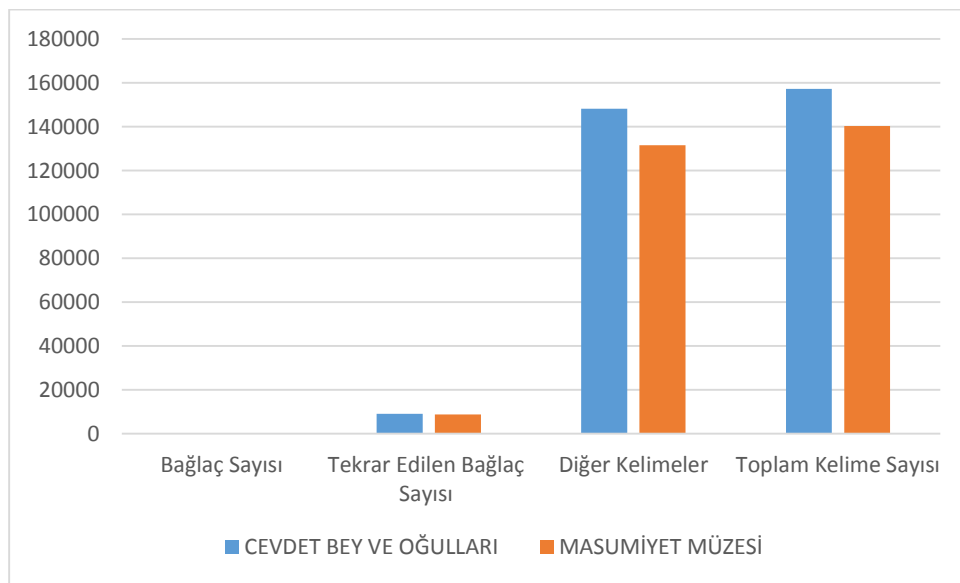
Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde 18 edat kullanmıştır. İki romanda eşit sayıda edat bulunmaktadır. Edatlar iki romanda da toplam kelimenin % 0,01'ini oluşturmaktadır. Edatların kelime türleri içindeki oranları farklıdır. İlk romanda kelime türlerinin % 0,26'sını kapsayan edatlar son romanda % 0,23'lük orana sahiptir. İlk romanda 4452 kez tekrar edilen edatlar son romanda 4686 tekrarla kullanılmıştır. Sonuç olarak edatların iki romanda da örnek sayısının aynı olduğu kullanım sıklığı açısından benzer bir dağılım gösterdiği görülmektedir.

2.1.8. Bağlaçlar

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan bağlaçların sayılarını, kelime türleri içindeki oranlarını ve yüzdelik dilimlerini gösteren tablo şöyledir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Bağlaç Sayısı	49	0,03/0,72	50	0,04/0,63
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8980	5,71	8726	6,22
Diğer Kelimeler	148218	94,26	131559	93,75
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Tablodaki sayısal verilerin grafiğe yansıtılmış hâli şöyledir:

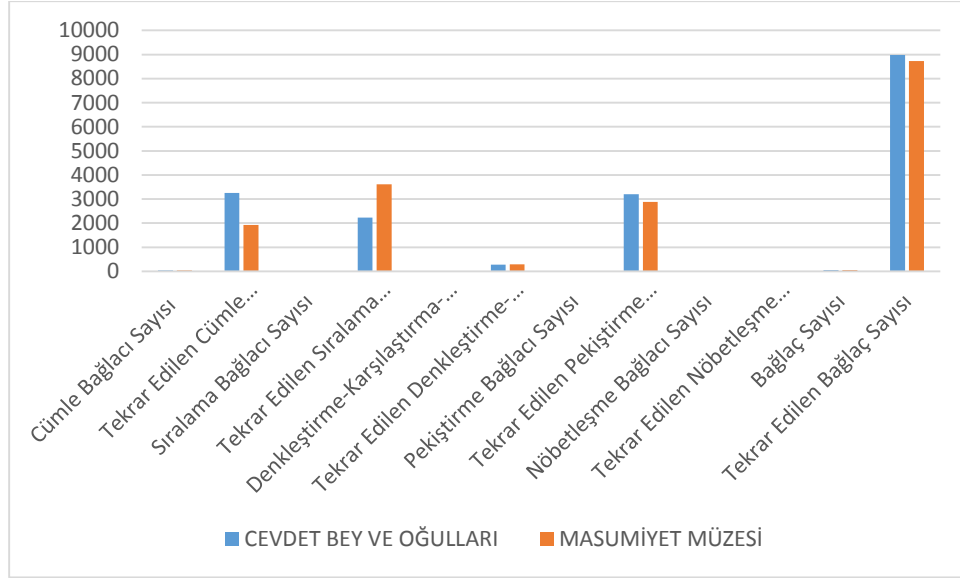
Cevdet Bey ve Oğulları'nda kullanılan bağlaç sayısı 49 **Masumiyet Müzesi** romanında kullanılan bağlaç sayısı 50'dir. İki roman arasında sadece 1 örnek fark bulunmaktadır. Sayısal veriler yazarın bağlaç kullanımının iki romanda da birbirine çok yakın olduğunu ortaya koymaktadır. Bağlaçlar, ilk romanda 8980 tekrarla kullanılmış, son romanda tekrar sayısı azalarak 8726'ya düşmüştür. İlk romanda kullanılan bağlaçların kelime türleri içindeki oranı % 0,72 son romandaki bağlaçların kelime türleri içindeki oranı %0,63'tür.

Masumiyet Müzesi'ndeki cümleler **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullanılan cümlelere oranla uzundur. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda genellikle kısa cümleler ağırlıktadır. Yazar buna rağmen son romanında bağlaçları daha az tekrar etmiştir.

Romanlarda yer alan bağlaçlar beş başlık altında incelenmiş, bağlaç türlerinin sayısal oranları aşağıdaki tabloda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Cümle Bağlacı Sayısı	38	77,55	40	80,00
Tekrar Edilen Cümle Bağlaçları	3254	36,24	1924	22,05
Sıralama Bağlacı Sayısı	4	8,16	4	8,00
Tekrar Edilen Sıralama Bağlacı Sayısı	2228	24,81	3612	41,39
Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlacı Sayısı	3	6,12	2	4,00
Tekrar Edilen Denkleştirme-Karşılaştırma-Seçme Bağlacı Sayısı	283	3,15	295	3,38
Pekiştirme Bağlacı Sayısı	3	6,12	3	6,00
Tekrar Edilen Pekiştirme Bağlacı Sayısı	3206	35,70	2882	33,03
Nöbetleşme Bağlacı Sayısı	1	2,04	1	2,00
Tekrar Edilen Nöbetleşme Bağlacı Sayısı	9	0,10	13	0,15
Bağlaç Sayısı	49	100,00	50	100,00
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8980	100,00	8726	100,00

Bağlaç türlerinin kullanım oranlarının karşılaştırmalı grafiği şöyledir:

İlk roman ile son roman arasında cümle bağlacı sayısında artma, denkleştirme-karşılaştırma ve seçme bağlacı sayısında azalma görülmektedir. Sıralama, pekiştirme ve nöbetleşme bağlaçlarının örnek sayıları iki romanda da eşittir. Romanlarda en çok cümle bağlacı en az nöbetleşme bağlacı örneğine rastlanmaktadır.

Kullanılan toplam bağlaç sayısı birbirine yakın olmasına karşın bağlaç türlerinin kullanım sıklığının romanlara göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Kullanım sıklığındaki farklı dağılım, cümlelerin anlamlarıyla, uzunluklarıyla, cümle kuruluşunda kullanılmış olan kelime sayısı ile yakından ilgilidir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en sık tekrar edilen bağlaç cümle bağlacı, **Masumiyet Müzesi**'nde sıralama bağlacıdır. Pekiştirme bağlaçları, iki romanda da tekrar sayısı yüksek olan ikinci bağlaç türüdür. Denkleştirme-karşılaştırma ve seçme bağlaçları ilk romanda 283 son romanda 295 kez tekrarlanmıştır. Romanlarda kullanım sıklığı en az olan bağlaç türü ise nöbetleşme bağlacıdır.

2.1.8.1. Cümle Bağlaçları

Yazarın ilk romanı ile son romanı arasında örnek sayısını artırdığı tek bağlaç türü cümle bağlaçlarıdır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 38 cümle bağlacı kullanan yazar **Masumiyet Müzesi**'nde cümle bağlacı sayısını 40'a yükseltmiştir. Cümle bağlaçlarının örnek sayısı son romanda fazladır ancak bu bağlaçlara ait kullanım sıklığı **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında daha yüksektir. İlk romanda 3254 kez tekrarlanan cümle bağlaçları son romanda belirgin bir düşüşe geçerek 1924 tekrar ile kullanılmıştır. Cümle

bağlaçların **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda sık kullanılması anlam bakımından birbirini tamamlayan ve birbirine bağlı olan cümlelerin **Masumiyet Müzesi**'ne oranla çok olmasına bağlanabilir.

2.1.8.2. Sıralama Bağlaçları

Sıralama bağlaçları, iki romanda eşit sayıda örneği bulunan bağlaç türleri arasındadır. Romanlarda 4 örneği bulunan sıralama bağlaçları, ilk romanda kullanılan bağlaçların % 8,16'lık dilimini, son romanda % 8'lik bölümünü oluşturmaktadır. Sıralama bağlacının kullanım sıklığı ilk romana oranla yüksektir. Bu durum **Masumiyet Müzesi**'ndeki cümlelerin **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında kullanılan cümlelerden daha uzun olmasıyla bağlantılıdır.

2.1.8.3. Denkleştirme-Karşılaştırma ve Seçme Bağlaçları

Denkleştirme-karşılaştırma ve seçme bağlaçlarının **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3, **Masumiyet Müzesi**'nde 2 örneği bulunmaktadır. İlk romandaki bağlaçların % 6,12'si, son romandaki bağlaçların % 4'ü denkleştirme-karşılaştırma ve seçme bağlacıdır. Bu bağlaç türüne ait kullanım sıklıkları romanlarda bulunan diğer bağlaçlara oranla azdır.

2.1.8.4. Pekiştirme Bağlaçları

İki romanın söz varlığında 3 pekiştirme bağlacı örneği bulunmaktadır. İlk romanda % 6,12, son romanda % 6 oranında kullanılan pekiştirme bağlaçları, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda daha çok tekrar edilmiştir. **Cevdet Bey ve Oğulları** romandaki 3206 kullanım sıklığı **Masumiyet Müzesi**'nde 2882'ye düşmüştür.

2.1.8.5. Nöbetleşme Bağlaçları

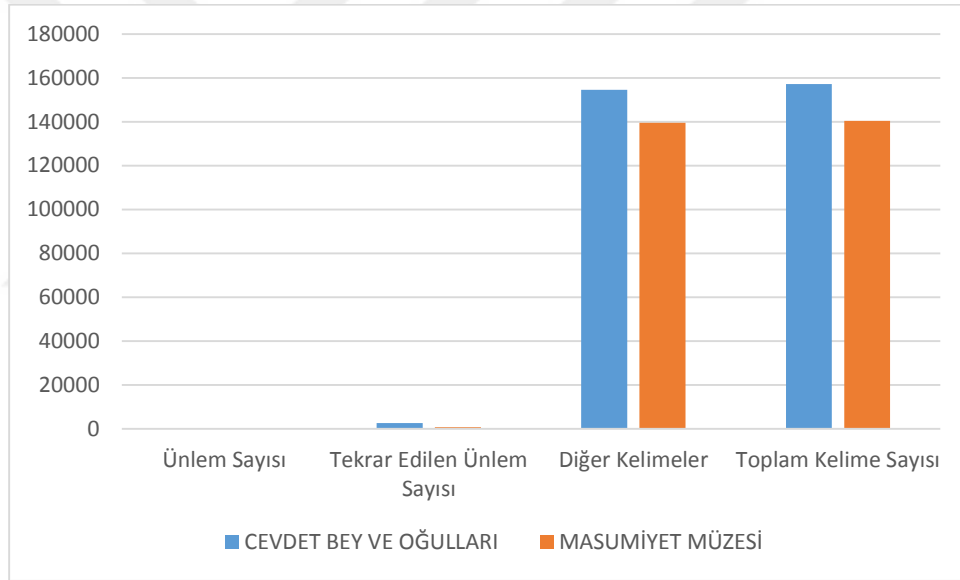
Romanlarda en az nöbetleşme bağlacı kullanılmıştır. Bu bağlaç türünün **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde 1'er örneği bulunmaktadır. Örnek sayısı az olan nöbetleşme bağlacının kullanım sıklığı oranı da düşüktür. Nöbetleşme bağlaçları ilk romanda 9, son romanda 13 kez tekrarlanmıştır.

2.1.9. Ünlemler

İçinde bulunan ruh hâlini kısa ve net bir şekilde ifade eden ünlemlerin romanlardaki sayısal dağılımı ve yüzdelik oranları aşağıdaki tabloda görülmektedir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Ünlem Sayısı	39	0,02/0,57	55	0,04/0,70
Tekrar Edilen Ünlem Sayısı	2599	1,65	701	0,50
Diğer Kelimeler	154609	98,32	139579	99,46
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Ünlemlerin toplam kelime içindeki oranının karşılaştırmalı grafiği aşağıdadır:

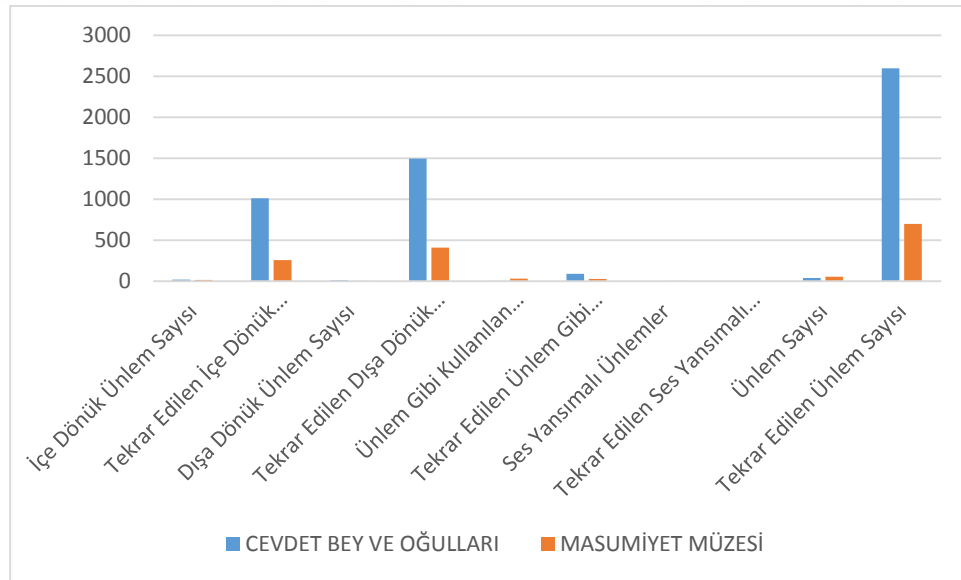

Orhan Pamuk'un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi** arasında ünlem kullanımı bakımından belirgin bir yükseliş vardır. İlk romanda 39 ünlem kullanan yazar, son romanında bu sayıyı artırarak 55'e çıkarmıştır. Örnek sayısındaki fazlalığın **Masumiyet Müzesi**'nde olmasına rağmen ünlem kullanım sıklığı oranı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yüksektir. İlk romanda 2599 kez tekrarlanan ünlemler son romanda 701 tekrarda kalmıştır. İlk romanda kelime türlerinin % 0,57'sini oluşturan ünlemler son romanda kelime türlerinin % 0,70'ini kapsamaktadır.

Romanlarda yer alan ünlemler içe dönük ünlemler, dışa dönük ünlemler, ünlem gibi kullanılan kelimeler ve ses yansımali ünlemler olmak üzere dört başlık altında incelenmiş, inceleme sonunda ulaşılan sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
İçe Dönük Ünlem Sayısı	21	53,85	16	29,09
Tekrar Edilen İçe Dönük Ünlem Sayısı	1012	38,94	260	37,09
Dışa Dönük Ünlem Sayısı	13	33,33	6	10,91
Tekrar Edilen Dışa Dönük Ünlem Sayısı	1495	57,52	411	58,63
Ünlem Gibi Kullanılan Kelime Sayısı	5	12,82	31	56,36
Tekrar Edilen Ünlem Gibi Kullanılan Kelime Sayısı	92	3,54	30	4,28
Ses Yansımali Ünlemler	0	0,00	2	3,64
Tekrar Edilen Ses Yansımali Ünlem Sayısı	0	0,00	0	0,00
Ünlem Sayısı	39	100,00	55	100,00
Tekrar Edilen Ünlem Sayısı	2599	100,00	701	100,00

Ünlem türlerinin karşılaştırmalı grafiği şu şekildedir:

Romanlarda kullanılan ünlem türlerine ait örneklerin dağılımı farklılık göstermektedir. İçe dönük ünlem en çok **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda kullanılmışken, ünlem gibi kullanılan kelimeler **Masumiyet Müzesi**’nde daha fazla yer almıştır. Dışa

dönük ünlemler **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en çok kullanılan ikinci ünlem türü iken **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullanılan ikinci ünlem türü içe dönük ünlemlerdir. **Masumiyet Müzesi**'nde 2 örneği bulunan ses yansımali ünlemin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda örneği yoktur.

Ünlemlerin romanlardaki örnek sayılarının dağılımı farklıdır ancak kullanım sıklığı sıralaması aynıdır. İki romanda da en çok dışa dönük ünlem örnekleri tekrarlanmış, dışa dönük ünlemleri içe dönük ünlemler takip etmiş, üçüncü sırayı ünlem gibi kullanılan kelimeler almıştır.

2.1.9.1. İçe Dönük Ünlemler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 21 (% 53,85) içe dönük ünlem kullanılmış, **Masumiyet Müzesi**'nde bu türe ait örnek sayısı azalarak 16'ya (% 29,09) düşmüştür. İçe dönük ünlemler ilk romanda kullanılan ünlemlerin yarısından fazlasını kapsamaktadır.

2.1.9.2. Dışa Dönük Ünlemler

İlk romanla son roman arasında azalma görülen ünlem türlerinden biri de dışa dönük ünlemlerdir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 13 (% 33,33) örneği bulunan dışa dönük ünlemlerin **Masumiyet Müzesi**'nde 6 (% 10,91) örneği vardır. Dışa dönük ünlemlerin kullanım sıklığında da ilk romanın belirgin üstünlüğü göze çarpmaktadır. Yazar bu romanında dışa dönük ünlemleri 1495 kez tekrarlamış, son romanında tekrar sayısını 411'e düşürmüştür.

2.1.9.3. Ünlem Gibi Kullanılan Kelimeler

Orhan Pamuk, ünlem gibi kullanılan kelime örneğini son romanında artırmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 5 örnekle sınırlı kalan bu ünlem türü **Masumiyet Müzesi**'nde 31 örneğe yükselmiştir. Ünlem gibi görev yapan kelimelerin kullanım sıklığı tablosu farklı bir sıralamaya sahiptir. İlk romanda 92 kez tekrarlanan bu ünlemler son romanda 30 tekrarla kullanılmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda bu tür ünlemlerin örneği az, kullanım sıklığı fazlayken; **Masumiyet Müzesi**'nde ünlem gibi kullanılan kelimelerin örnek sayısı çok, kullanım sıklığı azdır.

2.1.9.4. Ses Yansımali Ünlemler

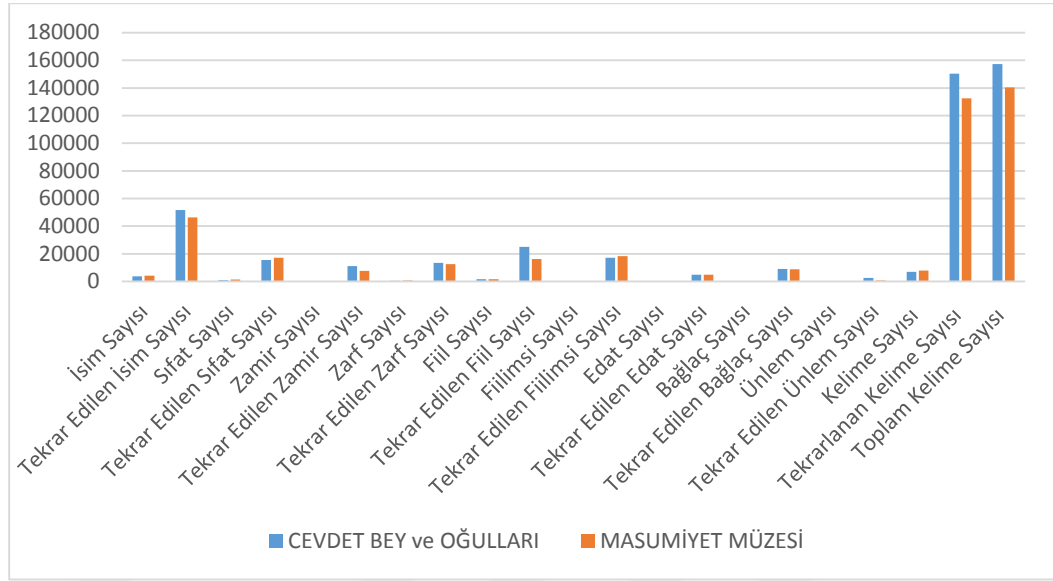
Cevdet Bey ve Oğulları'nda örneği bulunmayan ses yansımali ünlemlerin **Masumiyet Müzesi**'nde 2 örneği vardır. **Masumiyet Müzesi**'ndeki ses yansımali ünlemler roman boyunca tekrar edilmemiştir.

Ünlemlere ait sayısal veriler yazarın ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi** arasında ünlem örneklerini artırdığını ancak ünlemlere ait kullanım sıklığını azalttığını göstermektedir.

Yukarıda ayrı ayrı bölümler hâlinde incelenen kelime türlerinin karşılaştırmalı olarak bir arada gösterildiği tablo aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
İsim Sayısı	3588	52,39	4160	52,59
Tekrar Edilen İsim Sayısı	51712	32,89	46356	33,03
Sıfat Sayısı	989	14,44	1357	17,16
Tekrar Edilen Sıfat Sayısı	15544	9,89	17210	12,26
Zamir Sayısı	41	0,60	40	0,51
Tekrar Edilen Zamir Sayısı	11083	7,05	7680	5,47
Zarf Sayısı	510	7,45	597	7,55
Tekrar Edilen Zarf Sayısı	13493	8,58	12405	8,84
Fiil Sayısı	1589	23,20	1610	20,35
Tekrar Edilen Fiil Sayısı	25022	15,91	16276	11,60
Fiilimsi Sayısı	17	0,25	17	0,21
Tekrar Edilen Fiilimsi Sayısı	17198	10,94	18230	12,99
Edat Sayısı	18	0,26	18	0,23
Tekrar Edilen Edat Sayısı	4452	3,03	4686	3,45
Bağlaç Sayısı	49	0,72	50	0,63
Tekrar Edilen Bağlaç Sayısı	8980	5,71	8726	6,22
Ünlem Sayısı	39	0,57	55	0,70
Tekrar Edilen Ünlem Sayısı	2599	1,65	701	0,50
Kelime Sayısı	6848		7910	
Tekrarlanan Kelime Sayısı	150399	100	132425	100
Toplam Kelime Sayısı	157247		140335	

Tablodaki sonuçlardan elde edilen oranların grafiğe dökülmüş şekli şöyledir:

Orhan Pamuk ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi** arasında isim, sıfat, zarf, fiil, bağlaç ve ünlem sayısını artırmış; zamir ve edat sayısını azaltmıştır. Fiilimsi eklerinin sayısını iki romanda da aynıdır. Romanlarda kullanılan kelime türleri sahip oldukları örnek sayılarına göre şöyle sıralanabilir:

Cevdet Bey ve Oğulları

1. İsim
2. Fiil
3. Sıfat
4. Zarf
5. Bağlaç
6. Zamir
7. Ünlem
8. Edat
9. Fiilimsi

Masumiyet Müzesi

1. İsim
2. Fiil
3. Sıfat
4. Zarf
5. Ünlem
6. Bağlaç
7. Zamir
8. Edat
9. Fiilimsi

İsim, fiil, sıfat, zarf, edat ve fiilimsi iki romanda da aynı sıralamaya sahiptir. Bağlaç, zamir ve ünlem ise farklı sıralamalara sahip kelime türleridir. Yazar her iki romanda da kelime türlerinden en çok ismi, en az edatı kullanmıştır.

Kelime türlerinin romanlardaki kullanım sıklığı ile ilgili sıralaması şöyle yapılabilir:

Cevdet Bey ve Oğulları

1. İsim
2. Fiil
3. Fiilimsi
4. Sıfat
5. Zarf
6. Zamir
7. Bağlaç
8. Edat
9. Ünlem

Masumiyet Müzesi

1. İsim
2. Fiilimsi
3. Sıfat
4. Fiil
5. Zarf
6. Bağlaç
7. Zamir
8. Edat
9. Ünlem

İsim, zarf, edat ve ünlemin **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'ndeki kullanım sıklığı sıralaması aynıdır. Romanlarda en çok tekrar edilen tür isimler, en az tekrar edilen tür ünlemlerdir.

2.2. Diğer Söz Varlığı Unsurları

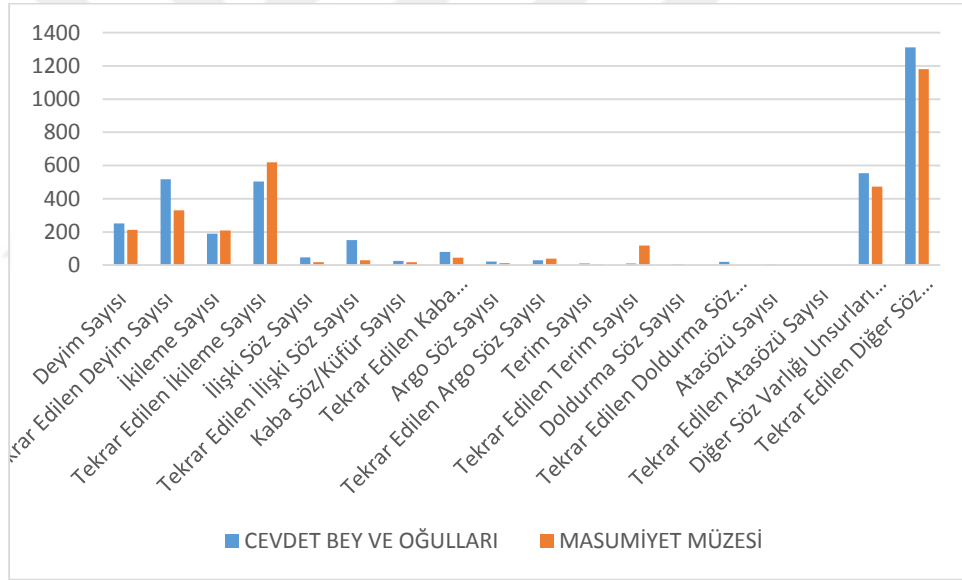
Söz varlığını meydana getiren unsurlar dilin zenginliğini, köklü bir dil oluşunu, anlam çeşitliliğini, kıvraklığını göstermesi bakımından son derece önemlidir. Diğer söz varlığı unsurları başlığı altında değerlendirilen deyim, ikileme, ilişki söz, kaba söz/küfür, argo söz, terim, doldurma söz ve atasözü **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında farklı sayıda örnek ve kullanım sıklıklarıyla yer almıştır.

Romanlarda kullanılan diğer söz varlığı unsurlarına ait sayısal değerler ve yüzdelik oranlar aşağıdaki tabloda görülmektedir:

	CEVDET BEY VE OĞULLARI		MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Deyim Sayısı	251	45,23	212	44,82
Tekrar Edilen Deyim Sayısı	517	39,41	330	27,94
İkileme Sayısı	190	34,23	208	43,97
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	38,41	619	52,41
İlişki Sözü Sayısı	46	8,29	18	3,81

Tekrar Edilen İlişki Sözü Sayısı	151	11,51	29	2,46
Kaba Söz/Küfür Sayısı	25	4,50	17	3,59
Tekrar Edilen Kaba Söz/Küfür Sayısı	80	6,10	44	3,73
Argo Söz Sayısı	22	3,96	13	2,75
Tekrar Edilen Argo Söz Sayısı	29	2,21	40	3,39
Terim Sayısı	10	1,80	5	1,06
Tekrar Edilen Terim Sayısı	11	0,84	119	10,08
Doldurma Söz Sayısı	6	1,08	0	0
Tekrar Edilen Doldurma Söz Sayısı	20	1,52	0	0
Atasözü Sayısı	5	0,90	0	0
Tekrar Edilen Atasözü Sayısı	0	0,00	0	0
Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	555	100	473	100
Tekrar Edilen Diğer Söz Varlığı Unsurları Sayısı	1312	100	1181	100

Yukarıdaki tabloda yer alan oranların karşılaştırmalı grafiği şöyledir:

Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 555 söz varlığı unsurunu 1312 tekrarlar, **Masumiyet Müzesi**’nde 473 söz varlığı unsurunu 1181 tekrarlar kullanmıştır. İlk roman ile son roman arasında örnek sayısı bakımından 82, kullanım sıklığı açısından 131 azalma meydana gelmiştir. Diğer söz varlığı unsurları olarak kabul edilen deyim, ilişki sözü, kaba söz/küfür, argo söz, terim, doldurma söz ve atasözü kategorilerinde **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının üstünlüğü söz konusudur. **Masumiyet Müzesi** sadece ikileme sayısı bakımından **Cevdet Bey ve Oğulları**’nı geride bırakmıştır. Yazar **Masumiyet Müzesi** romanında ikileme sayısını yükseltmiş; deyim, ilişki sözü, kaba

söz/küfür, argo ve terim sayısını düşürmüş; doldurma söz, atasözü ve kalıplaşmış söz örneği kullanmamıştır. Bu sonuç, yazarın ilk romanında daha geleneksel bir söyleyiş tarzını benimsediğini göstermektedir. Ayrıca yazarın, söz varlığının unsurlarını daha etkin kullanarak anlatımı daha çekici duruma getirmek istediği de düşünülebilir.

İlk romanda deyim, ilişki sözü, kaba söz/küfür niteliğindeki ifadelerin kullanım sıklıkları daha yüksektir. Son romanda kullanım sıklığı yüksek olan unsurlar ikileme, argo söz ve terimlerdir.

Romanlarda kullanılan ve diğer söz varlığı unsurları başlığı altında değerlendirilen öğelerin örnek sayısı açısından sıralaması şöyledir:

Cevdet Bey ve Oğulları

1. Deyimler
2. İkilemeler
3. İlişki sözleri
4. Kaba söz ve küfürler
5. Argo sözler
6. Terimler
7. Doldurma sözler
8. Atasözleri

Masumiyet Müzesi

1. İkilemeler
2. Deyimler
3. İlişki sözleri
4. Kaba söz ve küfürler
5. Argo sözler
6. Terimler
7. Doldurma sözler
8. Atasözleri

Yukarıda sıralaması verilen maddelerin romanlardaki örnekleri ve kullanım oranları şöyle karşılaştırılabilir:

2.2.1. Deyimler

Deyimler bir durumu daha etkili şekilde anlatmak için kullanılan kalıplaşmış kelime gruplarıdır. Dildeki kelimelerin anlam farklılaşmasının en güzel örneği olan ve anlatımı sanatlı ifadelere dönüştüren deyimler, söz varlığının vazgeçilmez öğeleri arasındadır.

İlk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 251 deyim kullanan Orhan Pamuk **Masumiyet Müzesi**'nde 212 deyime yer vermiştir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda söz varlığı unsurlarının % 45,23'ünü kapsayan deyimler, **Masumiyet Müzesi**'nde % 44,82'sini içine almaktadır.

Yazarın deyim kullanımı yazarlığa başladığı romanında fazlayken son romanında azalmıştır. Deyim kullanımındaki azalmanın, yazarın etkili anlatımdan ziyade olayı doğrudan anlatmaya odaklı olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda kahramanların konuşmalarında, birbirleriyle yaptıkları fikir alışverişinde ve olayların anlatımında deyimlerin daha sık kullanıldığı görülmektedir. **Masumiyet Müzesi**'nde ise anlatıcı Kemal Basmacı, yaşananları ve Füsün'a olan aşkını aktarırken daha az deyme yer vermiştir.

İki romanın söz varlığında 50 deyimın ortak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu deyimler şöyle sıralanabilir: *ağzından kaçırmak, ağzından laf almak, ağzını aramak, akıl yürütmek, akli başında, akli takılmak, aklına esmek, aklından geçirmek, aklını başına toplamak, aklını başından almak, aklını çelmek, ayağı yere basmak, boş bulunmak, çekidüzen vermek dişe dokunur, el koymak, ele geçirmek, eli açık, elle tutulur, gölge düşmek, gönlünü almak, göz atmak, göz göze gelmek, gözden geçirmek, gözlerini kaçırmak, gözü ilişmek, gözü takılmak, gözünde büyütme, gözünün önünde canlandırmak, havadan sudan konuşmak, havaya girmek, içinden gelmek, ileri gitmek, iş işten geçmek, kanı kaynamak, kendini kaptırmak, keyfini çıkarmak, laf olsun diye, meydan okumak, numara yapmak, nutuk atmak, sinirine dokunmak, surat asmak, tadını çıkarmak, tat almak, tatlıya bağlamak, üzerine titremek, yanıp tutuşmak, yarım ağızla söylemek, yüz vermek.*

2.2.2. İkilemeler

Üslubu güçlendiren, anlamı pekiştiren, anlatımı etkili kılan ikilemeler iki kelimenin çeşitli şekillerde bir araya gelerek oluşturduğu kelime gruplarıdır.

Orhan Pamuk'un ilk ve son romanı ikileme varlığı açısından karşılaştırıldığında **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü görülür. İkilemeler 208 örnek ile **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullanılan söz varlığı unsurudur. Buna karşın **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 190 ikileme örneğine yer verilmiştir. Yazar ilk romandaki ikileme sayısını son romanında 18 örnek artırarak ikileme kullanım oranını yükseltmiştir. Bu sonuç, yazarın anlatımda pekiştirme unsuruna daha çok önem verdiğini göstermektedir.

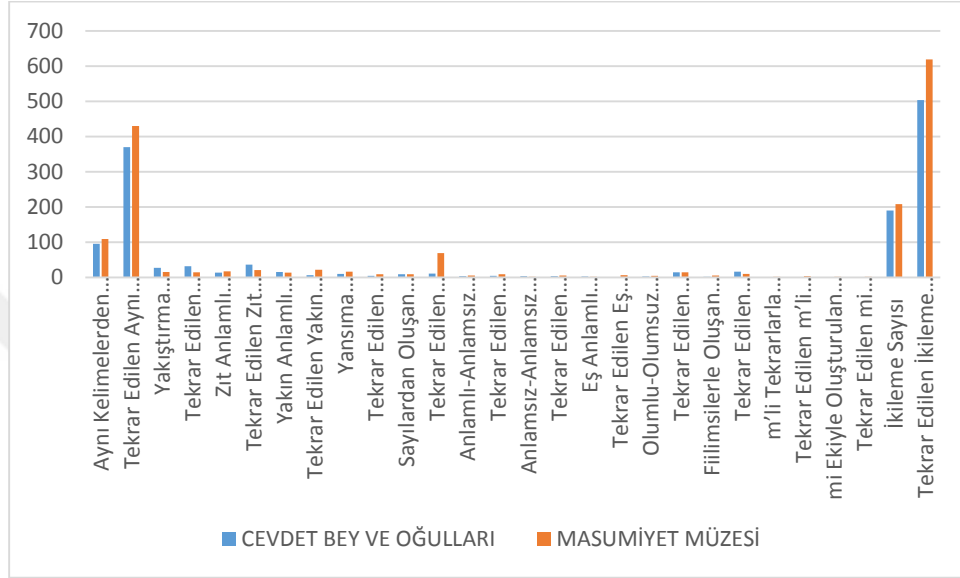
Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde ikilemeler 13 gruba ayrılarak tasnif edilmiştir. Romanlardaki ikileme çeşitlerini, ikilemelere ait örnek sayılarını ve kullanım oranlarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Aynı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	96	50,53	109	52,40
Tekrar Edilen Aynı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	370	73,41	430	69,47
Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	28	14,74	16	7,69
Tekrar Edilen Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	32	6,35	15	2,42
Yakın Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	16	8,42	14	6,73
Tekrar Edilen Yakın Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	7	1,39	22	3,55
Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	14	7,37	18	8,65
Tekrar Edilen Zıt Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	37	7,34	21	3,39
Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	10	5,26	17	8,17
Tekrar Edilen Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	5	0,99	9	1,45
Sayılardan Oluşan İkilime Sayısı	9	4,74	9	4,33
Tekrar Edilen Sayılardan Oluşan İkilime Sayısı	11	2,18	69	11,15
Anlamlı-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	4	2,11	6	2,88

Tekrar Edilen Anlamlı-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	5	0,99	9	1,45
Anlamsız-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	4	2,11	2	0,96
Tekrar Edilen Anlamsız-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	4	0,79	6	0,97
Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	3	1,58	2	0,96
Tekrar Edilen Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilime Sayısı	1	0,20	7	1,13
Olumlu-Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkilime	3	1,58	5	2,40
Tekrar Edilen Olumlu-Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkilime	15	2,98	15	2,42
Fiilimsilerle Oluşan İkilime Sayısı	2	1,05	6	2,88
Tekrar Edilen Fiilimsilerle Oluşan İkilime Sayısı	17	3,37	10	1,62
m'li Tekrarlarla Oluşturulan İkilime Sayısı	1	0,53	2	0,96

Tekrar Edilen m'li Tekrarlarla Oluşturulan İkileme Sayısı	0	0,00	4	0,65
mi Ekiyle Oluşturulan İkileme Sayısı	0	0,00	2	0,96
Tekrar Edilen mi ekiyle Oluşturulan İkileme Sayısı	0	0,00	2	0,32
İkileme Sayısı	190	100,00	208	100
Tekrar Edilen İkileme Sayısı	504	100,00	619	100

İkileme türlerine ait karşılaştırmalı grafik şöyledir:

Tablo ve grafikteki sayısal verilerden hareketle iki romandaki ikileme varlığının değerlendirilmesi şöyle yapılabilir:

2.2.2.1. Aynı Kelimeden Oluşan İkilemeler

Aynı kelimenin yinelenmesiyle meydana gelen ikilemeler **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 96 (% 50,53), **Masumiyet Müzesi**'nde 109 (% 52,40) örneğe sahiptir. Yazar son romanında bu ikileme türüne ait örnek sayısını artırmıştır. Aynı kelimeden oluşan ikilemelerin sık kullanıldığı roman **Masumiyet Müzesi**'dir. Bu tür ikilemelerin iki romanda ortak kullanılan örneklerinden bazıları şunlardır: *acele acele, bol bol, düşünceli düşünceli, gizli gizli, hızlı hızlı, rahat rahat, sık sık, tatlı tatlı, yavaş yavaş*.

2.2.2.2. Yakıştırma Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda yakıştırma kelimelerden meydana gelen 28 (% 14,74) ikileme varken **Masumiyet Müzesi**'nde bu tür ikilemelerin sayısı 16'ya (% 7,69)

düşmüştür. Bu ikileme türünün iki romanda da geçen örnekleri *şundan bundan, üst baş ve iri yarı* ikilemeleridir.

2.2.2.3. Yakın Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Yakın anlamli kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşan ikilemelerin ilk romanda 16 (% 8,42) örneği bulunmaktadır. Son romanda bu sayı 2 örnek azalarak 14'e (% 6,73) düşmüştür. Bu ikileme türü **Masumiyet Müzesi**'nde daha yüksek kullanım sıklığına sahiptir. Romanların söz varlığında yakın anlamli kelimelerin oluşturduğu 5 ikileme örneği ortak kullanılmıştır. Bu ikilemelerin örnekleri şunlardır: *açık seçik, derme çatma, itiş kakış, doğru dürüst, kırık dökük*.

2.2.2.4. Zıt Anlamli Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Zıt anlamli kelimelerin oluşturduğu ikilemelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 14 (% 7,37) örneği kullanılmış, son romanda örnek sayısı artarak 18' (% 8,65) ulaşmıştır. Zıt anlamli kelimelerden oluşan ikilemelerin kullanım sıklığının fazla olduğu roman **Cevdet Bey ve Oğulları**'dır. Zıt anlamli kelimelerden oluşan ikilemelerin iki romanda ortak kullanılan örnekleri *girip çıkmak, irili ufaklı, iyi kötü, kız erkek, sağa sola* vb.'dir.

2.2.2.5. Yansıma Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Masumiyet Müzesi'nin **Cevdet Bey ve Oğulları**'ndan fazla örnek barındırdığı ikileme türlerinden biri yansıma kelimelerden meydana gelen ikilemelerdir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yansıma kelimelerden oluşmuş 10 (% 5,26) ikileme kullanılmış, **Masumiyet Müzesi**'nde bu türe ait ikileme sayısı 17'ye (% 8,17) yükselmiştir. İlk romanda 5 kez tekrarlanan bu ikilemeler son romanda 9 tekrarla kullanılmıştır. *Gürültü patırtı* ve *tir tir* ikilemeleri romanlarda ortak kullanılan ikileme örneklerindendir.

2.2.2.6. Sayılardan Oluşan İkilemeler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde eşit örneğe sahip olan tek ikileme türü sayıların oluşturduğu ikilemelerdir. Romanların söz varlığında 9 örnekle yer alan bu ikileme türünün kullanım sıklığı oranında **Masumiyet Müzesi**'nin belirgin üstünlüğü görülmektedir. Sayılardan oluşan ikilemeler **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 11, **Masumiyet Müzesi**'nde 69 kez tekrarlanmıştır. Son romanda gün, hafta, yıl, yaş ve

eşyaların sayısının yaklaşık olarak belirtilmesinde ikilemelerden yararlanılmıştır. Bu durum romanda sayılardan oluşan ikilemelerin kullanım sıklığını artırmıştır. Sayılardan oluşan 4 ikileme, iki romanda ortak kullanılmıştır. Bu ikilemeler şöyle sıralanabilir: *altı yedi, beş altı, bir iki, üç beş, üç dört*.

2.2.2.7. Anlamlı-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Biri anlamlı biri anlamsız iki kelimenin oluşturduğu ikilemelerin örnek sayısının ve kullanım sıklığının fazla olduğu roman **Masumiyet Müzesi**'dir. Bu ikilemelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 4 (% 2,11), **Masumiyet Müzesi**'nde 6 (% 2,88) örneği bulunmaktadır. Bu gruba ait ikilemelerden *kaba saba* ve *tek tük* iki romanda ortak kullanılan örneklerdir.

2.2.2.8. Anlamsız-Anlamsız Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Anlamsız iki kelimenin oluşturduğu ikilemeler **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın söz varlığında 4 (% 2,11), **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığında 2 (% 0,96) yerde geçmektedir. *Allak bullak* ikilemesi, iki anlamsız kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan ikilemelerin romanlarda ortak kullanılan tek örneğidir.

2.2.2.9. Eş Anlamlı Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Romanlarda eş anlamlı kelimelerin oluşturduğu ikileme türüne ait örnekler de kullanılmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3, **Masumiyet Müzesi**'nde 2 örneği bulunan bu ikileme türünün kullanım sıklığı son romanda daha yüksektir. Romanlarda ortak kullanılan eş anlamlı kelimelerden oluşan ikileme örneği bulunmaktadır.

2.2.2.10. Olumlu-Olumsuz Kelimelerden Oluşan İkilemeler

Bir kelimenin olumlu ve olumsuz şeklinin art arda kullanılmasıyla meydana gelen ikilemelerin, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3 (% 1,58), **Masumiyet Müzesi**'nde 5 (% 2,40) örneği bulunmaktadır. Bu ikileme türü iki romanda da 15 kez tekrarlanmıştır. *Belli belirsiz* ikilemesi bu türe ait ikilemelerin romanlarda ortak kullanılan tek örneğidir.

2.2.2.11. Fiilimsilerle Oluşan İkilemeler

Farklı türden kelimelere fiilimsi eklerinin getirilmesiyle oluşan ikilemelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 2 (% 1,05), **Masumiyet Müzesi**'nde 6 (% 2,88) örneği

bulunmaktadır. Yazar bu ikileme türüne ait örnekleri son romanında artırmıştır. Fiilimsilerle oluşan ikilemelerin kullanım sıklığı oranı **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında fazladır. Romanların söz varlığında fiilimsilerle oluşan ikilemelerin ortak kullanımına rastlanmamıştır.

2.2.2.12. m’li Tekrarlarla Oluşturulan İkilemeler

Cevdet Bey ve Oğulları’nda m’li tekrarlarla oluşturulan ikilemelerin 1 (% 0,53), **Masumiyet Müzesi**’nde 2 (% 0,96) örneği bulunmaktadır. İlk romanda tekrarı olmayan bu ikileme türü, son romanda 4 kez tekrarlanmıştır. m’li tekrarlarla oluşturulan ikilemelerin ortak örneği bulunmamaktadır.

2.2.2.13. mi Ekiyle Oluşturulan İkilemeler

Masumiyet Müzesi’nde 2 örneği 2 tekrarı bulunan mi ekiyle oluşturulan ikilemelerin, **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda örneği bulunmamaktadır.

Yukarıda başlıklar hâlinde karşılaştırması yapılan ikileme türleri ile ilgili olarak ulaşılan genel sonuçlar şöyledir:

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanı arasında 8 ikileme türünde artma, 4 ikileme türünde azalma meydana gelmiştir. İkileme türlerinin 1’inde ise eşit sayıda örnek kullanımı söz konusudur. Artış gösteren ikileme türleri aynı kelimedenden oluşan ikilemeler, zıt anlamlı kelimelerden oluşan ikilemeler, yansıma kelimelerden oluşan ikilemeler, anlamlı-anlamsız kelimelerden oluşan ikilemeler, olumlu-olumsuz kelimelerden oluşan ikilemeler, fiilimsilerle oluşan ikilemeler, mi’li tekrarlarla oluşan ikilemeler ve mi ekiyle oluşturulan ikilemelerdir.

Örnek sayısı **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda fazla olan **Masumiyet Müzesi**’nde azalan ikileme türleri ise yakıştırma kelimelerden oluşan ikilemeler, yakın anlamlı kelimelerden oluşan ikilemeler, anlamsız-anlamsız kelimelerden oluşan ikilemeler ve eş anlamlı kelimelerden oluşan ikilemelerdir. Sayılardan oluşan ikilemelerin iki romandaki örnek sayısı eşittir.

İki romanda da en çok örneği bulunan ikileme türü aynı kelimedenden oluşan ikilemeler, en az örneği bulunan ikileme türü de mi’li tekrarlarla oluşturulan ikilemelerdir. İki romanda ortak kullanılan ikileme sayısı 74’tür.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda kullanım sıklığı en az olan ikileme türü, eş anlamlı kelimelerden oluşan ikilemelerdir. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanım sıklığı en düşük olan ikileme türü mi ekiyle oluşturulan ikilemelerdir.

2.2.3. İlişki Sözleri

Günlük hayatın akışında, kişiler arası konuşmalarda, çeşitli duygu, istek ve düşünceleri ifade etmeye yarayan ilişki sözlerinin kullanımı **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında ağır basmaktadır. Yazar bu romanda 46 (% 8,29) ilişki söz örneğine yer vermiştir. **Masumiyet Müzesi**'nde ilişki sözü niteliğindeki örnekler azalarak 18'e (% 3,81) düşmüştür. İlişki sözlerinin kullanım sıklığı oranında da **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın belirgin üstünlüğü görülmektedir. Romanda kullanılan 46 ilişki sözü 151 tekrarla kullanılmıştır. **Masumiyet Müzesi**'ndeki 18 ilişki sözünün kullanım sıklığı 29'dur.

İlişki sözlerinin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda **Masumiyet Müzesi**'ne oranla fazla kullanılması romanda günlük konuşmaların geniş yer tutmasından kaynaklanmaktadır. Eserde paşa, bey, hanım gibi konak ve saraylarda yaşayan, 'güngörmüş' tabir edilen tabakadan insanlara yer verilmiştir. Bu kişiler konuşma adabını, insan ilişkilerinde nasıl hareket edeceklerini bilen kişilerdir. Belirtilen faktörler romanda ilişki söz kullanımını artırmıştır. **Masumiyet Müzesi**'nde ise aşk acısı çeken Kemal, bir süre kendini toplumdan soyutlayarak iç dünyasında yaşamıştır. Romanın şahıs kadrosunun genellikle genç ve orta yaş grubunu kapsamaması, kullanımı gelenekselleşmiş ilişki sözlere ait örnek sayısının azalmasına yol açmıştır. Romandaki ilişki söz örnekleri de çoğunlukla Füsün'un annesi Nesibe Hala, babası Tarık Bey, Kemal'in annesi Vecihe Hanım ile babası Mümtaz Basmacı gibi orta yaşın üzerindeki kişiler tarafından kullanılmıştır.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde yazarın ortak kullandığı ilişki sözü örnekleri bulunmaktadır. İki romanda da kullanılan ilişki sözlerin bazıları şunlardır: *Allahısmarladık, hayrola, hoş geldiniz, başınız sağ olsun, afiyet olsun, özür dilerim, kusura bakma.*

2.2.4. Kaba Sözler/Küfürler

Söz varlığını oluşturan öğelerden biri de kaba söz ve küfür niteliğindeki ifadelerdir. Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 25, **Masumiyet Müzesi**'nde 17

kaba söz/küfür örneği kullanmıştır. Kaba sözler ilk romanda 80, son romanda 44 kez tekrarlanmıştır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kaba söz örneklerine daha çok yer veren ve bu ifadeleri sık kullanan yazar, **Masumiyet Müzesi**'nde bu sözlere ait örnek ve kullanım sayısını azaltmıştır.

Romanların olay örgüsünde etkin rolü bulunan kahramanların konuşmalarında kaba söz ve küfür örneklerine az rastlanmaktadır. Bu tür ifadeler genellikle ikinci plandaki kahramanlar tarafından kullanılmıştır. Yazarın yaşadığı çevre ve gördüğü eğitim romanlarda kaba söz ve küfür niteliğindeki kelime kullanımının az oluşunun temel sebebidir.

2.2.5. Argo Sözler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 22 (% 3,96) argo söz örneğine yer veren Orhan Pamuk, **Masumiyet Müzesi**'nde bu sayıyı 13'e (% 2,75) düşürmüştür. Argo sözlerin örnek sayısında ilk romanın, kullanım sıklığında son romanın üstünlüğü göze çarpmaktadır.

2.2.6. Terimler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanları, terim kullanımı açısından değerlendirildiğinde ilk romanda 10 (% 1,80) terimin son romanda 5 (% 1,06) terimin kullanıldığı görülmektedir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullanılan terimler olayın akışında 11 kez tekrarlanırken **Masumiyet Müzesi**'nde geçen terimler roman boyunca 119 tekrarla kullanılmıştır. **Masumiyet Müzesi**'ndeki terimlerin sık kullanılmasının sebebi özellikle belli bölümlerde terim kullanımını artıracak konulara değinilmiş olmasıyla ilgilidir.

Terimler belli bilim ve sanat dallarına özgü kelimeler oldukları için daha çok bilimsel metinlerde kendilerine yer bulurlar. Bu nedenle roman, hikâye, şiir gibi edebî metinlerde terim kullanımı diğer söz varlığı unsurlarına göre daha azdır. Dolayısıyla Orhan Pamuk'un romanlarında terim kullanımının az olması olağan bir durum olarak düşünülebilir. Romanların söz varlığında ortak kullanılan terim örneğine rastlanmamıştır.

2.2.7. Doldurma Sözcükler

Doldurma sözcükler, genellikle günlük konuşma dilinde kullanılan ifadelerdir. Konuşma dilinin doğal havası içinde doldurma sözcükler eriyip gider. Buna karşılık edebî dilde kullanılan doldurma sözcükler aynı doğallığı vermez.

Zaman kazanmak, bir şey hatırlamaya çalışırken suskunluğu önlemek amacıyla söylenen doldurma sözcükler, karşılıklı konuşmalarda kullanılır. Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 6 doldurma söz örneğini 20 kez tekrarlamış, **Masumiyet Müzesi**'nde doldurma söz örneği kullanmamıştır. Son romanında bu kelime grubuna ait örneğe yer verilmemesi karşılıklı konuşmaların ilk romana göre daha az olmasıyla bağlantılıdır.

2.2.8. Atasözleri

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 5 atasözü örneğine yer veren Orhan Pamuk, **Masumiyet Müzesi**'nde atasözü kullanmamıştır. Bu durum, yazarın geleneksel kalıpları kullanma oranını düşürmesiyle ilişkilendirilebilir.

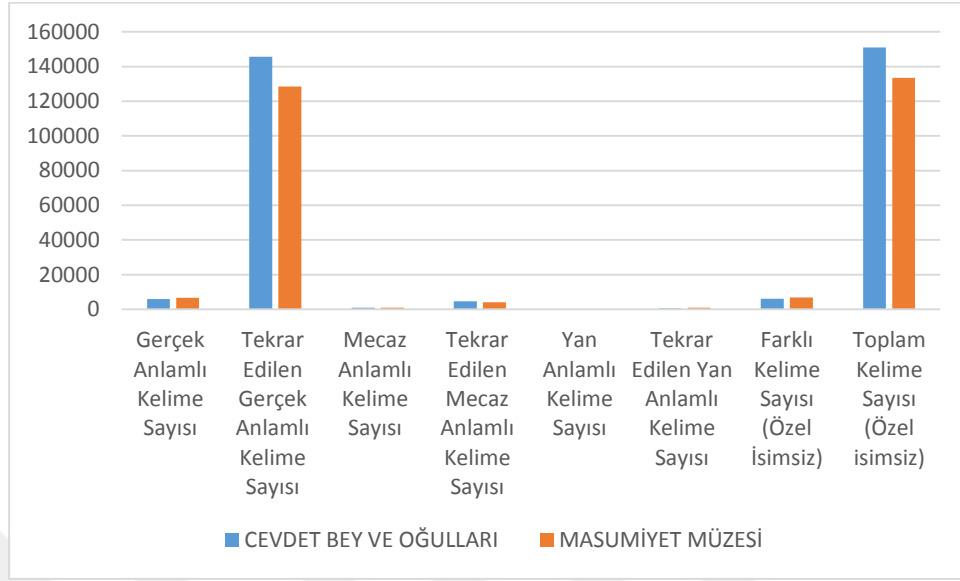
2.3. Kelimede Anlam ve Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

2.3.1. Kelimede Anlam

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında kullanılan kelimeler gerçek anlamlı, mecaz anlamlı ve yan anlamlı kelimeler şeklinde sınıflandırılarak incelenmiş, ulaşılan sayısal veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Gerçek Anlamlı Kelime Sayısı	5999	98,02	6712	98,16
Tekrar Edilen Gerçek Anlamlı Kelime Sayısı	145771	96,46	128596	96,33
Mecaz Anlamlı Kelime Sayısı	963	15,74	879	12,85
Tekrar Edilen Mecaz Anlamlı Kelime Sayısı	4727	3,13	4015	3,01
Yan Anlamlı Kelime Sayısı	123	2,01	56	0,82
Tekrar Edilen Yan Anlamlı Kelime Sayısı	629	0,42	886	0,66
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	6120		6838	
Toplam Kelime Sayısı (Özel isimsiz)	151127		133497	

Anlamına göre kelimelere ait oranların karşılaştırmalı olarak gösterildiği grafik şöyledir:

2.3.1.1. Gerçek Anlamlı Kelimeler

Dilde yer alan kelimeler çoğunlukla gerçek anlamlarıyla kullanılır. Kelimelerin gerçek anlamıyla kullanılması dilin doğası gereğidir. Edebî eserler arasında önemli bir yere sahip olan romanlarda da gerçek anlamlı kelime kullanımı yaygındır. Konusu, yazılış amacı, üslubu ne olursa olsun romanların büyük çoğunluğunda gerçek anlama sahip kelimelerin kullanımı ağır basar. Bu durum Orhan Pamuk'un **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarına da yansımıştır.

Romanlarda yer alan kelimeler anlam bakımından incelendiğinde en büyük payın gerçek anlamlı kelimelere ait olduğu görülür. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 5999 kelime, gerçek anlamıyla kullanılmıştır. **Masumiyet Müzesi**'nde gerçek anlamıyla kullanılan kelime sayısı artarak 6712'ye yükselmiştir. İlk romanda % 98,02 oranında kullanılan gerçek anlamlı kelimelerin son romandaki yüzdelik dilimi 98,16'dır. Gerçek anlamlı kelimelerin romanlardaki kullanım sıklığına bakıldığında **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın üstünlüğü görülür. Romandaki gerçek anlamlı kelimeler olay örgüsü içinde 145771 kez tekrar edilmiştir. **Masumiyet Müzesi**'ndeki gerçek anlamlı kelimelerin kullanım sıklığı sayısı 128596'dır.

Gerçek anlamlı kelimelerin belirgin üstünlüğü, mecaz ve yan anlamlı kelimelerin azlığı olayları doğrudan anlatılması, özellikle ilk romanda karşılıklı

konuşmaların fazla olması gerçek anlamlı kelimelerin, mecaz ve yan anlamlı kelimelere üstünlük sağlamasında etkilidir.

2.3.1.2. Mecaz Anlamlı Kelimeler

Bir kelimenin gerçek anlamından sıyrıldıktan sonra kazandığı mecaz anlam, anlatımı sanatlı ve etkileyici hâle getirir. Kelimelerin farklı anlam alanlarına çekilmesiyle ortaya çıkan mecaz anlam ilk romanda 963 (% 15,74) örnek 4727 kullanım sıklığına sahiptir. Son romanda mecaz anlamlı 879 (% 12,85) kelime 4015 tekrarla kullanılmıştır.

2.3.1.3. Yan Anlamlı Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarının söz varlığını oluşturan kelimeler anlam bakımından incelendiğinde örnek sayısı ve kullanım sıklığı en az olan kelimelerin yan anlamlı kelimeler olduğu görülür.

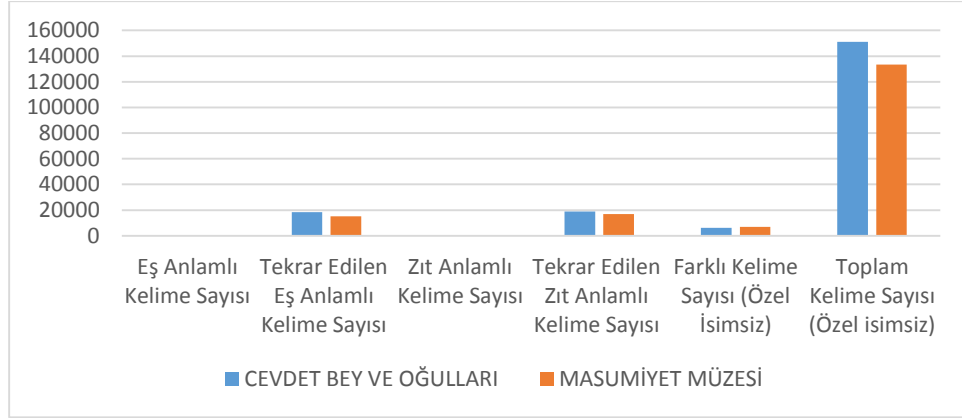
İlk romanda 123 (% 2,01), yan anlamlı kelime kullanılmış, bu kelimeler roman boyunca 629 kez tekrarlanmıştır. Son romanda yan anlamlı kelime sayısı azalarak 56'ya (% 0,82) düşmüş, kullanım sıklığı sayısı 886'ya yükselmiştir.

2.3.2. Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığını oluşturan kelimeler anlam ilişkilerine göre eş anlamlı ve zıt anlamlı kelimeler olmak üzere iki başlık altında incelenmiş, elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Eş Anlamlı Kelime Sayısı	245	4,00	232	3,39
Tekrar Edilen Eş Anlamlı Kelime Sayısı	18391	12,17	15208	11,39
Zıt Anlamlı Kelime Sayısı	228	3,73	279	4,08
Tekrar Edilen Zıt Anlamlı Kelime Sayısı	18956	12,54	16862	12,63
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	6120		6838	
Toplam Kelime Sayısı (Özel isimsiz)	151127		133497	

Tablodaki verilerin grafiğe dökülmüş şekli şöyledir:

Romanların söz varlığında yer alan kelimeler anlam ilişkilerine göre incelendiğinde **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda eş anlamlı, **Masumiyet Müzesi**’nde zıt anlamlı kelimelere ait örneklerin fazla kullanıldığı görülmektedir. Zıt anlamlı kelimeler, ilk ve son romanda kullanım sıklığı en fazla olan kelimelerdir.

Orhan Pamuk, ilk romanına oranla son romanında eş anlamlı kelime sayısını azaltmış, zıt anlamlı kelime sayısını artırmıştır. Eş ve zıt anlamlı kelimelerin romanlardaki dağılımı şöyle karşılaştırılabilir:

2.3.2.1. Eş Anlamlı Kelimeler

Yazılışları farklı anlamları aynı kelimeler olarak adlandırılan eş anlamlı kelime kullanımı yazarın ilk romanında fazladır. **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 245 (% 4,00) eş anlamlı kelime kullanan yazar, **Masumiyet Müzesi**’nde bu sayıyı 232’ye (% 3,39) düşürmüştür.

2.3.2.2. Zıt Anlamlı Kelimeler

Yazar ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 228 (% 3,73) zıt anlamlı kelime kullanmıştır. Son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde zıt anlamlı kelime sayısını artırarak 279’a (% 4,08) çıkarmıştır. Zıt anlamlı kelimelere ait kullanım sıklığının fazla olduğu roman **Cevdet Bey ve Oğulları**’dır. Zıt anlamlı kelimelerin **Masumiyet Müzesi**’nde **Cevdet Bey ve Oğulları**’na oranla fazla olması, roman kahramanları arasındaki çatışmalara, farklı bakış açılarına ve bunların anlatımında zıt anlamlı öğelere yer verilmesine bağlanabilir.

2.4. Cevdet Bey Ve Oğulları İle Masumiyet Müzesi Romanlarındaki Kelimelerin Köken Bakımından Karşılaştırılması

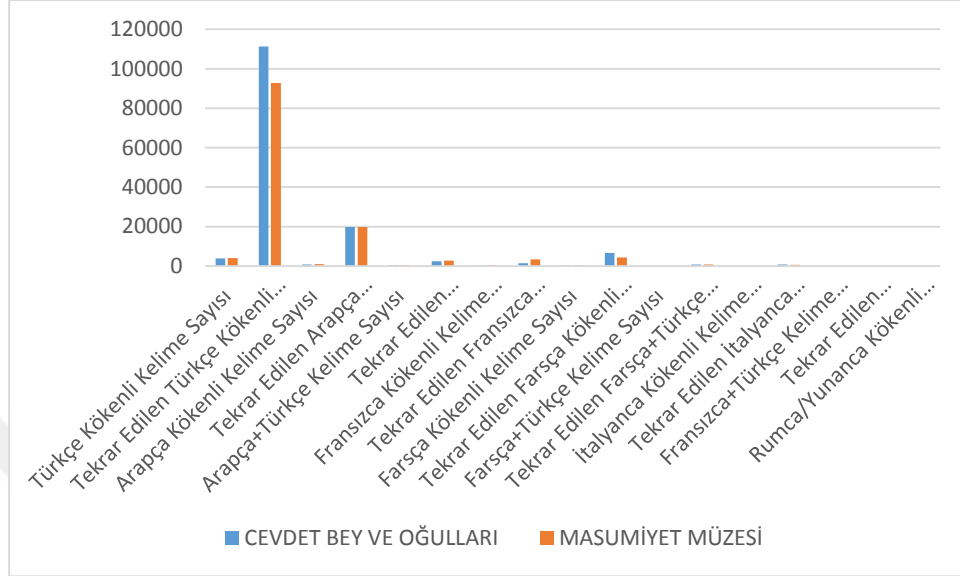
Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi'nin söz varlığını oluşturan kelimeler kökenlerine göre incelenmiş, elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda karşılaştırmalı olarak verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	3814	62,32	4037	59,04
Tekrar Edilen Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	111251	76,72	92824	73,29
Arapça Kökenli Kelime Sayısı	872	14,25	933	13,64
Tekrar Edilen Arapça Kökenli Kelime Sayısı	19822	13,67	19730	15,58
Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	408	6,67	497	7,27
Tekrar Edilen Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	2443	1,68	2728	2,15
Fransızca Kökenli Kelime Sayısı	330	5,39	495	7,24
Tekrar Edilen Fransızca Kökenli Kelime Sayısı	1496	1,03	3394	2,68
Farsça Kökenli Kelime Sayısı	253	4,13	252	3,69
Tekrar Edilen Farsça Kökenli Kelime Sayısı	6713	4,63	4447	3,51
Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	166	2,71	195	2,85
Tekrar Edilen Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	833	0,57	824	0,65
İtalyanca Kökenli Kelime Sayısı	71	1,16	93	1,36
Tekrar Edilen İtalyanca Kökenli Kelime Sayısı	827	0,57	701	0,55
Fransızca+Türkçe Kelime Sayısı	51	0,83	119	1,74
Tekrar Edilen Fransızca+Türkçe Kelime Sayısı	55	0,04	165	0,13
Rumca/Yunanca Kökenli Kelime Sayısı	48	0,78	61	0,89
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca Kökenli Kelime Sayısı	339	0,23	268	0,21
İtalyanca +Türkçe Kelime Sayısı	20	0,33	23	0,34
Tekrar Edilen İtalyanca +Türkçe Kelime Sayısı	13	0,01	36	0,03
İngilizce Kökenli Kelime Sayısı	14	0,23	29	0,42
Tekrar Edilen İngilizce Kökenli Kelime Sayısı	134	0,09	678	0,54
Latince Kökenli Kelime Sayısı	9	0,15	3	0,04
Tekrar Edilen Latince Kökenli Kelime Sayısı	22	0,02	19	0,02
Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	9	0,15	11	0,16
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	223	0,15	185	0,15
Türkçe+Arapça Kelime Sayısı	8	0,13	7	0,1
Tekrar Edilen Türkçe+Arapça Kelime Sayısı	412	0,28	145	0,11
Moğolca Kökenli Kelime Sayısı	4	0,07	1	0,01

Tekrar Edilen Moğolca Kökenli Kelime Sayısı	14	0,01	4	0
Ermenice Kökenli Kelime Sayısı	4	0,07	3	0,04
Tekrar Edilen Ermenice Kökenli Kelime Sayısı	4	0,00	6	0
Rusça Kökenli Kelime Sayısı	3	0,05	5	0,07
Tekrar Edilen Rusça Kökenli Kelime Sayısı	37	0,03	11	0,01
Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	3	0,05	15	0,22
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	51	0,04	45	0,04
Arapça+Farsça Kelime Sayısı	3	0,05	11	0,16
Tekrar Edilen Arapça+Farsça Kelime Sayısı	0	0	150	0,12
Türkçe+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	3	0,05	1	0,01
Tekrar Edilen Türkçe+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	0	0
Slavca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,03	2	0,03
Tekrar Edilen Slavca Kökenli Kelime Sayısı	17	0,01	4	0
Farsça+Arapça Kelime Sayısı	2	0,03	1	0,01
Tekrar Edilen Farsça+Arapça Kelime Sayısı	0	0	7	0,01
Türkçe+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	2	0,03	2	0,03
Tekrar Edilen Türkçe+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	8	0,01	30	0,02
Farsça+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	2	0,03	2	0,03
Tekrar Edilen Farsça+Arapça+Türkçe Kelime Sayısı	66	0,05	6	0
Almanca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	4	0,06
Tekrar Edilen Almanca Kökenli Kelime Sayısı	3	0,00	4	0
Soğdca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	1	0,01
Tekrar Edilen Soğdca Kökenli Kelime Sayısı	2	0,00	1	0
Macarca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	2	0,03
Tekrar Edilen Macarca Kökenli Kelime Sayısı	21	0,01	14	0,01
Süryanice Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	1	0,01
Tekrar Edilen Süryanice Kökenli Kelime Sayısı	2	0,00	3	0
İspanyolca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	2	0,03
Tekrar Edilen İspanyolca Kökenli Kelime Sayısı	166	0,11	155	0,12
Bulgarca Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	2	0,03
Tekrar Edilen Bulgarca Kökenli Kelime Sayısı	5	0,00	1	0
Sırpça Kökenli Kelime Sayısı	1	0,02	0	0
Tekrar Edilen Sırpça Kökenli Kelime Sayısı	0	0	0	0
İspanyolca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	2	0,03
Tekrar Edilen İspanyolca+Türkçe Kökenli Kelime Sayısı	0	0	4	0
İtalyanca+Farsça Kelime Sayısı	1	0,02	2	0,03
Tekrar Edilen İtalyanca+Farsça Kelime Sayısı	7	0,00	9	0,01
İngilizce+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	6	0,09
Tekrar Edilen İngilizce+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	33	0,03
Rusça +Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	0	0

Tekrar Edilen Rusça +Türkçe Kelime Sayısı	11	0,01	0	0
Arapça+Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	1	0,02	1	0,01
Tekrar Edilen Arapça+Türkçe+Farsça Kelime Sayısı	4	0,00	1	0
Fransızca+Farsça Kelime Sayısı	1	0,02	1	0,01
Tekrar Edilen Fransızca+Farsça Kelime Sayısı	0	0	0	0
Moğolca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	1	0,01
Tekrar Edilen Moğolca+Türkçe Kelime Sayısı	5	0,00	4	0
Türkçe+İngilizce Kelime Sayısı	1	0,02	1	0,01
Tekrar Edilen Türkçe+İngilizce Kelime Sayısı	1	0,00	6	0
Ermenice+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	0	0
Tekrar Edilen Ermenice+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	0	0
Türkçe+Farsça+Arapça Kelime Sayısı	1	0,02	0	0
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça+Arapça Kelime Sayısı	0	0	0	0
Türkçe+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	0	0
Tekrar Edilen Türkçe+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	0	0
Bulgarca+Türkçe Kelime Sayısı	1	0,02	2	0,03
Tekrarlanan Bulgarca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	1	0
Türkçe+Fransızca Kelime Sayısı	0	0	3	0,04
Tekrar Edilen Türkçe+Fransızca Kelime Sayısı	0	0	12	0,01
Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	2	0,03
Tekrar Edilen Türkçe+Rumca/Yunanca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	2	0
Arapça+Fransızca Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Arapça+Fransızca Kelime Sayısı	0	0	1	0
Farsça+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Farsça+Rumca/Yunanca Kelime Sayısı	0	0	0	0
Latince+İngilizce Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Latince+İngilizce Kelime Sayısı	0	0	0	0
Arapça+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Arapça+Farsça+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	0	0
Latince+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Latince+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	0	0
Rumca/Yunanca+Farsça Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Rumca/Yunanca+Farsça Kelime Sayısı	0	0	1	0
Türkçe+İtalyanca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	1	0,01
Tekrar Edilen Türkçe+İtalyanca+Türkçe Kelime Sayısı	0	0	0	0
Kelime Sayısı	6120	100	6838	100
Tekrar Edilen Kelime Sayısı	145007	100	126659	100

Grafiğin hacmini genişlettiği için örnek sayısı 45'ten az olan kökenler tabloda yer aldığı halde grafiğe yansıtılmamıştır. Bu doğrultuda yapılan karşılaştırmalı köken grafiği şöyledir:

Cevdet Bey ve Oğulları'nın söz varlığında 43, **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığında 47 farklı köken yapısına ait kelime örnekleri bulunmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında köken bakımından en fazla örneğe sahip beş dilin sıralaması şu şekildedir:

1. Türkçe
2. Arapça
3. Arapça+Türkçe
4. Fransızca
5. İtalyanca

Yukarıda verilen köken sıralaması, yazarın ilk ve son romanında kullandığı kelimelere yön veren dilleri göstermesi bakımından önemlidir. Ayrıca yazarın, söz varlığını şekillendirirken etkisinde kaldığı diller de bu sıralamayla ortaya çıkmaktadır.

2.4.1. Türkçe Kökenli Kelimeler

Romanlarda Türkçe kökenli kelimelerin belirgin üstünlüğü vardır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3814 (% 62,32) **Masumiyet Müzesi**'nde 4037 (% 59,04) Türkçe

kelime kullanılmıştır. Yazar ilk romanında Türkçe kelimeleri 111251, son romanında 92824 kez tekrar etmiştir. Bu oranlar romanlarda kullanılan kelimelerin büyük çoğunluğunun Türkçe olduğunu ve yazarın örnek sayısı bakımından Türkçe kökenli kelime kullanım oranını son romanında yükselttiğini göstermektedir.

2.4.2. Arapça Kökenli Kelimeler

Romanların söz varlığında Türkçe kökenli kelimelerden sonra en çok örneği bulunan dil, Arapçadır. Yazarın ilk ve son romanında Arapça kökenli kelime sayısı ve kullanım sıklığı oranı birbirine yakındır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 872 (% 14,25) Arapça kelime örneği kullanan yazar, **Masumiyet Müzesi**'nde örnek sayısını artırarak 933 Arapça kökenli kelimeye yer vermiştir. Arapça kelimelere ait kullanım sıklığı ilk romanda yer alan kelimelerin % 13,67'sini, son romanda yer alan kelimelerin % 15,58'ini kapsamaktadır.

Türkçe, İslamiyet'in kabulüyle birlikte Arapçanın etkisi altında kalmış, bu dile ait pek çok kelime Türkçenin söz varlığına girmiştir. **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde Türkçeden sonra en fazla Arapça kökenli kelimelerden yararlanılmış olması bu etkilenmenin sonucudur.

2.4.3. Arapça+ Türkçe Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarının söz varlığında üçüncü sırayı Arapça+ Türkçe kelimeler almaktadır. Türkçenin söz varlığında etkisi en çok hissedilen dil Arapçadır. Buna bağlı olarak romanlarda Arapça+Türkçe kelimelerin yaygın kullanımı söz konusudur. Arapça+Türkçe kelimelerin ilk romanda 408 (% 6,67), son romanda 497 (% 7,27) örneği bulunmaktadır. Yazar, örnek sayısı ve kullanım sıklığı açısından Arapça +Türkçe kelime oranını son romanında artırmıştır.

2.4.4. Fransızca Kökenli Kelimeler

Fransızca, romanların söz varlığında Türkçe ve Arapçadan sonra en çok kökene sahip dildir. 1800'lü yıllardaki yenileşme hareketleri ve Tanzimat döneminde yeni bir medeniyet dairesine giren Türk kültürü, dil bakımından da Fransızcadan etkilenmiş, bu kültürel etkilenme son dönemlere kadar Türkçeyi etkisi altına almaya devam etmiştir.

Romanlarda kullanılan Fransızca kökenli kelimelerin sayısı son romanda artış göstermiştir. Yazar, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullandığı Fransızca kökenli 330

(%5,39) kelimeye son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde 165 örnek ekleyerek olay örgüsünde 495 (%7,24) Fransızca kelime örneği kullanılmıştır. Fransızca kelimelerin kullanım sıklığına bakıldığında sayısal üstünlüğün son romanda olduğu görülür.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda olay örgüsünün ilk bölümleri, yenileşme hareketleri ve Meşrutiyet dönemlerini içine almaktadır. Bu sosyal ve siyasi dönem, Fransız kültüründen etkilenmenin başladığı dönemdir. Dolayısıyla romanın söz varlığında Fransızca kökenli kelimelere sık rastlanmaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nin olay örgüsünde yer alan kahramanların birçoğu Batı kültürünün etkisinde kalan kişilerdir. Belli bir süre Fransa'da yaşayan ve eğitim gören kahramanlar Fransız kültürünün etkisindedirler. Bu etkilenmeye bağlı olarak Fransızca kelimelerin son romanda ilk romana oranla daha fazla örneği bulunmaktadır.

2.4.5. Farsça Kökenli Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan Farsça kökenli kelimeler arasında 1 örneklik fark bulunmaktadır. İlk romanda 253 (% 4,13) son romanda 252 (% 3,69) Farsça kelime kullanılmış, bu kelimeler en çok **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının söz varlığı içinde tekrarlanmıştır. İlk roman ile son roman arasında Farsça kökenli kelimelerin sayısında değişiklik olmaması yazarın Farsçadan etkilenme oranının aynı kaldığının göstergesi olarak kabul edilebilir.

2.4.6. Farsça+Türkçe Kelimeler

İlk romanında 166 (% 2,71) Farsça+Türkçe kelime örneği kullanan yazar son romanında örnek sayısını artırarak 195'e (% 2,85) çıkarmıştır. Dolayısıyla Farsça+Türkçe kelimelerin kullanımında artış görülmektedir. Farsça+Türkçe kelimelerin romanlardaki kullanım sıklığı oranı birbirine çok yakındır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'na 833 kez tekrar edilen Farsça+Türkçe kelimeler **Masumiyet Müzesi**'nde 824 tekrarla kullanılmıştır.

2.4.7. İtalyanca Kökenli Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 71 (% 1,16) örneği bulunan İtalyanca kelimeler **Masumiyet Müzesi**'nde 93 (% 1,36) örneğe sahiptir. İtalyanca kökenli kelime örneği bakımından son romanın ilk romana oranla daha zengin olduğu görülmektedir. İtalyanca kökenli kelimeler en çok **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda tekrar edilmiştir.

Romanların söz varlığında yer alan İtalyanca kelimeler de tıpkı Fransızca kelimeler gibi Batı kültürünün etkisi altında kalınmasının sonucudur.

2.4.8. Fransızca+ Türkçe Kelimeler

Masumiyet Müzesi'nde kullanılan Fransızca+ Türkçe kelimeler örnek sayısı ve kullanım sıklığı bakımından **Cevdet Bey ve Oğulları** romanına üstünlük sağlamıştır. İlk romanda kullanılan 51 (% 0,83) Fransızca+ Türkçe kelime sayısı son romanda 119 (% 1,74) olmuştur. Fransızca+ Türkçe kelimeler ilk romanda 55 son romanda 165 kez tekrar edilmiştir.

2.4.9. Rumca/Yunanca Kökenli Kelimeler

Romanlarda köken bakımında etkilenilen dillerden birisi de Rumca/Yunancadır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 48 (% 0,78) **Masumiyet Müzesi**'nde 61 (% 0,89) Rumca/Yunanca kelime kullanılmıştır. Rumca/Yunanca kelimelerde örnek fazlalığı **Masumiyet Müzesi**'ne, kullanım sıklığı **Cevdet Bey ve Oğulları** romanına aittir.

Romanlarda kullanılan Rumca/Yunanca kökenli kelimelerin genellikle balık, sebze ve rüzgâr ismi olduğu görülmektedir.

2.4.10. İtalyanca+ Türkçe Kelimeler

İtalyanca+ Türkçe kelime yapısı, ilk roman ve son roman arasında örnek sayısı artan yapılardandır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 20 (% 0,33), **Masumiyet Müzesi**'nde 23 (% 0,34) örneği bulunan İtalyanca+ Türkçe kelimelerin sıklık oranı son romanda daha fazladır.

2.4.11. İngilizce Kökenli Kelimeler

Romanların söz varlığında geçen İngilizce kökenli kelimelerin kullanım oranı karşılaştırıldığında **Masumiyet Müzesi**'nde daha çok İngilizce kelimeye yer verildiği görülür. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 14 (% 0,23), **Masumiyet Müzesi**'nde 29 (% 0,42) İngilizce kökenli kelime örneği vardır. İngilizce kökenli kelimelere ait kullanım sıklığında da **Masumiyet Müzesi**'nin üstünlüğü söz konusudur. **Masumiyet Müzesi**'nde İngilizce kökenli kelimelerin fazla olmasıyla, romanın yazıldığı dönemde Türkçeyi etkisi altına alan dilin İngilizce olması arasında bağlantı kurulabilir. Yazarın, **Masumiyet Müzesi**'nde **Cevdet Bey ve Oğulları** romanına oranla İngilizce kelimelere daha sık başvurması, son yıllarda Türkçe üzerinde hissedilen İngilizce etkisiyle ilgilidir.

2.4.12. Latince Kökenli Kelimeler

Romanların söz varlığında Latince kökenli kelimelere de rastlanmaktadır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 9 (% 0,15), **Masumiyet Müzesi**'nde 3 (% 0,04) örneği bulunan Latince kelimelerin kullanım sıklıkları birbirine yakındır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda Latince kelimelerin son romana oranla fazla kullanılmış olması, Cevdet Bey'in bahçesine ektiği çiçek isimlerinin Latincesini kullanmasından ileri gelmektedir.

2.4.13. Türkçe+Farsça Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda Türkçe+ Farsça kelimelerin 9 (% 0,15) örneği bulunmakta bu örnekler roman boyunca 223 kez tekrarlanmaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nde Türkçe+ Farsça kelime örneği 11'e (% 0,16) yükselmiş, bu kelimelere ait kullanım sıklığı 185'e düşmüştür. Türkçe+ Farsça kelime örneği **Masumiyet Müzesi**'nde fazlayken kullanım sıklığı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda yüksektir.

2.4.14. Türkçe+Arapça Kelimeler

Türkçe+ Arapça kelimelere ait örnek sayısı iki romanda birbirine çok yakındır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 8 (% 0,13), **Masumiyet Müzesi**'nde 7 (% 0,10) örneği bulunan Türkçe+ Arapça kelimeler ilk romanda 412, son romanda 145 kez tekrar edilmiştir.

2.4.15. Moğolca Kökenli Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 4 (% 0,07) Moğolca kökenli kelime kullanan yazar **Masumiyet Müzesi**'nde 1 (% 0,01) Moğolca kelimeye yer vermiştir.

2.4.16. Ermenice Kökenli Kelimeler

Romanların söz varlığında Ermenice kökenli kelimelere de yer verilmiştir. İlk romanda 4 (% 0,07), son romanda 3 (% 0,04) Ermenice kelime kullanılmıştır. Örnek sayısı az olan Ermenice kelimelerin kullanım sıklığı da düşüktür. Ermenice kökenli kelimelerin sayısının düşük olması Türkçenin söz varlığı içinde Ermenice kelime oranının az oluşuyla ilgilidir.

2.4.17. Rusça Kökenli Kelimeler

Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3 (% 0,05), **Masumiyet Müzesi**'nde 5 (% 0,07) Rusça kökenli kelime kullanmıştır. İlk romandaki Rusça kelimeler roman boyunca 37 kez tekrar edilmiş son romanda kullanılan Rusça kelimeler 11 tekrarla olay örgüsündeki yerini almıştır.

2.4.18. Rumca/Yunanca+Türkçe Kelimeler

Yazar, Rumca/Yunanca+ Türkçe kelimelere ilk romanında 3 (% 0,05) örnek vermiştir. Son romanında Rumca/Yunanca+ Türkçe kelime örneğini artırarak 15'e (% 0,22) çıkarmıştır. Rumca/Yunanca+ Türkçe kelimelerin kullanım sıklığı oranı birbirine yakındır. İlk romanda 51 kez tekrarlanan Rumca/Yunanca+ Türkçe kelimeler son romanda 45 tekrarla kullanılmıştır.

2.4.19. Arapça+ Farsça Kelimeler

Yazarın ilk romanı ile son romanı arasında sayısını artırdığı yapılardan biri Arapça+ Farsça kelime yapısıdır. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda Arapça+Farsça 3 (% 0,05) kelimeyi tekrarsız kullanan yazar, son romanında 11 (% 0,16) Arapça+ Farsça kelimeyi 150 kez tekrarlamıştır. Örnek sayılarından ve yüzdelik oranlardan da anlaşılacağı üzere Arapça+ Farsça yapısındaki kelimelerin kullanım fazlalığı **Masumiyet Müzesi** romanına aittir. Romanda yer alan Arapça+Farsça kelimeler ilk romana oranla hem örnek hem kullanım sıklığı açısından belirgin bir artış göstermiştir.

2.4.20. İngilizce+ Türkçe Kelimeler

Cevdet Bey ve Oğulları'nda 1 (% 0,02) örneği bulunan İngilizce+ Türkçe kelimelerin **Masumiyet Müzesi**'nde 6 (% 0,09) örneği vardır. İlk romanda kullanılan İngilizce+ Türkçe kelimeler roman boyunca tekrarlanmamış, son romandaki İngilizce+ Türkçe kelimeler 33 tekrarla kullanılmıştır. Yazarın, son romanında örnek ve tekrar sayısı bakımından İngilizce+ Türkçe kelimeleri artırdığı görülmektedir.

2.4.21. Türkçe+ Arapça+ Türkçe Kelimeler

Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3 (% 0,05), **Masumiyet Müzesi**'nde 1 (% 0,01) Türkçe+ Arapça+ Türkçe kelime örneği kullanmış, bu kelimeleri olay örgüsünde tekrarlamamıştır.

2.4.22. Almanca Kökenli Kelimeler

Yazar Almanca kökenli kelime örneklerine son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde daha fazla yer vermiştir. İlk romanda 1 (% 0,02) örneği bulunan Almanca kelimelerin son romanda 4 (% 0,06) örneği bulunmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi** romanlarının her ikisinde de sayısı 3'ün altında olan kökenler aşağıda toplu olarak verilmiştir:

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığında 2 örnekle kullanılan kökenler şöyle sıralanabilir: Slavca, Türkçe+ Rumca/Yunanca, Farsça+ Arapça+ Türkçe.

İki romanda 1 örneği bulunan kökenler şunlardır: Soğdca, Süryanice, Arapça+ Türkçe+ Farsça, Fransızca+ Farsça, Moğolca+ Türkçe, Türkçe+ İngilizce.

Rusça+ Türkçe, Ermenice+ Türkçe, Türkçe+ Farsça+ Arapça, Türkçe+ Farsça+ Türkçe kelimelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 1 örneği varken **Masumiyet Müzesi**'nde örneği bulunmamaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda örneği olmadığı halde **Masumiyet Müzesi**'nde 1 örnekle temsil edilen yapılar şöyle sıralanabilir: Türkçe+ Fransızca, Türkçe+ Rumca+ Türkçe, Arapça+ Fransızca, Rusça+ Rumca, Latince+ İngilizce, Rumca+ Farsça, Türkçe+ İtalyanca+ Türkçe.

Macarca, İspanyolca, Bulgarca, İspanyolca+ Türkçe İtalyanca+ Farsça, Bulgarca+ Türkçe kelimelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 1, **Masumiyet Müzesi**'nde 2 örneği bulunmaktadır.

Farsça+ Arapça kelimelerin **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 2, **Masumiyet Müzesi**'nde 1 örneği bulunmaktadır.

Romanların söz varlığını oluşturan kelimelere ait kökenlerin 24'ünde Türkçe, 13'ünde Farsça, 10'unda Arapça, 6'sında Rumca/Yunanca, 5'inde Fransızca, 4'ünde İtalyanca ve İngilizce, 2'sinde Latince, Moğolca, Ermenice, Rusça, Bulgarca, İspanyolca kullanılmıştır. Almanca, Soğdca, Macarca, Süryanice, Sırpça ve Slavca 1'er yapıda kendine yer bulan dillerdir. Romanlarda yer alan kelimelerin köken incelemesi yapılmış 50 farklı yapıda köken sınıfı ortaya çıkmıştır. Sayısal veriler **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığında 19 farklı dile ait kelime örneği kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Kelimelerin kökeninde yer alan 19 farklı dilin ilk romandan son romana doğru giden seyrine bakılacak olursa 29 yapıda artma, 12 yapıda azalma olduğu görülecektir. 9 yapının iki romandaki örnek sayısı eşittir.

Türkçe, Arapça, Arapça+ Türkçe, Fransızca, Farsça+ Türkçe, İtalyanca, Fransızca+ Türkçe, Rumca/Yunanca, İtalyanca+ Türkçe, İngilizce, Türkçe+ Farsça, Rusça, Rumca/Yunanca+ Türkçe, Arapça+ Farsça, Almanca, Macarca, İspanyolca, Bulgarca, İspanyolca+ Türkçe, İtalyanca+ Farsça, İngilizce+ Türkçe, Bulgarca+ Türkçe, Türkçe+ Fransızca, Türkçe+ Rumca/Yunanca+ Türkçe, Arapça+ Fransızca, Farsça+ Rumca, Latince+ İngilizce, Rumca/Yunanca+ Farsça ve Türkçe+ İtalyanca+ Türkçe kelimelerin örnek sayısında artış meydana gelmiştir.

Farsça, Latince, Türkçe+ Arapça, Moğolca, Ermenice, Türkçe+ Arapça+ Türkçe, Farsça+ Arapça, Sırpça, Rusça+ Türkçe, Ermenice+ Türkçe, Türkçe+ Farsça+ Arapça, Türkçe+ Farsça+ Türkçe kelime örneklerinde azalma olmuştur.

Slavca, Türkçe+ Rumca/Yunanca, Farsça+ Arapça+ Türkçe, Soğdca, Süryanice, Arapça+ Türkçe+ Farsça, Fransızca+ Farsça, Moğolca+ Türkçe, Türkçe+ İngilizce kelimelerin örnek sayısında artma veya azalma olmamıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

CEVDET BEY VE OĞULLARI İLE MASUMİYET MÜZESİ ROMANLARINDA KELİME KULLANIM SIKLIĞI

Gerçekte bir istatistik terimi olan sıklık, dilbilimde bir metinde veya sözlü konuşmada aynı birimin gerçekleşme sayısı olarak tanımlanır (Aydın, 2007: 118). Sıklık, bir dilin sözcüklerinin diğer sözcüklere oranla daha çok ya da daha az kullanılması demektir (Aksan, C.3 1998: 20). Bütün dillerde kullanım sıklığı bakımından öne çıkan kelimeler vardır. Kullanıcılar arasında farklılık gösteren bu kelimeler, dili kullanan bireylerin eğitim durumundan yaş gruplarına kadar birçok faktörden etkilenir (Ölker, 2011: 15).

Sıklık çalışmaları, dilin söz varlığında kullanım önceliği taşıyan kelimeleri belirler. Söz varlığındaki yabancı öğelerin oranı, bu oranlara bağlı olarak dilin tarih boyunca etkilediği diller ve gelişim süreci sıklık çalışmalarıyla gün yüzüne çıkar. Dil kullanıcılarının düşünce, duygu ve kültür dünyalarının zenginliğinin ve genişliğinin tespitinde kelime sıklığı çalışmalarının önemli payı vardır.

Edebî eserlerin söz varlığına dayalı sıklık çalışmaları ise metnin konusu, yazarın söz varlığını ve kavram dünyasını yansıtan ipucu kelimeleri ortaya çıkarması bakımından dikkate değerdir. Edebî eserde kullanım sıklığı fazla olan kelimeler; sanatçının dilinin sınırlarını, eğitim durumunu, kültürünü, hayata bakış açısını yansıtır. Kelime sıklığı çalışmalarının eser ve sanatçı açısından taşıdığı önemden hareketle Orhan Pamuk'un **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında en çok kullanılan ilk 100 kelime belirlenmiş ve bu 100 kelime ile ilgili çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır.

Romanlarda en çok kullanılan 100 kelime kullanım sıklıklarıyla birlikte aşağıdaki listede verilmiştir:

	CEVDET BEY VE OĞULLARI	MASUMİYET MÜZESİ
Sıra	Kelime/Kullanım Sıklığı	Kelime/Kullanım Sıklığı
1.	bir/5210	bir/ 4792
2.	dA / 3003	ve/2795
3.	olmak/2798	dA/2685
4.	bu/ 2697	olmak/2511
5.	demek/ 2680	o/2463
6.	o/2170	bu/2080
7.	şey/ 1936	ben/2056
8.	ve/ 1822	Fusun/1781
9.	ben/ 1736	çok/1353
10.	düşünmek/1588	demek/1364
11.	sonra/1565	gibi/1214
12.	ama/1561	etmek/1188
13.	diye/ 1494	için/1162
14.	ne/ 1494	ama/1000
15.	bakmak/ 1312	sonra/ 960
16.	bey/ 1248	gelmek/748
17.	gibi/1149	şey/737
18.	gelmek/1135	daha/ 704
19.	için/1077	görmek/690
20.	yapmak/ 1066	gitmek/689
21.	kendi/ 1016	kendi/633
22.	söylemek/ 1008	iç/611
23.	etmek/ 954	ile/ 609
24.	sen/ 950	yapmak/606
25.	Refik/931	istemek/602
26.	istemek/912	ev/573
27.	mI/mU/888	anne/ 569
28.	görmek/ 875	bakmak/561
29.	gitmek/ 762	kadar/557
30.	çok/ 726	ne/544
31.	var/725	vermek/527
32.	Ömer/ 721	gün/527

33.	daha/ 675	zaman/513
34.	değil/ 675	her/ 509
35.	Cevdet/ 651	biz/482
36.	her/ 642	film/480
37.	vermek/601	hiç/478
38.	hanım/599	söylemek/475
39.	bilmek/579	baba/471
40.	gene/548	Sibel/469
41.	oturmak/541	bütün/466
42.	Muhittin/540	yıl/464
43.	zaman/528	almak/463
44.	ev/ 500	değil /454
45.	şimdi/ 494	çıkma/451
46.	iyi/ 492	göz/449
47.	çıkma/ 479	kız /432
48.	başlamak/ 478	önce/420
49.	dönme/ 466	bey/417
50.	almak/ 451	diye /412
51.	böyle/441	akşam/377
52.	kadar/439	el /377
53.	burada/432	an /375
54.	oda/430	yan /374
55.	okumak/429	hayat/364
56.	söz/ 425	oturmak/362
57.	el/418	sen /351
58.	evet/ 417	mI/mU/345
59.	yok/406	bazen/343
60.	Nigân/ 405	hissetmek /341
61.	Perihan/403	acı/334
62.	insan/ 388	yer/334
63.	çocuk/ 386	bilmek /332
64.	önce/ 386	masa /330
65.	birden/ 384	var /326
66.	şu/ 380	yemek /325
67.	hayat/ 373	iyi /322

68.	başka/ 369	düşünmek /319
69.	nasıl/ 368	artık/ 316
70.	Ahmet/ 363	gece /312
71.	baba/362	ya/ 303
72.	biraz/360	aşk/300
73.	girmek/355	anlamak/291
74.	bütün/351	iki/290
75.	iç/351	mutlu/288
76.	anlamak/ 350	uzun/287
77.	baş/ 349	başka/286
78.	anlatmak/ 343	Nesibe/286
79.	mırıldanmak/ 337	en/283
80.	yüz/336	başlamak /276
81.	durmak/335	sokak /273
82.	ki/334	araba /269
83.	yürümek/329	birlikte /267
84.	biri/324	ilk/263
85.	konuşmak/324	söz/ 256
86.	siz/ 324	şimdi/255
87.	Osman/ 322	yeni/ 254
88.	çalışmak/ 321	müze/252
89.	yan/ 318	saat /246
90.	kapı/ 315	kadın /245
91.	ya/310	oda/245
92.	hiç/309	son /244
93.	sormak/ 307	üzeri /244
94.	göz/ 303	Feridun /241
95.	akıl/298	çocuk /240
96.	hatırlamak/298	baş /239
97.	herkes/298	güzel/ 238
98.	içmek/298	biri/237
99.	biz/293	hatırlamak/235
100.	kız/288	eski/234

Cevdet Bey ve Oğulları romanında en çok kullanılan 100 kelime, roman boyunca 73281 kez tekrarlanmıştır. Bu tekrar sayısı romanda kullanılan toplam kelime sayısının (157247) % 46,60'ını oluşturmaktadır. Elde edilen yüzdelik oran, romanda en çok kullanılan ilk 100 kelimeye ait sıklığın romandaki toplam kelimenin yarısına yakınına oluşturduğunu göstermektedir.

Masumiyet Müzesi'nde en çok kullanılan 100 kelimenin olay örgüsündeki tekrar sayısı 51098'dir. En çok kullanılan 100 kelimenin tekrar sayısı romanda kullanılan toplam kelime sayısının (140335) % 37,12'lik dilimini içine almaktadır.

Romanlarda en çok kullanılan 100 kelimenin sıklık oranları karşılaştırılacak olursa yazarın ilk romanında daha çok tekrara düştüğü, son romanında ilk 100 kelimeye ait tekrar oranını azalttığı görülür.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullanılan 100 kelimenin 64'ü ortak, 36'sı farklıdır. Ortak kelimelerin çoğunluğunu fiil ve isimler oluşturmaktadır.

İlk ve son romanda en çok tekrarlanan kelime *bir*'dir. Bu kelime, **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 5210, **Masumiyet Müzesi**'nde 4792 kez tekrarlanmıştır.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda sıklık sayısı aynı olan, roman içinde aynı sayıda tekrarlanan 14 kelime bulunmaktadır. Bu kelimeler ve sıklık oranları şöyledir: *diye-ne/1494*, *daha-değil/675*, *oda-okumak/430*, *çocuk-önce/386*, *bütün-iç/351*, *biri-konuşmak-siz/324*, *akıl-hatırlamak-herkes-içmek/298*.

Masumiyet Müzesi romanında aynı sıklığa sahip kelimeler ve sıklık oranları şunlardır: *vermek-gün/527*, *akşam-el/377*, *acı-yer/334*, *başka-Nesibe/286*, *kadın-oda/245*, *son-üzeri/244*

İlk romanda en çok kullanılan 100 kelime içinde 8 özel isim bulunurken son romanda en çok kullanılan 100 kelimenin 4'ü özel isimdir. İki romanda ilk 100 kelime içinde yer alan özel isimlerin hepsi kişi isimleridir.

Romanlarda sıklık sıralaması aynı olan iki kelime bulunmaktadır. Bu kelimeler iki romanda da ilk sırada bulunan *bir* ile iki romanda da sıklık bakımından 21. sırada bulunan *kendi* kelimesidir. Romanda ayrıca aynı sayıda sıklığa sahip olan farklı kelimeler de bulunmaktadır. Bu kelimeler ve bu kelimelere ait sıklık oranları aşağıda sıralanmıştır:

dönmek (CBO/466)-bütün (MM/466)

almak (CBO/451)-çıkmaq (MM/451)

burada (CBO/432)-kız (MM/432)
evet (CBO/417)-bey (MM/417)
bütün (CBO/351)-sen (MM/351)
anlatmak (CBO/343)-bazen (MM/343)
ki (CBO/334)-acı, yer (MM/334)
Osman (CBO/322)-iyi (MM/322)
göz (CBO/303)-ya (MM/303)

En çok kullanılan ilk 100 kelimenin temel ve yardımcı kelime özelliği, kelime türü ve durumu, kökeni ile ilgili çıkarımlar şöyle değerlendirilebilir:

3.1. Temel ve Yardımcı Kelimeler

Romanlarda en çok kullanılan ilk 100 kelimenin temel ve yardımcı kelime olma özelliğine göre yapılan dağılımın sayısal sonucu aşağıdaki tablodadır:

	CEVDET BEY VE OĞULLARI	MASUMİYET MÜZESİ
TEMEL KELİME	89	90
YARDIMCI KELİME	11	10
TOPLAM	100	100

Cevdet Bey ve Oğulları'nda en çok kullanılan 100 kelimenin 89'u isim, sıfat, zamir, zarf ve fiil gibi temel kelime olma özelliği taşımaktadır. 11 kelime ise yardımcı kelime olarak değerlendirilen edat, bağlaç ve ünlem türündedir. **Masumiyet Müzesi**'nde ise temel kelime sayısı 90, yardımcı kelime sayısı 10'dur. İki romanda en çok kullanılan ilk 100 kelime temel ve yardımcı kelimeler bakımından karşılaştırıldığında sonuçların birbirine çok yakın olduğu görülür.

3.2. Kelime Türleri

Romanlarda en fazla kullanılan ilk 100 kelimenin sözcük türlerine göre dağılımını gösteren tablo aşağıda verilmiştir:

	CEVDET BEY VE OĞULLARI	MASUMİYET MÜZESİ
İSİM	31	38
FİİL	30	20
SIFAT	14	17
ZAMİR	13	9
ZARF	13	20
BAĞLAÇ	7	6
EDAT	5	8
ÜNLEM	1	-

Cevdet Bey ve Oğulları romanında en çok kullanılan ilk 100 kelimenin 31'i isimdir. İsimden sonra 30 örnekle fiil yer almaktadır. En çok kullanılan ilk 100 kelimenin 14'ü sıfat, 13'ü zamir ve zarftır. Zamir ve zarfı 7 örnekle bağlaç, 5 örnekle edat, takip etmektedir. En çok kullanılan ilk 100 kelimenin içinde ünlem türünde 1 örnek bulunmaktadır.

Romanda bir kelimenin farklı türleri karşıladığı örneklerle de rastlanmaktadır. Örneğin '*bir*' kelimesi olay örgüsü içinde zamir, sıfat ve bağlaç gibi farklı türleri karşılayan işlevlerle kullanılmıştır. En çok kullanılan ilk 100 kelime içinde bu şekilde farklı görevlerle kullanılan 14 kelime bulunmaktadır. Romanın sıklık bakımından sıralanan ilk 100 kelimesinde aynı kelimenin sıfat ve zarf görevli kullanıldığı 6 kelimeye yer verilmiştir. Sıfat, zamir ve bağlaç görevli 1, sıfat ve zamir görevli 5, isim ve sıfat görevli 1, edat ve bağlaç görevli 1 kelime örneği vardır.

Masumiyet Müzesi'nde en çok kullanılan 100 kelimenin 38'i isimdir. İsimleri 20 örnekle fiil ve zarf takip etmektedir. Yazarın sık kullandığı ilk 100 kelimeye ait listede üçüncü sırayı 17 örnekle sıfat almaktadır. En çok kullanılan 100 kelime içinde 9 zamir, 8 edat, 6 bağlaç bulunmakta, ünlem türünde örneğe rastlanmamaktadır.

Olay örgüsü içinde 9 kelime hem sıfat hem zarf göreviyle kullanılmıştır. Aynı kelimenin sıfat ve zamir olduğu 3, edat ve bağlaç olduğu 2, isim ve zarf olduğu 2 örnek bulunmaktadır. En çok kullanılan ilk 100 kelime içinde hem sıfat hem zamir hem bağlaç göreviyle kullanılmış 1 örnek vardır.

Romanlarda en çok kullanılan ilk 100 kelime, türü bakımından karşılaştırıldığında şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

1. İki romanda da en çok isim kullanılmıştır.
2. **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda zamir ve zarfın, **Masumiyet Müzesi**’nde fiil ve zarfın örnek sayıları eşittir.
3. Ünlemlerin, **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda en çok kullanılan 100 kelime içinde örneği bulunduğu halde **Masumiyet Müzesi**’nde örneği yoktur.
4. **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda en az kullanılan kelime türü ünlem, **Masumiyet Müzesi**’nde bağlaçtır.

3.3. Kelime Kökeni

İki romanın en çok kullanılan 100 kelimesi kökenlerine göre incelenmiş, elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	CEVDET BEY VE OĞULLARI	MASUMİYET MÜZESİ
TÜRKÇE	78	79
ARAPÇA	13	11
FARŞÇA	7	5
İNGİLİZCE	-	1
İTALYANCA	-	1
FRANSIZCA	-	1
TÜRKÇE+ARAPÇA	1	-
ARAPÇA+TÜRKÇE	1	2

Cevdet Bey ve Oğulları’nda en çok kullanılan ilk 100 kelimenin 78’i, **Masumiyet Müzesi**’nde ise 79’u Türkçe kökenlidir. Türkçe kelimeleri **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 13, **Masumiyet Müzesi**’nde 11 örnek ile Arapça kelimeler takip etmektedir. Farsça kelimelerin ilk romanın en çok kullanılan 100 kelimesindeki örnek sayısı 7, son romandaki örnek sayısı 5’tir. İlk romanın en çok kullanılan ilk 100 kelimesinde İngilizce, İtalyanca, Fransızca kökenli kelimeye rastlanmazken, son romanda bu üç dilin kökeninden gelen birer örnek bulunmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları’nın en çok kullanılan ilk 100 kelimesini oluşturan örnekler arasında Türkçe+Arapça ve Arapça+Türkçe kökenli birer kelime bulunmaktadır. **Masumiyet Müzesi**’nin en çok kullanılan ilk 100 kelime listesinde

Türkçe+Arapça kelime örneği yoktur ancak Arapça+Türkçe yapısının oluşturduğu 2 kelimeye yer verilmiştir.

İki romanda en çok geçen 100 kelimenin içinde Türkçe, Arapça, Farsça kökenli kelimelerin yoğun kullanıldığı görülmektedir.

J.E. Pierce, **A Frquency Count of Turkish Affixes** adlı makalesinde Türkçede en sık kullanılan kelimelerin listesini vermektedir (Aksan, 1998: 21-22). İlyas Göz'ün hazırladığı **Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü**'nde de sıklık çizelgeleri yapılan kelimeler, kullanım sıklığına göre sıralanmıştır (Göz, 2003:213). Fikir vermesi ve karşılaştırma yapılması açısından Pierce ile Göz'ün kelime sıklığı listelerinde ilk 20 sırada bulunan kelimelerle **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde sık tekrarlanan ilk 20 kelime aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	Joe Pierce	İlyas Göz	Cevdet Bey ve Oğulları	Masumiyet Müzesi
Sıra	Kelime/Kullanım Sıklığı	Kelime/Kullanım Sıklığı	Kelime/Kullanım Sıklığı	Kelime/Kullanım Sıklığı
1	bir / 5589	bir / 29286	bir / 5210	bir / 4792
2	bu / 2170	ve / 22856	dA / 3003	ve / 2795
3	olmak / 2053	olmak / 20844	olmak / 2798	dA / 2685
4	etmek / 1944	bu / 15140	bu / 2697	olmak / 2512
5	ve / 1736	için / 6886	demek / 2680	o / 2463
6	demek / 946	o / 6421	o / 2170	bu / 2080
7	o / 856	ben / 5819	şey / 1936	ben / 2056
8	ne / 685	demek / 5419	ve / 1822	Fusun / 1781
9	baş / 651	çok / 5405	ben / 1736	çok / 1354
10	yapmak / 650	yapmak / 5189	düşünmek / 1588	demek / 1364
11	için / 641	ne / 5098	sonra / 1565	gibi / 1214
12	ben / 607	gibi / 4994	ama / 1561	etmek / 1188
13	görmek / 569	daha / 4683	diye / 1494	için / 1162
14	gelmek / 559	almak / 4422	ne / 1494	ama / 1000
15	iki / 558	var / 4200	bakmak / 1312	sonra / 960
16	vermek / 546	kendi / 4175	bey / 1246	gelmek / 748
17	gibi / 495	gelmek / 4033	gibi / 1149	şey / 737
18	bulmak / 486	ile / 3830	gelmek / 1135	daha / 704
19	hareket / 478	vermek / 3827	için / 1077	görmek / 691
20	almak / 458	ama / 3668	yapmak / 1066	gitmek / 690

Tabloda görüldüğü gibi dört çizelgede de sıklık sıralaması aynı olan tek örnek bir kelimedir. Pierce ile Göz'ün çizelgelerinde 13 ortak kelime yer almaktadır. **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nin sıklık çizelgesiyle Pierce'nin sıklık çizelgesinde 12 ortak kelime tespit edilmiştir. İlyas Göz'ün çizelgesiyle **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın çizelgesi arasında 13, **Masumiyet Müzesi**'nin çizelgesi arasında 12 ortak kelime bulunmaktadır.

3.4. Romanların Farklı ve Tekrar Kelime Sayıları

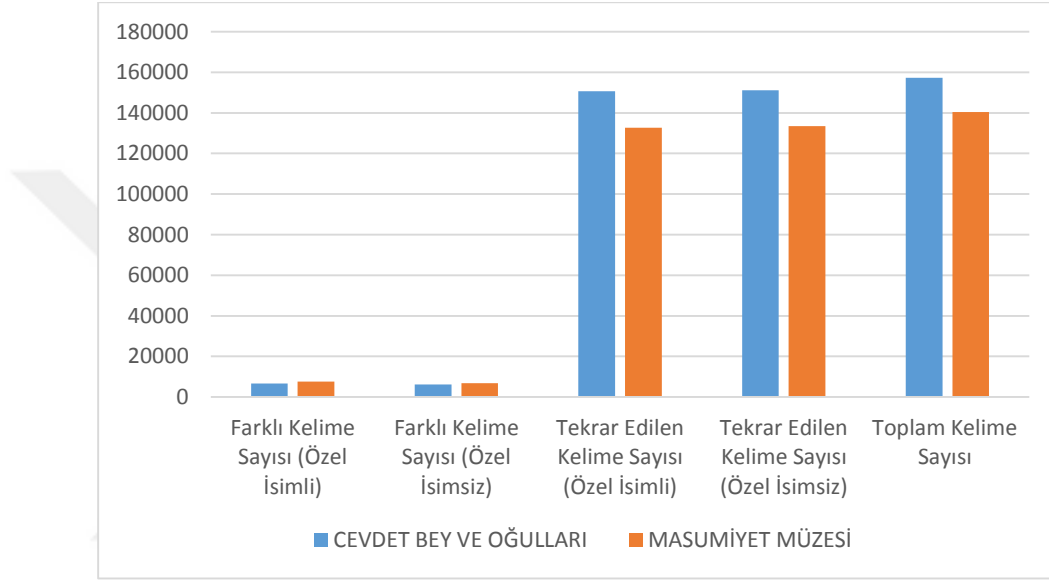
Bir edebî eserin niteliklerini belirleyen ölçütlerden biri eserde kullanılan kelimelerin sayısı ve farklılığıdır. Farklı kelime sayısının artması tekrar oranını düşürür. Yani farklı kelime sayısı ile tekrar sayısı ters orantılıdır. Farklı kelime kullanma oranının yükselmesi sanatçının söz varlığını daha etkili kullandığının göstergelerindendir. Dile ait söz varlığı zenginliğini; üslubu kurgusu, özgün karakter yaratma gücü ve dili kullanma yeteneğiyle birleştirerek kullanan sanatçı nitelikli eser verme yolunda önemli adımlar atmış olur.

Bir yazarın farklı kelime kullanma olasılığı alıcı söz varlığının zenginliği ile ilişkilidir. Dinleme ve okuma becerileriyle elde edinilmiş olan alıcı söz varlığı, edilgen durumdadır. Alıcı söz varlığındaki unsurların fazlalığı, konuşma ve yazma becerilerinin meydana getirdiği üretici söz varlığına aktarılacak unsurların farklı olma olasılığını yükseltir. Dolayısıyla uzun konuşma ve yazma, söz varlığı unsurlarını farklı kullanma olasılığını düşürür. Çünkü üretici söz varlığının en üst kısmını en sık kullanılan öğeler oluşturur. Böylece üretim süreci uzadıkça en iyi bilinen söz varlığı unsurlarına duyulan ihtiyaç artar (Baş, 2013: 77).

Orhan Pamuk'un **Cevdet Bey ve Oğulları** romanı ile **Masumiyet Müzesi** romanında kullandığı farklı kelimeler ve tekrarlar, yazarın Türkçenin söz varlığını ne ölçüde kullandığını göstermesi bakımından önemlidir. Romanların söz varlığını oluşturan farklı ve tekrar kelime sayıları belirlenmiş bu sayılara ilişkin oranlar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

CEVDET BEY VE OĞULLARI			MASUMİYET MÜZESİ	
	Sayısal Değer	%	Sayısal Değer	%
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimli)	6658	4,23	7593	5,41
Farklı Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	6120	3,89	6838	4,87
Tekrar Edilen Kelime Sayısı (Özel İsimli)	150589	95,77	132742	94,59
Tekrar Edilen Kelime Sayısı (Özel İsimsiz)	151127	96,11	133497	95,13
Toplam Kelime Sayısı	157247	100	140335	100

Tablonun grafiğe dönüştürülmüş şekli aşağıda verilmiştir:

Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda toplam 157247 kelime kullanmıştır. **Masumiyet Müzesi**’nde kullanılan toplam kelime sayısı 140335’tir. İlk ve son romanda yer alan toplam kelime sayısı arasında 16912 kelimelik fark bulunmaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları’nda 6658 (% 4,23) farklı kelime kullanılmıştır. Romanda kullanılan özel isimler farklı kelime sayısından çıkarıldığında **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 6120 (% 3,89) kelimelik bir söz varlığı olduğu görülür. Yazarın son romanı **Masumiyet Müzesi**’nde ise farklı kelime sayısı özel isimlerle birlikte 7593 (% 5,41), özel isimler dışında 6838 (% 4,87)’dir.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**’nde 3969 ortak kelime bulunmaktadır. **Cevdet Bey ve Oğulları**’nda 2689 özgün kelime kullanılmıştır. **Masumiyet Müzesi**’nde kullanılan özgün kelime sayısı 3624’tür. İlk romandaki farklı kelime sayısı 6658, son romanda kullanılan farklı kelime sayısı 7593’tür. İki romanda kullanılan farklı kelime sayısının toplamı ise 10282’dir.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda özel isimlerin dâhil edildiği tekrar sayısı 150589, özel isimlerin hariç tutulduğu tekrar sayısı 151127'dir. **Masumiyet Müzesi**'nde özel isimlerle birlikte 132742, özel isimlerin dışında 133497 tekrarın olduğu görülmektedir. Daha ayrıntılı ifade etmek gerekirse yazarın **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda kullandığı 157247 kelimenin 150589'u, **Masumiyet Müzesi**'nde kullandığı 140335 kelimenin 132742'si tekrardır.

Genel sonuç değerlendirildiğinde **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda % 4,23 oranında farklı kelime kullanıldığı % 95,77 oranında tekrara düşüldüğü görülmektedir. **Masumiyet Müzesi**'nde ise kullanılan kelimelerin % 5,41'i farklı % 94,59'u tekrardır.

Ulaşılan sayısal veriler, yazarın ilk ve son romanı arasında 940 farklı kelime bulunduğu, farklı kelime kullanımının %1,18 oranında arttığı görülmektedir. Bir yazarın farklı kelime kullanımını artırıp tekrar sayısını düşürmesi söz varlığını zenginleştirdiğine işaret eder. Orhan Pamuk'un, son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde farklı kelime sayısı artmış tekrar sayısı azalmıştır. Bu sonuç, yazarın son romanında söz varlığının zenginleştiğini göstermektedir.

Türk ve dünya edebiyatının önemli isimlerinin söz varlığını belirleme çalışmaları yapılmış, elde edilen sonuçlar değerlendirilerek sanatçının dili kullanabilme yeteneği, kavram dünyası, dile katkısı ile ilgili yorumlar yapılmıştır. Söz varlığı tespit edilen sanatçılardan bazıları şöyle sıralanabilir:

Peyami Safa 15400, Ahmet Hamdi Tanpınar 15050, Refik Halit Karay 14000, Reşat Nuri Güntekin 14000, Ahmet Mithat Efendi 13000 Cemil Meriç 12500, Ömer Seyfettin 11330, Ziya Gökalp 11290, Sait Faik Abasıyanık 11220.

Yukarıda yaklaşık olarak verilen söz varlığı oranları sanatçıların bütün eserleri taranarak elde edilmiştir. Orhan Pamuk'un iki romanın söz varlığı incelenmiş, dolayısıyla yazarın söz varlığı hakkında yapılan değerlendirmede iki roman esas alınmıştır. Buna göre Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 6658 farklı kelime, **Masumiyet Müzesi** romanında 7593 farklı kelime kullanmıştır. İki romanda kullanılan toplam kelime sayısı 10282'dir.

3.5. Orhan Pamuk'un Kavram Dünyası

Dünyadaki nesnelerin ortak özelliklerine dayanan, dile has bir genelleme, bir soyutlama olan kavram; varlıkların, biçimlerin, olgu, durum ve hareketlerin dilde anlatım buluşudur (Aksan, 1998: 151).

Somut ve soyut varlıkların zihindeki tasarımı olan kavram, *varlık ve eylem adlarından oluşan sözlük birimlerini, varlık ve eylemlerin özelliklerine inmezsizin bildirir* (Karaağaç, 2013: 531).

Edebî eserlerde kullanılan kelimeler, sanatçının kavram dünyasına ait ayrıntıları ön plana çıkarır. Eserin söz varlığını oluşturan kelimelerden hareketle sanatçının duygu, düşünce ve kültür dünyasına ait unsurları ortaya çıkarabilmek mümkündür. Özellikle kullanım sıklığı yüksek olan kelimeler yazarın kavram dünyasının sınırlarını belirlemede önemli bir ölçüttür.

Ahmet Buran edebî metni oluşturan öğelerin “içerik/öz” ve “sunuluş” olduğunun altını çizerek bu öğelerin edebî metin ile ilgisini şöyle açıklar: “*İçerik metnin duygusal, soyut tasarımıdır. Bu tasarım edebî metnin ruhunu oluşturur. Sanatkârın duygu dünyası ve doğuştan sahip olduğu sanatkârane algılayış ve kurgu burada kendini gösterir. Bu silüetin ete kemiğe bürünmesi, yani somut ve duyulur, görülür, bilinir hâle gelmesi ise sunuluşa ilgilidir. Sunuluş ise ancak ve sadece dil ile dilin farklı bir biçimde kullanılmasıyla mümkündür.*” (Buran, 2008: 172). Sunuluşun dil ile yapılması dile ait kelimelerin kullanılmasıyla olur. Yazar; kavram dünyasını, önem verdiği ve geri plana ittiği öğeleri, iç ve dış âleme ilişkin algısını kelimeler aracılığıyla yazıya döker. Dolayısıyla eserini oluştururken kullandığı kelimeler yazarı tanıtmaya bakımından önem taşır. Bu düşünceden hareketle Orhan Pamuk'un ilk ve son romanında en çok kullandığı kelimelerden yola çıkarak yazarın kavram dünyası ile ilgili çeşitli yorumlar yapabilmek mümkündür.

Ben ve *biz* zamirinin sık kullanımı, yazarın ferdiyetçi yönüyle ve kahramanların kendilerini ön planda tutmalarıyla ilgilidir. Romanlarda *anne*, *baba*, *abla*, *ağabey* kelimelerinin kullanımı aile kavramına; *hala*, *teyze*, *enişte*, *dayı*, *amca* vb. akrabalık isimlerinin kullanımı akrabalık müessesesine verilen önemin işareti olarak düşünülebilir. *Aile* ve *akraba* kelimelerinin sık kullanımı da bu tespiti destekler niteliktedir. *Zaman* ve *hayat* yazarın romanlarında önemli yer tutan kavramlardır. Bu kavramların çok kullanılması zamanın ve hayatın insan için taşıdığı öneme dikkat

çekilmek istenmesi şeklinde yorumlanabilir. *Önce, sonra, şimdi, akşam, gece, yıl, an* kelimeleri de yazarın ön planda tuttuğu zaman kavramını pekiştiren örneklerdir.

İnsanları diğer canlılardan ayıran en önemli özellikler düşünme ve konuşma yeteneğidir. İnsanın bu yeteneklerini ortaya koyan *akıl, düşünmek, anlamak, söylemek, demek* kelimeleri yazarın en çok kullandığı kelimeler arasındadır. Böylece yazar, insanî farklılıklara dikkat çekmiştir. Ayrıca *düşünmek* fiili yazarın fikre önem verdiğinin, *demek* ve *söylemek* fiillerinin sık kullanımı romanlardaki karşılıklı konuşma çokluğunun göstergesi olarak düşünülebilir. Konuşmanın önemli unsurlarından biri olarak kabul edilen *söz*, olay örgüsünde sık tekrarlanmış böylece *söz*'ün yazar için taşıdığı değer roman sayfalarına yansıtılmıştır.

Romanlarda çok tekrarlanan *her, başka, biri, bütün* kelimeleri yazarın belirsizlik algısını göstermesi bakımından önemlidir. *Ne, mI/mU, nasıl* soru kelimeleri, yazarın hayata, olaylara ve insanlara karşı sorgulama içinde olduğunu belirtisidir. Roman kahramanlarının geçmişe özlem duymaları *hatırlamak* fiilinin sıkça kullanılması sonucunu doğurmuştur. *Oda, ev, sokak, mahalle, konak, apartman* kelimeleri yazarın mekâna önem verdiğinin ve olay örgüsünde mekânın belirgin yer tuttuğunun somut yansımalarıdır.

En çok kullanılan kelimeler arasında dikkati çeken örneklerden biri *mırıldanmak* fiilidir. Türkçenin kelime sıklığı ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda bu fiile fazla rastlanmamaktadır. Kahramanların kendi kendilerine alçak sesle konuşmalarının ve sesli düşüncelerinin fazlalığı *mırıldanmak* fiilinin en çok kullanılan kelimeler arasına girmesinde etkili olmuştur.

Romanlarda kullanılan özel isimlerden hareketle yorumlar yapmak da mümkündür. **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde erkek isimlerinin kadın isimlerine göre çok olması romanların şahıs kadrosunda erkek kahramanlarının çokluğunun sonucudur. Yazarın romanlarındaki bu durum, erkek egemenliğinin varlığını hissettirdiği düşüncesini de beraberinde getirmektedir.

Yazarın iki romanında ortak kullandığı ülke ve kıta isimleri Türkiye, Ortadoğu ve Avrupa'nın içinde olduğu bir coğrafi alanı belirler. Ortak kullanıma sahip dil ve millet isimleri de sınırları çizilen coğrafya ile örtüşmektedir.

Romanların söz varlığı içinde kullanılan kitap isimleri, yazarın düşünce dünyasını şekillendiren, yazar için edebî literatürde önem arz eden eserlere işaret etmesi bakımından dikkate değerdir. Romanlarda *kitap* kelimesinin fazla kullanımı, yazarın

insanın kendini geliştirmesinde ve farklı bakış açıları kazanmasında kitabın üstlendiği göreve dikkat çektiğini göstermektedir.

Orhan Pamuk, romanlarında doğum, evlenme, sünnet, ölüm gibi toplumsal ve geleneksel dönemlere işaret eden olaylara geniş yer vermiştir. Özellikle nişan ve sünnet törenleri romanlarda ayrıntılı olarak yer almaktadır. Bu durum yazarın eskiden beri süregelen örf, âdet, gelenek ve göreneklere değer verdiğinin göstergesidir. Ölüm, iki romanda da ön planda olan konulardan biridir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda Cevdet Bey'in, **Masumiyet Müzesi**'nde Füsun başta olmak üzere bazı roman kahramanlarının ölümü etraflıca anlatılmıştır. Buna rağmen romanlarda *taziye* kelimesinin kullanılmamış olması dikkat çekicidir. Bu durum yazarın ölüm konusuna ağırlık verdiğini ancak ölümle ilgili âdetleri fazla önemsemediğini düşüncesini akla getirmektedir.

Romanın konusu, yazarın söz varlığını şekillendiren unsurlardan biridir. Sıklık oranı yüksek kelimelere bakılarak romanın konusu hakkında fikir sahibi olunabilir. Örneğin *düşünmek, zaman, okumak, söz, insan, hayat, çalışmak* ve *akıl* kelimeleri **Cevdet Bey ve Oğulları**'nın düşünce ağırlıklı bir roman olduğunu, kahramanların akla, zamana, hayata değer verdiklerini; okumayı, çalışmayı ve düşünmeyi ön planda tuttuklarını göstermektedir. **Masumiyet Müzesi** romanında kullanım sıklığı yüksek olan *anne, zaman, film, hissetmek, acı, yer, aşk, birlikte, saat, kadın ve güzel* kelimeleri, aşk acısını derinden hisseden kahramanın, sevdiği insana kavuşma çabasının söz varlığına yansımış somut göstergeleridir. Kavuşma çabasında mekânın ve zamanın önemli olduğu da sık kullanılan kelimeleri şekillendirmiştir.

Romanlarda az da olsa din ve siyaset ile ilgili çeşitli kelimeler kullanılmıştır. Ancak iki romanın en çok kullanılan ilk 100 kelimesinde din, siyaset ve ideolojiye ait kelimeler bulunmamaktadır. Romanların en çok kullanılan kelimeleri içinde din, siyaset ve ideolojiye ilişkin kelimelerin bulunmaması yazarın incelenen romanlarda bu konulara eğilimi olmadığını göstermektedir.

SONUÇ

Orhan Pamuk'un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**'nin söz varlığı çeşitli başlıklar altında incelenmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir:

1. Orhan Pamuk ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 6658 farklı kelime kullanmış, bu kelimeleri 150589 kez tekrar etmiştir. 6658 farklı kelime söz varlığının % 4,23'ünü kapsamaktadır. 150589 tekrar ise % 95,77 oranındadır. Özel isimler çıkarıldığında farklı kelime sayısının 6120 (% 3,89), tekrarlanan kelime sayısının 151127 (% 96,11) olduğu tespit edilmiştir.

Masumiyet Müzesi'nde 7593 farklı kelime kullanan yazar 132742 tekrarla romanını tamamlamıştır. Romandaki 7593 farklı kelime % 5, 41'lik orana karşılık gelmektedir. 132742 tekrar, romanın söz varlığının % 94,59'lık kısmını oluşturmaktadır. Özel isimler çıkarıldığında farklı kelime sayısı 6838'e (% 4,87) düşerken tekrar sayısı 133497'ye (% 95,13) yükselmektedir. İki romanda da söz varlığının % 90'dan fazlası tekrardır. Tespit edilen tekrar oranlarının edebî esere göre yüksek olduğu görülmektedir.

Sayısal sonuçlara göre yazar, son romanında farklı kelime kullanım oranını artırmış, tekrar sayısını azaltmıştır. Bu durum yazarın söz varlığını zenginleştirdiğini göstermektedir.

2. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında kullanılan farklı kelime sayısı 6658'dir. 6658 kelimenin 2689'u özgün kelimedir. Geriye kalan 3969 kelime **Masumiyet Müzesi** ile ortaktır. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan farklı kelime sayısı 7593'tür. 7593 kelimenin 3624'ü özgün, 3969'u ortaktır. İki romanda kullanılan farklı kelime sayısının toplamı ise 10282'dir.
3. Türk edebiyatının önemli isimlerinin eserlerinde kullandıkları kelime sayısı ile Orhan Pamuk'un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi**'ndeki kelime sayıları karşılaştırılmıştır. Diğer sanatçıların tüm eserlerinde kullandıkları kelime sayısının yaklaşık olarak 10000'i aştığı görülmektedir. Orhan Pamuk'un sadece iki romanın söz varlığı incelenmiş, dolayısıyla yazarın söz varlığı hakkında yapılan değerlendirmede iki roman esas alınmıştır. Buna göre Orhan Pamuk, **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 6658 farklı kelime, **Masumiyet Müzesi** romanında 7593 farklı

kelime kullanmıştır. İki romanda kullandığı toplam kelime sayısı ise 10282'dir.

4. Orhan Pamuk'un ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları** ile son romanı **Masumiyet Müzesi** arasında zamir ve edat dışındaki kelime türlerinin farklı kullanım sayısında artış meydana gelmiştir.
5. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda 3588 farklı isim kullanılmıştır. İsimler romanda kullanılan kelime türlerinin % 52,39'unu kapsamaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan farklı isim sayısı 4160'tır. 4160 farklı isim, romandaki kelime türlerinin % 52,59'unu içine almaktadır. Verilen sayısal sonuçlar iki romanda da en çok kullanılan kelime türünün isim olduğunu göstermektedir.

Cevdet Bey ve Oğulları ile **Masumiyet Müzesi**'nde 18 farklı edat kullanılmıştır. Edatlar ilk romanın söz varlığının % 0,26'sını oluşturmaktadır. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan edatların kelime türleri içindeki oranı ise % 0,23'tür. Bu sonuçlar iki romanda da en az kullanılan kelime türünün edat olduğunu göstermektedir.

6. Deyim, ilişki sözü, kaba söz/küfür, argo söz, terim, doldurma söz ve atasözünü içine alan söz varlığı unsurları bakımından **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının belirgin sayısal üstünlüğü söz konusudur.
7. **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarında kökenleri bakımından 19 farklı dile ait kelime örnekleri bulunmaktadır.
8. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 3814 (% 62,32) Türkçe kökenli kelime kullanılmıştır. Diğer kökenlere ait kelime sayısı ise 2306 (% 37,68)'dir. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan Türkçe kökenli kelime sayısı 4037 (% 59,04), Türkçe dışındaki kökenlere ait kelimelerin sayısı 2801 (% 40,96)'dir. İki romanda kullanılan Türkçe kökenli kelimelerin toplam sayısı 7851'dir. Elde edilen sayısal veriler iki romanın söz varlığına Türkçe kökenli kelimelerin hâkim olduğunu göstermektedir.
9. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında kullanılan gerçek anlamlı kelime sayısı 5999 (% 98,02), mecaz anlamlı kelime sayısı 963 (% 15,74), yan anlamlı kelime sayısı 123 (% 2,01)'tür. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanılan gerçek anlamlı kelime sayısı 6712 (% 98,16), mecaz anlamlı kelime sayısı 879 (% 12,85), yan anlamlı kelime sayısı 56 (% 0,82)'dir. Sayısal veriler iki romanda da en çok gerçek anlamlı kelimelere yer verildiğini; mecaz ve yan

anlamli kelimelerin kullanım oraninin, gercek anlamın gerisinde kaldığını göstermektedir.

10. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında 245 (% 4) eş anlamli, 228 (% 3,73) zıt anlamli kelime kullanılmıştır. **Masumiyet Müzesi** romanında ise 232 (% 3,39) eş anlamli, 279 (% 4,08) zıt anlamli, Sonuçlar **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en çok eş anlamli kelimeye, **Masumiyet Müzesi**'nde ise en çok zıt anlamli kelimeye yer verildiğini göstermektedir.
11. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda en çok kullanılan 100 kelimenin 89'u, **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullanılan 100 kelimenin 90'ı temel kelimedir.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda en çok kullanılan 100 kelimesinin 31'i, **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullanılan ilk 100 kelimenin 38'i isimdir. Bu durum iki romanda en çok kullanılan kelime türünün isim olduğunu göstermektedir. **Cevdet Bey ve Oğulları**'nda ilk 100 kelime içinde en az kullanılan kelime türü 1 örnekle ünlem; **Masumiyet Müzesi**'nin en çok kullanılan ilk 100 kelimesi içinde en az kullanılan kelime türü 6 örnekle bağlaçtır. İlk romanda kelime türlerinin hepsine ait örnek bulunurken Son romanın en çok kullanılan ilk 100 kelimesinde ünlem örneği bulunmamaktadır.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda en çok kullanılan 100 kelimenin 78'i Türkçe kökenlidir. **Masumiyet Müzesi**'nde kullanım sıklığı en yüksek olan 100 kelimenin 79'u Türkçedir. İlk romanda 22, son romanda 21 kelime, köken bakımından Türkçe dışındaki diğer dillere ait kelimelerdir.

12. **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde en çok kullanılan ilk 20 kelime, J. Pierce ve İlyas Göz'ün, Türkçenin kelime sıklığına dair verdikleri listelerde yer alan ilk 20 kelime karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonunda **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nin sıklık çizelgesiyle J. Pierce'nin sıklık çizelgesinde 12 ortak kelime tespit edilmiştir. İlyas Göz'ün sıklık çizelgesiyle **Cevdet Bey ve Oğulları** romanının sıklık çizelgesi arasında 13, **Masumiyet Müzesi**'nin sıklık çizelgesi arasında 12 ortak kelime bulunmaktadır. Orhan Pamuk'un romanlarında en çok kullandığı ilk 20 kelimenin, Türkçenin sıklığı ile ilgili olarak yapılan çalışmalardaki kelimelerle benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

13. **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi**'nde erkek isimlerinin kadın isimlerine göre çok olması romanların şahıs kadrosunda erkek kahramanlarının çokluğunun sonucudur. Yazarın romanlarındaki bu durum, erkek egemenliğinin varlığını hissettirdiği düşüncesini de beraberinde getirmektedir. Yazar, iki romanında da doğum, evlenme, sünnet, ölüm gibi toplumsal ve geleneksel dönemlere işaret eden olaylara geniş yer vermiştir. Özellikle nişan ve sünnet törenleri, iki romanda da ayrıntılı olarak yer almaktadır. Bu durum yazarın eskiden beri süregelen örf, âdet, gelenek ve göreneklere değer verdiğinin göstergesidir. Yazarın iki romanında ortak kullandığı ülke ve kıta isimleri Türkiye, Ortadoğu ve Avrupa'nın içinde olduğu bir coğrafi alanı belirler. Ortak kullanılan dil ve millet isimleri de sınırları çizilen coğrafyayla örtüşmektedir. İki romanın ana mekânı İstanbul'dur. Dolayısıyla İstanbul'a ait semt, cadde, sokak vb. yer isimleri fazla kullanılmıştır. Bu örnekler **Cevdet Bey ve Oğulları** ile **Masumiyet Müzesi** romanlarının söz varlığında Orhan Pamuk'un kavram dünyasını yansıtan kelimelere yer verildiğinin göstergesidir.

Yukarıda maddeler halinde sıralanan sonuçlar kısaca şöyle değerlendirilebilir:

Orhan Pamuk, son romanı **Masumiyet Müzesi**'nde ilk romanı **Cevdet Bey ve Oğulları**'na göre farklı kelime kullanım sayısını artırmış, kelime tekrarı oranını azaltmıştır. İki romanında toplam 10282 farklı kelime kullanmış, kelime türlerinden en çok isme en az edata yer vermiştir. İki romanın söz varlığına köken olarak Türkçe, anlam bakımından gerçek anlamlı kelimeler hakimdir. **Cevdet Bey ve Oğulları** romanında kelime türlerinden zamir ve edatı daha fazla kullanan yazar **Masumiyet Müzesi**'nde isim, sıfat, zarf, bağlaç ve ünleme ilk romanına oranla sık yer vermiştir. İlk romanda eş anlamlı, son romanda zıt anlamlı kelimeler fazladır. Romanlarda kullanım sıklığı yüksek olan kelimeler Orhan Pamuk'un kavram dünyasına ışık tutacak niteliktedir.

SÖZLÜK

CEVDET BEY VE**OĞULLARI****A**

aa

abanmak

abartmak

abdest

Abdullah

Abdülaziz

Abdülhamit

Abdülmecit

abes

abla

abuk subuk

acaba

acele

acele acele

aceleci

acemi

acı

acıklı

acıkmak

acıma

acımak

acımasız

acındırmak

acil

aç

açabilmek

açamamak

açı

açık

açık açık

açık seçik

açıkça

açıkçası

açıklama

açıklamak

açıklanabilmek

açıklanmak

açıklayış

açıklık

açılabilmek

açılış

açılmak

açış

açmak

ad

Ada

adalı

adam

adamak

Adana

aday

âdet

adım

adımlık

adi

adlı

adliye

adres

af

afallamak

aferin

affedilmek

affetmek

affettirmek

afiş

afiyet

aforizma

aforoz

Agâh

ağ

Ağa Camii

ağabey

ağabeylik

ağaç

Ağaoğlu Ahmet

ağır

ağır ağır

ağırbaşlı

ağırbaşlılık

ağırlanmak

ağırlaşma

ağırlaşmak

ağırlık

ağız

ağızlı

ağlama

ağlamak

ağlamaklı

ağlatmak

ağlaya ağlaya	akıllı	alaycı alaycı
ağlayış	akıllıca	alaycılık
ağrı	akılsız	alaylı
ağrımak	akılsızlık	albay
ağustos	akış	albüm
Ağustos	akıtılmak	alçak
ah	akıtmak	alçakça
ahali	akmak	alçakgönüllü
ahbap	akraba	alçakgönüllülük
ahbaplık	akrabalık	alçalmak
ahçı	akrep	alçı
ahır	aksaklık	aldatılmak
ahlâk	Aksaray	aldatmak
ahlâkçı	aksilik	aldırış
ahlâkçılık	akşam	aldırmak
ahlâki	akşamüstü	aldırtmak
ahlâklı	akşamüzeri	Alebru Teyze
ahlâksız	aktarıcı	alelade
ahlâksızlık	aktarılamamak	âlem
ahlamak	aktarılmak	âlet
ahlaya poflaya	aktarmak	alev
ahmak	al	Alevi
ahmaklık	alabilmek	alevlenmek
Ahmet	alacakaranlık	alevsiz
Ahmet Rıza	alafranga	aleyh
ahşap	alafrangalık	algılanmak
aile	alamamak	alıcı
ait	alan	alık
ak	alaşağı	alıklaşmak
Akhisar	alaturka	alıklık
akıl	alaturkalık	alıkoymak
akılcı	alay	alın
akılcılık	alaycı	alınabilmek

alınan	Almanya	Anavi
alınalı	alo	anayurt
alınlık	Alp	ancak
alınmak	alt	andırmak
alınsa alınsa	Altay Dağı	angarya
alış	althea	anı
alışamamak	altı	anılmak
alışık	altı yedi	anırmak
alışıldık	altı yüz	ani
alışılmadık	altın	Anibal
alışılmış	Altınışık	Ankara
alışkanlık	altmış	Ankara Palas
alışkın	altmış milyon	anket
alışmak	altmışaltı	anlam
alıştıra alıştıra	altüst	anlama
alıştırmak	ama	anlamak
alışveriş	amaç	anlamazlık
alıvermek	amaçlamak	anlamsız
Ali Suavî	amaçsız	anlaşabilmek
Aliye Hanım	aman	anlaşamamak
alkış	Amasya	anlaşılabilirlik
alkışlamak	amca	anlaşılamamak
alkol	amcaoğlu	anlaşılmaz
alkolik	Amerika	anlaşma
Allah	Amerikalı	anlaşmak
Allah aşkına	Amerikan	anlaşmazlık
Allahıısmarladık	ampul	anlatabilmek
allak bulak	an	anlatamamak
Allons	ana	anlatılamamak
almak	anaç	anlatılmak
Alman	Anadolu	anlatım
Almanca	anahtar	anlatmak
Almancı	Anatole France	anlayabilmek

anlayamamak	Arap	asırlık
anlayış	araştırmak	asistan
anlayışlı	arayış	asker
anlayışsız	arı	askerî
anlayışsızlık	arınmak	Askerî Tıbbiye
anlık	arınmış	askerlik
anmak	arife	askı
anne	aristokrat	askılı
anneanne	aritmetik	aslan
ansızın	arka	aslında
ansiklopedik	arkadaş	asma
antik	arkadaşlık	asmak
apaçık	arkalık	asri
apartman	armut	Asya
Apollinaire	Arnavut	aşağı
Apollinaris	arsa	aşağı yukarı
aptal	art	aşağılama
aptal aptal	artık	aşağılamak
aptalca	artırmak	aşağılık
aptallık	artış	aşama
ara	artist	aşamamak
araba	artmak	âşık
arabacı	arttırmak	aşılamak
aracı	Artvin	aşırı
aracılık	asabi	aşırılık
araç	asalak	aşırılmak
arada sırada	asansör	aşiret
aralamak	asansörsüz	Aşiyân
aralık	asfalt	aşk
Aralık	asık	aşmak
arama	asıl	at
aramak	asılı	atamamak
aranmak	asılmak	atasözü

Atatürkçü	avunmak	ayrı
ateş	avuntu	ayrı ayrı
ateşlemek	Avusturya	ayrıca
ateşli	avutabilmek	ayrıcalık
ateşli ateşli	avutamamak	ayrıcalıklı
atılmak	avutma	ayrılık
atış	avutmak	ayrılış
atışmak	avutulmak	ayrılmak
atıştırma	ay	ayrıntı
atıştırmak	ayak	ayrıntılı
atıvermek	ayakbağı	Ayşe
Atina	ayakkabı	Ayvaz
Atinalı	ayaklı	az
Atiye Hanım	ayaküstü	az çok
Atkinson	ayarlamak	azalmak
atlamak	Ayazpaşa	azaltmak
atlatılmak	aydın	azarlama
atlatmak	aydınlatılmak	azarlamak
atlayıvermek	aydınlatıvermek	azarlanmak
atlı	aydınlatmak	azarlayamamak
atmak	aydınlık	azarlayıcı
atölye	âyet	azınlık
avanak	âyet mayet	Aziz
avaz	ayıp	azlık
avize	ayıramamak	
avlu	ayırma	B
Avrupa	ayırmak	baba
Avrupai	aylak aylak	babaanne
Avrupalı	aylarca	babacan
avuç	aylık	babacanlık
avukat	ayna	Babîâli
avukatlık	aynalı	baca
avunma	aynı	bacak

bacı	bakıcılık	banliyö
badanalanmak	bakılmak	banyo
badem	bakım	baraka
bağ	bakımlı	barbar
bağımsız	bakımsız	barbarlık
bağımsızlık	bakımsızlık	Barbaros
bağıra bağıra	bakınmak	bardak
bağırıp çağırmak	Bakırköy	barışçı
bağırış	bakış	barışçılık
bağırma	bakışlı	barışma
bağırmak	bakışmak	barışmak
bağış	bakıvermek	bari
bağışlamak	baki	basamak
bağışlayıcı	bakir	basılmak
bağlamak	bakkal	basın
bağlanma	baklava	basit
bağlanmak	bakma	basitlik
bağlı	bakmak	baskı
bağlılık	bal	baskın
bağrıışma	balgam	basmak
bahane	balık	bastırılmak
bahar	balıkçı	bastırmak
bahçe	Balkan Antantı	baş
bahçeli	balkon	baş başa
bahçıvan	ballandırmak	başaramamak
bahçıvanlık	balta	başarı
Bahri Hazer	baltalamak	başarılı
bahsetmek	Balzac	başarısız
bahşiş	bambaşka	başarısızlık
bakabilmek	Bandırma	başarmak
bakamamak	banka	başbakan
bakan	bankacı	başbakanlık
bakanlık	banker	başka

başkan	bayağılaşmak	bekçi
başkâtip	bayağılık	bekçilik
başlama	bayat	bekleme
başlamak	bayılma	beklemek
başlangıç	bayılmak	beklenilmek
başlanmak	bayıltmak	bekleniş
başlatma	bayındırlık	beklenmedik
başlayamamak	bayrak	beklenmek
başlı başına	bayraklı	bekletme
başlık	bayraksız	bekletmek
başmüfettiş	bayram	bekleyememek
başörtülü	bayramlaşma	bekleyiş
başörtüsü	bayramlaşmak	bel
başparmak	Bazaar de Levant	belâ
başsağlığı	Anonim Şirketi	belediye
baştan aşağı	bazen	belge
baştan başa	bazı	belirgin
baştan sona	bazıları	belirlemek
baştezgâhtar	bazısı	belirlenmek
başucu	be	belirli
başvekil	bebek	belirmek
başvurmak	Bebek	belirsiz
batak	becerikli	belirti
batı	beceriksiz	belirtmek
Batı	beceriksizlik	belki
batırmak	becermek	Bellarmin
batmak	bedel	bellek
battaniye	beğendirmek	belli
Baudelaire	beğenilmek	belli belirsiz
bavul	beğenme	bembeyaz
bavullu	beğenmek	ben
bay	beğenmişlik	ben
bayağı	bekâr	bence

benimseme	beton	biftek
benimsemek	bey	bilanço
benimsenmek	beyan	bildik
benimsetilmek	beyanat	bildirmek
benimseyememek	beyaz	bile
benzeme	Beyazıt Camii	bilebilmek
benzemek	beyefendi	bilek
benzer	beyin	bilemek
benzeri	Beyoğlu	bilememek
benzerlik	Beyrut	bilenmek
benzersiz	beyzade	bilet
benzetme	bez	biletçi
benzetmek	bezelye	bilge
benzin	bezik	bilgi
benzinci	beziryağı	bilgin
beraber	bıcı bıcı	bilgisizlik
beraberlik	bıçak	bilim
berbat	bıçaklamak	bilimsellik
berber	bıkkın	bilinç
bereketli	bıkkınlık	bilinçli
Bergasse	bıkmak	bilmece
beri	bıkmak usanmak	bilmek
Berlin	bırakabilmek	bilmeyebilmek
berrak	bırakılamamak	bin
besbelli	bırakılmak	bin iki yüz
besleme	bırakma	bina
beslemek	bırakmak	binilmek
beslenmek	bıyık	binış
beş	bıyıklı	binmek
beş altı	biblo	bir
beş yüz	biçebilmek	bir bir
Beşiktaş	biçim	bir iki
beşinci	biçmek	birader

biraz	bitirivermek	bonfile
birazcık	bitirme	Bonnard
birazdan	bitirmek	bono
birbiri	bitişik	borç
birçok	bitivermek	borçluluk
birden	bitki	bordro
birdenbire	bitkin	borsa
birdirbir	bitmek	boru
birer	biz	bostan
birey	Blanchot	bostancı
bireyci	Blum	bostancılık
biri	Blumchen	bostanlık
biricik	bocalamak	boş
birikinti	boğaz	boş boş
birikmek	boğazlaşmak	boşalmak
biriktirmek	boğmak	boşaltılmak
birim	boğuk	boşaltmak
birinci	boğulmak	boşamak
birisi	boğum	boşanmak
birkaç	boğuşma	boşlamak
birleşmek	boğuşmak	boşluk
birleştirilmek	bohem	boşuna
birleştirilmiş	bois	boşvermek
birleştirme	bol	Botter
birleştirmek	bol bol	boy
birlik	bolca	boya
birlikte	Bolivya	boyacı
bisiklet	Bolşevik	boyama
bisküvi	bomba	boyamak
Bismillahirrahmanirrahim	bombalanmak	boyanmak
bitirememek	bombardıman	boydan boya
bitirilememek	bomboş	boyu
bitirilmek	boncuklu	boynuz

boyun	bugün yarın	bunamak
boyunca	buğulanmak	bunca
boyunlu	buğulu	buncağız
boyut	buhar	bunlar
bozarma	buhran	bura
bozarmak	buhranlı	burada
bozkurt	bulabilmek	burası
bozmak	bulamamak	burç
bozuk	bulandırmak	Burgaz
bozulmak	bulanık	Burhanettin Okay
bozuntu	bulanmak	burjuva
böbrek	bulaşıcı	burjuvazi
böcek	bulaşık	Burla
böğürmek	bulaşmak	burmak
böh	bulaştırma	burun
bölme	bulaştırmak	buruşma
bölmek	buldurtmak	buruşmak
bölüm	Bulgar	buruşturmak
bölünme	Bulgaristan	buruşuk
bölünmek	bulma	but
bölüşmek	bulmak	butik
börek	bulunamamak	buyruk
böyle	bulunmak	buyurmak
böylece	bulunmaz	buz
böylesi	buluş	buzdolabı
breh breh	buluşma	buzlu
breve	buluşmak	bücür
briç	bulut	büfe
bu	bulutlu	bükme
buçuk	bulutsuz	bükülmek
budala	buluvermek	büküş
budalalık	bulvar	büro
bugün	bunalmak	bürünmek

büsbütün

bütün

bütünlük

büyü

büyük

Büyükada

büyüklük

büyüme

büyümek

büyütmek

büyütölmek

büzülmek

C

caba

cadde

cadı

cahil

cahillik

Cahit Sıtkı

caka

cam

camekân

cami

camlı

can

canla başla

canlandırmak

canlanmak

canlı

cansız

capri

cart curt

caydırmak

cayır cayır

caymak

cehennem

ceket

ceketli

Celal Bayar

Celali

celi

Cemil

Cemile

Cenap Sorar

cenaze

cennet

Cennethisar

centilmen

cep

cephe

cerrah

cerrahi

cesaret

cesaretlenmek

ceset

cesur

cetvel

cevap

Cevdet Işıkcı

ceviz

ceylan

ceza

cezalandıramamak

cezalandırılmak

cezalandırmak

Cezmi

checkup

cılız

cırcırböceğı

cıva

cıvık

cıvıl cıvıl

cıvıltı

cıvıltılı

cıvıtmak

cızırdamak

cızırtı

cibinlik

cici

ciddi

ciddi ciddi

ciddileşmek

ciddiyet

ciğer

Cihangir

cihaz

cilâlı

cilt

cimcime

cin

cinayet

cins

cinsel

cip

civciv

civcivli

çoşku

çoşkulu

coşmak
 coşturmak
 cömertlik
 cuma
 cumartesi
 cumba
 cumhurbaşkanı
 cumhuriyet
 cumhuriyetçi
 cumhurreisi
 cuntacılık
 curcuna
 cüce
 cümle
 Cüneyt
 cüzdan

C

çaba
 çabuk
 çabuk çabuk
 çağ
 çağdaş
 çağdıramamak
 çağırma
 çağırma
 çağrı
 çağrılı
 çağrılmak
 çağrışım
 çakı
 çakıl
 çakmak

çakmak
 çalabilmek
 çalınmak
 çalışabilmek
 çalışmamak
 çalışan
 çalışılmak
 çalışkan
 çalışkanlık
 çalışma
 çalışmak
 çalıştırılmak
 çalıştırmak
 Çallı
 çalmak
 çam
 çamaşır
 çamaşırhane
 çamaşırlık
 Çamberlayn
 Çamlıca
 çamur
 çamurlaşmak
 çamurlu
 çan
 Çanakkale
 Çankaya
 çanta
 çapalamak
 çapkın
 çapkınlık
 çardak
 çare

çaresiz
 çaresizlik
 çark
 çarklı
 çarpa çarpa
 çarpılmak
 çarpışmak
 çarpmak
 çarşaf
 çarşafı
 çarşamba
 çarşı
 çat
 çatal
 çatı
 çatır çatır
 çatışabilmek
 çatlak
 çatma
 çatmak
 çavuş
 çay
 çaydanlık
 çaylak
 çekici
 çekicilik
 çekidüzen
 çekilme
 çekilmek
 çekingen
 çekingenleşmek
 çekinme
 çekinmek

çekirdek	çevirmen	çınar
çekirdekçi	çevre	çingirak
çekirdeksiz	çevrelemek	çingiraklı
çekişmek	çevrili	çınılamak
çekıştirmek	çevrilmek	çıplak
çekme	çeyiz	çırak
çekmece	çeyrek	çıraklık
çekmek	çığır	Çırçır
çekmeli	çığlık	çırpınmak
Çekoslovakya	çıkabilme	çırpma
çektirmek	çıkabilmek	çırpmak
çelenk	çıkamamak	çıtırdayış
çelik	çıkara çıkara	çıtlatma
çelişki	çıkarakabilmek	çıtlatmak
çelişkisiz	çıkaramamak	çiçek
çelişmek	çıkartılabilmek	çiçekçi
çelmek	çıkartılmak	çiçekli
çember	çıkartıp çıkartıp	çift
çene	çıkarma	çiftçilik
çengelli	çıkarmak	çiftlik
çerçeve	çıkartılma	çiğ
çerçevelenmek	çıkartılmak	çiğnenmek
çerçeveli	çıkılamamak	çikolata
Çerkez	çıkılmak	çikolatalı
Çerkezlik	çıkıntı	çile
çeşit	çıkış	çilek
çeşitli	çıkışmak	çilekeş
çeşme	çıkıvermek	çileli
çevik	çıkma	çingene
çevirebilmek	çıkma	çini
çeviri	çıldırma	çinili
çevirme	çılginlaşmak	çirkef
çevirmek	çın çın	çirkin

çirkinleşmek
 çirkinlik
 çitlenbik
 çizgi
 çizgili
 çizilmiş
 çizim
 çiziştirilme
 çizme
 çizmek
 çoban
 çocuk
 çocukça
 çocuklu
 çocukluk
 çocuksu
 çocuksuluk
 çoğalmak
 çoğu
 çoğunluk
 çok
 çokluk
 çoktan
 çoluk çocuk
 çorap
 çoraplı
 çorba
 çökertilmek
 çökertmek
 çökmek
 çökük
 çömelmek
 çömez

çöp
 çöpçü
 çöplük
 çörek
 çözememek
 çözmek
 çözülme
 çözülme
 çözüm
 çözümsüz
 çullanmak
 çuvalı
 çünkü
 çürük
 çürümek
 çürütülememek

D

dA
 dadanmak
 dadı
 dağ
 dağılma
 dağılmak
 dağınık
 dağınıklaşmak
 dağıtım
 dağıtma
 dağıtmak
 daha
 dahası
 dahil
 dair

daire
 dakik
 dakika
 dakikalık
 daktilo
 dal
 Daladiye
 dalga
 dalgacı
 dalgalanma
 dalgalanmak
 dalgalı
 dalgın
 dalgın dalgın
 dalmak
 dam
 damar
 damat
 damla
 damlacık
 damlamak
 damlatmak
 dana
 Daniel Defoe
 Danimarkalı
 dans
 Danton
 dar
 darbe
 darbeci
 darbuka
 darbukacı
 dargın

dargınlık	defter	delirmek
darılma	değdirmek	delmek
darılmak	değer	demek
darkafalılık	değerlendirememek	demin
darlık	değerlendirme	demir
darmadağın	değerlendirmek	Demirağ
dava	değerli	Demirbağ
davet	değersiz	Demirci
davetiye	değil	Demirel
davetli	değinmek	demiryolu
davranamamak	değişebilmek	demleme
davranış	değişik	demlemek
davranma	değişiklik	demlenmek
davranmak	değişme	demlik
davulcu	değişmek	Demolins
dayak	değiştirememek	deneme
dayalı	değiştirme	denemek
dayamak	değiştirmek	denetçi
dayanabilmek	değmek	denetim
dayanak	değnek	denetleme
dayanamamak	değnekçi	denetlemek
dayandırılmamak	dehşet	denetleyememek
dayandırılmak	dehşetli	denetmen
dayanıklı	dekovil	deney
dayanılmak	deli	deneyim
dayanmak	deli dolu	denge
Decugis	delik	dengelenmek
dede	delik delik	dengeli
dedikodu	delik deşik	dengesiz
dedirtmek	delikanlı	dengesizleşmek
defa	deliksiz	deniz
defalarca	delilik	denizanası
defne	delinmek	denizci

denizlik	destek	dikkatsiz
denk	desteklemek	dikkatsizlik
depo	dev	dikleşmek
deprem	devalüasyon	dikmek
depresyon	devam	dil
dere	devamlı	Dildade Hanım
derece	deve	dilek
dergi	devirmek	dileme
derhal	devlet	dilemek
deri	devletçilik	dilenci
derin	devre	dilenmek
derin derin	devrilmek	dilsizlik
derinden derine	devrim	dimdik
derinlemesine	devrimci	Dimitri
derinleşmek	deyivermek	Dimitrokopulo
derinlik	dış	Dimyat
derlenip toparlanmak	dışarı	din
derli toplu	dışışleri	dinamit
derme çatma	dide	dinç
dernek	didikleme	dinçleştirmek
ders	didiklemek	dindar
Dersim	didikleyememek	dindirmek
dert	didinmek	dinleme
dertlenmek	diğer	dinlemek
dertleşebilmek	dik	dinlenme
dertleşmek	dikbaşlılık	dinlenmek
dertli	dikdörtgen	dinletememek
dertsiz	diken	dinletmek
desen	dikili	dinleyememek
despot	dikilmek	dinleyici
despotluk	dikiş	dinmek
destan	dikkat	Diotima
deste	dikkatli	dip

diploma
 diplomat
 direk
 direnmek
 diri
 dirilmek
 dirilmek
 dirsek
 disiplin
 dış
 dişlemek
 divan
 Divrik
 diyememek
 diz
 dizgi
 dizi
 dizilmek
 dirmek
 Dobrice
 doğa
 doğal
 doğalı
 doğmak
 doğru
 doğru dürüst
 doğrudan
 doğrudan doğruya
 doğrulamak
 doğrulmak
 doğrultmamak
 doğrultmak
 doğruluk

doğrusu
 doğu
 Doğu
 doğum
 doğurmak
 doksan
 doktor
 Doktor Aras
 doktora
 doktorluk
 dokunabilme
 dokunabilmek
 dokunaklı
 dokunamamak
 dokundurma
 dokundurtmak
 dokunma
 dokunmak
 dokunulmak
 dokuz
 dokuz on
 dolandırmak
 dolanmak
 dolap
 dolar
 dolaşamamak
 dolaşmak
 dolaştırmak
 dolayı
 doldurabilmek
 dolduramamak
 doldurmak
 doldurulmak

dolma
 Dolmabahçe
 dolmak
 dolmuş
 dolu
 dolu dolu
 don
 donmak
 donuk
 donuklaşmak
 donukluk
 dost
 dostça
 dostluk
 Dostoyevski
 dosya
 doya doya
 doymak
 doyurabilmek
 doyuramamak
 doyurma
 doyurmak
 doyurucu
 dökememek
 dökme
 dökme
 dökülme
 dökülmek
 döndürmek
 dönebilmek
 dönemeç
 dönememek
 dönme

dönmek	durgun	dürüst
dönülebilmek	durgunluk	düşüş
dönülmek	durma	düşkün
dönüp dönüp	durmadan	düşlemek
dönüş	durmak	düşman
dönüştürülememek	durum	düşmanca
dönüştürülmek	durup durup	düşmanlık
dönüvermek	durup dururken	düşmek
dördüncü	duvar	düşse düşse
dört	duyabilmek	düşük
dörtgen	duyamamak	düşünce
dört yol	duyarlı	düşünceli
döşeme	duygu	düşünceli düşünceli
döşemek	duygulanmak	düşüncesizlik
döşenmek	duygulu	düşündürmek
döşeyebilmek	duygusallık	düşündürtmek
döşeyici	duygusuz	düşünebilmek
dövdürmek	duygusuzluk	düşünememek
dövmek	duyma	düşünme
dövüş	duymak	düşünmek
dövüşmek	duyulmak	düşünsel
dramatik	duyurmak	düşünülmek
Dreyfus	duyuru	düşürmek
dua	düdük	düvel
duba	düğme	düzelmek
dudak	düğün	düzeltebilmek
dul	dükkân	düzeltilme
duman	dükkâncı	düzeltilmek
dumanlanmak	dümdüz	düzen
durak	dün	düzenleme
duramamak	dünya	düzenlemek
durdurmak	düpedüz	düzenlenmek
durdurulmak	dürtmek	düzenli

düzensiz
düzensizlik
düzey
düzlük
düzmece

E

eczacı
eczane
eda
edebilme
edebilmek
edebiyat
edebiyatçı
edememek
edilebilmek
edilememek
edilmek
edinme
edinmek
Edirne
edivermemek
ee
efendi
efendim
efkârlanmak
efkârlı
efsane
egemen
eğer
eğik
eğilim
eğilip bükülmek

eğiliş
eğilmek
eğim
eğitici
eğitim
eğitmek
eğlence
eğlenceli
eğlendirememek
eğlendirmek
eğlenme
eğlenmek
eğmek
eh
Ekim
ekin
ekip biçmek
eklemek
eklenmek
ekleyivermek
ekmek
ekmek
ekmekçi
ekonomi
Ekrem
eksi
eksik
eksiklik
eksiksiz
eksilmek
ekşimek
ekşitmek
el

el ele
el kol
Elazığ
elbette
elbise
elbiseli
elçi
elden ele
elektrik
eleştiri
eleştirme
eleştirmek
eleştirmen
elişi
elli
elli altmış
elma
elverişli
elvermek
emanet
emeklemek
emekli
emeklilik
emin
Emine
Eminönü
emir
Emirgân
emlakçı
emperyalizm
empresyonist
emzik
en

enayi	ertelemek	eşkıya
ender	ertesi	eşlik
endişe	Erzincan	eşsiz
endişelenememek	Erzurum	eşya
endişelenmek	Erzurumlu	et
endişeli	esaret	etek
enerji	esas	etekli
enfant	esasında	eteklik
engel	eser	Ethem Pertev
engellemek	esinti	etiket
eninde sonunda	esir	etki
enişte	esirgemek	etkileme
ense	eski	etkilemek
enstitü	eskiden	etkilenmek
entarili	Eskinazi	etkileyici
entrika	Eskişehir	etkili
Enver	esmek	etli
epey	esmer	etme
er	esnaf	etmek
Erenköy	esnek	etnografya
ergenlik	esnemek	etraf
erik	esneye esneye	ettirmek
erimek	esrarkeş	ev
erişilebilmek	esrarlı	evet
erişilmek	eş	Evian
erişmek	eş dost	evkaf
eritmek	eşarp	evlât
erkek	eşek	evlendirmek
erkeklik	eşelenmek	evlenememek
erken	eşik	evlenme
ermek	eşit	evlenmek
Ermeni	eşitlik	evli
erteleme	eşkenar	evlilik

evvel	farkında	Ferruh
ey	farklı	ferşiyat
Eyfel Kulesi	farksız	fert
eylem	fasıl	feryat
eylemek	fasulye	fes
Eylül	faşist	fesat
eyvah	faşizm	fesli
eyvallah	fatih	fethedilmek
ezber	fatihlik	fethetmek
ezberden	Fatma	fıçı
ezbere	fatura	fıkra
ezberlemek	favorili	fındık
ezberlenmek	fayda	fırça
ezik	faydalı	fırın
eziklik	fayton	fırlamak
ezilip büzülmek	fazla	fırlatmak
eziyet	fazladan	fırsat
ezmek	fazlalık	fırtına
E	fedakâr	fırtınalı
faaliyet	Fehim Paşa	fısıldamak
fabrika	Fehmi Paşa	fısıldaşmak
Faik Öztrak	felâket	fısıltı
faiz	felsefe	fısır fısır
fakat	felsefi	fıstık
fakir	fena	fıstıkî
fakir fukara	Fener	fışkırmak
fakülte	Fenerbahçe	fidan
falaka	ferahlamak	fikir
falan	ferahlatmak	filan
falan filan	ferahlık	Filistin
fare	Feride	film
fark	Feriköy	filoloji
	Ferit	filozof

Filyos

fincan

fişek

fitne

fiyaka

fiyat

fizyolojik

flaş

fokurdamak

fokurdatmak

folklor

fotoğraf

fotoğrafçı

fotoğrafçılık

fötr

frak

Franco

Francocu

François Coppee

Fransa

Fransız

Fransızca

frengi

frenk

frenkleşmek

Freud

Frijder

Fuat

Funk

futbol

futbolcu

Fusun

G

gaip

Galata

Galatasaray

Galatasaraylı

galiba

galip

Galip Paşa

gar

gariban

garip

garson

gayet

gayret

gayretkeş

gaz

gazete

gazeteci

gazeteli

Gazi

gazino

gazoz

gebe

gebermek

gece

gecelemek

geceleyebilmek

gecelik

gecikme

gecikmek

geciktirmek

geç

geçememek

geçerli

geçici

geçilebilmek

geçilmek

geçinmek

geçirebilmek

geçirememek

geçirilmek

geçiriş

geçirmek

geçirtmek

geçiş

geçıştirmek

geçit

geçme

geçmek

geçmiş

gedik

gelebilmek

gelecek

gelememek

gelenek

gelin

gelip geçici

geliş

gelişigüzel

gelişme

gelişmek

gelişmiş

geliştirmek

gelivermek

gelme

gelmek

gemi	gerektirmek	gıcırdamak
gemlemek	gergin	gıcırdatmak
gemleyebilmek	gerginlik	gıcırtı
Gencay	geri	gıda
gencecik	geri geri	gıpta
genç	gerici	gırtlak
gençlik	gerilemek	gıy gıy
gene	gerilmek	Gıyasettin Kağan
genel	gerine gerine	gibi
genelkurmay	gerinmek	gidebilmek
general	germek	gidememek
geniş	getirememek	gidilmek
genişlemek	getirilememek	gidip gelmek
genişletebilmek	getiriliş	gidiş
genişletmek	getirilme	gidivermek
genişlik	getirilmek	girebilmek
George Sand	getirivermek	girememe
gerçek	getirme	girgin
gerçekçi	getirmek	girilmek
gerçekçilik	getirtmek	girip çıkmak
gerçekleşmek	geveze	giriş
gerçekleştirebilmek	gevezelik	girişilmek
gerçeklik	gevşek	girişimcilik
gerçekten	gevşemek	girişken
gerçi	gevşetmek	girişkenlik
gerdan	gezdirmek	girişmek
gerdanlık	gezi	girmek
gerek	geziniş	gişe
gerekçe	gezinmek	gitme
gerekli	gezinti	gitmek
gereklilik	gezip tozmak	gittikçe
gerekmek	gezme	giydirilmek
gereksiz	gezmek	giydirmek

giyecek	gölgelemek	görüvermek
giyilmek	gölgelendirmek	gösterebilmek
giyilmiş	gölgelenmek	gösterememek
giyimli	gömlek	gösteri
giyinip kuşanmak	gömmek	gösterilmek
giyinmek	gömülmek	gösteriş
giyme	gömülü	gösterişli
giymek	gönderilmek	gösterişsiz
giyotin	göndermek	gösterme
giyotinli	gönül	göstermek
gizlemek	gönüllü	götürememek
gizlenmek	göre	götürmek
gizleyememek	görebilme	götürülmek
gizli	görebilmek	gövde
gizli gizli	görememek	gövdeli
gizlice	görev	göz
Gobineau	görevli	göz göze
Goethe	görmek	gözbağcı
gol	görücü	gözbebeği
gong	görülebilmek	gözetmek
Goriot Baba	görölmek	gözkapağı
Goya	görümce	gözkapamaca
göbek	görünme	gözlemci
göbekli	görünmek	gözlemek
göçebe	görünmez	gözlü
göçmek	görüntü	gözlük
göğüs	görünürlü	gözlükçü
göğüslemek	görüŧ	gözlüklü
gök	görüŧememek	gözükmek
gökavrat	görüŧme	gözyaşı
gökyüzü	görüŧmek	grafikçilik
gölcük	görüŧsüzlük	gramofon
gölge	görüŧtürmek	granimus

grev	gölümseyivermek	gürültülü
gri	gölünç	güven
grip	gölünçlük	güvenç
grup	gölünme	güvenebilmek
guernica	gölünmek	güvenememek
gurur	gölüş	güvenilir
gururlanmak	gölüşme	güvenlik
gururlu	gölüşmek	güvenme
gurursuz	gölüşölmek	güvenmek
gübre	gölüvermek	güvenoyu
gücenmek	gümrük	güvensizlik
güç	gümüş	güvercin
güçlendirilmek	Gümüüşsuyu Hastanesi	güverte
güçlü	gün	güzel
güçlük	günah	güzel güzel
güçlölük	günahsız	güzelleşmek
güçsüz	günaşırı	güzellik
göl	günaydın	
göldürebilmek	gündelik	H
göldürmek	gündelikçi	ha
güle güle	güneş	haber
gülebilmek	güneşli	haberdar
güleç	günlerce	haberli
gülememek	günlük	habersiz
Güler	günlük güneşlik	Habeş
güllü	gür	Habeşistan
gülme	gürbüz	Hacı
gölmek	Gürcölük	Hacı Resul
Gölmen	güreş	hafif
gölümseme	güröl güröl	hafif hafif
gölümsemek	güröldemek	hafifçe
gölümsetmek	güröltü	hafifletememek
gölümseyiş	güröltü patırtı	hafiye

hafta	hamal	harem
haftalarca	hamallık	haremağası
haftalık	hamam	haremli
hah	Hamdi	harf
hain	hamdolsun	Hariciye Vekâleti
hak	hamle	hariç
hakaret	hamlık	harika
hakikat	hamur	harita
hakiki	han	harp
hâkim	hangi	Harp Akademisi
hakkında	hangisi	has
haklı	hanım	Hasan
haksız	hanımefendi	hasar
haksızlık	hanımeli	Haseki
hâl	hani	hasır
hala	hantallaşmak	hassas
hâlâ	hap	hasta
Halas	hapis	hastalanmak
halat	hapishane	hastalık
halbuki	hapşırmaq	hastalıklı
Halep Çarşısı	harap	hastane
halı	hararet	haşarı
Haliç	Harbiye	haşlamak
halim selim	Harbiye Kışlası	haşmetli
Halit Yaşar	Harbiye Nezareti	hat
halk	harcama	hata
halka	harcamak	Hatay
halkçılık	harcanmak	hatır
halkevi	harekât	hatıra
halledilmek	hareket	hatırlama
halletmek	hareketlenmek	hatırlamak
halt	hareketli	hatırlanmak
ham	hareketsiz	hatırlatma

hatırlatmak	hayranlık	herif
hatırlayabilmek	hayret	herkes
hatırlayamamak	hayrola	Herr Rudolph
hatırlayış	hayvan	hesap
hatırlayırmek	hayvanat	hesap kitap
Hatice	hayvani	hesapçı
hatmi	hayyale	hesaplamak
hatta	hazım	hesaplanmak
hava	hazır	hesaplı
havalandırmak	hazırlama	heves
havalanmak	hazırlamak	hevesli
havasız	hazırlanmak	hey
havlamak	hazırlatmak	heybe
havlu	hazırlık	Heybeli
havuz	haziran	Heybeliada
hay	hecelemek	heybesiz
hayal	heceli	heyecan
hayalci	hedef	heyecanlandırıcı
hayalet	hedefsiz	heyecanlandırmak
hayalperest	hediye	heyecanlanmak
hayalperestlik	hediyeelik	heyecanlı
hayat	hela	heyecansız
Haydarpaşa	hele	heyecansızlık
haydi	helva	heyet
haydi haydi	hem	heyhat
hayıflanmak	hemen	heyheylenecek
hayır	hemşire	heykel
hayır	henüz	hıçkırık
hayırlı	hep	hıçkırma
hayırsız	hepsi	hıçkırmak
haykırış	her	Hıdrellez
haykırmak	herhalde	hımbıl
hayran	herhangi	hımbıllaşmak

hınç	hissettirmek	Hulusi
hinzır	Hitler	huy
hırçın	hizmet	huysuz
hırçınlaşmak	hizmetçi	huysuzlanmak
hırçınlık	hoca	huzur
hırıltı	hokkabaz	huzurlu
hırıltılı	hol	huzursuz
hırka	homurdana homurdana	huzursuzlanmak
hırpalamak	homurdanmak	huzursuzluk
hırpani	homurtu	hücum
hırs	hop	hükümet
hırsız	hoparlör	hüner
hırslı	hor	hünkâr
hışırdamak	horoz	hünkârbeğendi
hışırıtı	horuldamak	Hünyadi Yanoş
hışırtilı	hostes	Müşilleri
hız	hoş	hürmet
hızlanmak	hoşgörü	hürriyet
hızlı	hoşgörülü	Hüsamettin
hızlı hızlı	hoşlanılmak	Hüseyin Aslantaş
hiç	hoşlanma	Hüseyin Rahmi
hiçbir	hoşlanmak	hüzün
hiçbiri	hoşnut	hüzünlenmek
hikâye	hoşnutluk	hüzünlü
hile	hoşsohbet	Hyperion
himaye	hödük	
Hint Denizi	hödüklük	I
Hipokrat	Hölderlin	ıhlamur
his	Hristiyan	ılık
hisse	Hristodiadis	ılımlı
hissedememek	hu	ırkçı
hissetme	Huguenin	ırkçılık
hissetmek	hukuk	ırkdaş

ırki	için	İhsan
ırmak	içirmek	ihtilâl
ıslanamamak	içiş	ihtilâlcı
ıslınmak	içişleri	ihtiyaç
ısırık	içki	ihtiyar
ısırmak	içkili	ihtiyarcık
ısıtma	içme	ihtiyarlamak
ısıtmak	içmek	ihtiyarlık
ıslahat	içten	ihtiyat
ıslak	içtenlik	ihtiyatlı
ıslaklık	içtenliksiz	ikbal
ıslanmak	idare	iki
ıslık	iddia	iki yüz
ısmarlamak	idealist	ikilem
ıspanak	idealizm	ikinci
ısrar	ideolojik	ikindi
ıssız	ifade	ikişer
ışık	iflâs	ikiyüzlü
ışıklı	iftihar	ikiyüzlülük
ışıl ışıl	iftira	ikiz
ışımak	iğne	ikram
ızgara	iğneleme	iktidar
	iğnelemek	iktisadi
İ	iğrenç	iktisat
iade	iğrenme	il
iblis	iğrenmek	ilâç
İbrahim Paşa	iğreti	ilân
iç	ihale	ile
içebilmek	ihanet	ileri
içecek	ihbar	ileri geri
içeri	ihmal	ileride
içgüdü	ihracat	ilerilik
içilmek	ihracatçı	ilerleme

ilerlemek	imar	indirgemek
ilerlenmek	imkân	indirilmek
ilerletmek	imkânsız	indirim
ilgi	imrenme	indirmek
ilgilendirmek	imrenmek	inek
ilgilenememek	imtihan	inememek
ilgilenme	imtiyaz	İngiliz
ilgilenmek	imza	İngilizce
ilgili	imzalamak	İngilizci
ilginç	imzalanabilmek	İngiltere
ilgisiz	inanabilmek	inilmek
ilgisizlik	inanamamak	inilti
ilhak	inanç	inkâr
ilik	inançlı	inkılâp
iliklemek	inançsız	inkılâpçı
iliklenememek	inandırıcı	inkılâpçılık
ilişki	inandırılmak	inleme
ilişkili	inandırmak	inlemek
ilişkin	inanma	inmek
ilişmek	inanmak	insaf
iliştirilmek	inat	insafsız
ilk	inatçılık	insan
ilkbahar	ince	insanlık
ilkçağ	inceleme	inşaat
ilke	incelemek	inşaatçı
ilkel	inceleyebilmek	inşaatçılık
ilkesiz	incelik	inşallah
İlknur	incelmek	intihar
ilkokul	inceltmek	intikam
ilmik	inci	ip
iltifat	incinmek	ipek
iltihap	incir	ipekli
ima	incirlik	iplik

ipucu	ister istemez	İtalyan
irade	isteyebilmek	İtalyanca
iradesiz	istibdat	İtalyancı
İran	istidat	itfaiyeci
İranlı	istifa	ithalat
iri	istiflemek	ithalatçı
iri yarı	istiklâl	ithalatçılık
irileşmek	İsviçre	itibar
irili ufaklı	isyan	itiraf
irkilmek	iş	itiraz
irtica	iş gücü	itiş kakış
ise	işaret	itişmek
ishal	işaretlemek	itmek
isim	işbaşı	ittihat
isimli	işçi	iyi
iskambil	işemek	iyi kötü
iskân	işgal	iyileşebilmek
iskele	işgalci	iyileşmek
iskemle	işgüzarlık	iyilik
İsmail	işitebilmek	iz
İsmet Paşa	işitilmek	izah
İspanya	işlem	İzak
İspanyol	işleme	izci
İspirli	işlemek	izin
İstanbul	işlemeli	izinli
istasyon	işlenmek	izlemek
istek	işletmek	izlenim
isteksiz	işsiz	izleyebilmek
isteme	işsiz güçsüz	izleyememek
istemek	işsizlik	izmarit
istemeye istemeye	iştah	İzmir
istenilmek	işte	İzmirli
istenmek	İtalya	İzmit

J

jandarma

Japon

je

jeneratör

jimnastik

Johnny

Jöntürk

Jöntürklük

Juillet

Jurnalci

K

kaba

kaba saba

kabaca

kabadayılık

kabahat

kabak

kabalık

kabarmak

kabartma

kabartmak

kabine

kabuk

kabul

kaç

kaçak

kaçılmak

kaçıncı

kaçınmak

kaçıramamak

kaçırır vermek

kaçırmak

kaçır vermek

kaçma

kaçmak

kadar

kadayıf

kadeh

kademe

kadı

kadın

kadıncağız

kadınsı

kadife

Kadriye

kadro

kafa

kafakol

kafalı

kafalılık

kafasız

kafatasçı

kafatasçılık

kafatası

kafessiz

kagir

kâğıt

Kâğıthane

kahkaha

kahraman

kahramanlık

kahvaltı

kahve

kahveci

kahvehane

kâhya

kâhyalık

kaka

kakatoa

kakılma

kakış

kakma

kakmalı

kaknem

kalabalık

kalabilme

kalabilmek

kalakalmak

kalamamak

kalça

kalçalı

kaldıramamak

kaldırılma

kaldırılmak

kaldırım

kaldırmak

kale

kalem

Kalender

kalfa

kalıcı

kalın

kalınca

kalıp

kalıpçı

kalıplatmak

kalı vermek

kalkık	kanıtlama	Karadeniz
kalkılamamak	kanıtlamak	Karadenizli
kalkındırma	kanıvermek	Karagöz
kalkındırmak	kanlanmak	karakol
kalkınma	kanlı	Karaköy
kalkınmak	kanlı canlı	karalama
kalkışmak	kanmak	karalamak
kalkıvermek	kanon	karamsar
kalkma	kanser	karamsarlık
kalkmak	kanun	karanlık
kalleş	Kanzuk Eczanesi	karar
kalma	kap	kararlaştırılmak
kalmak	kapak	kararlaştırmak
kalorifer	kapalı	kararlı
kaloriferli	Kapalıçarşı	kararlılık
kalp	kapalı	kararmak
kamaştırmak	kapamak	kararsız
kambur	kapatılma	kararsızlık
Kâmil Paşa	kapatılmak	karartıcı
kamuoyu	kapatmak	karartmak
Kamus-ı Fransevî	kapı	Karasu
kamutay	kapıcı	kardeş
kamyon	kapılmak	kardeşlik
kan	kaplama	kare
kanaat	kaplamak	kargaşa
kanaatkar	kaplı	karı
kanat	kaplumbağa	karı koca
kandırabilmek	kapmak	karın
kandıramamak	kaptırmak	karınca
kandırılmak	kar	karış
kandırmaca	kâr	karışabilmek
kandırmak	kara	karışık
kanı	kara	karışıklık

karışma	kasap	Katya Mihaylovna
karışmak	kâse	kavanoz
karıştırılmak	kasılmak	kavga
karıştırma	Kasım	kavgacı
karıştırmak	Kasımpaşa	kavgalı
karikatür	kasket	kavram
karlı	kasketli	kavrama
karmakarışık	kasvet	kavramak
karmaşa	kasvetli	kavranabilmek
karmaşık	kaş	kavrayabilmek
karpit	kaşık	kavrayamamak
karşı	Kaşıkkadası	kavrulmak
karşı karşıya	kaşıklı	kavşak
karşılama	kaşımak	kavukluk
karşılama	kaşınmak	kavurmak
karşılanmak	kat	kavuşamamak
karşılaşabilmek	katalog	kavuşmak
karşılaşma	katar	kavuşturmak
karşılaşmak	kategori	kaya
karşılaştıramamak	katı	Kayadelen
karşılaştırmak	katıksız	kayalı
karşılayabilmek	katılabilmek	kaybedilmek
karşılayıcı	katılamamak	kaybetme
karşılık	katılma	kaybetmek
karşılıklı	katılmak	kaybolmak
kart	kâtip	kayboluş
kartonlaşmak	kâtiplik	kaydırac
kartopu	katkı	kaygı
kartpostal	katlamak	kaygılandırmak
kartvizit	katlanmak	kayık
karyola	katlı	kayınpeder
kasa	katmak	kayıp
kasaba	Katran Hakkı Ekrem	kayıt

kayıtsız	kekelemek	kesme
kaymak	kelime	kesmek
kaymak	kelime kelime	kestane
kaymakamlık	kelimelik	kestirebilmek
kaynak	Kemah	kestirme
kaynaklanmak	Kemalizm	kestirmek
kaynamak	keman	keşfedilmek
kaynatmak	kemancı	keşfetmek
Kayserili	kemer	keşke
kaz	Kemeraltı Sokağı	keyif
kaza	kemik	keyiflenmek
kazak	kemirmek	keyifli
kazanabilmek	kenar	keyifsiz
kazanç	kenarlı	kible
kazandırmak	kendi	kıç
kazanılma	kendi kendine	kıkırdamak
kazanılmak	kendiliğinden	kılabilmek
kazanma	kendiliğindencilik	kılamamak
kazanmak	kent	kılıç
kazı	kere	kılık
kazılmak	kereste	kılıklı
kazımak	kerestecilik	kılmak
kazınmak	kerhane	kımız
kazmak	Kerim Naci Bey	Kınalı
kebab	Keriman	kınamak
Keçiören	kesik	kıpır kıpır
keder	kesilmek	kıpırdamak
kederlenmek	kesin	kıpırdanış
kederli	kesinleşmek	kıpırdanma
keci	kesinlik	kıpırdanmak
kefe	kesinlikle	kıpırdatmak
kefen	kesivermek	kıpırdayamamak
kefere	keskin	kıpırtı

kıptırsız	kısım	kızarıp bozarmak
kıpkırmızı	kısıntı	kızarma
kır	kısıtlamak	kızarmak
kırabilmek	kıskançlık	kızartma
kırbaç	kıskanmak	kızartmak
kırbaçlamak	kısmak	kızdırmak
kırdırmak	kısmet	kızgın
kırgın	kış	kızıl
kırık	kışkırtmak	Kızılay
kırık dökük	kışla	kızılsmak
kırıklık	kışlık	kızmak
kırılış	kıtır	ki
kırılıvermek	kıvam	kibar
kırılmak	kıvılcım	kibarlık
kırıntı	kıvıramamak	kibirli
kırıp dökmek	kıvraniş	kibrit
kırıtmak	kıvrانmak	kilise
kırıvermek	kıvrılış	kilitlemek
kırk	kıvrılmak	kilitlenmek
kırk bin	kıvrım	kilitli
kırk beş elli	kıvrımlı	kilometre
kırlangıç	kıyafet	kilometrelik
kırmak	kıyafetli	kim
kırmızı	kıyamet	kimisi
kırıştırmak	kıyaslamak	kimse
kırpmak	kıyı	kimsesiz
kısa	kıymet	kin
kısacık	kıymetli	kir
kısalmak	kız	kira
kısaltılmak	kız erkek	kiracı
kısaltmak	kızamamak	kiralamak
kısık	kızarık	kiralanmak
kısılmak	kızarıklık	kiralık

kiremit	koleksiyon	konulu
kirlenmek	koleksiyonculuk	konuşabilme
kirletme	kolera	konuşabilmek
kirletmek	kollamak	konuşamamak
kirli	kollu	konuşma
kişi	kolonya	konuşmacı
kişilik	koltuk	konuşmak
kişiliksiz	komik	konuşulabilmek
kişisel	komiser	konuşulmak
kitap	komisyon	Konya
kitapçı	komodin	konyak
kitle	kompartıman	konyaklı
klasik	komplo	kooperatif
Klonaridis	komposto	koparmak
koca	komprador	kopartmak
koca	komşu	kopmak
koca koca	komutan	kopuk
kocamak	komünist	kopya
kocaman	konak	kor
koç	konak konak	koridor
koklamak	konaklamak	korkak
kokmak	konaklaya konaklaya	korkaklık
kokona	konduramamak	korkmak
koku	kondurtmak	korku
kokulu	konferans	korkulmak
kol	konmak	korkulu
kol kola	Kont	korkuluk
kolaçan	kontrol	korkunç
kolalı	konu	korkunçluk
kolay	konuk	korkutmak
kolay kolay	konukluk	korkutucu
kolayca	konuksever	korna
kolaylık	konulmak	koruma

korumak	köpürtmek	kucaktan kucağa
korunmak	kör	kul
koruyucu	körük	Kula
koskoca	körüklemek	kulak
kostüm	kösös	kule
koşa koşa	Köse İvanof	Kuleli
koşma	köstek	kulis
koşmak	köşe	kullanamamak
koşul	köşk	kullanılabilmek
kova	kötü	kullanılış
kovan	kötü kötü	kullanılmak
kovboy	kötülemek	kullanış
kovmak	kötüleşmek	kullanışlı
koyma	kötülük	kullanmak
koymak	kötürüm	kulluk
koyu	köy	kulp
koyulaşmak	köylü	kulüp
koyulmak	kral	kumandan
koyun	Kral Faruk	kumar
koy vermek	kraliçe	kumaş
köfte	kravat	kunduracı
köfteci	kravatlı	kupa
köhne	krem	kurabilmek
kök	Krem Pertev	kural
köksüz	krepon	kurallı
köle	Kreutzer	kuram
kölelik	kristal	kuramamak
kömür	kriz	kurban
köpek	Krupp	kurcalamak
köpekli	kubbe	kurdele
köprü	kucak	kurma
köpürmek	kucaklamak	kurmak
köpürte köpürte	kucaklaşmak	kurnaz

kurnazlık	kutu	kümbet
kurşun	kutulu	kümes
kurt	kuvvet	küp
kurtarma	kuvvetli	kürsü
kurtarmak	kuyruk	Kürt
kurtulabilmek	kuyu	küsmek
kurtulamamak	kuzen	küstah
kurtulmak	kuzu	küstah küstah
kurtuluş	kübizm	küstahlık
kuru	küçücük	kütüphane
kurucu	küçük	
kurukahveci	küçük küçük	L
kurulamak	küçüklük	la
kurulmak	küçülmek	lacivert
kurulu	küçültmek	laf
kuruluş	küçümseme	lafsızlık
kurum	küçümsemek	lahana
kurumuş	küçümseyememek	lâkırdı
kuruş	küçümseyici	lâkin
kurutma	küçümseyiş	Lâle
kurutmak	küf	Lâleli
kurutulmak	küfe	lamba
kusmak	küflenmek	lambalı
kusur	küflü	lando
kusursuz	küfür	Latince
kuş	kül	laubali
kuşak	külah	lavabo
kuşbaşı	külliye	lâyık
kuşku	küllük	lazım
kuşkulanmak	kültür	leblebi
kutlama	kültürel	Lebon
kutlamak	kültürlü	leğen
Kutsiye	kültürsüz	leke

lekelemek	Lokman Hekim	mağyub
lekelenme	lokomotif	mahalle
lekelenmek	lokum	mahcup
lekeli	lomboz	mahdum
lekirdek	Londra	Mahir Asaf
Lenin	longa	mahkeme
Leon	lonicera	mahkûm
leş	loş	mahmurluk
levan	loşluk	Mahmut
levanten	lüks	Mahmutpaşa
levha	lütfe	mahsus
Leyla	lüzum	mahsustan
leylek	<u>M</u>	makale
lıkır lıkır	maarif	makam
liberal	maaş	makas
liberalizm	maaşlı	Makedonya
lider	Macar	makine
likör	maceralı	maksat
limon	Macide	makyaj
limonata	maç	mal
limonatacı	Maçka	mali
lira	madalya	maliye
liralık	Madam	Malta
lise	madde	malum
lisezvous	maddi	malzeme
liste	madem	mamul
livres	maden	manastır
lobi	madrabaz	manav
loca	Madrid	mandalina
lodos	magazin	mandıra
lojman	mağaza	mangal
lokanta	mağlûp	mani
lokma		manifaturacı

Manisa	matematik	memurluk
manken	Matkoviç	men
mantı	Matmazel Çuhacıyan	mendil
mantıklı	matrak	merak
mantıksız	mavi	meraklandirmek
manzara	Mavi Tuna	meraklanmak
manzume	mavna	meraklı
marangoz	maya	merdiven
Maraş	Mayıs	merhaba
Marat	maymun	merkez
Margaret	mazot	merkeziyetçi
Mari	mazur	mermer
marifet	Mebrure	Mersin
Marksist	mecbur	meretebe
Marksizm	mecburiyet	mertlik
Marmara	mecidiye	mesai
mars	Mecidiyeköy	mescit
Marseyz	Meclis	mesela
marş	mecmua	mesele
mart	medeni	meslek
martı	medeniyet	meslektaş
Marx	mekân	meşgul
masa	mekanik	meşhur
masaj	mektep	meşrutiyet
masal	mektup	metafizik
maskara	mektuplaşmak	meteliksiz
maske	Melek	Metin
mason	melek	metre
masraf	melemek	metreküp
masrafsız	meme	metrelik
maşa	memleket	metres
maşallah	memnun	mevkii
mat	memur	mevsim

mey	milyoner	morluk
meydan	milyonlarca	moruk
meyhane	mimar	Moskova
meyve	mimari	mosmor
mezar	minare	Moşe
mezarlık	Mine	motor
mezbele	mini	mösyö
meze	minnet	muayene
mezeci	minnettar	muayenehane
meziyet	miras	mufassal
mezun	mirasçı	muhafız
mI/mU	mis	muhakkak
mıncıklamak	misafir	muhallebi
mıncıklana mıncıklana	misafirlik	muhallebici
mıntıka	misafirsevenlik	muhasebeci
mırıldanıvermek	misil	Muhittin Nişancı
mırıldanma	miskin	Muhlis
mırıldanmak	misikin misikin	Muhsin Batur
Mısır Çarşısı	misyoner	Muhtar Laçın
mısra	miyop	muhterem
mıymıntı	Mizan	muhteşem
mızımız	Mizancı Murat	muhtıra
mide	moda	mukabil
mihrap	Moda	mukavemet
Mihrimah	modern	mum
milis	Modigliani	murat
millet	mon	musluk
milletvekili	Moniteur D'Orient	Musolini
milletvekillik	monsieur	Musset
milli	monşer	Mustafa
milliyetçi	montaj	Mustafa Kemal Atatürk
milliyetçilik	montajcı	mutfak
milyon	Montesquieu	mutfaklı

mutlaka	Müstahzarat-ı Tıbbiye-i	Nazım Hikmet
mutlu	Ecnebiye	nazır
mutluluk	müstakbel	nazırlık
mutsuz	müşteri	nazik
mutsuzluk	müteahhit	Nazlı
Muzaffer	müze	ne
muzaffer	müzik	neden
mübarek	müzikli	neden
mücadele	müzisyen	nedense
müdür		Nedim Paşa
müfettiş	<u>N</u>	nefes
mühendis	nabız	nefes nefese
mühendislik	naftalin	nefret
mühim	nah	nem
Mükrimin	Naime	nemlenme
Mülazım Haydar Bey	nakil	nemli
mülk	nakit	neon
mülki	nal	nerede
Mülkiye	nalbur	neredeysse
mülkiyet	nalburiye	neresi
mümkün	namaz	nereye
münasebet	Namık Kemal	Nermin
münasebetsiz	namuslu	Nervin
Münih	namussuz	nesil
Münip	nankörlük	Nesin
müracaat	Napolyon	Neslihan
müsaade	narin	nesne
müsait	nasıl	neşe
müsamere	nasılsa	neşelendirememek
müşil	nasır	neşelendirmek
Müslüman	nasihat	neşelenebilmek
Müslümanlık	nasyonal	neşelenememek
	Naşit	neşelenivermek

neşelenmek	Nurettin	okur
neşeli	Nuri	okutmak
neşesiz	Nusret	okuyabilmek
netice	nutuk	okuyamamak
Nevzat		okuyucu
neyse	<u>O</u>	okuyuş
nezaket	o	okyanus
nezaret	Oblomov	olabilme
Nigân	obur obur	olabilmek
nikâh	Ocak	olağan
nimet	ocak	olağanüstü
nine	ocimum	olamamak
Nisan	oda	olanak
nişan	odacı	olanaksız
nişancılık	odaklaşmak	olasılık
nişanlamak	odalı	olay
nişanlanmak	Odeon	oldukça
nişanlı	odun	olgun
nişanlılık	oduncu	olgunlaşmamak
Nişantaşı	odunculuk	olgunlaşmak
Nişantaşılı	of	olgunluk
nitelik	officinalis	olma
niteliksiz	oflamak	olmak
niye	oğlan	olsa olsa
niyet	oğul	olunabilmek
niyetli	oh	olunma
Noel	okkalayamamak	olup bitmek
nokta	okşamak	olur olmaz
not	okul	oluşmak
noter	okuma	oluşturmak
nouveau	okumak	oluşturulmak
numara	okunma	oluvermek
nur	okunmak	omuz

omuzlu	Ordu	oturum
on	organ	oturuş
on altı	orgeneral	oturuvermek
on altı	orman	otuz
on bir	orospu	ova
on dokuz	orta	ovma
on iki	Ortaçağ	ovmak
on sekiz	ortak	ovuşturma
on yedi	ortaklaşa	ovuşturmak
onar	ortaklık	oy
onarılmak	ortalık	oyalamak
onaylama	ortam	oyalanamamak
onaylamak	ortaokul	oyalanma
onaylatmak	ortaoyunu	oyalanmak
onca	oruç	oyalayabilmek
oncağız	Osman	oynak
onlar	Osmanbey	oynama
onur	Osmaniye	oynamak
onurlu	Osmanlı	oynanmak
operet	ot	oynatılma
ora	otel	oynatılmak
orada	otlamak	oynatmak
oradan	otobüs	oynayabilmek
oradan buradan	otomobil	oysa
oradan oraya	otura otura	oyun
oralı	oturabilmek	oyuncak
oran	oturaklı	oyuncu
orası	oturamamak	
orasına burasına	oturma	Ö
orasından burasından	oturmak	öbür
orasını burasını	oturtma	öd
oraya buraya	oturtmak	ödeme
ordu	oturulmak	ödemek

ödenek	ölçüp biçmek	önlemek
ödenmek	öldürebilmek	önlük
ödev	öldürememek	önlüklü
ödün	öldürme	öpme
öfke	öldürmek	öpmek
öfkелendirmek	öldürölmek	öptürmek
öfkelenme	ölebilmek	öpücük
öfkelenmek	ölesiye	öpölmek
öfkeli	ölmek	öpüş
öfkeli öfkeli	ölü	öpüşme
ögle	ölüm	öpüşmek
ögleüstü	ölümlü	örfi
öğrenci	ölüvermek	örgü
öğrenebilmek	Ömer	örgülü
öğrenememek	ömrünce	örmek
öğrenilmek	ömür	örnek
öğrenim	ön	örtememek
öğrenmek	önayak	örtmek
öğretmemek	önce	örtü
öğretici	önceden	örtölmek
öğretilmek	önceki	örtülü
öğretmek	öncü	örölme
öğretmen	önem	örölmek
öğretmenlik	önemli	öte
öğün	önemseme	öteberi
öğüt	önemsemek	öteki
öğütlemek	önemsiz	ötmek
öksürme	önerememek	Ötüken
öksürmek	öneri	övdürtmek
öksürük	önermek	övebilmek
öküz	öngörmek	övgü
ölçmek	öngörölmek	övme
ölçülü	önlem	övmek

övünememek

övünmek

öyle

öylece

öyleyse

öz

özdeyiş

özel

özellik

özellikle

özelliksiz

özenmek

özentî

özentili

Özer

özet

özetleme

özetlemek

özetleyebilmek

özgü

özgür

özgürlük

özlem

özmek

özür

P

paça

padişah

padişahlık

paha

pahalı

pahalılık

paket

palto

paltolu

pamuk

Panama

Panayot

panjur

pano

pansiyon

pansiyoncu

pantolon

pantolonlu

papağan

papaz

para

paralelkenar

paramparça

parasız

parazit

parça

parçalama

parçalamak

parçalanma

pardon

pardösülü

parfüm

parıldamak

parıltı

Paris

park

parka

parke

parlak

parlaklık

parlamak

parlamentarizm

parlatmak

parlattırmak

parlayış

parmak

parmaklı

parmaklık

parti

parti

partili

pas

pasaport

pasifist

pasifizm

paslanmak

pasta

pastane

paşa

paşa paşa

paşalık

paşazade

pat

patates

patavatsız

patavatsızlık

patırtı

patlak

patlamak

patlatılmak

patlıcan

patron

Paul Bourget	perşembe	piyon
pay	pespaye	plak
paydos	peş	plân
paylama	Petro	planlamak
paylamak	Peyami Safa	plastik
paylaşma	peygamberimsi	poflamak
paylaşmak	peynir	poğaça
Pazar	pırıl pırıl	poker
pazar	pırıltı	polis
pazarlık	Picasso	pompalanmak
pazartesi	pijama	porselen
pazı	piknik	portakal
pedagoji	pilav	portakallı
pehlivan	pineklemek	posta
pek	pipo	postacı
pekâlâ	Piraye	postal
peki	pirelenmek	postallı
pekiyi	pirinç	poz
pembe	pirzola	Pozcu Bekir
pembelik	pis	pratik
pencere	pislik	prens
pencereli	pişirilmek	Prens Sabahattin
penceresiz	pişirme	prences
pençe	pişirmek	profesör
Pera	pişman	program
Perapalas	pişmanlık	programlı
perde	pişpirik	proletarya
perdelik	pişti	propaganda
perhiz	piyale	psikoloji
peri	piyango	pul
Perihan	piyangocu	puro
perişan	piyano	puslu
peron	piyasa	pusu

Puşkin
püskül
püskürtme

Q

Quels

R

radyo
raf
rağmen
rahat
rahat rahat
rahatlamak
rahatlatmak
rahatlık
rahatsız
rahatsızlık
rahmetli
rakı
ramazan
randevu
randevuevi
ranza
Rassen
rastgelmek
Rastignac
rastlamak
rastlanmak
rastlantı
rastlayamamak
ray
razı

Recep Zühtü
reconnais
reçel
reçelli
redingot
Refet
Refik
Refik Saydam
refika
reform
reji
reklam
Remzi
rencide
rençperlik
renk
renklenmek
renkli
renksiz
reproduksiyon
republique
resim
resimli
resmî
resmiyet
ressam
ressamlık
restoran
Reşat
revolüsyon
rezalet
Rezan
rezil

rıhtım
Rıza Nur
rica
rical
Robert Koleji
Robinson Crusoe
rol
Roma
roman
romatizma
Rousseau
Rönesans
rubai
ruh
ruhiyat
ruhlu
ruhsuz
rujlu
Rum
Rumca
Rus
Russell
rüştîye
Rüştü
rüşvet
rütbe
rütbeli
rüya
rüzgâr
rüzgârlı
rüzgârsız

S

Saadetli Familya

saat

saatli

sabah

sabahlık

sabır

sabırlı

sabırsız

sabırsızlanmak

sabırsızlık

Sabiha

sabretmek

Sabri Enişte

sabun

sabunlamak

sabunlanmak

sabunlu

Sacit

saç

saçak

saçılmak

saçlı

saçma

saçma sapan

saçmalamak

saçmalık

sadece

Sadık

Sadi

sadrizam

saf

saf

saf saf

Safa

Saffet

safra

sağ

sağ

sağa sola

sağanak

sağduyu

sağılmak

sağlam

sağlamak

sağlamlaştırmak

sağlanmak

sağlayabilmek

sağlık

sağlıklı

sağlıksız

sağmak

Sahaflar

sahan

sahanlık

sahi

sahiden

Sahilbent

sahip

sahiplenmek

sahne

sahte

sahtelik

Sait

saka

sakal

sakallı

sakarlık

Sakarya

sakın

sakınılma

sakınmak

sakin

sakin sakın

sakinleşmek

saklama

saklamak

saklanma

saklanmak

saksı

salam

salata

salçalı

saldırgan

saldırı

saldırmak

salgın

salı

salıncak

Salih

sallama

sallamak

sallanış

sallanmak

salmak

salon

samimi

Samsun

sanat

sanatçı
 sanayi
 sandal
 sandalye
 sandık
 sanılmak
 saniye
 saniyelik
 sanki
 sanma
 sanmak
 sap
 sapık
 sapıklık
 sapış
 sapıtmak
 saplantı
 sapmak
 saray
 Sarayburnu
 saraylı
 sarhoş
 sarhoş sarhoş
 sarı
 Sarıkamış
 sarılı
 sarılma
 sarılmak
 sarınmak
 sarışın
 sarkaçlı
 sarkık
 sarkıtmak

sarmak
 sarmak
 sarmaşık
 sarmaşıklı
 sarraf
 sarsak
 sarsılma
 sarsılmak
 sarsmak
 Sartre
 satabilmek
 sataşma
 sataşmak
 satıcı
 satılma
 satılmak
 satıp satıp
 satır
 satırbaşı
 satış
 satma
 satmak
 satranç
 savaş
 savaşabilmek
 savaşçı
 savaşçılık
 savaşma
 savaşmak
 savmak
 Savoie Oteli
 savunma
 savunmak

savunulmak
 sayabilmek
 sayesinde
 sayfa
 sayfalık
 sayfiye
 saygı
 saygıdeğer
 saygılı
 saygınlık
 saygısız
 saygısızlık
 sayı
 sayılabilmek
 sayılamamak
 sayılma
 sayılmak
 sayım
 sayıp dökmek
 saylav
 saymak
 Schopenhauer
 seans
 sebep
 seçebilmek
 seçilmek
 seçim
 seçkin
 seçme
 seçmek
 seçtirmek
 sedef
 sefalet

sefaret	sendelemek	serüven
sefer	sene	servet
seferberlik	sepet	servis
sefil	sepetlemek	ses
sefirelik	sepetleyivermek	seslenme
sefirlik	serbest	seslenmek
seğirmek	serbestlik	sesli
sehpa	serçe	sessiz
sekiz	Serencebey	sessiz sessiz
seksen	sergi	sessizlik
seksen dört	sergilemek	seter
seksen iki	sergilenmek	sevdirme
sel	Serhat Güloğlu	sevdirmek
Selahattin	serilmek	sevebilmek
selâm	serin	sevememek
selâmet	serince	sevgi
selâmlamak	serinlemek	sevgili
selâmlaşabilmek	serinlik	sevilmek
selamlaşma	Serkldoryan	sevimli
selâmlaşmak	sermaye	sevimsiz
selamlık	sermayedar	sevinç
Selanik	sermek	sevinçli
Selanikli	Sermet	sevindirici
selofan	serpiştirmek	sevindirmek
selvi	serpmek	sevinmek
Sema	sersem	sevmek
semaver	sersemlik	seyahat
Semih	sert	Seyfi Paşa
seminer	sert sert	seyirci
semt	sertçe	seyredilmek
sen	sertleşmek	seyrek
senatör	sertlik	seyretme
sence	serum	seyretmek

seyyar	sıkışık	sigara
sezdirmek	sıkışma	Sigfrid Hattı
sezememek	sıkışmak	sigorta
sezinlemek	sıkıştırmak	silâhsız
sezmek	sıkkın	silindir
Shaw	sıkmak	silinme
sıcak	sımsıkı	silinmek
sıcak sıcak	sınıf	silkinmek
sıcaklık	sınıflamak	silkme
sıçrama	sınır	silkmek
sıçramak	sınırlı	silmek
sıfır	sır	simit
sığ	sıra	sindirmek
sığamamak	sıradan	sinek
sığdırabilmek	sıralamak	sinema
sığdıramamak	sıralanmak	sinir
sığdırmak	sırasında	sinirlendirmek
sığınak	sırdaşlık	sinirlenmek
sığınılmak	sırf	sinirli
sığınmak	sırık	sinirli sinirli
Sıhhiye	sırılısıklam	sinmek
sık	sırt	sinsi
sık sık	sırtüstü	sinsi sinsi
sıkı	sıska	sinsice
sıkı sıkıya	sıyırmak	sipahi
sıkıca	sıyrılabilmek	sipariş
sıkıcı	sıyılmak	sirke
sıkılı	sızdırılmak	Sirkeci
sıkılmak	sızdırmak	sis
sıkıntı	sızlanmak	Sivas
sıkıntılı	sızmak	sivrilebilmek
sıkıntısız	sidik	sivrilmek
sıkışa sıkışa	Siemens	siyah

siyaset	sonbahar	sosyete
siyasetçi	sonra	sosyetik
siyasi	sonradan	soy
siz	sonsuz	soyadı
sizce	sonsuzluk	soylu
soba	sonuç	soyma
sofa	sonuçlandırmak	soymak
softa	sonuçlanmak	soytarı
soğuk	sonuncu	soytarılık
soğukkanlı	sonunda	soyulmak
soğukkanlılık	sopa	soyut
soğukluk	sopalamak	sökülmek
soğumak	sopalı	sökün
soğutma	sorabilmek	söndürme
sohbet	soramamak	söndürmek
sokak	sordurmak	söndürülmek
sokma	sordurtmak	sönmek
sokmak	sorgu	sönük
sokulma	sorma	söve söve
sokulmak	sormak	sövmek
sokuvermek	soru	söyleme
sol	sorulmak	söylemek
solgun	sorumlu	söylenememek
solmak	sorumluluk	söylenmek
soluk	sorumsuz	söyleyebilmek
solumak	sorun	söyleyememek
somurtkan	sorunlu	söyleyiş
somurtma	soruşturma	söyleyivermek
somurtmak	soruşturmak	söz
somut	soruvermek	sözgelimi
somya	sos	sözleşme
son	sosyalist	sözleşmek
sonat	sosyalizm	sözlük

spiker	Sunay	sürgün
spor	sunmak	sürmek
sporcu	sunulmak	sürtme
stadyum	supanglez	sürtülmek
staj	surat	sürü
Stalin	suratlı	sürücü
Stepan Stepanoviç	suratsız	sürüklemek
stereo	suratsızlık	sürüklenme
sterlin	Suriye	sürüklenmek
stetoskop	Surp Agop Mezarlığı	sürülmek
stok	susabilmek	sürünmek
stüdyo	susamak	süslemek
su	suskunluk	süslü
Suadiye	susmak	süt
suare	susturabilmek	sütlaç
subay	susturamamak	sütliman
suç	susturulmak	sütlü
suçlamak	sübyan	sütun
suçlu	süklüm püklüm	süzmek
suçlu suçlu	sülâle	süzüş
suçluluk	Süleyman Ayçelik	
suçsuz	sünnet	S
suçüstü	sünnetçi	şair
suhulet	sünnetli	şairlik
sulamak	süpürmek	şaka
sulandırmak	sürahi	şakacı
sulanmak	sürat	şakalaşabilmek
sulh	sürdürebilmek	şakalaşmak
sultan	sürdürememek	şakır şukur
Sultanahmet Meydanı	sürdürmek	şakırtı
Sultanhamamı	süre	şaklatmak
sulugöz	sürekli	şal
sunabilmek	sürgülü	şamdan

şampanya	şeker	şifre
şan	Şeker Bayramı	şifrelemek
şangırtı	şekerleme	şifreli
şanlı	şekerli	şiir
şantiye	şekerlik	şikâyet
şantiye şantiye	şekil	şikâyetçi
şapka	şekilsiz	şilte
şapkalı	Şemsettin Sami	şimdi
şaplak	şemsiyeli	şimdiden
şarap	şenlenmek	şimdilik
şarkı	şenlik	şimşek
şarkiyat	şeref	şirin
şarlattan	şerefli	şirket
şart	şey	Şirket-i Hayriye
şartlatmak	şeyh	şiş
şartname	Şeyhülislâm Cemalettin	şişe
şaşılmak	şeytan	Şişhane
şaşıрма	şeytansı	şişkin
şaşırmak	şezlong	Şişli
şaşırtıcı	şık	şişman
şaşırtmak	şıkırtı	şişmanlamak
şaşkın	şıkırtılı	şoför
şaşkınlaşmak	şıklık	şöhret
şaşkınlık	şımarık	şömine
şaşmak	şımarıklık	şövalye
şefkat	şımartmak	şöyle
şefkatli	şingirdamak	şu
şeftali	şingirdatmak	Şubat
şehir	şıp	şube
şehreminlik	şiddet	şundan bundan
şehvet	şiddetlenmek	şunlar
şehvetperest	şiddetli	şuracıkta
Şehzadebaşı	şifa	şurada

şurası	Tahsin	tamir
şurup	taht	tane
şurupçu	tahta	tanıdık
Şükran	tahvil	tanık
Şükrü Saraçoğlu	tak	tanımak
şükür	takdir	tanınamamak
şüphe	takılış	tanışamamak
şüpheci	takılmak	tanışma
şüphencilik	takım	tanışmak
şüphelenmek	takınabilmek	tanıştırılmak
şüpheli	takınamamak	tanıştırmak
şüphesiz	takınma	tanıtmak
T	takınmak	tanıyamamak
ta	takırtı	tapu
taarruz	takip	taraf
tabak	takke	tarafsızlık
taban	taklit	tarafıtar
taban tabana	taklitçi	tarak
tabanca	takma	taramak
tabela	takmak	Tarık
tabii	taksi	tarım
tablo	Taksim	tarif
tabure	Taksim Meydanı	tarih
tabut	takvim	tarihçi
Tacettin	talih	tarihçilik
Taciser	talihli	Tarih-i Kadim
taç	talihli	tarla
taçlandırılmak	talihli	tartışılmak
taçlandırmak	talihli	tartışma
tadı vermek	talihli	tartışmak
tahkik	talihli	tartmak
tahmin	talihli	tarz
	Tamer	tas

tasarı	tavlanmak	teklif
tasarlamak	tavsamak	tekmeleşmek
tasarlanmak	tavsiye	tekne
tasasız	tavuk	teknik
taş	tavukgöğsü	teknikli
taşeron	tayin	tekrar
taşırma	tayyare	tekrarlamak
taşımak	taze	tekrarlanmak
taşınılmak	tazelemek	tekrarlatmak
taşınış	tazelenmek	tekrarlayıp tekrarlayıp
taşınmak	tebrik	tel
taşırnak	tecavüz	telâffuz
taşkınlık	tecrübe	telâş
taşlık	tecrübeli	telaşlandırmak
Taşlık	tecrübesizlik	telâşlanmak
taşmak	tedavi	telâşlı
taşra	tedbir	telefon
tat	tedirgin	televizyon
tatıl	tedirginlik	telgraf
tatlı	tefeci	tellal
tatlı tatlı	tefecilik	tembel
tatlılık	tefrika	tembellik
tatmak	teftiş	temel
tatsız	teğmen	temelli
tatsızlık	tehdit	temiz
tattırmak	tehlike	temizlemek
tavan	tehlikeli	temizlenmek
tavanlı	tek	temizlik
tavır	tek tek	temmuz
tavırlı	tek tük	temsil
taviz	teker teker	temsilci
tavla	tekerlek	temsilcilik
tavlamak	tekke	ten

tencere	tersine	tıkır tıkır
teneke	terslemek	tıkırdamak
tenezzül	terslik	tıkırdatmak
tenha	tertemiz	tıkırtı
tenhalaşmak	tertipleme	tıkırtılı
tenis	tertiplemek	tıkış tıkış
teori	terzi	tıkıştırmak
teorik	tesadüf	tıklatmak
tepe	tesadüfen	tıkmak
tepecik	tesisat	tımarlı
tepeden tırnağa	teslim	tingırdatmak
tepeleme	teslimiyetçilik	tingırtı
tepli	tespih	tınlamak
tepetaklak	tespit	tınlatmak
tepki	testi	tıp
tepsi	teşekkür	tıpatıp
ter	teşkilât	tıpış tıpış
terakki	teşkilâtçı	tıpkı
teras	teşvik	tırabzan
terazi	Teşvikiye	tıraş
terbiye	Teşvikiye Camii	tırmanmak
terbiyeli	tetkik	tırnak
terbiyesiz	Tevfik Fikret	ticaret
tercih	teyze	ticarethane
tercüme	tezgâh	ticari
terfi	tezgâhtar	tifo
terk	tezhip	tik
terlemek	tıbbiye	tiksinmek
terli	tıka basa	tiksinti
terlik	tıkamak	tilki
terlikli	tıkanmak	tipi
ters	tıkılmak	tir tir
tersane	tıkınmak	Tiran

tirat
Tiryaki
titiz
titizleşmek
titizlik
titrek
titreme
titremek
titreşim
titretmek
tiyatro
tiyatrocü
Tobler
tohum
Tokat
Tokatlıyan Otel
tokgözlü
tokmak
tokuşturmak
tombala
tombalacı
tombul
tonik
top
Topağacı
topallaya topallaya
toparlamak
toparlanma
toparlanmak
toparlayamamak
topçu
Topkapı Sarayı
toplama

toplamak
toplanmak
toplantı
toplayamamak
topluluk
toplum
toplumsal
toprak
toptan
topuz
topyekün
Toraman
Torrez
tortu
torun
toyluk
toz
tozlanmak
tören
törpü
Trabzon
Trabzonlu
trafik
trampet
tramvay
transistörlü
tren
tribün
troleybüs
trup
Truva
tuğra
tuhaf

tuhaf tuhaf
tuhaflaşmak
tuhaflık
tulumba
Tuncer
Turancı
Turancılık
Turgay
Turgut
turp
turşu
tuş
tutamamak
tutarlı
tutarlılık
tutku
tutkulu
tutkusuz
tutmak
tutsak
tutturmak
tutulmak
tutum
tutunmak
tutuş
tutuşmak
tutuşturulmak
tuval
tuz
tuzlu
tüccar
tüccarlık
tüfek

tükenmek	U	ummak
tüketmek	ucuz	umumi
tükürmek	ucuzluk	umur
tül	uç	umut
tüllü	uçak	umutlanmak
tümsek	uçmak	umutsuz
tünel	uçurmak	umutsuzluk
tür	uçurum	unsur
türbe	uçuşmak	unutabilmek
Türk	uf	unutamamak
Türk Silahlı Kuvvetleri	ufak	unutkan
Türkân	ufak tefek	unutkanlık
Türkçe	uğrama	unutma
Türkçü	uğramak	unutmak
Türkçülük	uğraş	unutulma
Türkistan	uğraşılma	unutulmak
Türkiye	uğraşma	upuzun
Türkkuşu	uğraşmak	ur
Türklük	uğuldamak	uruk
Türkmen	uğultu	urukçuluk
türkü	uğur	usanmak
türlü	uğurlamak	uslu
tütmek	uğursuz	uslu uslu
tüttürmek	ukalâ	usta
tütün	ulan	ustura
tütüncü	ulaşılmaz	usûl
Tütüncü Angelidis	ulaşmak	usulca
tüy	ulaştırmak	uşak
tüylü	uluma	uşaklık
tüzük	uluorta	utanç
	ulus	utangaç
	Ulus	utanma
	umacı	utanmak

utanmazlık	uyutma	üçüncü
uyandırmak	uyutmak	üfleme
uyaniş	uyuyakalmak	ülke
uyanmak	uyuyamamak	ülkü
uyarılmak	uyuz	ülkücü
uyarmak	uzak	ültimat
uydurmak	uzaklaşabilmek	ün
uydurulmak	uzaklaşma	üniforma
uygar	uzaklaşmak	üniformalı
uygarlık	uzaklaştıramamak	üniversite
uygulama	uzaklaştırmak	ünlü
uygulamak	uzaklık	üretilmek
uygulanamamak	uzaktan yakından	ürkek
uygulanmak	uzama	ürkeklik
uygun	uzamak	ürkmek
uygunsuz	uzanmak	ürpermek
uyku	uzatılmak	ürpertici
uykulu	uzatıvermek	ürpertmek
uykusuzluk	uzatmak	Üsküdar
uymak	uzlaşma	üslûp
uysal	uzlaşmak	üst
uysallaşmak	uzmanlaşmak	üst
uyuklama	uzun	üst baş
uyuklamak	uzun uzun	üst üste
uyum	uzunluk	üstat
uyumak		üstelemek
uyuşabilmek	Ü	üstelik
uyuşamamak	ücret	üstün
uyuşmak	üç	üstünlük
uyuşmazlık	üç beş	üşenmek
uyuşuk	üç dört	üşümek
uyuşuk uyuşuk	üç yüz	üşüşmek
uyuşukluk	üçgen	üşütme

üşütmek	vardırmak	vere vere
ütmek	vardiya	verebilmek
ütopik	varılmak	verem
ütopya	varlık	verememek
ütülenmek	varma	veremli
üvey	varmak	vergi
üye	varyete	vergilenmek
üyelik	vasıf	verici
üzere	vasiyet	verilmek
üzeri	vasiyetname	verim
üzgün	vatan	verimli
üzmek	vatandaş	verimsiz
üzüle üzüle	vav	verme
üzülme	vay	vermek
üzülmek	vazgeçebilmek	vesika
üzüm	vazgeçilmek	veya
üzüntü	vazgeçme	vezir
üzüntülü	vazgeçmek	vezirlik
	vaziyet	Vezneciler
<u>V</u>	vazo	vız
vagon	ve	vızıldamak
vah	vedalaşma	vızıltı
vahşet	vedalaşmak	vicdan
vahşi	vefa	Vichy
vaka	Vefa	vido
vakit	vefalı	vilayet
vali	vefasız	viski
valilik	vekâlet	vişne
vallahi	vekil	vişneli
vals	veliaht	vite
vapur	Venedik	vitrin
var	verdirtmek	vittel
varamamak	Verdoux	Viyana

Voltaire

von

vous

voyvoda

vurgu

vurgulamak

vurma

vurmak

vurulmak

vuruş

W

Weissmüller

Y

ya

yaa

yaban

yabancı

yabani

yadırgamak

yağ

yağdırmak

yağız

yağlamak

yağlı

yağlıboya

yağmak

yağmur

yağmurlu

yağmurluk

yahu

Yahudi

yahut

Yahya Kemal

yaka

yakacak

yakalama

yakalamak

yakalanmak

yakamamak

yakılmak

yakın

yakında

yakınlık

yakınma

yakınmak

yakışıklı

yakışıklılık

yakışksız

yakışksızlık

yakışmak

yakıştıramamak

yakıştırmak

yaklaşılma

yaklaşım

yaklaşmak

yaklaştırmak

yaklaştırmak

yaktmak

yaktırmak

Yakup Kadri

yalamak

yalan

yalancı

yalancıkdan

yalanmak

yalaya yalaya

yaldız

yaldızlı

yalın

yalnız

yalnızca

yalnızlık

Yalova

yalpalamak

yaltaklanmak

yalvarmak

yamaç

yan

yan yana

yanak

yanardağ

yanaşma

yanaşmak

yanaştırmak

yangın

yanık

yanılgı

yanılmak

yanılsama

yanıltmak

yanıp tutuşmak

yani

yankı

yankılanmak

yanlış

yanlışlık

yanmak

yansımak	yararlı	yaşanmak
yansıtmak	yararlılık	yaşantı
yapabilmek	yaraşmak	yaşatmak
yapamamak	yaratık	yaşayabilmek
yapayalnız	yaratılış	yaşayamamak
yapı	yaratılmak	yaşıt
yapılabilmek	yaratmak	yaşlanmak
yapılamamak	yardım	yaşlı
yapılı	yardımcı	yaşlıca
yapılmak	yargı	yaşlılık
yapış	yargılama	yatak
yapış yapış	yargılanma	yatakhane
yapışmak	yargılayıcı	yataktan yatağa
yapıştırılmak	yarı	yatamamak
yapıştırmak	yarı yarıya	yatılı
yapıvermek	yarım	yatılmak
yapmacıklı	yarım yamalak	yatırabilmek
yapmacıklık	yarın	yatırmak
yapmak	yarış	yatışmak
yaprak	yasak	yatıştırıcı
yaptırılmak	yasaklamak	yatıştırılmak
yaptırmak	yasaklanmak	yatıştırmak
yara	yasal	yatkın
yaralamak	yaslamak	yatma
yaralanmak	yaslanmak	yatmak
yaramak	yastık	yavaş
yaramaz	yaş	yavaş yavaş
yaramazlık	yaş	yavaşça
yararmak	yaşa	yavaşlamak
yarar	yaşama	yavaşlatmak
yararlanabilmek	yaşamak	yavru
yararlanamamak	yaşanabilmek	yay
yararlanmak	yaşanılmak	yaygın

yayılmak	yedinci	yetenek
yayım	yedirememek	yetenekli
yayımcı	yedirmek	yeter
yayımcılık	yeğen	yeterince
yayımlamak	yelek	yeterli
yayımlanabilmek	yelken	yetinememek
yayımlanmak	yemek	yetinmek
yayımlatamamak	yemek	yetişememek
yayın	yemin	yetişkin
yayınevi	yenge	yetişme
yayınlanmak	yeni	yetişmek
yaylanış	yeni yeni	yetiştirememek
yaylanmak	yeniçerilik	yetiştirilmek
yaymak	yeniden	yetiştirmek
yaz	yenik	yetkili
yazabilmek	yenilemek	yetmek
yazamamak	yenilenmek	yığılmak
yazar	yenilgi	yığın
yazdırmak	yenilik	yıkabilmek
yazı	yenilmek	yıkamak
yazıhane	Yenişehir	yıkanmak
yazık	yenmek	yıkılış
yazılabilmek	yepyeni	yıkılmak
yazılı	yer	yıkıntı
yazılmak	yerleşme	yıkmaq
yazıp yazıp	yerleşmek	yıktırmak
yazıvermek	yerleştirilmek	yıl
yazlık	yerleştirmek	yılan
yazma	yerli	yılbaşı
yazmak	yerli yerinde	yıldırım
yedi	yeşermek	yıldız
yedi sekiz	yeşil	yıldızsız
yedili	yeşillik	yılgınlık

yıllar yılı	yoldaş	yukarıdan
yıllarca	yollama	yummak
yıllık	yollamak	yumruk
Yılmaz	yollanmak	yumruklamak
yıpranmak	yollayamamak	yumurta
yıpratmak	yolmak	yumurtlayamamak
yırtınmak	yolsuzluk	yumuşak
yırtmak	yontmak	yumuşaklık
yine	yorgan	yumuşamak
yirmi	yorgancılık	yumuşatabilmek
yirmi sekiz	yorgun	yumuşatmak
yirminci	yorgun yorgun	Yunan
yiyecek	yorgunluk	Yunanlı
yiymemek	yormak	yurt
yiyip bitirmek	yorucu	yutamamak
yo	yorulmak	yutmak
yobaz	yorum	yutulmak
yobazca	yorumlanamamak	yuva
yoğun	yosun	yuvarlak
yoğunlaşmak	yoza	yuvarlaklık
yoğunluk	yön	yuvarlanmak
yoğurt	yönelmek	yüce
yok	yöneltmek	yüceltiş
yokluk	yöneltmek	yük
yoksa	yönetememek	yüklemek
yoksul	yönetici	yüklenmek
yoksulluk	yönetmek	yükletmek
yoksun	yönlü	yüklüce
yokuş	yöntem	yüksek
yol	yudum	yükselip alçalmak
Yolağan	yudumlamak	yükselmek
yolcu	yufka	yükümlülük
yolculuk	yukarı	yün

yürek	zaptiye	zeytin
yürekli	zar	zeytinyağlı
yüreklilik	zarar	zırh
yürüme	zararlı	zırhlı
yürümek	zararsız	zibidi
yürüne yürüne	zarf	ziftlenmek
yürünmek	zarif	zihniyet
yürürlük	zaten	zil
yürütme	zavallı	ziraat
yürütmek	Zavallı Necdet	ziya
yürütölmek	zavallılık	Ziya Gökalp
yürüyüş	zayıf	Ziya Işıkcı
yüz	zayıflamak	ziyafet
yüz	zayıflık	ziyaret
yüzbaşı	zehir	ziyaretçi
yüzde	zehirmek	zonklama
yüzey	zehirlenmek	zor
yüzeysel	zehirli	zorla
yüzlerce	zekâ	zorlama
yüzlü	Zekeriya	zorlamak
yüzmek	zeki	zorlanmak
yüzük	Zeliha	zorlaştırmak
yüzüklü	zemberek	zorlayabilmek
yüzünden	zemin	zorluk
yüzüstü	zengin	zorun
yüzyıl	zenginleşmek	Zuhal
Z	zenginleştirmek	zulüm
zafer	zenginlik	zurnacı
zahmet	zerre	Zühtü
zaman	zevk	zülfüyâr
zamansız	zevkli	zümre
zamparalık	zevksiz	züppe
	Zeynep	züppelik

MASUMİYET**MÜZESİ****A**

aba
abajur
abartı
abartılı
abartmak
Abdi İpekçi Caddesi
Abdullah Efendi Lokantası
Abdülhamit
Abdülkerim
abla
abone
acaba
acele
acele acele
aceleci
Acem
acemi
acemice
acı
acı acı
acıklı
acıkmak
acılı
acıma
acımak
acımasız
acımasızca
acımasızlık
acımsı

acınmak
acıtmak
acil
aç
açabilmek
açamamak
açgözlü
açı
açık
açık seçik
açıkça
açıklama
açıklamak
açıklanmak
açıklayabilmek
açıklayamamak
açıklık
açılış
açılma
açılmak
açış
açıvermek
açlık
açmak
açmaz
açtırmak
ad
ada
adalet
adam
adamak
adap
aday

addedilmek
âdet
adet
adım
adım adım
adil
adlandırmak
adlı
adres
adsız
af
aferin
afet
affedebilmek
affedememek
affetmek
Afgan
Afganistan
afiş
afiyet
Afrika
afyonlu
Agrigento
ağ
Ağa Camii
ağabey
ağabeyli
ağaç
ağarmak
ağartmak
ağdalı
ağır
ağır ağır

ağırbaşlılık	Aixen Provence	aktör
ağırlamak	akademi	al
ağırlanmak	akademik	Alaaddin
ağırlaşmak	Akasya	alabilmek
ağırlaştırılmak	Akasyalar Altında	alafranga
ağırlık	Akdeniz	alaka
ağırlıklı	Akgün	alamamak
ağız	akıl	alan
ağızlık	akılcı	Alaska Frigo
ağlama	akıllı	alaturka
ağlamak	akılsız	alay
ağlatmak	akılsızca	alaycı
ağrı	akılsızlık	alaycılık
ağustos	akım	albüm
ağustoseböceği	akıntı	alçak
ah	akıntılı	alçakgönüllü
ahali	akış	alçakgönüllülük
ahbap	akıtılmak	alçalmak
ahbaplık	akide	alçaltmak
ahçı	Akkavak Sokak	alçı
ahenk	akmak	aldatabilmek
ahize	akraba	aldatılmak
ahlâk	akrabalık	aldatmak
ahlâkçı	akrep	aldırış
ahlâkçılık	Aksaray	aldırmak
ahlâki	aksi	Aldo Moro
ahlâklı	aksilik	Aleko'nun Yeri
ahlâksızca	aksine	alelacele
Ahmet	akşam	alelade
ahşap	akşamüstü	âlem
aile	Akşehir	alet
ailecek	aktarılmak	alev
ait	aktarmak	alev alev

Alevi	almak	ameliyat
alevlendirmek	Alman	Amerika
alevlenmek	Almanca	Amerikalı
aleyh	Almanya	Amerikan
algı	alo	amir
algılamak	Alptekin	amiral
alıcı	alt	amorti
alıkonmak	alt alta	ampul
alıkoyamamak	Altat	an
alın	Alte Pinakhotek	ana
alınan	altı	Anadolu
alınanlık	altı yedi	Anadoluhisarı
alınmak	altın	anahtar
alış	altıncı	anarşizan
alışamamak	altlık	anatomik
alışkanlık	altmış	anayol
alışma	altmış altı	ancak
alışmak	altmış iki	andırmak
alıştırmak	altmış yetmiş	Andon Lokantası
alışveriş	altmışıncı	anı
alıvermek	altüst	anılmak
Ali	ama	anında
Alkazar	amaç	Anıtkabir
alkış	amaçsızca	ani
alkışlamak	aman	aniden
alkol	amansız	Ankara
alkolik	Amasya	anlam
alkollü	amatör	anlama
Allah	amatörlük	anlamak
Allahısmarladık	Ambassador	anlamayabilmek
Allahlı	amblemli	anlamazlık
Allahuekber	ambulans	anlamlı
allak bullak	amca	anlamsız

anlamsızlık	apartman	arka
anlaşılabilmek	apolet	Arka Pencere
anlaşılma	aptal	arkadaş
anlaşma	aptalca	arkadaşça
anlaşmak	aptallaşmak	arkadaşlık
anlaşmazlık	aptallık	arkalık
anlatabilme	ara	armatör
anlatabilmek	araba	armut
anlatamamak	arabalı	Arnavut
anlatılmak	Arabistanlı Lawrence	Arnavutciğeri
anlatış	aracı	Arnavutköy
anlatma	aracılık	arsa
anlatmak	araç	arsız
anlayabilmek	arada	arsızca
anlayamamak	aralamak	art
anlayış	aralanış	artık
anlayışlı	aralık	artırmak
anlık	Aralık	artış
anmak	arama	artist
anne	aramak	artmak
anneanne	aranmak	arzu
annelik	Arap	arzuhalci
ansiklopedi	Arap Melike	arzulamak
ant	araştırma	asabi
Antep	aratmak	asabilmek
antetli	arayabilmek	asansör
antika	arayış	Asena
antikacı	arazi	asfalt
antisemitik	arı	asık
antrenman	arınmak	asıl
antropolog	arıza	asılı
antropolojik	Aristo	asılmak
Antwerp	Arjantin	asırlık

asistanlık	aşırı	atom
asit	aşırılık	atölye
asitli	aşına	Atölye Müzesi
asker	aşinalık	atraksiyon
askerî	aşk	atsineği
askerlerce	Aşkım ve Gururum	attırmak
askerlik	Aşkın Çilesi Ölünce Biter	Audubon
askı	aşksızlık	Aurilia
askılı	aşma	Ava Gardner Müzesi
asla	aşmak	avcı
aslan	at	avize
aslanlı	atabilmek	avlu
aslında	atamamak	Avni
asma	Atatürk	Avrupa
asmak	Atatürkçü	Avrupai
aspirin	Atatürklü	Avrupailik
astragan	ateş	Avrupalı
astroloji	atık	avuç
astronot	atılmak	avukat
astsubay	atıp tutmak	Avunduk
aşağı	atış	Avusturya
aşağı yukarı	atıştırma	ay
aşağılama	atıştırmak	ayak
aşağılamak	atıvermek	ayakkabı
aşağılanma	Atina	ayaklı
aşağılanmak	atlama	ayaküstü
aşağılayıcı	atlamak	ayar
aşağılık	Atlantik	ayarlamak
aşama	Atlas Sineması	ayarlanmak
aşermek	atlatmak	ayarlayış
aşevi	atletli	Ayaspaşa
âşık	atlı	ayçiçeği
aşındırmak	atmak	ayçöreği

aydın	ayrıca	Babaeski
Aydın Pamuk	ayrılammamak	Babıali
aydınlanış	ayrılık	Babrak Karmal
aydınlanmak	ayrılış	baca
aydınlatılma	ayrılma	bacak
aydınlatılmak	ayrılmak	bacaklı
aydınlatmak	ayrım	badanalanmak
aydınlık	ayrıntı	bade
Aygaz	ayrıntılı	badem
Ayhan Işık	Ayşe	bademcik
Ayı Sabih	Ayşegül	bagaj
ayık	Aytaç Kardüz	bağ
ayıklamak	ayva	Bağdat Caddesi
ayılmak	ayvalı	bağımlı
ayıp	Ayvalıklı	bağımlılık
ayıplamak	az	bağıra bağıra
ayıplayabilmek	azalmak	bağıramamak
ayırabilmek	azaltılamamak	bağırış
ayırarak	azaltmak	bağıрма
ayırtmak	azap	bağırmak
aykırı	azarlama	bağış
Ayla	azarlamak	bağışlamak
aylak aylak	azarlayıcı	bağışlayabilmek
aylakça	azdırmak	bağlamak
aylarca	azgın	bağlanmak
aylık	azıcık	bağlı
ayna	azınlık	bağlılık
aynalı	azlık	bağrışma
aynen		bağrışmak
aynı	B	bahane
aynısı	baba	bahar
ayran	babaanne	baharlık
ayrı	babacan	bahçe

Bahçelievler	Bakü	barbunya
bahçıvan	bal	barbut
bahis	Balat	Barcelona
Bahri	balayı	bardak
bahsedebilmek	balerinli	Barggruen Müzesi
bahsedilmek	balık	barışmak
bahsediş	balıkçı	barıştırmak
bahsetmek	balıkhane	bari
bahşış	Balıkpazarı	barmen
baht	balina	barometre
bahtsız	Balkan Harbi	barut
baka baka	Balkanlar	basamak
bakabilmek	balkon	basık
bakamamak	ballandıra ballandıra	basılmak
bakan	ballandırmak	basın
bakanlık	balo	basit
bakılmak	balon	basitleştirmek
bakım	baloncu	basitlik
bakımından	Baltimore	baskı
bakımlı	bambaşka	baskın
bakımsız	banal	basma
bakıp bakıp	bando	Basmacı Holding
Bakırköy	bank	basmak
bakış	banka	basmakalıp
bakışma	bankacı	Basri
bakışmak	banker	bastırabilmek
bakire	bankerzede	bastırılmak
bakkal	bant	bastırış
bakla	bantlanmak	bastırmak
baklava	banyo	baş
bakma	bar	baş başa
bakmak	bar bar	başak
baktırmak	Barbaros Parkı	başarabilmek

başaramamak	başvurmak	beautiful
başarı	başvuru	bebek
başarılı	Batanay	Bebek
başarısız	Batı	becerememek
başarısızlık	Batılı	beceri
başbakan	Batılılaşma	becerikli
başbarmen	Batılılaşmak	beceriksiz
başgarson	batırmak	beceriksizce
başıboş	batmak	beceriksizlik
başka	battaniye	becermek
başkaldırmak	bavul	bedava
başkan	bay	bedavadan
başkası	bayağı	beden
başkonsolosluk	bayağılık	beğenmek
başlama	bayat	bekâr
başlamak	baygın	bekâret
başlangıç	baygınlık	bekçi
başlanmak	bayılmak	bekçilik
başlatmak	bayıltıcı	bekleme
başlayabilmek	bayii	beklemek
başlayamamak	bayilik	beklenilmek
başlık	baykuş	beklenmedik
başlıklı	bayrak	beklenmek
başörtülü	bayrakçık	beklenti
başörtüsü	bayraklı	bekletmek
başörtüsüz	bayram	bekleyebilmek
başparmak	bayramlık	bekleyememek
başrol	Bayramoğlu	bekleyiş
başsağlığı	bazen	Bekri
baştan	bazı	bel
baştan aşağı	bazısı	Belalı Beste
baştan sona	be	belediye
başucu	Beauborg	belge

belgesel	benzerlik	bey
belgeselci	benzersiz	beyaz
Belgrad Ormanı	benzeşmek	Beyaz Karanfil
belirgin	benzetme	beyazlaşmak
belirginleşmek	benzetmek	beyazlı
belirlemek	benzin	beyazlık
belirli	benzinci	beyefendi
belirmek	beraber	beyin
belirsiz	beraberlik	Beykoz
belirsizleştirmek	berbat	Beymen
belirsizlik	berbatlık	Beyoğlu
belirti	berber	Beyrut
belirtmek	berberlik	bez
belkemiği	bereket	bezdirmek
Belkıs	beri	bezginlik
belki	Berlin	bezik
belli	berrak	bezmek
belli belirsiz	Berrin	bıçak
bembeyaz	Besaçon	bıçkın
ben	besbelli	bıkkın
ben	beslemek	bıkmak
bence	beslenmek	bırakamamak
bencil	beste	bırakılamamak
bencilce	besteci	bırakış
bencillik	beş	bırakmak
benimsemek	beş altı	bıyık
benimsenmek	beşer	bıyıklı
benimseyememek	Beşiktaş	Bıyıklı Bok Komşu
bent	beşinci	biber
benzemek	Beşir	biblo
Benzemez Kimse Sana	beşlik	biçim
benzer	beter	biçimlendirmek
benzeri	beton	biftek

bikini	bindirme	birtakım
bikinili	bindirmek	biryantin
bilakis	binebilmek	biryantinli
bildiri	binlerce	bisiklet
bildirmek	binmek	bisikletçi
bile	bir	bisküvi
bile bile	bir bir	Bismillah
bilek	bir iki	bitirememek
bilekli	bira	bitirme
bilememek	birahane	bitirmek
bilet	biraz	bitişik
bilezik	birazcık	bitkin
bilge	birazdan	bitmek
bilgece	birbiri	bitmek tükenmek
bilgelik	birçok	bitpazarı
bilgi	birden	biyoloji
bilgili	birdenbire	biz
bilhassa	birer	biz bize
bilim	bir	Bizanslı
bilimci	birikmek	blöf
bilimsel	biriktirici	blucin
bilinç	biriktirilebilmek	blucinli
bilinçaltı	biriktirme	bodoslama
bilinmek	biriktirmek	Bodrum
Billur Dağdelen	birinci	bodur
bilmece	Birinci Dünya Savaşı	Bogatti Valsecchi
bilmek	birkaç	Müzesi
bilmezlik	birleşmek	boğaz
bilye	birleştirilmek	Boğaz
bin	birleştirmek	Boğazkesen Caddesi
bin beş yüz	birlik	boğazlamak
bin yedi yüz kırk üç	birlikte	boğmak
bina	birliktelik	boğucu

boğulmak	boya	böyle böyle
boğuşmak	boyalı	böylece
boksör	boyamak	böylesi
bol	boyanmak	branda
bol bol	boyatmak	Brevik Şehir Müzesi
bolca	boykot	brıç
Boluspor	boylu	bronz
bomba	boynuz	broş
bombalama	boyun	broşür
bombalanmak	boyut	bu
Bombay	boza	buçuk
bomboş	bozacı	budala
Bora	bozamamak	budalaca
borç	Bozdoğan Kemerı	budamak
borçlanmak	bozgun	bugün
borçlu	bozma	buğu
boru	bozmak	buğulanmak
bostan	bozucu	buğulu
boş	bozuk	buhar
boş boş	bozukluk	buhran
boşalma	bozulmak	Buiekin
boşalmak	bozuntu	buket
boşaltılmak	bozuşmak	bulabilmek
boşaltma	böcek	bulamamak
boşaltmak	böğürtlen	bulamayabilmek
boşanma	bölge	bulanık
boşanmak	bölme	bulaşmak
boşluk	bölmek	Bulgar
Boşnak	bölüm	Bulgaristan Sosyalist Cumhuriyeti
boşu boşuna	bölünememek	bulma
boşvermek	börek	bulmaca
botanik	börekçi	bulmak
boy	böyle	bulundurmak

bulunma	Buz Serap	C
bulunmak	buzdolabı	cacık
buluşamamak	buzlu	cadde
buluşmak	buzluk	cadde cadde
bulut	büfe	cadı
bulutlanmak	büklüm	Cağaloğlu Hamamı
bulutlu	bükmek	cahil
buluvermek	bükülmek	cam
bunak	bülbül	cambaz
bunalım	bülten	cambazlı
bunamak	büro	camekân
bunca	bürokrasi	camekânlı
bunlar	bürünmek	camgöbeği
bura	büst	camı
burada	bütçe	camia
burası	bütçeli	can
burç	bütün	canan
Burda	bütünlük	canavar
Buren	büyü	candan
burjuva	büyük	canlandırmak
burjuvazi	Büyük Kulüp	canlanmak
burkuluvermek	Büyükada	canlı
burun	büyükçe	canlılık
burun buruna	Büyükçekmece	Caravaggio
burunlu	Büyükdere	Carlo Alberto
buruş buruş	büyülemek	Carlo Scarpa
buruşmak	büyülenmek	Castelvecchio Müzesi
buruşturulmak	büyülü	casus
butik	büyümek	caydırmak
butik butik	büyütmek	caymak
buyurgan		Cazelles
buyurmak		cazibe
buz		ceket

ceketli	cezalandırmak	Cömert Eliaçık
Celâl Salık	Chevrolet	cömertçe
celep	cimbız	cuma
cemaat	cırcır	cumartesi
Cemile	cırlak	cumba
cemiyet	cıvıl cıvıl	cumhurbaşkanı
cenaze	cıvıltı	cumhuriyet
cennet	cıvıltılı	Cumhuriyet Caddesi
centilmen	cız	cumhuriyetçilik
cep	cızırtı	cüce
cephe	cici	cümle
cerrah	ciddi	Cüneyt
cerrahi	ciddileşmek	cüzamlı
Cerrahpaşa	ciddiyet	cüzdan
cesaret	ciddiyetsizlik	
cesaretlendirici	ciğer	Ç
cesaretlendirmek	Cihangir	çaba
cesaretlenmek	cihaz	çabucak
ceset	cila	çabuk
cesur	cilalanmak	çadır
cetvel	cilve	çağ
cevap	cilveleşmek	çağırarak
cevaplamak	cin	çağırma
cevaplı	cinayet	çağırarak
Cevdet	cingöz	çağrılmak
cevher	cins	çağrışmak
ceviz	cinsel	çakal
cevizli	cinsellik	Çakıl Gazinosu
Ceyda	civar	çakırkeyif
ceza	Coca Cola	çakmak
cezalandırabilmek	coğrafya	çakmak
cezalandırılmak	coşkulu	çaktırmak
cezalandırma	coşmak	

çaldırmak	çaresizce	çaylak
çalınmak	çaresizlik	çek
çalıntı	çarpıcı	çekebilmek
çalış	çarpık çurpuk	çekici
çalışabilmek	çarpılmak	çekik
çalışmamak	çarpıntı	çekidüzen
çalışan	çarpışma	çekilebilmek
çalışkan	çarpışmak	çekilememek
çalışkanlık	çarpmak	çekili
çalışma	çarptırılma	çekiliş
çalışmak	çarptırılmak	çekilmek
çalıştırılmak	çarşaf	çekim
çalıştırmak	çarşafli	çekince
çalkalanmak	çarşamba	çekingeng
çalmak	çarşı	çekingenglik
çam	çat pat	çekinmek
çamaşır	çatal	çekirdek
Çampark Sineması	Çatalca	çekışmek
çamur	çatı	çekiştire çekiştire
çamurlu	çatık	çekiştirilmek
çan	çatılmak	çekiştirme
çanak	çatış	çekiştirmek
Çankaya	çatışma	çekivermek
çanta	çatışmak	çekmece
çap	çatkapı	çekmek
Çapa Tıp Fakültesi	çatlak	çektirmek
çapari	çatma	çelebi
çapkın	çatmak	çelmek
çapkınca	çavuş	çember
çapkınlık	çay	çene
çapraz	çaycı	çeneli
çare	çayevi	çengelli
çaresiz	çayhane	çerçeve

çerçeveletmek	çıkartmak	çiklet
çerçeveli	çıkılmak	çikolata
çerçöp	çıkış	çikolatalı
Çerkez	çıkışmak	çile
çeşit	çıkıvermek	çilek
çeşit çeşit	çıkamak	çilekeş
çeşitli	çıkamayabilmek	çilekeşlik
çeşme	çıldirtmak	çilekli
çete	çılınca	çim
Çetin	çılgnlık	çimento
Çetinsiz	çınar	çimlendirmek
çevirememek	çingirak	Çin Tıbbı Müzesi
çevirme	çınlamak	çingene
çevirmek	çınlatmak	çini
çevre	çıplak	çinko
çevrilebilmek	çırak	Çinli
çevrili	çırpınış	çipura
çevrilmek	çırpınmak	çirkin
çeyiz	çırpıntı	çirkinleşmek
çeyrek	çırpıntılı	çirkinleştirmek
çiban	çıtır çıtır	çirkinlik
çığır	çıtırdamak	çiroz
çığlık	çıtırtı	çiselemek
çığlık çığlığa	çıtkırıldım	çivi
çıkabilmek	çıtlatmak	çivit
çıkamamak	çiçek	çize çize
çıkara çıkara	çiçekçi	çizgi
çıkarakabilmek	çiçeklenmek	çizilmek
çıkaramamak	çiçekli	çizme
çıkartılabilmek	çift	çizmek
çıkartılmak	çiftleşmek	çizmeli
çıkarma	çiftlik	çocuk
çıkartamamak	çiğnemek	çocukça

çocuklu	çukur çukur	daktilo
çocukluk	Çukurcuma Hamamı	Daktilo Demir
çocuksu	Çukurcuma Mahallesi	dal
çocuksulaşmak	Çukurcuma Yokuşu	dalabilmek
çoğalmak	çukurlu	dalaş
çoğu	çulluk	daldan dala
çoğunluk	çuval	daldırmak
çoğunlukla	çük	dalga
çok	çünkü	dalgacılık
çok çok	çürük	dalgalandırmak
çok mu çok	çürüme	dalgalanış
çokbilmiş	çürümek	dalgalanmak
çokluk	<u>D</u>	dalgalı
çoktan	dA	dalgasız
çoluk çocuk	dadı	dalgıç
çorap	dağ	dalgın dalgın
çoraplı	dağcılık	dalgınlık
çorba	dağılmak	dalmak
çökmek	dağınık	dam
çöp	dağıtılma	damak
çöpçatan	dağıtılmak	damar
çöpçatanlık	dağıtım	damat
çöpçü	dağıtımçı	damatlık
çöplü	dağıtmak	Dame de Sion Lisesi
çörek	daha	damga
çözememek	dahası	damgalamak
çözölmek	dahil	damla
çözüm	dair	damla damla
çözümleme	daire	damlacık
çözümlemek	dakik	damlamak
çubuk	dakika	danışıklı
çubuklu	dakikalık	danışmak
çukur		dans

danslı	debriyaj	delici
dansöz	dede	delik
dansözlü	dedektif	delik deşik
dantel	dedektiflik	delikanlı
dantelli	dedikodu	delikli
dar	dedikoducu	deliksiz
daracık	dedikodulu	delilik
daralmak	defa	delinmek
daraltmak	defalarca	delirmek
darbe	defin	demeç
darlık	defne	demek
dava	defter	demet
davet	değdirmek	demin
davetiye	değer	demir
davetkâr	değerlendirememek	Demirbağlar
davetli	değerlendirme	demiryolu
davetsiz	değerli	demlenmek
davranamamak	değersiz	demokrasi
davranılmak	değil	denebilmek
davranış	değirmen	deneme
davranma	değişik	denemek
davranmak	değişiklik	denenmek
dayak	değişim	denetim
dayamak	değişmek	denetlemek
dayanabilmek	değiştirilmek	deney
dayanamamak	değiştirme	deneyim
dayandırmak	değiştirmek	denge
dayanılabilmek	değmek	dengelemek
dayanılmaz	dehliz	dengeli
dayanışma	dehşet	denilmek
dayanma	dekor	deniz
dayanmak	deli	denizaltı
dayı	delice	denizanası

denizcilik	deste	dikizlemek
denizlik	deste deste	dikkat
denk	destek	dikkatli
denklem	desteklemek	dikkatsiz
depo	dev	dikkatsizlik
deprem	devam	diklik
derece	deve	dikmek
dergi	devekulağı	diktirmek
derhal	devir	dil
deri	devirmek	dilekçe
derili	devlet	dilemek
derin	devre	dilli
derinden derine	devrilmek	dilmek
derinleşivermek	devrim	dimdik
derinleşmek	deyim	din
derinleştirmek	deyivermek	dinci
derinlik	dış	dindar
derken	dışarı	dindirmek
derli toplu	dışavurum	dinî
derme çatma	dışışleri	dinlemek
dernek	dışlamak	dinlendirmek
ders	dışlanmak	dinlenme
dershane	di'li	dinlenmek
dert	didişmek	dinletmek
dertlendirmek	diğer	dinleyebilmek
dertlenme	diğeri	dinmek
dertlenmek	dik	dip
dertleşme	dik dik	dipdiri
dertleşmek	dikebilmek	diplomat
dertli	diken	diplomatik
dertsiz	dikilmek	direk
derviş	dikiş	direksiyon
desenli	dikiz	direnmemek

direnmek	Doğu	domates
dirhem	doğum	don
dirsek	doğuramamak	donatmak
dirsek dirseğe	doğurmak	dondurma
dirsekleşmek	doksan	dondurmacı
disiplinli	doksanlık	donmak
diskjokey	doktor	dopdolu
diskotek	doktora	Doppio Kalesi
diş	doku	Dormen Tiyatrosu
dişçi	dokuma	dosdoğru
dişlemek	dokunabilmek	dost
dişli	dokunaklı	dostane
dişsiz	dokundurmak	dostça
dit	dokunuş	dostluk
divan	dokuz	Dostoyevski
Divan Oteli	dolamak	Dostoyevski Müzesi
Diyarbakır	dolandırıcı	dosya
diyebilmek	dolanmak	doya doya
diyememek	dolap	doyamamak
dizgi	dolar	doymak
dizi	dolaşmak	doymak
dizili	dolayı	doyurucu
dizmek	dolayısıyla	dökmek
doğal	dolaylı	dökülmek
doğallık	doldurabilmek	dökülüş
doğmak	dolma	döküntü
doğru	Dolmabahçe	döküş
doğru dürüst	Dolmabahçe Stadyumu	döndürmek
doğru düzgün	dolmak	döne döne
doğru yanlış	dolmuş	dönebilmek
doğrulamak	dolu	dönem
doğrulmak	dolumevi	dönememek
doğrusu	doluşmak	döner

dönerci	durabilmek	duyurabilmek
dönmek	durak	duyurmak
dönük	duraklamak	duyuru
dönüş	duraksamak	düdük
dönüşebilmek	duramamak	düello
dönüşmek	durdurmak	düğme
dönüştürmek	durdurtmak	düğmeli
dönüştürülmek	durdurulamamak	düğüm
dördüncü	durdurulmak	düğümlemek
dört	durgun	düğün
dört beş	durmak	dükkân
dörtlü	durulmak	dükkân dükkân
döşeme	durum	dükkâncı
döviz	durup dururken	dümdüz
dövmek	duruş	dümen
dövüş	duş	dün
dövüşçü	dut	dünya
dövüşmek	duvar	düpedüz
Dragos	duyarlı	dürtü
dram	duyarlık	dürüst
dua	duyarsız	dürüstçe
dublaj	duygu	dürüstlük
dublajcı	duygulandırmak	düş
duble	duygulanmak	düşkün
dudak	duygulu	düşlemek
dudak dudağa	duygusal	düşman
Duisburg	duygusallık	düşmanlık
dul	duygusuz	düşmek
duman	duygusuzca	düşük
dumanlanmak	duymak	düşünce
dumanlı	duymazlık	düşünceli
Dumas	duyulmak	düşünceli düşünceli
dur durak	Duyun Kalbimin Feryadını	düşüncesizce

düşüncesizlik	eczane	eğilmek
düşündürmek	eda	eğitici
düşündürtme	edebilmek	eğitim
düşünebilmek	edebiyat	eğitimli
düşünememek	edebiyatçı	eğlence
düşünmek	edememek	eğlenceli
düşünülememek	edep	eğlendirebilmek
düşüp kalkmak	edepsiz	eğlendirmek
düşürmek	edepsizlik	eğlenebilmek
düşüş	Edgar Allan Poe	eğlenememek
düşüvermek	edilebilmek	eğlenme
düz	edilememek	eğlenmek
düzelme	edilmek	eğmek
düzeltilmek	edinilmek	eğri
düzeltiliş	edinmek	ehliyet
düzeltilme	Edirne	ek
düzeltilmek	Edirnekapı	ekim
düzen	ediş	eklemek
düzenleme	Edith Piaf Müzesi	eklemeli
düzenlemek	editör	eklenmek
düzenlenmek	edivermek	ekmek
düzenletmek	ee	ekmek
düzenli	efe	Ekmekçi Kadın
düzensiz	efendi	ekmekli
düzensizlik	efendice	ekonomi
düzey	efendilik	ekonomik
düzeysiz	efendim	ekran
düzgün	efkâr	Ekrem Güçlü
düzleşmek	efkârlı	eksik
	efsane	eksiklik
E	egzos	eksiksiz
Ebru	eğer	ekspres
ecdat	eğilim	ekşitmek

el	emektar	erdirmek
el ele	Emel Sayın	Erenköy
elbette	emilmek	ergenlik
elbise	emin	Ergün
elbiseli	Eminönü	erik
elçi	emir	erime
elçilik	Emirgân	erimek
eldiven	emlak	erinmek
Eldiven Müzesi	emmek	erişmek
eldivenli	emniyet	erkek
elektrik	empresyonist	erkek erkeğe
elektrikçi	emretmek	erkekçe
elektriklenme	emzirmek	erkeklik
elektrikli	en	erken
eleme	enayi	erkenden
eleştirel	enayilik	Erler Film
eleştiri	endişe	ermek
eleştirmek	endişelendirmek	Ermeni
eleştirmen	endişelenmek	Erol Taş
elişi	endişeli	ertelemek
Elle	enflasyon	ertelenmek
elleme	engel	ertesi
ellemek	enginar	esas
ellenmek	enişte	esaslı
elli	enkaz	Esat
ellinci	ense	eser
Elvan	enseli	esinti
Elvis Presley	entelektüel	esivermek
emanet	entrika	eski
emaye	entrikacı	eskici
emek	Enver Sedat	eskiden
emekli	epeyce	eskimişlik
emeklilik	Erçetin Paşa	esmek

esmer	etkili	ezici
esnaf	etmek	ezik
esnemek	etmen	ezilmek
esrar	etol	eziş
esrarengiz	etraf	eziyet
esrarlı	ettirmek	ezmek
estağfurullah	ev	
estetik	ev ev	<u>F</u>
eş	evelallah	faaliyet
eşarp	evet	fabrika
eşek	evham	fabrikatör
eşekoğlueşek	evlat	facia
eşelenmek	evlatlık	fahişe
eşik	evlendirebilmek	faiz
eşit	evlendirme	faizsiz
eşitlik	evlendirmek	fakat
eşleştirmek	evlenebilmek	fakir
eşlik	evlenme	Fakir Bir Kız Sevdim
eşofman	evlenmek	fakirhane
eşsiz	evli	fakirleşmek
eşya	evlilik	fakirlik
eşya eşya	evrak	fakülte
et	evrilmek	fal
etek	evsiz	falan
etekli	evvel	fantezi
Ethem Kemal	eyalet	fanus
etiket	eylül	Fare Faruk
Etiler	eyvah	Faris Kaptanoğlu
etki	ezan	fark
etkileme	ezberden	farkında
etkilemek	ezbere	farklı
etkilenmek	ezberlemek	farksız
etkileyici	ezberlenmek	fasıl

Fasih Fahir	feshetmek	fikir
fasulye	fesli	filan
Fatih	festival	filanca
Fatih Oteli	fethetmek	file
Fatma Girik	fetih	Filistin
Fatma	fetiş	filizlenmek
fatura	fetişizm	film
faul	Feyzan	filmci
favori	fıkır fıkır	filmcilik
fayans	fıkırdamak	filtre
faydalanmak	fıkra	filtreli
faydalı	fındık	final
Fazıla	fırça	finalist
fazilet	fırın	fincan
fazla	fırlamak	firkete
fazlalık	fırlatmak	Firuzâğa
fazlasıyla	fırsat	Firuzâğa Camii
fedâ	fırtına	fiske
fedai	fırtınalı	fış
fedakâr	fısıldama	fışek
fedakârlık	fısıldamak	fiyat
felaket	fısıldamak	fiyonk
felek	fısıldamak	fizik
feministlik	fısıltı	fiziksel
fena	fısıltılı	Flaubert
Fenerbahçe	fısırtı	Floransa
Fenerbahçeli	fıstıklı	Florence Nightingale Müzesi
Ferah	fışkırtmak	Florida
Feridun	fışkırtmak	flört
Feriköy	fidan	fol
fermuarlı	fidye	fon
feryat	Figen	ford
fes	figüran	form

forma	gala	geç
Fort St. George Müzesi	Galata Köprüsü	geçebilmek
fosil	Galata Kulesi	geçememek
fosur fosur	Galatasaray	geçici
foto	Galatasaray Meydanı	geçilmek
fotoğraf	Galatasaray Postanesi	geçinmek
fotoğrafçı	galeri	geçirebilmek
fotoğraflı	galiba	geçirilmek
fotoroman	gangster	geçirmek
fraklı	garaj	geçiş
fraksiyon	gardiyan	geçıştirebilmek
Fransa	gariban	geçıştirilememek
Fransız	garipsemek	geçıştirmek
Fransızca	garson	geçit
Frederic Mares Müzesi	garsoniyer	geçmek
fren	gayret	geçmiş
Freud	gayrimeşru	gedik
Freud Müzesi	gayrimüslim	gelebilmek
fuar	gaz	gelecek
Fuaye Lokantası	gazel	gelememek
fular	gazete	gelenek
futbol	gazeteci	geleneksel
futbolcu	gazino	gelin
futbolllu	gazoz	geliş
Fuzuli	gazozcu	gelişebilmek
Fusun	gazozlu	gelişigüzel
Füsunsuz	Gcrard de Nerval	gelişim
<u>G</u>	gebe	gelişme
gaddar	gece	gelişmek
gaflet	gecekondu	geliştirme
gaga	gecelemek	geliştirmek
gagalamak	gecelik	gelivermek
	gecikmek	gelme

gelmek	gerektirmek	gıpta
gemi	gergin	gırgır
Gemi Batıran Güven	gerginlik	gırtlak
gencecık	geri	gibi
genç	geri geri	gide gele
genç yaşlı	gerilemek	gidebilmek
gençlik	gerilim	gidememek
gene	gerilimli	gidilebilmek
genel	geriliş	gidilmek
genellikle	gerilmek	gidiş
geniş	getirebilmek	gire çıka
genişlemek	getirilmek	girebilmek
genişletmek	getirmek	girememe
genişlik	getirtilmek	Giresunspor
geniz	gevelemek	girginlik
geometri	Geveze Cevat	girilememek
George Sand	gevezelik	girip çıkmak
gerçek	gevşemek	giriş
gerçekçi	gevşetmek	girişememek
gerçekçilik	gezdirmek	girişimci
gerçekdışı	gezegen	girişmek
gerçekleşmek	gezi	girmek
gerçekleştirebilmek	geziniş	gişe
gerçekleştirememek	gezinmek	git gide
gerçeklik	gezinti	gitme
gerdan	gezip tozmak	gitmek
gerdanlık	gezme	gittikçe
gerek	gezmek	giydirmek
gerekçe	gıcır gıcır	giyebilmek
gerekli	gıcırdamak	giyimli
gerekli gereksiz	gıcırdata gıcırdata	giyinmek
gerekmek	gıcırdatmak	giyme
gereksiz	gıcırtı	giymek

gizlemek	gömmek	göstere göstere
gizlenmek	gömülmek	gösterebilmek
gizleyebilmek	göndermek	gösterememek
gizleyememek	gönül	gösteri
gizli	göre	gösterici
gizli gizli	göre göre	göstericilik
gizli saklı	görebilme	gösterilebilmek
gizlice	görebilmek	gösterilmek
gizliden gizliye	görece	gösteriş
gizlilik	görememek	gösterişli
gladyatör	görev	gösterişsiz
gladyatörlü	görevlendirmek	göstermek
gofret	görevli	Göteborg
gol	görgü	götürebilmek
gong	görgülü	götürememek
gonglu	görgüsüz	götürmek
Gori	görmek	götürülmek
göbek	görmezlik	gövde
göbekli	görücü	göz
göç	görülebilirlik	göz göze
göçmek	görülme	gözbağcı
göçmen	görünebilirlik	gözde
göğüs	görünmek	gözlem
göğüslü	görüntü	gözlemek
gök	görünüş	gözlü
gökyüzü	görünürlük	gözlük
göl	görü	gözlüklü
gölge	görülebilmek	gözükme
gölgelemek	görürlük	gözyaşı
gölgeli	görürlük	Grace Kelly
gölgelik	görüme	Grand Hotel de Milan
gömlek	görüme	Grasse
gömlekli	görüverme	grip

grup	gülünçleştirmek	güveç
gurultu	gülüşe konuşa	güven
gurur	gülüşlü	güvenebilmek
gururlandırmak	gülüşme	güvenilir
gururlanmak	gülüşmek	güvenli
gururlu	gölüvermek	güvenmek
Gustave Moreau	gümbür gümbür	güvensiz
Gustave Moreau Müzesi	gümrük	güvensizlik
güç	gümüş	güvercin
güçlenmek	Gümüş Yapraklar	güverte
güçleşmek	Gümüşsuyu	güvey
güçlü	gün	güzel
güçlük	günah	güzelce
güçsüzlük	günaydın	güzelleşmek
güfte	gündelikçi	güzelleştirmek
gül	gündüz	güzellik
güldürmek	Gündüz Pamuk	güzergâh
güle oynaya	güneş	
güle öksüre	güneşlenme	H
Gülhane Parkı	güneşli	ha
güllü	güney	Haarlem
gülme	güneydoğu	haber
gülmek	günlerce	haberdar
Gültekin Çeki	günlük	habersiz
gülümseme	Gürcistan	Hacı Arif
gülümsemek	güreş	hacim
gülümsetivermek	gürlemek	had
gülümsetmek	gürldemek	hademe
gülümseyebilmek	gürültü	hafıza
gülümseyememek	gürültü patırtı	hafızasız
gülümseyiş	gürültücü	hafif
gülümseyivermek	gürültülü	hafif hafif
gülünç	gürültüsüz patırtısız	hafifçe

hafiflemek	Haliç	hapsetmek
hafifletebilmek	Halis	harap
hafifletilememek	halk	harbi
hafifletmek	halka halka	Harbiye
hafiflik	halledilmek	harcamak
hafta	halletmek	harcayamamak
haftalarca	hallolmak	hareket
Haftasonu	halsiz	hareketlenmek
hah	halsizlik	hareketlilik
Hain Sühendan	hamamböceği	hareketsiz
hak	Hamburg	hareketsizlik
Hakan Serinkan	hamburger	harem
hakaret	hamdolsun	harf
hakem	hamhalat	harfli
hakikaten	hami	hariç
hakiki	hamile	harika
hakikilik	hamilik	harikulade
hâkim	hamle	harita
hâkimiyet	hamurlaşmak	Harrods
hakkında	han	Harun
haklı	Hanedan	Hasan
haksız	hangi	hasar
haksızlık	hangisi	haset
hâl	Hangzhou	hasret
hâl hatır	hanım	hassas
hala	hanımefendi	hassaslaştırmak
hâlâ	hanımefendilik	hasta
Halaskârgazi Caddesi	hanımeli	Hasta Halit
halat	hani	hastalık
halatçı	Hanife	hastane
halbuki	hap	hastanelik
hale	hapis	haşır neşir
halı	hapishane	haşlanmak

hat	hayalî	hediyelik
hata	hayalperestlik	Heinz Berggruen
hatasızca	hayat	hekim
hatır	hayatiyet	hela
hatıra	Haydar	hele
hatıralı	Haydarpasha	Helsinki Şehir Müzesi
hatırlama	Haydarpasha Lisesi	helva
hatırlamak	haydi	helvalı
hatırlanmak	haydut	hem
hatırlatıvermek	hayır	hemen
hatırlatma	hayır	hemşire
hatırlatmak	haykırış	henüz
hatırlayamamak	hayli	hep
hatırlayış	hayran	hepsi
hatta	hayranlık	her
hav	hayret	herhalde
hava	Hayrettin Paşa	herhangi
havaalanı	hayrola	herif
havadis	hayvan	herkes
havai	hayvancağız	hesap
havalandırma	haz	hesapçı
havalandırmak	hazır	hesaplamak
havalanıvermek	hazırcevap	hesapsızlık
havalı	hazırlama	heves
havasız	hazırlamak	hevesli
havlamak	hazırlanmak	hey
havlu	hazırlık	Heybeliada
havuzlu	hazırlıklı	heyecan
hayal	hazine	heyecanlandırmak
Hayal Hayati	haziran	heyecanlanmak
hayal meyal	Hazreti İbrahim	heyecanlı
hayalet	hedef	heyet
hayaletimsi	hediye	heykel

heykeltıraş	hiddet	horultu
hıçkırık	hikâye	hoş
hıçkırmak	hikmet	hoşaf
Hıfzı	Hilal Otel	hoşgörülü
hınç	hile	hoşlanmak
hırçın	hileli	hoşlanmayabilmek
hırçınlık	Hilton Oteli	hoşluk
hırıltılı	Hindistan	hoşnut
hırpalamak	hippi	hoşnutluk
hırpalatmak	his	Hotel du Nord
hırpani	hissedilmek	hoyratça
hırs	hissetme	Hristiyan
hırsız	hissetmek	hukuk
Hırsız Yakalamak	hissettirebilmek	hurda
hırsızlık	hissettirmek	huşu
hırslı	hitap	huy
hısım	Hitchcock	huysuz
hışırdamak	hizmet	huysuzluk
hışırdatmak	hizmetçi	huzur
hışırtı	hobi	Huzur Lokantası
hız	hoca	huzurlu
hızla	hokka	huzursuz
hızlandırmak	hokkabaz	huzursuzluk
hızlanma	hokkabazlı	hükmetmek
hızlanmak	hol	Hülya Koçyiğit
hızlı	Hollanda	hülyalı
hızlı hızlı	Hollywood	hüner
Hicabi	homoseksüel	hüngür hüngür
Hicri	Honduras	Hünkâr
hiç	hoparlör	hür
hiç mi hiç	horlamak	hürmet
hiçbir	horoz	hürriyet
hiçbiri	hortum	Hüsn ü Aşk

hüsrân	ıssız	içimli
hüzün	ıstırap	için
hüzünlü	ışık	için için
	Işıkçılar	içine içine
I	ışıklı	içirmek
ihlamur	ışıl ışıl	içiş
Ihlamur Kasrı	ışıldamak	içki
ılık	ışıldı	içkili
Illiers	ışıldılı	içli dışlı
Independenta	ışımak	içme
Inge	ışın	içmek
ırk	ıvır zıvır	içten
ırz	ızgara	içtenlik
ısınamamak		idam
ısınmak	i	idamlık
ısırmak	iade	idare
ısırmak	ibaret	iddia
ısırmak	ibne	iddialı
ısıtılamamak	ibre	ideal
ısıtılmak	ibret	idealist
ısıtmak	icat	idealizm
ıslak	iç	ifade
ıslaklık	iç içe	iflah
ıslanma	içecek	iflas
ıslanmak	içedönük	iftihar
ıslatmak	içememek	iğfal
ıslık	içeri	iğne
ısmarlamak	içeride	iğnedanlık
ısmarlanmak	içerisi	iğneleme
ıspanaklı	içerlemek	iğnelemek
ısrar	içermek	iğnelenmek
ısrarcı	içgüdü	iğneli
ısrarlı	içilmek	iğrenç

igreti	ilaç	iltifat
ihale	ilan	ima
ihanet	ile	imalâthane
ihmal	ileri	iman
ihracat	ileride	imkân
ihtimal	ilerleme	imkânsız
ihtimam	ilerlemek	imrendirmek
ihtiras	ilerletmek	imrenmek
ihtişam	ilerleyiş	imtihan
ihtiyaç	iletişim	imtiyaz
ihtiyar	iletmek	imza
ihtiyarlamak	ilgi	inanabilmek
ihtiyat	ilgilenebilmek	inanamamak
ihtiyatlı	ilgilenememek	inanç
iki	ilgileniş	inançlı
İki Ateş Arasında	ilgilenmek	inandırıcı
iki üç	ilgili	inandırma
iki yüz	ilginç	inandırmak
iki yüz yetmiş üç	ilgisiz	inanılmaz
iki yüz yirmi	ilgisizce	inanma
ikilem	ilgisizlik	inanmak
ikilik	ilham	inat
ikinci	iliklemek	inatçı
ikişer	ilişki	inatlaşmak
ikiyüzlü	ilişkilendirmek	inayet
ikiyüzlülük	ilişkin	ince
ikiz	ilişmek	incecik
ikna	ilk	incelemek
ikram	ilke	incelik
ikramiye	ilkel	inci
iksir	ilkeli	İnci Pastanesi
iktidar	ilkokul	incik boncuk
iktisat	illaki	incir

İncirli	iptal	istemek
indeks	ipucu	istemeye istemeye
indirgenmek	irade	isteyebilmek
indirilmek	İran	isteyiş
indiriş	iri	istihza
indirivermek	iri yarı	İstiklal Caddesi
indirmek	irileşmek	İstiklal Marşı
İngiliz	irili ufaklı	İstinye
İngilizce	irkilme	İsviçre
inilti	irkilmek	isyan
iniş	irmik	isyankâr
iniş çıkış	irtica	iş
inkâr	is	işadamı
inleme	İsa	işaret
inlemek	isabet	işaretlemek
inletmek	ise	işaretleşmek
inmek	iskambil	işaretli
İnönü	iskele	işçi
insaf	İskoç	işçilik
insan	İslam	işemek
insancılık	İslamcı	işgal
insani	İslamiyet	işitebilmek
insanlık	İsmail	işitilmek
insanoğlu	İsmail'in Kurban Edilişi	işitmek
inşaat	israf	işkembeci
inşallah	İstanbul	işkence
intihar	İstanbullu	işleme
intikam	istasyon	işlemek
inziva	istavrit	işlemeli
ip	istek	işlenmek
İpek İsmet	istekli	işlenmiş
ipli	isteksizlik	işletmeci
iplik	isteme	işletmek

işlev
işsiz
işsiz güçsüz
işsizlik
iştah
iştahlı
işte
it
itaat
itaatkâr
İtalya
İtalyan
itfaiye
ithaf
ithal
ithalat
ithalatçı
ithalatçılık
itibar
itibaren
itibarlı
itici
itmek
itip kakmak
itiraf
itiraz
itiş
itiş kakış
itişmek
itmek
iyi
iyice
iyileşmemek

iyileşme
iyileşmek
iyileştirme
iyileştirmek
iyilik
iyimser
iyimserlik
iyot
iz
izah
İzak
izbe
izin
izlemek
izlenim
izleyememek
izmarit
İzmir
İzmir Fuarı

J
Jacquemart Andre Müzesi
Japon
Japon Pazarı
Jayne Mansfield
Jean Gabin
jeneratör
Jenny Colon
jest
jeton
jetonlu
jilet
jimnastik

Jöntürk
Jura Çağı Teknolojisi Müzesi
jüri

K
kaba
kaba saba
kabaca
kabadayı
kabadayıcı
kabahat
kabahatli
kabak
kabalık
kabare
kabarmak
kabartmak
Kabataş
kabin
kabuk
kabul
kabullenmek
kâbus
kaç
kaçabilmek
kaçak
kaçakçı
kaçamak
kaçamamak
kaçgöç
kaçık
kaçıncı
kaçınılmak

kaçınılmaz	kafile	kalın
kaçınma	kâfir	kalıntı
kaçınmak	kafiyeli	kalıp
kaçırılmak	kâğıt	kalıplaşmış
kaçırmak	Kahire	kalkabilmek
kaçmak	kahkaha	kalkamamak
kadar	kahraman	kalkış
kadeh	kahramanlık	kalkmak
kadem	kahredici	Kalküta
Kadıköy	kahrolmak	kalmak
Kadıköy Koyu	kahvaltı	kalorifer
kadın	kahve	kalp
kadın erkek	kahvehane	kalpli
kadınca	kaide	kalplilik
kadıncağız	kakmak	kalpsiz
kadınlık	kakmalı	kalyon
kadınsılaştırmak	kalabalık	kambur
kadınsız	kalabalıklaşmak	Kambur'un Yeri
kadırga	kalabilmek	kamera
Kadırga	kalakalmak	kameraman
kadife	kalamamak	Kamil
kadifemsi	kalantor	kamp
kadran	kalça	kampanya
kadranlı	kaldıramamak	kamu
kadro	kaldırılmak	kamuoyu
kadrolu	kaldırım	kamyon
kafa	kaldırım kaldırım	kan
kafalı	kaldırmak	kan ter
kafasız	kale	kana kana
kafasızlık	kaleci	kanaat
kafes	kalem	kanaatkârlık
kafesli	Kalender	kanal
kafeterya	kaleydoskop	kanallı

kanama	kapatmak	karalamak
kanarya	kapayış	karalanmak
kanat	kapı	karamela
kandırabilmek	kapıcı	karamsar
kandıramamak	kapılmak	karanfil
kandırma	kapitalist	karanlık
kandil	kapkara	karar
kanepe	kapkaranlık	kararıvermek
kangal	kaplama	kararlı
kanı	kaplamak	kararlılık
kanıtılmak	kaplanmak	kararmak
kanıt	kaplayabilmek	kararsız
kanıtlamak	kaplı	kararsızlık
kanıtlayamamak	kapris	karartmak
kanlanmak	kaptan	karasinek
kanlı	kaptırma	karasu
kanmak	kaptırmak	Karayip
kanser	kar	karayolları
kansız	kâr	kardeş
kanun	kara	kardeşlik
kap kaçak	kara	karelemek
kapak	karabatak	karga
kapaklı	karaborsacı	kargaşa
kapalı	Karadeniz	karı
Kapalıçarşı	Karadeniz Bakkaliyesi	karı koca
kapalı	Karadeniz Kahvehanesi	karın
kapanamamak	karagöz	karıncalı
kapalık	Karagömrük	karış
kapalı	Karahanlar	karışık
kapalıvermek	karakol	karışıklık
kapalı	Karaköy	karışım
kapalı	karakter	karışma
kapalı	karakulak	karışmak

karıştırır	kasım	katlanmak
karıştırmak	Kasımpaşa	katlı
karides	Kasımpaşalı Üçler	katliam
karikatür	kasır	katmak
karlı	kaskatı	kavanoz
karmakarışık	kasketli	kavga
karmaşık	kastedilmek	kavgalı
karmaşıklık	Kastelli	kavram
karne	kastetmek	kavramak
karpuz	kasvet	kavrayamamak
Kars	kasvetli	kavrulmak
karşı	kaş	kavşak
karşı karşıya	kaş göz	kavukluk
karşılamak	kaşar	kavun
karşılanmak	kaşarlanmak	kavunlu
karşılaşabilmek	kaşık	kavurucu
karşılaşma	kaşıklamak	kavuşabilmek
karşılaşmak	kaşlı	kavuşamamak
karşılaştırmak	kat	kavuşma
karşılayabilmek	kat kat	kavuşmak
karşılık	katalog	kavuşulmak
karşılıklı	katı	kaya
karşılıksız	katık	kayak
kart	katıksız	kayalık
Kartal	katılabilmek	kaybedilmek
kartpostal	katılamamak	kaybetmek
kartvizit	katılımcı	kaybolmak
kasa	katılma	kaydetmek
kasaba	katılmak	kaydettirmek
kasabalı	kâtiplik	kaydolmak
kasap	katiyen	kaygı
kâse	katkı	kaygılı
kaset	katlanabilmek	kayıkthane

kayınpeder	keder	kertenkele
kayınvalide	kederlendirmek	kese
kayıp	kederlenme	kesici
kayıt	kederlenmek	kesik
kaykılmak	kederli	kesik kesik
kaymak	kedi	kesile kesile
kaynak	kefal	kesiliş
kaynaklanmak	kefaret	kesilmek
kaynamak	kefil	kesim
kaynaşmak	kekelemek	kesin
kaynatmak	kekikli	kesinlikle
Kayseri	keklik	kesinti
Kayserili	kel	kesintili
kaytan	kelebek	kesişmek
kaz	kelebekli	keskinleşmek
kaza	kelime	kesme
kazak	kelime kelime	kesmek
kazanabilmek	kelimeler	kestane
kazanamamak	kelimesi kelimesine	kestirememek
kazanç	Kemal Basmacı	kestirme
kazançlı	kemer	kestirmek
kazanmak	kemerli	keşfetmek
Kazanova	kemik	keşif
kazasız belasız	Kenan	keşke
kazık	kenar	keyif
kazıklamak	kendi	keyiflenmek
kazılmak	kendi kendine	keyifli
Kazım	kendiliğinden	keyifsiz
kazımak	kent	keyifsizleşmek
kazınmak	kepenk	keyifsizlik
Kazmatırmak	kere	kez
kebab	kereviz	Kıbrıs
kebabçılık	kerhane	kıç

kıkır kıkır	kırılğan	kısılmak
kıkırdama	kırılğanlık	kısım
kıkırdamak	kırılmak	kıskanç
kılavuz	Kırım Savaşı	kıskançlık
kılçık	kırıntı	kıskandırmak
kılıç	kırışik	kıskanmak
kılıflı	kırışiklık	kismet
kılık	kırıştırma	kıstırmak
kılık kıyafet	kırıştırmak	kış
kılınmak	kırk	kışın
kılış	kırk beş	kışkırtıcı
kıllı	kırk dört	kışkırtma
kılmak	kırk elli	kışkırtmak
kınalı	kırk iki bin yedi yüz	kışla
kıpır kıpır	kırk iki	kışlık
kıpırdamak	kırk üç	kıta
kıpırdanış	kırk yedi	kıvam
kıpırdanmak	kırlangıç	kıvırmak
kıpırdatmak	kırmak	kıvrak
kıpırtı	kırmızı	kıvrınmak
kıpırtısız	kırmızılı	kıvrıla kıvrıla
kıpkırmızı	kırmızılık	kıvrılış
kır	kırpıştırmak	kıvrılmak
kırabilmek	kırpma	kıvrım
kırgın	kırpmak	kıvrım kıvrım
kırgınlık	kırtasiye	kıvrımlı
kırıcı	kırtasiyeci	kıyafet
kırık	kıs kıs	kıyafetli
kırık dökük	kısa	kıyamamak
Kırık Hayatlar	kısaca	kıyamet
Kırık Kalp	kısacık	kıyas
kırıklık	kısaltmak	kıyı
kırılammamak	kısık	kıyılmak

kıymalı	kim	kocamanlaşmak
kıymet	kimisi	Kocamustafapaşa
kıymetli	kimlik	koklamak
kız	kimse	koklaşmak
kız erkek	kimsesiz	koklatmak
kızarmak	kimyasal	koklayış
kızartıcı	kimyonlu	kokmak
kızartma	kin	koku
kızartmak	kir	kokulu
kızdırmak	kira	kokusuz
kızgın	kiracı	kol
kızgınlık	kiralamak	kol kola
kızıl	kiralanmak	kolacı
Kızıl Tugay	kiraz	kolay
kızıllaşmak	kireç	kolayca
kızıışmak	kiremit	kolaylaştırmak
Kızkulesi	kirlenmek	kolaylık
kızlı erkekli	kirletilmek	koleksiyon
kızma	kirli	koleksiyoncu
kızmak	kişi	koleksiyonsuz
ki	kişilik	kollamak
kibar	kişisel	kollayıcı
kibar kibar	kitabevi	kolonya
kibarca	kitap	koltuk
kibarlık	kitapçı	kolye
kibrit	kitapçık	koma
kilim	kitle	komik
kilise	klasik	komiser
kilit	klips	komitacı
kilitlemek	koca	komodin
kilitlenmek	koca	kompleks
kilometre	kocaman	kompleksiz
Kilyos Plajı	kocaman kocaman	komşu

komutan	koparma	koruyucu
komünist	koparmak	koskoca
Konak Sineması	kopmak	koskocaman
konken	kopukluk	koşa koşa
konmak	kopya	koşmak
konser	kor	koşturmak
konservatuvar	kordon	koşu
konserve	kordonlu	koşuşturmak
konsoosluk	koridor	kotra
konsomatris	korkak	kova
konsomatrisli	korkma	Kova Kadri
kont	korkmak	kovalamak
kontes	korku	kovma
kontrat	korkulmak	koy
kontrol	korkulu	koyabilmek
konu	korkunç	koydurtmak
konuk	korkunçluk	koymak
konulamamak	korkutmak	koyu
konulmak	korkutucu	koyulamamak
konulu	korkutuculuk	koyulaşmak
konuluş	korna	koyun
konum	korner	koyun
konuşa gülüşe	korniş	koyuş
konuşa konuşa	koro	koyuvermek
konuşabilmek	korsan	koyvermek
konusamamak	korse	köfte
konusma	koruma	köhne
konusmak	korumak	kökenli
konusulmak	korumalık	köle
konyak	korunma	kömür
kopabilmek	korunmak	kömürcü
kopamamak	koruyabilmek	köpek
kopamamak	koruyamamak	köpekli

köprü	kuçu	kuralsız
köpük	kul	kuramcı
köpüklü	kulaç	kurbağa
köpürtmek	kulak	kurbağalama
kör	kulaklı	kurban
körelmek	kule	Kurban Bayramı
köreltmek	kulis	kurbanlık
körleştirmek	kullanabilmek	kurcalamak
köşe	kullanamamak	kurcalanmak
köşk	kullanılmak	kurdele
kötü	kullanma	kurdurmak
kötü kötü	kullanmak	kurgu
kötüleme	kulp	kurgulu
kötülemek	kulübe	kurma
kötülük	kulüp	kurmak
kötümser	kulüp kulüp	kurmalı
köy	kum	kurnaz
köylü	kuma	kurnazca
kral	kumar	kurnazlık
Kraliçe Süreyya	kumarhane	kurs
kravat	kumarlı	kurşun
kravatlı	kumaş	kurşuni
kredi	kumbara	kurşunlanmak
kredili	kumpas	Kurt Waldheim
krem	kumral	kurtarıcı
krema	kumru	kurtarılmak
kristal	kumsal	kurtarma
kriz	kur	kurtarmak
kucak	Kur'an-ı Kerim	kurtulabilmek
kucaklama	kura kura	kurtulmak
kucaklamak	kurabilmek	kurtuluş
kucaklaşma	kurabiye	kuru
kucaklaşmak	kural	kurucu

kurul	kuzeylilik	küpe müpe
kurulmak	kuzu	kürek
kuruluş	küçücük	kürk
kurumak	küçük	Kürt
kuruş	Küçük Hanımefendi	küskün
kurutma	küçüklük	küskünlük
kusur	küçülmek	küsmek
kusurlu	küçültücü	küsur
kusursuz	küçümseme	küt küt
kuş	küçümsemek	Kütahya
kuşak	küçümsemek	küvet
kuşatılmak	küçümseyici	Kyoto
kuşatma	küf	
kuşku	küflü	L
kutlama	küfretmek	La Ceiba
kutlamak	küfür	labirent
kutsal	küfürleşme	laciverdi
kutsamak	küfürleşmek	lacivert
kutu	kül	lacivertli
kutu kutu	külah	laf
kutucu	küllendirmek	lağım
kutulu	küllü	lağımçı
kuvvet	küllük	laik
kuvvetlendirmek	külot	lakap
kuvvetli	kültür	lakerda
kuvvetlice	kültürlü	Lâle
kuyruk	kültürsever	Lalezar
kuyruklu	kültürsüz	lamba
kuytu	külyutmaz	lambalı
kuyu	kümes	lan
Kuyulu Bostan Sokak	künye	lanet
kuyumcu	küp	lanetlemek
kuzen	küpe	lastik

Latif	lise	maarif
Latin	liselerarası	maaş
lavanta	liseli	maaşlı
layık	liste	macera
Laz	Lizbon	maceralı
lazım	lobi	maceraperest
lazımlık	loca	Macide
Le Soleil Noir	lodos	macun
leblebi	logolu	maç
Leclercq	lokal	Maçka
Lefter	lokanta	Maçka Parkı
leğen	lokanta lokanta	madalya
leke	lokantalı	Madam Mualla
lekelemek	lokma	Madame Bovary
lekelenmek	lokum	madde
lekeleyememek	Londra	maddi
lekeli	Londra Şehir Müzesi	maddileşmek
Lerzan	Longman	madem
levanten	Los Angeles	maden
Levent	loş	madeni
levha	Louise Colet	Madras
levrek	Louvre	mafya
Leyla	lüfer	magazin
leylek	lügat	magazinci
likör	lüks	mağara
liman	Lüks Şermin	mağaza
Limon	lütfen	mağrur
limon	lütuf	mağrurca
Limon Film	lüzumsuz	mahalle
limonata	Lyon	mahalle mahalle
limonlu		mahalleli
lira	<u>M</u>	mahcubiyet
liralık	maalesef	mahcup

mahkeme	manalı	masa
mahrem	mandal	masa masa
mahremiyet	manevi	masal
mahrum	maneviyat	masalımsı
mahsus	Manhattan	maskara
mahsustan	mani	maskaralık
mağşer	manifaturacı	maskelemek
mağşerî	manikürlü	maskeli
mahvetmek	Manisa	Maslak
mahzun	mankafa	masmavi
Majestik Bahçe Sineması	manken	mason
makale	mankenli	masraf
makam	mankenlik	masum
makara	mantık	masumca
makarna	mantıklı	Masumiyet Müzesi
makas	mantıksızlık	maşallah
makaslanmak	manzara	matbaa
maket	manzaralı	matem
makine	Maradona	matematik
makineli	marangoz	matematikçi
maksat	Marcel Proust Müzesi	matine
Maksim Gazinosu	Mario Praz	matmazel
makul	Mario Praz Müzesi	Maurice Ravel
makyaj	marka	mavi
makyajlı	Marlboro Lights	Mavi Yağmur
mal	Marmara	mavili
Malatyalı	Marmara Oteli	mavna
Malazgirt Meydan Muharebesi	Mars	mayıs
maliye	marş	maymun
maliyet	mart	mayo
Maltepe	martı	mayolu
malzeme	Martin Gropius	mayonez
mana	Maruf	mazbut

mazeret	memur	meşgale
mazot	memure	meşgul
mecal	mendil	meşhur
mecazi	Mengerliler	meşru
mecbur	mensup	meşrubat
mecburiyet	menü	metafizik
Mecnun	merak	metal
medeniyet	meraklandırmak	metin
Mehmet	meraklanmak	metot
mehmetçik	meraklı	metrdotel
mehtap	Meral	metre
mehtaplı	merasim	metres
mekân	Mercedes	mevcut
mekândışı	mercimek	mevsim
mektep	merdiven	mey
mektepli	merhaba	meydan
mektup	merhamet	meyhane
melankoli	Merhamet Apartmanı	meyhaneci
melek	merhem	meyve
Melikhan	merhum	meyveli
Melling	merkez	mezar
melodi	merkezî	mezarlık
melodram	mermer	mezbele
melodramatik	mert	meze
melodramlı	mertebe	mezeci
Meltem	mesafe	mezgıt
Meltemci	mesafeli	mezun
meme	mesela	mezura
memleket	mesele	mI/mU
memnun	Meserret Kahvehanesi	mıncıklama
memnun mesut	mesir	mırıldanmak
memnuniyet	meslek	mısır
Memphis	meslektaş	Mısır

Mısır Çarşısı	mini	mösyö
Mısırlı Apartmanı	minibüs	muamma
mısra	minyatür	muavin
miço	miras	muayenehane
mide	mis	muğlak
midye	misafir	muğlaklık
mihrap	misafirlik	muhabir
Mihriver	misal	muhabirlik
mika	misil	muhafazakâr
Mikro Mustafa	Misslyn	muhalif
mikrofon	miyavlaşmak	muharebe
mikrop	miyop	muhasebe
mikser	mizah	muhasebeci
miktar	mobilya	muhasebecilik
Milan	mobilyacı	muhtarlık
Milano	moda	muhterem
militan	modaevi	Muhteşem Gatsby
millet	model	mum
milletçe	modellik	musalla
milletvekili	modern	musiki
milli	modernist	muska
Milliyet	modernleşme	musluk
milliyetçi	modernleşmek	Mustang
milyoner	modernlik	mustarip
milyonlarca	monolog	muşamba
mimar	Montaigne	mutfak
Mimar İhsan	mor	mutlaka
mimari	morg	mutlu
mimik	Moskova Radyosu	mutluluk
mimlemek	motel	mutsuz
mimoza	motor	mutsuzluk
mine	motosiklet	Muzaffer
mineral	Mozart	mücadele

mücevher	Müzeyyen Senar	nasılsa
müdavim	müzik	nasihat
müddet	müzikli	naylon
müdür		naz
müessesese	N	Nazif
mühendis	nabız	nazik
mühürlemek	Nabokov Müzesi	nazlanma
müjde	Nacar	nazlanmak
Müjde Ar	Naci	ne
müjdelemek	naçizane	Necdet Adsız
mükemmel	nadir	neden
Mükerrem	nadiren	neden
mülhem	nafile	nedense
mülk	naftalin	Nedim
mümkün	naftalinlenmek	nedime
Mümtaz Basmacı	nağme	nedir
Münih	nahoş	nefes
müracaat	nakarat	nefes nefese
mürekkap	naklen	nefis
mürteci	nakşetmek	nefret
müsaade	nalbur	negatif
Müslüman	nam	nem
müstakbel	namaz	nemlendirici
müsvedde	namus	nemlendirmek
müşteri	namuslu	nemlenmek
müteahhit	namussuz	nemli
müteahhitlik	nane	neon
müteharrık	Napoli	nerede
müteşekkik	nar	neredeysse
müze	narın	neresi
müzeci	narkoz	Nesibe
müzegezer	Nashville	Nesim de Camondo Müzesi
müzesever	nasıl	Nesime

neskafe	Nişantaşlı	Ocak
Neslihan	nitekim	oda
Neslişah	nitelik	oda oda
neşe	niye	odaklanış
neşelendirmek	niyet	odaklanmak
neşelenmek	niyetli	of
neşeli	Noel	oflamak
neşesiz	nohutlu	oğlan
netlik	nokta	oğul
never	normal	oh
Nevzat	North Carolina	ok
New York	Norveçli	okey
neyse	nostalji	okşamak
nezaket	not	okşayış
nezaketen	nota	okul
nezaketsiz	noter	okullu
nezaketsizlik	nöbet	okuma
nice	Nuh	okumak
Nice	Numan	okumamış
Nigân	numara	okunmak
Nigâr	numaralamak	okutabilmek
nikâh	numaralı	okutmak
nikelajlı	Nurcihan	okuyabilmek
nikotin	Nurettin	okuyucu
nimet	Nurten	okuyuş
nisan	nutuk	okyanus
nişan	nüfus	olabilmek
nişangâh	nüksetmek	olağan
nişanlamak		olağanüstü
nişanlanma	<u>O</u>	olamamak
nişanlanmak	o	olanca
nişanlı	oburca	olay
Nişantaşı	ocak	oldukça

olgun	onur	Osmanbey
olgunlaşma	onurlu	Osmanlı
olgunlaşmak	Oo	ot
olgunlaştırmak	opera	otel
olgunluk	Oporta	otlamak
olma	or	otobüs
olmak	orada	otomatik
olmazsa olmaz	orası	otomobil
olumsuz	ordu	Otomobille Avrupa
olup bitmek	organ	otoriter
oluş	Orhan Gencebay	otura otura
oluşmak	Orhan Pamuk	oturabilmek
oluşturmak	orijinal	oturamamak
omuz	orijinallik	oturma
omuz omuza	orkestra	oturmak
on	orman	oturtmak
on altı	orospu	oturtulmak
on beş	orta	oturum
on bir	Orta Asya	oturuş
on dört	ortada	oturuvermek
on iki	Ortadoğu	otuz
on on beş	ortak	otuz altı
on sekiz	ortaklık	otuz beş
on üç	Ortaköy	otuz bin
on yedi	ortalama	otuz bir
onay	ortalık	otuz dört
onaylamak	ortam	otuz iki
onlar	ortanca	otuz üç
onaylayıcı	ortaokul	ova
onaylı	oruç	ovuşturmak
onca	oryantal	oyalama
onlarca	Oslo	oyalamak
onuncu	Osman	oyalanamamak

oyalanmak	öfkeli öfkeli	ölçüsüzlük
oyalayabilmek	öğle	öldürme
oyalayıcı	öğlen	öldürmek
oynamak	öğleüstü	öldürücü
oynanmak	öğleüzeri	öldürülme
oynaşmak	öğleyin	öldürülmek
oynatılmak	öğrenci	ölmek
oynatmak	öğrenebilmek	ölü
oynayabilmek	öğrenememek	ölüm
oynayamamak	öğrenilmek	ölümcül
oynayış	öğrenme	ölümlü
oysa	öğrenmek	ölünmek
oyun	öğretebilmek	Ömer
oyuncak	öğretici	ömür
oyuncakçı	öğretme	ön
oyuncu	öğretmek	önce
oyunculuk	öğretmen	önceden
	öğretmenlik	önceki
Ö	öğüt	öncelikle
öbür	öğütlemek	önem
öbürü	öğütülmek	önemli
öcü	ökçe	önemli önemsiz
ödemek	öksürme	önemsemek
ödenmek	öksürmek	önemsenmek
ödev	öksürtmek	önemsiz
ödeyememek	öksürük	önemsizlik
ödül	öksürüklü	önerebilmek
öfke	öksüz	öneri
öfkelenendirme	ölçek	önerilmek
öfkelenendirme	ölçmek	önermek
öfkelenme	ölçü	öngörmek
öfkelenmek	ölçülü	önlem
öfkeli	ölçüsüz	önlük

önlüklü	öylesine	palamut
önyargı	öyleyse	palavracı
öpebilmek	öz	palmiye
öpememek	Özcan	palto
öpme	özdeşleşmek	Pamuk Apartmanı
öpmek	özdeşleştirilmek	pamuklu
öptürmek	özel	Panayot
öpüş	özellik	pancar
öpüşe öpüşe	özellikle	Pangaltı
öpüşme	özen	panik
öpüşmek	özendirmek	panjur
örgü	özenli	pano
örgülü	özenmek	pansuman
örgüt	özenti	pantolon
örmek	özentili	pantolonlu
örnek	özetlemek	Papatya
örtbas	özetlenebilmek	Papatyalı
örtmek	özetleyebilmek	papaz
örtü	özgü	papyon
örtülü	özgür	papyonlu
örtüşmek	özgürce	para
örümcek	özgürleştirmek	Paradison
öte	özgürlük	paragraf
öteki	özlem	paralamak
ötekisi	özlemek	paralı
ötmek	özür	paramparça
öttürmek		parasız
övgü	P	paravan
övmek	paça	parazit
övülmek	pahalı	parça
övünmek	pahalılık	parçacık
öyle	paket	parçalanmak
öylece	pala	pardösü

parfüm
parıldamak
Paris
Parizyen
park
parke
parkur
parlak
parlaklık
parlama
parlamak
parmak
parmaklı
parti
parti
pas
pasaj
pasaport
paslanmak
paslı
pasta
pastane
pastel
pasyans
paşa
paşazade
pat
pata pata
Patagonya
patates
paten
patırtı
patinaj

patlak
patlama
patlamak
patlıcan
patron
Paul Cezanne
pavyon
pay
paydos
paylaşabilmek
paylaşamamak
paylaşma
paylaşmak
pazar
pazarlık
pazarlıkçı
pazartesi
peçete
pek
pekala
peki
Pelür Bar
pembe
pembemsi
pencere
Pendik
Peppino de Capri
Pepsi
Perapalas
perde
perdelemek
perdeli
perdesiz

PeReJa
perhiz
Peri Sineması
Perihan Savaş
perişan
perspektif
perşembe
Peru
pervane
pervasız
pervasızca
pervasızlık
pespaye
peş
peşin
petrol
peynir
peynirli
pezevenk
pırıl pırıl
pırıltı
Piç Hilmi
pijama
pijamalı
piknik
pilav
pinekleme
pintice
pintilik
pipo
Pirandello
pirinç
pirzola

pis	porno	puantiyeli
pis pis	porselen	pudra
pislik	portakal	pudralamak
pist	portakallı	pudralık
pişirmek	portatif	pul
pişman	Portekiz	pul pul
pişmanlık	portmone	pullu
pişmek	portre	puro
Piyalepaşa Camii	posta	pus
piyango	postacı	pusmak
piyano	postalanmak	püf
piyasa	postane	pürüz
plaj	poster	<u>R</u>
plak	poyraz	radikal
plaka	poz	radyatör
plan	pozisyon	radio
planlamak	pratik	raf
plastik	prens	Rafi Portakal
plato	prenses	rağmen
playback	prensip	rahat
Playboy	problem	rahat rahat
pleksiglas	prodüktör	rahatça
plili	profesör	rahatlamak
Plymouth	profesyonel	rahatlatıcı
podyum	profiterol	rahatlatma
poker	program	rahatlatmak
polemik	proje	rahatlayabilmek
polis	proje	rahatlık
polisiye	prova	rahatsız
pompa	psikanaliz	rahmetli
pop	psikanalizci	Rahmi
popüler	psikolog	rakam
popülizm	puan	

rakamlı	rekabet	Richard Kimble
rakı	reklam	Rijnsburg
rakılı	reklamcı	Rio de Janeiro
rakibe	reklamcılık	ritüel
rakip	rekor	Robert Koleji
rallici	Rembrandtin	Robert Kolejli
Ramiz	Remington	Rockox Ev Müzesi
randevu	rende	roka
randevuevi	rengârenk	rol
randevulaşmak	renk	Roma
rap	renk renk	Romalı
rapor	renklendirmek	roman
rastlama	renkli	romancı
rastlamak	reproduksiyon	romancılık
rastlanmak	resepsiyon	romantik
rastlantı	resim	romantizm
rastlaşma	resimli	Romen
rastlaşmak	resmedilmek	Rouen
rastlayabilmek	resmen	Royal
rastlayamamak	resmetmek	Rönesans
rayiha	resmî	röportaj
razı	resmiyet	ruh
Reagan	ressam	ruhen
reçel	restoran	ruhlu
reçelli	Reşat Ekrem Koçu	ruhsal
reçete	rezalet	ruhsallık
reddedilmek	rezervuar	ruhsuz
reddetmek	rezil	ruj
refleks	rezillik	rujlu
reform	Rezzan	rulo
rehber	Rıfkı	Rum
Rejans Lokantası	rıhtım	Rumelihisarı
rejisör	rica	Rumen

Rus	saçmak	sahiden
Rusya	saçmalık	sahil
rüşvet	sadakat	sahip
rüşvetçi	sade	sahiplenmek
rütbe	sadece	sahne
rüya	sadık	sahte
rüzgâr	Sadi	sahtekâr
rüzgarlı	sadrazam	Saim
Rüzgârlı Yokuşlar	saf	sakal
rüzgârsız	sağ	sakallı
S	Saffet	sakat
saadet	safha	sakın
saat	saflık	sakıncalı
saatlerce	sağ	sakınmak
saatli	sağ	Sakil
sabah	sağa sola	sakin
sabahlık	sağanak	sakinleşmek
sabıka	sağcı	sakinleştirici
sabır	sağcılık	saklama
sabırlı	sağır	saklamak
sabırsız	sağır dilsiz	saklambaç
sabırsızca	sağlam	saklanamamak
sabırsızlık	sağlama	saklanmak
sabit	sağlamak	saklayabilmek
sabretmek	sağlık	saklayamamak
sabun	sağlıklı	saklı
saç	saha	saksı
saçak	Sahaflar	salak
saçılmak	sahanlık	salakça
saçlı	sahi	salam
saçma	sahibe	salaş
saçma sapan	sahici	salata
	sahicilik	saldırganlık

saldırmak	saniyelik	sarımsı
salgılamak	sanki	sarışın
salhane	sanma	Sarıyer
salı	sanmak	sarkaç
salıncak	Sansaryan Hanı	sarkaçlı
salıncaklı	sansür	sarkıtmak
salıvermek	sansürcü	sarmak
sallama	sansürcülük	sarmak
sallamak	sansürlenmek	sarmalanmak
sallana sallana	santimlik	sarsa sarsa
sallanmak	santral	sarsamamak
sallayış	sapasağlam	sarsıcı
salmak	sapık	sarsılmak
salon	sapış	sarsıntı
Samim	saplantı	sataşmak
samimi	saplantılı	satıcı
samimiyet	sapmak	satılamamak
Samsun	sapsarı	satılmak
sanabilmek	saptamak	satır
sanat	sararmak	satış
sanatçı	Saray Sineması	satmak
sanatlı	sardunya	satranç
sanatsever	sargı	Satsat
sanayicilik	sarhoş	Satsatçı
sanayii	sarhoş sarhoş	savaş
sandal	sarhoşça	savaşmak
sandalye	sarhoşluk	savunabilmek
sandık	sarı	savunma
sandviç	sarılabilmek	savunmak
sanılmak	sarılış	savunmasız
sanış	sarılma	savurmak
saniye	sarılmak	sayabilmek
saniye saniye	sarımsaklı	sayaç

saydam	sekiz	Sergeant Pepper
saye	sekiz dokuz	sergi
sayfa	sekmek	sergileme
sayfiye	sekreter	sergilemek
saygı	seks	sergilenmek
saygıdeğer	seksen	sergileyebilmek
saygılı	seksenlik	serhat
saygın	sel	serilmek
saygısız	Selahattin Pınar	serin
saygısızlık	selam	serinlik
sayı	Selami	sermaye
sayılabilmek	selamlamak	sermek
sayılmak	selamlaşma	sersem
sayısız	selamlaşmak	sersemlemek
saymak	Selimiye Kışlası	sersemletici
seans	semaver	sersemletmek
sebep	sembol	sersemlik
sebze	Semiramis Oteli	sert
seccade	semt	sert sert
secde	sen	Sertap
seçebilmek	senarist	sertleşmek
seçilmek	senaryo	sertlik
seçim	sence	serüven
seçkin	sendelemek	servet
seçmek	sene	servi
sedef	sensiz	servis
Sedirciler	sentez	ses
sefahat	sepet	seslendirmek
sefalet	sera	seslenmek
sefer	Seracettin	sesli
Sefil Amca	serbest	sessiz
sehpa	serçe	sessizce
seke seke	serdirmek	sessizleşmek

sessizleřtirmek	sezgi	sıkmak
sessizlik	sezmek	sımsıkı
set	she	sınamak
sevda	sıcacık	sınav
sevebilmek	sıcak	sınıf
sevememek	sıcaklık	sınıflamak
sevgi	sıçramak	sınıflanmak
sevgili	sıçraya sıçraya	sınır
sevilmek	Sıdka	sınırlamak
sevimli	sıfat	sınırlı
sevimsiz	sıfır	sınırsız
sevinç	sığ	sınırsızlık
sevindirmek	sığınmak	sır
sevinmek	sıhhi	sıra
sevişebilmek	sık	sıradan
sevişememek	sık sık	sıradanlaştırmak
sevişme	sıkı	sıradanlık
sevişmek	sıkı sıkıya	sıralamak
seviye	sıkıca	sıralanmak
sevk	sıkıcı	Sıraselviler
sevme	sıkıcılık	Sıraselviler Caddesi
sevmek	sıkılmak	sırat
seyahat	sıkıntı	sırdaş
seyir	sıkıntılı	sırdaşça
seyirci	sıkıntısız	sırf
seyredebilmek	sıkışabilmek	sırılısıklam
seyredilmek	sıkışmak	sırtmak
seyrek	sıkıştıramamak	sırt
seyrekleşmek	sıkıştırılmak	sırtlamak
seyretme	sıkıştırmak	sırtüstü
seyretmek	sıkıyönetim	sıvamak
seyyar	sıkıyönetimli	sıvı
sezdirmek	sıklaşmak	sıvışmak

sıyrılmak
 sızdırmak
 sızı
 sızmak
 Sibel
 Sicilya
 Siemens
 sigara
 sigaralı
 sigaralık
 sigorta
 sigortacı
 sihir
 sihirli
 silah
 silahlı
 sildirmek
 bilgi
 silikleştirmek
 silinmek
 silkebilmek
 silkelemek
 sille
 silmek
 siluet
 simetri
 simit
 Simitçi Teyze
 Simon and Garfunkel
 simsiyah
 Sinan Paşa Camii
 Sindirella
 sinek

sinekli
 sinema
 sinemacı
 sinemasever
 Singer
 sinir
 sinirlenmek
 sinirli
 sinirli sinirli
 sinmek
 sinsi
 sinsice
 sipariş
 Sir John Soane
 sirke
 Sirkeci
 sis
 sisli
 sistem
 site
 sivil
 sivilce
 sivilceli
 sivri
 sivrisinek
 siyah
 siyah beyaz
 Siyami
 siyasal
 siyaset
 siyasetçi
 siyasi
 siz

skandal
 slogan
 Smithfield
 smokin
 Snob Selim
 soba
 sofa
 sofrası
 sofya
 soğan
 soğuk
 Soğuk Savaş
 Soğuk Suphi
 soğukkanlı
 soğukkanlılık
 soğukluk
 soğumak
 soğutmak
 soğutuş
 sohbet
 sokak
 sokak sokak
 sokmak
 sokulamamak
 sokulgan
 sokulmak
 sokuşturma
 sokuşturmak
 sol
 Solak Şermin
 solcu
 solculuk
 solgun

solmak	sorumlu	söz
soluk	sorumluluk	sözde
soluk soluğa	sorumsuz	sözleşme
soluklaşmak	sorumsuzca	sözleşmek
soluma	sorun	sözlü
solumak	sorunlu	sözlük
solungaç	soruş	sözümona
solunum	oruşturmak	spiker
Somtaş Yontunç	soruvermek	Spinoza
somya	sos	spiritüalizm
son	sosyal	Spleen
sonbahar	sosyete	spor
Sonbahar Kelebekleri	sosyetik	sporcu
Sonbahar Rüzgârları	Sovyet	St.Augustine
sonra	soyadı	St.Petersburg
sonradan	soymak	stadyum
sonraki	soysuz	Stalin
sonsuz	soyulmak	Stalin Müzesi
sonsuzluk	soyunma	Stockholm
sonuç	soyunmak	stop
sonuçlanmak	sökememek	Strindberg Müzesi
sonuncu	sökülmek	Stuttgart
Sophia Loren	söndürmek	stüdyo
sora sora	söndürülmek	su
sorabilmek	sönmek	Suadiye
soramamak	söylemek	subay
Sorbonne	söylenebilmek	sucuk
sordurmak	söylenmek	suç
sorgulamak	söylenti	suçlama
sorgulanmak	söyletmek	suçlamak
sormak	söyleyebilmek	suçlayıcı
soru	söyleyememek	suçlu
solulmak	söyleyivermek	suçlu suçlu

suçluluk	sürdürmek	Sylvie
suçsuz	sürdürülememek	
suçsuzluk	süre	Ş
sulandırmak	sürebilmek	Şah
sulanmak	süreç	şahane
sultan	sürekli	şahıs
suluboya	süreklilik	şahsi
sunmak	Süreyya Dayı	şahsiyet
sunturlu	sürgülü	şair
sunucu	sürgün	şaka
sunulmak	sürmek	şakacı
sur	sürpriz	şakacılık
surat	sürtmek	şakak
suratlı	sürü	şakalaşmak
susamak	sürücü	şakımak
suskun	sürücülük	şakır şakır
suskunlaşmak	sürüklemek	şakırtı
suskunluk	sürükleniş	şalgam
susmak	sürüklenmek	şaman
susturmak	sürülmek	şamar
susuş	sürünmek	şamata
susuzluk	sürüp gitmek	şamatacı
sükunet	süs	şamdan
sümbül	süsleme	şampanya
sümüklü	süslemek	şampiyona
sünepe	süslenmek	şampiyonluk
sünger	süsleyememek	şan
sünnet	süslü	şans
süpürge	süt	Şanzelize Butik
sürahi	sütun	şapka
sütrat	süvari	şaplak
sürdürebilmek	süzme	şarap
sürdürememek	süzmek	şarkı

şarkıcı	şekerlik	şiddetlenmek
şarkılı	şekil	şiddetli
şarkılı türkölü	şekillenmek	şiiir
şart	Şemsi Efendi Mektebi	şiiirsel
şartsız şurtsuz	şemsiye	şiiirsiz
şaşaa	şemsiyeli	şikâyet
şaşaalı	Şenay	şikâyetçi
şaşılmak	şenlik	şike
şaşırmak	şeref	Şile
şaşırtıcı	şereflendirmek	şilep
şaşırtmak	şerefli	şilte
şaşkın	şerefsiz	şimdi
şaşkınlık	şerefsizlik	şimdiden
şaşmak	şerit	şimdiki
şatafatlı	şeritli	şimdilerde
şato	şeş	şimdilik
Şaziment	Şevket Usta	şimşek
Şaziye	şey	şirinlik
şef	şeyh	şirket
şefkat	şeytan	şiş
şefkatli	şeytanca	şişe
şeftalili	şeytani	şişeleme
şehir	şezlong	şişelemek
şehirlerarası	şık	Şişhane Yokuşu
şehirleşme	şık	şişirmek
şehit	şıkırtı	şişko
şehriyeli	şıklık	Şişli
şehvet	şımarık	şişlik
şehvetli	şımarıklık	Şişlili
şehzade	şımartılmak	şişman
şeker	şingırdamak	şişmanca
şekerci	şıpırtı	şişmek
şekerli	şiddet	şofben

şoför	tabela	takıntı
şoförlü	tabiat	takıntılı
şoförlük	tabiatlı	takip
şortlu	tabii	takipçi
şöhret	tabir	takke
şömine	tablo	taklit
şöyle	tabu	takma
şu	tabut	takmak
şubat	taciz	taksi
şube	tacizci	Taksim
şuh	tacizkâr	Taksim Meydanı
şundan bundan	Tagore Müzesi	taksimetre
şunlar	tahammül	takvim
şurası	Tahir Tan	talep
şurasını burasını	tahmin	talih
şurup	Tahran	talihli
şükran	tahrik	talihsiz
Şükran	tahrip	talihsizlik
şükretmek	tahsilat	talim
Şükrü Paşa	tahsildar	tam
şükür	tahsis	tamam
şüphe	taht	tamamen
şüphelendirmek	tahta	tamamlamak
şüphelenmek	tahtamsı	tamamlanmak
şüpheli	takamamak	tamamlanmışlık
şüphesiz	takdir	tamı tamına
T	takı	tamir
ta	takılı	tamirci
tabak	takılış	tampon
taban	takılma	tane
tabanca	takılmak	taneli
tabanlı	takım	tangır tungur
	takınmak	tangırtı

tango	tarçın	taşralı
tanıdık	tarçınlı	tat
tanık	Tarık Keskin	tatıl
tanıklık	tarif	tatlı
tanıma	tarih	tatlı tatlı
tanımak	tarihçi	tatlılık
tanınmak	tarihî	tatmak
tanışabilmek	tarihli	tatmin
tanışıklık	tarikât	tatsız
tanışma	tarla	tatsızlık
tanışmak	Tarlabası	tava
tanıştırmak	tartaklanmak	tavan
tanıtım	tartışılmak	tavanlı
tanıtma	tartışma	tavır
tanıtmak	tartışmak	tavırlı
tanıyamamak	tartmak	taviz
Tanju	tarz	tavla
tanker	tasarı	tavsiye
tantana	tasasız	tavşan
tapılmak	tasvir	tavşankulağı
tapınak	taş	tavuk
tapmak	taşımâ	tavukgöğsü
taptaze	taşımak	Tayfun
tapu	taşınmak	Tayyar
Tarabya	taşırnak	tayyör
Tarabya Koyu	taşıt	taze
Tarabya Plajı	taşkınılık	tazelemek
taraf	Taşkışla	tazelik
tarafli	taşlı	tebrik
tarak	Taşlık	Tebriz
tarama	Taşlık	tecavüz
taramak	taşmak	tecil
taranmak	taşra	tecrübe

tecrübeli	tekrardan	tencere
tecrübesiz	tekrarlamak	teneffüs
tedavi	tekrarlanmak	teneke
tedavül	tekstil	tenha
tedbir	tekstilci	tenhalaşmak
tedirgin	Tekyay	tenis
tefeci	tel	tenli
tefecilik	tel tel	tensel
teğmen	telafi	tente
tehdit	telaş	tenteli
tehditkâr	telaşlandırmak	tepe
tehlike	telaşlanmak	tepki
tehlikeli	telaşlı	tepsi
tek	telaşsız	tepsili
tek tek	telefon	ter
tek tük	televizyon	terapi
Tekel	telgraf	teras
teker teker	telkin	terbiye
tekerlek	telli	terbiyeli
tekerlekli	temas	tercih
tekil	tembel	tercüman
tekin	tembellik	tereyağlı
tekinsiz	tembihlemek	terfi
tekke	temel	terhis
teklif	temiz	terk
teklifsizce	temizlemeci	terlemek
teklik	temizlemek	terletmek
tekme	temizlik	terleyiş
tekme tokat	temmuz	terli
tekne	tempo	terlik
teknik	temsil	terminal
teknoloji	temsilci	termos
tekrar	ten	terör

terörist	tıbbi	titizlik
Terry Moore	tıkalı	titrek
ters	tıkamak	titreme
tersi	tıkanmak	titremek
tersine	tıkırdamak	titretmek
tersleyememek	tıkırtı	titreye titreye
tertemiz	tıkış tıkış	titreyiş
terzi	tıklım tıklım	tiyatro
terzilik	tımbırtı	tiyatrocü
tesadüf	tıngırdamak	tiz
teselli	tıngırdatmak	tohum
teslim	tını	tok
teslimiyet	tınılı	toka
tespihli	tıp	tokalı
teşebbüs	tıpatıp	tokat
teşekkür	tıpırdamak	tokluk
teşhir	tıptırtı	tokmaklı
teşhis	tıpkı	tokuşturmak
teşvik	tıpkısı	Tom
Teşvikiye	tıraş	tomar
Teşvikiye Caddesi	tırmanmak	tombala
Teşvikiye Camii	tırnak	tombalacı
tetiklemek	tırtıllı	tonton
tetiklenme	tıslamak	too
tetikleyici	ticaret	top
tevekkül	ticarethane	top top
teyel	ticari	topak
Teyler Müzesi	tiksinti	toparlamak
teyze	tilki	toparlanmak
tez	tip	toparlayamamak
tezgâh	tipli	Tophane
tezgahtar	tir tir	Topkapı Sarayı
tezgâhtarlık	tiril tiril	toplama

toplama	transfer	tutuklamak
toplamak	transistorlu	tutuklaşmak
toplanabilmek	travma	tutukluk
toplantı	tren	tutulmak
toplayıcı	tribün	tutum
toplayıcılık	Trieste	tutunmak
toplu	triptik	tutuş
toplum	trolleybüs	tutuşmak
toplumsal	tufan	tutuşturmak
toprak	tuhaf	tuvalet
topuk	tuhaflaşmak	tuz
topuklu	tuhaflık	tuzak
topuz	Tuncelili	Tuzla
torba	tur	tuzluk
torbalı	Turgay	tüccar
tornavida	turist	tüfek
torpido	turistik	tükenmek
torpil	turizm	tüketmek
torpilli	turp	tükürmek
torun	turuncu	tül
toto	turuncumsu	tüm
toz	tutabilmek	Tünel
tozlu	tutam	tünemek
töre	tutamamak	tüp
tören	tutanak	tür
törensiz	tutarlı	türemek
Trabzonlu	tutarlılık	Türk
trafik	tutku	Türkan
trafikçi	tutkulu	Türkan Şoray
trajedi	tutma	Türkçe
trajik	tutmak	Türkiye
traktör	tutturmak	Türklük
tramvay	tutuk	Türksever

türkü
türkücü
türkölü
türlü
tutmek
tüttürmek
tütün
tütüncü
tüy

U

ucuz
uç
uçak
uçarı
uçarılık
uçma
uçmak
uçurmak
uçurtma
uçuş
ufaltmak
Uffizi Müzesi
ufuk
uğramak
uğraşmak
uğraştırmak
uğratmak
uğrayabilmek
uğruna
uğuldamak
uğultu
uğur

uğurlamak
uğurlayış
uğursuz
uğursuzluk
ukala
ukalaca
ulan
ulaşamamak
ulaşmak
ulaştırılmak
ulaştırmak
ultra
Uludağ
uluslararası
umarsız
ummak
umum
umur
umursamak
umut
umutlanma
umutlanmak
umutlu
umutsuz
umutsuzca
umutsuzluk
un
unsur
unutabilmek
unutamamak
unutma
unutmak
unutturabilmek

unutturmak
unutulmak
unutuvermek
upuzun
Urcan
usta
ustaca
usûl
usulca
usullü
Uşak
ut
utana sıkıla
utanç
utandırmak
utangaç
utangaçlık
utanma
utanmak
uyanabilmek
uyandırmak
uyanıklık
uyaniş
uyanıvermek
uyanmak
uyarı
uyarlama
uyarlanmak
uyarmak
uydurma
uydurmak
uygar
uygarca

uygarlaşma	uzatılmak	ünsüz
uygarlık	uzatmak	üretici
uygulama	uzay	üretilmek
uygulamak	uzman	üretmek
uygulayabilmek	uzmanlaşmak	Ürgüp
uygun	uzun	ürkek
uygunluk	uzun uzun	ürkmek
uyku	uzunca	ürkütmek
uykulu	uzunluk	ürkütücü
uykusuz		ürperme
uykusuzluk	Ü	ürpermek
uymak	ücra	ürperti
uysalca	üç	ürpertici
uyuklamak	üç beş	ürpertmek
uyum	üç dört	ürün
uyumak	Üç Korkusuz Fedai	Üsküdar
uyuşmak	Üç Silahşorlar	üslup
uyuşturucu	üçkâğıt	üsluplu
uyuşturulmak	üçlü dörtlü	üst
uyutmak	üçüncü	üst baş
uyuyabilmek	üflemek	üst üste
uyuyakalmak	üflenmek	üstat
uyuyamamak	ülke	üstelik
uzak	ülkücü	üstlenmek
uzak yakın	ün	Üstün Başarı Dershanesi
uzaklaşmak	üniforma	üşenmek
uzaklaştırma	üniformalı	üşümek
uzaklaştırmak	üniversite	üşüşmek
uzaklık	üniversiteli	üşütmek
uzaktan	ünlem	ütü
uzamak	ünlenmek	ütülemek
uzanmak	ünlü	ütülü
uzantı	ünlü ünsüz	üvey

üye	varamamak	verilmek
üyelik	varış	veriş
üzebilmek	varil	verme
üzere	varlık	vermek
üzeri	varlıklı	Verona
üzerine	varmak	vesile
üzgün	varsaymak	veya
üzmek	vasıfsız	vezir
üzücü	vasiyet	veziriazam
üzülmek	vatan	vızıldamak
üzüm	vatandaş	vızıltı
üzümlü	vatanlı	Via Manzoni
üzüntü	vatmanlık	vicdan
V	vay	vilayet
vaat	vazgeçememek	Vim
vaaz	vazgeçilmez	Virginia
vade	vazgeçmek	viski
vadi	vazo	vişne
vahim	ve	vişneli
vahşi	Vecihe	Vita
vaiz	veciz	vites
vaka	vecize	vitrin
vakar	veda	vitrin vitrin
vakfetmek	vedalaşmak	Viyana
vakit	vefa	vize
Vakko	vefalı	Vogue
vale	vefat	vole
Valikonağı Caddesi	velet	votka
vallahi	verebilme	vraklama
vandalca	verebilmek	vura vura
vapur	verememek	vurdulu kırdılı
var	vergi	vurgu
	verici	vurgulamak

vurgulanmak

vurmak

vurulmak

vuruş

vücut

vücutlu

W

Württemberg Eyalet

Müzesi

X

Xavier de Montepin

Y

ya

yaa

yabancı

yabancılaştırmak

yabancılık

yadırgamak

yadırganmak

yadırgatıcı

yadigâr

yağ

yağdırmak

yağışlı

yağlamak

yağlı

yağlıboya

yağmak

yağmalanmak

yağmur

yağmurlu

yağmurluk

yahu

Yahudi

yaka

yakabilmek

yakalamak

yakalanmak

yakalı

yakamozlu

yakarmak

yakıcı

yakılmak

yakın

yakın

yakında

yakınlaşabilmek

yakınlaşamamak

yakınlaşma

yakınlaşmak

yakınlaştırmak

yakınlık

yakınmak

yakışıklı

yakışiksız

yakışmak

yakıştırmak

yakıştırmak

yaklaşabilmek

yaklaşamamak

yaklaşım

yaklaşmak

yaklaştırmak

yakmak

yaktırmak

Yakut

yalamak

yalan

yalan yanlış

yalancı

yalanmak

yaldız

yaldızlı

yalı

yalnız

yalnızca

yalnızlık

yalpalamak

yalpalaya yalpalaya

yalvarma

yalvarmak

yalvarta yalvarta

yalvartmak

yamaç

yamuk

yan

yan yan

yanak

yanaşmak

yanaştırmak

yangın

yanık

yanılgı

yanılmak

yanılsama

yanıltıcı

yaniş	yara	yaş
yani	yaralamak	yaşam
Yani	yaralanmak	yaşamak
yankılanmak	yaralı	yaşanmak
yanlı	yaramak	yaşatmak
yanlış	yaramaz	yaşayabilme
yanlışlık	yarar	yaşayabilmek
yanmak	yaratıcılık	yaşayamamak
yansımak	yaratık	yaşayış
yansıtmak	yaratılmak	yaşıt
yapabilmek	yaratmak	yaşlanmak
yapamamak	yardım	yaşlı
yapay	yardımcı	yaşlıca
yapayalnız	yardımcılık	yaşlılık
yapaylık	yardımlaşmak	yatak
yapı	yargılanmak	yatalak
yapılabilmek	yarı	yatırılmak
yapılamamak	yarı yarıya	yatırım
yapılmak	yarılamak	yatırmak
yapımcı	yarım	yatış
yapısal	yarın	yatışmak
yapışkan	yariş	yatıştırabilmek
yapışmak	yarişma	yatıştırıcı
yapıştırılmak	yarişmacı	yatıştırmak
yapıştırmak	yasak	yatkın
yapıvermek	yasaklama	yatmak
yapma	yasaklamak	yavaş
yapmacıklı	yasaklanmak	yavaş yavaş
yapmacıklık	yasal	yavaşça
yapmak	yaslamak	yavaşlamak
yaprak	yaslanmak	yavaşlatmak
yapraklı	yaslı	yavaşlık
yaptırmak	yastık	yavru

yay	yemek	yeşillenmek
yaya	yemek	yeşilli
yaygın	yemin	yeşillik
yayılmak	yengeç	Yeşim
yayımlamak	yeni	yetenek
yayımlanmak	Yeni Delhi	yetenekli
yayın	Yeni Melek Sineması	yeterince
yayınevi	yeni yeni	yeterli
yaylanmak	Yeni Zelanda	yetersiz
yaylı	yeniden	yetersizlik
yaymak	yenik	yetişebilmek
yaz	Yenikapı	yetişkin
yaz kış	Yeniköy	yetişmek
yazar	yenilenmek	yetiştirebilmek
yazdırmak	yenilgi	yetiştirememek
yazı	yenilik	yetiştirilememek
yazıhane	yenilmek	yetiştirilmek
yazık	yenmek	yetiştirmek
yazılı	yer	yetkili
yazılmak	yeraltı	yetmek
yazlık	yerçekimi	yetmezlik
yazma	yerel	yetmiş
yazmak	yerleşim	yetmiş dört
yedek	yerleşivermek	yetmişlik
yedi	yerleşmek	yığın
yedinci	yerleştirilmek	yığmak
yedirmek	yerleştirmek	yıkamak
yeğen	yerli	yıkanmak
yekpare	yerli yerine	yıkayabilmek
yelek	yersizlik	yıkıcı
yelkenli	yeşil	yıkılmak
yelpaze	Yeşilçam	yıkıntı
yem	Yeşilköy	yıkmak

yıl	yoğun	yosunlu
yılan	yoğunlaşabilmek	yoza
yılbaşı	yoğunluk	yön
yıldırıcı	yoğurt	yönelik
yıldırım	yok	yönelmek
yıldırımak	yoklamak	yöneltmek
yıldız	yokluk	yönetici
yıldızcık	yoksa	yönetim
yılışık	yoksul	yönetmek
yıllanmış	yoksullaşmak	yönetmelik
yıllarca	yoksulluk	yönetmen
yıllık	yoksun	yönetmenlik
yıpranmak	yokuş	yönlendirme
yıpratıcı	yol	yönlendirmek
yıpratmak	yolcu	yöntem
yırtılma	yolculuk	yöre
yırtmak	yoldaşlık	yudum
yiğit	yollamak	yudumlamak
yine	yollanmak	Yugoslavya
yirmi	yollatmak	yukarı
yirmi altıncı	yolmak	yumma
yirmi beş	yolsuzluk	yumruklamak
yirmi bin	yorgan	yumruklaşma
yirmi dört	yorgancı	Yumurcak
yirmi iki	yorgun	yumurta
yirmi otuz	yorgunluk	yumurtalı
yirmi üç	yormak	yumuşacık
yirmi yedi	yorucu	yumuşak
yitirmek	yorulmak	yumuşaklık
yiyecek	yorum	yumuşamak
yiyecek	yorumlamak	yumuşatmak
yiyecek	yorumlanmak	Yunan
yiyecek	yosun	Yunanistan

Yunanlı	yüz	zamanlamak
Yunus Çimento	yüz	Zambo
Fabrikası	yüz beş	zampara
yurt	yüz on beş	zamparalı
yurtdışı	yüz yetmiş	zangır zangır
yutkunmak	yüz yüze	zangoç
yutmak	yüzbaşı	zannetmek
yuva	yüzde	zar
yuvalanmak	yüzey	zarafet
yuvarlak	yüzeysel	zarar
yuvarlaklık	yüzlerce	zararlı
yuvarlamak	yüzleştirmek	zarf
yuvarlaya yuvarlaya	yüzlü	zarif
yüce	yüzmek	Zarife
yük	yüzük	zaten
yüklenmek	yüzüklü	zavallı
yüklü	yüzülmek	zayıf
yüksek	yüzünden	zayıflamak
Yüksekkaldırım	yüzyıl	zayıflatmak
yükseliş	yüzyıllarca	zayıflık
yükselmek	yüzyıllık	zedelemek
yükseltmek		zehir
yüksük	<u>Z</u>	zehirlemek
yükümlülük	zaaf	zehirlenmek
yün	zafer	zekâ
yürek	zahmet	Zekeriya Enişte
yürekli	zahmetsizce	zeki
yürüme	Zaim	Zeki Müren
yürümek	zalim	zemin
yürütmek	zaman	zengin
yürüye yürüye	zaman zaman	zengince
yürüyebilmek	zamandışı	zenginleşme
yürüyüş	zamanla	zenginleşmek

zenginlik	zıplamak	zonklatmak
zevk	zırh	zor
zevkli	zırnık	zorlama
zevksiz	zihin	zorlamak
Zeynel	zil	zorlanmak
Zeynep	zilzurna	zorlaşmak
Zeyrek	zina	zorlaştırmak
zeytin	zincir	zorluk
zeytinli	ziraat	zorunluluk
zeytinyağı	zirve	Zümrüt
zeytinyağlı	ziya	züppe
zimba	ziyaret	züppece
zımbalanmak	ziyaretçi	

EKLER

Ek 1. Orjinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Nilüfer YILDIRIM
Öğrenci Numarası	082213256
Enstitü Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Eski Türk Dili
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Ahmet BURAN
Tez Başlığı (Türkçe)	Orhan Pamuk'un Cevdet Bey ve Oğulları ile Masumiyet Müzesi Romanlarında Söz Varlığı

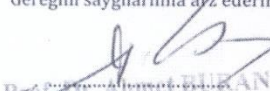
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 400 sayfalık kısmına ilişkin, 15/09/2015 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programında aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 4'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azam benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Ahmet BURAN
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Prof. Dr. Ahmet BURAN
Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ve ilgili makale şartını sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla **%10**, "alıntılar dâhil" **% 30'u** geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

KAYNAKÇA

- AKSAN, Doğan (1996); **Türkçenin Sözcük Varlığı**, Engin Yayınevi, Ankara.
- AKSAN, Doğan (1998); **Her Yönüyle Dil, Ana Çizgileriyle Dilbilim**, TDK Yayınları, Ankara.
- AKSAN, Doğan (2003); **Dil, Şu Büyülü Düzen**, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- AKSAN, Doğan (2005); **Türkçenin Gücü**, Bilgi Yayınevi, Ankara.
- AKSOY, Ömer Asım (1998), **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü 1-2**, İnkılâp Kitabevi, İstanbul.
- AKTUNÇ, Hulki (2014); **Büyük Argo Sözlüğü (Tanıklarıyla)**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- AKYALÇIN, Necmi (2007); **Türkçe İkilemeler Sözlüğü-Tanıklı**, Anı Yayıncılık, Ankara.
- ARAL, Fahri (Editör) (2007); **Orhan Pamuk Edebiyatı, Sabancı Üniversitesi Sempozyum Tutanakları**, Agora Kitaplığı, İstanbul.
- ATA, Aysu vd. (2007); **Türk Dili**, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- AYDIN, Mehmet (2007); **Dilbilim El Kitabı**, 3F Yayınevi, İstanbul.
- AYVERDİ, İlhan (2006); **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul.
- BANGUOĞLU, Tahsin (2007); **Türkçenin Grameri**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- BAŞ, Bayram (2013); **Ahmet Midhat Efendi'nin Kelime Hazinesi, Ana Dili Eğitimi Dergisi**, S. 1(2), s. 75-83.
- BURAN, Ahmet (2008); **“Yabancı Diller Karşısında Türkçe”**, **Makaleler**, Turkish Studies, Ankara, s.165-169.
- BURAN, Ahmet (2008); **“Dil ve Edebiyat”**, **Makaleler**, Turkish Studies, Ankara, s.170-172
- DELİCE, H. İbrahim (2012); **Sözcük Türleri**, Asitan Kitap, Sivas.
- DEMİRAY, Kemal (1988); **Temel Türkçe Sözlük**, İnkılâp Yayınevi, İstanbul.
- DEVELLİOĞLU, Ferit (1997); **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- ECEVİT, Yıldız (1996); **Orhan Pamuk’u Okumak**, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- EREN, Hasan (1999); **Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü**, Bulak Neşriyat, Ankara.
- ERGİN, Muharrem (1993); **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Basım, Yayın Tanıtım, İstanbul.

- EYUBOĞLU, İsmet Zeki (1998); **Türk Dilinin Etimoloji Sözlüğü**, Sosyal Yayınlar, İstanbul.
- GÖKDAYI, Hürriyet (2011); **Türkçede Kalıp Sözler**, Kriter Yayınları, İstanbul.
- GÖZ, İlyas (2003); **Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- GÜLENSOY, Tuncer (2007); **Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara.
- GÜNAY, V. Doğan (2007); **Sözcükbilime Giriş**, Multilingual, İstanbul.
- HACIEMİNOĞLU, Necmettin (1992); **Türk Dilinde Edatlar**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- HATİPOĞLU, Vecihe (1981); **Türk Dilinde İkileme**, TDK Yayınları, Ankara.
- HENGİRMEN, Mehmet (2005); **Türkçe Dilbilgisi**, Engin Yayınevi, Ankara.
- HENGİRMEN, Mehmet (2009); **Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü**, Engin Yayınevi, Ankara.
- KABUKÇU, Ümit (Hızl.) (2001); **Deyimler ve Atasözleri Sözlüğü**, Pasifik Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, Günay (2005); **Dil, Tarih ve İnsan**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, Günay (2009); **Türkçenin Sözdizimi**, Kesit Yayınları, İstanbul.
- KARAAĞAÇ, Günay (2012); **Türkçenin Dil Bilgisi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, Günay (2013); **Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KARAHAN, Leylâ (2007); “ ‘Sonra, Önce’ Kelimelerinin Edat Kategorisi İçindeki Durumu” *Dil Araştırmaları*, S.1, Ankara, s.39-48.
- KARAHAN, Leylâ (2009); **Türkçede Söz Dizimi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KARAHAN, Leylâ (2009); **Türkçede Söz Dizimi**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KOCASAVAŞ, Yıldız (2004); **Türkçede Şahıs Zamirleri**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep (2007); **Grammer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara.
- KORKMAZ, Zeynep (2009); **Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- NİŞANYAN, Sevan (2012); **Sözlerin Soyağacı Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü**, Everest Yayınları, İstanbul.

- ÖLKER, Gökhan (2011); **Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü (1945-1950 Arası)**, Kömen Yayınları, Konya.
- ÖZKAN, Bülent (2011); **Türkiye Türkçesinde Belirteçlerle Fiillerin Birlikte Kullanılması ve Eş Dizimlilikleri**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- PALA, İskender (2010); **Sözün Özünden Dünden Bugüne Atasözleri**, Kapı Yayınları, İstanbul.
- PAMUK, Orhan (1999); **Öteki Renkler Seçme Yazılar ve Bir Hikâye**, İletişim Yayınları, İstanbul.
- PAMUK, Orhan (2010); **Manzaradan Parçalar Hayat, Sokak, Edebiyat**, İletişim Yayınları, İstanbul.
- PAMUK, Orhan (2012); **Cevdet Bey ve Oğulları**, İletişim Yayınları, İstanbul.
- PAMUK, Orhan (2013); **Masumiyet Müzesi**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Orhan Pamuk Edebiyatı (2007); **Sabancı Üniversitesi Sempozyum Tutanakları** (Editör: Fahri Aral), Agora Kitaplığı, İstanbul.
- PAMUK, Orhan (2013); **İstanbul Hatıralar ve Şehir**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- YELTEN, Muhammed vd. (2006); **Türkçenin Sözlüğü**, Babıali Kültür Yayıncılığı, İstanbul.
- YILMAZ, Engin (2004); **Türkiye Türkçesinde Niteleme Sıfatları**, Değişim Yayınları, İstanbul.
- YILMAZ, Özlem Deniz (2009); **Türkiye Türkçesinde Eylemsi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- ZÜLFİKAR, Hamza (1995); **Türkçede Ses Yansımaları Kelimeler**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- <http://www.orhanpamuk.net/> (erişim tarihi 14 Mayıs 2015)
- <http://tr.wikipedia.org/> (erişim tarihi 14 Mayıs 2015)

ÖZ GEÇMİŞ

1979 Elazığ doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Elazığ'da tamamladım. 1997 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kazandım. 2001 yılında mezun oldum ve Malatya'da göreve başladım. Aynı tarihte, lisans öğrenimimi tamamladığım bölümde yüksek lisans yapmaya hak kazandım. 2003 yılından sonra Elazığ'daki çeşitli okullarda Türkçe öğretmenliği yaptım. 2004'te yüksek lisansımı tamamladım. 2008 yılında Eski Türk Dili Ana Bilim dalında doktora öğrenimine başladım, aynı yıl Çubukbey Anadolu Lisesi'ne Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak atandım. Hâlen aynı okulda edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

Nilüfer YILDIRIM